

**ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ
СТАТИСТИКА АГЕНТЛИГИ**

**ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИНИНГ
ИЖТИМОЙ-ИҚТИСОДИЙ ҲОЛАТИ**

**2023 ЙИЛ
ЯНВАРЬ-ИЮНЬ**

Тошкент – 2023 й.

Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий-иқтисодий ҳолати – Ўзбекистоннинг ижтимоий–иқтисодий ривожланиши, иқтисодиёт тармоқлари ва ҳудудлар ҳолатини комплекс тавсифловчи Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика агентлигининг чораклик нашри ҳисобланади. Статистик ахборотномада 2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунлари бўйича Ўзбекистон Республикасининг асосий статистик кўрсаткичлари чоп этилган.

Нашр 18 та тематик қисмлардан ташкил топган бўлиб, у асосий макроиқтисодий индикаторларни, шунингдек, ялпи ички маҳсулотни ишлаб чиқариш, корхоналар ва ташкилотлар, жумладан кичик тадбиркорлик субъектларининг иқтисодий фаолияти, инвестицион фаоллик, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги, саноат, қурилиш, бозор хизматларининг ривожланиш динамикаси тўғрисидаги статистика маълумотларини ўз ичига олади.

Ахборотномада саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва алоқа, ички ва ташқи савдо, улгуржи ва чакана савдо, нарх, меҳнат бозори, аҳоли турмуш даражаси ва демографик ҳолат тўғрисидаги таҳлилий маълумотлар кенг ёритилган.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика агентлиги томонидан шакллантириладиган маълумотлар қаторида Ўзбекистон Республикасининг қатор вазирлик ҳамда идоралар маълумотлари ҳам келтирилган.

Тезкор ҳисоблар асосидаги маълумотларга келгусида аниқлик киритилиши мумкин бўлган кўрсаткичлар келтирилмоқда.

**Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика
агентлиги директори, иқтисодиёт фанлари доктори, профессор
Б.А. Бегаловнинг
умумий таҳрири остида**

Таҳрир хайъати:

А.А. Икромов – Директорнинг иқтисодий статистика
бўйича ўринбосари

З.М. Зияев – Директорнинг ахборот-коммуникация технологиялари
ва ахборот хавфсизлиги масалалари бўйича ўринбосари

МУНДАРИЖА

Номи	бет
МАКРОИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАР	8
I. ЯЛПИ ИЧКИ МАҲСУЛОТ	9-52
<i>Макроиқтисодий индикаторлар ва миллий ҳисоблар бошқармаси бошлиғи – А.А. Мамаджанов</i>	
1. Ўзбекистон Республикаси ялпи ички маҳсулоти	9-22
2. Ўзбекистон Республикаси ялпи ҳудудий маҳсулоти	23-52
II. САНОАТ	53-84
<i>Саноат статистикаси бошқармаси бошлиғи – С.Б. Жўраев</i>	
1. Республикада фаолият кўрсатаётган ва янги ташкил этилган саноат корхоналари	53
2. Ўзбекистон Республикаси саноатининг асосий кўрсаткичлари	54-55
3. Саноат ишлаб чиқаришининг асосий тармоқлари	56-76
4. Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш	77-82
5. Тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш дастурининг амалга оширилиши	83-84
III. ҚИШЛОҚ, ЎРМОН ВА БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ	85-121
<i>Қишлоқ хўжалиғи ва экология статистикаси бошқармаси бошлиғи – Ш.А. Фуломов</i>	
1. Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиғи маҳсулот (хизмат)лари ҳажми	86-96
2. Деҳқончилик маҳсулотлари	97-105
3. Чорвачилик маҳсулотлари	106-112
4. Чорва моллари ва паррандалар бош сони	113-121
IV. ИНВЕСТИЦИЯ ВА ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ	122-151
<i>Инвестициялар ва қурилиш статистикаси бошқармаси бошлиғи – М.М. Жомолов</i>	
1. Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар	122-136
2. Асосий капиталга ўзлаштирилган хорижий инвестиция ва кредитлар	137-139
3. Ижтимоий соҳа объектларининг қурилиши	139-141
4. Ўзбекистон Республикаси бўйича ҳаракатдаги қурилиш корхоналари	142-151

Номи	бет
V. ХИЗМАТЛАР	152-174
<i>Хизматлар соҳаси статистикаси бошқармаси бошлиғи – А.Ю. Мирзахидов</i>	
1. Хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумот	152
2. Ҳудудлар кесимида хизматлар соҳасининг ривожланиши	153-155
3. Хизматлар соҳаси ривожланишининг асосий кўрсаткичлари	156
4. Иқтисодий фаолият турлари бўйича кўрсатилган бозор хизматлари	157-174
VI. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА	175-199
<i>Хизматлар соҳаси статистикаси бошқармаси бошлиғи – А.Ю. Мирзахидов</i>	
1. Фаолият кўрсатаётган ва янги ташкил этилган транспорт корхоналари сони	175
2. Ўзбекистон Республикасида транспорт фаолиятининг асосий кўрсаткичлари	176-191
3. Транзит ташувлар	192
4. Йўл-транспорти ҳодисалари	192-194
5. Алоқа ва коммуникация соҳаси	195-199
VII. ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ	200-207
<i>Ташқи иқтисодий фаолият ва савдо статистикаси бошқармаси бошлиғи – Б.С. Иргашев</i>	
1. Фаолият кўрсатаётган савдо корхоналари	200
2. Чакана савдо товар айланмаси	201-205
3. Улгуржи савдо айланмаси	205-207
VIII. ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ	208-231
<i>Ташқи иқтисодий фаолият ва савдо статистикаси бошқармаси бошлиғи – Б.С. Иргашев</i>	
1. Ўзбекистон Республикасининг ташқи савдо айланмаси иштирокчилари сони	208
2. Ўзбекистон Республикаси ташқи савдо айланмаси	209-216
3. Ўзбекистон Республикаси экспорти	216-224
4. Ўзбекистон Республикаси импорти	224-231

Номи	бет
IX. КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК	232-257
<i>Ишбилармонлик муҳити кузатувлари, тадбиркорликни ривожлантириши статистикаси бошқармаси бошлиғи – М.А. Сатимов</i>	
1. Кичик тадбиркорлик субъектларининг сони таҳлили	232-237
2. Кичик тадбиркорлик субъектларининг асосий иқтисодий кўрсаткичлари	238-250
3. Кичик корхона ва микрофирмаларнинг танланма кузатувлари	251-257
X. НАРХЛАР СТАТИСТИКАСИ	258-301
<i>Нархлар статистикаси бошқармаси бошлиғи – М.Т. Умаров</i>	
1. Истеъмол нархлари	258-282
2. Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилар нархлари индекси	283-301
XI. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ	302-317
<i>Ишбилармонлик муҳити кузатувлари, тадбиркорликни ривожлантириши статистикаси бошқармаси бошлиғи – М.А. Сатимов</i>	
1. Корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари	302-307
2. Корхона ва ташкилотларнинг дебиторлик қарздорлиги ҳолати	307-313
3. Корхона ва ташкилотларнинг кредиторлик қарздорлиги ҳолати	314-317
XII. КОРХОНА ВА ОБЪЕКТЛАРНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ	318-321
<i>Ишбилармонлик муҳити кузатувлари, тадбиркорликни ривожлантириши статистикаси бошқармаси бошлиғи – М.А. Сатимов</i>	
XIII. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ	322-352
<i>Статистик регистрларни юритиши ва тизимли хизмат кўрсатиши бошқармаси бошлиғи – Н.А. Шералиев</i>	
1. Ўзбекистон Республикаси бўйича корхона ва ташкилотларнинг сони	324-329
2. Корхона ва ташкилотларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича маълумотлар	330-337
3. Тадбиркорлик субъектларининг ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича маълумотлар	338-344
4. Хорижий капитал иштирокидаги корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар	345-352

Номи	бет
XIV. АҲОЛИНИНГ УМУМИЙ ДАРОМАДЛАРИ	353-380
<i>Аҳоли турмуши даражаси ва кузатувлари статистикаси бошқармаси бошлиғи – У.К. Мадаминов</i>	
1. Аҳоли умумий даромадлари таркиби	353-372
2. Худудлар кесимида аҳоли даромадлари тўғрисида маълумот	372-377
3. Умумий даромадлар таркибидан, кичик тадбиркорликдан олинган даромадлар	377-380
XV. ЮРИДИК ШАХС МАҚОМИГА ЭГА БЎЛГАН КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРДА ИШЛОВЧИ ХОДИМЛАРНИНГ ЎРТАЧА ОЙЛИК НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ	381-406
<i>Демография ва меҳнат статистикаси бошқармаси бошлиғи – З.Т. Юлдошев</i>	
1. Ўзбекистон Республикаси бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи	381-389
2. Иқтисодий фаолият турларида ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи	389-406
XVI. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ	407-432
<i>Демография ва меҳнат статистикаси бошқармаси бошлиғи – З.Т. Юлдошев</i>	
1. Ўзбекистон Республикасининг демографик ҳолати	407
2. Доимий аҳоли сони	408-413
3. Туғилиш	414-416
4. Вафот этганлар	417-419
5. Никоҳлар	420-422
6. Никоҳдан ажралишлар	423-425
7. Миграция	426-432
XVII. ҲУҚУҚБУЗАРЛИК	433-450
<i>Ижтимоий соҳа ва барқарор ривожланиши статистикаси бошқармаси бошлиғи – Д.Е. Қирғизов</i>	
1. Ўзбекистон Республикасида рўйхатга олинган жиноятлар сони	433-441
2. Ўзбекистон Республикасида жиноят содир этган шахслар сони	442-450
XVIII. ТУРИСТИК ОҚИМ	451-471
<i>Ижтимоий соҳа ва барқарор ривожланиши статистикаси бошқармаси бошлиғи – Д.Е. Қирғизов</i>	
1. Ўзбекистон Республикасига туристик мақсадларда келган чет эл фуқаролари	452-461
2. Туристлик мақсадларда кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари	462-471

Қисқартма ва шартли белгилар

%	–	фоиз	м.	–	марта
млрд.	–	миллиард	-	–	кўрсаткичнинг йўқлиги
млн.	–	миллион	га	–	гектар
млн.АҚШ долл.	–	миллион АҚШ доллари	т	–	тонна
минг	–	минг	дона	–	дона
кв.	–	квадрат	йўловчи/км	–	йўловчи-километр
км	–	километр	Мбит/с	–	Мегабит /сония
м	–	метр	1), 2), 3) , ,	–	изоҳнинг мавжудлиги
ф.п.	–	фоиз пункт	ф.д.	–	фоиз даража
0,0	–	катта бўлмаган микдор			

Макроиқтисодий кўрсаткичлар
(2023 йил январь-июнь)

	Млрд. сўм	2022 йил январь-июнга нисбатан % ҳисобида
Ялпи ички маҳсулот	469 619,0	105,6
Саноат маҳсулоти	293 614,3	105,6 ¹⁾
Истеъмол товарлари	84 774,3	107,0
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари	154 467,4	103,8
Асосий капиталга киритилган инвестициялар	139 104,6	107,9
Қурилиш ишлари	68 139,2	104,8
Юк айланмаси (млн. т/км)	36328,1	100,1
Йўловчи айланмаси (млн. йўловчи/км)	71364,9	105,5
Кўрсатилган бозор хизматлари, жами	212 840,6	112,3
Чакана савдо товар айланмаси	133 174,7	106,9
Ташқи савдо айланмаси, (млн. АҚШ долл.) ²⁾	29 170,5	119,4
Экспорт	12 140,0	123,0
Импорт	17 030,5	117,0
Сальдо (+,-)	-4 890,5	х
Истеъмол нархлари индекси (ўтган йилнинг декабрь ойига нисбатан, %.)	х	103,5

¹⁾ Физик ҳажм индекси (ФҲИ)

²⁾ Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитасининг аниқлаштирилган маълумотларини ҳисобга олган ҳолда

I. ЯЛПИ ИЧКИ МАҲСУЛОТ

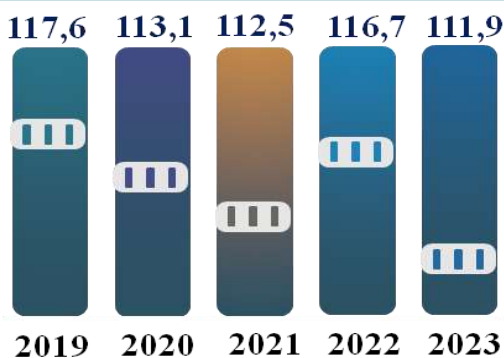
1-БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЯЛПИ ИЧКИ МАҲСУЛОТИ

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида
Ўзбекистон Республикаси бўйича ялпи ички маҳсулот (ЯИМ)¹
(жорий нархларда, млрд. сўм)

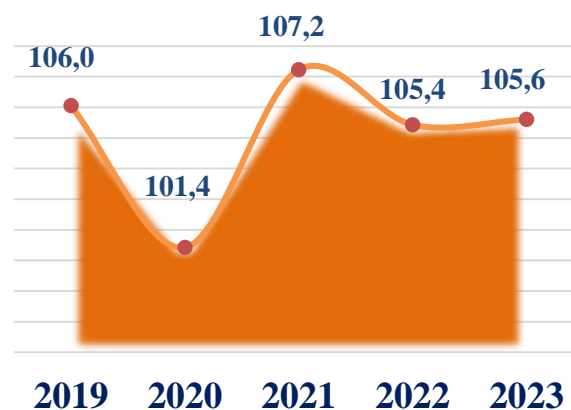
Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январь-июнида Ўзбекистон Республикаси ЯИМи ҳажми жорий нархларда **469 619,0** млрд. сўмни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июни билан таққослаганда **5,6 %** га ўсди. ЯИМ дефлятор индекси 2022 йилнинг январь-июнидаги нархларга нисбатан **111,9 %** ни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯИМнинг дефлятор индекси (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да)

✓ **Ялпи ички маҳсулот (ЯИМ)** иқтисодий резидент-бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифodalовчи ва ушбу бирликлар томонидан якуний фойдаланиш учун ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати орқали ўлчанадиган Миллий ҳисоблар тизими (МҲТ)нинг асосий кўрсаткичларидан биридир.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯИМнинг ўсиш суръатлари (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да)

✓ **ЯИМ физик ҳажм индекси (ўсиш суръати)** доимий нархларда, яъни ўтган йилнинг мос даври нархларида ҳисобланган ҳисобот даври ЯИМ (реал ЯИМ)ни жорий нархлардаги ўтган йилнинг мос даври ЯИМига нисбати орқали ҳисобланади.

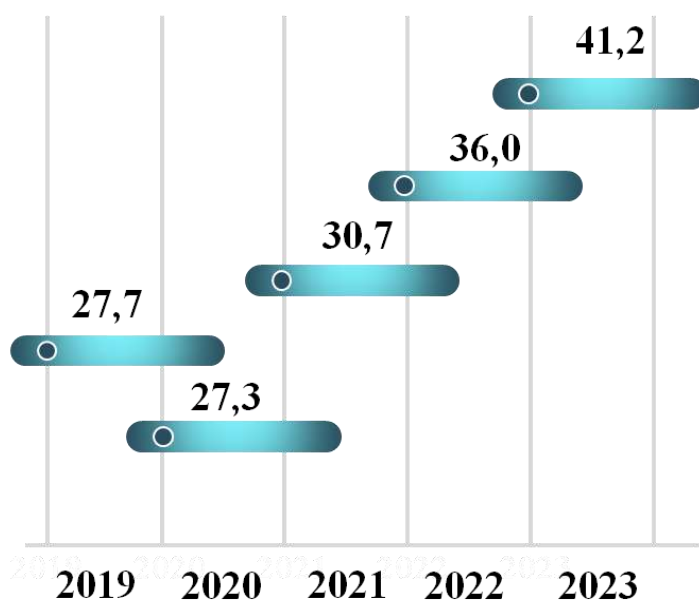
¹Бу ерда ва кейинги ўринларда 2019-2022 йилларнинг январь-июнь ойлари учун аниқлик киритилган маълумотлар келтирилган.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида
Ўзбекистон Республикаси бўйича ЯИМ (жорий нархларда, трлн. сўм)

Товарлар ишлаб чиқариш Хизматлар кўрсатиш Маҳсулотларга соф солиқлар

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон
Республикаси ЯИМи (млрд. АҚШ долларарида)

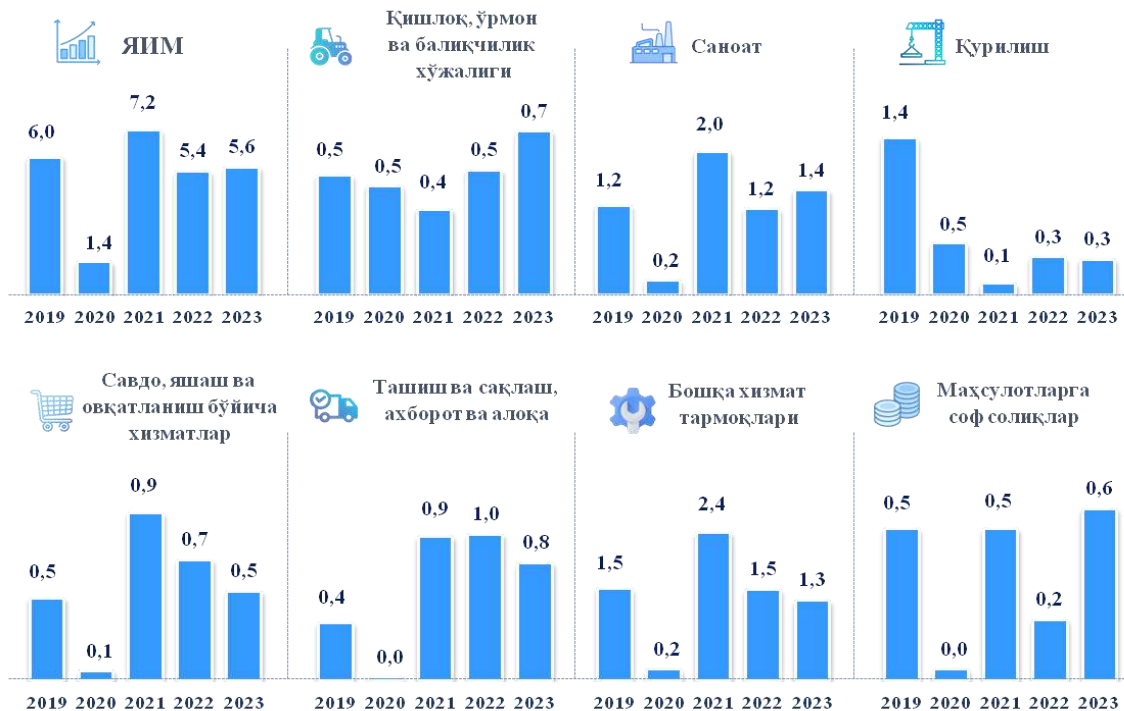

Маълумот учун:
2023 йилнинг январь-июнь ойларида АҚШ долларининг сўмга нисбатан ўртача расмий курси 11 388,7 сўм, 2022 йилнинг январь-июнь ойларида 11 046,9 сўм, 2021 йилнинг январь-июнь ойларида 10 524,5 сўм, 2020 йилнинг январь-июнь ойларида 9 790,2 сўм, 2019 йилнинг январь-июнь ойларида 8 426,8 сўмга тенг бўлган.

Жорий даврда ўртача алмашув курси бўйича ҳисобланган номинал ЯИМ ҳажми **41 235,7** млн. АҚШ долларини ташкил этди.

ЯИМ ўсишига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги тармоғи **0,7** ф.п., саноат тармоғи – **1,4** ф.п., қурилиш тармоғи – **0,3** ф.п. ва хизмат кўрсатиш тармоғи **2,6** ф.п. ижобий ҳисса кўшди. Маҳсулотларга соф солиқларнинг ўсиши ҳисобига ЯИМ **0,6** ф.п. га кўпайди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯИМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

Иқтисодиётнинг барча тармоқларида яратилган ялпи қўшилган қиймат ҳажми ЯИМ умумий ҳажмининг **94,6 %** ини ташкил этди ва **5,5 %** га ўсди (ЯИМ мутлақ ўсишига таъсири **5,0** фоиз пунктни ташкил этди). Маҳсулотларга соф солиқларнинг ЯИМ таркибидаги улуши **5,4 %** ни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнь ойлари билан таққослаганда **6,9 %** га ўсди (ЯИМ мутлақ ўсишига таъсири – **0,6** ф.п.).

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича ЯИМ таркиби (жамига нисбатан % да)

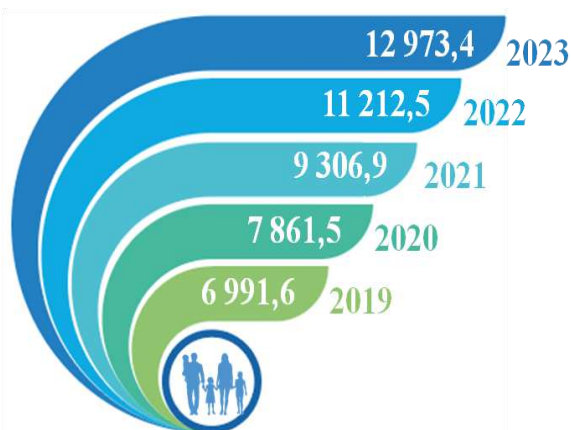

2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, ЯИМ таркибида катта бўлмаган ўзгаришлар кузатилди. ЯИМ (ЯКҚ) таркибида хизматлар соҳасининг улуши **44,1 %** дан **47,1 %** га ошди. Шу билан бирга, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигининг улуши **20,9 %** дан **20,1 %** га, саноатнинг улуши **28,0 %** дан **26,3 %** га, қурилиш тармоғининг улуши **7,0 %** дан **6,5 %** га камайди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича ЯИМ таркиби (жамига нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ЯИМ (жорий нархларда, минг сўм)

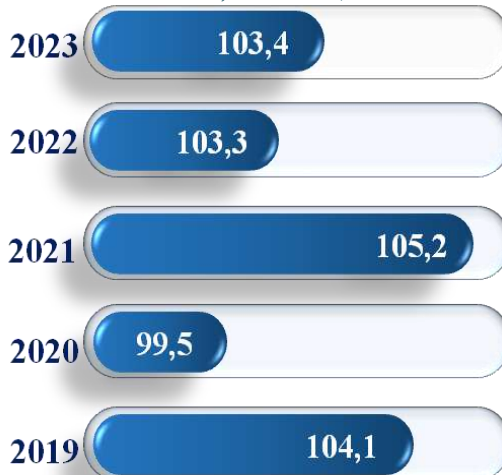
Қуйида келтирилган диаграммадан кўриниб турганидек, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ЯИМ ҳажмининг реал ўсиши 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан **3,4 %** ни, 2019 йилнинг мос даврига нисбатан эса **11,7 %** ни ташкил этди.

✓ **Аҳоли жон бошига ЯИМ (ЯҲМ) муайян даврда жорий нархлардаги ЯИМ (ЯҲМ) ҳажмини мамлакат (ҳудуд)нинг ўртача аҳолиси сонига бўлиш орқали аниқланади.**

2023 йилнинг январь-июнида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯИМ ҳажми жорий нархларда **12 973,4** минг сўмни (ёки **1 139,2** АҚШ доллари эквивалентида) ташкил этди.

✓ **Маълумот учун:** Ўзбекистон Республикаси доимий аҳолисининг ўртача сони 2019 йилнинг январь-июнида **33 390,1** минг киши, 2020 йилнинг январь-июнида **34 049,6** минг киши, 2021 йилнинг январь-июнида **34 709,5** минг киши, 2022 йилнинг январь-июнида **35 437,4** минг киши ва 2023 йилнинг январь-июнида **36 198,6** минг кишини ташкил этган.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ЯИМнинг ўсиш (камайиш) суръатлари (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % ҳисобида)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган
қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигининг ялпи қўшилган қиймати

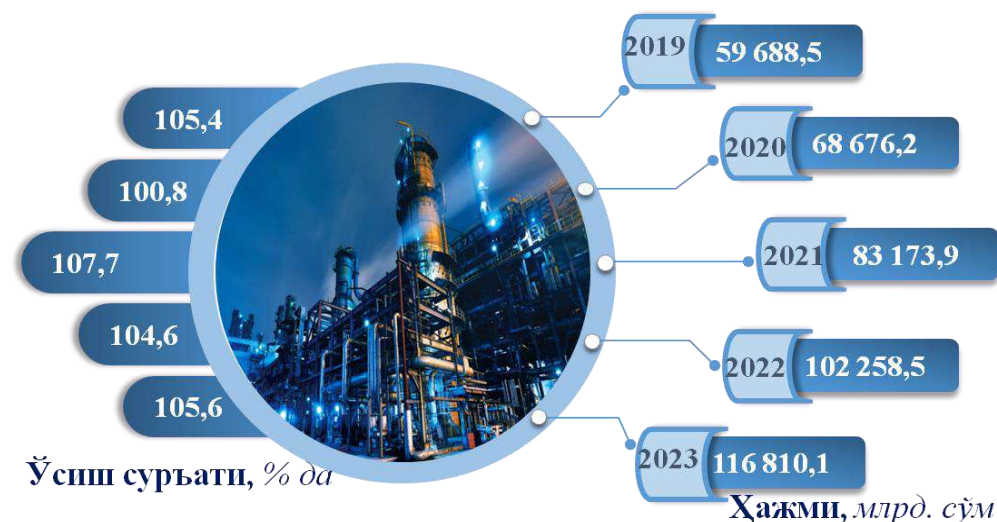

2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, **қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 3,8%** (2022 йилнинг январь-июнида – 2,6%, 2021 йилнинг январь-июнида – 1,8%, 2020 йилнинг январь-июнида – 2,4%, 2019 йилнинг январь-июнида – 2,4%) даражасида ижобий ўсиш қайд этилди.

Ушбу ижобий ўсиш суръатлари чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг **3,5%** (2022 йилнинг январь-июнида – 2,0%, 2021 йилнинг январь-июнида – 4,1%, 2020 йилнинг январь-июнида – 1,6%, 2019 йилнинг январь-июнида – 2,0%)га ўсиши билан боғлиқ.

Шу билан бирга, жорий даврда деҳқончилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш эса **4,3%** (2022 йилнинг январь-июнида **3,8%** га ўсиш, 2021 йилнинг январь-июнида **1,4%** га камайиш, 2020 йилнинг январь-июнида – **3,8%** га ўсиш, 2019 йилнинг январь-июнида – **3,6%**)га ўсди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган
саноат тармоғининг ялпи қўшилган қиймати

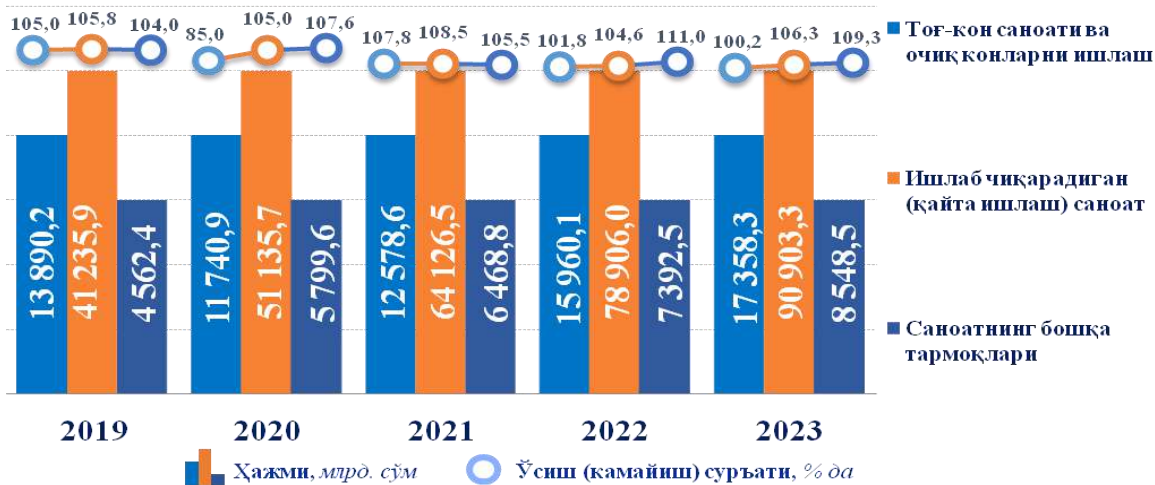

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, **саноат тармоғи** қўшилган қийматида **5,6 %** га ўсиш кузатилган.

Ушбу тармоқдаги ижобий динамика, асосан тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш тармоғининг қўшилган қиймати **0,2 %** га, ишлаб чиқарадиган (қайта ишлаш) саноатнинг **6,3 %** га ҳамда электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш тармоғининг **9,9 %** га ўсиши ҳисобига таъминланди.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш тармоғида ҳам **3,6 %** га ижобий ўсиш қайд этилди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган саноат тармоғининг ялпи қўшилган қиймати динамикаси

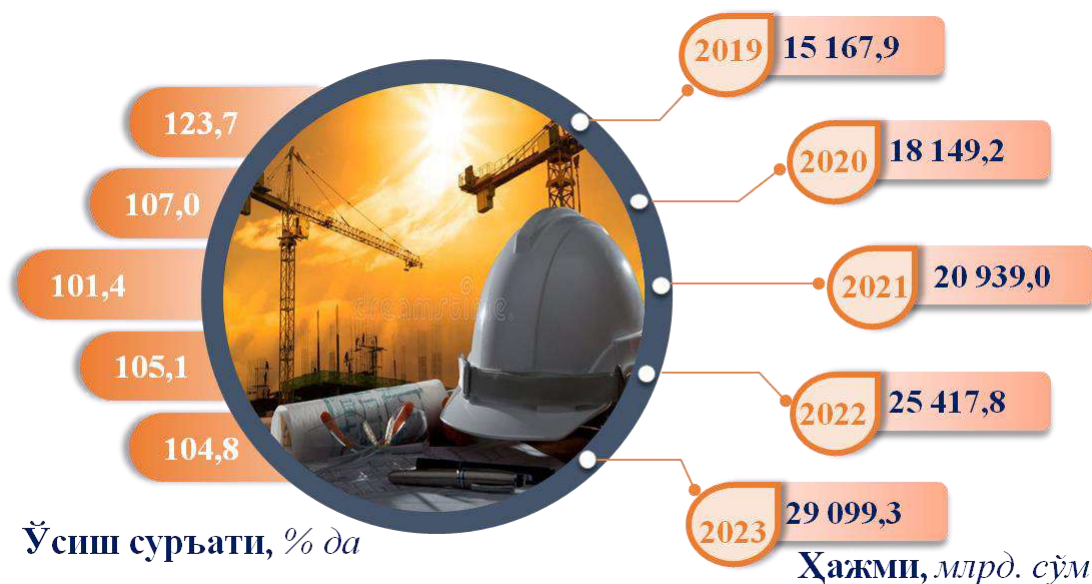

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган саноат тармоғининг ялпи қўшилган қиймати таркиби (жамига нисбатан % да)

2022 йилнинг январь-июнь ойлари билан таққослаганда 2023 йилнинг январь-июнь ойларида **қурилиш ишлари** ҳажми **4,8 %** га ўсди. Жумладан, ўсиш суръатлари бино ва иншоотлар қурилишида **101,8 %** ни, фуқаролик объектлари қурилишида **102,3 %** ни ва ихтисослаштирилган қурилиш ишларида **137,9 %** ни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган қурилиш тармоғининг ялпи қўшилган қиймати

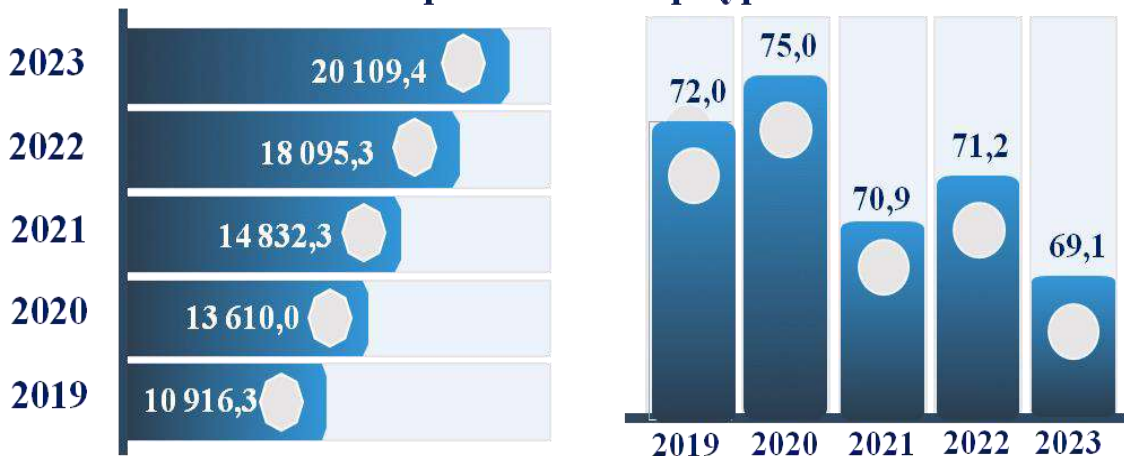
2023 йилнинг январь-июнь ойларида қурилиш тармоғи ялпи қўшилган қиймати ўсиш суръатлари (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да)

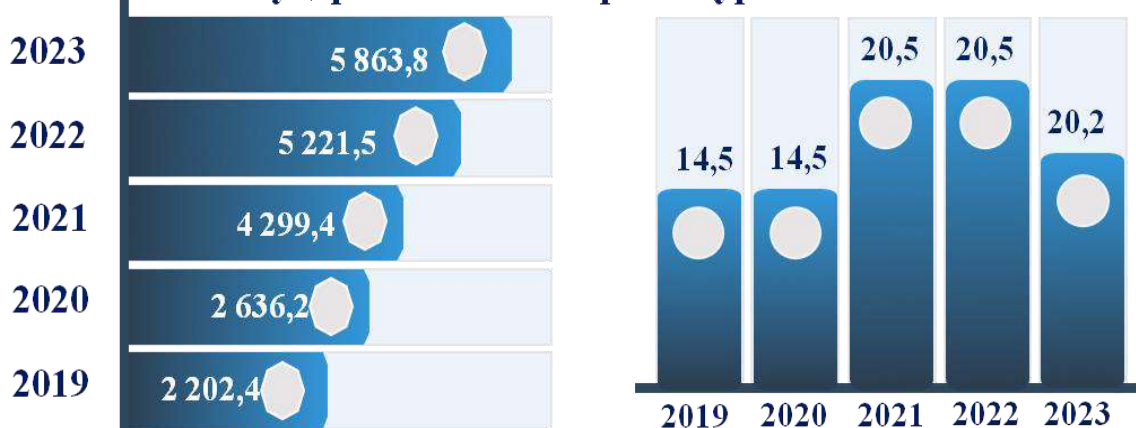
✓ **Маълумот учун:** 2023 йилнинг январь-июнида қурилиш ишлари ҳажми **68 139,2** млрд. сўмни ташкил этди. Қурилиш ишларининг умумий ҳажмида йирик қурилиш ташкилотларининг улуши **22,9 %**, кичик корхоналар ва микрофирмаларнинг улуши **59,7 %**, jisмоний шахсларнинг улуши **17,4 %** ни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида қурилиш тармоғи
ялли қўшилган қиймати динамикаси

Бинолар ва иншоотлар қуриши

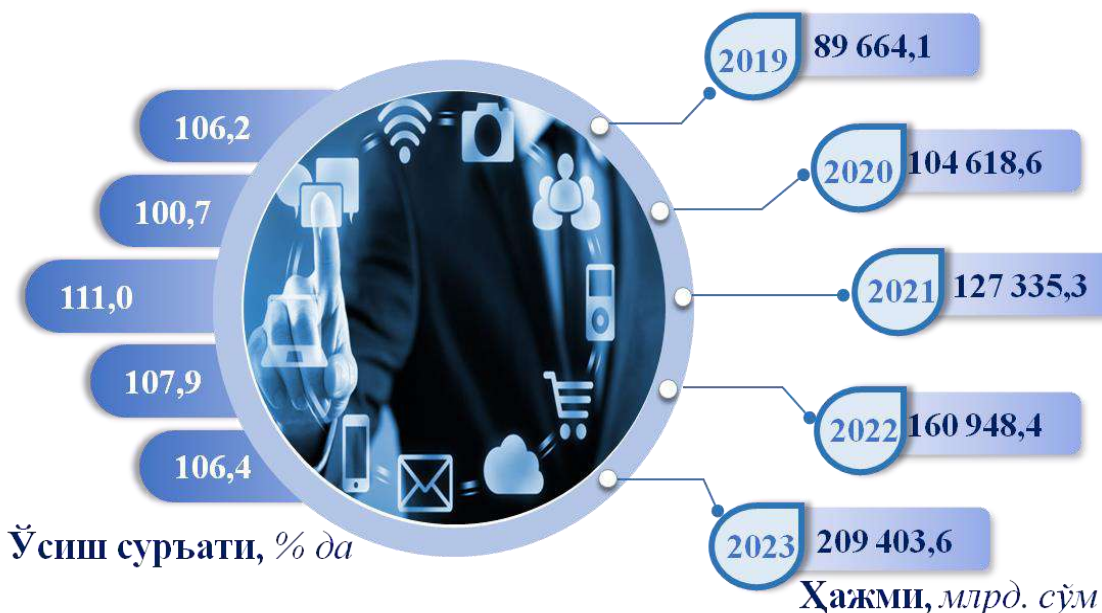
Фуқаролик объектларини қуриши

Ихтисослаштирилган қурилиш ишлари

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган хизматлар соҳасининг ялпи қўшилган қиймати

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида хизматлар соҳасининг ялпи қўшилган қиймати таркиби
(жамига нисбатан % да)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, **хизмат кўрсатиш соҳасининг** ялпи қўшилган қиймати ҳажми **209 403,6** млрд. сўмни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнига нисбатан **6,4** % га ўсди. Шу жумладан, савдо хизматлари **6,8** % га, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар **9,7** % га, ташиш ва сақлаш хизматлари **7,6** % га, ахборот ва алоқа хизматлари **22,2** % га, бошқа хизматлар **4,9** % га ўсди.

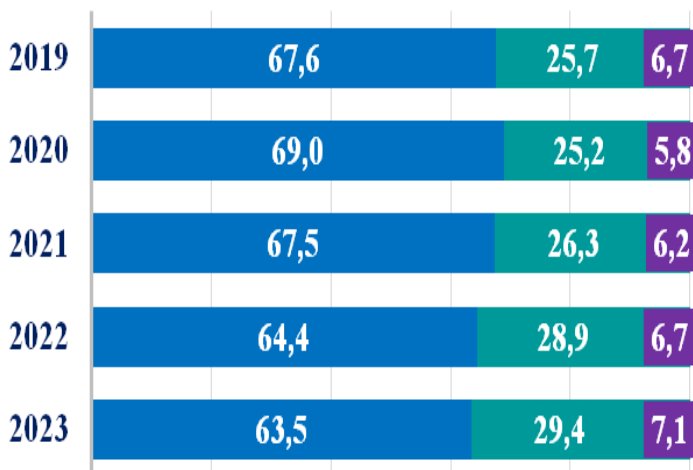

- Савдо, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар
- Ташиш ва сақлаш, ахборот ва алоқа
- Бошқа хизмат тармоқлари

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган
савдо тармоғининг ялпи қўшилган қиймати

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида савдо тармоғининг
ялпи қўшилган қиймати таркиби динамикаси
(жамига нисбатан % да)

- Чакана савдо (автотранспорт воситалари савдосидан ташқари)
- Улгуржи савдо (автотранспорт воситалари савдосидан ташқари)
- Автотранспорт воситаларининг улгуржи ва чакана савдоси (уларни таъмирлашни қўшган ҳолда)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида савдо тармоғининг ялпи қўшилган қиймати таркибида энг катта улуш чакана савдо (автотранспорт воситалари савдосидан ташқари)га тўғри келди ва **63,5 %** ни ташкил этди. Улгуржи савдо (автотранспорт воситалари савдосидан ташқари)нинг улуши **29,4 %** ни, автотранспорт воситаларининг улгуржи ва чакана савдоси ҳамда уларни таъмирлашнинг улуши **7,1 %** ни ташкил қилди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган
ташиш ва сақлаш тармоғининг ялпи қўшилган қиймати

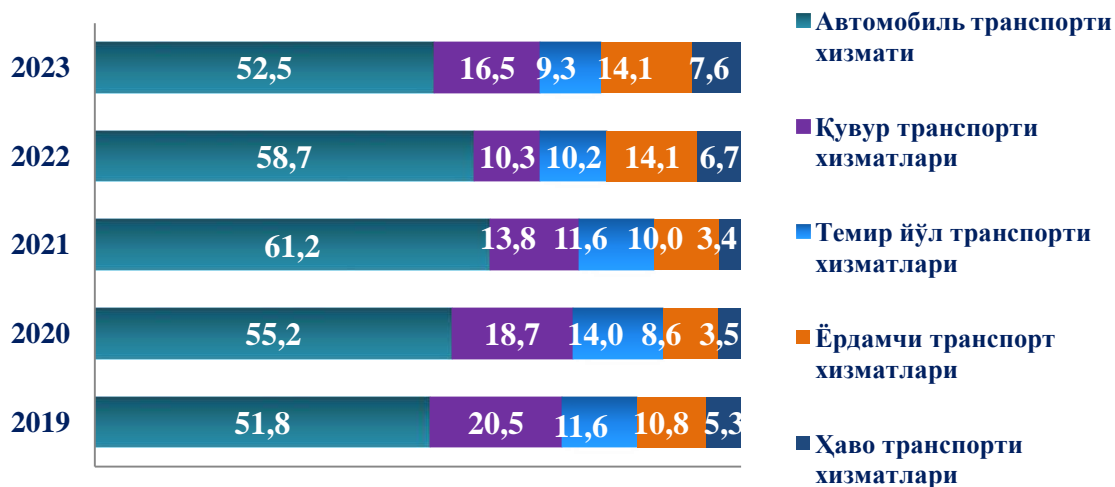

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, **ташиш ва сақлаш тармоғининг** Ўзбекистон Республикаси ЯИМидаги улуши **5,8 %** ни ташкил этди.

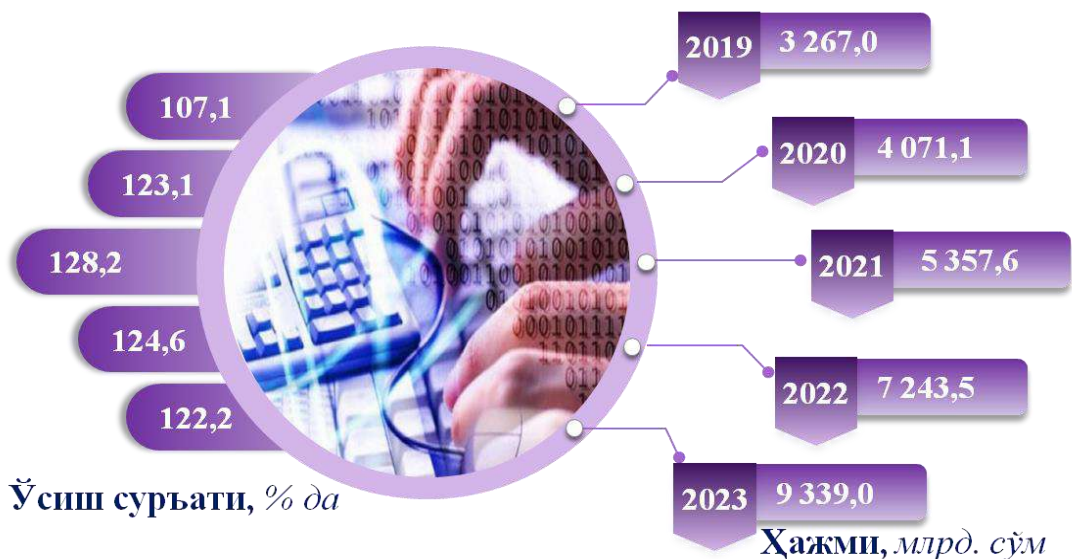
Ташиш ва сақлаш тармоғининг қўшилган қиймати таркибида энг кўп улуш автомобил транспортига тўғри келди ва **52,5 %** ни ташкил этди.

Мазкур тармоқ умумий қўшилган қийматида қувур транспортининг улуши **16,5 %**, темир йўл транспортининг улуши **9,3 %**, ёрдамчи транспорт фаолиятининг улуши **14,1 %**, ҳаво транспортининг улуши **7,6 %** ни ташкил этди.

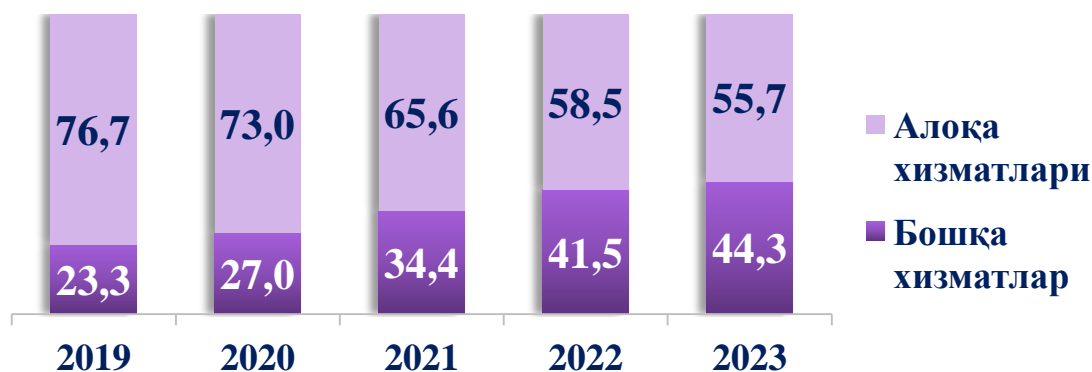
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ташиш ва сақлаш тармоғи
қўшилган қиймати таркиби
(жамига нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида яратилган
ахборот ва алоқа тармоғининг ялпи қўшилган қиймати

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ахборот ва алоқа
тармоғининг ялпи қўшилган қиймати таркиби
(жамига нисбатан % да)

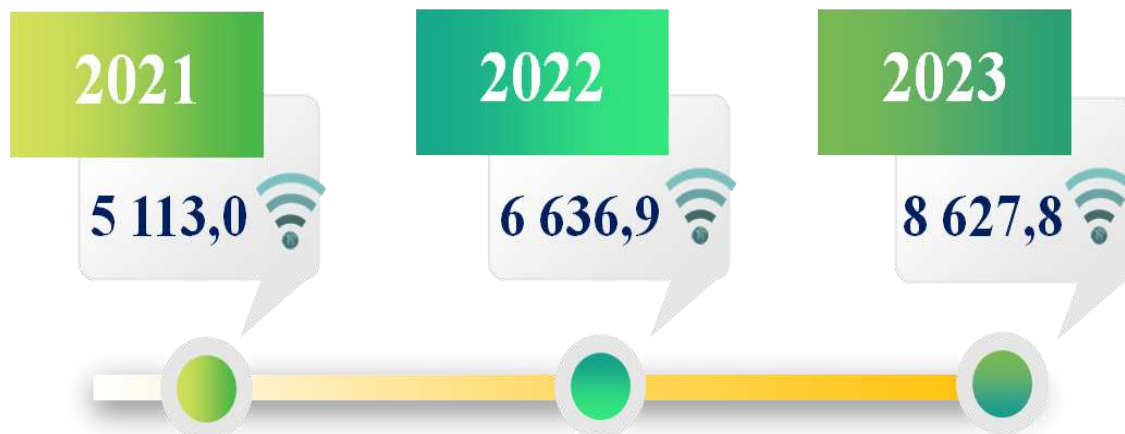

2023 йилнинг январь-июнида **ахборот ва алоқа** тармоғининг мамлакат иқтисодиётидаги улуши **2,1** % ни ташкил этди.

Мазкур тармоқ ялпи қўшилган қиймати таркибида асосий улуш алоқа хизматларига (симли ва мобил алоқа хизматлари, интернет тармоғи ва бошқаларга) тўғри келди ва **55,7** % ни ташкил этди.

Тармоқда яратилган ялпи қўшилган қийматнинг қолган **44,3** фоизи ахборот ва алоқанинг бошқа тармоқлари (нашриёт фаолияти, компьютер дастурлаштириш соҳасидаги фаолият, дастурлар яратиш бўйича фаолият, телекўрсатув ва радио-эшиттириш в.б.) ҳиссасига тўғри келди.

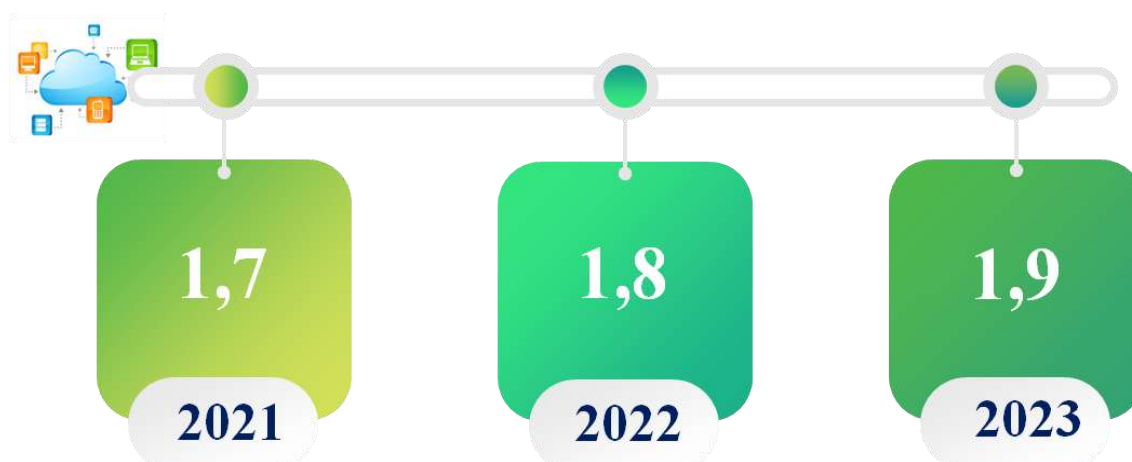
2021-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида АКТ хизматларининг
ялпи қўшилган қиймати, млрд. сўм

2023 йилнинг январь-июнида **ахборот-коммуникация технологиялари (АКТ)** хизматларининг мамлакат иқтисодиётидаги улуши **1,9 %** ни ташкил этди.

Тармоқда яратилган ялпи қўшилган қиймат ҳажмининг **60,3** фоизи алоқа хизматлари, **22,3** фоизи компьютер дастурлаштириш, маслаҳат бериш ва бошқа ёрдамчи хизматлар, **9,8** фоизи маълумотларни жойлаштириш ва ишлов бериш бўйича хизматлар, Веб-порталлар, **3,9** фоизи компьютерлар ва алоқа ускуналарини таъмирлаш хизматлари, қолган **3,7** фоизи дастурий таъминотни чиқариш ҳиссасига тўғри келган.

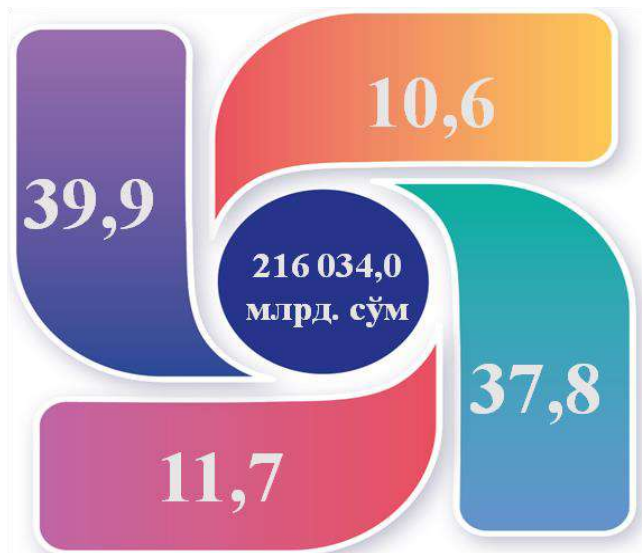
2021-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида АКТ хизматларининг
ЯИМдаги улуши, ЯҚҚга нисбатан % да

2023 йилнинг январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик (бизнес)да
яратилган ЯҚҚнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича таркиби
(жамига нисбатан % да)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунлари бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари томонидан 216 034,0 млрд. сўм миқдорда қўшилган қиймат ёки иқтисодиётдаги ялпи қўшилган қийматнинг 48,6 % и яратилган.

Шундан 39,9 % и қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги, 11,7 % и саноат, 10,6 % и қурилиш тармоқлари ва 37,8 % и хизматлар соҳасига тўғри келди.

- Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
- Саноат
- Қурилиш
- Хизматлар

2023 йилнинг январь-июнь ойларида иқтисодий фаолият турлари
бўйича ЯИМда кичик тадбиркорлик (бизнес)нинг улуши
(ЯҚҚга нисбатан % да)

Кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари улуши иқтисодиётнинг асосий тармоқлари бўйича қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 96,6 %, қурилишда 78,7 %, хизматлар соҳасида 39,0 % ва саноатда 21,7 % ни ташкил этди.

2-БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Статистика дастурига мувофиқ, Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Статистика агентлиги томонидан 2023 йилнинг январь-июнь ойлари учун Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри бўйича ялпи ҳудудий маҳсулотни дастлабки баҳолаш ишлари амалга оширилди.

✓ **Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ)** миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент - институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ЯИМни шакллантиришда ҳудудларнинг иштироки (жамига нисбатан % да)

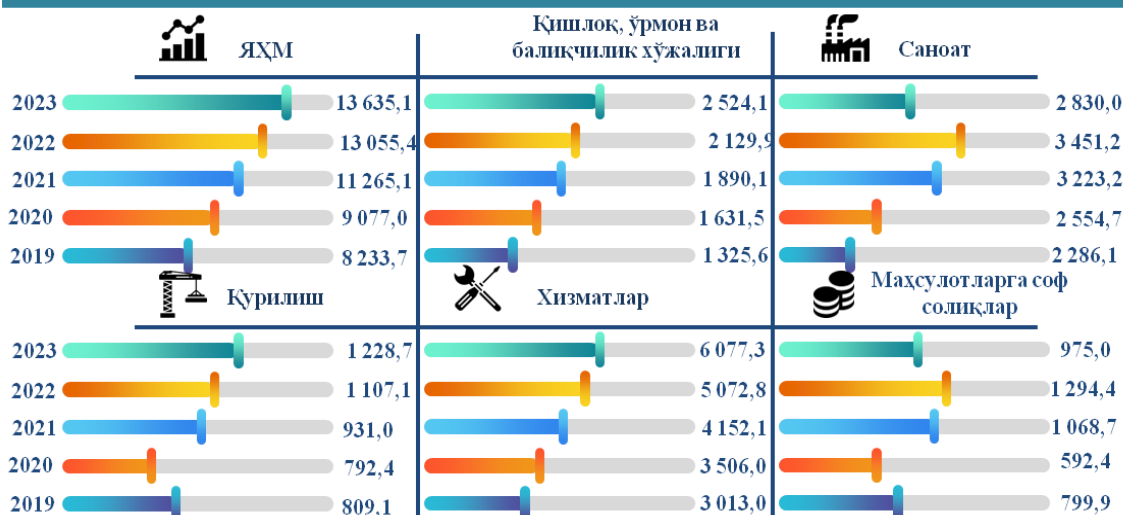

2023 йилнинг январь-июнь ойларида республика бўйича ЯИМнинг шаклланишида Тошкент шаҳри **17,7 %** улуш билан энг катта ҳисса қўшди. Тошкент ва Навоий вилоятлари **10,3 %** ва **7,7 %** кўрсаткичлари билан кейинги ўринларни эгаллаб турибди. Республика ЯИМини шакллантиришда энг кам улуш Сирдарё (**1,9 %**), Жиззах (**2,9 %**) вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикаси (**2,9 %**)га тўғри келган.

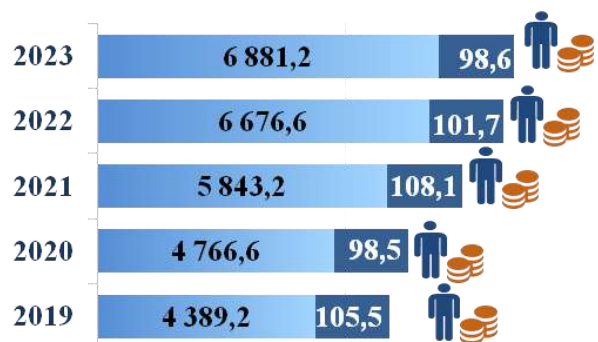
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида Қорақалпоғистон Республикасида ЯҲМ ҳажми 2022 йилнинг январь-июнига нисбатан ўзгаришсиз қолди (ўсиш суръати – 100,0 %) ва 13 635,1 млрд. сўмни ташкил этди. Қуйидаги асосий тармоқларда ижобий иқтисодий ўсиш кузатилди: қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 103,2 % (ЯҲМ таркибидаги улуши – 19,9 %), қурилишда 104,8 % (9,7 %) ва хизматлар соҳасида 104,7 % (48,0 %). Шунингдек, 2022 йилнинг январь-июни билан таққослаганда саноат тармоғида ишлаб чиқариш ҳажмининг солиштирма нархларда камайиши кузатилди ҳамда мос равишда 90,5 % ни ташкил этди (мазкур тармоқнинг ЯҲМ таркибидаги улуши – 22,4 %). Аҳоли жон бошига ЯҲМ 1,4 % га камайди ва 6 881,2 минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

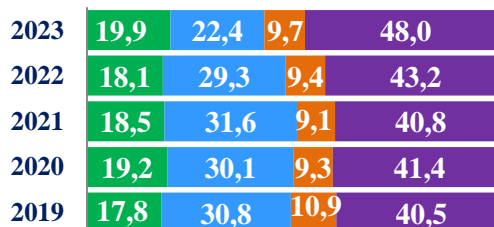

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш (камайиш) суръатлари

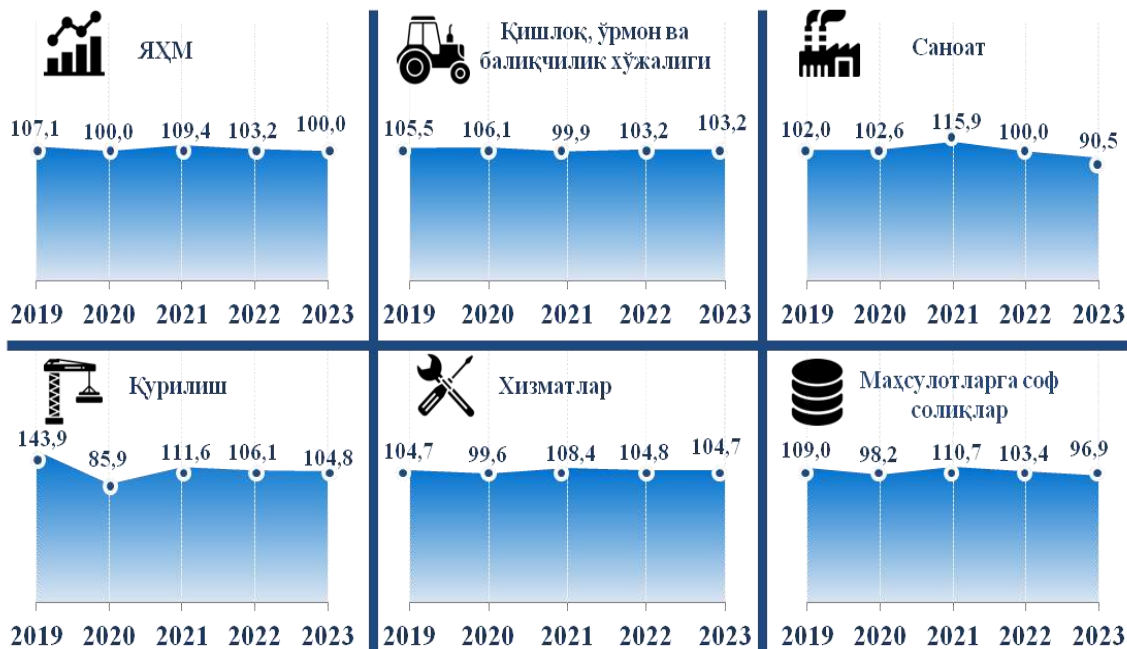
■ Ҳажми, минг сўм ■ Ўсиш (камайиш) суръати, % да

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯКҚга нисбатан % да)

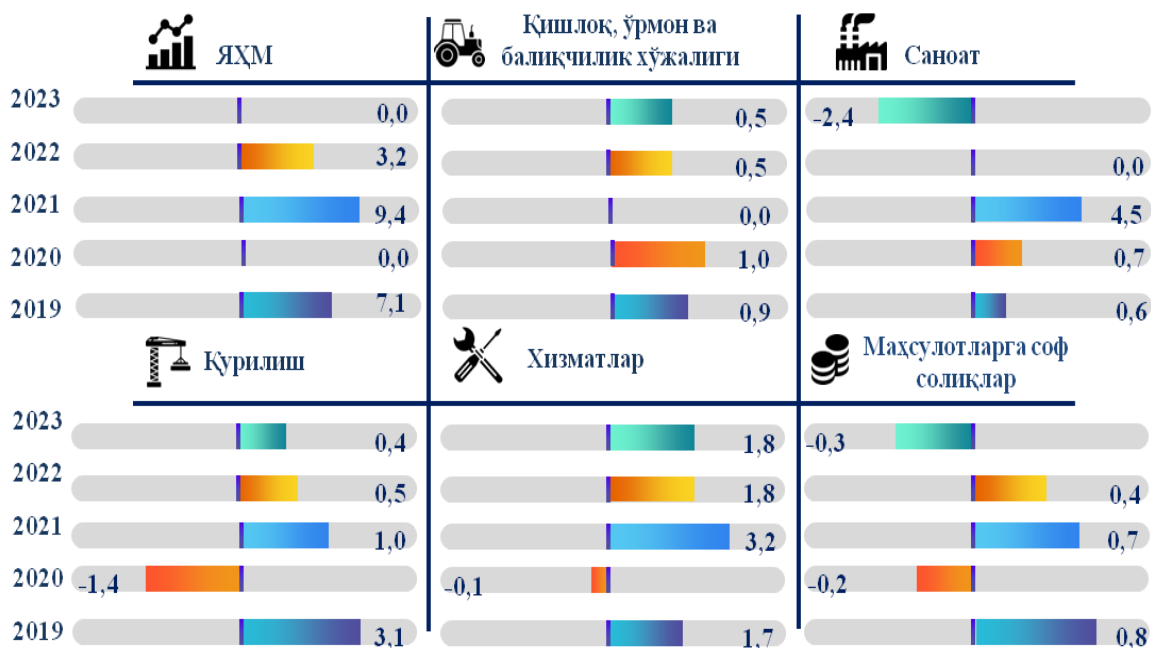

■ Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
■ Саноат
■ Қурилиш
■ Хизматлар

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг ўсиш (камайиш) суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

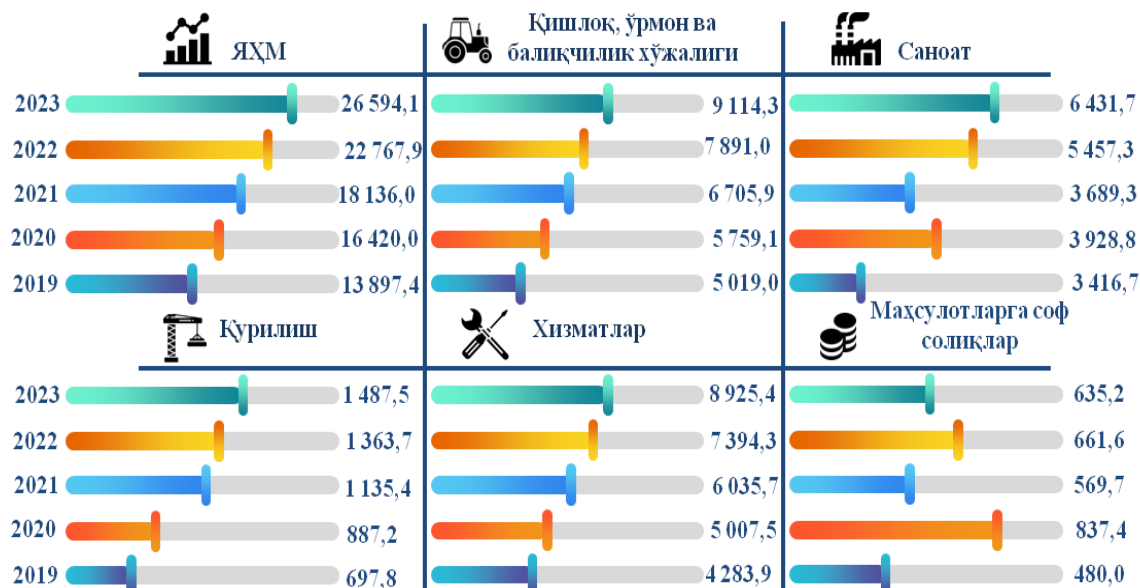
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

**АНДИЖОН ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ**

Андижон вилоятида ЯХМ ҳажми жорий нархларда **26 594,1** млрд. сўми ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнь ойлари билан таққослаганда **3,0 %** га ўсди. Қуйидаги асосий тармоқларда ижобий ўсиш кузатилди: қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **101,2 %** (ЯХМ таркибидаги улуши – **35,1 %**), саноатда **103,5 %** (**24,8 %**), қурилишда **103,1 %** (**5,7 %**) ва хизматлар соҳасида **104,5 %** (**34,4 %**)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ **7 966,1** минг сўми ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнига нисбатан **0,8 %** га ўсди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ҳажми, млрд. сўм

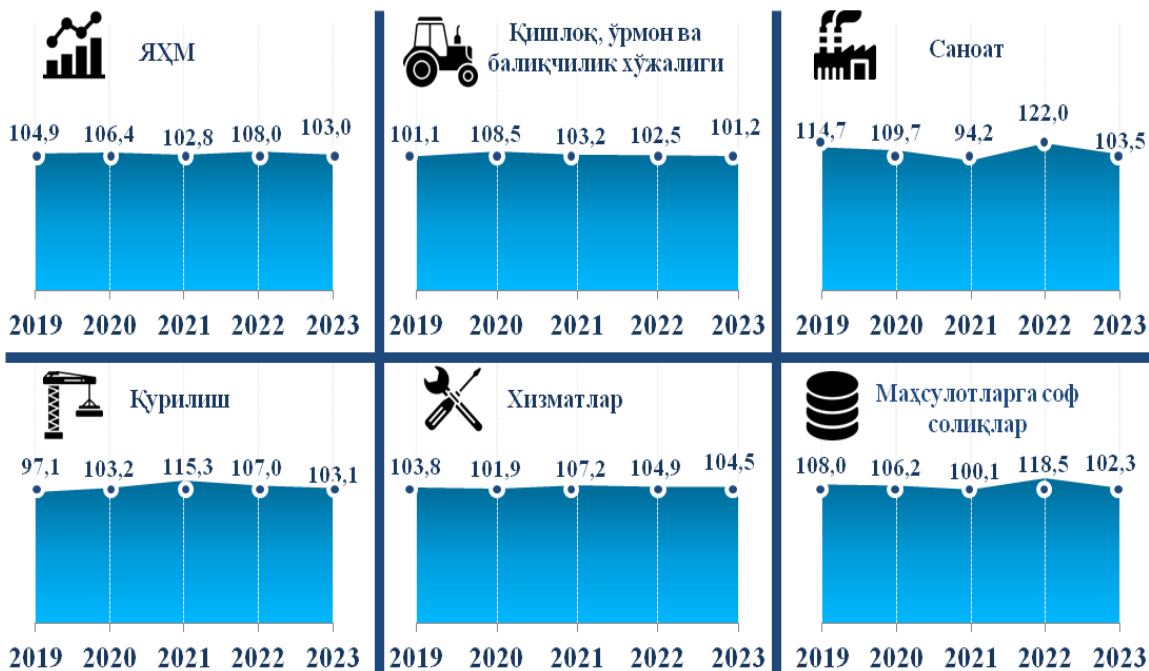
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

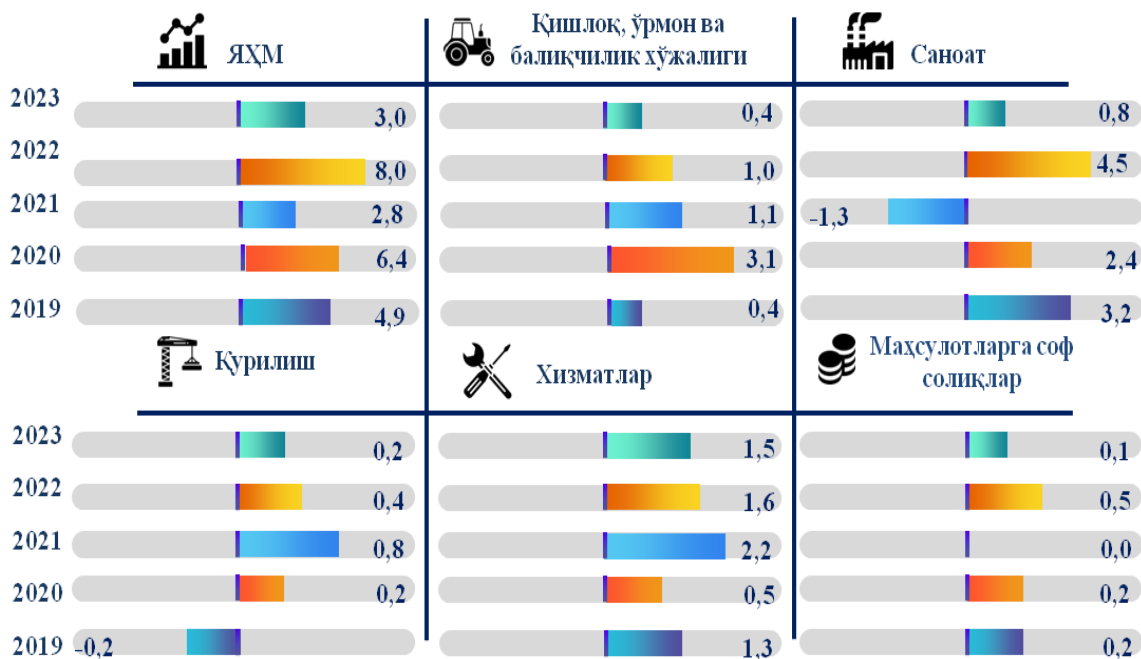
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш (камайиш)
суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

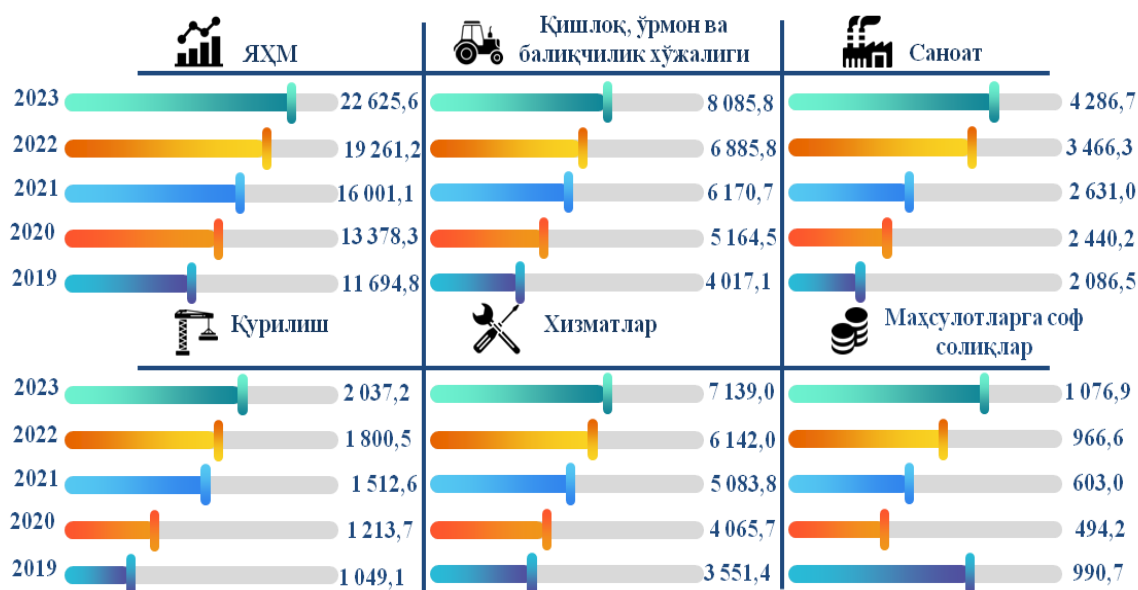
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

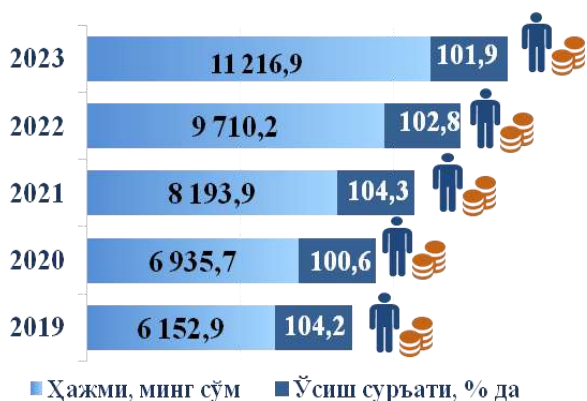
БУХОРО ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Бухоро вилоятида ЯҲМ 22 625,6 млрд. сўми ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июни билан таққослаганда 3,6 % га ўсди. Ўсиш суръатлари қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 104,1 % (ЯҲМ таркибидаги улуши – 37,5 %), саноатда 105,3 % (19,9 %), қурилишда 105,1 % (9,5 %) ва хизматларда 101,4 % (33,1 %)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ 1,9 % га ўсди ва 11 216,9 минг сўми ташкил этди.

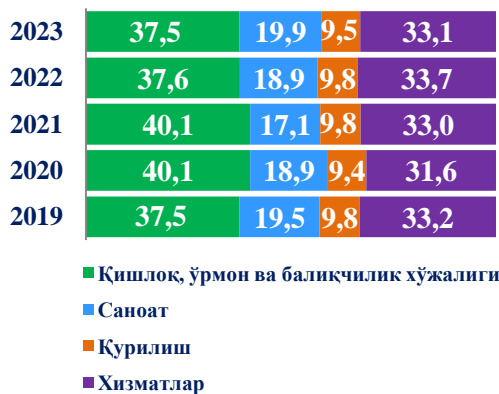
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

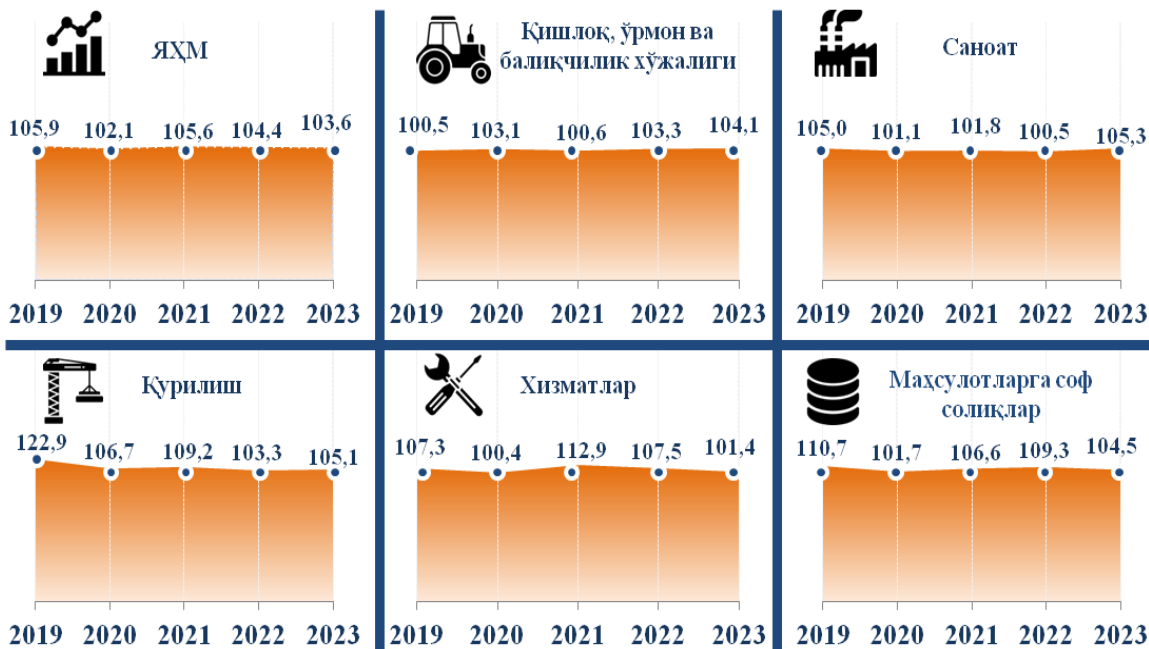
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

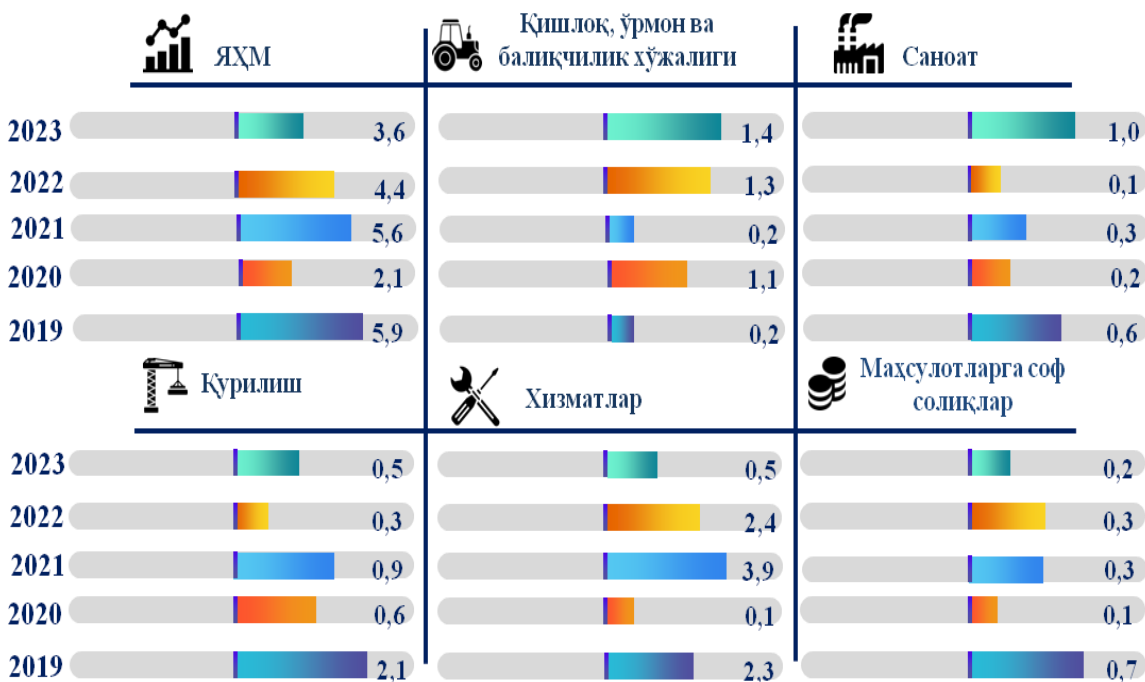
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯКҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш суръатлари,
ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

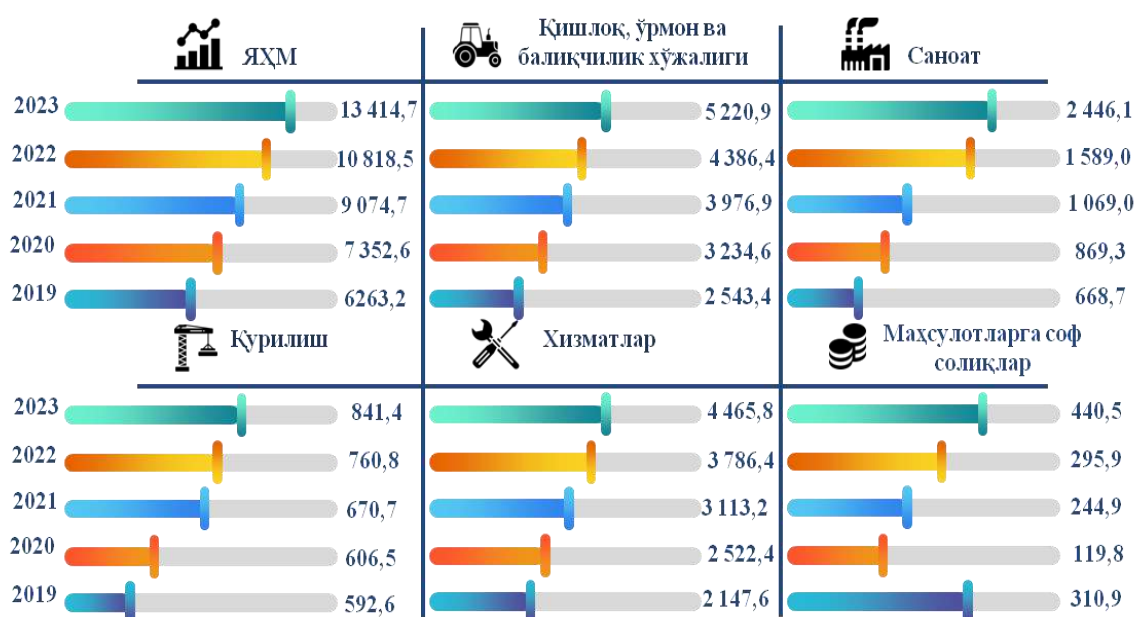
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

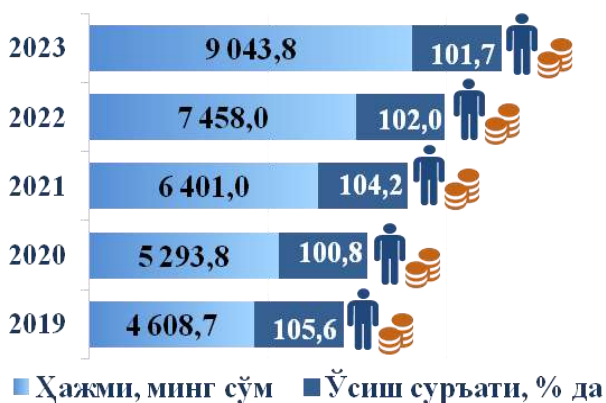
ЖИЗЗАХ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДОДИЙ МАҲСУЛОТИ

Жиззах вилоятида ЯҲМ ҳажми **4,0 %** га ўсди ва **13 414,7** млрд. сўмни ташкил этди. ЯҲМнинг тармоқлар таркибида ўсиш суръатлари: қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **103,5 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **40,2 %**), саноатда **106,3 %** (**18,9 %**), қурилишда **104,0 %** (**6,5 %**) ва хизматлар соҳасида **103,3 %** (**34,4 %**)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **1,7 %** га ўсди ва **9 043,8** минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

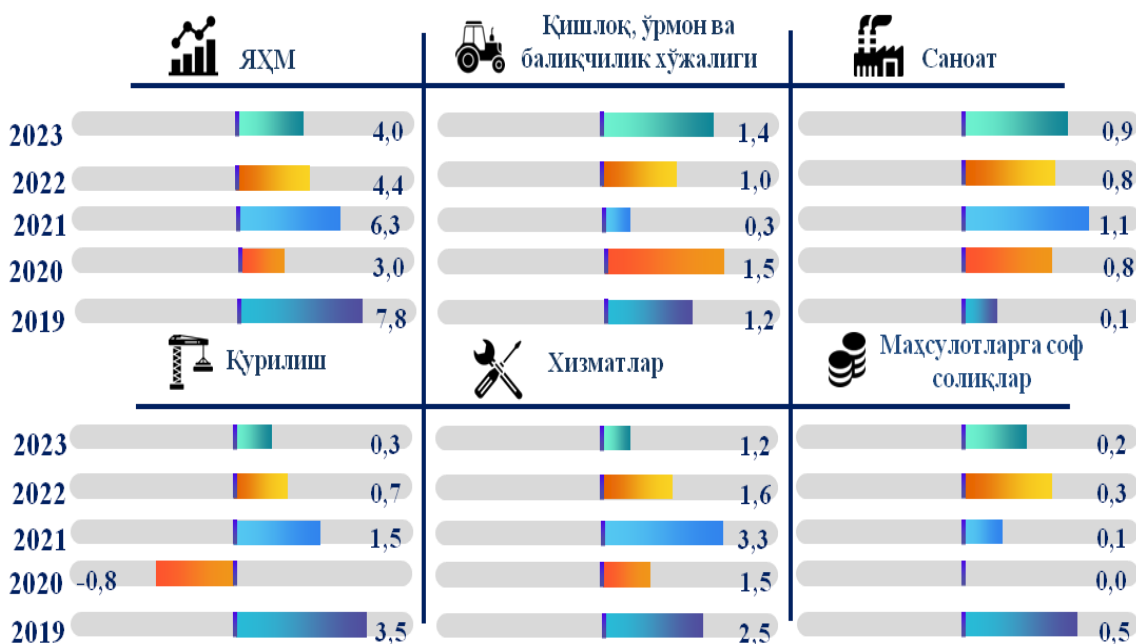
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш (камайиш) суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

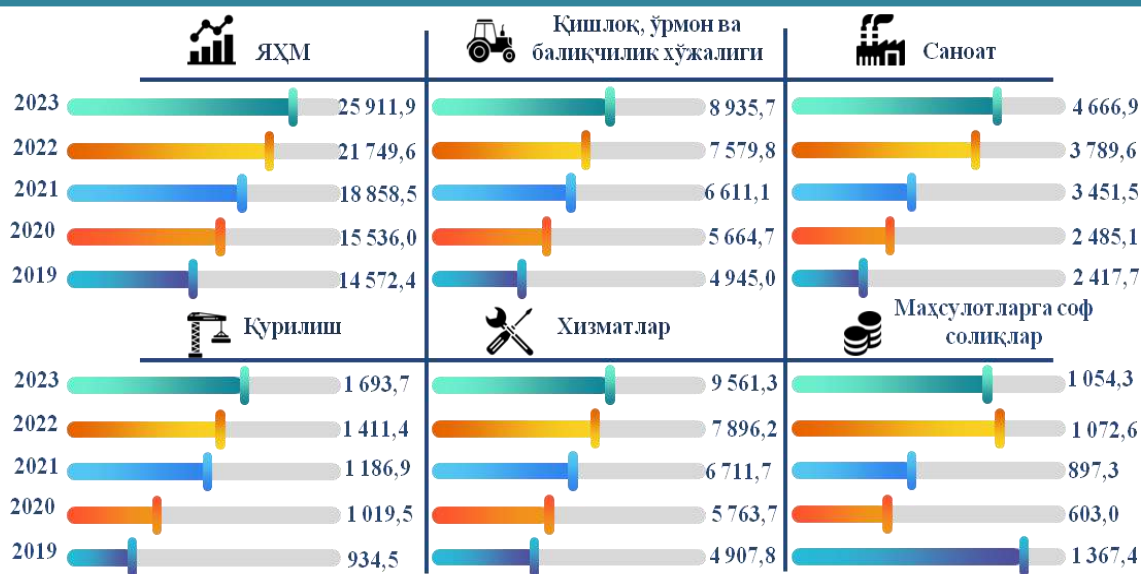
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

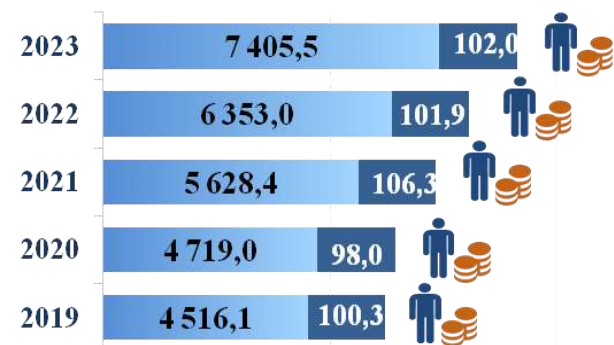
**ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ**

Қашқадарё вилоятида ЯҲМ ҳажми **25 911,9** млрд. сўмни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июни билан таққослаганда **4,3 %** га ўсди. ЯҲМнинг тармоқлар таркибида ижобий ўсиш суръатлари: қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **102,6 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **35,9 %**), саноатда **106,6 %** (**18,8 %**), қурилишда **105,3 %** (**6,8 %**) ва хизматлар соҳасида **104,5 %** (**38,5 %**)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **2,0 %** га ўсди ва **7 405,5** минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш (камайиш) суръатлари

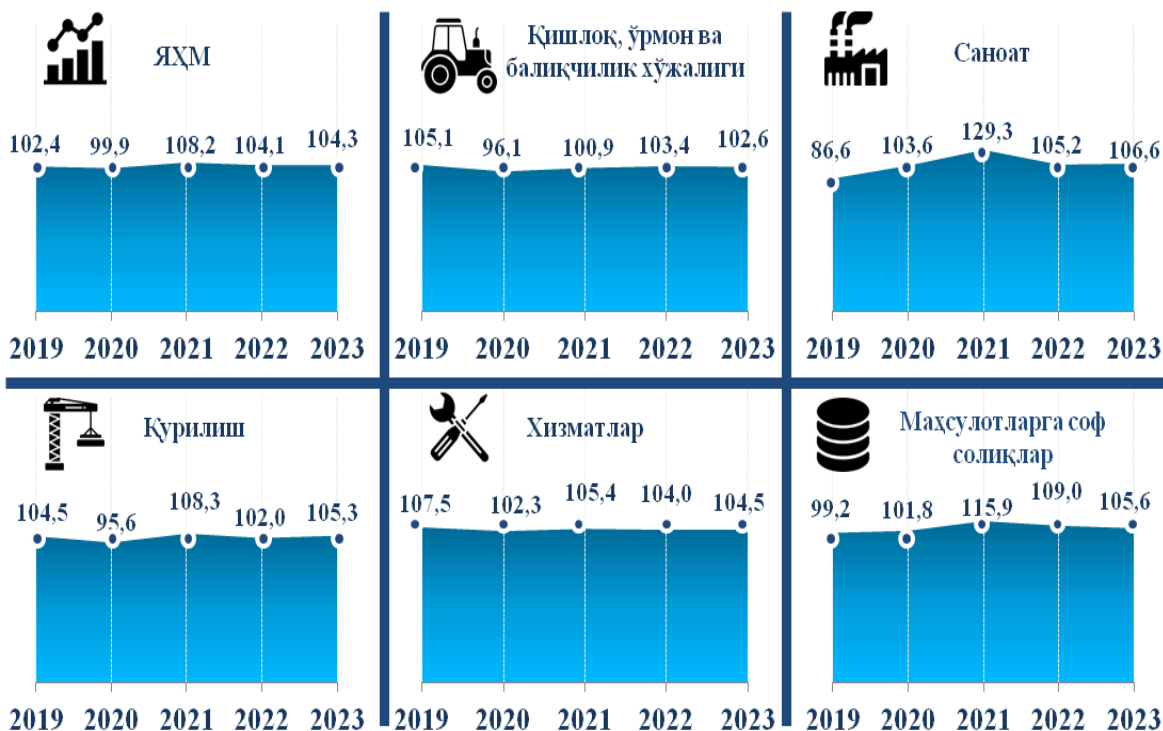
■ Ҳажми, минг сўм ■ Ўсиш (камайиш) суръати, % да

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҲҚга нисбатан % да)

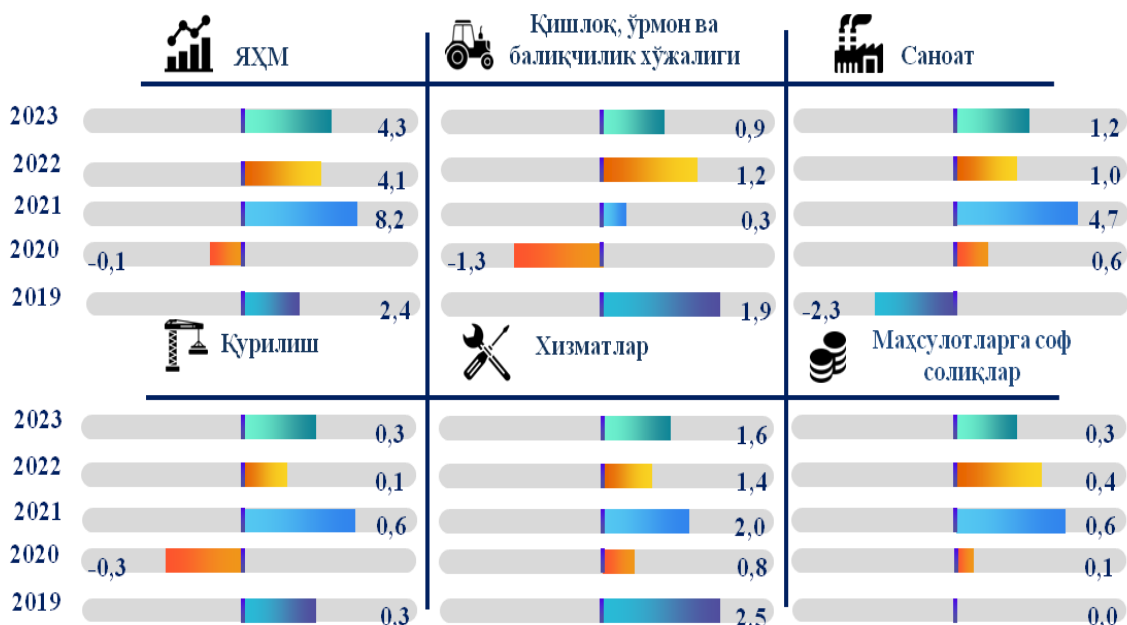

■ Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
■ Саноат
■ Қурилиш
■ Хизматлар

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш (камайиш) суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

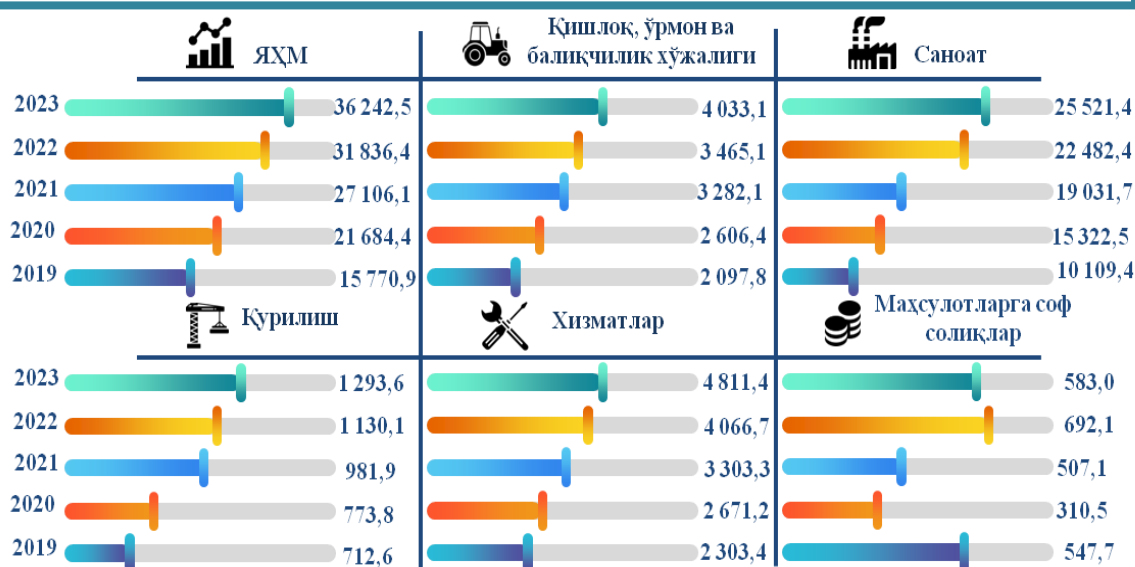
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

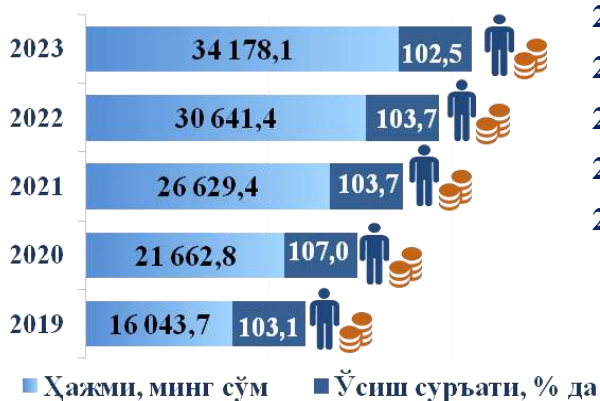
НАВОЙ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Навоий вилоятида ЯҲМ ҳажми **36 242,5** млрд. сўмга етди ва ўсиш **4,6 %** ни ташкил этди. ЯҲМнинг ўсиши ҳудуд иқтисодиёти тармоқларидаги ижобий ўсиш суръатлари билан боғлиқдир. Ўсиш суръатлари қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **103,4 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **11,3 %**), саноатда **104,8 %** (**71,6 %**), қурилишда **107,2 %** (**3,6 %**) ва хизматларда **103,9 %** (**13,5 %**)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ **2,5 %** га ўсди ва **34 178,1** минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

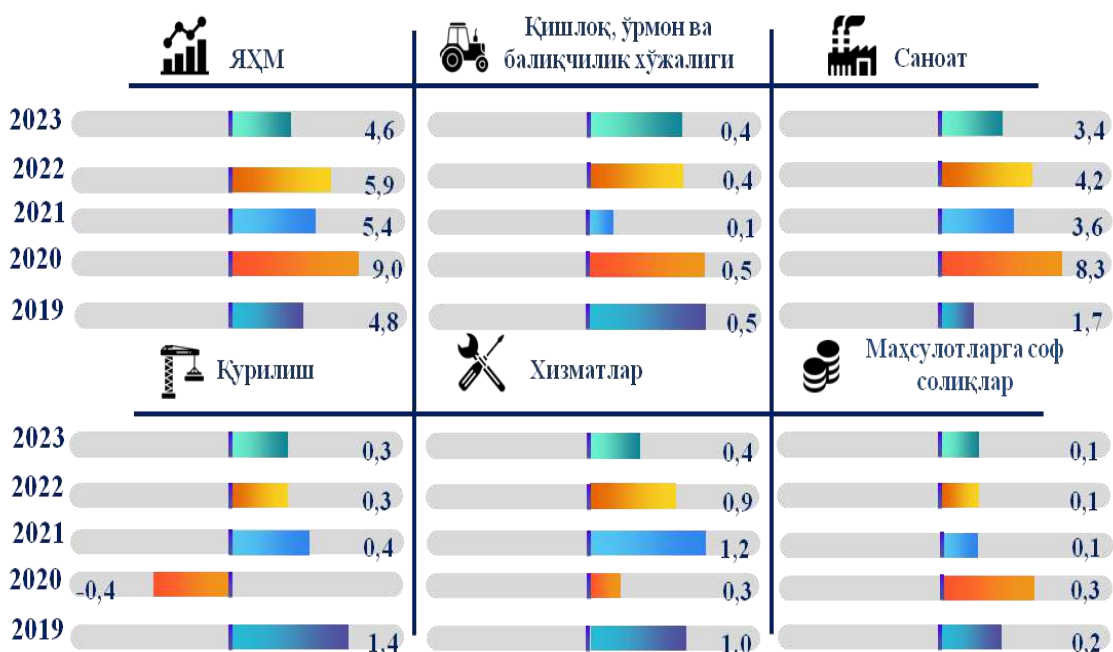
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг ўсиш (камайиш)
суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

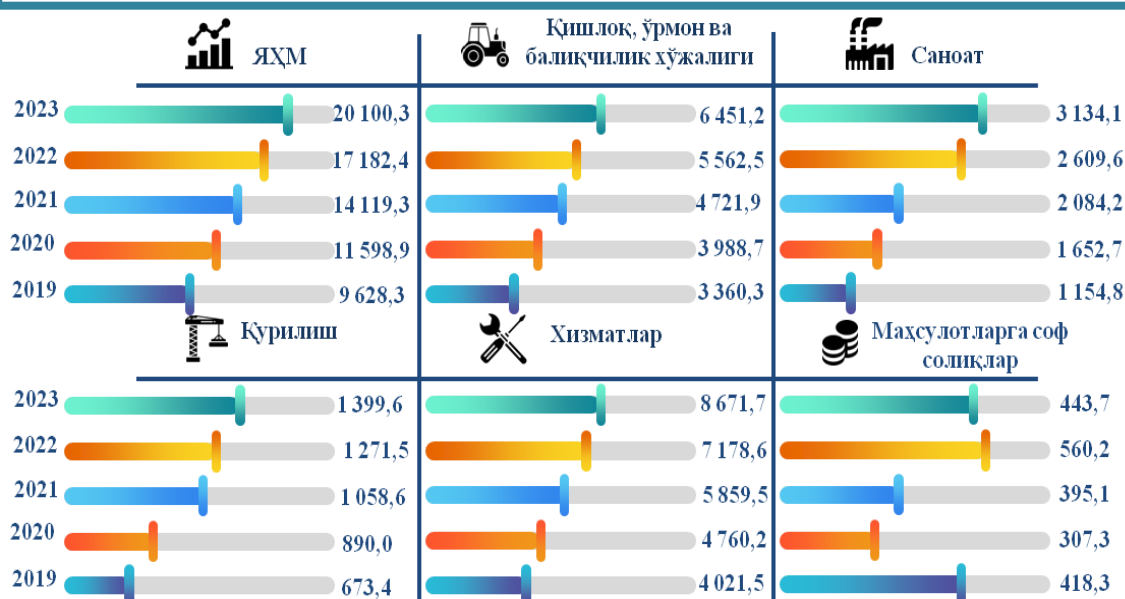
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

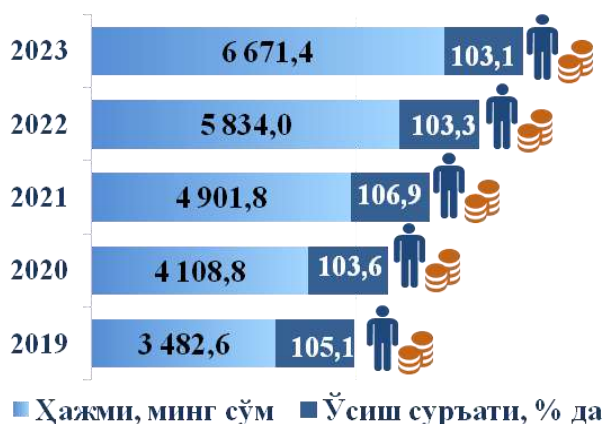
НАМАНГАН ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Наманган вилоятида ЯҲМ 20 100,3 млрд. сўми ташкил этди, бу эса 2022 йилнинг январь-июнь ойлари маълумотларига нисбатан 5,5 % га кўпдир. ЯҲМнинг ўсиш суръати қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 105,4 % (ЯҲМ таркибидаги улуши – 32,8 %), саноатда 107,1 % (15,9 %), қурилишда 103,0 % (7,1 %) ва хизматлар соҳасида 105,1 % (44,2 %) қузатилган ижобий ўсиш суръатлари билан боғлиқдир. Аҳоли жон бошига ЯҲМ 3,1 % га ўсди ва 6 671,4 минг сўми ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

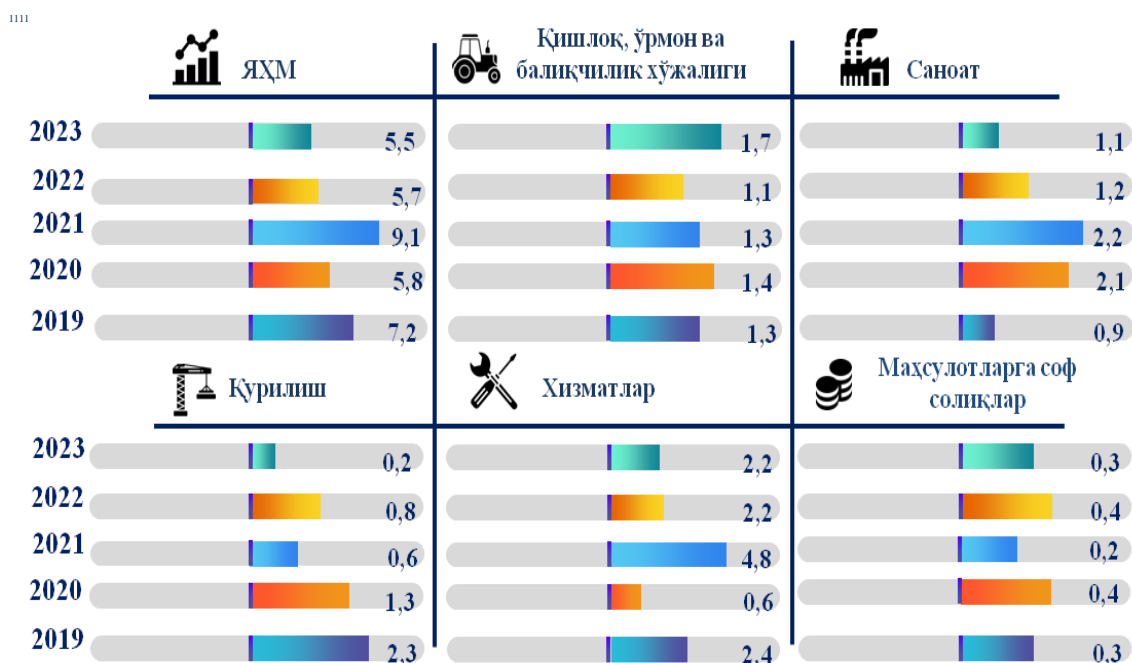
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҲҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг ўсиш суръатлари,
ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

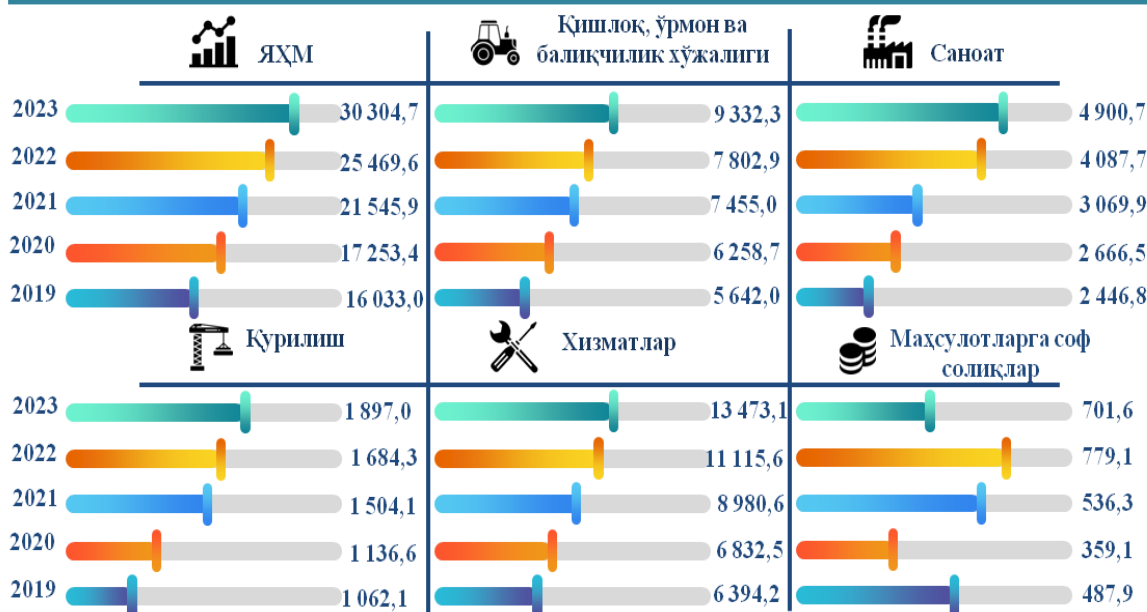
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Самарқанд вилоятида ЯҲМ ҳажми **30 304,7** млрд. сўмни ташкил этди ва бу эса 2022 йилнинг январь-июнь ойлари маълумотларига нисбатан **5,5 %** га кўпдир. Ушбу ҳудудда қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **104,2 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **31,5 %**), саноатда **106,4 %** (**16,6 %**), қурилишда **108,2 %** (**6,4 %**) ва хизматлар соҳасида **105,3 %** (**45,5 %**) ўсиш суръатлари кузатилди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **3,2 %** га кўпайди ва **7 322,3** минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш (камайиш) суръатлари

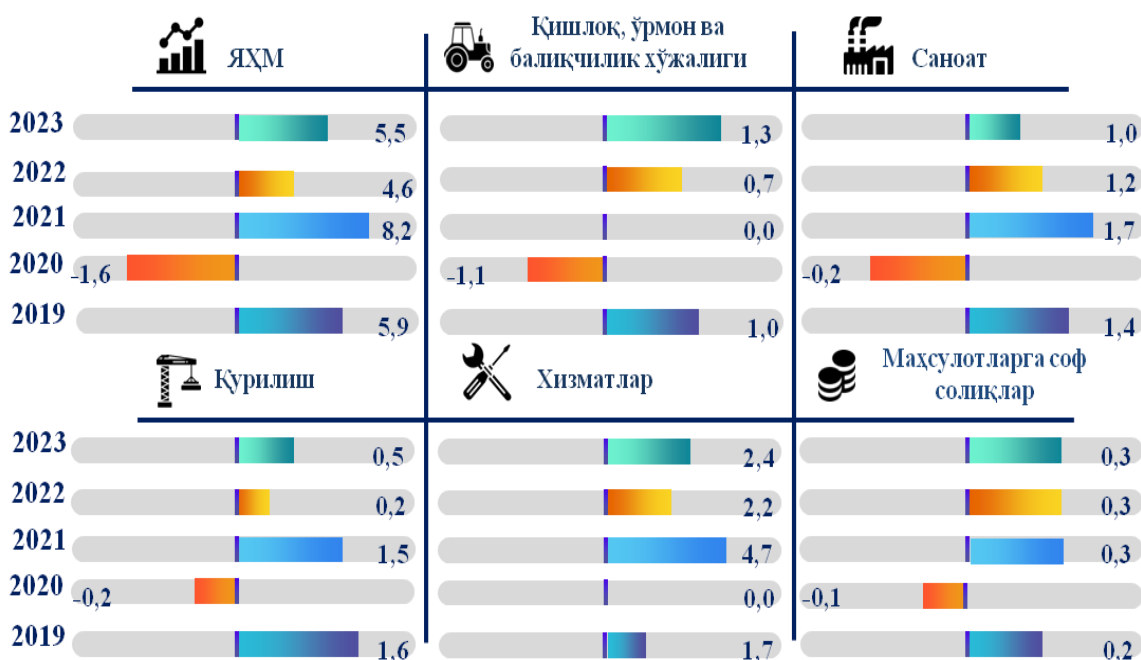
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҲҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг ўсиш (камайиш)
суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

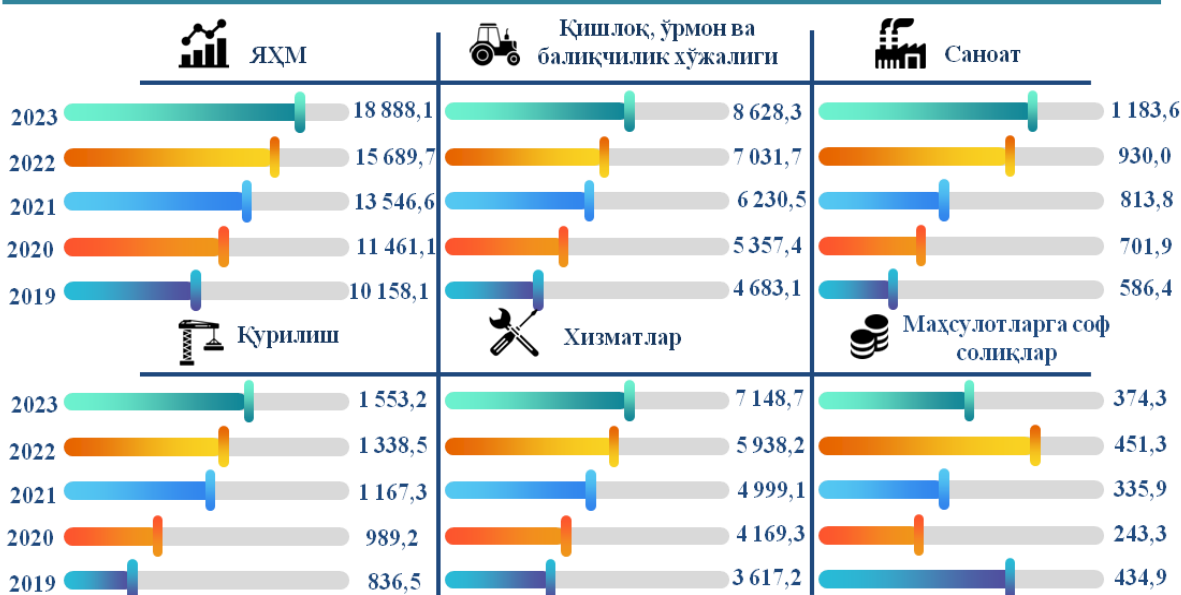
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Сурхондарё вилоятида ЯҲМ 4,4 % га ўсди ва 18 888,1 млрд. сўмни ташкил этди. ЯҲМнинг ўсишига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 103,8 % (ЯҲМ таркибидаги улуши – 46,6 %), саноатда 106,1 % (6,4 %), қурилишда 109,0 % (8,4 %) ва хизматлар соҳасида 103,7 % (38,6 %) қузатилган ижобий ўшиш суръатлари таъсир қилди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ 6 694,6 минг сўмни ташкил этди ва 2,1 % га ўсди.

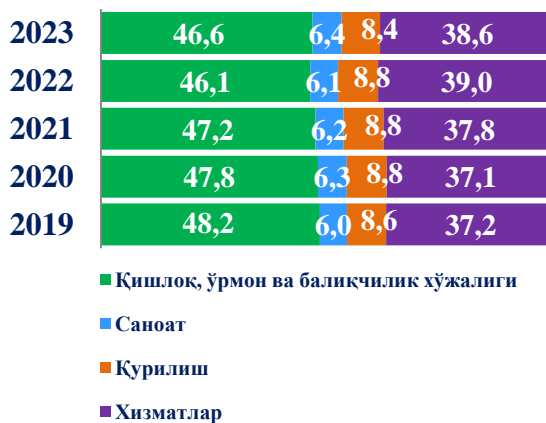
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

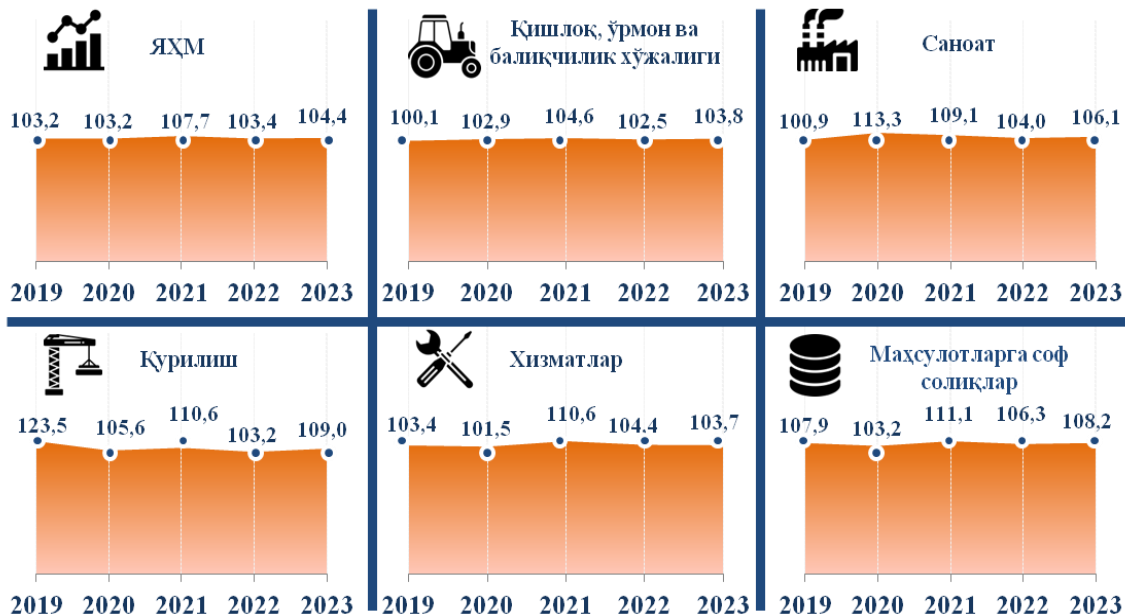
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўшиш суръатлари

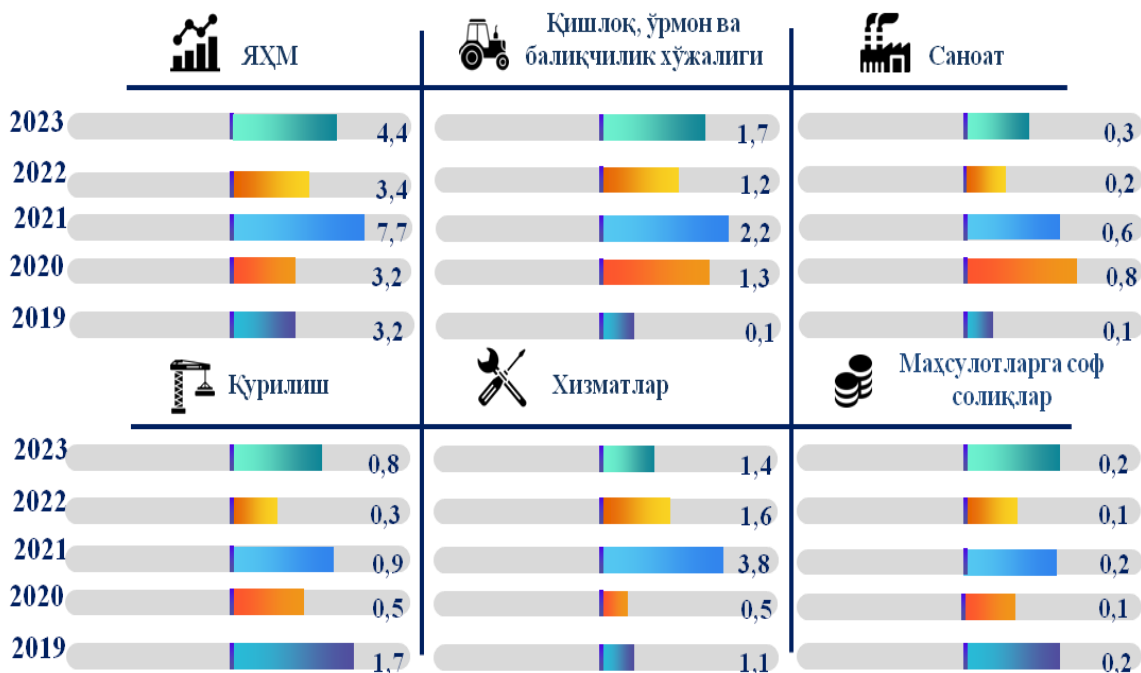
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҲМга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш суръатлари,
ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

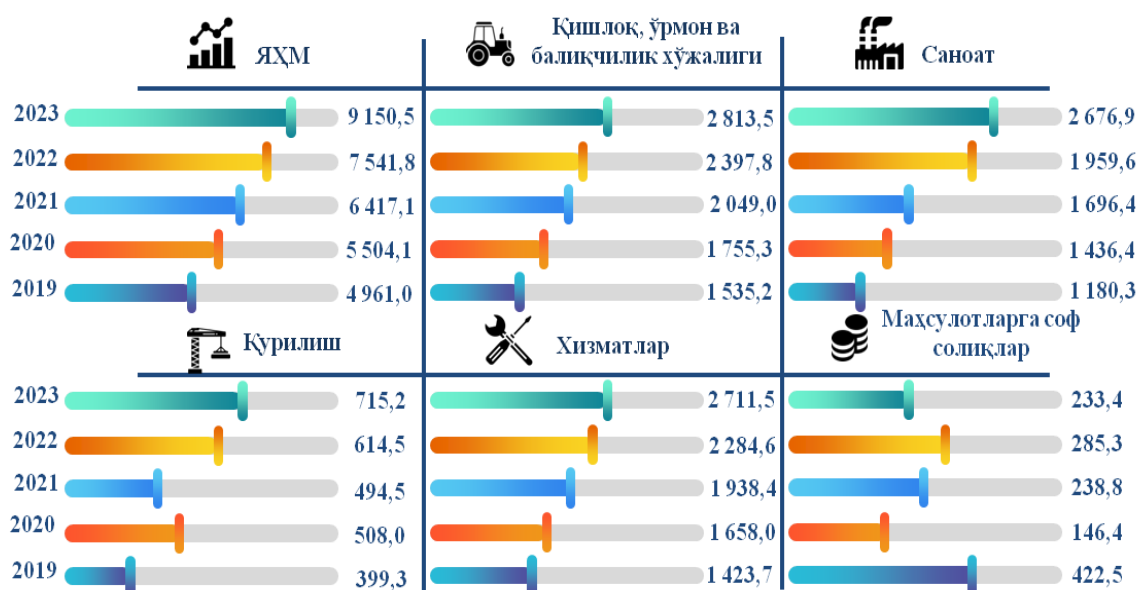
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

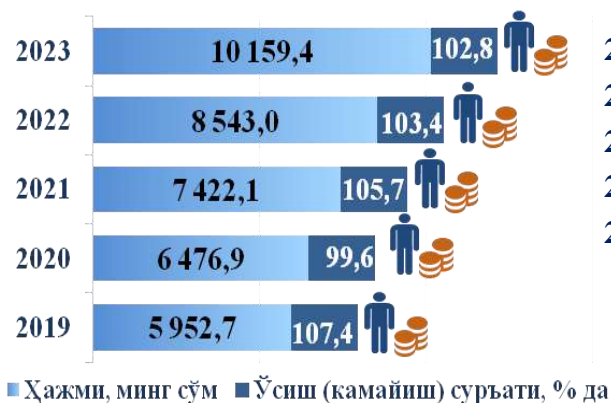
СИРДАРЁ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ҲУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Сирдарё вилоятида ЯҲМ ҳажми **9 150,5** млрд. сўмни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнь ойлари маълумотлари билан таққослаганда **4,9 %** га кўпайди. ЯҲМнинг ўсишига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **105,3 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **31,6 %**), саноатда **106,7 % (30,0 %)**, қурилишда **100,9 % (8,0 %)** ва хизматлар соҳасида **103,8 % (30,4 %)** кузатилган ижобий ўсиш суръатлари таъсир қилди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **10 159,4** минг сўмни ташкил этди ва **2,8 %** га ўсди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

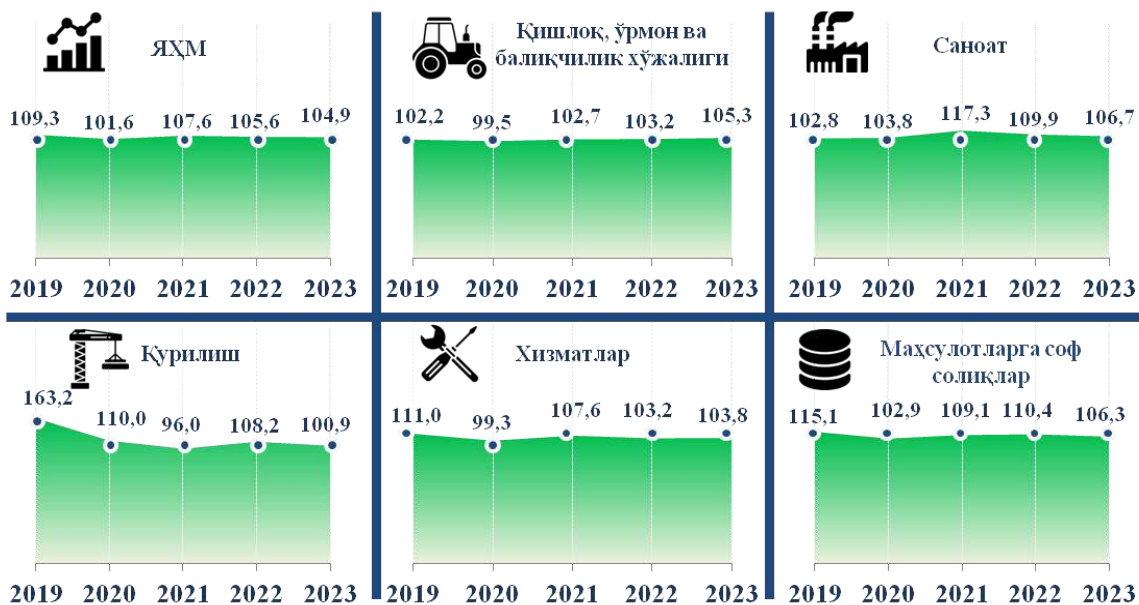
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш (камайиш) суръатлари

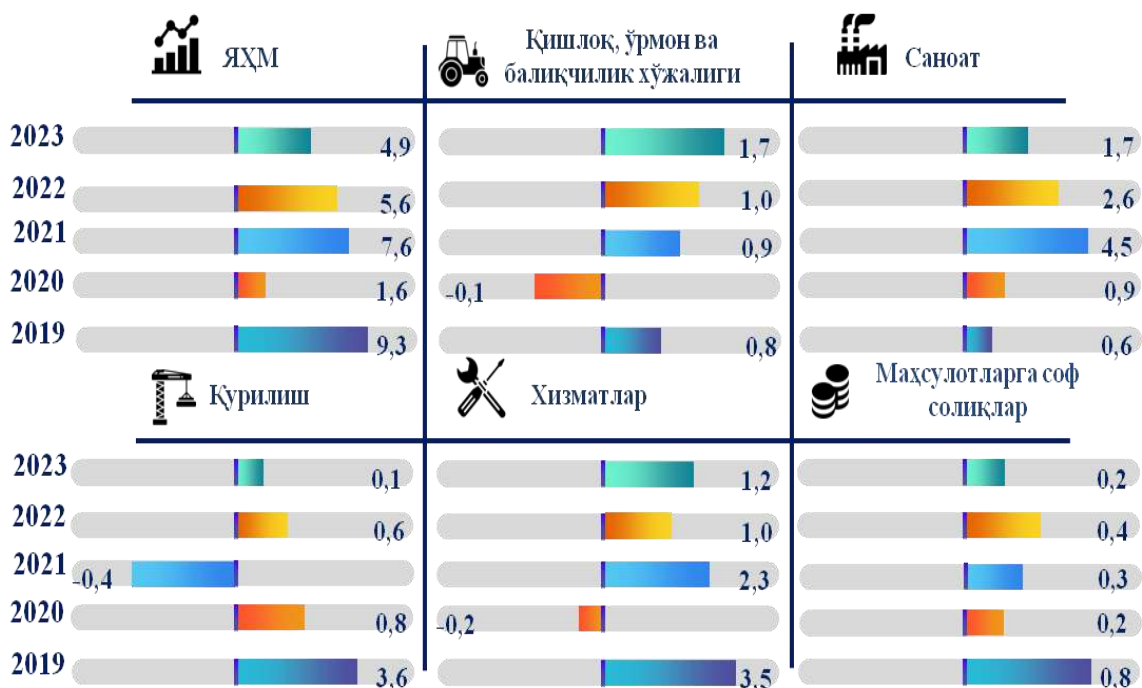
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш
(камайиш) суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

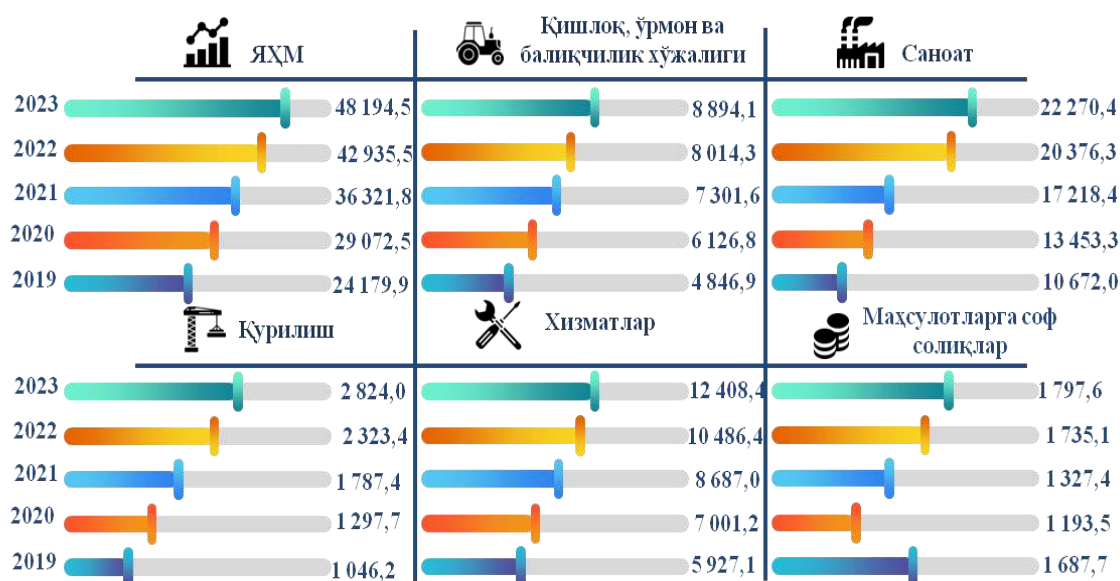
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

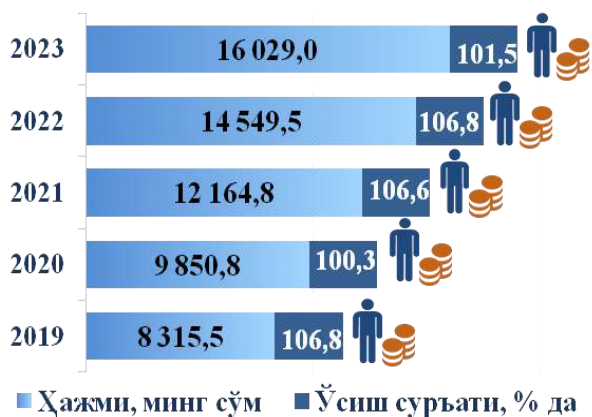
**ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ**

Тошкент вилоятида ЯХМ 3,4 % га ўсган ҳолда 48 194,5 млрд. сўми ташкил этди. Ушбу ҳудудда қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 103,3 % (ЯХМ таркибидаги улуши – 19,2 %), саноатда 103,2 % (48,0 %), қурилишда 108,1 % (6,1 %) ва хизматлар соҳасида 102,7 % (26,7 %) ижобий ўсиш суръатлари кузатилди. Аҳоли жон бошига ЯХМ 2022 йилнинг январь-июнига нисбатан 1,5 % га ўсди ва 16 029,0 минг сўми ташкил этди.

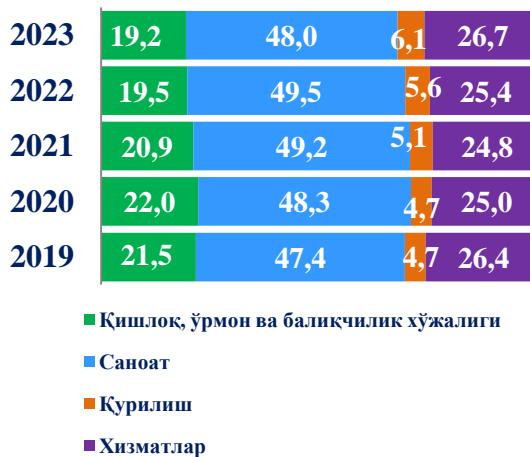
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ҳажми, млрд. сўм

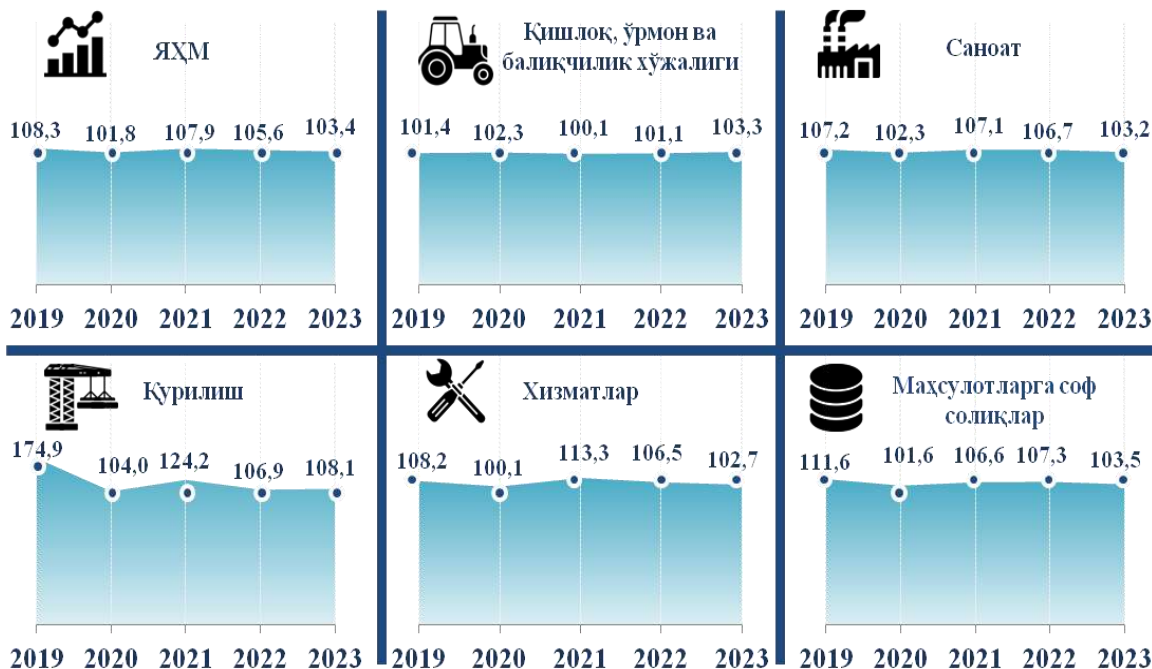
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

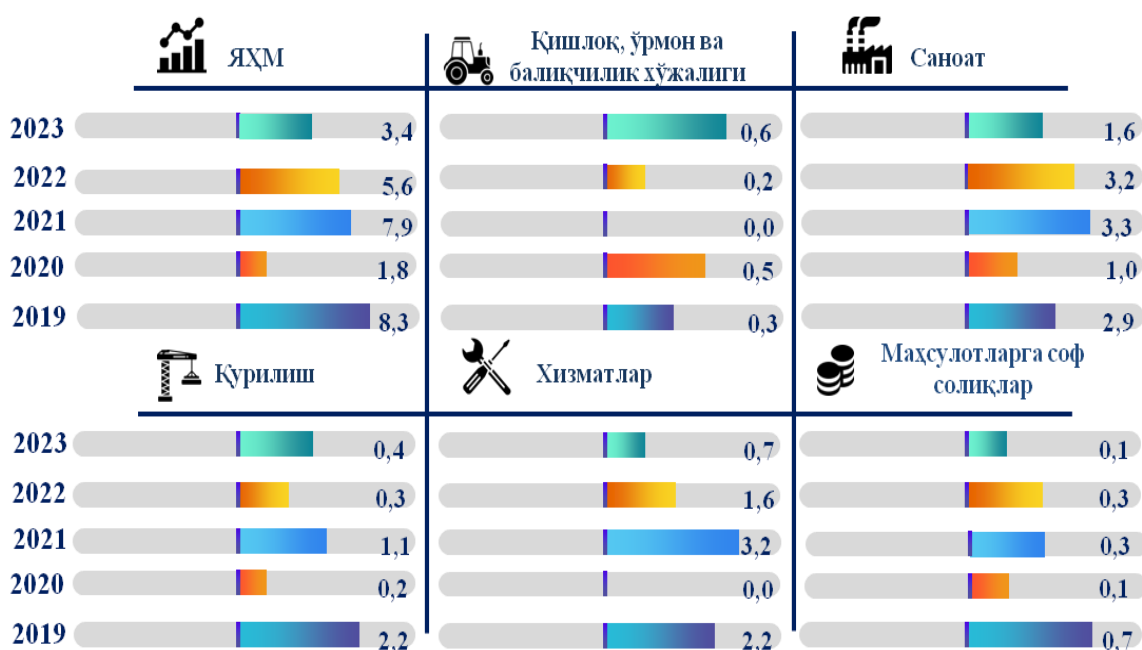
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш суръатлари,
ўтган йилнинг мос даврига nisbatan % да

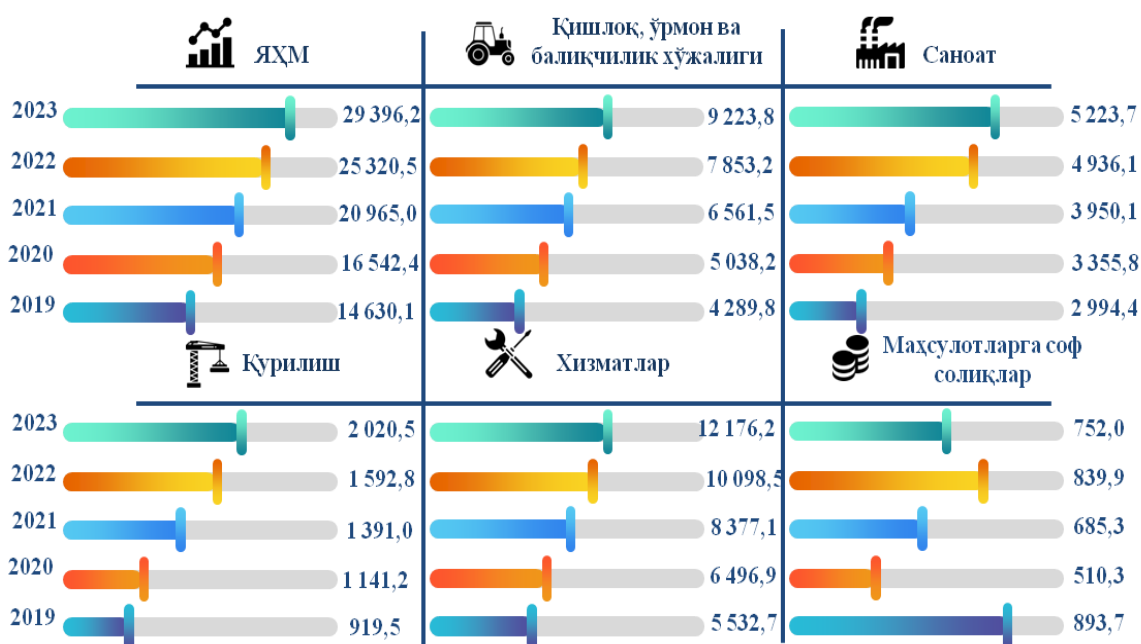
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида тармоқларнинг хиссаси (жамига nisbatan % да)

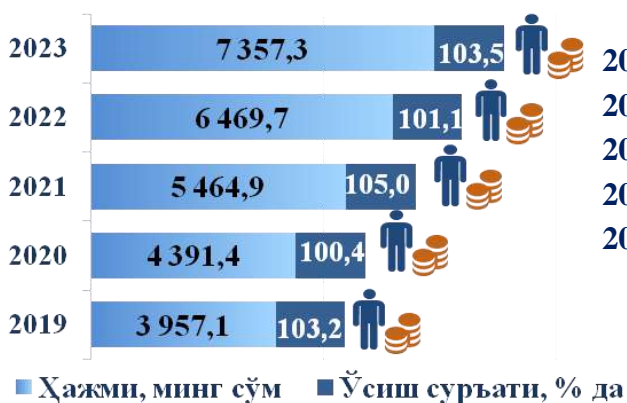
ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Фарғона вилоятида ЯХМ ҳажми 5,6 % га ўсди ва 29 396,2 млрд. сўмни ташкил этди. Ўсиш суръати қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида 104,4 % (ЯХМ таркибидаги улуши – 32,2 %), саноатда 104,2 % (18,2 %), қурилишда 121,3 % (7,1 %) ва хизматлар соҳасида 104,5 % (42,5 %)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ЯХМ 3,5 % га ўсди ва 7 357,3 минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМ ҳажми, млрд. сўм

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯХМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

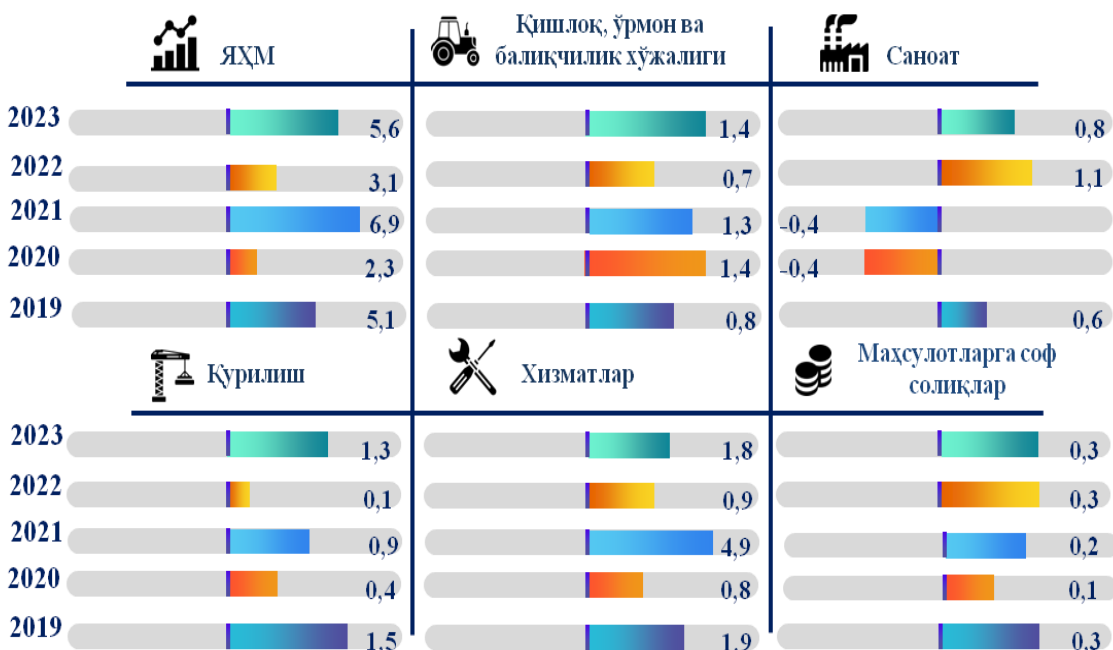
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯХМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯККга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш (камайиш)
суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

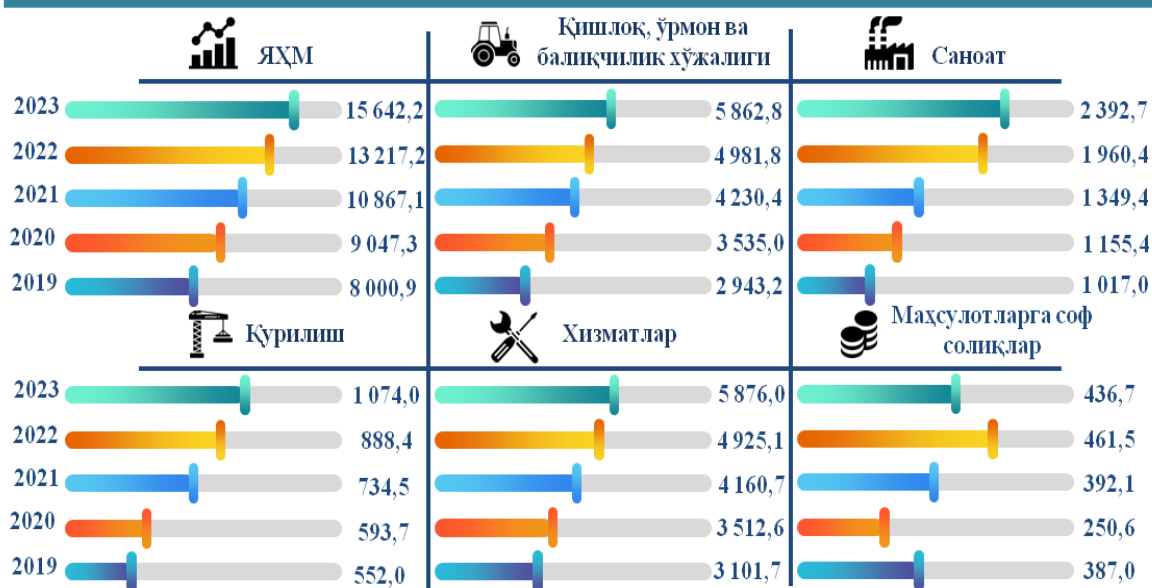
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

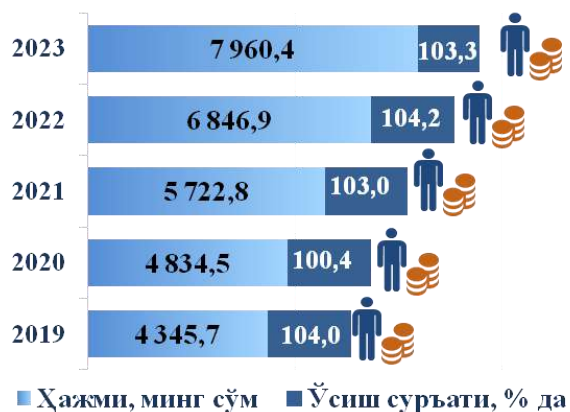
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ

Хоразм вилоятида ЯҲМ ҳажми **5,2 %** га ўсди ва **15 642,2** млрд. сўмни ташкил этди. ЯҲМнинг ўсиши қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида **106,3 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **38,6 %**), саноатда **104,4 %** (**15,7 %**), қурилишда **107,0 %** (**7,1 %**) ва хизматлар соҳасида **103,6 %** (**38,6 %**)ни ташкил этди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **3,3 %** га ўсди ва **7 960,4** минг сўмни ташкил этди.

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

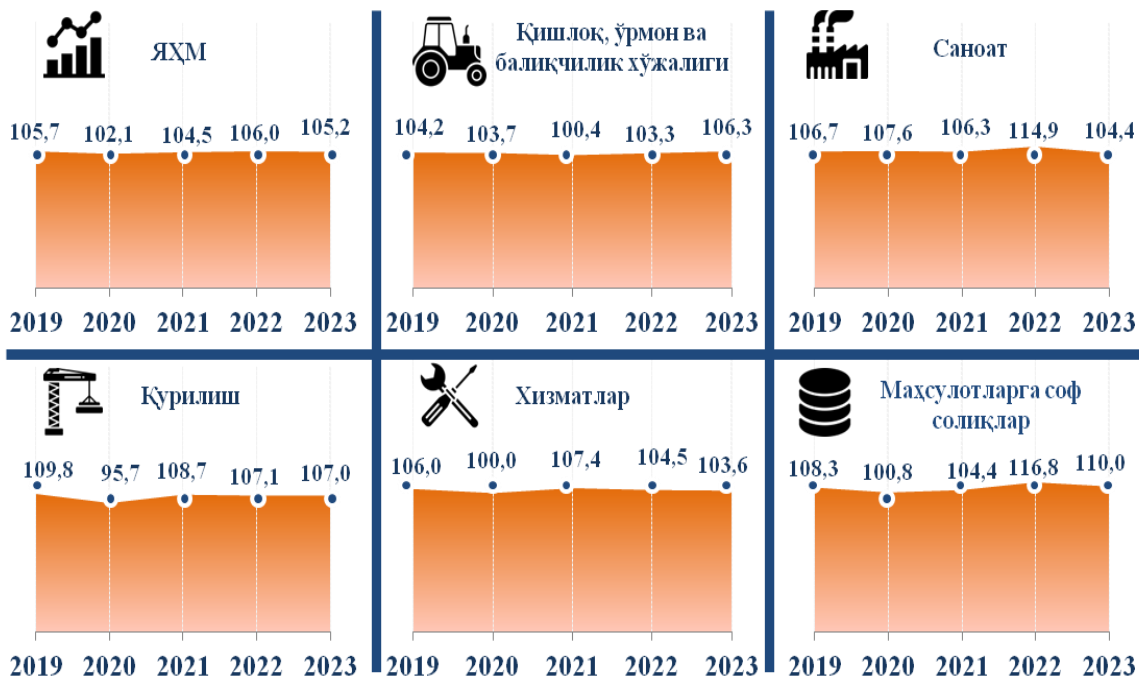
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш суръатлари

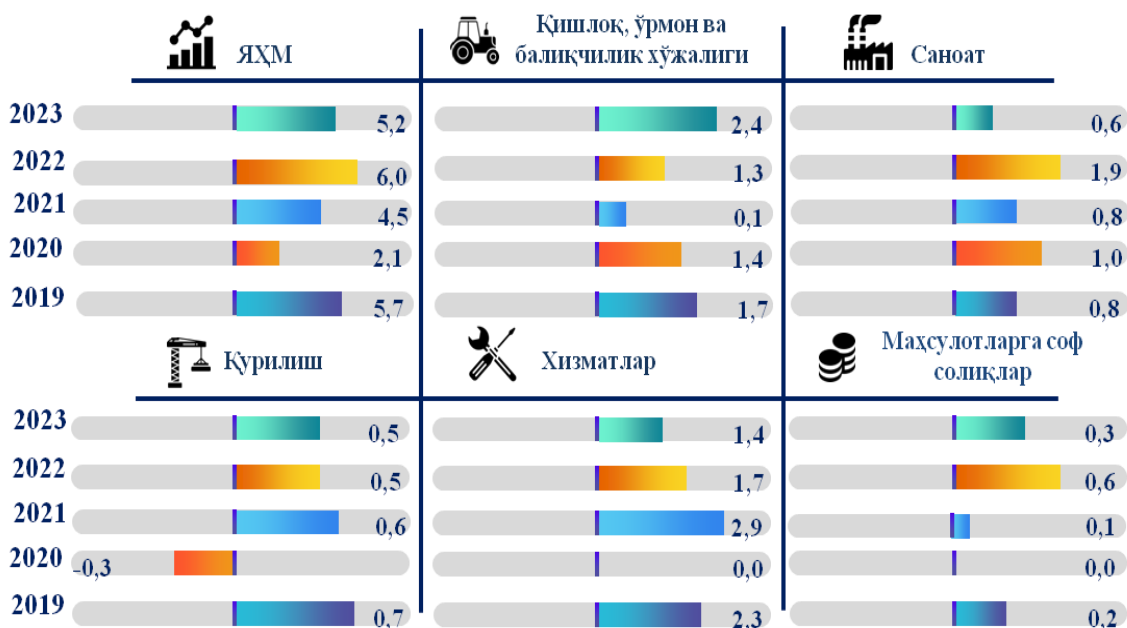
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҲМга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш
(камайиш) суръатлари, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

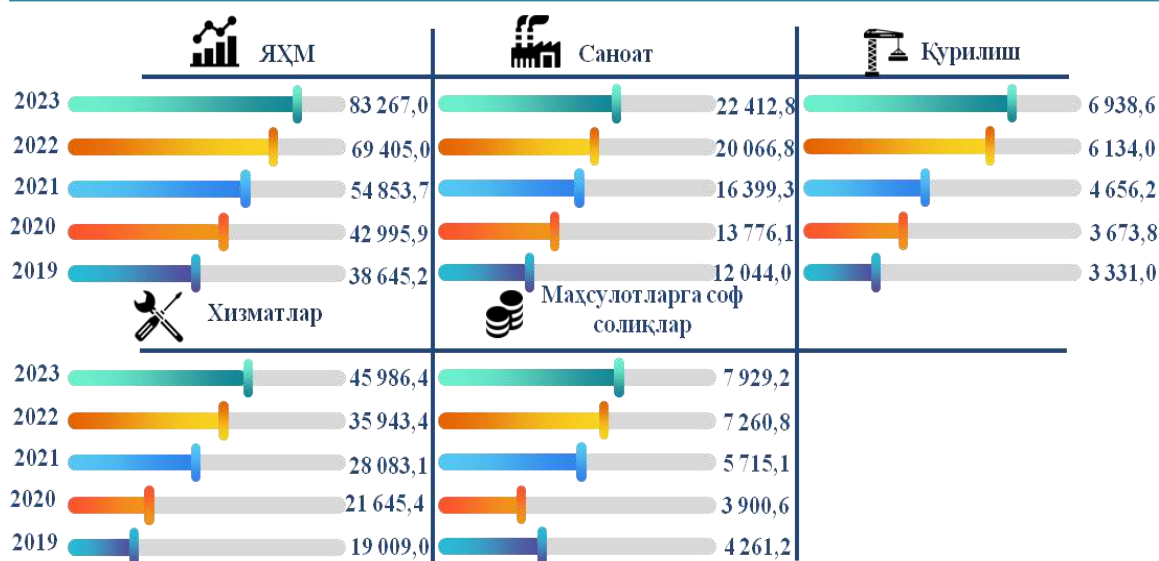
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

**ТОШКЕНТ ШАҲРИ
ЯЛПИ ХУДУДИЙ МАҲСУЛОТИ**

Тошкент шаҳрида ЯҲМ ҳажми **83 267,0** млрд. сўмни ташкил этди ва 2022 йилнинг январь-июнь ойлари билан таққослаганда **7,9 %** га ўсди. Саноат тармоғида **104,5 %** (ЯҲМ таркибидаги улуши – **29,7 %**), қурилишда **100,1 %** (**9,2 %**) ва хизматлар соҳасида **110,8 %** (**61,1 %**) ўсиш суръатлари кузатилди. Аҳоли жон бошига ЯҲМ **27 960,7** минг сўмни ташкил этди ва **4,5 %** га ўсди.

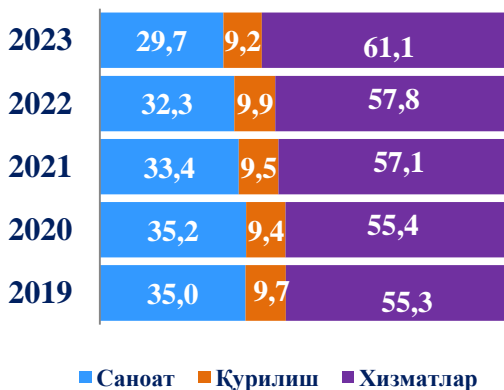
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ҳажми, млрд. сўм

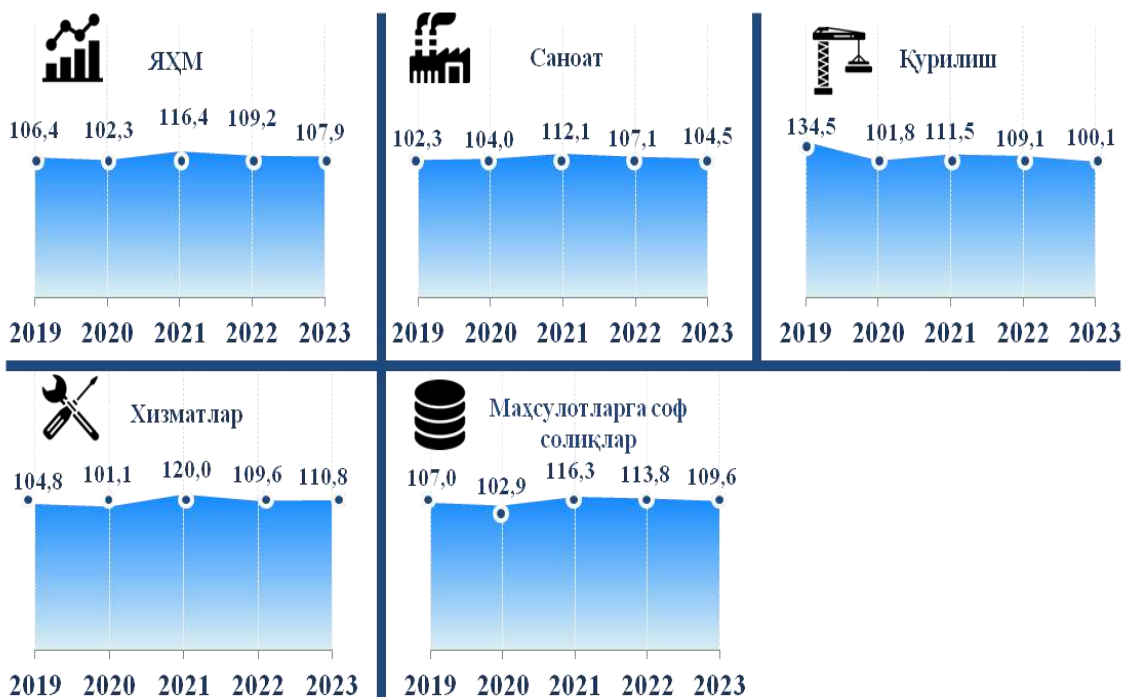
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган ЯҲМ ҳажми ва ўсиш (камайиш) суръатлари

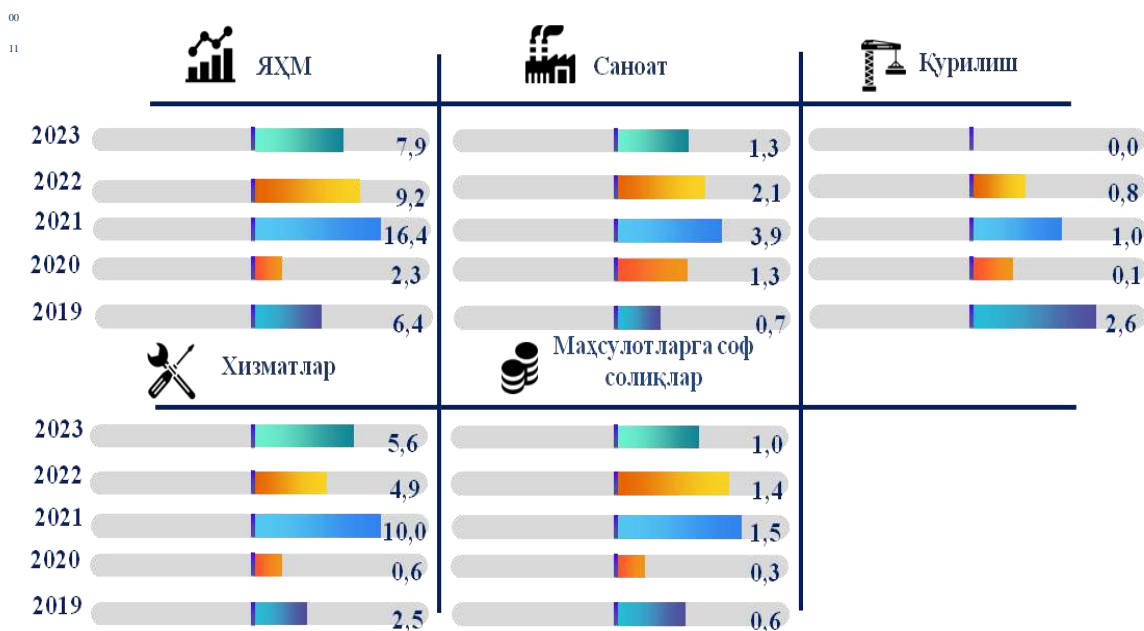
2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг тармоқлар бўйича таркиби (ЯҚҚга нисбатан % да)

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМнинг ўсиш суръатлари,
ўтган йилнинг мос даврига нисбатан % да

2019-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида ЯҲМ ўсишида
тармоқларнинг ҳиссаси (жамига нисбатан % да)

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Ялпи ички маҳсулот (ЯИМ) – иқтисодий резидент-бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодаловчи ва ушбу бирликлар томонидан якуний фойдаланиш учун ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати орқали ўлчанадиган МХТнинг асосий кўрсаткичларидан биридир.

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ) – миллий ҳисоблар тизимининг асосий кўрсаткичи бўлиб, муайян даврда минтақанинг иқтисодий ҳудудида жойлашган резидент - институционал бирликлар ишлаб чиқариш фаолиятининг якуний натижасини ифодалайди.

Аҳоли жон бошига ЯИМ (ЯҲМ) – муайян даврда жорий нархлардаги ЯИМ (ЯҲМ) ҳажмини мамлакат (ҳудуд)нинг ўртача аҳолиси сонига бўлиш орқали аниқланади.

Ялпи қўшилган қиймат (ЯҚК) – ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматлар қиймати (ишлаб чиқариш) ва ишлаб чиқариш жараёнида тўлалигича истеъмол қилинган товарлар ва хизматлар қиймати (оралиқ истеъмол) ўртасидаги фарқ орқали аниқланади.

Маҳсулотлар учун солиқлар – товар ёки хизматнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда солинадиган солиқлар. Уларга қўшилган қиймат солиғи, акцизлар, экспорт ва импорт учун солиқлар ва бошқалар киради.

Маҳсулотлар учун субсидиялар – давлат бюджетидан товарлар ёки хизматларнинг бир бирлигига, яъни резидентлар томонидан ишлаб чиқариладиган, сотиладиган ёки импорт қилинадиган товарлар ва хизматларнинг миқдори ёки қийматига мутаносиб тарзда тўланадиган маблағлар (субсидиялар).

Маҳсулотлар учун соф солиқлар – маҳсулотлар учун солиқлардан маҳсулотлар учун субсидияларни айириш орқали аниқланади.

ЯИМ физик ҳажм индекси (ўсиш суръати) – доимий нархларда, яъни ўтган йилнинг мос даври нархларида ҳисобланган ҳисобот даври ЯИМ (реал ЯИМ)ни жорий нархлардаги ўтган йилнинг мос даври ЯИМга нисбати орқали ҳисобланади.

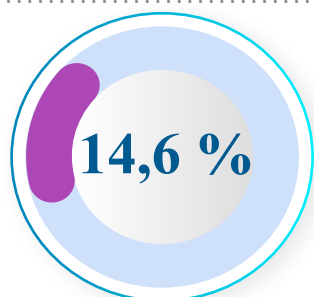
ЯИМ дефлятор индекси – иқтисодиётда нархларнинг ўртача ўзгаришини ифодалайди ва номинал ЯИМ (жорий нархлардаги ҳисобот даври ЯИМ)нинг реал ЯИМга нисбати орқали ҳисобланади.

II. САНОАТ

1-БЎЛИМ. РЕСПУБЛИКАДА ФАОЛИЯТ КЎРСАТАЁТГАН ВА ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН САНОАТ КОРХОНАЛАРИ

(2023 йил 1 июл ҳолатига кўра)

Бугунги кунда республикада 69,6 мингта sanoat корхоналари фаолият кўрсатмоқда, шундан 11,5 мингтаси (рўйхатдан ўтган корхоналар умумий сонининг 16,4 % и) Тошкент шаҳрига, 7,9 мингтаси (11,4 %) Фарғона вилоятига, 7,1 мингтаси (10,2 %) Тошкент вилоятига, 6,2 мингтаси (9,0 %) Самарқанд вилоятига ва 5,5 мингтаси (7,9 %) Андижон вилоятига тўғри келмоқда.

Жами фаолият юритаётган корхоналарда
саноат корхоналарининг улуши

Фарғона	999
7 949	
Қорақалпоғистон Респ.	988
3 372	
Тошкент ш.	765
11 452	
Самарқанд	751
6 238	
Тошкент	624
7 123	
Қашқадарё	577
4 058	
Хоразм	526
3 995	
Наманган	508
5 077	
Андижон	489
5 513	
Бухоро	445
4 210	
Навоий	426
3 211	
Жиззах	398
2 715	
Сурхондарё	275
3 194	
Сирдарё	135
1 521	

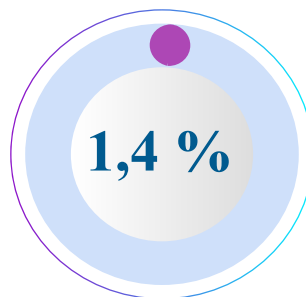
● ● Фаолият юритаётган янги ташкил этилган

2-БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ САНОАТИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

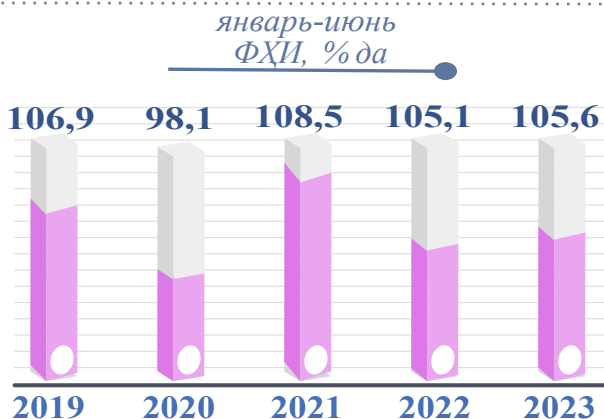
Саноат бу – хомашёни қайта ишлаш, ер ости бойликларини ўзлаштириш, ишлаб чиқариш воситалари ва халқ истеъмоли молларини яратишни қамраб олувчи ишлаб чиқариш тармоғи.

Дастлабки маълумотлар бўйича 2023 йилнинг январь-июнь ойларида республика корхоналари томонидан 293,6 трлн. сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилган бўлиб, 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан саноат ишлаб чиқаришининг физик ҳажми индекси 105,6 % ни ташкил этди.

Саноат ишлаб чиқаришининг физик ҳажми индекси ишлаб чиқарилган маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) ҳажмининг таққосланадиган даврлардаги ўзгаришини тавсифловчи нисбий кўрсаткичдир.

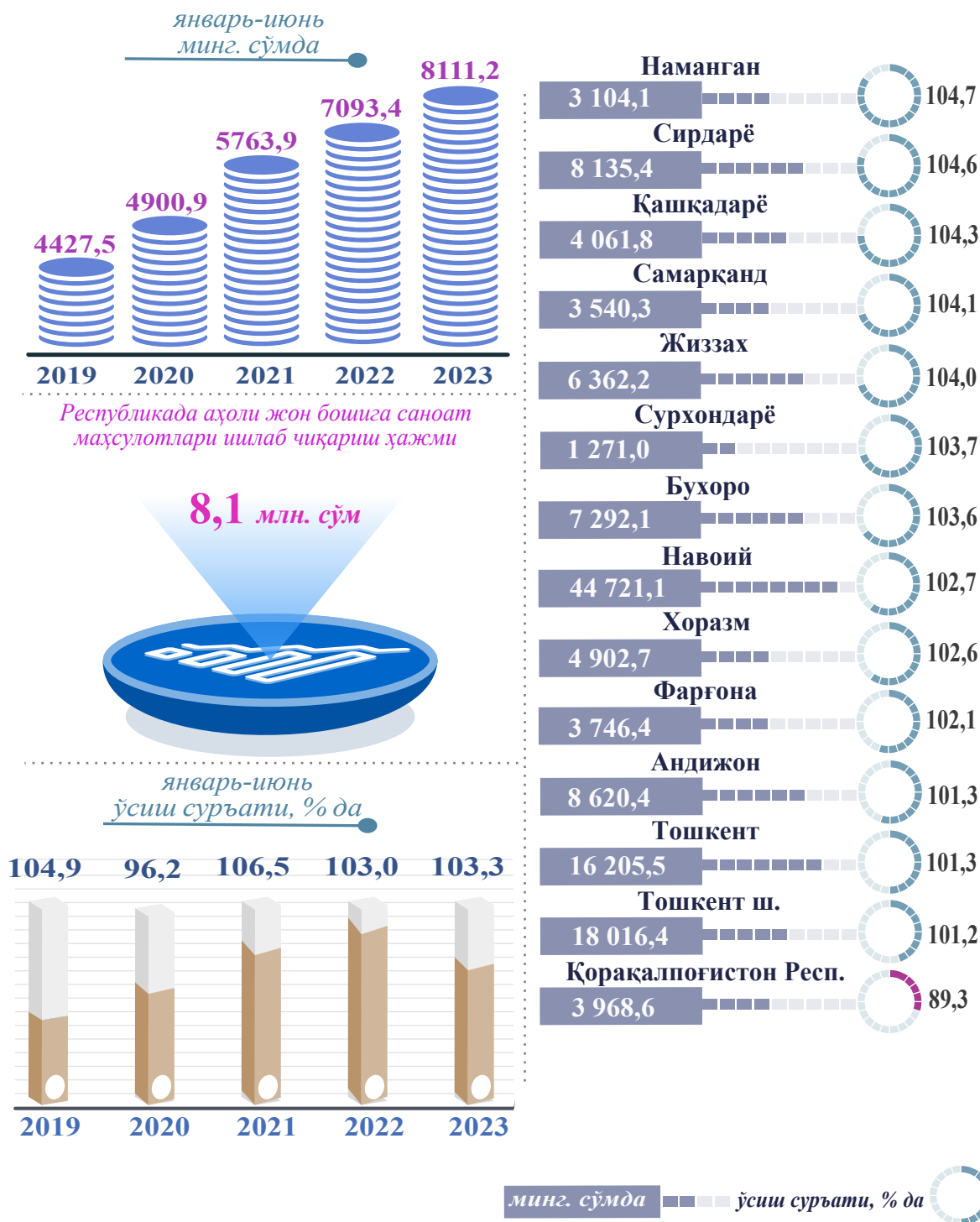

Саноат ишлаб чиқаришининг
ЯИМни ўсишига қўшган ҳиссаси

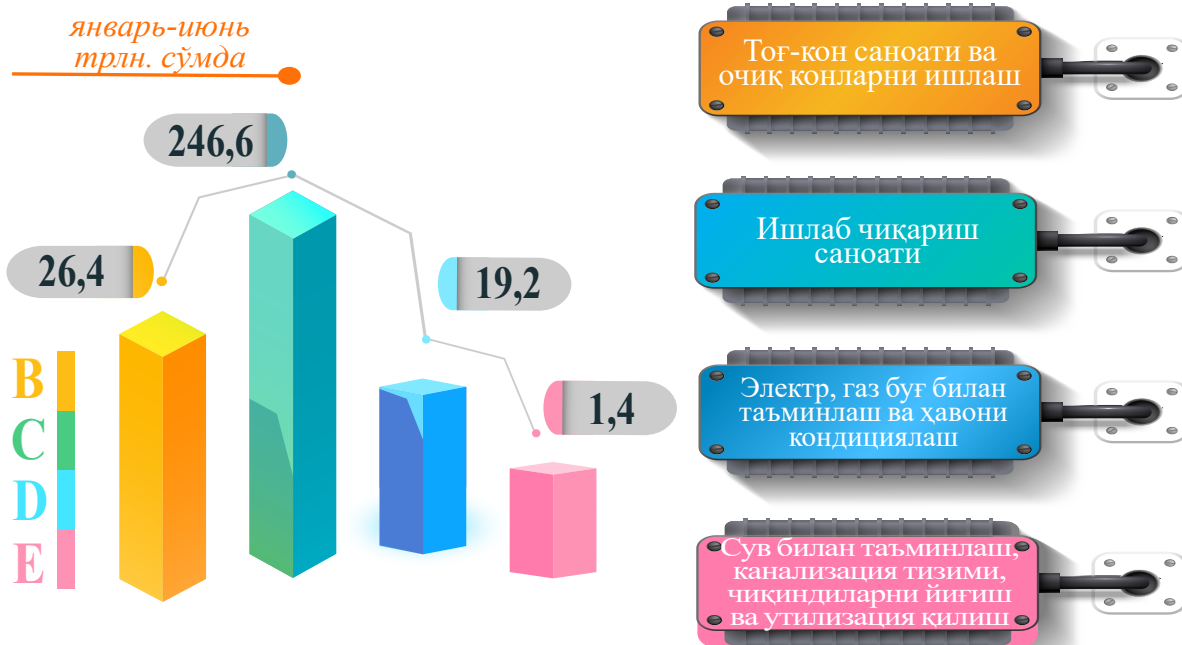
Аҳоли жон бошига тўғри келадиган sanoat маҳсулотлари
ишлаб чиқариш, ҳудудлар кесимида

Аҳоли жон бошига sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг тақсимланиши, йирик sanoat корхоналари жойлашганлиги ҳисобига Навоий вилоятида (44 721,1 минг сўм), Тошкент шаҳрида (18 016,4 минг сўм) ҳамда Тошкент вилоятида (16 205,5 минг сўм) ўртача республика даражаси кўрсаткичидан (8 111,2 минг сўм) сезиларли даражада юқорилигини кўрсатмоқда.

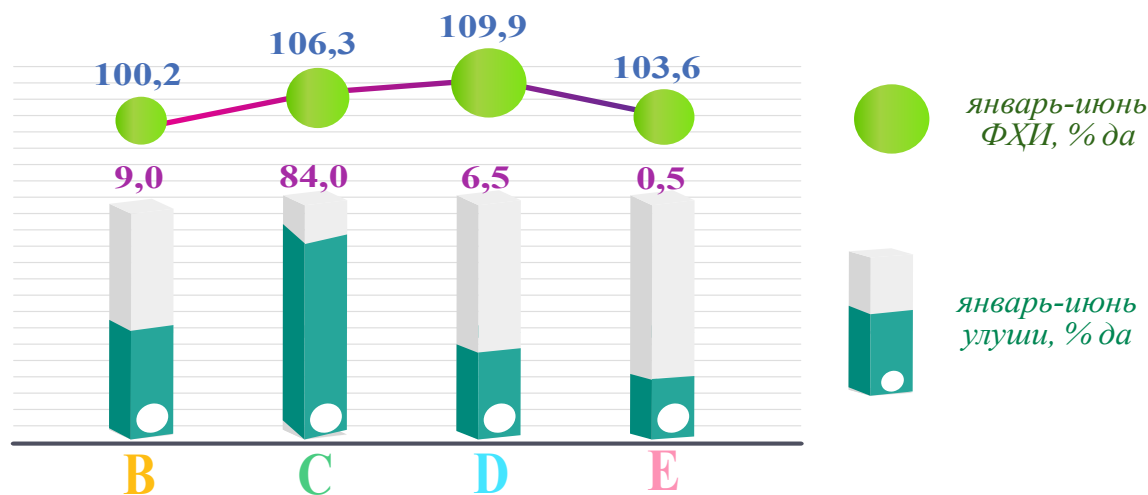
3-БЎЛИМ. САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИНИНГ АСОСИЙ ТАРМОҚЛАРИ

Саноат ишлаб чиқариши таркибида энг катта улуш ишлаб чиқарадиган саноат ҳиссасига тўғри келиб, 246,6 трлн. сўмни, жами саноат ишлаб чиқаришидаги улуши 84,0 % ни ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида республикада жами саноат ишлаб чиқаришидаги юқори улуш Тошкент шаҳри (18,3 %), Тошкент вилояти (16,6 %), Навоий вилояти 16,2 %), Андижон вилояти (9,8 %) ҳамда Фарғона (5,1 %) вилояти ҳиссасига тўғри келди.

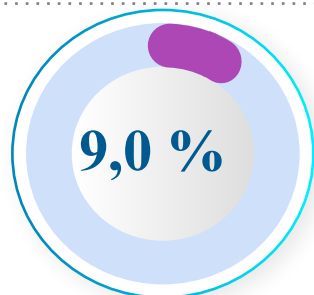
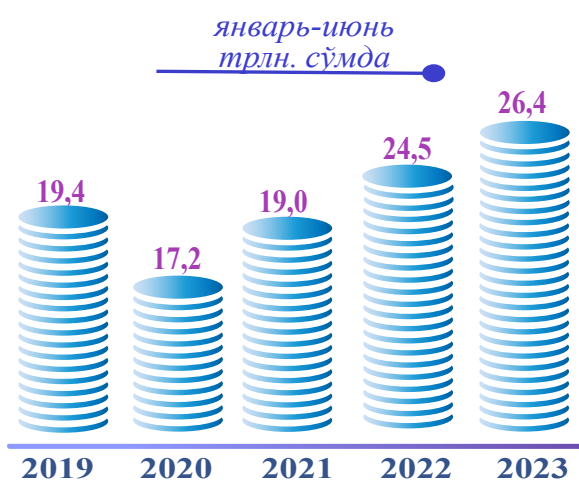
Шунингдек, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан юқори физик ҳажми индекси, Наманган вилоятида (107,1 %), Сирдарё вилоятида (106,7 %) ҳамда Қашқадарё (106,6 %) вилоятларида кузатилди.

Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш, ҳудудлар кесимида

Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш – табиатда қаттиқ жинслар шаклида учрайдиган (кўмир, руда), суюқ ҳолатда учрайдиган (нефть) ёки газсимон ҳолатда учрайдиган (табиий газ) фойдали қазилмаларни қазиб олишни ўз ичига олади.

Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш саноати корхоналари томонидан 2023 йилнинг январь-июнь ойларида ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми 26,4 трлн. сўм ёки жами ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари ҳажмидаги улуши 9,0 % га тўғри келди.

Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлашнинг жами саноат ишлаб чиқариши ҳажмидаги улуши

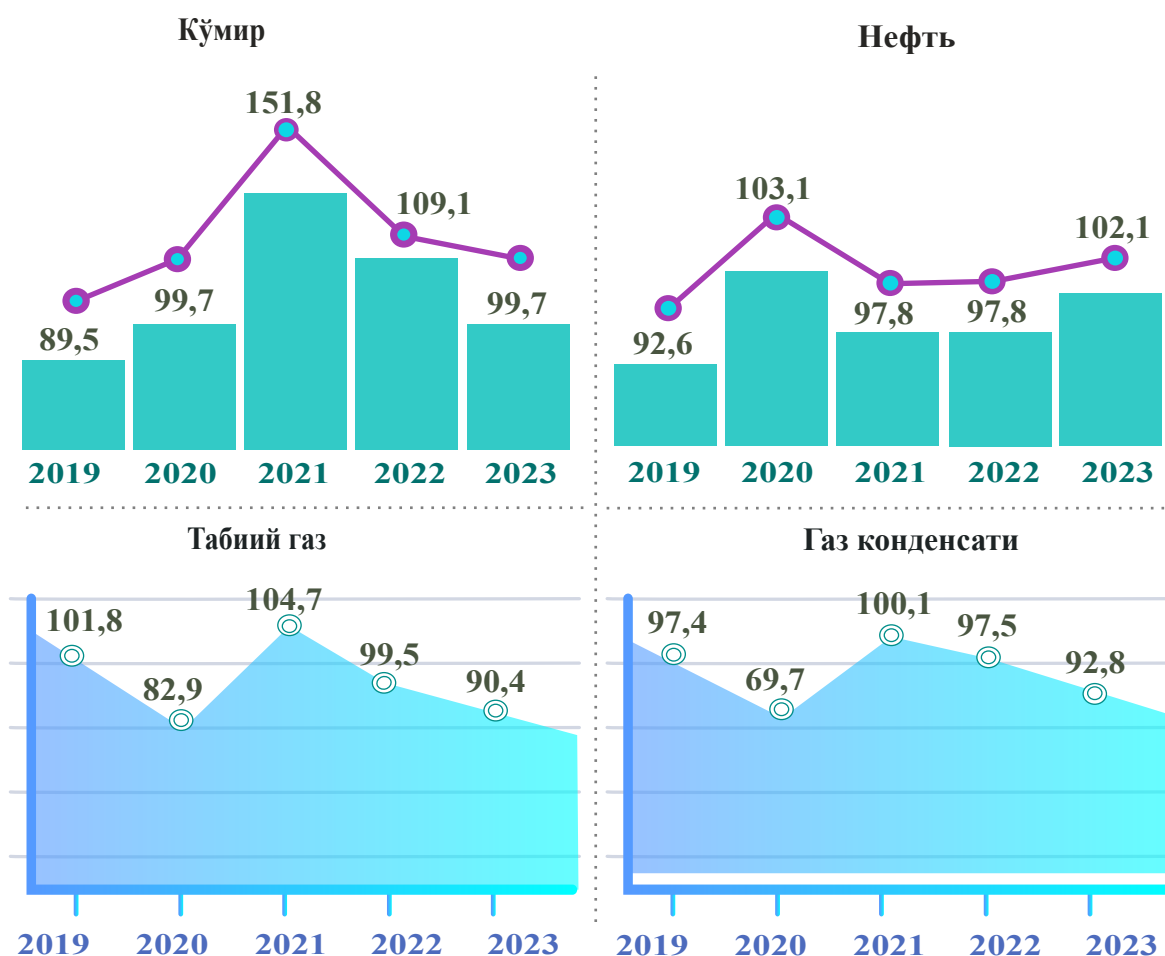

Қорақалпоғистон Респ.	188,9
110,2	
Фарғона	183,3
69,4	
Хоразм	168,8
2,7	
Андижон	141,0
466,8	
Наманган	115,9
29,3	
Тошкент	111,2
2 078,1	
Самарқанд	103,4
163,0	
Тошкент ш.	95,7
7 660,9	
Сирдарё	92,1
34,3	
Навоий	89,6
5 536,5	
Сурхондарё	79,8
77,5	
Қашқадарё	76,9
722,3	
Жиззах	53,7
42,8	
Бухоро	40,0
161,0	

млрд. сўмда

ФХИ, % да

Январь-июнь ойларида йирик корхоналар бўйича
(ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан % да*)

Йирик саноат корхоналари томонидан
айрим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш

Саноат маҳсулотлари	2022 йил январь-июнь	2023 йил январь-июнь	Фарқи +/-
Кўмир минг т.	2 499,4	2 492,3	- 7,1
Нефть, минг т.	383,4	391,3	7,9
Табиий газ, млн. куб.м	26 078,7	23 565,1	- 2 513,6
Газ конденсати, минг т.	655,4	608,4	- 47,0

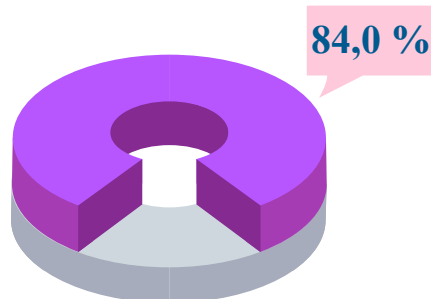
* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига қўра

Ишлаб чиқарадиган саноат ҳудудлар кесимида

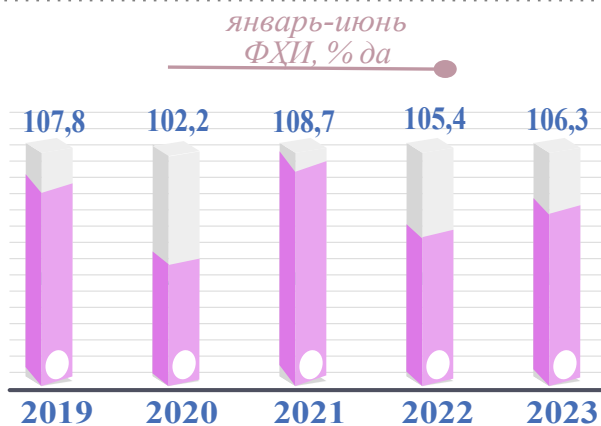
Ишлаб чиқарадиган саноат – янги маҳсулот чиқариш мақсадида модда ёки компонентларни, материалларни физик ёки кимёвий қайта ишлашни, гарчи ишлаб чиқаришнинг маълум тури учун бирдан-бир тўлиқ меъзон ҳисобланмаса ҳам, ўз ичига олади.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ишлаб чиқарадиган саноат корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми 246,6 трлн. сўмни ёки жами саноат маҳсулотлари ҳажмидаги улуши 84,0 % ни ташкил этди.

Қашқадарё	112,0
11 484,4	
Наманган	110,8
7 817,1	
Сирдарё	110,7
4 264,1	
Жиззах	109,8
9 233,4	
Бухоро	108,5
13 909,3	
Сурхондарё	107,9
3 214,8	
Тошкент ш.	107,8
43 699,3	
Самарқанд	107,7
14 221,8	
Навоий	106,5
38 869,3	
Андижон	104,4
28 089,7	
Фарғона	104,0
14 008,2	
Хоразм	103,4
9 270,4	
Тошкент	101,7
41 792,7	
Қорақалпоғистон Респ.	90,6
6 771,1	

Ишлаб чиқарадиган саноатнинг
жами саноат ишлаб чиқариши
ҳажмидаги улуши

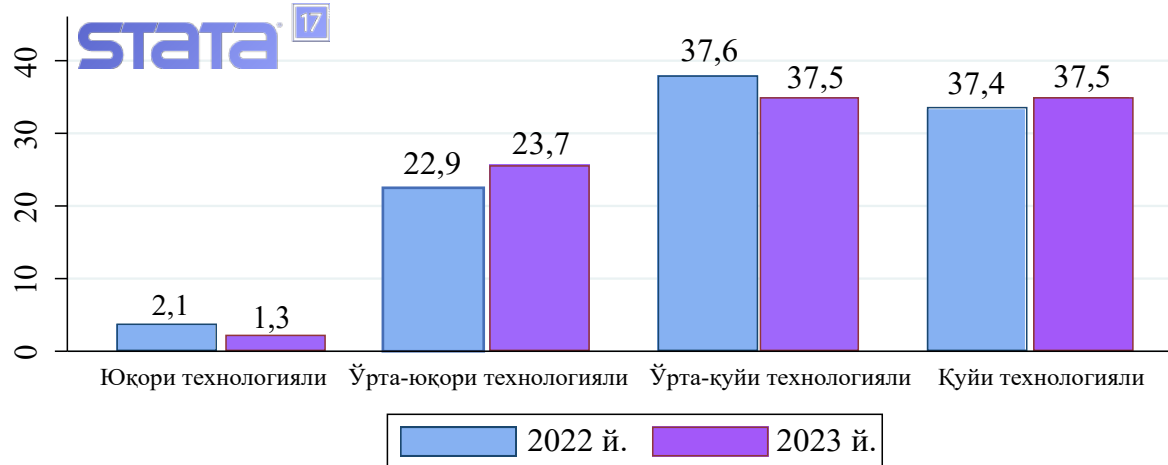
млрд. сўмда

ФХИ, % да

Ишлаб чиқарадиган саноатда йирик корхоналар томонидан ишлаб
чиқарилган айрим турдаги маҳсулотларнинг ўсиш суръати
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да*)

Ўтган йилнинг мос даври билан солиштирганда ишлаб чиқарадиган саноат таркибида юқори технологияли тармоқнинг улуши 1,3 % ни (2022 йилнинг январь-июнь ойларида – 2,1 %), ўрта-юқори технологияли – 23,7 % (22,9 %), ўрта-қуйи технологияли – 37,5 % (37,6 %), ва қуйи технологияли 37,5 % (37,4 %)ни ташкил этган

Жами ишлаб чиқарадиган саноат таркибида машина ва асбоб-ускуналар ишлаб чиқариш, таъмирлаш ва ўрнатиш, автотранспорт воситалари, ярим тиркамалар ва бошқа тайёр буюмларни ишлаб чиқариш соҳасининг улуши – 20,7 % (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан физик ҳажм индекси 110,8 %), металлургия саноатининг улуши – 23,4 % (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан физик ҳажм индекси 103,2 %), тўқимачилик, кийим, тери маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг улуши – 18,0 % (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан физик ҳажм индекси 107,0 %)га тўғри келди.

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

**Ишлаб чиқарадиган саноатда йирик корхоналар томонидан ишлаб
чиқарилган айрим турдаги маҳсулотларнинг ўсиш суръати**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да*)

Шунингдек, ишлаб чиқарадиган саноат таркибида озиқ-овқат, ичимликлар ва тамаки маҳсулотларини ишлаб чиқаришнинг улуши – 16,5 % (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан физик ҳажм индекси 107,3 %), кимё маҳсулотлари, резина ва пластмасса буюмларни ишлаб чиқаришнинг улуши – 8,3 % (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан физик ҳажм индекси 100,6 %)ни ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Республикада 650,9 минг тонна автомобил бензини (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 15,7 % га кўпайган), 278,1 минг тонна калава ип (10,7 % камайган), 114,9 млн. литр пиво маҳсулотлари (6,7 % га кўпайган) ҳамда 549,0 минг тонна юмшоқ буғдой ва спелта уни (45,7 % га камайган) ишлаб чиқарилган.

**Йирик саноат корхоналари томонидан
айрим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш**

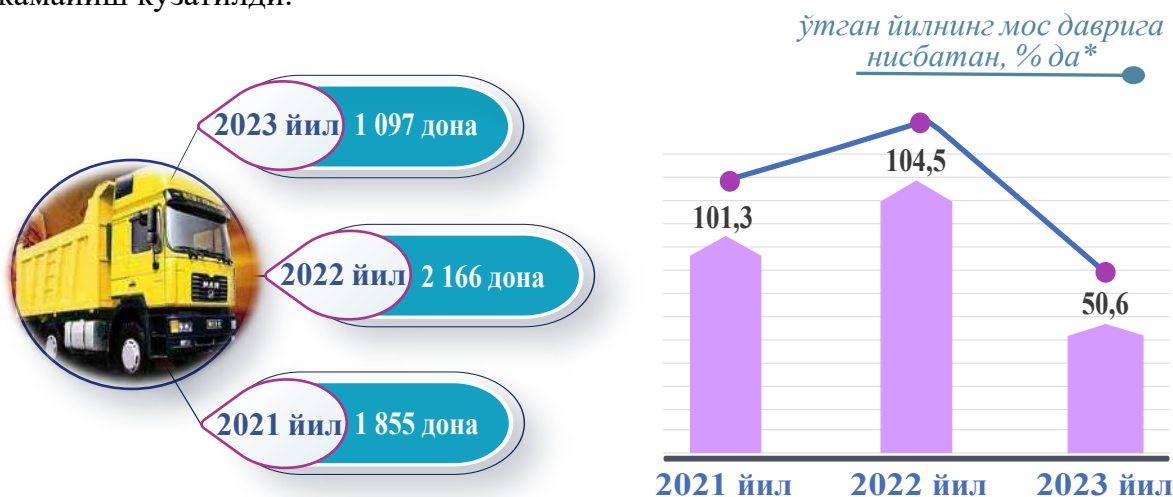
Саноат маҳсулотлари	2022 йил январь-июнь	2023 йил январь-июнь	Фарқи +/-
Енгил автомобиллар, (махсус енгил автомобиллардан ташқари) дона	154 234	161 975	7 741
Юк автомобиллари, дона	2 166	1 097	- 1 069
Автомобил двигателлари дона	116 318	105 597	- 10 721
Юмшоқ буғдой ва спелта уни, минг т.	1 011,4	549,0	- 462,4
Пахта толаси минг т.	304,7	328,4	23,7

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

Юк автомобиллари ишлаб чиқариш (2023 йил январь-июнь ойларида)

Юк автомобиллари – барча турдаги юкларни ташиш учун мўлжалланган дизел ёки бошқа турдаги ёқилғи ёрдамида ҳаракатланувчи транспорт воситаси.

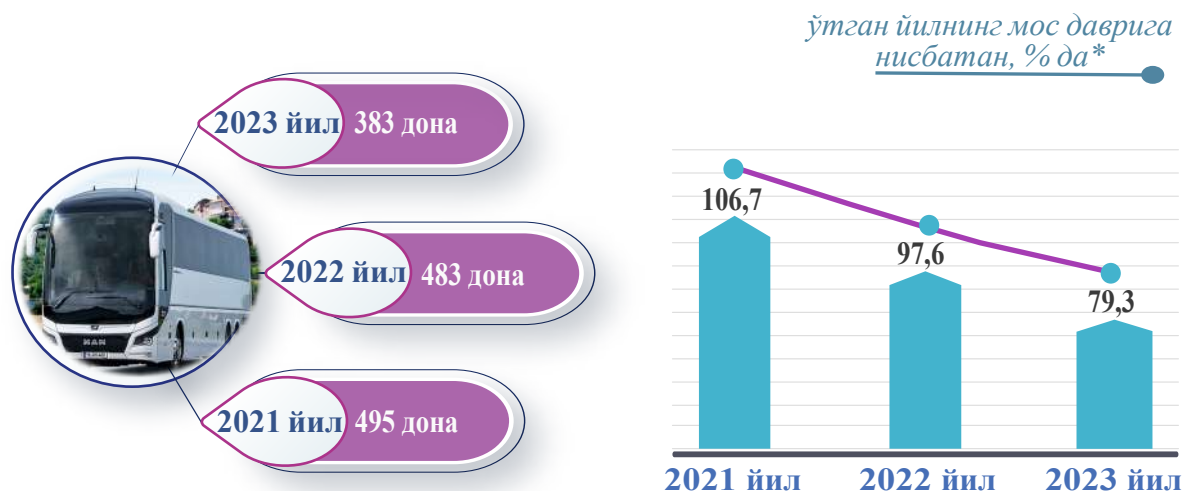
Республикада 2023 йилнинг январь-июнь ойларида йирик корхоналар бўйича жами 1 097 дона юк автомобиллари ишлаб чиқарилди. Юк автомобиллари ишлаб чиқаришда ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан 49,4 % га камайиш кузатилди.

Автобус ишлаб чиқариш (2023 йил январь-июнь ойларида)

Автобус – 9 ва ундан ортиқ ўринли йўловчилар ташийдиган техник жиҳатдан механик моторли транспорт воситаси.

Республикада 2023 йилнинг январь-июнь ойларида йирик корхоналар бўйича жами 383 дона автобус ишлаб чиқарилиб, ушбу кўрсаткичда ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 20,7 % га камайиш кузатилди.

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

Йирик корхоналар томонидан енгил автомобиллар ишлаб чиқариш
(2023 йил январь-июнь ойларида)

Енгил автомобиллар – умумий ёки “махсус енгил автомобиллар”га бўлиниб 2 кишидан 8 кишигача мўлжалланган транспорт воситаси.

Автомобил ишлаб чиқариш саноатида 2023 йилнинг январь-июнь ойларида 49 458 дона «Cobalt» (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 0,1 % га ошди), 2 056 дона «Nexia T-250» (83,7 % га камайди), 37 084 дона «Gentra» (17,3 % га камайди), 350 дона «Spark» (95,4 % га камайди), 34 944 дона «Damas» (2,6 % га камайди), 11 775 дона махсус енгил автомобиллар (19,4 % га ошди), шунингдек, 15 071 дона «Tracker» ва 11 222 дона «Onix» автомобиллари ишлаб чиқарилди.

«Cobalt»

2023 йил

49 458 дона

2022 йил

49 384 дона

2021 йил

31 788 дона

«Nexia T-250»

2023 йил

2 056 дона

2022 йил

12 589 дона

2021 йил

13 943 дона

«Damas»

2023 йил

34 944 дона

2022 йил

35 877 дона

2021 йил

28 772 дона

«Gentra»

2023 йил

37 084 дона

2022 йил

44 844 дона

2021 йил

21 962 дона

«Tracker»

2023 йил

15 071 дона

Махсус енгил
автомобиллар

2023 йил

11 775 дона

2022 йил

9 863 дона

2021 йил

6 230 дона

«Onix»

2023 йил

11 222 дона

Енгил автомобиллар учун пневматик резина шиналар ишлаб чиқариш
(2023 йил январь-июнь ойларида)

Автомобиллар учун шина – автомобиль, трактор ва бошқалар машиналарнинг гилдираги гардишига кийгизиладиган резина ёки резина тўқимали пневматик қобик; гилдиракнинг йўл билан тишлашишини таъминлайди, нотекис йўллардаги туртки ва зарбаларни юмшатади.

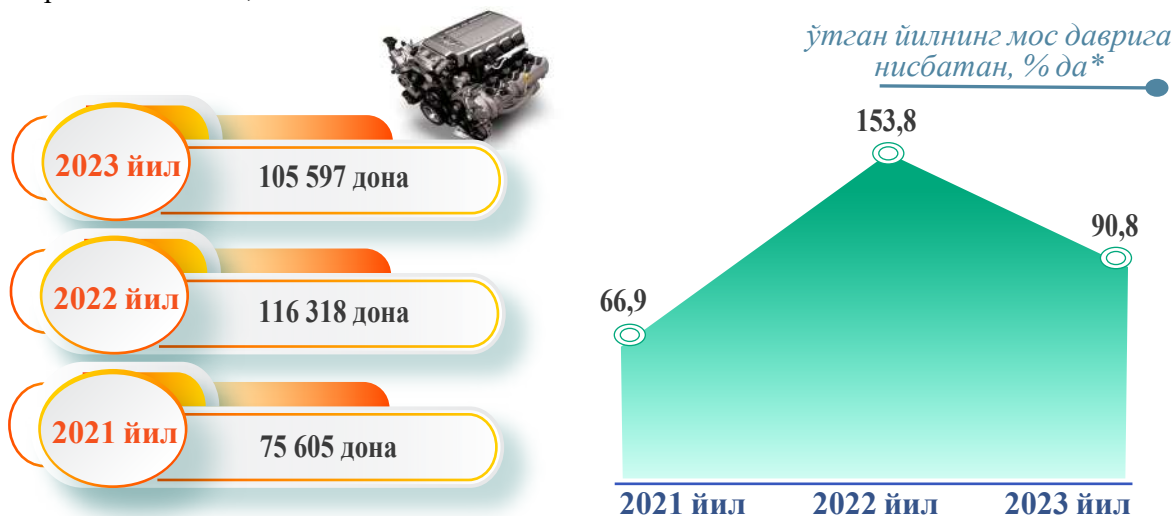
2023 йилнинг январь-июнь ойларида жами йирик корхоналар томонидан 535,4 минг дона енгил автомобиллар учун шиналар ишлаб чиқарилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 19,6 % га кўпайган.

Автомобил двигателлари ишлаб чиқариш
(2023 йил январь-июнь ойларида)

Автомобил двигатели – автомобилни ҳаракатга келтирувчи асосий қурилма бўлиб, 2,3,4 ва ундан ортиқ цилиндрли бўлиши мумкин.

Республиканинг машинасозлик саноатида йирик корхоналар томонидан 105,6 минг дона автомобиль двигателлари ишлаб чиқарилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 9,2 % га камайган.

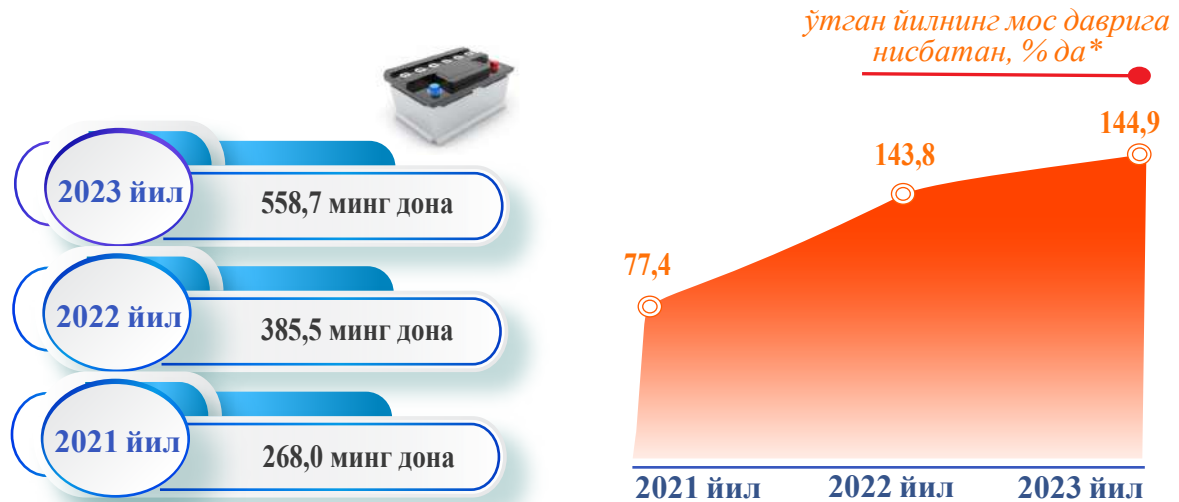

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

Аккумулятор ишлаб чиқариш (2023 йил январь-июнь ойларида)

Аккумулятор – кейинчалик фойдаланиш мақсадида энергияни тўплаш ва сақлаш учун мўлжалланган қурилма.

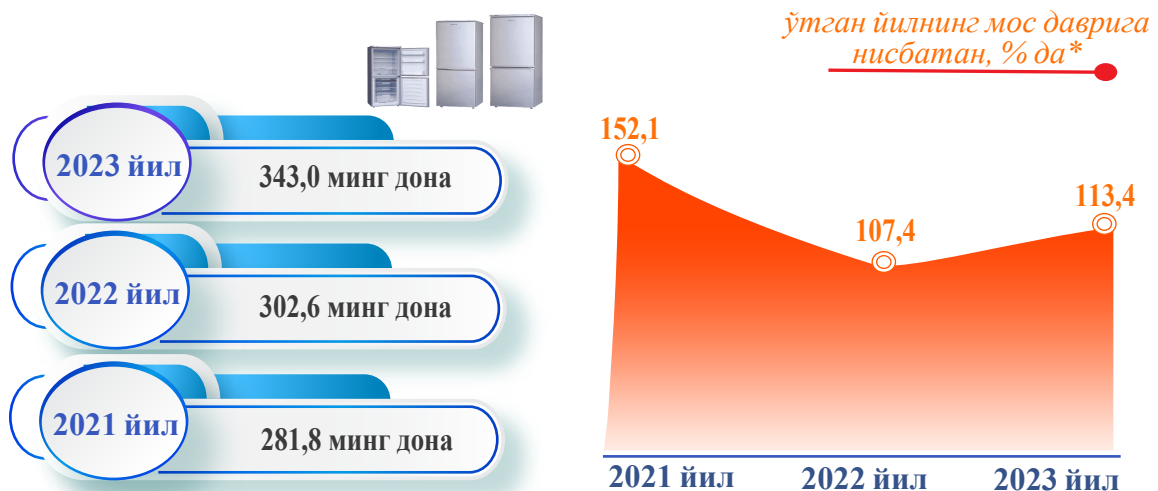
2023 йилнинг январь-июнь ойларида машинасозлик саноатида, жами йирик корхоналар томонидан 558,7 минг дона аккумуляторлар ишлаб чиқарилди, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 44,9 % га кўпайган.

Совутгич ва музлатгичлар ишлаб чиқариш (2023 йил январь-июнь ойларида)

Совутгич – иссиқлик изоляция қилинган хонада паст ҳароратни сақлайдиган қурилма. **Музлатгич бу** – алоҳида жиҳоз ёки музлатгичнинг ажралмас қисми, музлатиш ва сақлаш учун мўлжалланган.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида жами йирик корхоналар томонидан 343,0 минг дона совутгич ва музлатгичлар ишлаб чиқарилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 13,4 % га ошган.

* тегшли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

Йирик саноат корхоналари томонидан
айрим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш

Саноат маҳсулотлари	2022 йил январь-июнь	2023 йил январь-июнь	Фарқи +/-
Акрил ва винил полимерлари асосидаги бўёқлар ва лаклар, сув муҳитида, т.	8 057,8	7 903,5	- 154,3
Портландцемент, минг т.	5 200,9	5 731,9	531,0
Тамаки маҳсулотлари, млн.дона	5 372,4	5 543,3	170,9
Дизел ёқилғиси, минг т.	267,8	539,4	271,6
Автомобиль бензини, минг т.	562,7	650,9	88,2

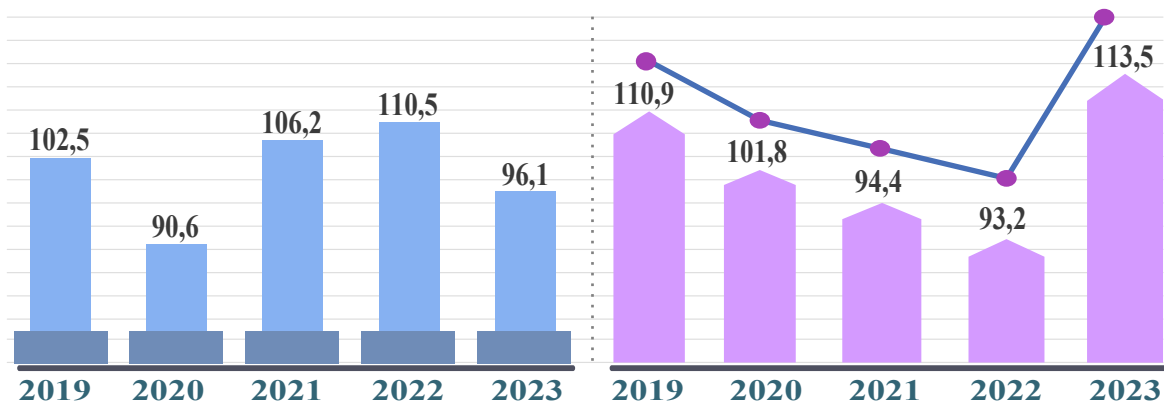
Технологик жиҳозларни капитал қайта тиклаш ишлари, кимё корхоналарида ишлаб чиқариш кувватларидан фойдаланиш ҳажмини ошириш имконини бериб, калий хлорид ишлаб чиқариш (2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 113,5 %)ни ташкил этди. Шунингдек, динатрий карбонати ишлаб чиқаришда 3,9 % га камайиш кузатилди.

Ишлаб чиқарадиган саноатда йирик саноат корхоналари томонидан
айрим турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш

(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да*)

Динатрий карбонати

Калий хлорид

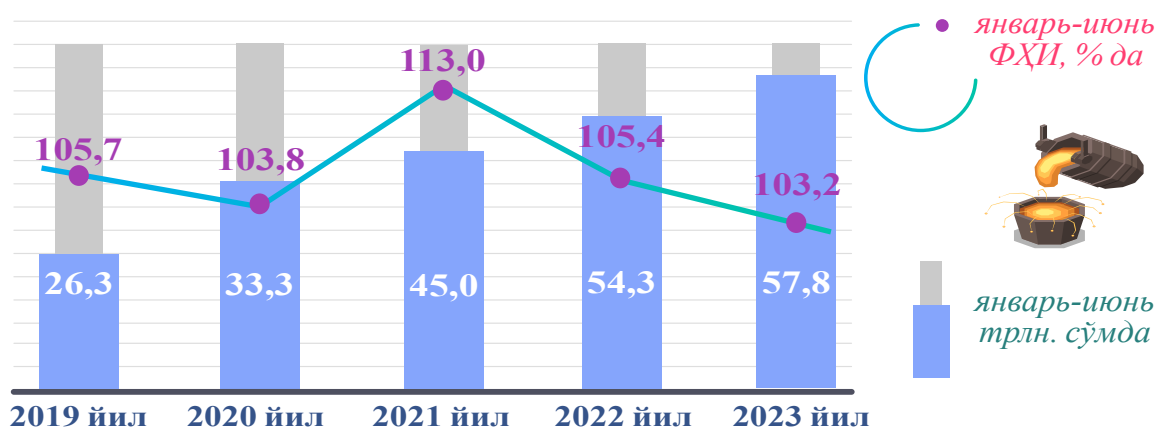

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

Металлургия саноати

Металлургия саноати – чўян ишлаб чиқариш ва қора ва рангли металлларни қайта ишлаш, жумладан, куйма чўян ва тоза металлларга кимёвий элементлар қўшган ҳолда суперқотишмалар ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

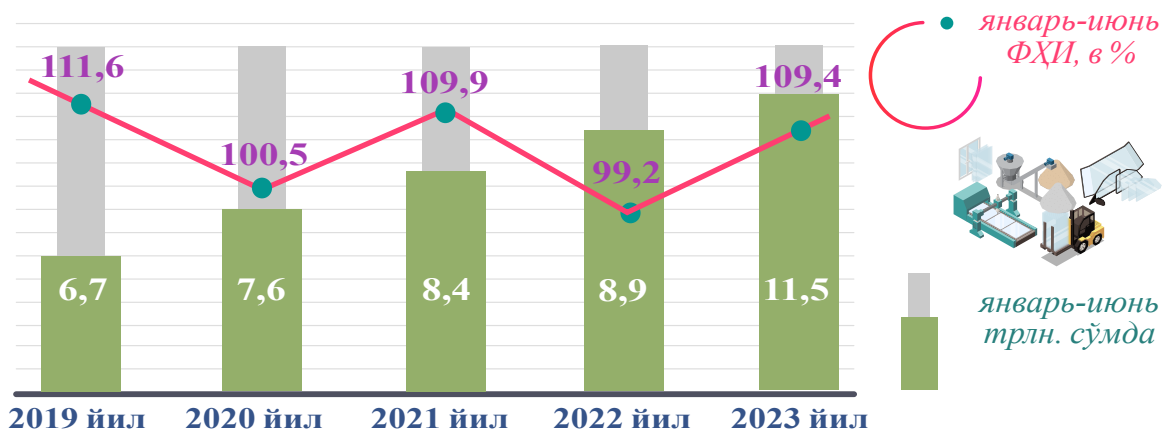
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, металлургия саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 23,4 % бўлиб, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 3,2 % га ўсди ва ишлаб чиқариш ҳажми 57 797,8 млрд. сўмни ташкил этди.

Бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш

Бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш – минераллар асосида маҳсулотлар ишлаб чиқаришга тегишли бўлган ишлаб чиқариш турларини ўз ичига олиб, шиша ва шишадан маҳсулотлар, керамик буюмлар, полга ўрнатиладиган қопламалар, кафел, черепица, терракота буюмлар, цемент ва хом ашёдан тайёр маҳсулотгача ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

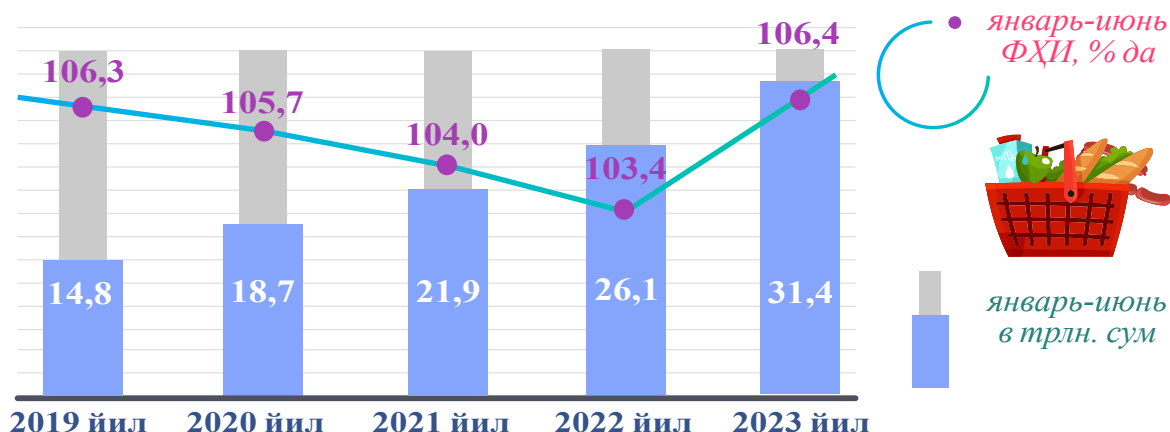
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 4,7 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан физик ҳажм индекси 9,4 % га ўсди ва ишлаб чиқариш ҳажми 11 542,9 млрд. сўмга тўғри келди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш – ейладиган кишлоқ хўжалиги, ўрмон ва балиқчилик (озиқ-овқат) маҳсулотларини, спиртсиз ичимликларни, минерал сувларни ва бошқа идишдаги сувларни ўз ичига олади.

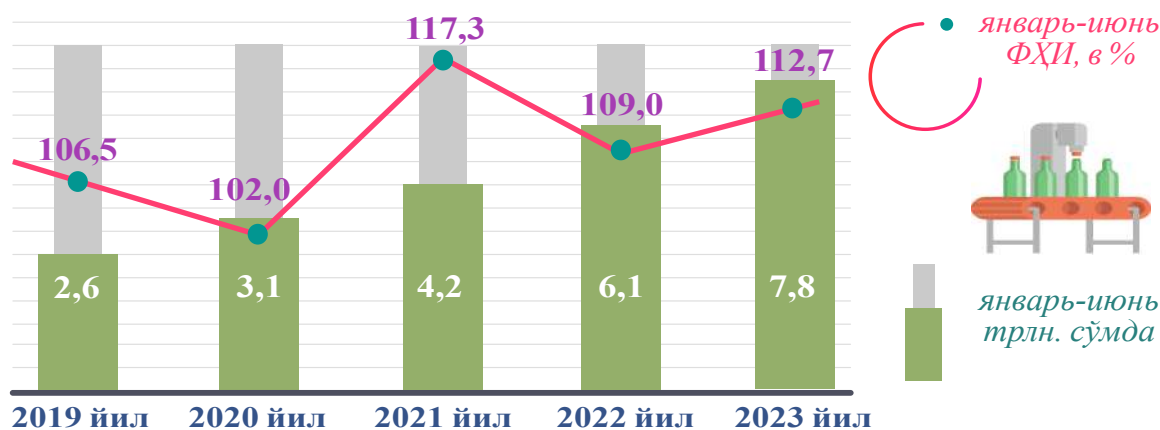
2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 12,7 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 6,4 % га кўпайди ва ишлаб чиқариш ҳажми 31 446,7 млрд. сўмга тўғри келди.

Ичимликлар ишлаб чиқариш саноати

Ичимликлар ишлаб чиқариш – спиртсиз ичимликлар ва минерал сувларни ишлаб чиқаришни, спиртли ичимликларни ишлаб чиқаришни, асосан ферментация методи орқали; пиво ва вино, шунингдек, дистилланган алкохол ичимликлар ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

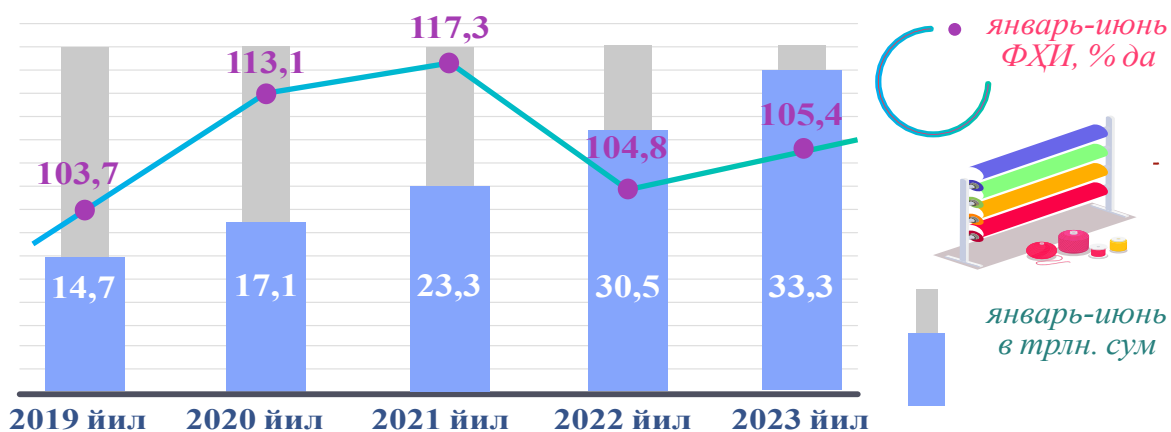
2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, ичимлик маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 3,2 % бўлиб, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 112,7 % ни ташкил этди ва ишлаб чиқариш ҳажми 7 825,6 млрд. сўмга тўғри келди.

Тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш

Тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш – тўқимачилик толасини тайёрлаш ва йиғириш, шунингдек, тўқимачилик газламаларини ва тайёр тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш, тўқимачилик маҳсулотларига ва кийимларга безак бериш, кийимлардан ташқари тайёр тўқимачилик маҳсулотларини ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

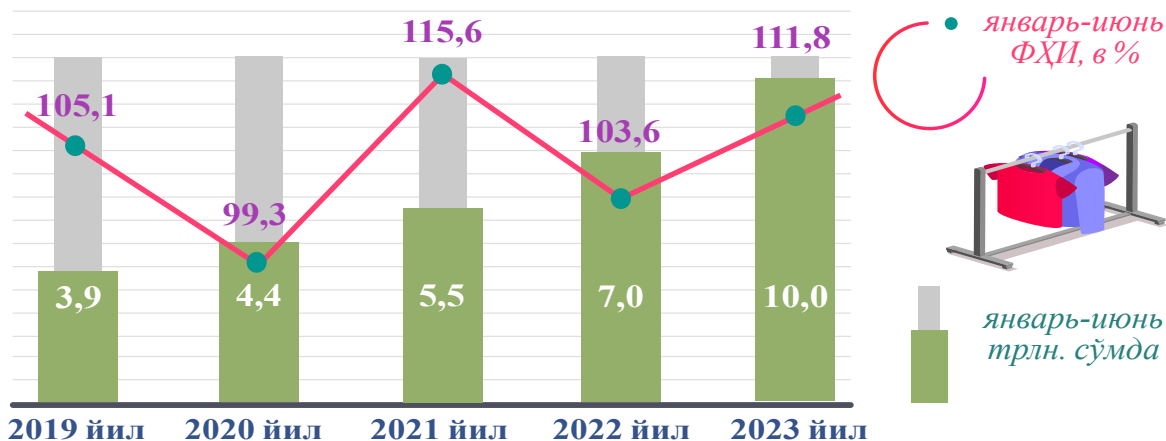
2023 йилнинг январь-июнь ойларида тўқимачилик маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 13,5 % ни ташкил этган, ўтган йилнинг тегишли даврига нисабатан физик ҳажм индекси 5,4 % га қўпайиб, ишлаб чиқариш ҳажми 33 325,4 млрд. сўмга тўғри келди.

Кийим ишлаб чиқариш

Кийим ишлаб чиқариш – барча материаллардан тикиш маҳсулотларини (тайёр ёки алоҳида буюртма бўйича қилинган), кийимларнинг барча турлари (масалан, устки кийим, эркаклар, аёллар ва болалар учун ички кийимлар, иш, офис, кундалик ёки спорт кийимлари ва ҳ.к.) ва аксессуарларни ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

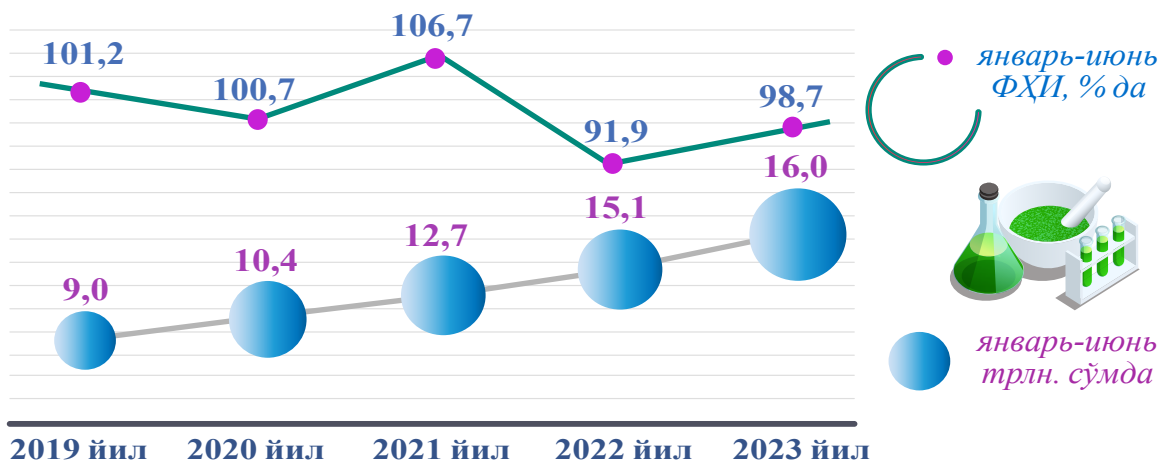
2023 йилнинг январь-июнь ойларида кийим ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 4,0 % бўлиб, ўтган йилнинг тегишли даврига нисабатан физик ҳажм индекси 111,8 % ни ташкил этди ва ишлаб чиқариш ҳажми 9 960,9 млрд. сўмга тўғри келди.

Кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш

Кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш – кимёвий жараёнлар ёрдамида органик ва ноорганик хомашё, материалларни қайта ишлашни ва тайёр маҳсулот ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

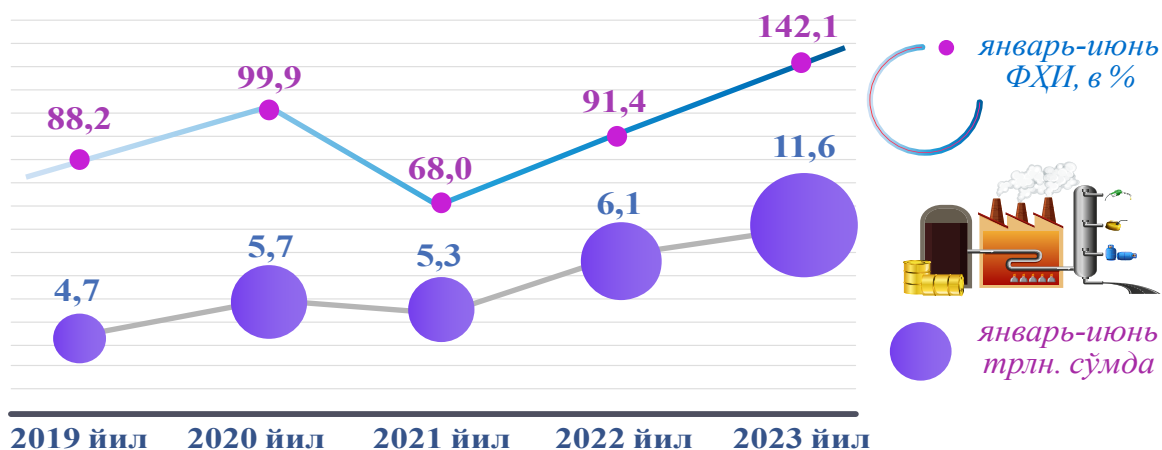
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, кимё маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 6,5 % ни, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 98,7 % ни ҳамда ишлаб чиқариш ҳажми 15 992,4 млрд. сўмни ташкил этган.

Кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш

Кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш – фойдаланиш учун тайёр бўлган хом нефт ва кўмир маҳсулотларини қайта ишлашни ўз ичига олади. Асосий фаолияти бу – хом нефтни компонентларга сепаратциясида бўлган крекинг ва дистилляциялаш билан нефтни тозалаш. Шунингдек этан, пропан ва бутан каби газ маҳсулотларини, шу билан биргаликда нефтни қайта ишлаш заводи маҳсулотларини ўз ичига олади.

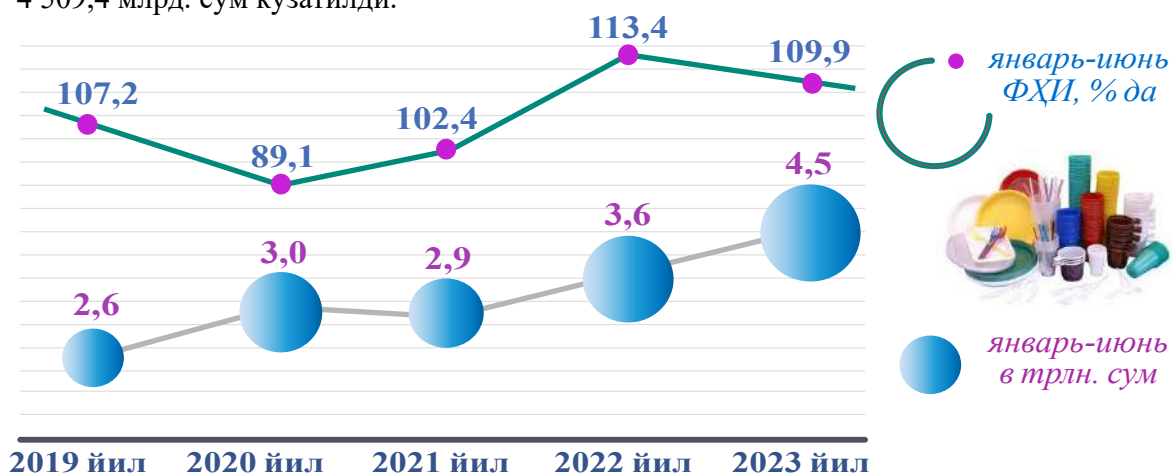
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 4,7 % ни, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 142,1 % ни ташкил этди ҳамда ишлаб чиқариш ҳажми 11 586,6 млрд. сўмга тўғри келди.

Резина ва пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш

Резина ва пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш – резина ва пластикдан маҳсулот ишлаб чиқаришни, ишлаб чиқаришда фойдаланадиган хом ашё материалларини ўз ичига олади. Лекин бу бўлимга ишлаб чиқаришнинг барча турлари ва материаллари киради дегани эмас.

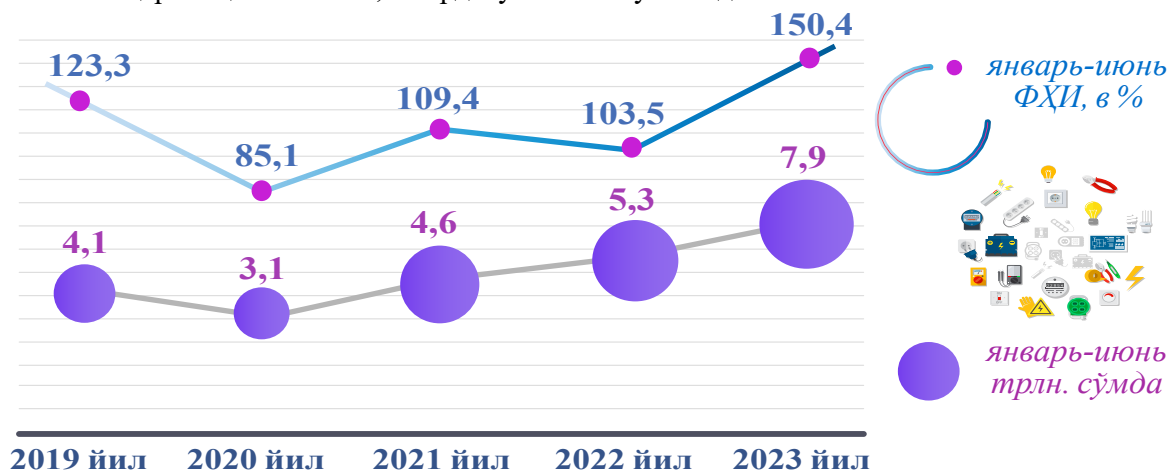
2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, резина ва пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 1,8 % ни, физик ҳажм индекси 109,9 % ни ташкил қилди ҳамда ишлаб чиқариш ҳажмида 4 509,4 млрд. сўм кузатилди.

Электр ускуналари ишлаб чиқариш

Электр ускуналари ишлаб чиқариш – электр энергиясини ишлаб чиқарувчи ва тақсимловчи маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўз ичига олади. Шунингдек, бу бўлим электр ёритувчи, сигнал ускуналари ва маиший электр асбоблар ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

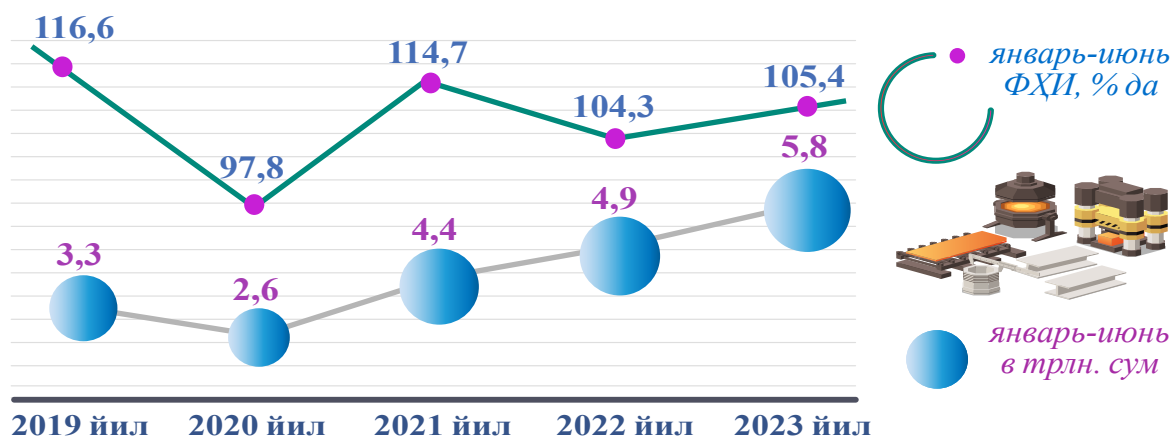
2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги электр ускуналари ишлаб чиқариш саноатининг улуши 3,2 % ни, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 150,4 % ни ташкил этди ҳамда ишлаб чиқариш ҳажми 7 850,9 млрд. сўм экани кузатилди.

Машина ва ускуналардан ташқари тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш

Машина ва ускуналардан ташқари тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш – “тоза металлдан аралашмасиз” буюмлар ишлаб чиқариш (жумладан, эҳтиёт қисмлари, контейнерлар ва мосламалар), одатда стационар, фақат электр, электрон ёки оптик асбоблар учун радиоприборлар, узатиш мосламалари каби, кўрсатилган металллар (баъзида бошқа металллар билан) ва анча мураккаб бирикмалар қотишмаларини ишлаб чиқаришни ўз ичига олади.

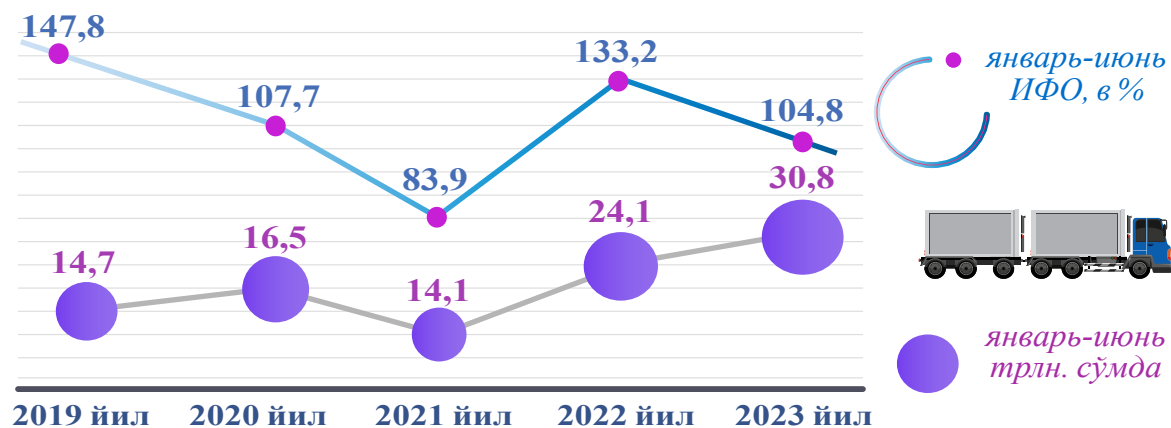
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, машина ва ускуналардан ташқари тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 2,4 % ни, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 105,4 % ни ҳамда ишлаб чиқариш ҳажми 5 823,9 млрд. сўмни ташкил этди.

Автотранспорт воситалари, трейлерлар ва ярим тиркамалар ишлаб чиқариш

Автотранспорт воситалари, трейлерлар ва ярим тиркамалар ишлаб чиқариш – йўловчилар ёки юкларни ташиш учун автотранспорт воситалари ишлаб чиқаришни ўз ичига олиб, турли бутловчи қисмлар ва аксессуарлар, шунингдек, трейлер ва ярим тиркамаларни ишлаб чиқаришни ҳам ўз ичига олади.

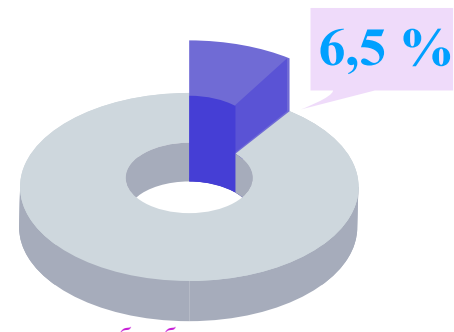
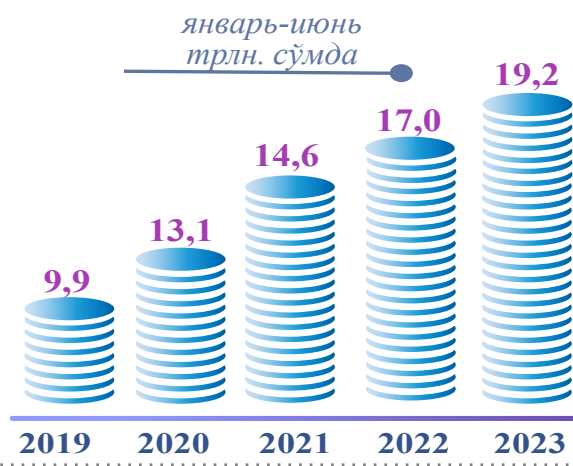
2023 йилнинг январь-июнь ойлари яқунларига кўра, автотранспорт воситалари, трейлер ва ярим тиркамалар ишлаб чиқариш саноатининг ишлаб чиқарадиган саноат таркибидаги улуши 12,5 % ни, ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан физик ҳажм индекси 104,8 % ни ҳамда ишлаб чиқариш ҳажми 30 771,1 млрд. сўмни ташкил этди.

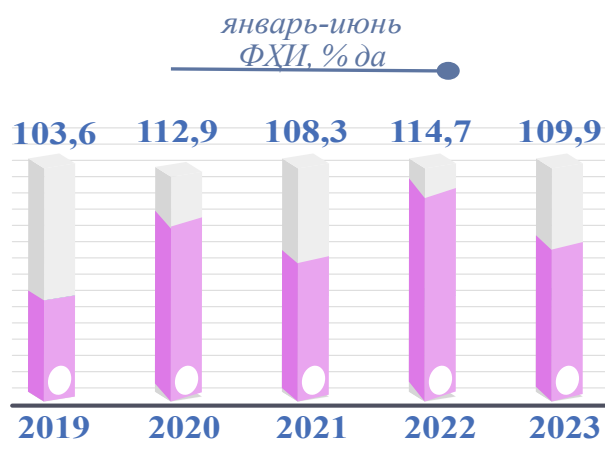
Электр, газ буг билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш,
худудлар кесимида

Электр, газ, буг билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш – электр энергияси-ни, табиий газни, бугни, иссиқ сувни ва шу кабиларни доимий тармоқлар – кабеллар, кувурлар, сув кувурлари орқали етказиб бериш билан боғлиқ фаолиятни ўз ичига олади.

Электр, газ, буг билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми 19,2 трлн. сўмни (жами ишлаб чиқарилган sanoat маҳсулотлари ҳажмининг 6,5 % ини) ташкил этган.

Электр, газ, буг билан таъминлаш ва ҳавони кондициялашнинг жами sanoat ишлаб чиқариши ҳажмидаги улуши

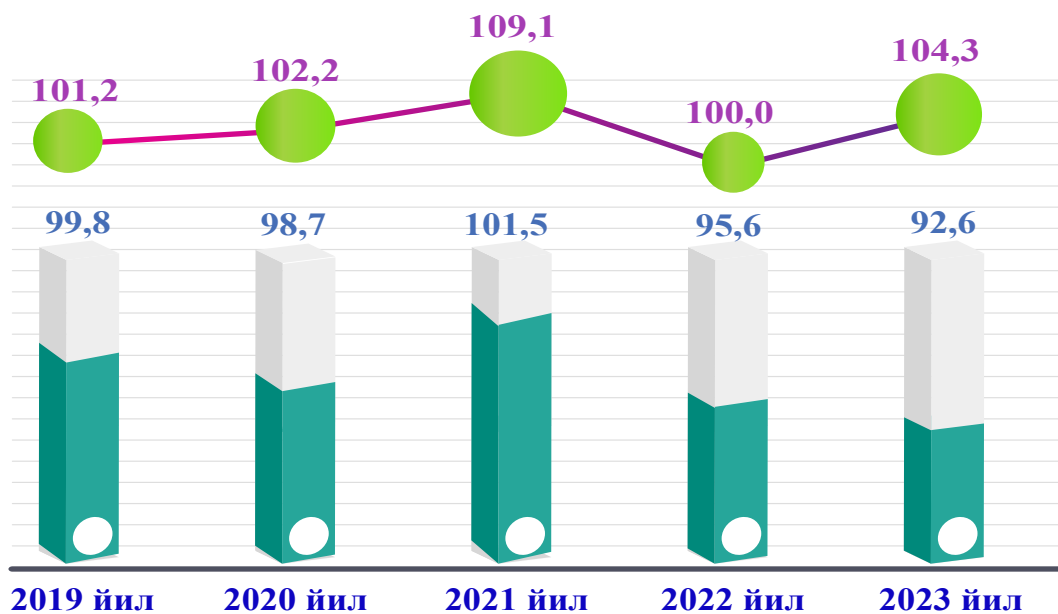

Электр, газ, буг билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш
соҳасида йирик саноат корхоналари томонидан саноат маҳсулотларини
ишлаб чиқариш

2023 йилнинг январь-июнь ойида ўтган йилнинг мос даврига нисбатан электрэнергия ишлаб чиқариш 104,3 % ни, иссиқлик энергияси ишлаб чиқариш эса 92,6 % ни ташкил этди.

Саноат маҳсулотлари	2022 йил январь-июнь	2023 йил январь-июнь	Фарқи +/-
Электрэнергия, млн.кВт.с	36 502,2	38 081,1	1 578,9
Иссиқлик энергияси, минг гкал	14 444,8	13 370,5	- 1 074,3
Кўмирни ер остида газга айлантириш натижасида ҳосил бўлган газ, минг куб. м	17 002,0	50 793,0	33 791,0

(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да*)

Электрэнергия

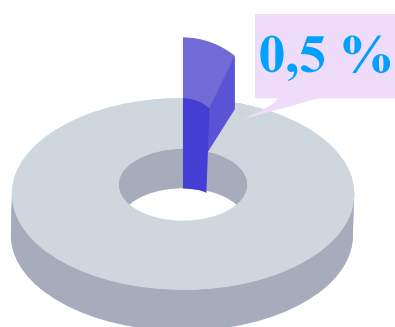
Иссиқлик энергияси

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

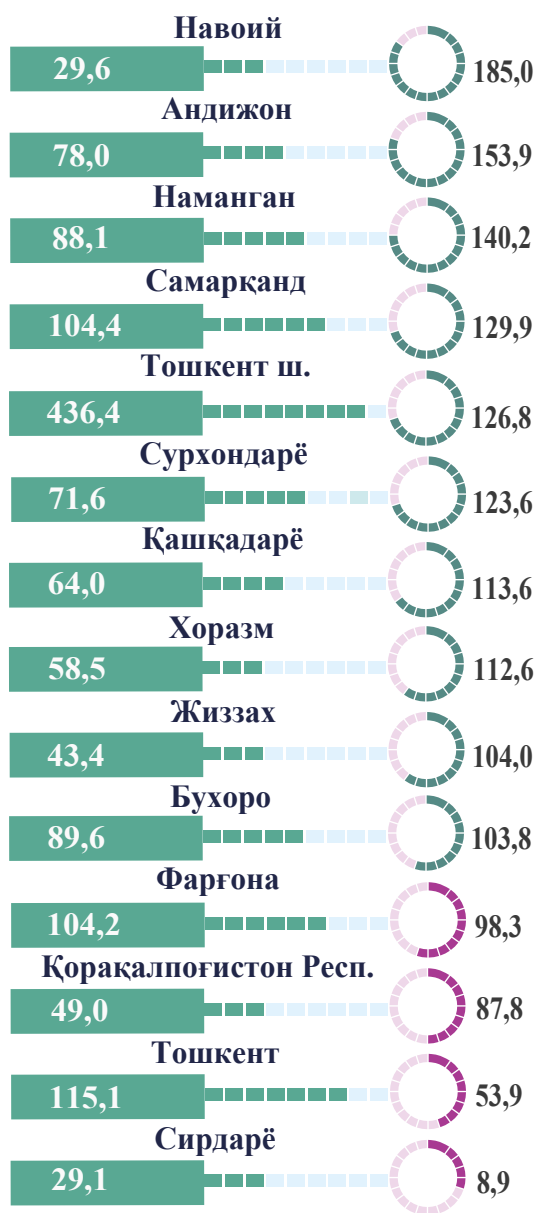
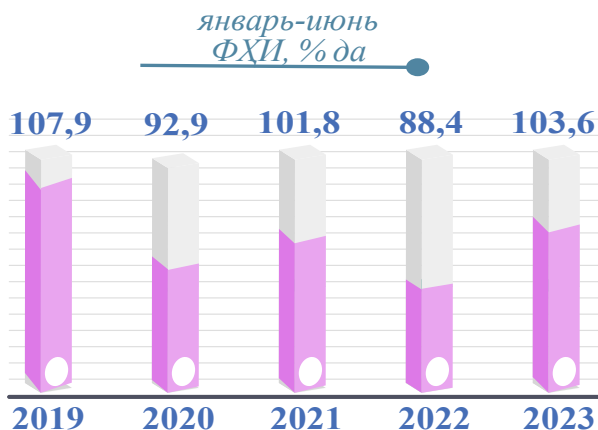
Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш
ва утилизация қилиш, ҳудудлар кесимида

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш
ва утилизация қилиш – қаттиқ ва суюқ, саноат ва маиший, шунингдек,
заҳарланган чиқиндиларнинг барча турларига ишлов бериш (йиғиш, қайта
ишлаш ва йўқотиш)ни ўз ичига олади.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утили-
зация қилиш корхоналари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар ҳажми
1,4 трлн.сўмга (жами ишлаб чиқарилган саноат маҳсулотлари ҳажмининг
0,5 % ига) тўғри келди.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими,
чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилишнинг
жами саноат ишлаб чиқариши ҳажмидаги улуши

млрд. сўмда ФХИ, % да

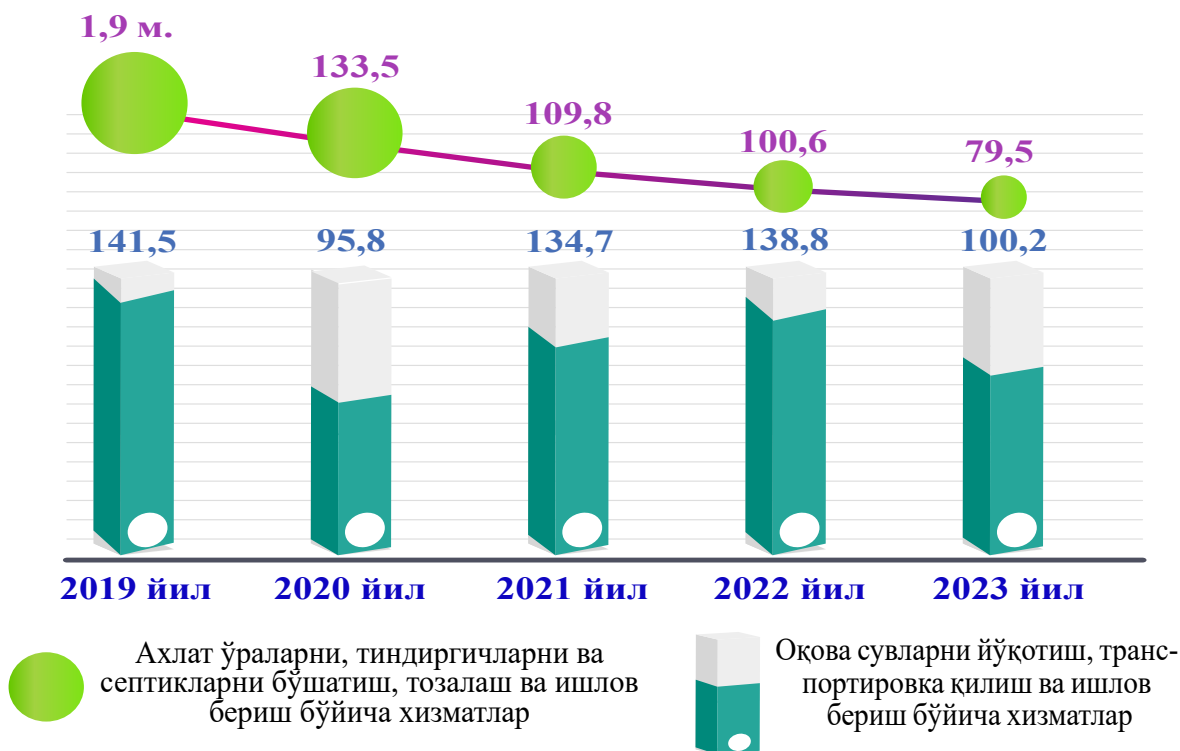
**Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш
ва утилизация қилиш корхоналари томонидан саноат маҳсулотларини
ишлаб чиқариш**

Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан тўқимачилик чиқиндилари 13,4 % га, оқова сувларни йўқотиш, транспортировка қилиш ва ишлов бериш бўйича хизматлар 0,2 % га кўпайди.

Шунингдек, ахлат ўраларни, тиндиргичларни ва септикларни бўшатиш, тозалаш ва ишлов бериш бўйича хизматларда 20,5 % га камайиш кузатилди.

Саноат маҳсулотлари	2022 йил январь-июнь	2023 йил январь-июнь	Фарқи +/-
Оқова сувларни йўқотиш, транспортировка қилиш ва ишлов бериш бўйича хизматлар, млрд.сўм	183,8	184,2	0,4
Ахлат ўраларни, тиндиргичларни ва септикларни бўшатиш, тозалаш ва ишлов бериш бўйича хизматлар млн.сўм	245,5	195,2	- 50,3
Тўқимачилик чиқиндилари, т	8 586,7	9 734,8	1 148,1

(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да*)

* тегишли давр учун саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ҳисоблаш методикасига кўра

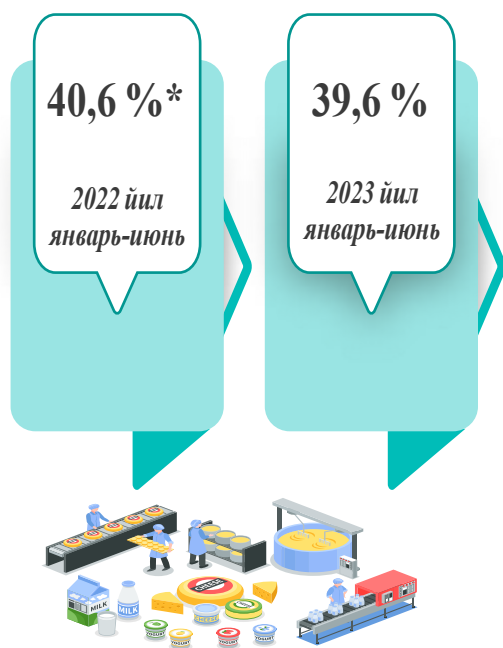
4-БЎЛИМ. ИСТЕЪМОЛ ТОВАРЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

Тайёр маҳсулот турларини кенгайтириш ва ишлаб чиқарилишини қўллаб-қувватлаш бўйича амалга ошириб келинаётган чора-тадбирлар натижасида, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида истеъмол товарлари ишлаб чиқариш ҳажми 84,8 трлн.сўмни ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 107,0 %, унинг жами саноатдаги улуши 28,9 % га тўғри келди.

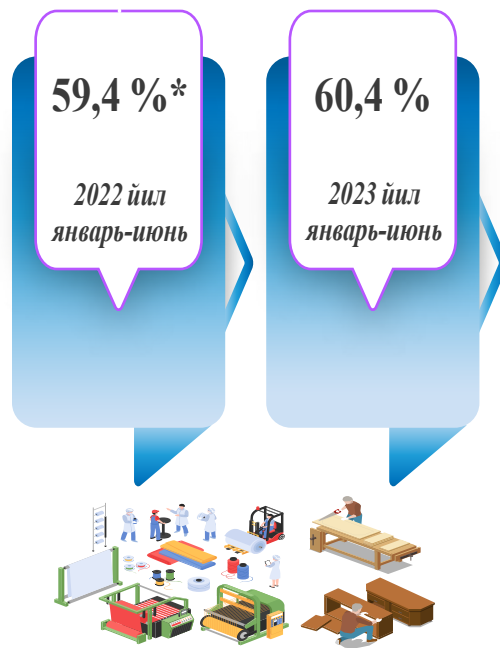
2023 йилнинг январь-июнь ойларида республикада 33,6 триллион сўмлик озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати 5,5 % га ошди.

2022 йилнинг шу даврига нисбатан республика бўйича ўртача истеъмол товарлари ишлаб чиқаришда Жиззах вилояти (187,7 %), Тошкент вилояти (112,3 %) ҳамда Сирдарё (112,1 %) вилояти корхоналари томонидан юқори ўсиш суръати кузатилди.

Озиқ-овқат маҳсулотлари

Ноозиқ-овқат маҳсулотлар

Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш таркибида озиқ-овқат маҳсулотлари 39,6 %, ноозиқ-овқат маҳсулотлар 60,4 % ни ташкил этди. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида истеъмол товарларининг умумий ҳажмида озиқ-овқат маҳсулотларининг улуши 40,6%*, ноозиқ-овқат маҳсулотлар улуши 59,4%* ни ташкил этди.

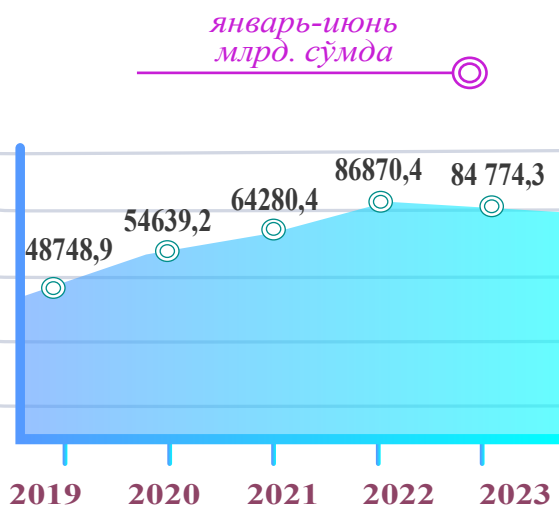
Шу билан бирга, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан озиқ-овқат маҳсулотларининг ўсиш суръати 105,5 %, ноозиқ-овқат маҳсулотлар ўсиш суръати 107,7 % га тўғри келди.

* 2023 йил ҳисоблаш методикаси бўйича

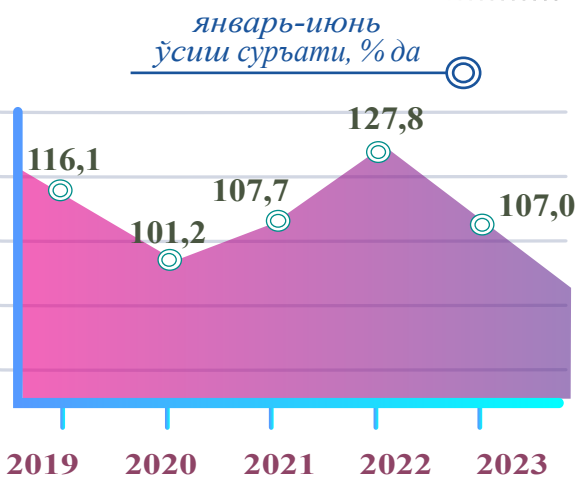
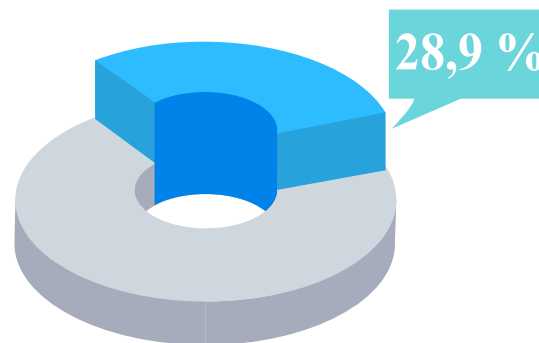
Истеъмол товарлари ишлаб чиқариш, ҳудудлар кесимида

Истеъмол товарлари – биринчи навбатда, шахсий истеъмол учун ёки фойда олиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда ишлатиладиган саноат маҳсулотлари.

Ҳудудлар кесимида истеъмол товарлари ишлаб чиқарилишининг республика жами ҳажмидаги энг юқори улуши Андижон вилоятига тўғри келиб, 24,3 %, шунингдек, Тошкент шаҳри 18,8 %, Тошкент вилояти 14,8 %, Хоразм вилояти 6,8 % эканлиги кузатилди.

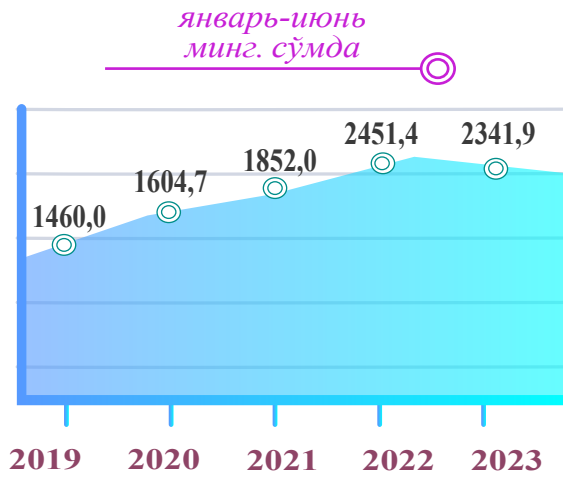

Жами саноат ишлаб чиқариши ҳажмида истеъмол товарларининг улуши

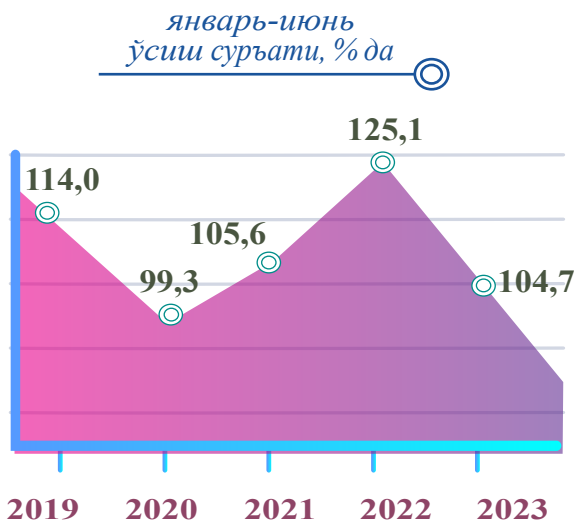

Аҳоли жон бошига тўғри келадиган истеъмол товарлари
ишлаб чиқариш, ҳудудлар кесимида

Республика бўйича аҳоли жон бошига истеъмол маҳсулотлари ишлаб чиқарилиши 2 341,9 минг сўм бўлгани ҳолда, Андижон вилоятида – 6 181,9 минг сўми, Тошкент шаҳрида – 5 360,1 минг сўми, Тошкент вилоятида – 4 165,5 минг сўми ва Жиззах вилоятида – 3 773,4 минг сўми ташкил этди.

Республикада аҳоли жон бошига истеъмол товарлари ишлаб чиқариши ҳажми

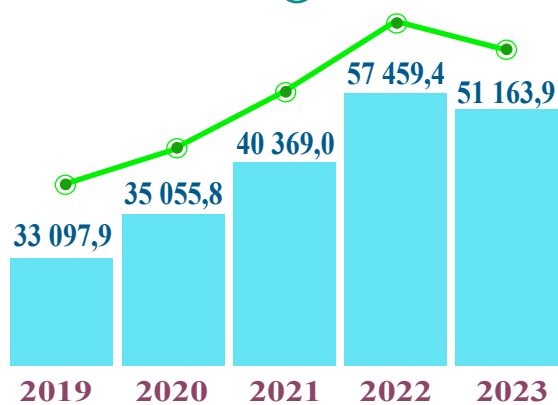

минг. сўмда ўсishi суръати, % да

Худудлар бўйича ноозиқ-овқат маҳсулотлар ишлаб чиқариш
ҳажми, таркиби ва ўсиш суръати

Худудлар кесимида ноозиқ-овқат маҳсулотлар ишлаб чиқарилишининг республика жами ҳажмидаги энг юқори улуши Андижон вилоятига тўғри келиб, 37,7 %, шунингдек, Тошкент шаҳри 12,6 % ни, Тошкент вилояти 11,0 % ни, Жиззах вилояти 9,9 % ни ташкил этди.

январь-июнь
млрд. сўмда

Жами истеъмол товарлари ишлаб
чиқариш ҳажмидаги улуши

60,4 %

январь-июнь
ўсиш суръати, % да

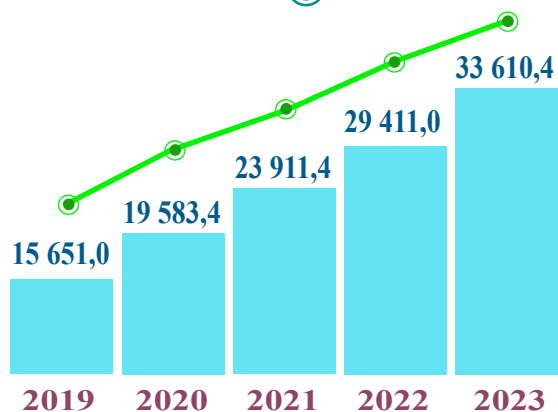
Жиззах	2,3 м.
5 044,9	
Қорақалпоғистон Респ.	147,5
239,7	
Наманган	117,9
2 600,4	
Сурхондарё	117,3
635,2	
Навоий	110,9
868,7	
Фарғона	106,2
2 061,4	
Самарқанд	105,9
2 584,6	
Андижон	105,6
19 275,5	
Қашқадарё	102,8
836,4	
Тошкент ш.	100,5
6 423,0	
Бухоро	100,1
1 418,8	
Тошкент	96,0
5 630,8	
Хоразм	92,1
3 125,9	
Сирдарё	83,7
418,6	

● ● млрд. сўмда ўсиш суръати, % да

Худудлар бўйича озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми, таркиби ва ўсиш суръати

Худудлар кесимида озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқарилишининг республика жами ҳажмидаги энг юқори улуши Тошкент шаҳрига тўғри келиб, 28,4 % ни, Тошкент вилоятига 20,5 % ва Хоразм вилоятига 7,9 % эканлиги кузатилди.

*январь-июнь
млрд. сўмда*

*Жами истеъмол товарлари ишлаб
чиқариш ҳажмидаги улуши*

39,6 %

*январь-июнь
ўсиш суръати, % да*

Сирдарё	127,8
1 147,2	
Тошкент	125,9
6 893,5	
Хоразм	125,2
2 640,7	
Бухоро	109,1
1 691,2	
Самарқанд	107,6
2 617,5	
Андижон	107,1
1 362,5	
Қорақалпоғистон Респ.	106,9
1 047,4	
Навоий	104,4
981,1	
Қашқадарё	104,1
1 552,2	
Тошкент ш.	102,1
9 539,2	
Фарғона	92,9
1 641,6	
Наманган	92,4
1 498,8	
Жиззах	86,3
552,3	
Сурхондарё	80,0
445,2	

● ● млрд. сўмда ўсиш суръати, % да

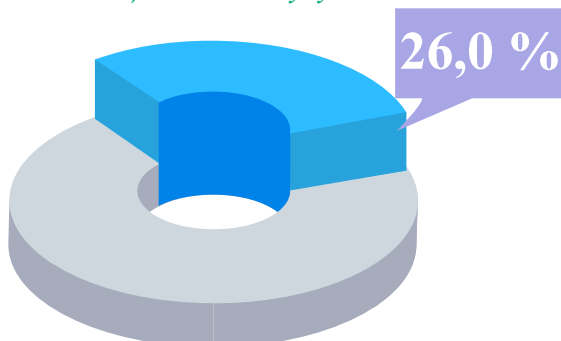
Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда кичик бизнеснинг улуши (2023 йил январь-июнь ойларида)

Ҳисобот даврида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан 76,4 трлн. сўмлик саноат маҳсулоти ишлаб чиқарилиб, унинг умумий ишлаб чиқариш ҳажмидаги улуши 26,0 % ни ташкил этди. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида кичик бизнес субъектларининг умумий ишлаб чиқаришдаги улуши 23,2 % ни ташкил этган.

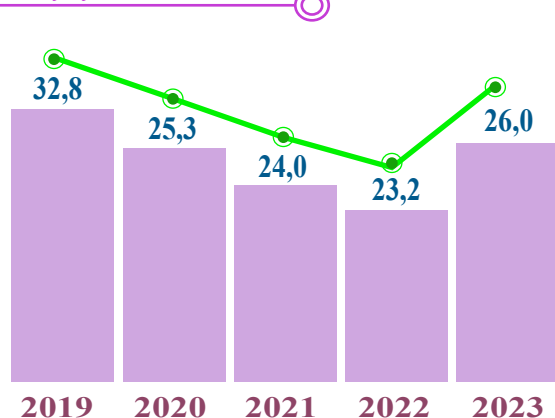
январь-июнь
млрд. сўмда

Кичик тадбиркорлик субъектларининг
жами саноат ишлаб чиқариши
ҳажмидаги улуши

январь-июнь
улуши, % да

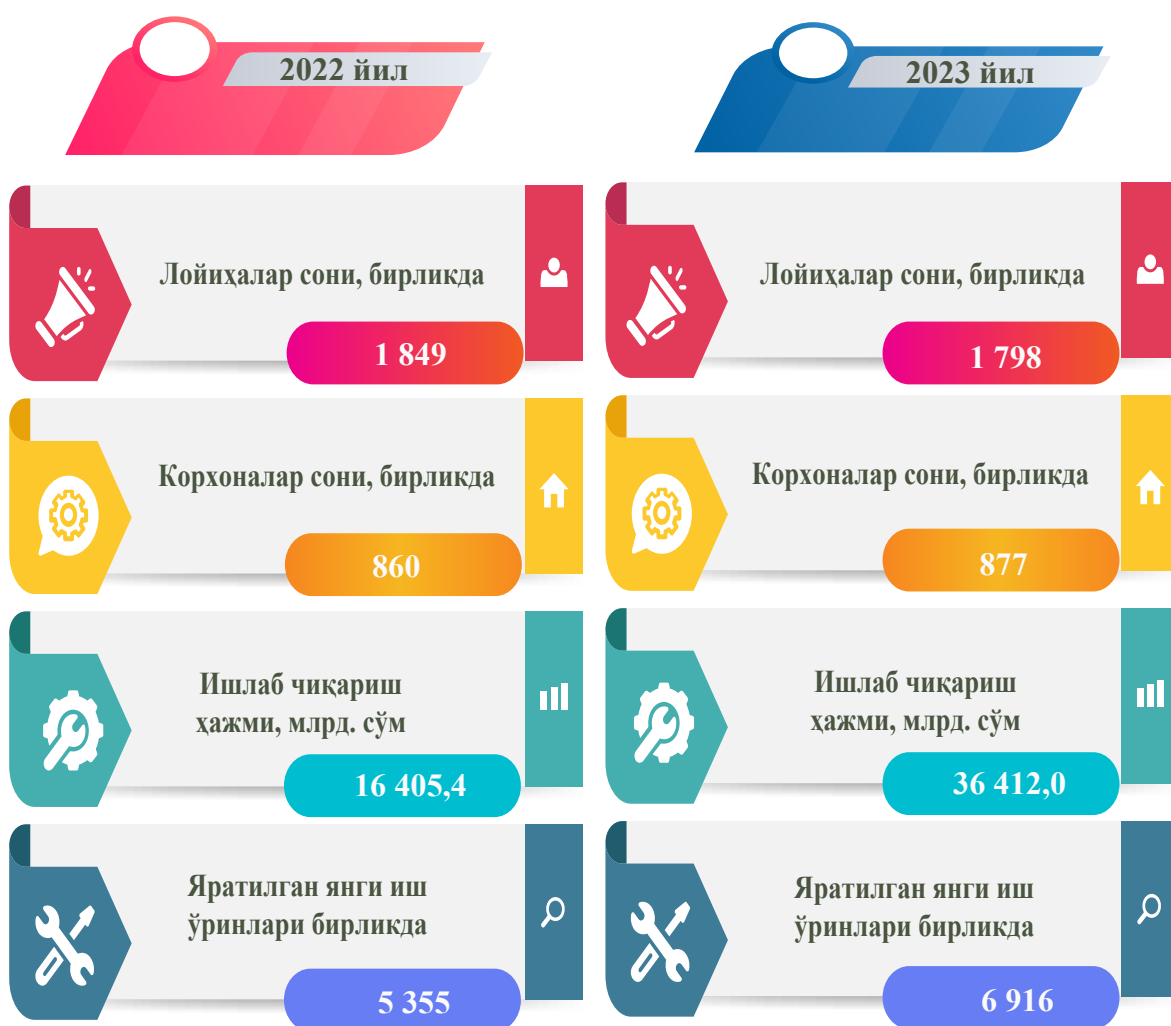
Сурхондарё	49,8
1 784,2	
Наманган	47,6
4 453,2	
Самарқанд	45,2
6 618,3	
Фарғона	44,5
6 668,5	
Бухоро	36,6
5 377,4	
Тошкент ш.	35,1
18 837,7	
Сирдарё	32,6
2 385,7	
Қорақалпоғистон Респ.	26,2
2 057,1	
Жиззах	24,0
2 260,5	
Андижон	23,3
6 708,4	
Тошкент	21,7
10 597,0	
Қашқадарё	21,2
3 010,7	
Хоразм	19,1
1 842,1	
Навоий	8,0
3 789,6	

● млрд. сўмда

Улуши, % да

5-БЎЛИМ. ТАЙЁР МАҲСУЛОТЛАР, БУТЛОВЧИ ҚИСМЛАР ВА МАТЕРИАЛЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ МАҲАЛЛИЙЛАШТИРИШ ДАСТУРИНИНГ АМАЛГА ОШИРИЛИШИ

Республикада саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг юқори ўсиш суръатларига эришишда тайёр маҳсулотлар, бутловчи қисмлар ва материаллар ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш Дастурининг амалга оширилиши ҳам ўз таъсирини кўрсатди. Мазкур дастур доирасида киритилган 1 798 та лойиҳа бўйича 36,4 трлн. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилди. Маҳаллийлаштириш дастури доирасида ишлаб чиқарилган маҳсулотлардан 381,9 млн. АҚШ доллари миқдорига экспорт қилинди. Шу билан бирга 6 916 та янги иш ўринлари яратилди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми – корхона томонидан ишлаб чиқарилган тайёр маҳсулотлар, ярим тайёр, четга сотишга мўлжалланган, носаноат бўлинмаларга ва капитал курилишга мўлжалланган маҳсулотлар ҳажмини ўз ичига олади: ишлаб чиқарилиши ҳисобот даврида тугалланмаган узоқ муддатли маҳсулотларни ишлаб чиқариш бўйича ишлар; саноат тусидаги ишлар (хизматлар).

Саноат ишлаб чиқаришида ўзгариш индекслари – солиштирма даврларда маҳсулотлар (ишлар, хизматлар) физик ҳажмининг ўзгаришини тавсифловчи нисбий кўрсаткичдир.

Истеъмол товарлари – асосан шахсий истеъмол ёки фойда олиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланадиган саноат маҳсулотлари; истеъмол моллари ишлаб чиқариш ҳажми амалдаги нархларда (ҚҚС ва аксизлар бундан мустасно) ҳисоблаб чиқилади.

Натура кўринишида саноат ишлаб чиқариши ҳажми – бошқа корхоналарга жўнатиш учун ёки ишлаб чиқаришга мўлжалланган маҳсулотларни, шу жумладан, корхонанинг саноат эҳтиёжлари учун сарфланган маҳсулотларни ўз ичига олади, яъни ялпи маҳсулот.

Ишлаб чиқаришни технологик ривожланиш даражасига кўра гуруҳлаш Евростат технологик фаолиятининг таснифи асосида ишлаб чиқилган.

Маҳаллийлаштириш даражаси – ишлаб чиқаришда ишлатиладиган маҳаллий материаллар, меҳнат ва интеллектуал ресурсларнинг улушини белгилайди; маҳаллийлаштириш даражасини ҳисоблашда харажатлар, солиқ тўловлари ва ишлаб чиқариш жараёнига бевосита алоқадор бўлмаган бошқа имтиёзлар ҳисобга олинмайди.

Маҳсулот сотиш ҳажми – савдо нархларида келтирилади (ҚҚС ва аксиялар бундан мустасно).

Миллий валютада экспорт қилинадиган маҳсулотларнинг қиймати – Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг курси бўйича ҳисоб-китоб қилган ҳолда тўлдирилади.

Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш – табиатда қаттиқ жинслар шаклида учрайдиган (кўмир, руда), суюқ ҳолатда учрайдиган (нефт) ёки газсимон ҳолатда учрайдиган (табиий газ) фойдали қазилмаларни қазиб олишни ўз ичига олади.

Ишлаб чиқарадиган саноат – янги маҳсулот чиқариш мақсадида модда ёки компонентларни, материалларни физик ёки кимёвий қайта ишлашни, гарчи ишлаб чиқаришнинг маълум тури учун бирдан-бир тўлиқ меъзон ҳисобланмаса ҳам, ўз ичига олади.

Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш – электр энергиясини, табиий газни, буғни, иссиқ сувни ва шу кабиларни доимий тармоқлар – кабеллар, қувурлар, сув қувурлари орқали етказиб бериш билан боғлиқ фаолиятни ўз ичига олади.

Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш – қаттиқ ва суюқ, саноат ва маиший, шунингдек, заҳарланган чиқиндиларнинг барча турларига ишлов бериш (йиғиш, қайта ишлаш ва йўқотиш)ни ўз ичига олади.

III. ҚИШЛОҚ, ЎРМОН ВА БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ

2023 йил 1 июль ҳолатига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар (фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари) сони – 38 632 тани, шундан деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва уш-бу соҳаларда кўрсатилган хизматларда – 35 677 тани, ўрмон хўжалигида – 234 тани ҳамда балиқчилик хўжалигида – 2 721 тани ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар (фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари) сони – 5 535 тани ташкил этди.

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик
хўжалигида фаолият
кўрсатаётган корхона ва
ташкилотлар
(фермер ва деҳқон хўжаликларидан
ташқари) сони

- Деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар
- Ўрмон хўжалиги
- Балиқчилик хўжалиги

Худудлар кесимида таҳлил қилинганда, энг кўп корхона ва ташкилотлар Қашқадарё вилоятида – 6 015 тани ёки республика бўйича мазкур соҳада фаолият кўрсатаётган жами корхона ва ташкилотларнинг 15,6 % ини ташкил этган бўлса, аксинча энг кам корхона ва ташкилотлар Тошкент шаҳрида – 640 та (1,7 %) кайд этилди.

Худудлар кесимида фаолият
кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар
сони

(2023 йил 1 июль ҳолатига кўра)

Қорақалпоғистон Респ.	2 980
Андижон	1 792
Бухоро	2 998
Жиззах	3 449
Қашқадарё	6 015
Навоий	2 560
Наманган	2 031
Самарқанд	2 892
Сурхондарё	2 516
Сирдарё	2 019
Тошкент	4 270
Фарғона	1 823
Хоразм	2 647
Тошкент ш.	640

1- БЎЛИМ. ҚИШЛОҚ, ЎРМОН ВА БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИГИ МАҲСУЛОТ (ХИЗМАТ)ЛАРИ ҲАЖМИ

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ялпи ишлаб чиқариши – соҳада ўз истеъмоли ва сотиш учун яратилган маҳсулот ва хизматларнинг умумий қиймати. Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ялпи ишлаб чиқариши деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулот (хизмат)лари ялпи ишлаб чиқариши, овчилик хўжалигида, ўрмончилик ва ёғоч тайёрлаш, балиқ овлаш ва аквакультура соҳасида етиштирилган маҳсулот (хизмат)лар қиймати асосида шакллантирилади.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажми 154,5 трлн. сўмни, шу жумладан, деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар – 149,7 трлн. сўмни, ўрмон хўжалиги – 3,8 трлн. сўмни, балиқчилик хўжалиги – 1,0 трлн. сўмни ташкил қилди.

Ўзбекистон Республикаси қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажми (январь–июнь, трлн. сўм)

	2019 йил	2020 йил	2021 йил	2022 йил	2023 йил
Жами	81,2	97,1	116,2	131,7	154,5
<i>шу жумладан:</i>					
Деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар	78,2	93,8	112,7	127,7	149,7
<i>шундан:</i>					
қишлоқ хўжалиги маҳсулоти	78,0	93,4	112,1	126,8	148,2
Ўрмон хўжалиги	2,6	2,8	2,9	3,3	3,8
Балиқчилик хўжалиги	0,4	0,5	0,6	0,7	1,0

2023 йилнинг январь-июнь ойларида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,8 % ни (2022 йилнинг январь-июнь ойлари мос равишда 2021 йилнинг январь-июнь ойига нисбатан – 102,7 %), шу жумладан, деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар – 103,8 % (102,7 %)ни, ўрмон хўжалиги – 101,4 % (102,0 %)ни, балиқчилик хўжалиги – 110,9 % (111,5 %)ни ташкил қилди.

Ўзбекистон Республикаси қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
маҳсулот (хизмат)лари ҳажмининг ўсиш суръати

Деҳқончилик ва чорвачилик,
овчилик ва ушбу соҳаларда
кўрсатилган хизматлар

Ўрмон
хўжалиги

Балиқчилик
хўжалиги

Қишлоқ, ўрмон
ва балиқчилик

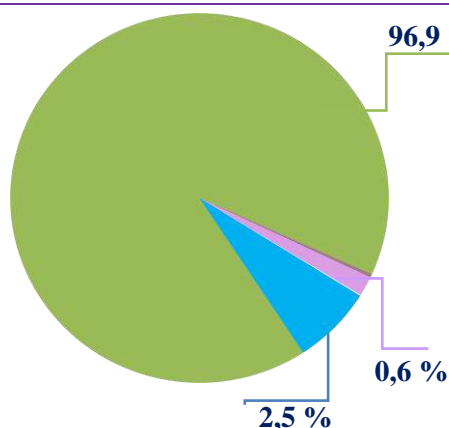
Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари – ҳисобот даврида фермер хўжаликларида, деҳқон ва томорқа хўжаликларида ҳамда қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда етиштирилган деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг жами қийматини белгилаб, қишлоқ хўжалигида маҳсулот етиштиришнинг умумий ҳажмини ифодалайди.

Овчилик хўжалиги — овчилик ва ёввойи ҳайвонларни тутиш, бу соҳаларда хизмат кўрсатиш шунингдек, парваришхона ва фермаларда ҳайвонларни сақлаш, кўпайтириш ва даволаш харажатлари ҳисобга олинади.

Ўрмон хўжалиги – фаолият тури ўрмон ресурсларини такрор ишлаб чиқариш ва ўрмон ресурсларидан фойдаланиш, хусусан ўрмончилик, ўрмонзорларни барпо этиш ва ёғочни қайта ишлаш тармоқлари учун бинокорлик думалоқ ёғочларини етиштириш, шунингдек, ёввойи ҳолда ўсувчи ўрмон маҳсулотларини йиғиш билан боғлиқ бўлган соҳа.

Балиқчилик хўжалиги – балиқ овлаш ва сув биоресурсларини, аквакултурани сақлаш, сув биоресурсларидан олинadиган балиқ ва бошқа маҳсулотларни етиштириш ва сотиш бўйича фаолият тури

Ўзбекистон Республикасининг қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
маҳсулот (хизмат)лари умумий ҳажмининг тақсимланиши

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари умумий ҳажмининг 96,9 % и – деҳқончилик ва чорвачилик, овчилик ва ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар (2022 йилнинг январь-июнь ойларида 96,9 %), 2,5 % и – ўрмон хўжалиги (2,5 %) ва 0,6 % и – балиқчилик хўжалиги (0,6 %) ҳиссасига тўғри келди.

 Деҳқончилик ва чорвачилик,
овчилик ва ушбу соҳаларда
кўрсатилган хизматлар

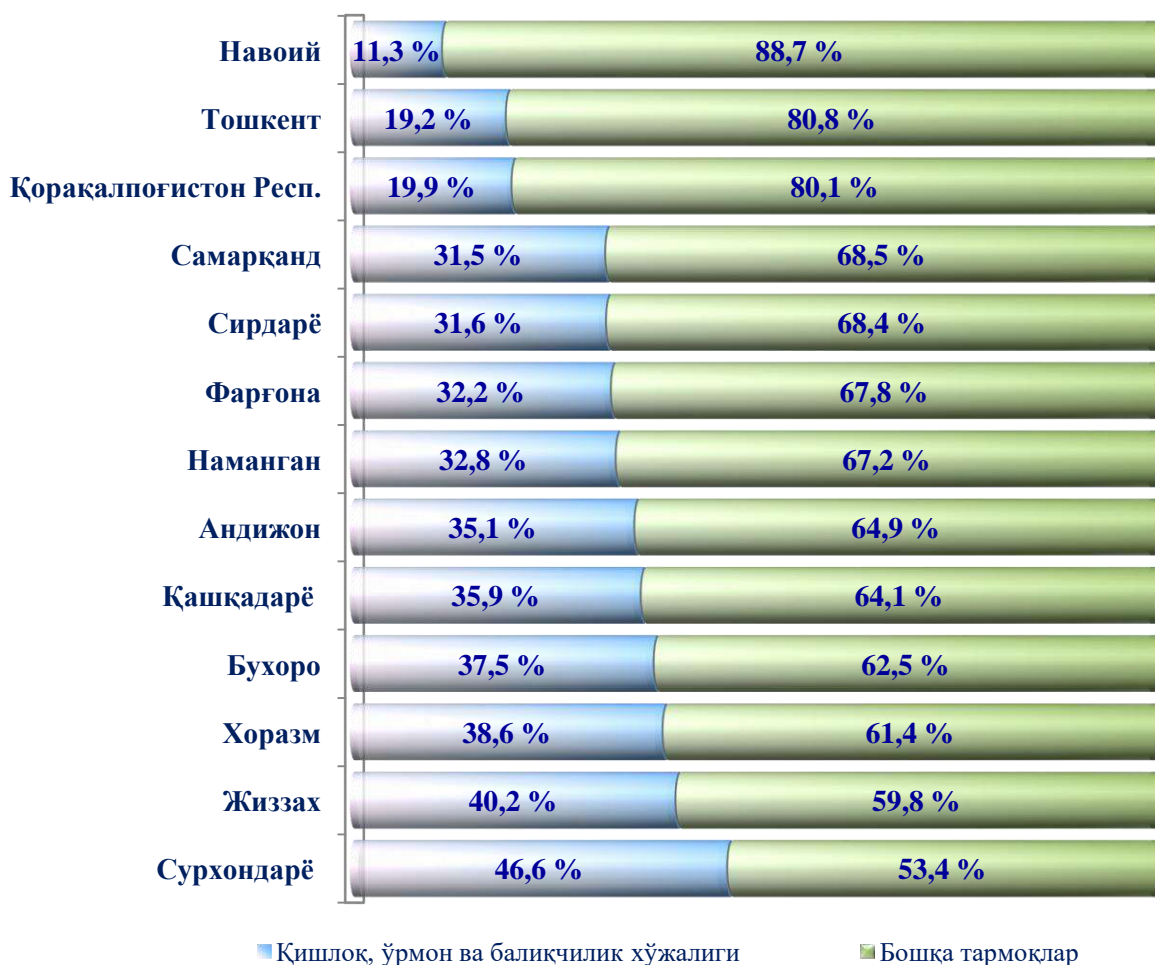
 Ўрмон
хўжалиги

 Балиқчилик
хўжалиги

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, ялпи ички маҳсулот (ЯИМ) (ялпи қўшилган қиймат (ЯҚҚ)) таркибида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигининг улуши 20,1 % ни ташкил қилди.

Ялпи ҳудудий маҳсулот таркибида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигининг улушини ҳудудлар кесимида таҳлил қилар эканмиз, энг юқори улуш Сурхондарё вилоятига (46,6 %) тўғри келса, аксинча кам улушга эга ҳудудга Навоий вилоятини (11,3 %) келтириб ўтиш мумкин.

**Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги тармоғининг
ЯҲМ таркибидаги улуши**

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг энг юқори ҳажми Самарқанд (16 556,9 млрд. сўм), Фарғона (16 088,5 млрд. сўм), Андижон (15 684,4 млрд. сўм), Тошкент (15 568,2 млрд. сўм), Қашқадарё (15 169,5 млрд. сўм) ва Сурхондарё (14 851,0 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди. Аксинча кам ҳажмга эга ҳудудларга Қорақалпоғистон Республикаси (4 374,3 млрд. сўм), Сирдарё вилояти (4 987,4 млрд. сўм) ва Навоий вилоятини (7 114,4 млрд. сўм) келтириб ўтиш мумкин.

Худудлар кесимида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
маҳсулот (хизмат)ларининг ҳажми, трлн. сўм

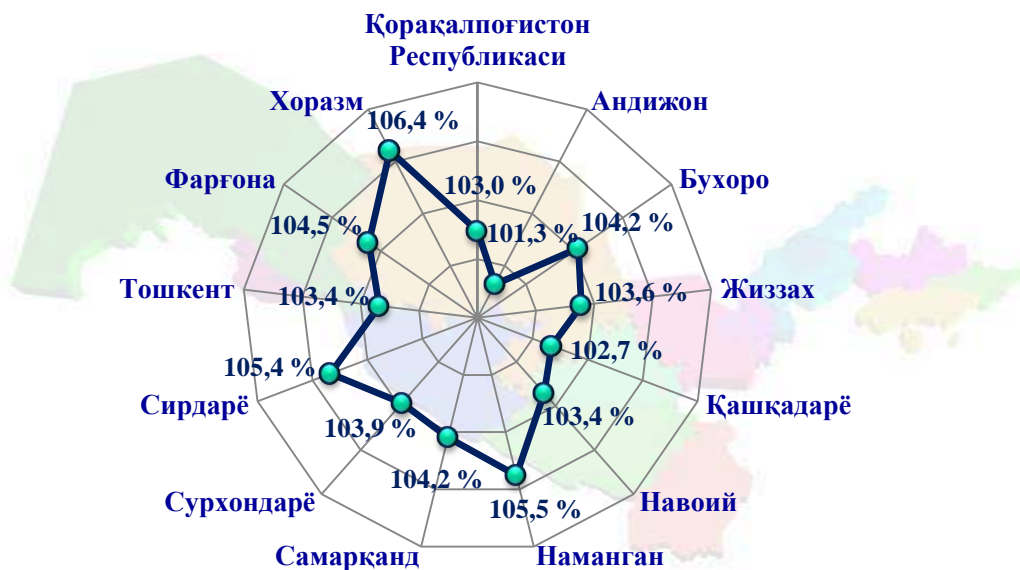

2023 йилнинг январь-июнь ойларида, Самарқанд ва Фарғона вилоятлари қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажми бўйича Республикада етакчи ўринларни эгаллаши, мазкур худудларнинг сут, тухум, донли экинлар ва картошка каби қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда худудлар орасида юқори улушга эга бўлганлиги билан изоҳланади.

Аксинча, гўшт, сут, тухум, донли экинлар, сабзавотлар, узум, мева ва резаворлар каби қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда худудлар орасида Қорақалпоғистон Республикаси ва Сирдарё вилоятининг кам улушга эга эканлигини қайд этиш лозим.

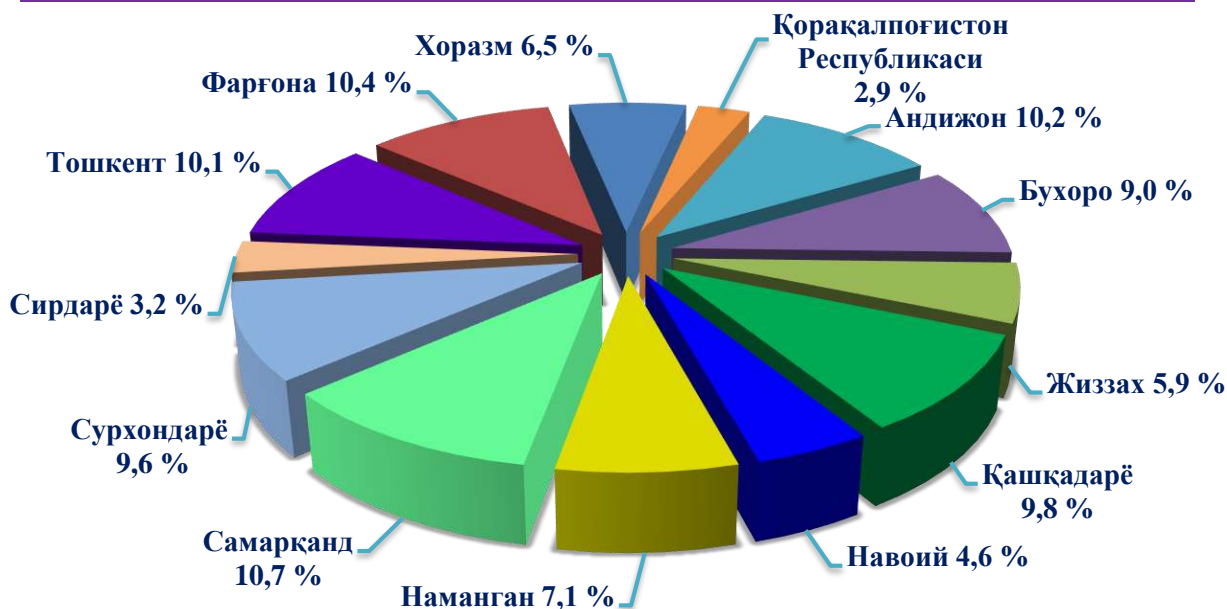
Худудлар бўйича қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати таҳлил қилинганда, юқори ўсиш суръатлари Хоразм (106,4 %), Наманган (105,5 %), Сирдарё (105,4 %), Фарғона (104,5 %), Самарқанд ва Бухоро вилоятларида (104,2 %) қайд этилди.

Худудлар бўйича қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги
маҳсулот (хизмат)ларининг ўсиш суръати

Андижон вилояти (101,3 %), Қашқадарё вилояти (102,7 %), Қорақалпоғистон Республикаси (103,0 %), Тошкент ва Навоий вилоятларида (103,4 %) эса аксинча ўсиш суръатлари пастлиги кузатилди.

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари умумий
ҳажмининг худудлар кесимида тақсимланиши

Республиканинг қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажмида Самарқанд вилоятининг улуши 10,7 % ни ташкил этди ва худудлар бўйича етакчилик қилмоқда. Фарғона ва Андижон

вилоятлари мос равишда 10,4 % ва 10,2 % кўрсаткич билан кейинги ўринларни эгаллади. Энг кам улуш Қорақалпоғистон Республикаси (2,9 %), Сирдарё вилояти (3,2 %) ва Навоий вилоятида (4,6 %) қайд этилди.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажми 149 638,4 млрд. сўмни, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,3 % ни ташкил этди.

Республиканинг қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажмида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг улуши 96,9 % ни ташкил этди, Ушбу кўрсаткични ҳудудлар бўйича таҳлил қилар эканмиз, жами тармоққа нисбатан кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг юқори улушига Хоразм (99,7 %), Қашқадарё (98,8 %), Бухоро (98,8 %), Жиззах (98,4 %), Андижон (98,2 %) ва Навоий (98,1 %) вилоятларини келтиришимиз мумкин.

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)ларининг умумий ҳажмида кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик

	<i>Ҳажми млрд. сўм</i>	<i>Ўсиш суръати, % да</i>	<i>Жамига нисбатан улуши, % да</i>
Ўзбекистон Республикаси	149 638,4	103,3	96,9
Қорақалпоғистон Республикаси	4 225,5	102,1	96,6
Андижон	15 395,6	101,1	98,2
Бухоро	13 779,9	103,8	98,8
Жиззах	8 942,0	103,0	98,4
Қашқадарё	14 991,4	102,4	98,8
Навоий	6 980,4	103,4	98,1
Наманган	10 618,0	105,0	96,4
Самарқанд	15 682,2	105,0	94,7
Сурхондарё	14 238,4	102,2	95,9
Сирдарё	4 869,5	103,8	97,6
Тошкент	14 446,5	101,8	92,8
Фарғона	15 477,1	104,1	96,2
Хоразм	9 991,9	106,3	99,7

**Аҳоли жон бошига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик
хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажми**

2023 йилларнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасининг аҳоли жон бошига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажми жорий нархларда 4 267,2 минг сўмни, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 101,6 % ни ташкил этди.

Аҳоли жон бошига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажми жорий нархлардаги тармоқ умумий ҳажмини мамлакатнинг ҳисобот давридаги ўртача аҳолиси сонига бўлиш йўли билан аниқланади.

Ўзбекистон Республикаси доимий аҳолисининг ўртача сони 2023 йилнинг январь-июнида 36 198,6 минг кишини ташкил этган.

**Худудлар кесимида аҳоли жон бошига ҳисобланган қишлоқ, ўрмон
ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажми, минг сўм**

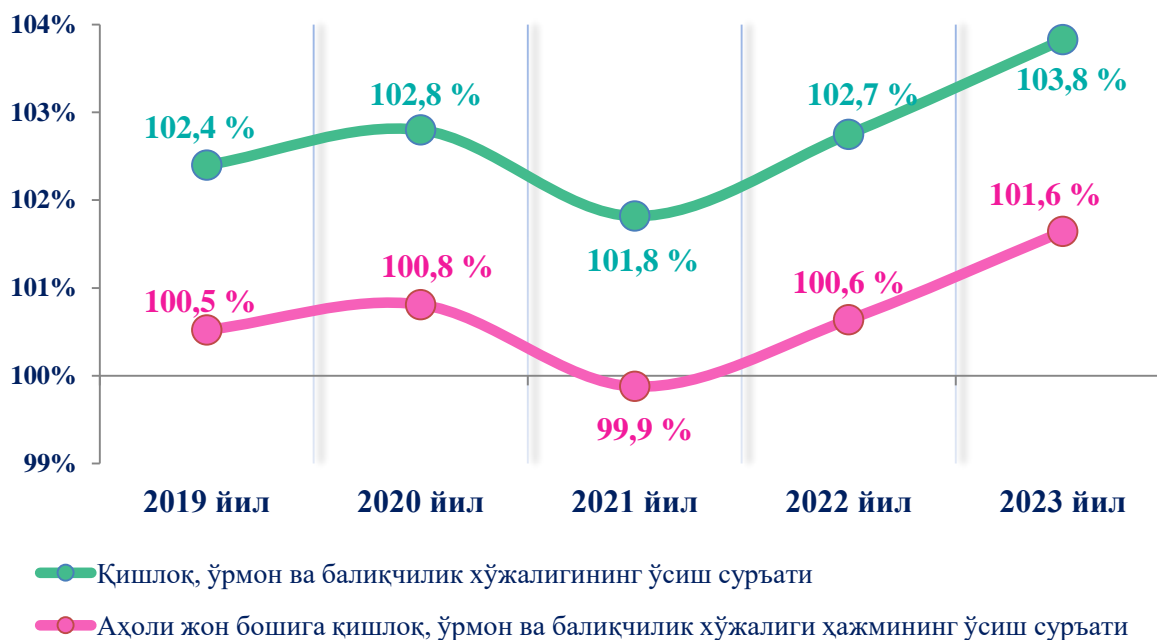

Ҳисобот даврида худудлар кесимида аҳоли жон бошига қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги маҳсулот (хизмат)лари ҳажмининг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръатини таҳлил қилар эканмиз:

Энг юқори ўсиш суръатини қайд этган худудларга Хоразм (104,5 %), Сирдарё (103,3 %), Наманган (103,1 %), Бухоро (102,4 %), Фарғона (102,4 %), ва Самарқанд (102,0 %) вилоятларини келтириб ўтишимиз мумкин.

Аксинча ўсиш суръати паст худудларга Андижон (99,2 %), Қашқадарё (100,5 %), Тошкент (100,8 %), Жиззах (101,3 %) ва Навоий (101,3 %) вилоятларини келтириб ўтишимиз мумкин.

Ўзбекистон Республикасида аҳоли жон бошига қишлоқ, ўрмон
ва балиқчилик хўжалиги ҳажмининг ўсиш суръатларини
йиллар бўйича динамикаси январь-июнь ойлари

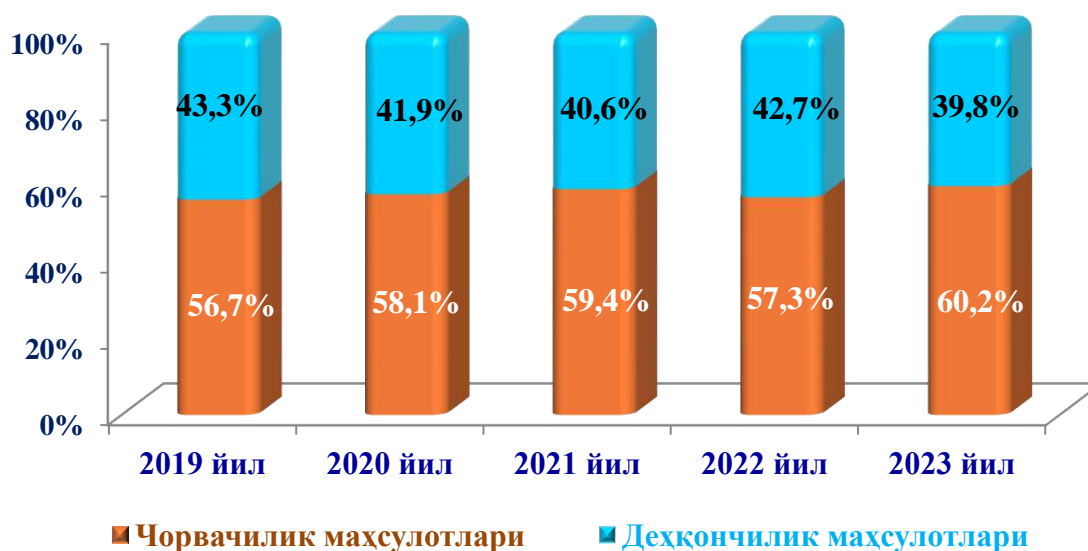
Ўзбекистон Республикасида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик
хўжалиги тармоғининг аҳоли жон бошига тўғри келиши
динамикаси январь-июнь ойлари, минг сўм

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари январь-июнь ойлари

2023 йилнинг январь-июнь ойларида етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми 148 197,7 млрд, сўми ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 103,8 % ни, шу жумладан, деҳқончилик маҳсулотлари – 58 992,7 млрд, сўми (104,3 %), чорвачилик маҳсулотлари – 89 205,0 млрд, сўми (103,5 %) ташкил қилди.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажмида деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари улушининг динамикаси

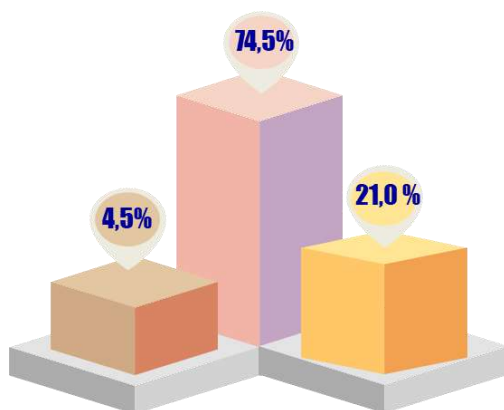

Худудлар кесимида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари

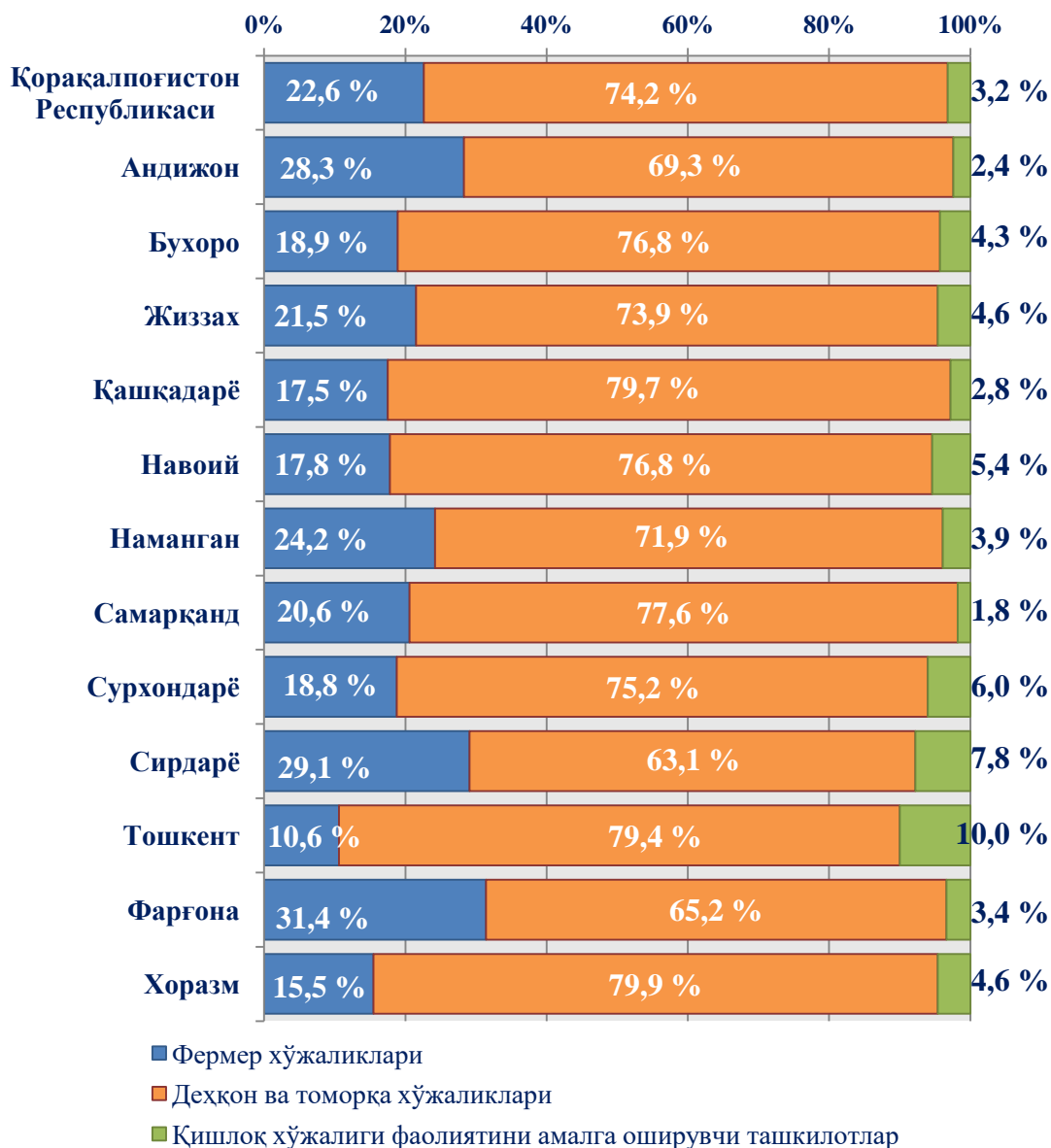
Худудлар кесимида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг энг юқори ҳажми Самарқанд (15 887,3 млрд. сўм), Фарғона (15 726,5 млрд. сўм) ва Андижон (15 099,2 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди. Аксинча кам ҳажмга эга худудларга Қорақалпоғистон Республикаси (3 968,2 млрд. сўм), Сирдарё вилоятини (4 600,2 млрд. сўм) ва Навоий вилоятини (6 711,2 млрд. сўм) келтириб ўтиш мумкин. Юқори ўсиш суръатлари Хоразм (106,2 %), Наманган (105,6 %), Сирдарё (105,4 %) ва Фарғона (104,5 %) вилоятларида қайд этилди.

Етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг
хўжалик тоифалари бўйича тақсимланиши

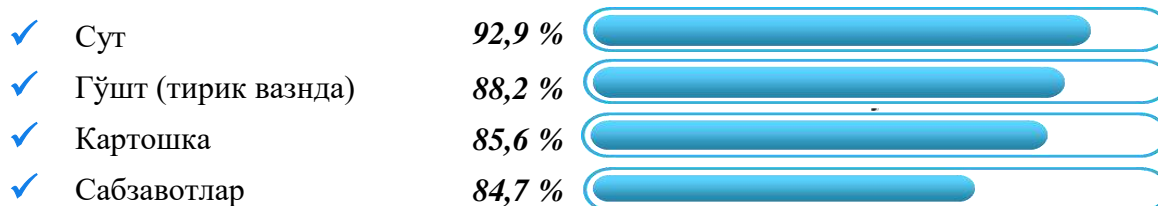

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлиллар, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари умумий ҳажмининг 74,5 % и – дехқон ва томорқа хўжаликларига, 21,0 % и – фермер хўжаликларига, 4,5 % и – қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келишини кўрсатмоқда.

Етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг ҳудудлар бўйича
хўжаликлар тоифалари кесимида тақсимланиши

Асосий турдаги қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда деҳқон ва томорқа хўжалиklarининг улуши қуйидагича:

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари улушининг ҳудудлар бўйича хўжалик тоифалари кесимида тақсимланиши таҳлил қилинганда, энг юқори кўрсаткичлар барча ҳудудларда деҳқон ва томорқа хўжалиklarига тўғри келиши кузатилди.

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунига кўра, ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари таркибидаги фермер хўжалиklarининг улуши бўйича энг юқори кўрсаткич Фарғона вилоятида (31,4 %), деҳқон ва томорқа хўжалиklarининг энг юқори улуши Хоразм вилоятида (79,9 %), қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларнинг энг юқори улуши Тошкент вилоятида (10,0 %) қайд этилди.

Фермер хўжалиklarининг қишлоқ хўжалиги маҳсулоти таркибидаги улуши бўйича энг кам кўрсаткич Тошкент вилоятида (10,6 %), деҳқон ва томорқа хўжалиklarининг энг кам улуши Сирдарё вилоятида (63,1 %), қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларнинг энг кам улуши Самарқанд вилоятида (1,8 %) кузатилди.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштиришда хўжалик тоифаларининг улуши

Деҳқончилик маҳсулотлари

Чорвачилик маҳсулотлари

Фермер
хўжалиklари

Деҳқон ва
томорқа
хўжалиklари

Қишлоқ хўжалиги
фаолиятини амалга
оширувчи ташкилотлар

2- БЎЛИМ. ДЕҲҚОНЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ

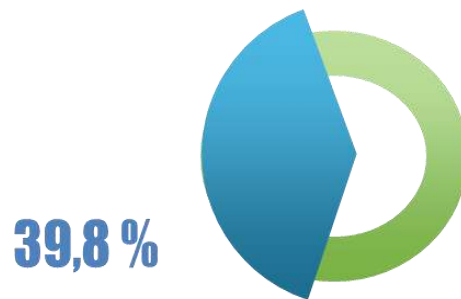
Худудлар кесимида деҳқончилик маҳсулотларининг энг юқори ҳажми Фарғона (8 904,7 млрд. сўм), Андижон (8 627,8 млрд. сўм) ва Сурхондарё (7 539,0 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди. Аксинча кам ҳажмга эга худудларга Қорақалпоғистон Республикаси (1 213,4 млрд. сўм), Навоий вилояти (1 653,6 млрд. сўм) ва Сирдарё вилояти (1 965,3 млрд. сўм) келтириб ўтиш мумкин.

Юқори ўсиш суръатлари Хоразм (110,7 %), Сирдарё (108,3 %), Самарқанд (106,5 %), Фарғона ва Наманган вилоятларида (105,6 %) қайд этилди. Андижон вилояти (99,8 %), Қашқадарё вилояти (101,6 %), Қорақалпоғистон Республикаси (102,3 %) ва Навоий вилоятида (103,0 млрд. сўм) эса аксинча ўсиш суръатлари пастлиги кузатилди.

Деҳқончилик маҳсулотларининг худудлар бўйича тақсимланиши, млрд. сўм

Деҳқончилик маҳсулотлари – жорий йил ҳосилидан олинган барча қишлоқ хўжалиги экинларининг мевалар ва резаворлар, узум, озуқа экинлари, уруғлик ва ўтқазиладиган кўчат материаллари, шунингдек, деҳқончиликда тугалланмаган ишлаб чиқариш, деҳқончиликнинг бошқа турдаги маҳсулотлари қийматларини ўз ичига олади.

Етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг умумий ҳажмида деҳқончилик маҳсулотларининг улуши 39,8 % ни ташкил қилди.

Республикадаги деҳқончилик маҳсулотлари таркибини худудлар кесимида таҳлил қилар эканмиз, энг катта улуш Фарғона (15,1 %), Андижон (14,6 %), Сурхондарё (12,8 %) ва Самарқанд (9,1 %) вилоятларига тўғри келганлигини кузатишимиз мумкин.

Энг кам улуш Қорақалпоғистон Республикаси (2,1 %), Навоий вилояти (2,8 %), Сирдарё вилояти (3,3 %) ва Жиззах вилоятида (3,9 %) қайд этилди.

ДЕҲҚОНЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ ЕТИШТИРИШ

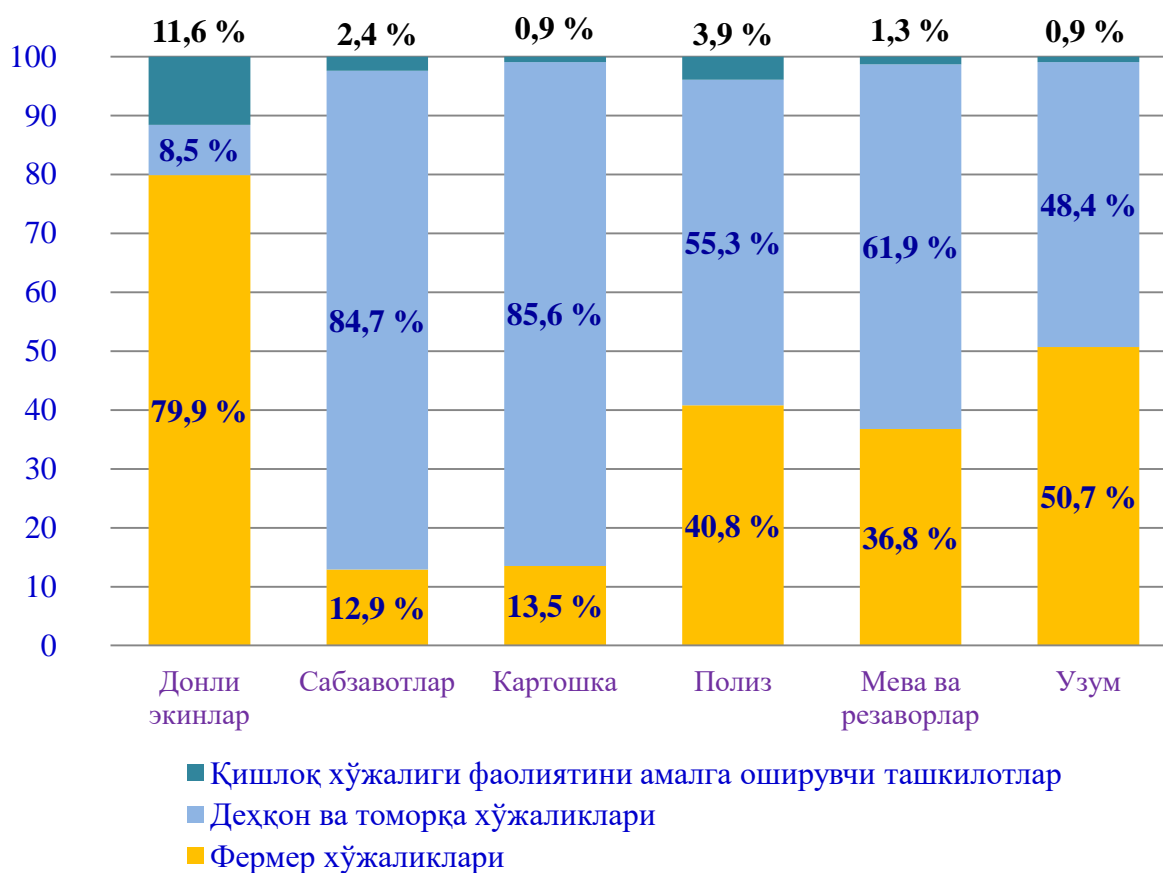
2023 йилнинг январь-июнида барча тоифадаги хўжаликлар томонидан 5 443,4 минг т. донли экинлар (2022 йилнинг январь-июнига нисбатан 7,3 % га кўп), 1 670,9 минг т. картошка (3,3 % га кўп), 3 300,2 минг т. сабзавотлар (2,3 % га кўп), 243,2 минг т. полиз (5,8 % га кўп), 1 020,0 минг т. мева ва резаворлар (5,0 % га кўп), 49,4 минг т. узум (2,7 % га кўп) етиштирилди.

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган асосий турдаги деҳқончилик маҳсулотлари

	Барча тоифадаги хўжаликлар		шу жумладан:					
			фермер хўжаликлари		деҳқон ва томорқа хўжаликлари		қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташилотлар	
	минг тонна	ўсиши суръати % да	минг тонна	ўсиши суръати % да	минг тонна	ўсиши суръати % да	минг тонна	ўсиши суръати % да
Донли экинлар	5 443,4	107,3	4 350,1	104,7	459,7	101,3	633,6	135,6
Сабзавотлар	3 300,2	102,3	424,9	102,0	2 794,0	102,3	81,3	103,9
Картошка	1 670,9	103,3	225,7	118,0	1 430,3	101,2	14,9	124,7
Полиз экинлари	243,2	105,8	99,1	112,7	134,6	101,3	9,5	105,4
Мева ва резаворлар	1 020,0	105,0	375,2	112,8	631,8	101,1	13,0	89,9
Узум	49,4	102,7	25,0	108,8	24,0	98,0	0,4	63,1

Фермер хўжалиги – ижарага берилган ер участкаларидан фойдаланган ҳолда қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш ҳамда қонунчиликда тақиқланмаган бошқа фаолият турлари билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектидир.

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган асосий турдаги деҳқончилик
маҳсулотларида хўжалик тоифаларининг улуши

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган асосий турдаги деҳқончилик маҳсулотлари тўғрисидаги маълумотларни хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, донли экинлар етиштиришнинг 79,9 % и фермер хўжаликлари ҳиссасига, 8,5 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 11,6 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келишини қайд этиб ўтиш лозим. Шунга мос равишда сабзавотларнинг 12,9 % и фермер хўжаликларига, 84,7 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 2,4 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, шунингдек, картошканинг 13,5 % и фермер хўжаликларига, 85,6 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 0,9 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, полиз экинларининг 40,8 % и фермер хўжаликларига, 55,3 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 3,9 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, мева ва резаворларнинг 36,8 % и фермер хўжаликларига, 61,9 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 1,3 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, узумнинг 50,7 % и фермер хўжаликларига, 48,4 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 0,9 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди.

Республикада етиштирилган донли экинлар

Фермер хўжаликлари

4 350,1
МИНГ Т

Дехқон ва томорқа
хўжаликлари

459,7
МИНГ Т

Қишлоқ хўжалиги
фаолиятини амалга
оширувчи ташкилотлар

633,6
МИНГ Т

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган донли экинлар 5 443,4 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 107,3 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 4,7 %, дехқон ва томорқа хўжаликларида 1,3 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 35,6 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича донли экинлар етиштириш, минг тонна

Дон экинларини етиштириш бўйича худудлар ўртасида пешқадамликни Фарғона вилояти эгаллади. Унинг, дон экинлари умумий ҳажмидаги улуши 12,0 %.

Шу билан бир қаторда, юқори улуш Сурхондарё (11,8 %), Қашқадарё (11,3 %), Андижон (9,0 %), Самарқанд (8,3 %) ва Жиззах (8,2 %) вилоятларида қайд этилди.

Умумий ҳажмдаги паст улуш, Қорақалпоғистон Республикаси (2,1 %) ва Навоий вилояти (3,6 %) да кузатилди.

Юқори ўсиш суръатлари Тошкент (119,8 %), Самарқанд (117,0 %), Хоразм (116,6 %), Сирдарё (113,0 %), Наманган (111,1 %), Бухоро (110,9 %), Фарғона (107,4 %) вилоятларида қайд этилди.

Республикада етиштирилган сабзавотлар

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган сабзавотлар 3 300,2 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 102,3 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 2,0 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 2,3 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 3,9 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича сабзавотлар етиштириш, минг тонна

Етиштирилган сабзавот умумий ҳажмининг қарийб учдан бир қисми Сурхондарё вилояти (17,7 %) ҳиссасига тўғри келди. Шунингдек, юқори улуш Андижон (17,5 %), Фарғона (13,1 %) ва Тошкент (10,5 %) вилоятларида қайд этилди.

Паст кўрсаткичлар Қорақалпоғистон Республикаси (1,5 %) ва Жиззах вилоятида (1,9 %) кузатилди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан юқори ўсиш суръатлари Хоразм (106,4 %), Сирдарё (104,4 %), Бухоро (104,2 %) вилоятларида, Қорақалпоғистон Республикаси (103,6 %), Сурхондарё (103,6 %), Наманган (103,2 %) ва Жиззах (102,8 %) вилоятларида қайд этилди.

Республикада етиштирилган картошка

Фермер хўжаликлари

225,7
МИНГ Т

Деҳқон ва томорқа
хўжаликлари

1 430,3
МИНГ Т

Қишлоқ хўжалиги
фаолиятини амалга
оширувчи ташкилотлар

14,9
МИНГ Т

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган картошка 1 670,9 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 103,3 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 18,0 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,2 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 24,7 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича сабзавотлар картошка, минг тонна

Картошка етиштириш умумий ҳажмининг энг юқори улуши Самарқанд вилояти (18,5 %) ҳиссасига тўғри келди. Бундан ташқари, Сурхондарё (13,5 %), Фарғона (12,0 %), Андижон (11,2 %) ва Бухоро (10,2 %) вилоятларида ҳам картошка етиштиришнинг юқори кўрсаткичлари қайд этилди.

Картошка етиштиришнинг умумий ҳажмидаги улушининг энг паст кўрсаткичлари Жиззах вилояти (0,7 %) ва Қорақалпоғистон Республикаси (1,7 %)га тўғри келди.

Жорий даврда юқори ўсиш суръатлари Самарқанд (107,7 %), Жиззах (105,7 %), Фарғона (104,0 %) ва Сурхондарё (103,4 %) вилоятларида қайд этилди.

Республикада етиштирилган полиз экинлари

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган полиз экинлари 243,2 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 105,8 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 12,7 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,3 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 5,4 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича полиз экинлари етиштириш, минг тонна

Полиз экинлари етиштириш умумий ҳажмининг энг катта улуши Сурхондарё вилояти (25,7 %) ҳиссасига тўғри келди. Шу билан бир қаторда, Қашқадарё (15,6 %), Андижон (10,0 %), Бухоро (9,6 %), Фарғона (6,3 %) ва Самарқанд (6,1 %) вилоятларида юқори кўрсаткичлар қайд этилди.

Шунингдек, полиз экинлари умумий ҳажмида энг кам улуш, Тошкент вилояти (1,7 %) ва Қорақалпоғистон Республикаси (3,2 %) ҳиссасига тўғри келди.

Жорий даврда юқори ўсиш суръатлари Жиззах вилояти (115,3 %), Қорақалпоғистон Республикаси (113,9 %), Андижон (108,4 %), Хоразм (108,1 %), Фарғона (107,6 %), Қашқадарё (106,6 %) ва Навоий (106,1 %) вилоятларида қайд этилди.

Республикада етиштирилган мева ва резаворлар

Фермер хўжаликлари

375,2
МИНГ Т

Дехқон ва томорқа
хўжаликлари

631,8
МИНГ Т

Қишлоқ хўжалиги
фаолиятини амалга
оширувчи ташкилотлар

13,0
МИНГ Т

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган мева ва резаворлар 1 020,0 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 105,0 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига nisbatan кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 12,8 % ва деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,1 % ўсиш қайд этилди. Аксинча қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 10,1 % камайиш кузатилди.

Худудлар бўйича мева ва резаворлар етиштириш, минг тонна

Етиштирилган мева ва резаворлар умумий ҳажмида худудлар бўйича энг катта улуш Андижон (24,2 %), Фарғона (19,2 %), Бухоро (11,7 %), Самарқанд (8,6 %) ва Сурхондарё (8,6 %) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди.

Шу билан бирга, мева ва резаворлар умумий ҳажмида энг кам улуш, Қорақалпоғистон Республикасида (1,1 %) ва Сирдарё вилоятида (1,1 %) кузатилди.

Кўрсатиб ўтилган даврларда юқори ўсиш суръатлари Сурхондарё (111,6 %), Тошкент (110,2 %), Фарғона (110,0 %), Хоразм (108,7 %) ва Сирдарё (107,9 %) вилоятлари қайд этилди.

Республикада етиштирилган узум

2023 йил январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликларда етиштирилган узум 49,4 минг тоннани, ёки 2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда 102,7 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўрсатиб ўтилган даврларда, фермер хўжаликларида 8,8 % ўсиш қайд этилди. Ақсинча деҳқон ва томорқа хўжаликларида 2,0 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 36,9 % камайиш кузатилди.

Ҳудудлар бўйича узум етиштириш, минг тонна

Етиштирилган узум умумий ҳажмининг қарийб учдан бир қисми Сурхондарё вилояти (29,2 %) ҳиссасига тўғри келди. Шунингдек, юқори улуш Наманган (15,1 %), Қашқадарё (12,4 %) ва Бухоро (12,2 %) вилоятларида қайд этилди.

Шу билан бирга, узум етиштириш умумий ҳажмидаги энг кам улуш Қорақалпоғистон Республикасида (0,7 %), Жиззах вилоятида (1,4 %) кузатилди.

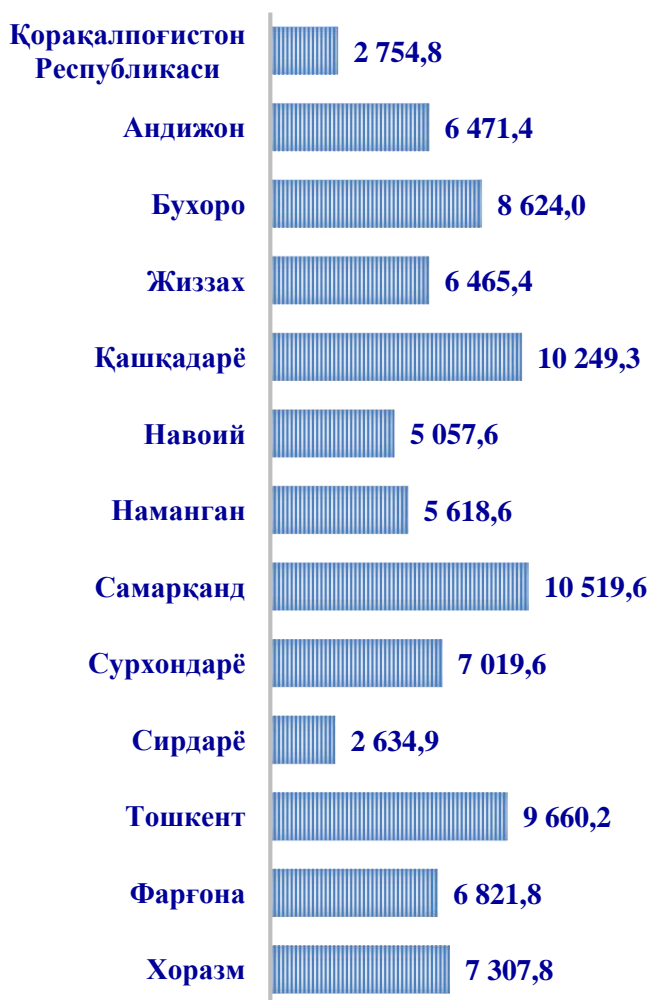
2022 йилга нисбатан юқори ўсиш суръатлари Наманган (115,4 %), Бухоро (112,7 %), Андижон (112,3 %) вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикасида (111,4 %), Навоий (109,5 %), Хоразм (109,5 %), Сирдарё (108,5 %), Фарғона (106,9 %), Сурхондарё (104,3 %) ва Жиззах (103,6 %) вилоятларида қайд этилди.

3- БЎЛИМ. ЧОРВАЧИЛИК МАҲСУЛОТЛАРИ

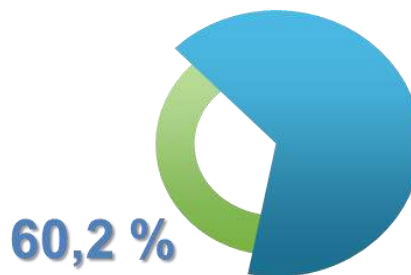
Худудлар кесимида чорвачилик маҳсулотларининг энг юқори ҳажми Самарқанд (10 519,6 млрд. сўм), Қашқадарё (10 249,3 млрд. сўм) ва Тошкент (9 660,2 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди. Аксинча кам ҳажмга эга худудларга Сирдарё вилояти (2 634,9 млрд.сўм), Қорақалпоғистон Республикаси (2 754,8 млрд. сўм) ва Навоий вилоятини (5 057,6 млрд. сўм) келтириб ўтиш мумкин.

Юқори ўсиш суръатлари Наманган (105,7 %), Хоразм (104,7 %) ва Бухоро вилоятларида (103,8 %) қайд этилди. Қорақалпоғистон Республикаси (102,4 %), Сурхондарё вилояти (102,5 %) ва Сирдарё вилоятида (102,9 %) эса аксинча ўсиш суръатлари пастлиги кузатилди.

Чорвачилик маҳсулотларининг худудлар бўйича тақсимланиши, млрд. сўм

Республика чорвачилик маҳсулотлари таркибида худудларнинг энг катта улуши Самарқанд (11,8 %), Қашқадарё (11,5 %), Тошкент (10,8 %), Бухоро (9,7 %) ва Хоразм (8,2 %) вилоятларига тўғри келди. Энг кам улуш Сирдарё вилояти (2,9 %), Қорақалпоғистон Республикаси (3,1 %) ва Навоий вилоятида (5,7 %) қайд этилди.

Етиштирилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларининг умумий ҳажмида чорвачилик маҳсулотларининг улуши 60,2 % ни ташкил этди.

Чорвачилик маҳсулотлари – қишлоқ хўжалиги ҳайвонлари, паррандалари, асаларилари ва ипак қуртини ўстириш ва урчитиш билан боғлиқ бўлган қишлоқ хўжалиги соҳаси.

Чорвачилик ва балиқ маҳсулотлари етиштириш

Чорвачилик соҳасининг ички имкониятларини ошириш бўйича чоратадбирларнинг изчил амалга оширилиб борилаётганлиги, шунингдек, уларга давлат томонидан тизимли ёрдам кўрсатилиб келинаётганлиги чорва моллари бош сонининг кўпайишига, ички истеъмол бозорларини чорвачилик маҳсулотлари билан тўлдиришга имкон яратди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида барча тоифадаги хўжаликлар томонидан тирик вазнда 1 267,5 минг тонна гўшт, 5 288,3 минг тонна сут, 3 571,2 млн. дона тухум, 20,8 минг тонна қирқиб олинган жун, 961,9 минг дона қоракўл тери етиштирилди ва 46,5 минг тонна балиқ овланди.

Ҳисобот даврида тирик вазнда етиштирилган гўшт ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,8 % ни, соғиб олинган сут – 102,9 % ни, олинган тухум – 104,5 % ни, қирқиб олинган жун – 100,4 % ни, олинган қоракўл тери – 103,5 % ни ҳамда овланган балиқлар – 111,6 % ни ташкил қилди.

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган асосий турдаги чорвачилик маҳсулотлари ва овланган балиқлар

	Барча тоифадаги хўжаликлар		шу жумладан:					
			фермер хўжаликлари		деҳқон ва томорқа хўжаликлари		қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар	
	минг тонна	ўсиш суръати % да	минг тонна	ўсиш суръати % да	минг тонна	ўсиш суръати % да	минг тонна	ўсиш суръати % да
Гўшт (тирик вазнда)	1 267,5	103,8	68,4	104,6	1 117,8	101,3	81,3	152,9
Сут	5 288,3	102,9	321,6	118,8	4 914,9	101,9	51,8	104,5
Тухум, млн. дона	3 571,2	104,5	538,7	122,3	2 198,3	102,2	834,2	100,9
Жун, тонна	20,8	100,4	2,7	100,1	17,1	98,4	1,0	153,5
Қоракўл тери, минг дона	961,9	103,5	102,0	111,9	775,4	101,5	84,5	113,3
Балиқ	46,5	111,6	22,2	112,7	2,9	99,7	21,4	112,3

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган чорвачилик маҳсулотлари тўғрисидаги маълумотларни хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, етиштирилган гўштнинг умумий ҳажмидан 5,4 % и фермер хўжаликлари ҳиссасига, 88,2 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 6,4 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келишини қайд этиб ўтиш лозим.

Шунга мос равишда соғиб олинган сутнинг 6,1 % и фермер хўжаликлари, 92,9 % и деҳқон ва томорқа хўжаликлари, 1,0 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар ҳиссасига тўғри келди.

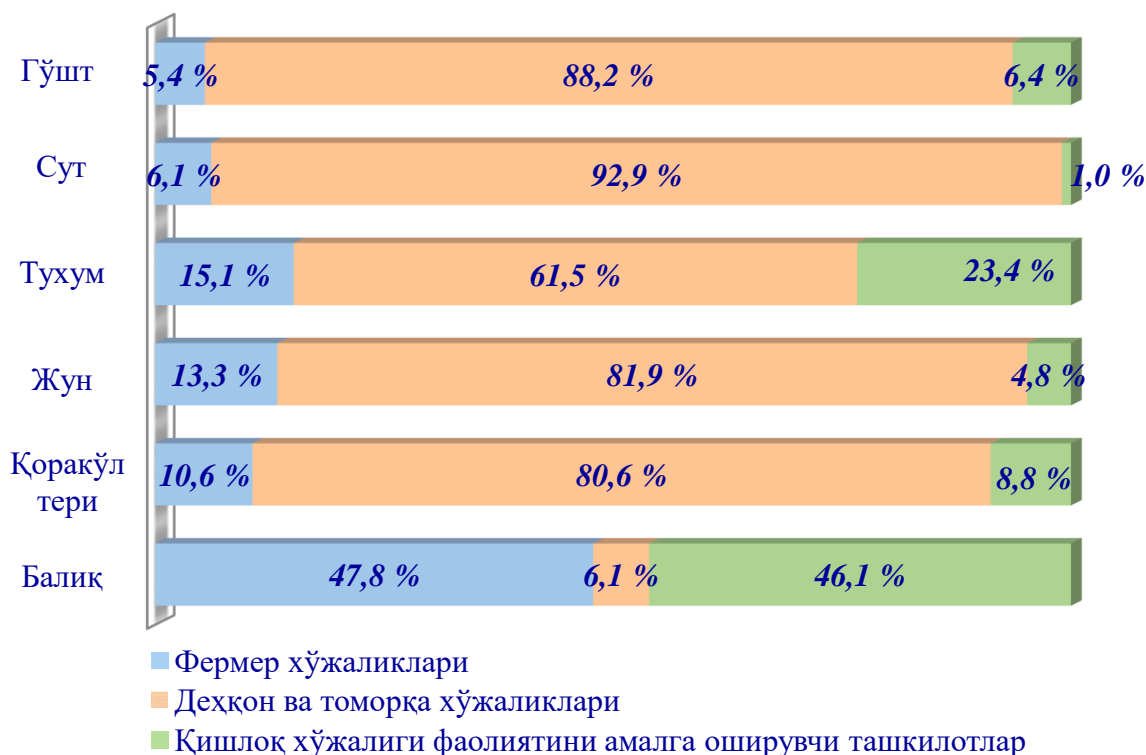
Шу билан бирга, олинган тухумнинг 15,1 % и фермер хўжаликлари, 61,5 % и деҳқон ва томорқа хўжаликлари, 23,4 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди.

Шунингдек, қирқиб олинган жуннинг 13,3 % и фермер хўжаликлари, 81,9 % и деҳқон ва томорқа хўжаликлари, 4,8 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар ҳиссасига тўғри келди.

Бундан ташқари, олинган қоракўл терининг 10,6 % и фермер хўжаликлари, 80,6 % и деҳқон ва томорқа хўжаликлари, 8,8 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди.

Ўз навбатида, овланган балиқларнинг 47,8 % и фермер хўжаликлари, 6,1 % и деҳқон ва томорқа хўжаликлари, 46,1 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келганлигини қайд этиш лозим.

2023 йил январь-июнь ойларида етиштирилган асосий турдаги чорвачилик маҳсулотларида хўжалик тоифаларининг улуши

Деҳқон хўжалиги – мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ёки ижара (иккиламчи ижара) ҳуқуқи асосида деҳқон хўжалиги бошлиғига берилган ер участкасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришни ва реализация қилишни деҳқон хўжалиги аъзоларининг меҳнати асосида амалга оширувчи хўжалиқдир.

Республикада етиштирилган гўшт (тирик вазнда)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Республикада 1 267,5 минг тонна гўшт етиштирилган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 103,8 % ни ташкил қилди.

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, гўшт етиштиришда 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 4,6 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,3 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 52,9 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича гўшт (тирик вазнда) етиштириш

Худудлар номи	Ҳажми, минг тонна	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	1 267,5	100,0	103,8
Қорақалпоғистон Республикаси	41,9	3,3	101,3
Андижон	81,1	6,4	103,1
Бухоро	134,0	10,6	104,7
Жиззах	92,5	7,3	103,0
Қашқадарё	146,5	11,6	102,8
Навоний	81,4	6,4	103,8
Наманган	79,2	6,3	108,5
Самарқанд	145,1	11,4	102,2
Сурхондарё	91,8	7,2	102,4
Сирдарё	34,6	2,7	101,9
Тошкент	153,3	12,1	102,6
Фарғона	88,9	7,0	103,6
Хоразм	97,2	7,7	109,1

Республикада етиштирилган сўт

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Республикада 5 288,3 минг тонна сўт етиштирилган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 102,9 % ни ташкил қилди.

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, сўт етиштиришда 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 18,8 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,9 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 4,5 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича сўт етиштириш

Худудлар номи	Ҳажми, минг тонна	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	5 288,3	100,0	102,9
Қорақалпоғистон Республикаси	139,2	2,6	102,7
Андижон	360,3	6,8	103,3
Бухоро	480,2	9,1	102,3
Жиззах	299,3	5,7	102,6
Қашқадарё	572,4	10,8	104,5
Навоий	230,0	4,3	102,4
Наманган	342,2	6,5	103,0
Самарқанд	672,5	12,7	102,3
Сурхондарё	449,5	8,5	103,3
Сирдарё	181,1	3,4	104,7
Тошкент	491,0	9,3	103,6
Фарғона	505,9	9,6	103,1
Хоразм	564,7	10,7	100,5

Республикада етиштирилган тухум

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Республикада 3 571,2 млн. дона тухум етиштирилган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 104,5 % ни ташкил қилди.

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, тухум етиштиришда 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 22,3 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 2,2 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 0,9 % ўсиш қайд этилди.

Худудлар бўйича тухум етиштириш

Худудлар номи	Ҳажми, млн. дона	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	3 571,2	100,0	104,5
Қорақалпоғистон Республикаси	183,7	5,1	102,2
Андижон	300,3	8,4	100,1
Бухоро	232,8	6,5	101,0
Жиззах	169,8	4,8	102,7
Қашқадарё	242,4	6,8	100,1
Навоий	192,7	5,4	104,8
Наманган	289,5	8,1	105,6
Самарқанд	495,8	13,9	107,4
Сурхондарё	279,0	7,8	101,6
Сирдарё	83,2	2,3	108,1
Тошкент	580,5	16,3	112,2
Фарғона	277,1	7,8	103,3
Хоразм	244,4	6,8	100,1

Республикада овланган балиқлар

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Республикада 46 476 тонна балиқ овланган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 111,6 % ни ташкил қилди.

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, овланган балиқлар бўйича 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 12,7 % ҳамда қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 12,3 % ўсиш қайд этилди. Аксинча деҳқон ва томорқа хўжаликларида 0,3 % камайиш кузатилди.

Худудлар бўйича овланган балиқлар

Худудлар номи	Ҳажми, тонна	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	46 476	100,0	111,6
Қорақалпоғистон Республикаси	3 939	8,5	107,9
Андижон	4 449	9,6	109,5
Бухоро	2 593	5,6	105,3
Жиззах	3 789	8,2	103,7
Қашқадарё	1 209	2,6	111,1
Навоний	4 823	10,4	114,6
Наманган	2 108	4,5	182,0
Самарқанд	2 412	5,2	116,4
Сурхондарё	1 499	3,2	106,6
Сирдарё	3 725	8,0	119,1
Тошкент	4 977	10,7	100,4
Фарғона	3 274	7,0	101,3
Хоразм	7 679	16,5	117,2

4- БЎЛИМ. ЧОРВА МОЛЛАРИ ВА ПАРРАНДАЛАР БОШ СОНИ

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига барча тоифадаги хўжаликларда йирик шохли қорамоллар бош сони 13 505,5 минг бошга етди, (2022 йилнинг 1 июль ҳолатига нисбатан 2,1 % га кўп), сигирлар 4 782,6 минг бошга (2,0 % га кўп), қўй ва эчкилар 23 441,9 минг бошга (2,4 % га кўп), отлар 267,3 минг бошга (3,0 % га кўп), паррандалар 94 170,8 минг бошга (8,1 % га кўп) етди.

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига хўжаликлар тоифалари бўйича чорва моллари ва паррандалар бош сони

	Барча тоифадаги хўжаликлар		шу жумладан:					
			фермер хўжаликлари		деҳқон ва томорқа хўжаликлари		қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар	
	минг бош	ўши суръати % да	минг бош	ўши суръати % да	минг бош	ўши суръати % да	минг бош	ўши суръати % да
Йирик шохли қорамоллар	13 505,5	102,1	930,2	111,0	12 359,2	101,3	216,1	111,5
шундан, сигирлар	4 782,6	102,0	349,2	113,3	4 360,5	100,9	72,9	118,2
Қўй ва эчкилар	23 441,9	102,4	3 474,9	108,0	18 423,4	100,9	1 543,6	109,1
Отлар	267,3	103,0	60,6	108,8	191,6	100,5	15,1	115,2
Паррандалар	94 170,8	108,1	14 160,4	115,4	50 960,9	100,1	29 049,5	121,4

Томорқа хўжалиги – шахсий томорқа ер участкаларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини ҳам эркин савдо учун, ҳам оила эҳтиёжлари учун етиштириш (қайта ишлаш) билан боғлиқ меҳнат фаолиятидир.

Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар – қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчи, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига хизмат қилувчи, хўжалик юритиш жараёнида ерга ҳамда бошқа ишлаб чиқариш мулкларига эгалик қилувчи юридик шахс ҳуқуқига эга хўжалик юритувчи субъект ҳисобланади.

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига мавжуд чорва моллари ва паррандалар
бош сонининг хўжаликлар тоифалари бўйича улуши

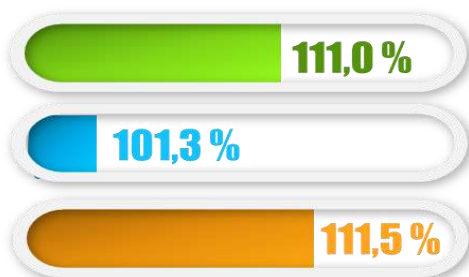
2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, йирик шохли қорамоллар бош сони тўғрисидаги маълумотларни хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, йирик шохли қорамолларнинг 6,9 % и фермер хўжаликлари ҳиссасига, 91,5 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 1,6 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келишини қайд этиб ўтиш лозим, шунга мос равишда сигирларнинг умумий сонидан 7,3 % и фермер хўжаликларига, 91,2 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 1,5 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, шунингдек, қўй ва эчкиларнинг умумий сонидан 14,8 % и фермер хўжаликларига, 78,6 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 6,6 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, отларнинг умумий сонидан 22,7 % и фермер хўжаликларига, 71,6 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 5,7 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди, паррандалар умумий сонидан 15,0 % и фермер хўжаликларига, 54,1 % и деҳқон ва томорқа хўжаликларига, 30,9 % и қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларга тўғри келди.

Республикада мавжуд йирик шохли қорамоллар бош сони

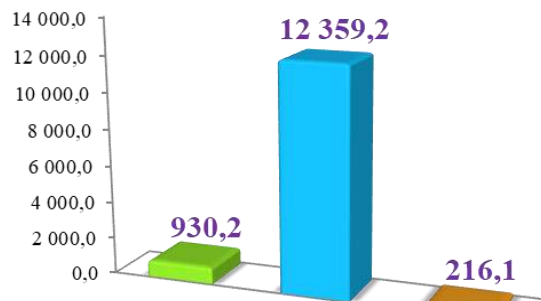
2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, Республикада йирик шохли қорамолларнинг умумий бош сони 13 505,5 минг бошга етди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда барча тоифадаги хўжаликларда йирик шохли қорамоллар умумий бош сони – 272,7 минг бошга (2,1 %) кўпайди.

Ўсиш суръати

Сони, минг бош

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, йирик шохли қорамоллар умумий бош сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 11,0 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 1,3 % ҳамда қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 11,5 % ўсиш қайд этилди.

- Фермер хўжаликлари
- Деҳқон ва томорқа хўжаликлари
- Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар

Худудлар бўйича йирик шохли қорамоллар бош сони

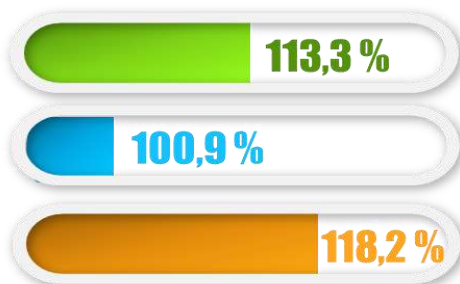
Сони, минг бош	Республиканинг умумий бош сонига нисбатан улуши
1188,8	Қорақалпоғистон Республикаси 8,8 %
1113,1	Андижон 8,2 %
1309,3	Бухоро 9,7 %
928,0	Жиззах 6,9 %
1688,3	Қашқадарё 12,5 %
513,2	Навоий 3,8 %
746,0	Наманган 5,5 %
1619,3	Самарқанд 12,0 %
989,3	Сурхондарё 7,3 %
458,2	Сирдарё 3,4 %
939,7	Тошкент 7,0 %
1063,7	Фарғона 7,9 %
948,6	Хоразм 7,0 %

Республикада мавжуд сигирлар бош сони

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, Республикада сигирларнинг умумий бош сони 4 782,6 минг бошга етди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда барча тоифадаги хўжаликларда сигирлар умумий бош сони – 92,6 минг бошга (2,0 %) кўпайди.

Ўсиш суръати

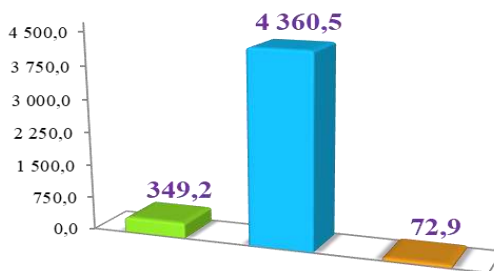

■ Фермер хўжаликлари

■ Дехқон ва томорқа хўжаликлари

■ Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар

Сони, минг бош

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, сигирлар умумий бош сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 13,3 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 0,9 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 18,2 % ўсиш кузатилди.

Худудлар бўйича сигирлар бош сони

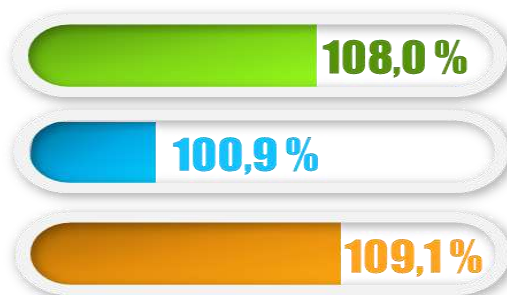
Сони, минг бош	Худуд	Республиканинг умумий бош сонига нисбатан улуши
345,4	Қорақалпоғистон Республикаси	7,2 %
380,8	Андижон	8,0 %
426,1	Бухоро	8,9 %
265,7	Жиззах	5,5 %
544,4	Қашқадарё	11,4 %
206,1	Навоий	4,3 %
247,5	Наманган	5,2 %
690,4	Самарқанд	14,4 %
351,9	Сурхондарё	7,4 %
174,6	Сирдарё	3,6 %
406,5	Тошкент	8,5 %
386,0	Фарғона	8,1 %
357,2	Хоразм	7,5 %

Республикада мавжуд қўй ва эчкилар бош сони

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига қўра, Республикада қўй ва эчкиларнинг умумий бош сони 23 441,9 минг бошга етди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда барча тоифадаги хўжаликларда қўй ва эчкилар умумий бош сони – 552,4 минг бошга (2,4 %) кўпайди.

Ўсиш суръати

■ Фермер хўжаликлари

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, қўй ва эчкилар умумий бош сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 8,0 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 0,9 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 9,1 % ўсиш қайд этилди.

■ Дехқон ва томорқа хўжаликлари
■ Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар

Худудлар бўйича қўй ва эчкилар бош сони

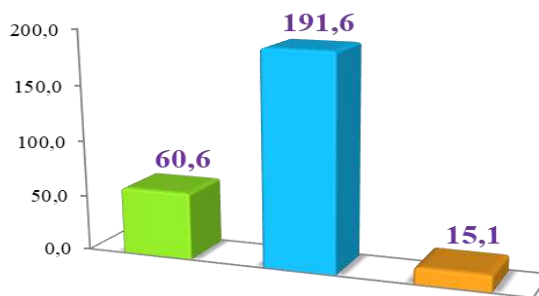
Сони, минг бош	Худуд	Республиканинг умумий бош сонига нисбатан улуши
1226,1	Қорақалпоғистон Республикаси	5,2 %
1525,2	Андижон	6,5 %
2383,7	Бухоро	10,2 %
2304,7	Жиззах	9,8 %
4811,5	Қашқадарё	20,5 %
2495,2	Навоий	10,6 %
820,7	Наманган	3,5 %
2483,0	Самарқанд	10,6 %
2542,1	Сурхондарё	10,8 %
366,5	Сирдарё	1,6 %
1090,2	Тошкент	4,7 %
911,8	Фарғона	3,9 %
481,2	Хоразм	2,1 %

Республикада мавжуд отлар бош сони

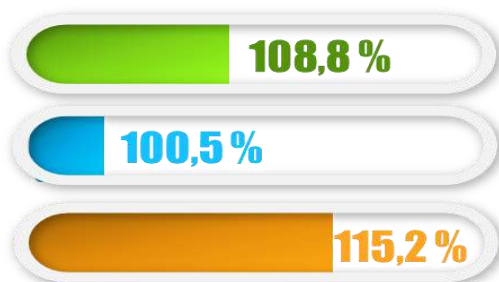
2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, Республикада отларнинг умумий бош сони 267,3 минг бошга етди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда барча тоифадаги хўжаликларда отлар умумий бош сони – 7,9 минг бошга (3,0 %) кўпайди.

Сони, минг бош

Ўсиш суръати

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, отлар умумий бош сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 8,8 %, деhqон ва томорқа хўжаликларида 0,5 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 15,2 % ўсиш кузатилди.

- Фермер хўжаликлари
- Дехқон ва томорқа хўжаликлари
- Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар

Худудлар бўйича отлар бош сони

Сони, минг бош	Худуд	Республиканинг умумий бош сонига нисбатан улуши
27,4	Қорақалпоғистон Республикаси	10,3 %
7,3	Андижон	2,7 %
7,3	Бухоро	2,7 %
30,4	Жиззах	11,4 %
35,2	Қашқадарё	13,2 %
22,2	Навоий	8,3 %
7,0	Наманган	2,6 %
27,5	Самарқанд	10,3 %
15,8	Сурхондарё	5,9 %
16,3	Сирдарё	6,1 %
55,4	Тошкент	20,7 %
10,0	Фарғона	3,7 %
5,5	Хоразм	2,1 %

Республикада мавжуд паррандалар бош сони

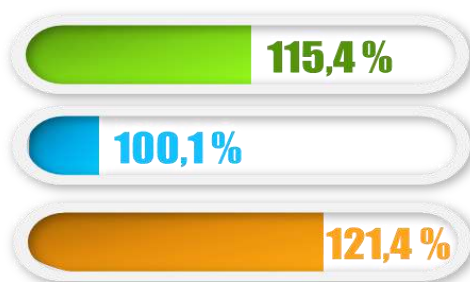
2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, Республикада паррандаларнинг умумий бош сони 94 170,8 минг бошга етди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда барча тоифадаги хўжаликларда паррандалар умумий бош сони – 7 034,1 минг бошга (8,1 %) кўпайди.

Сони, минг бош

Ўсиш суръати

Хўжалик тоифалари бўйича таҳлил қилар эканмиз, паррандалар умумий бош сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан фермер хўжаликларида 15,1 %, деҳқон ва томорқа хўжаликларида 0,1 % ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда 21,4 % ўсиш қайд этилди.

- Фермер хўжаликлари
- Деҳқон ва томорқа хўжаликлари
- Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар

Худудлар бўйича паррандалар бош сони

Сони, минг бош	Худуд	Республиканинг умумий бош сонига нисбатан улуши
5088,9	Қорақалпоғистон Республикаси	5,4 %
9816,8	Андижон	10,4 %
7406,9	Бухоро	7,9 %
3881,2	Жиззах	4,1 %
5957,1	Қашқадарё	6,3 %
3738,0	Навоий	4,0 %
6230,2	Наманган	6,6 %
11925,9	Самарқанд	12,7 %
5002,8	Сурхондарё	5,3 %
4284,0	Сирдарё	4,6 %
15588,5	Тошкент	16,6 %
8425,8	Фарғона	8,9 %
6824,7	Хоразм	7,2 %

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги – қишлоқ хўжалиги экинларини етиштириш, қишлоқ хўжалиги ҳайвонларини, паррандаларини, асалариларини, ипак қуртини, балиқларни сақлаш ва кўпайтириш, ёғоч, ёғоч бўлмаган ёввойи ҳолда ўсувчи ўрмон хўжалиги маҳсулотларни олиш, сув организмларини овлашни ўз ичига олади.

Қишлоқ хўжалиги – деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларини етиштириш билан боғлиқ бўлган соҳа.

Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари – ҳисобот даврида фермер хўжаликларида, деҳқон ва томорқа хўжаликларида ва қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотларда етиштирилган деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотларининг жами қийматини белгилаб, қишлоқ хўжалигида етиштиришнинг умумий ҳажмини ифодалайди.

Деҳқончилик – қишлоқ хўжалиги экинларини ўстириш ва етиштириш билан боғлиқ бўлган қишлоқ хўжалиги соҳаси. Деҳқончилик маҳсулотларини етиштириш бир - икки ва кўп йиллик экинларни, шунингдек, уруғлик ва кўчат материалларини ўстириш ва етиштиришни ўз ичига олади.

Чорвачилик – қишлоқ хўжалиги ҳайвонлари, паррандалари, асаларилари ва ипак қуртини ўстириш ва урчитиш билан боғлиқ бўлган қишлоқ хўжалиги соҳаси.

Овчилик – овчилик ва ёввойи ҳайвонларни тутиш, бу соҳаларда хизмат кўрсатиш шунингдек, парваришхона ва фермаларда ҳайвонларни сақлаш, кўпайтириш ва даволаш харажатлари ҳисобга олинади.

Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулот (хизмат)лари ялпи ишлаб чиқариши – деҳқончиликда тугалланмаган ишлаб чиқариш қийматларининг ўзгаришини ҳисобга олган ҳолда, етиштирилган деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари, шунингдек, ушбу соҳаларда кўрсатилган хизматлар қийматларининг умумий йиғиндисини ўзида ифодалайди

Етиштирилган деҳқончилик маҳсулотларининг қиймати – жорий йил ҳосилдан олинган барча қишлоқ хўжалиги экинларининг дон, техник экинлар, картошка, сабзавотлар ва полиз экинлари, мевалар ва резаворлар, узум, озуқа экинлари, уруғлик ва ўтқазиладиган кўчат материаллари, шунингдек, деҳқончиликда тугалланмаган ишлаб чиқариш, деҳқончиликнинг бошқа турдаги маҳсулотлари қийматларини ўз ичига олади;

Ишлаб чиқарилган чорвачилик маҳсулотларининг қиймати – қишлоқ хўжалиги ҳайвонларини, паррандаларини, асалариларни, ипак қуртини ўстириш натижасида олинган маҳсулотлар (гўшт, сут, тухум, жун, қоракўл, асал, пилла, мўйна, шунингдек, чорвачиликнинг бошқа турдаги маҳсулотлари) қийматларини ўз ичига олади.

Деҳқончилик ва чорвачилик соҳасидаги хизматлар қиймати – ҳосилни йиғиб олиш, ерларни яхшилаш бўйича хизматлар, тупрокни кимёлаштириш,

ўғитларни тайёрлаш ва солиш бўйича хизматлар, қишлоқ хўжалиги экинларини касалликлардан ва зараркундалардан ҳимоя қилиш бўйича хизматлар, агромелиоратив ишларни ўтказиш бўйича хизматлар, сув хўжалиги ташкилотларининг ирригацион ва мелиоратив тизимларни эксплуатация қилиш бўйича хизматлари, қишлоқ хўжалиги ҳайвонларини, паррандаларини, асалариларни, ипак куртини кўпайтириш бўйича кўшимча хизматлар, қишлоқ хўжалигига зоотехния хизмати кўрсатиш ва бошқалар қийматини ўз ичига олади.

Қишлоқ хўжалиги экинларининг йиғилган ялпи ҳосили қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар, фермер ва деҳқон ва томорқа хўжаликларида асосий ва такрорий, боғларнинг қатор ораларидаги қишлоқ хўжалиги экинларидан йиғиб олинган маҳсулотлар ҳажмини ўз ичига олади.

Моллар бош сони – хўжалик тоифалари бўйича барча ёш гуруҳларидаги асосий турдаги чорва молларини ўз ичига олади (йирик шохли қорамоллар, шу жумладан сигирлар, қўй ва эчкилар, чўчқалар ва ҳ.к.)

Гўшт етиштириш – сўйиш учун сотилган ҳамда ўз хўжалигида сўйилган барча турдаги қишлоқ хўжалиги ҳайвонлари ва паррандаларнинг тирик вазнини ўз ичига олади.

Сут етиштириш – ёш молларга ичириш учун соғиб олинган сут ва оғиз сутини қўшган ҳолда, ҳақиқатда соғиб олинган сигир, эчки, қўй, бия ва туя сутлари билан аниқланади. Бузоқлар эмган сут ялпи етиштиришга киритилмайди.

Тухум етиштириш – барча турдаги паррандалардан олинган ҳамда курк товуқлар билан ва инкубаторда жўжа очиш учун сарфланган тухумлар миқдорини ўз ичига олади.

Жун етиштириш – хўжаликнинг ички эҳтиёжларига сарфлангани ҳамда жунни сақлаш ва ташиш жараёнида йўқотилганини қўшган ҳолда, қўй, эчки, туялардан ҳақиқатда қирқиб олинган натура вазндаги (қирқиб олингандан кейинги вазнда) барча жунларни ўз ичига олади, бунга туллаш жуни, эчки тивити ҳамда такрорий қирқиб олинган жунлар ҳам қўшилади.

Деҳқон хўжалиги – мерос қилиб қолдириладиган умрбод эгалик қилиш ёки ижара (иккиламчи ижара) ҳуқуқи асосида деҳқон хўжалиги бошлиғига берилган ер участкасида қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришни ва реализация қилишни деҳқон хўжалиги аъзоларининг меҳнати асосида амалга оширувчи хўжалиқдир

Фермер хўжаликлари – ижарага берилган ер участкаларидан фойдаланган ҳолда қишлоқ хўжалиги маҳсулотини етиштириш ҳамда қонун ҳужжатларида таъқиқланмаган бошқа фаолият турлари билан шуғулланувчи тадбиркорлик субъектидир.

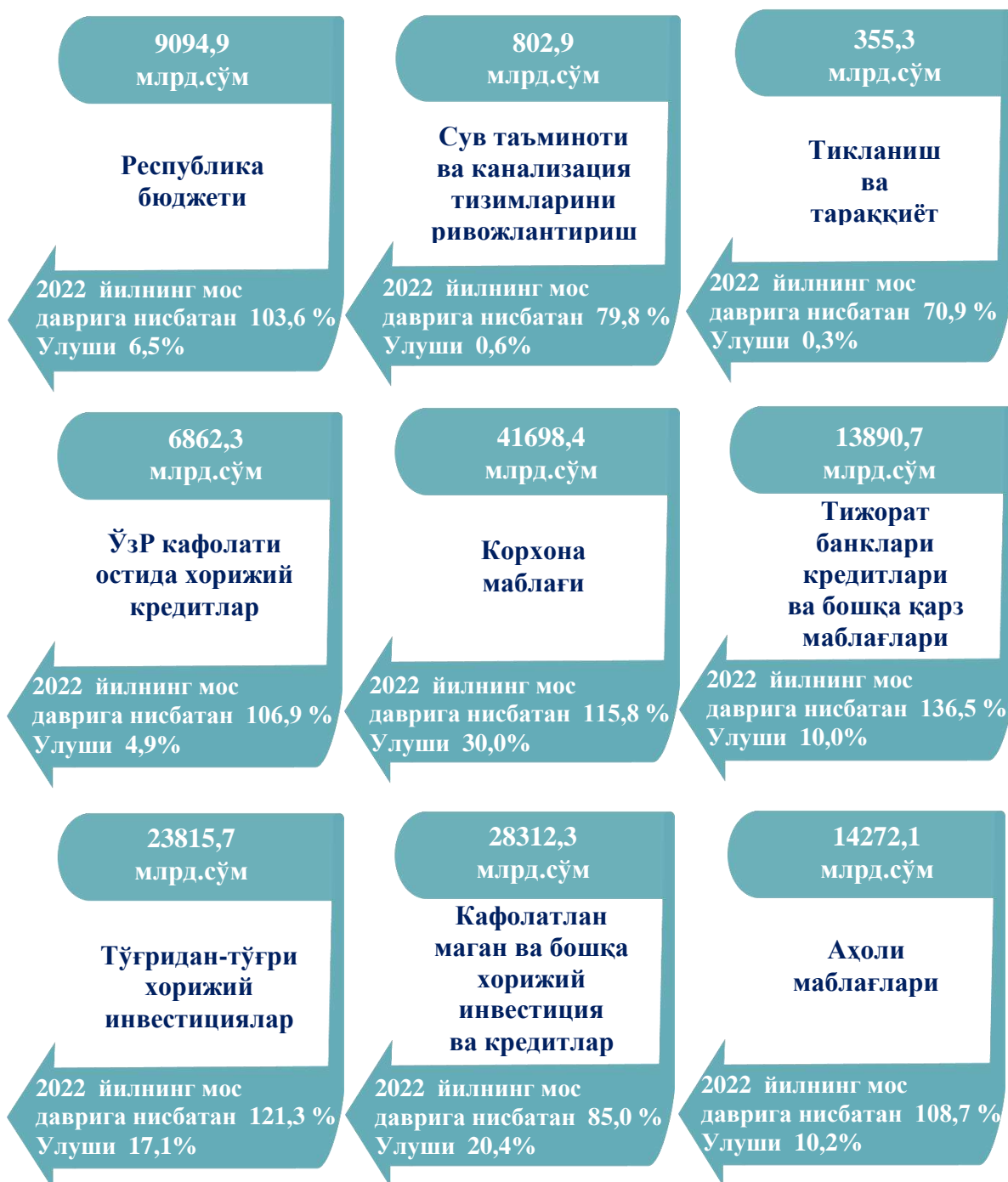
Қишлоқ хўжалиги фаолиятини амалга оширувчи ташкилотлар – қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштирувчи, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига хизмат қилувчи, хўжалик юритиш жараёнида ерга ҳамда бошқа ишлаб чиқариш мулкларига эгалик қилувчи юридик шахс ҳуқуқига эга хўжалик юритувчи субъект ҳисобланади.

IV. ИНВЕСТИЦИЯ ВА ҚУРИЛИШ ИШЛАРИ

1- БЎЛИМ. АСОСИЙ КАПИТАЛГА ЎЗЛАШТИРИЛГАН ИНВЕСТИЦИЯЛАР

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида иқтисодий ва ижтимоий соҳаларни ривожлантириш учун жами молиялаштириш манбалари ҳисобидан 139,1 трлн. сўм ўзлаштирилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 107,9 % ни ташкил этди.

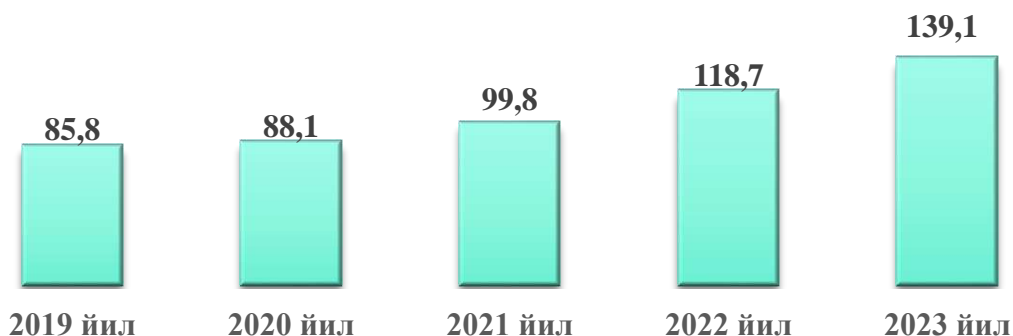
Молиялаштириш манбалари бўйича асосий капиталга инвестициялар 2023 йил январь-июнь

Асосий капиталга инвестициялар – янги асосий фондларни сотиб олиш ва такрор ишлаб чиқаришга йўналтирилган харажатлар мажмуини билдиради.

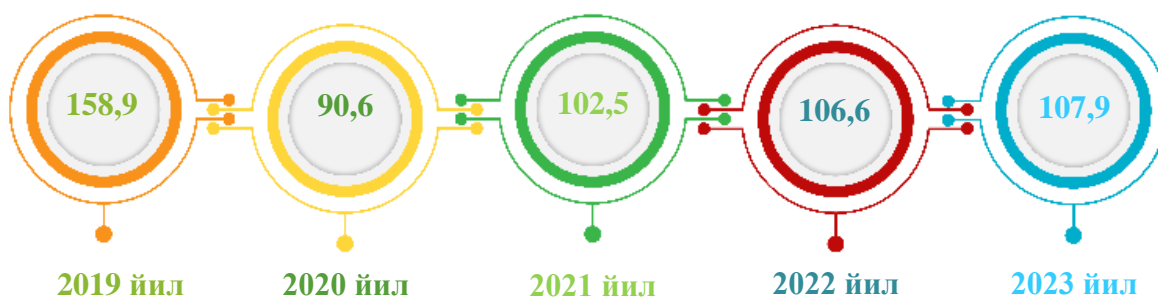
Сўнги беш йилдаги асосий капиталга инвестициялар ҳажми динамикаси шуни кўрсатмоқдаки, у деярли тўрт мартага кўпайиб, ўсиш тенденциясига эга бўлмоқда.

Январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг ҳажми динамикаси, трлн. сўм

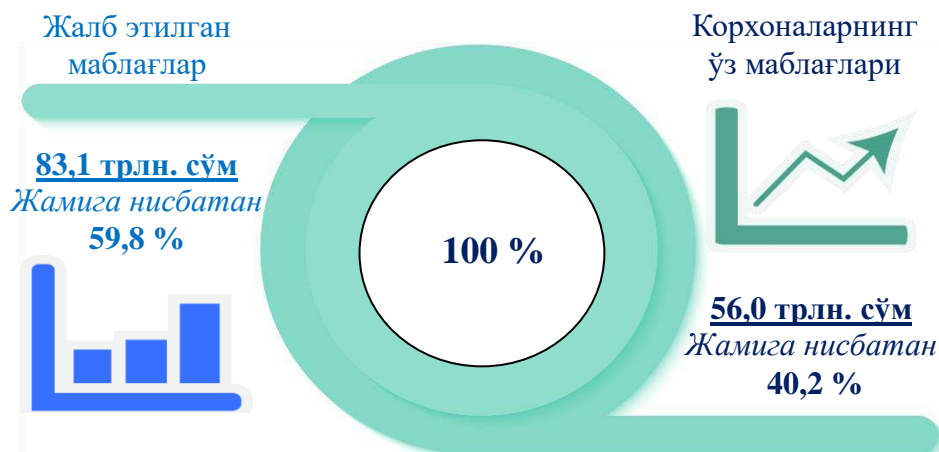

Сўнги йиллардаги уларнинг ўсиш суръатларини кўрадиган бўлсак, 2019 йилда 158,9 % га етган, 2020 йилда турғун ҳолатда бўлган – 90,6 % ни ташкил этган, 2021 йилда кўпайиб – 102,5 % кузатилди, ҳозирги давргача яна ўсиш тенденциясига эга бўлиб – 107,9 % ни ташкил этди.

Январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестициялар ўсиш суръатлари динамикаси, % да

2023 йилнинг январь-июнь ойларида жами инвестициялар ҳажмида, марказлашган молиялаштириш манбалари ҳисобидан молиялаштирилган асосий капиталга инвестицияларнинг улуши, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 0,7 % пунктга камайиб, 12,3 % ни ёки 17,1 трлн. сўмни ташкил этди. Мос равишда, марказлашмаган молиялаштириш манбалари ҳисобидан 122,0 трлн. сўм ёки жами инвестицияларнинг 87,7 % инвестициялари ўзлаштирилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 0,7 % пунктга кўпайди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг 59,8 % и ёки 83,1 трлн. сўми жалб этилган маблағлар ҳисобидан молиялаштирилган бўлса, корхона, ташкилот ва аҳолининг ўз маблағлари ҳисобидан 40,2 % ёки 56,0 трлн. сўм молиялаштирилди.

2023 йил январь-июнь ойлари якунлари бўйича инвестиция статистикаси кўрсаткичларини шакллантириш бўйича 3537 та йирик корхона ва 697 та кичик корхона ва микрофирмалар томонидан ҳисоботлар қабул қилинди.

Марказлашган молиялаштириш манбалари ҳисобидан асосий капиталга инвестициялар

Статистик таҳлилни ўтказиш мақсадларида асосий капиталга инвестициялар қуйидаги асосий кесимларда шаклланади: қўйилма турлари, технологик, такрор ишлаб чиқариш таркиблари, иқтисодий фаолият турлари, молиялаштириш манбалари бўйича.

Январь-июнь ойларида марказлашган молиялаштириш манбалари ҳисобидан асосий капиталга инвестицияларнинг улушлари, % да

2023 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси кафолати остидаги хорижий кредитлар ҳисобидан 6,9 трлн. сўм инвестициялар ўзлаштирилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 106,9 % ни ташкил этди. Уларнинг жами ҳажмидаги улуши эса 0,1 % пунктга камайиб, 4,9 % даражасида қайд этилди.

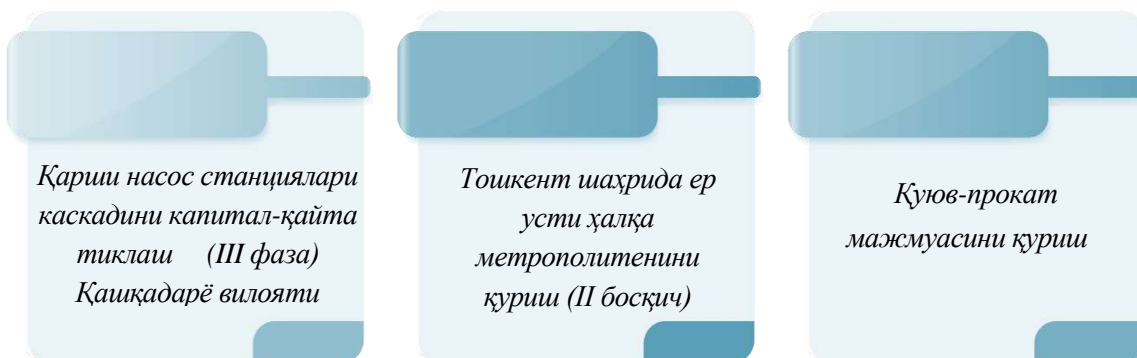
2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси давлат кафолати остидаги хорижий кредитлар ҳисобидан амалга оширилган инвестиция лойиҳалари қуйидагилар

- ✓ ✓ Табиий газ назорати ва ҳисобининг автоматлаштирилган тизimini жорий этиш
- ✓ ✓ Умумий қуввати 900 МВт дан кам бўлмаган навбатдаги иккита буғ-газ турбинасини қуриш билан Талимаржон ИЭСни кенгайтириш
- ✓ ✓ Қуввати 32 МВт бўлган иккита газ трубина қурилмаларини қуриш
- ✓ ✓ Технологик қурилмаларни модернизация қилиш ва алоқа тизimini кенгайтириш
- ✓ ✓ Жанубий Қорақалпоғистонда сув ресурсларини бошқаришни яхшилаш

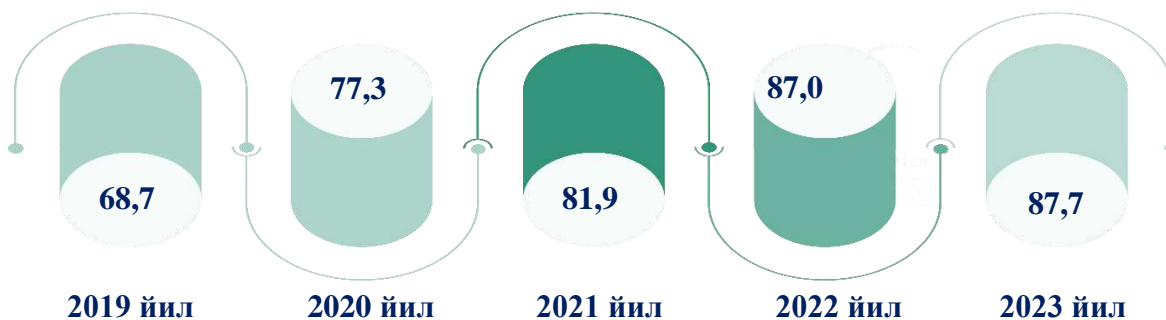
Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси ҳисобидан ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 0,3 трлн. сўмни (доллар эквивалентида 31,2 млн. АҚШ доллари) ва жами инвестициялардаги улуши ўтган йилнинг мос давридаги кўрсаткичга нисбатан 0,1 % пунктга камайиб, 0,3 % ни ташкил этди. Шунингдек, мазкур жамғарма ҳисобидан молиялаштирилган инвестициялар ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 70,9 % ни ташкил этди.

Ўзбекистон Республикаси бўйича Республика бюджетидан молиялаштириладиган инфраструктура, иқтисодий ва ижтимоий соҳани ривожлантиришга йўналтирилган инвестициялар ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,6 % ни ёки 9,1 трлн. сўмни ташкил этди. Шунингдек, сув таъминоти ва канализация тизимини ривожлантириш жамғармаси маблағлари ҳисобидан инвестициялар ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 79,8 % ни, 0,8 трлн. сўмни ташкил этди. Уларнинг жами инвестициялардаги улуши, мос равишда 0,2 % пунктга камайиб, 0,6 % ни ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси ҳисобидан амалга оширилган инвестиция лойиҳалари

Йиллар кесимида марказлашмаган молиялаштириш манбалари ҳисобидан асосий капиталга инвестицияларнинг улушлари, % да январь-июнь ойларида

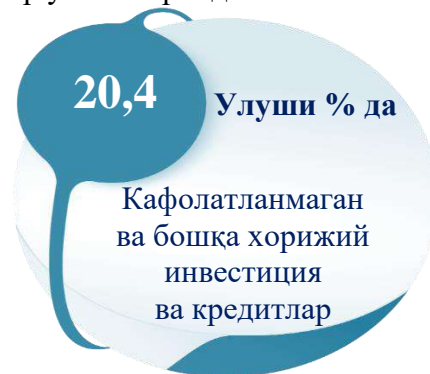
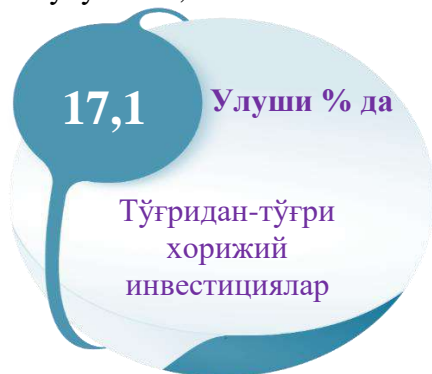
Асосий капиталга инвестицияларнинг статистик ҳисоби, қўшимча қиймат солиғини қўшган ҳолда, ҳисобот даврида амалдаги нархларда, тўлов амалга оширилган пайдан қатъий назар, ҳақиқатда ўзлаштирилган ҳажм миқдорида амалга оширилади.

2023 йил январь-июнь ойларида марказлашмаган молиялаштириш манбалари
ҳисобидан асосий капиталга инвестициялар, % да

2023 йилнинг январь-июнь ойларида корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобидан молиялаштирилган асосий капиталга инвестициялар – 41,7 трлн. сўм ёки жами асосий капиталга инвестицияларнинг 30,0 % ини ташкил этди.

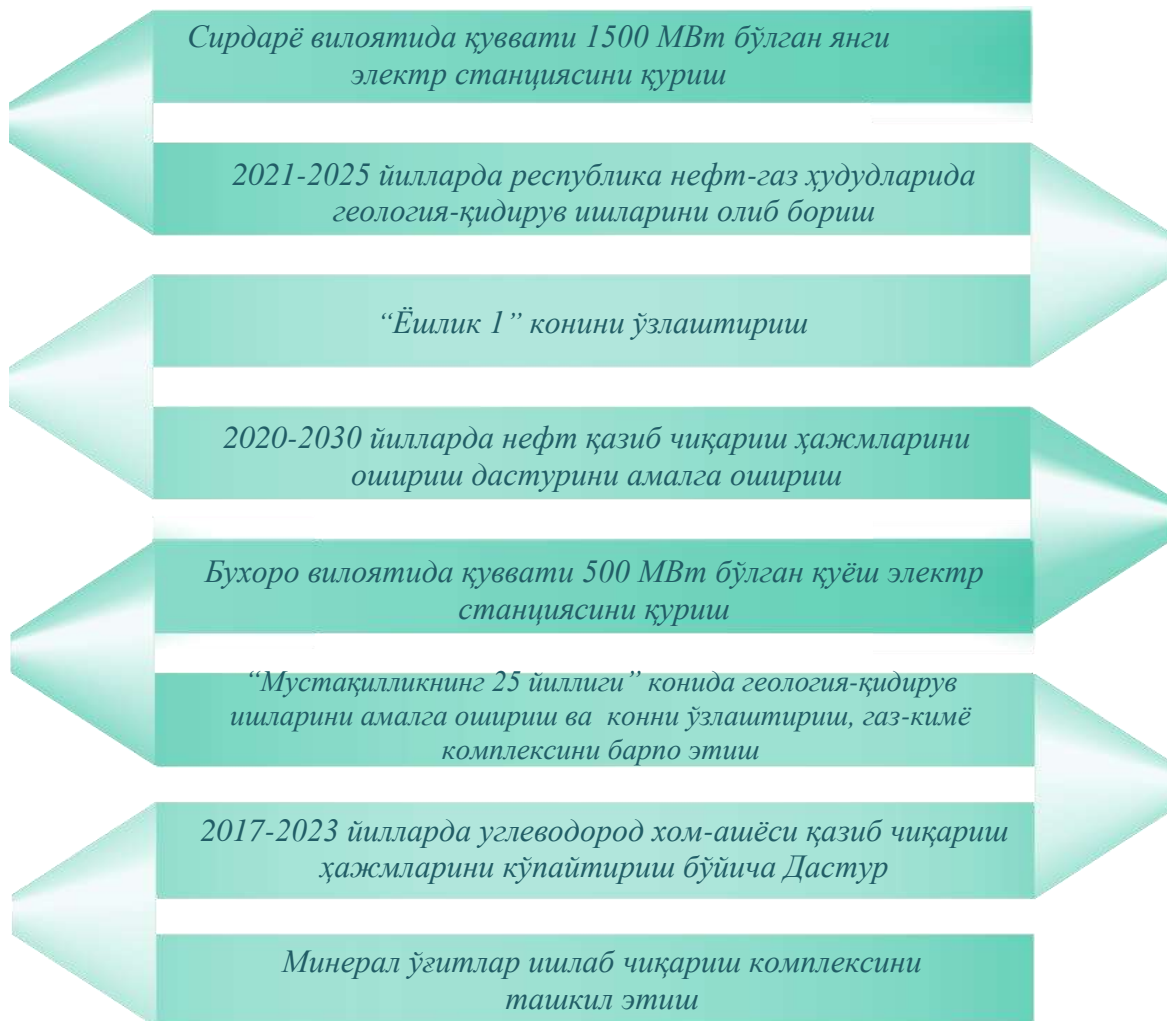
Бевосита тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳисобидан молиялаштирилган инвестициялардан Ўзбекистон Республикаси бўйича 23,8 трлн. сўм, ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 1,8 % пунктга кўпайган ҳолда жами улуши 17,1 % га тенг инвестициялар ўзлаштирилди.

Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестицияларни молиялаштириш манбалари бўйича энг юқори кўрсаткичлар ва ўсиш суръатлари тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар ҳисобига тўғри келиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 121,3 % ни ташкил этди.

Кафолатланмаган ва бошқа хорижий инвестиция ва кредитлар ҳисобидан 28,3 трлн. сўм ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 5,5 % пунктга камайган ҳолда жами улуши 20,4 % инвестициялар ўзлаштирилди.

*Тўғридан-тўғри ва кафолатланмаган хорижий кредитлар ҳисобидан қуйидаги
йирик инвестиция лойиҳалари амалга оширилди*

Шунингдек, тижорат банклари кредитлари ва бошқа қарз маблағлари ҳисобидан молиялаштирилган 13,9 трлн. сўм (жами асосий капиталга инвестицияларнинг 10,0 % ини ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2,1 % пунктга кўпайиш) асосий капиталга инвестициялар ўзлаштирилди.

Аҳоли маблағлари ҳисобидан жами асосий капиталга инвестицияларнинг 10,2 % и ёки 14,3 трлн. сўм ўзлаштирилди. Аҳоли маблағлари ҳисобидан асосан уй-жойлар қуриш соҳасида инвестиция фаолияти амалга оширилган.

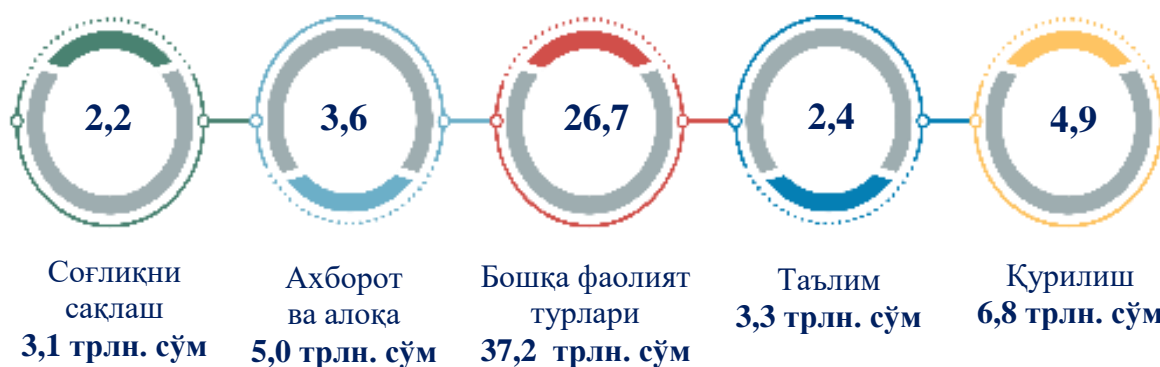
Асосий капиталга инвестицияларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича таркибида ишлаб чиқариш саноати етакчилик қилмоқда. Янги автомобил моделларини ишлаб чиқаришни ташкил этиш (Оникс, Трекер), цемент ишлаб чиқаришни кенгайтириш, техник газ ишлаб чиқаришни ташкил этиш, минерал ўғитлар ишлаб чиқариш комплексини ташкил этиш, пахта-тўқимачилик ва агрокластер ташкил этиш каби йирик инвестиция лойиҳалари натижасида ушбу иқтисодий фаолият турида жами молиялаштириш манбалари ҳисобидан 42,0 трлн. сўм ёки жами асосий капиталга киритилган инвестицияларнинг 30,2 % и ўзлаштирилди.

2023 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида иқтисодий фаолият турлари бўйича асосий капиталга инвестициялар ҳажми трлн. сўм ва улуши % да

Асосий капиталга инвестициялар иқтисодий фаолият турлари бўйича амалдаги фаолият турлари таснифлагичи ИФУТ-2 га асосан тақсимланади.

Ўзбекистон Республикасида иқтисодий фаолият турлари бўйича асосий капиталга инвестициялар, ҳажми трлн. сўм ва улуши % да (давоми)

Ижтимоий соҳадаги энг муҳим фаолиятлардан бири бу тура-жой қурилиши ҳисобланади. Ушбу фаолият тури бўйича барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан 12,0 трлн. сўм асосий капиталга инвестициялар ўзлаштирилиб, жами инвестициялар ҳажмидаги улуши 8,6 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида юқори улушга эга иқтисодий фаолият турлари бўйича асосий капиталга инвестициялар

Қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга йўналтирилган инвестициялар 8,2 трлн. сўм ёки ўзлаштирилган инвестициялар умумий ҳажмининг 5,9 % ини ташкил этди.

Електр-газ таъминоти фаолияти тури бўйича барча молиялаштириш манбалари ҳисобидан 10,4 трлн.сўм инвестициялар ўзлаштирилиб, улар умумий ҳажмининг 7,5 % ини ташкил этди.

Тоғ-кон саноатида жами 11,1 трлн. сўм ёки республика бўйича жами инвестициялар ҳажмининг 8,0 % и ўзлаштирилган бўлиб, унинг таркибидан 2,9 % и ёки 4,0 трлн. сўми хом нефт ва табиий газ қазиб чиқариш соҳасига тегишлидир.

Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан асосий капиталга йўналтирилган инвестициялар ҳудудий таркибида энг юқори кўрсаткичлар Сурхондарё вилоятида – ҳудуддаги жами инвестицияларнинг – 12,9 % ини, Фарғона вилоятида – 12,3 % ва Қорақалпоғистон Республикасида – 11,6 % миқдоридан кузатилди.

2023 йил январь-июнь ойларида молиялаштириш манбалари бўйича ҳудудлар кесимида асосий капиталга инвестициялар

	Жами инвестициялар, млрд. сўм	шу жумладан, молиялаштириш манбалари бўйича: (жамига нисбатан, % да)						
		Республика бюджети	корхона ва-ташкилотлар мблағи	аҳоли мблағи	хорижий инвестиция ва кредитлар	Сув таъминоти ва канализация тизимларини ривожлантириш жамғармаси	Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси	тижорат банки кредитлари ва бошқа қарз мблағлари
Ўзбекистон Республикаси¹⁾	139 104,6	6,5	30,0	10,2	42,4	0,6	0,3	10,0
Қорақалпоғистон Республикаси	4 703,6	11,6	26,9	14,4	38,8	0,3	-	8,0
<i>вилоятлар:</i>								
Андижон	6 782,4	10,8	18,7	11,1	55,2	1,2	-	3,0
Бухоро	12 318,0	5,9	27,6	12,6	44,0	0,4	-	9,5

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмни қўшиган ҳолда.

Давоми

	Жами инвестициялар, млрд. сўм	шу жумладан, молиялаштириш манбалари бўйича: (жамига нисбатан, % да)						
		Республика бюджети	корхона ва ташкилотлар маблағи	аҳоли маблағи	хорижий инвестиция ва кредитлар	Сув таъминоти ва канализация тизимларини ривожлантириш жамғармаси	Тикланиш ва тараққиёт жамғармаси	тижорат банки кредитлари ва бошқа қарз маблағлари
Жиззах	6 309,3	9,4	34,7	5,5	35,8	1,7	-	12,9
Қашқадарё	7 304,6	7,6	23,3	14,9	46,1	1,3	0,7	6,1
Навоий	9 552,1	4,1	32,9	9,6	48,6	0,3	-	4,5
Наманган	7 909,0	3,6	28,4	13,0	33,8	0,5	-	20,7
Самарқанд	12 251,9	5,9	31,2	4,8	33,0	0,5	-	24,6
Сурхондарё	5 995,3	12,9	12,5	16,4	48,3	1,1	-	8,8
Сирдарё	6 563,5	3,4	8,0	1,7	82,1	0,1	-	4,7
Тошкент	18 473,5	4,4	30,3	8,8	47,2	0,5	1,5	7,3
Фарғона	8 352,6	12,3	18,0	23,1	38,8	1,4	-	6,4
Хоразм	3 953,7	6,1	19,9	22,3	48,2	0,9	-	2,6
Тошкент ш.	28 454,0	4,9	47,1	6,3	31,1	-	0,1	10,5

Корхона ва ташкилотларнинг ўз маблағлари ҳисобидан инвестициялар бўйича энг юқори улуш Тошкент шаҳрида кузатилиб, бу ҳудудда ўзлаштирилган инвестицияларнинг 47,1 % ини ташкил этди. Шунингдек, Жиззах вилоятида 34,7 % ва Навоий вилоятида 32,9 % ни ташкил этди.

Жалб қилинган молиялаштириш манбалари таркибида хорижий инвестиция ва кредитлар алоҳида ўринга эга. Хорижий инвестиция ва кредитларнинг жами инвестициялардаги улуши бўйича энг юқори кўрсаткичлар Сирдарё ва Жиззах вилоятларида кузатилиб, мос равишда 82,1 ва 55,2 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида асосий капиталга
инвестициялар

	ҳажм, млрд сўм	ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси ¹⁾	139104,6	107,9
Қорақалпоғистон Республикаси	4703,6	104,2
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	6782,4	89,2
Бухоро	12318,0	94,2
Жиззах	6309,3	108,5
Қашқадарё	7304,6	93,0
Навоий	9552,1	104,6
Наманган	7909,0	107,5
Самарқанд	12251,9	118,3
Сурхондарё	5995,3	110,9
Сирдарё	6563,5	97,1
Тошкент	18473,5	137,7
Фарғона	8352,6	114,9
Хоразм	3953,7	99,6
Тошкент ш.	28454,0	111,9

Ҳудудлар кесимида асосий капиталга инвестициялар ўзлаштирилиши бўйича ўтган йилнинг мос даврига нисбатан энг юқори ўсиш суръати 137,7 % га ўсиб, Тошкент вилоятида кузатилди. Ушбу натижани “Ёшлик” конини ўзлаштириш каби йирик лойиҳаларга инвестицияларни ўзлаштириш билан изоҳлаш мумкин.

Шунингдек, Самарқанд вилоятида ҳам юқори ўсиш суръати кузатилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 118,3 % ни ташкил қилди. Бу ҳудудда туристик марказ қурилиши, қуввати 100 МВт бўлган қуёш фотоэлектр станцияси қурилиши, Самарқанд кимё мажмуаси қурилиши каби йирик инвестиция лойиҳалари амалга оширилмоқда.

Фарғона вилоятида асосий капиталга инвестициялар ҳажмининг 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 114,9 % га ўсиши, авваламбор биринчи навбатда ип-калава ва цемент ишлаб чиқаришни ташкил этиш билан боғлиқ.

¹⁾ Включая нераспределенные данные по регионам

Инвестицион фаолликнинг энг паст ўсиш суръатлари Андижон вилоятида – 89,2 % (инвестиция ҳажми 6 782,4 млрд. сўм) ва Қашқадарё вилоятида – 93,0 % (7 304,6 млрд. сўм) қайд этилди.

2023 йилнинг январ-июнь ойларида жами асосий капиталга ўзлаштирилган инвестицияларнинг асосий қисми, яъни 58,4 % и республиканинг беш ҳудудида, жумладан, Тошкент шаҳрида – 20,5 %, Тошкент вилоятида – 13,3 %, Бухоро вилоятида – 8,9 %, Самарқанд вилоятида – 8,8 % ҳамда Навоий вилоятида – 6,9 % инвестициялар ўзлаштирилди.

2023 йилнинг январ-июнь ойларида аҳоли жон бошига ҳисобланган асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми бўйича юқори кўрсаткичлар Тошкент шаҳрида – 9 554,7 минг сўм (ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан таққослаганда – 107,5 %), Навоий вилоятида – 9 008,0 минг сўм (ёки 102,6 %), ва Сирдарё вилоятида – 7 287,1 минг сўм (ёки 95,1 %) миқдорида қайд этилди.

2023 йил январ-июнь ойларида аҳоли жон бошига тўғри келадиган асосий капиталга инвестициялар

	ҳажми, млрд сўм	ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	3 842,8	105,6
Қорақалпоғистон Республикаси	2 373,7	102,8
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	2 031,6	87,3
Бухоро	6 108,6	92,6
Жиззах	4 253,5	106,1
Қашқадарё	2 087,6	91,0
Навоий	9 008,0	102,6
Наманган	2 625,1	105,1
Самарқанд	2 960,3	115,8
Сурхондарё	2 124,9	108,4
Сирдарё	7 287,1	95,1
Тошкент	6 144,1	135,2
Фарғона	2 090,5	112,5
Хоразм	2 012,1	97,9
Тошкент ш.	9 554,7	107,5

Ўзбекистон Республикаси бўйича асосий капиталга инвестицияларнинг технологик таркибида машина, ускуна ва инвентарларга 63886,0 млрд. сўм инвестициялар ўзлаштирилган бўлиб, жами инвестицияларнинг 45,9 % ини ташкил этди, қурилиш-монтаж ишлари бўйича 63397,8 млрд. сўм (жами инвестициялардаги улуши 45,6%) ва бошқа харажатларга 11820,8 млрд. сўм (8,5 %) ўзлаштирилди.

2023 йил январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг
технологик таркиби, млрд. сўмда

Худудлар кесимида жами асосий капиталга инвестициялар ҳажмида қурилиш-монтаж ишларининг улуши бўйича энг юқори кўрсаткич Сурхондарё вилоятида кузатилди – 65,4 % ёки 3923,0 млрд. сўм.

Қурилиш-монтаж ишларининг улуши бўйича энг қуйи даража Сирдарё вилоятида кузатилиб, 17,4 % ни ёки 1142,2 млрд. сўмни ташкил этди. Шунингдек, Сирдарё вилоятида машина, ускуналар ва инвентарларга харажатлар бўйича энг юқори кўрсаткич – 71,6 % ёки 4700,9 млрд. сўмни ташкил этди.

Январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг
технологик таркиби динамикаси январь-июнь ойларида,
(жамига нисбатан % да)

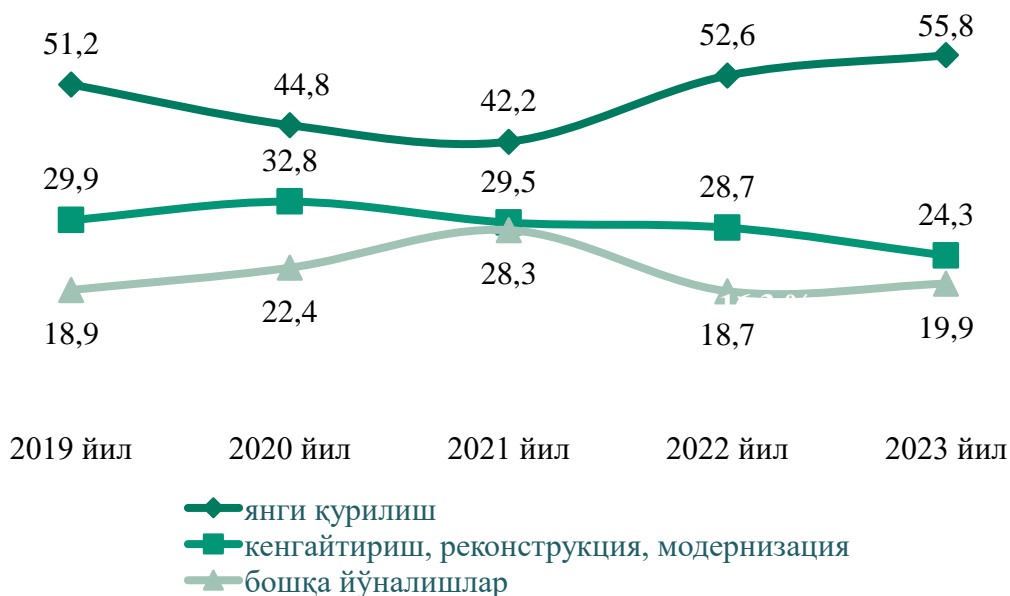
2023 йил январь-июнь ойларида асосий капиталга
инвестицияларнинг такрор ишлаб чиқариш таркиби динамикаси,
млрд. сўмда

Жорий ҳисобот даврида янги қурилишга йўналтирилган асосий капиталга инвестициялар 77 645,7 млрд. сўмга етди ҳамда жами асосий капиталга инвестицияларнинг 55,8 % ини ташкил этди.

Иқтисодиётда мавжуд объектларни кенгайтириш, реконструкция қилиш, модернизациялаш ва техник қайта қуроллантиришга йўналтирилган инвестициялар 33751,1 млрд. сўмни ташкил этди ва республикадаги жами ўзлаштирилган инвестицияларнинг 24,3 % ини ташкил этди. Қолган 19,9 %, яъни 27 707,8 млрд. сўм бошқа харажатларга йўналтирилди.

Январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг такрор ишлаб
чиқариш таркиби динамикаси (жамига нисбатан % да)

Янги қурилишга йўналтирилган инвестицияларнинг улуши бўйича энг юқори кўрсаткич, қуввати 1 500 МВт бўлган янги электр станцияси ҳамда қуввати 220 МВт бўлган газ-поршенли электр станциясини қуриш лойиҳалари бўйича ўзлаштирилган инвестициялар натижасида Сирдарё вилоятида қузатилиб, у 81,7 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида корхона ва ташкилотларнинг кенгайтириш, реконструкция ва модернизацияга инвестициялар улуши бўйича юқори натижалар Қорақалпоғистон Республикасида – 48,3 % (2272,9 млрд. сўм), Андижон вилояти – 39,2 % (2658,5 млрд. сўм), Қашқадарё вилояти – 33,5 % (2448,5 млрд. сўм) ва Жиззах вилоятида –30,9 % (1950,5 млрд. сўм) кузатилди.

**2023 йил январь-июнь ойларида асосий капиталга инвестицияларнинг
такрор ишлаб чиқариш таркиби**

	Жами асосий капиталга инвестициялар, млрд.сўм	Жамига нисбатан % да:		
		янги қурилиш	кенгайтириш, реконструкция, модернизация	бошқа йўналишлар
Ўзбекистон Республикаси ¹⁾	139104,6	55,8	24,3	19,9
Қорақалпоғистон Республикаси	4703,6	32,3	48,3	19,4
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	6782,4	50,1	39,2	10,7
Бухоро	12318,0	60,9	23,1	16,0
Жиззах	6309,3	42,2	30,9	26,9
Қашқадарё	7304,6	36,8	33,5	29,7
Навоий	9552,1	60,5	16,6	22,9
Наманган	7909,0	64,1	28,8	7,1
Самарқанд	12251,9	65,7	16,9	17,4
Сурхондарё	5995,3	65,8	20,8	13,4
Сирдарё	6563,5	81,7	11,7	6,6
Тошкент	18473,5	69,1	17,2	13,7
Фарғона	8352,6	54,3	24,2	21,5
Хоразм	3953,7	62,8	24,6	12,6
Тошкент ш.	28454,0	41,3	26,2	32,5

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмни қўшиган ҳолда.

2- БЎЛИМ. АСОСИЙ КАПИТАЛГА ЎЗЛАШТИРИЛГАН ХОРИЖИЙ ИНВЕСТИЦИЯ ВА КРЕДИТЛАР

2023 йилнинг январь-июнида 59,0 трлн.сўм (доллар эквивалентида 5,2 млрд. АҚШ долл.) ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 99,4 % асосий капиталга хорижий инвестиция ва кредитлар ўзлаштирилди.

Хорижий инвестиция ва кредитларнинг жами асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялардаги улуши 42,4 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида хорижий инвестиция ва кредитлар, трлн.сўм

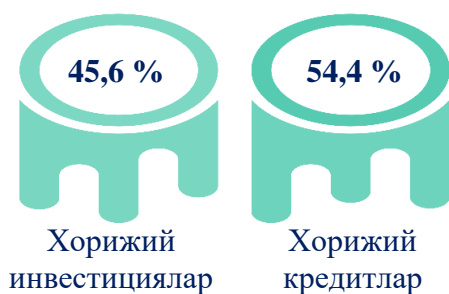

Тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар ҳисобидан жорий даврда 52,1 трлн. сўм ўзлаштирилган бўлса, Ўзбекистон Республикаси кафолати остида 6,9 трлн. сўм хорижий кредитлар ўзлаштирилди.

Тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси кафолати остидаги хорижий кредитларнинг жами хорижий инвестиция ва кредитлар ҳажмидаги улуши мос равишда 88,3 % ва 11,7 % ни ташкил этди.

Тўғридан-тўғри хорижий инвестиция ва кредитлар таркибида тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар 23,8 трлн. сўм ёки жамига нисбатан 45,7 % ни, бошқа инвестиция ва кафолатланмаган хорижий кредитлар 28,3 трлн.сўмни ёки жамига нисбатан 54,3 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида хорижий инвестиция ва кредитлар таркиби, % да

Хорижий инвестиция ва кредитлар таркибида хорижий инвестициялар 26,9 трлн. сўмни ёки жамига нисбатан 45,6 % ни ва мос равишда хорижий кредитлар 32,1 трлн. сўмни ёки 54,4 % ни ташкил қилди.

Тўғридан тўғри хорижий инвестициялар устав капиталда 10 % дан кам бўлмаган улушга эга хорижий инвесторнинг молиявий ва номолиявий қўйилмаларидир.

2023 йил январь-июнь ойларида асосий капиталга ўзлаштирилган хорижий инвестиция ва кредитлар

	Жами, млрд. сўм	Шу жумладан:		
		тўғридан- тўғри хорижий инвестициялар	ЎзР кафолати остида хорижий кредитлар	бошқа хорижий инвестиция ва кредитлар
Ўзбекистон Республикаси	58990,3	23815,7	6862,3	28312,3
Қорақалпоғистон Республикаси	1823,3	195,1	537,1	1091,1
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	3744,4	2362,9	206,1	1175,4
Бухоро	5425,7	2298,1	572,6	2555,0
Жиззах	2258,1	420,9	110,2	1727,0
Қашқадарё	3365,3	580,5	440,3	2344,5
Навоий	4644,3	1064,3	168,2	3411,8
Наманган	2673,3	678,0	251,7	1743,6
Самарқанд	4048,8	2431,2	220,5	1397,1
Сурхондарё	2893,2	2045,6	146,1	701,5
Сирдарё	5386,1	4627,3	27,3	731,5
Тошкент	8729,3	1635,1	651,7	6442,5
Фарғона	3236,1	1641,1	111,6	1483,4
Хоразм	1906,5	755,1	322,7	828,7
Тошкент ш.	8855,8	3080,3	3096,2	2679,3

2023 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида қайта ишлаш саноатида хорижий инвестиция ва кредитлар салмоқли ўзлаштирилиб, 26,2 трлн. сўмни ёки жами асосий капиталга ўзлаштирилган инвестицияларнинг 44,3 % ини ташкил этди.

Электр ва газ билан таъминлаш фаолият турида бу кўрсаткич 7,6 трлн. сўмни ёки жами хорижий инвестиция ва кредитларнинг 12,9 % ини қайд этди.

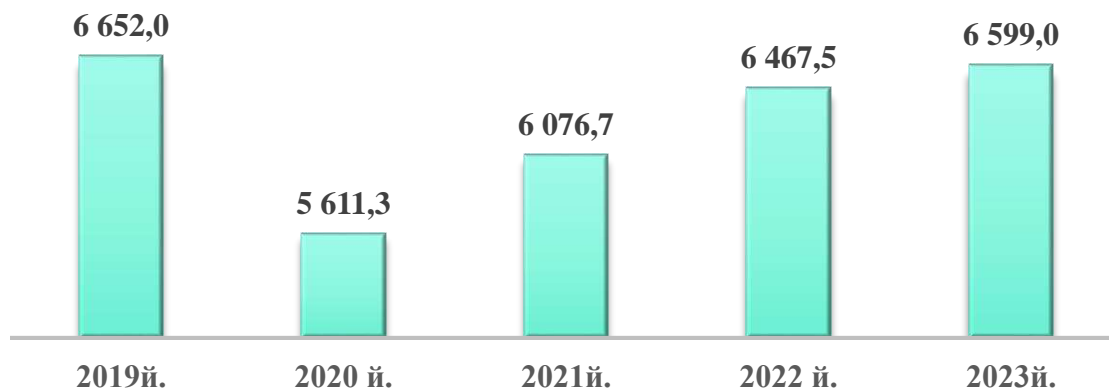
Иқтисодий фаолият турлари бўйича хорижий инвестиция ва кредитлар таркиби, жамига нисбатан улуши, % да

3- БЎЛИМ. ИЖТИМОЙ СОҲА ОБЪЕКТЛАРИНИНГ ҚУРИЛИШИ

2023 йилнинг январь-июнь ойларида умумий майдони 6599,0 минг кв.м турар жой ишга туширилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 102,0 % ни ташкил этди.

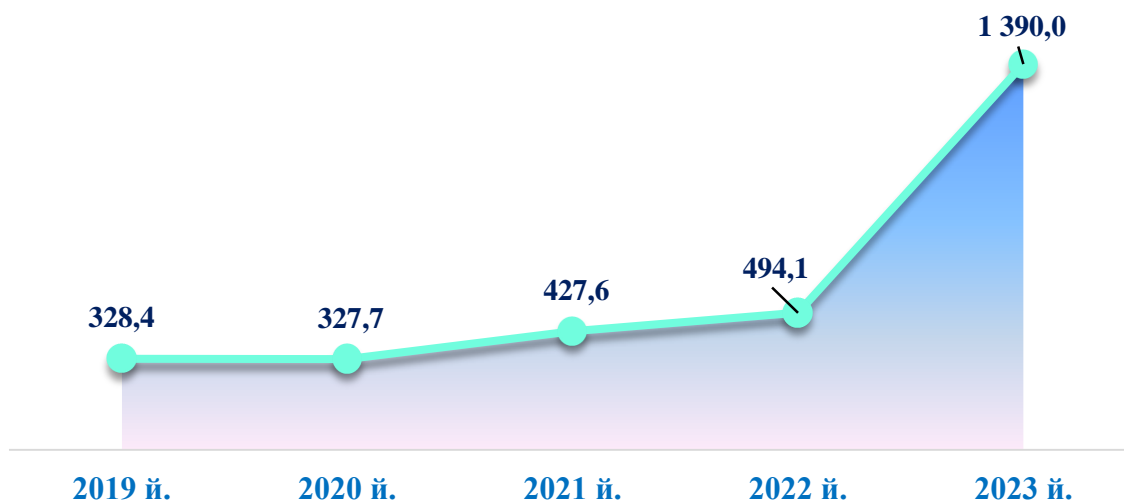
Январь-июнь ойларида фойдаланишга топширилган турар-жой майдони,
МИНГ. КВ. М

2023 йил январь-июнь ойларида турар жой қурилишида жами 9341,7 млрд. сўм инвестициялар ўзлаштирилиб, республика бюджети маблағлари ҳисобидан 20,5 млрд. сўм, корхона ва ташкилотнинг ўз маблағлари ҳисобидан 36,6 млрд. сўм, аҳоли маблағлари ҳисобидан 8792,6 млрд. сўм ва бошқа молиялаштириш манбалари ҳисобидан 492,0 млрд. сўмни ташкил этди.

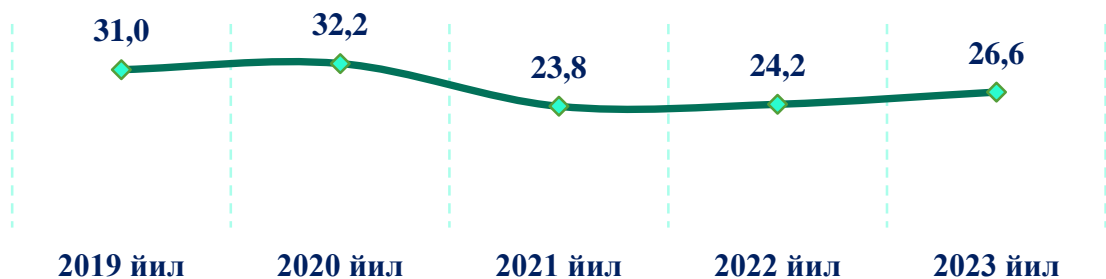
2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси бўйича жами 1390,0 км сув тармоғи ишга туширилиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2,8 мартага ошди. Таъкидлаш жоизки, ишга туширилган сув тармоқларининг 73,7 % и ёки 1023,8 км қишлоқ жойларда жойлашган.

Январь-июнь ойларида ишга туширилган сув тармоқлари, км

Газ тармоғи бўйича 2023 йилнинг январь-июнь ойларида 26,6 км узунликдаги тармоқ ишга туширилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 109,9 % ни ташкил этди. Ишга туширилган газ тармоқларининг қишлоқ жойлардаги улуши 60,2 % ёки 16,0 кмни ташкил этди.

Январь-июнь ойларида ишга туширилган газ тармоқлари, км

Сув тармоғи қурилишида жами 694,1 млрд. сўм, газ тармоқлари қурилишида 3,5 млрд. сўм, умумтаълим ва ихтисослаштирилган мактаблар қурилишида 797,5 млрд. сўм, мактабгача таълим муассасалари қурилишида 356,4 млрд. сўм инвестициялар ўзлаштирилди.

2023 йил январь-июнь ойларида турар-жойларни ишга тушириш

	<i>Хонадонлар сони, бирлик</i>	<i>Майдони, минг кв.м</i>
Ўзбекистон Республикаси	30 620	6 599,0
Қорақалпоғистон Республикаси	2 594	476,4
вилоятлар:		
Андижон	2 040	486,3
Бухоро	3 868	966,0
Жиззах	1 356	303,0
Қашқадарё	2 172	437,8
Навоий	1 349	361,1
Наманган	3 615	544,9
Самарқанд	990	113,2
Сурхондарё	3 428	641,0
Сирдарё	200	38,4
Тошкент	3 411	852,1
Фарғона	2 467	606,8
Хоразм	1 741	495,8
Тошкент ш.	1 341	273,5

4- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БЎЙИЧА ХАРАКАТДАГИ ҚУРИЛИШ КОРХОНАЛАРИ

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида жами 68139,2 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилиб, ўсиш суръати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 4,8 % га ўсди.

Январь-июнь ойларида қурилиш ишларининг ҳажми, динамикаси, трлн. сўм

Қурилиш ишларининг иқтисодий фаолият турлари бўйича кўрсаткичлари шуни кўрсатдики, бино ва иншоотлар қурилиши 68,8 % улушни, ўсиш суръати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 101,7 % ни, фуқаролик объектлари қурилиши улуши – 20,8 %, ўсиш суръати – 103,5 % ни ва ихтисослаштирилган қурилиш ишлари улуши – 10,4 %, ўсиш суръати – 136,0 % ни ташкил этди.

Амалдаги статистик кузатув шакларида 2015 йилнинг 1 январидан бошлаб, “Ўзбекистон Республикаси иқтисодий фаолият турлари бўйича маҳсулотлар (маҳсулот, иш, хизмат) статистик таснифлагичи (МСТ)”га мувофиқ “Қурилиш” фаолияти бўйича “фаолият тури бўйича ўз кучи билан амалга оширилган ишлар ҳажми” кўрсаткичи қўлланилади.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича қурилиш ишлари

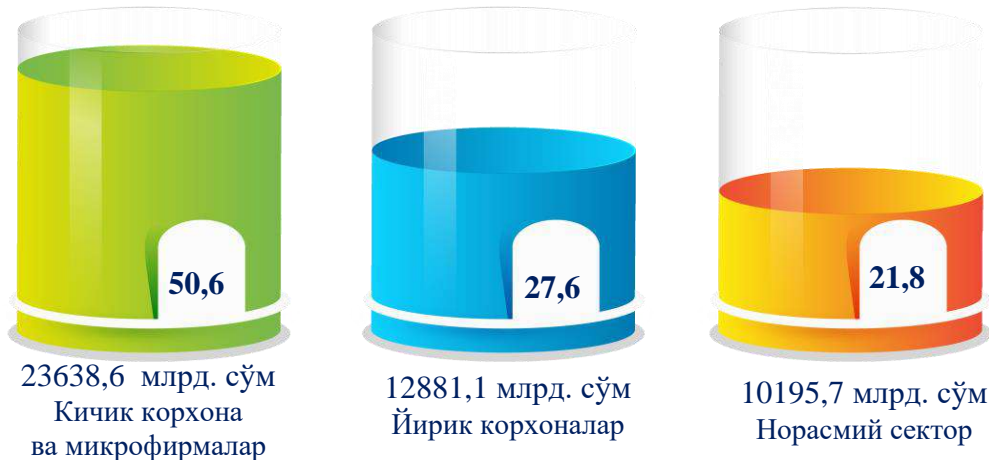
Корхоналар сони, бирликда

2023 йил январь-июнь ойларида бажарилган қурилиш ишларининг катта қисми янги бино ва иншоотларни қуришга тегишли. Жами қурилиш ишларининг 68,6 % и ёки 46715,4 млрд. сўм қурилиш ишлари айнан иқтисодиётда янги ишлаб чиқариш қувватлари, турар-жой ва бошқа ижтимоий объектларни яратишга қаратилган.

2023 йил январь-июнь ойларида умумий ҳажмдан янги қурилиш,
реконструкция, кенгайтириш, техник қайта қуроллантириш ишлари улуши

Жами ҳажмдаги улуши, % да

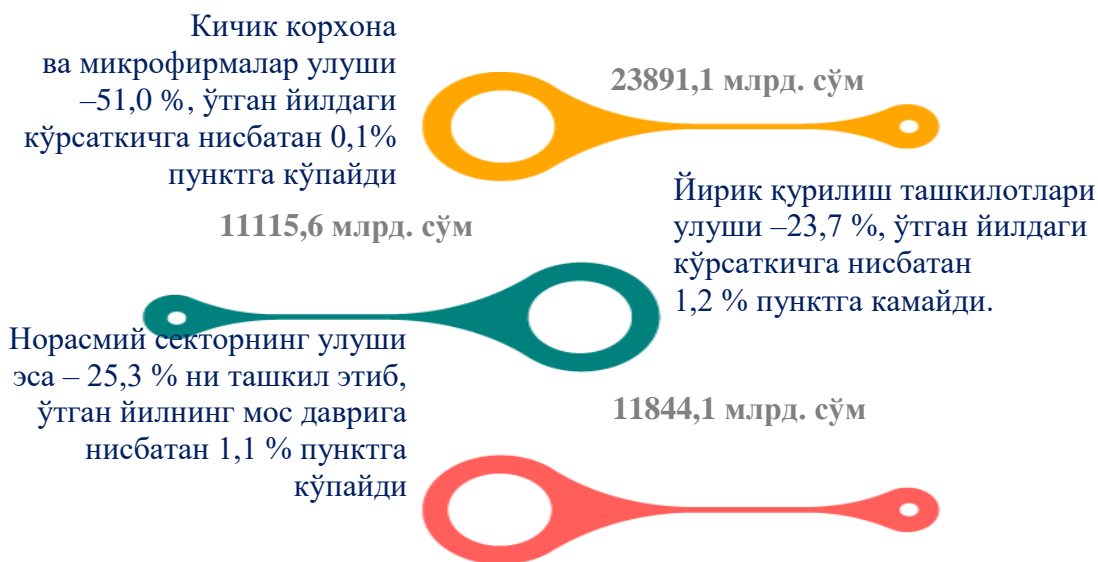
2023 йил январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида
янги қурилиш ишлари

	Янги қурилиш, реконструкция, кенгайтириш, техник қайта қуроллантириш, млрд. сўмда	Жами ҳажмдаги улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси ¹⁾	46 715,4	100,0
Қорақалпоғистон Республикаси	2 107,1	4,5
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	2 321,4	5,0
Бухоро	3 419,2	7,3
Жиззах	1 571,1	3,4
Қашқадарё	2 357,9	5,0
Навоий	2 242,8	4,8
Наманган	2 478,6	5,3
Самарқанд	2 958,1	6,3
Сурхондарё	2 725,1	5,8
Сирдарё	1 058,4	2,3
Тошкент	3 721,1	8,0
Фарғона	3 314,7	7,1
Хоразм	1 857,2	4,0
Тошкент ш.	9 307,6	19,9

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмни қўшган ҳолда.

2023 йил январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида янги қурилиш ишлари бўйича юқори ҳажм, Тошкент шаҳри (9307,6 млрд.сўм), Тошкент вилояти (3721,1 млрд. сўм), Бухоро вилоятида (3419,2 млрд. сўм) ва Фарғона вилояти (3314,7 млрд. сўм)да қайд этилди.

Бино ва иншоотлар қурилиши

Ҳудудлар кесимида бино ва иншоотлар қурилиши ҳажми ва жами ҳудуддаги улуши

	Бино ва иншоотлар қурилиши, млрд сўмда	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси ¹⁾	46850,8	68,8
Қорақалпоғистон Республикаси	2041,7	72,0
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	2706,7	79,2
Бухоро	3045,5	64,5
Жиззах	1603,2	82,7

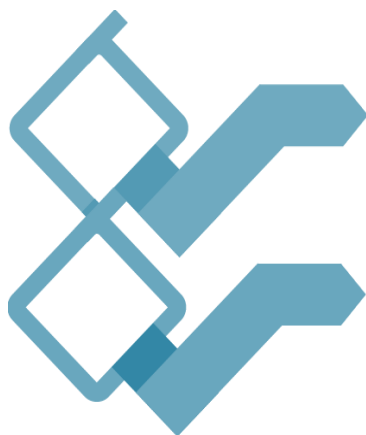
¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмни қўшиган ҳолда.

Давоми

	<i>Бино ва иншоотлар қурилиши, млрд сўмда</i>	<i>Улуши, % да</i>
Қашқадарё	2702,1	68,1
Навоий	2266,4	75,3
Наманган	2304,8	71,4
Самарқанд	1159,6	26,2
Сурхондарё	2734,6	76,2
Сирдарё	1179,5	70,6
Тошкент	4382,5	66,6
Фарғона	3421,8	72,4
Хоразм	1718,8	69,3
Тошкент ш.	10308,6	63,4

Бино ва иншоотларни қуриш фаолият тури бўйича бажарилган қурилиш ишларининг энг кўп улуши Жиззах (82,7 %), Фарғона (72,4 %) Андижон (79,2 %) ва Сурхондарё (76,2 %) вилоятларига тўғри келди.

Фуқаролик объектлари қурилиши

Фуқаролик объектларини қуриш бўйича йирик корхоналар томонидан бажарилган қурилиш ишлари ҳажмининг улуши 21,8 % ни ташкил этди ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 3,2 % пунктга камайди.

Шунингдек, кичик корхона ва микрофирмалар улуши мос равишда 78,1 % (3,2 % пунктга кўпайиш) ҳамда норасмий секторнинг улуши 0,1 % ни ташкил этиб, ўзгаришсиз қолди.

Худудлар кесимида фуқаролик объектлари қурилиши ҳажми ва жами
худуддаги улуши

	Фуқаролик объектлари қурилиши, млрд. сўм	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси	14205,5	20,8
Қорақалпоғистон Республикаси	667,2	23,6
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	347,2	10,1
Бухоро	1193,1	25,2
Жиззах	205,9	10,6
Қашқадарё	783,7	19,7
Навоий	589,9	19,6
Наманган	297,7	9,2
Самарқанд	3120,2	70,6
Сурхондарё	649,0	18,1
Сирдарё	395,9	23,7
Тошкент	1192,0	18,1
Фарғона	1081,0	22,9
Хоразм	665,0	26,8
Тошкент ш.	3017,7	18,5

Фуқаролик объектларини қуриш фаолият тури бўйича бажарилган қурилиш ишларининг энг кўп улуши Самарқанд (70,6%), Хоразм (26,8 %) ва Бухоро вилоятлари (25,2 %)га тўғри келди.

2023 йил январь-июнь ойларида ихтисослашган қурилиш ишлари

Жамига нисбатан **80,3 %**

Йирик корхоналар улуши
19,7 % ни ташкил этиб ўтган
йилнинг мос даврига нисбатан
9,9 % пунктга камайди.

Кичик корхона ва микрофир-
малар улуши 80,3 % ни ташкил
этиб, ўтган йилнинг мос даврига
нисбатан 9,9 % пунктга кўпайди.

Жамига нисбатан **19,7 %**

Қурилиш ишлари ҳажмига юридик ва жисмоний шахслар томонидан қурилиш пудрат шартномалари асосида ва хўжалик усулида бажарилган ишлар, шунингдек, сотиш учун мўлжалланган объектлар киритилади.

2023 йил январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида ихтисослаштирилган
қурилиш ишлари ҳажми ва жами ҳудуддаги улуши

	Ихтисослаштирилган қурилиш ишлари	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси	7082,9	10,4
Қорақалпоғистон Республикаси	125,7	4,4
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	364,5	10,7
Бухоро	486,6	10,3
Жиззах	129,9	6,7
Қашқадарё	482,9	12,2
Навоий	153,7	5,1
Наманган	625,6	19,4
Самарқанд	142,3	3,2
Сурхондарё	205,8	5,7
Сирдарё	95,8	5,7
Тошкент	1010,5	15,3
Фарғона	220,8	4,7
Хоразм	98,2	3,9
Тошкент ш.	2940,6	18,1

Ихтисослаштирилган қурилиш ишлари фаолият тури бўйича бажарилган қурилиш ишларининг энг кўп улуши Наманган (19,4%), Тошкент шаҳар (18,1%), Тошкент (15,3%) ва Қашқадарё (12,2 %) вилоятларига тўғри келди.

Корхона турлари бўйича қурилиш ишлари

Йирик корхоналар томонидан 15608,0 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилиб, ўсиш суръати 95,6 % ни ташкил этди.

Кичик корхона ва микрофирмалар томонидан 40677,7 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилиб, ўсиш суръати 109,6 % ни ташкил этди.

Норасмий секторда 11853,5 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилиб, ўсиш суръати 102,7 % ни ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида йирик ташкилотлар томонидан бажарилган қурилиш ишлари ҳажми 15608,0 млрд. сўмни ташкил этди. Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан кўриб чиқилаётган даврда қурилиш ишларининг ўсиш суръати 95,6 % га етди ва уларнинг умумий ҳажмдаги улуши 22,9 % ни ташкил этди.

Йирик ташкилотлар томонидан бажарилган қурилиш ишларининг жами қурилиш ишлари ҳажмидаги энг кўп улуши Қашқадарё (ҳудуддаги жами қурилиш ишлари ҳажмининг 23,9 % и), Тошкент шаҳар (23,0 % и) ва Фарғона (21,3 % и) вилоятларига тўғри келди.

**Қурилиш ишлари ҳажмида йирик ташкилотлар улуши, % да
2023 йил январь-июнь**

6,5	Қорақалпоғистон Респ.	16,3	Самарқанд вилояти
1,8	Андижон вилояти	8,9	Сурхондарё вилояти
14,1	Бухоро вилояти	19,0	Сирдарё вилояти
5,0	Жиззах вилояти	19,1	Тошкент вилояти
23,9	Қашқадарё вилояти	21,3	Фарғона вилояти
17,3	Навоий вилояти	10,1	Хоразм вилояти
7,4	Наманган вилояти	23,0	Тошкент шаҳри

**2023 йил январь-июнь ойларида қурилиш ишлари ҳажмида кичик корхона
ва микрофирмалар улуши, % да**

Кичик корхона ва микрофирмалар томонидан бажарилган қурилиш ишлари ҳиссасига жами қурилиш ишлари ҳажмининг 59,7 % и тўғри келиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2,1 % пунктга кўпайди. Шунингдек, улар ҳиссасига тўғри келган қурилиш ишлари ҳажми ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 9,6 % га ўсган ҳолда 40677,7 млрд. сўм миқдорида қайд этилди.

Кўриб чиқилаётган даврда кичик корхоналар ва микрофирмалар томонидан бажарилган қурилиш ишларининг энг катта ҳажми Тошкент шаҳрида (11105,4 млрд. сўм ёки умумий кўрсаткичнинг 68,3 % и), Тошкент (3744,2 млрд. сўм ёки 56,9 % и) ва Самарқанд (3389,2 млрд. сўм ёки 76,6 % и) вилоятларида қайд этилди.

Қорақалпоғистон Респ.	71,6
Андижон	77,7
Бухоро	54,1
Жиззах	74,2
Қашқадарё	56,8
Навоий	54,7
Наманган	62,6
Самарқанд	76,6
Сурхондарё	66,4
Сирдарё	74,0
Фарғона	56,9
Тошкент	59,5
Хоразм	56,8
Тошкент ш.	68,3

Норасмий секторда қурилиш ишларининг улуши 17,4 фоизни ёки 11853,5 млрд. сўмни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 102,7 фоизга етди.

Шундан 8791,2 млрд. сўми яқка тартибдаги уй-жой қурилишига тўғри келиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 103,9 фоизни, жисмоний шахслар томонидан нотурар-жойлар қурилиши 1404,5 млрд. сўмни ва (ўсиш суръати 92,1 фоизни), 1657,9 млрд. сўмлик яқка тартибда турар-жойларни таъмирлаш ишлари бажарилиб, (ўсиш суръати 106,0 фоизни) ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида норасмий сектор томонидан бажарилган қурилиш ишларининг энг катта ҳажми Тошкент вилоятида (1584,2 млрд. сўм ёки ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 116,5 % ни ташкил этди), Бухоро вилояти (1500,6 млрд. сўм ёки 102,3 %), Тошкент шаҳар (1419,0 млрд. сўм ёки 118,4 %) ва Наманган вилоятида (968,5 млрд.сўм ёки 104,0 %) қайд этилди.

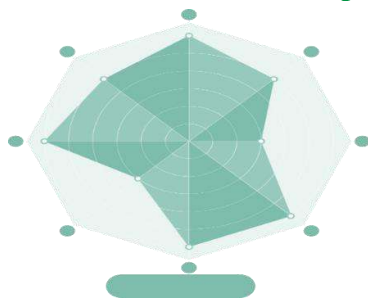
Қурилиш ишлари ҳажмида норасмий секторнинг улуши, % да

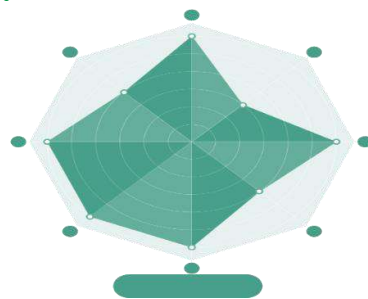
Давлат мулкчилигидаги ташкилотлар томонидан жами 1992,3 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилди. Нодавлат мулкчиликдаги ташкилотлар томонидан эса 58121,7 млрд. сўм қурилиш ишлари бажарилди. Уларнинг республикадаги улуши мос равишда 2,9 % ва 97,1 % ни ташкил этди.

Нодавлат мулк объектлари томонидан бажарилган қурилиш ишлари ҳажмида энг юқори улуш Жиззах вилоятида (ушбу вилоятдаги қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 99,7 фоизи), Сурхондарё вилоятида (99,5 фоизи) ва Самарқанд вилоятида (98,0 фоизи) қайд этилди.

2023 йил январь-июнь ойларида мулкчилик шакллари бўйича қурилиш ишлари, млрд сўм

Давлат мулки
1992,3

Нодавлат мулк
58121,7

Хўжалик усулида бажарилган ишлар ҳажми қурилиш эгаси томонидан ҳисобот даврида қурилиш ишларига сарфланган харажатларидан келиб чиқиб аниқланади.

2023 йил январь-июнь ойларида ҳудудлар кесимида аҳоли жон бошига қурилиш ишлари

	Аҳоли жон бошига қурилиш ишлари, минг сўм	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Республикаси	1882,4	102,6
Қорақалпоғистон Республикаси	1430,5	103,5
<i>вилоятлар:</i>		
Андижон	1024,0	100,9
Бухоро	2342,6	103,3
Жиззах	1307,2	101,7
Қашқадарё	1134,2	103,0
Навоий	2838,5	105,1
Наманган	1071,4	100,7
Самарқанд	1068,5	105,9
Сурхондарё	1272,2	106,5
Сирдарё	1855,4	98,9
Тошкент	2190,1	106,1
Фарғона	1182,2	118,8
Хоразм	1263,1	105,1
Тошкент ш.	5462,3	97,0

Ҳудудлар кесимида 2023 йил январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига қурилиш ишлари ҳажми бўйича биринчи ўринни Тошкент шаҳри 5462,3 минг сўм (ёки, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 97,0 %) кўрсаткич билан эгаллади, ундан кейинги ўринларни мос равишда Навоий вилояти – 2838,5 минг сўм (105,1 %), Бухоро вилояти – 2342,6 минг сўм (103,3 %), Тошкент вилояти – 2190,1 минг сўм (106,1 %), Сирдарё вилояти – 1855,4 минг сўм (98,9 %) кўрсаткич билан эгаллади.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Номолиявий активларга киритилган инвестициялар бу – реал маблағларни яратишга йўналтирилган инвестициялар бўлиб, қуйидагиларни ўз ичига олади: асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар, капитал таъмирлашга харажатлар, номоддий активларга киритилган инвестициялар (патентлар, лицензиялар, дастурий маҳсулотлар, ер майдонларидан ва табиий ресурслардан фойдаланиш ҳуқуқлари ва бошқалар).

Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестицияларга барча турдаги қурилиш ишларига қилинган харажатлар; асбоб-ускуналарни монтаж қилиш бўйича харажатлар; машина, асбоб-ускуналар (монтаж талаб этиладиган ва талаб этилмайдиган), транспорт воситалари, жиҳоз ва хўжалик инвентарини сотиб олиш; бошқа капитал ишлар ва харажатлар киради. Асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми тўғрисидаги маълумотлар, илгари бошқа ташкилотларнинг асосий фондларида ҳисобга олинган асбоб-ускуналар, бинолар ва иншоотлар (ёки уларнинг эҳтиёт қисмлари)ни сотиб олишга қилинган харажатларсиз келтирилган.

Чет эл инвестициялари – асосан келгусида фойда олиш мақсадида, Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги корхона ва ташкилотларга киритилган чет эл капиталлари.

Тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар бу – корхонага тўлиқ эгалик қилувчи ёки корхона акционерлик капиталининг 10 % дан кам бўлмаган қисмини назорат қилувчи, яъни корхонани бошқаришда иштирок этиш ҳуқуқи эга бўлган, тўғридан-тўғри хорижий инвестор юридик ёки жисмоний шахс томонидан киритилган инвестициялар.

Инвесторлар – юридик ва жисмоний шахслар бўлиб, қарорларни қабул қилувчи ва ўз маблағлари, қарз маблағлари ёки жалб қилинган маблағларни инвестиция кўринишида инвестицион лойиҳаларга киритишни амалга оширувчи ҳамда улардан мақсадли фойдаланилишини таъминлаб берувчи инвестицион фаолият субъектлари ҳисобланади.

Буюртмачилар – инвестицион жараённинг қатнашчилари. Буюртмачи сифатида инвесторнинг ўзи, шунингдек, инвестор томонидан амалдаги корхоналарни, биноларни, иншоотларни янги қурилиши, қайта таъмирлаш, кенгайтириш ва техник қайта қуроллантиришни амалга оширишлари учун вакил этиб тайинланган жисмоний ва юридик шахслар фаолият кўрсатишлари мумкин. Шу билан бирга буюртмачи инвестицион жараён қатнашчиларининг тадбиркорлик ва бошқа фаолиятига, агарда улар орасидаги шартномада назарда тутилмаган бўлса, аралашмасликлари лозим.

Пудратчи – капитал қурилиш учун пудрат шартномаси асосида бино ва иншоотларни қуриш бўйича қурилиш-монтаж, қайта таъмирлаш, капитал таъмирлаш ҳамда технологик ва бошқа ускуналарни монтаж қилиш, созлаш ва бошқа пудрат ишларини бажариш билан шуғулланади.

V. ХИЗМАТЛАР

1- БЎЛИМ. ХИЗМАТЛАР СОҲАСИДА ФАОЛИЯТ КЎРСАТАЁТГАН КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

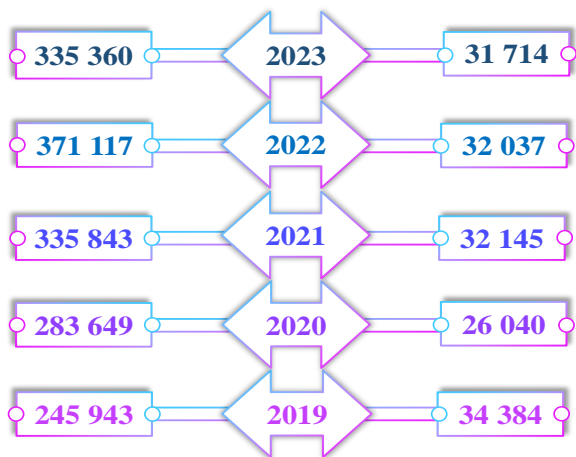
Замонавий иқтисодиётда моддий ишлаб чиқаришга қараганда номоддий ишлаб чиқаришга кўпроқ устунлик берилади. Ҳозирги вақтда хизматлар соҳаси жаҳон иқтисодиётида тобора барқарор мавқега эга ва ижтимоий ишлаб чиқаришнинг энг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланади. Аксарият мамлакатлар ўз иқтисодиётини ушбу секторни ривожлантиришга қаратмоқда, чунки бугунги кунда ушбу соҳада талаб жуда юқоридир. Кўпгина мамлакатларда хизматлар соҳасидан тушган даромадлар ЯИМнинг ўсишига олиб келади, бу эса ҳар қандай мамлакат иқтисодиётига ижобий таъсир кўрсатади.

Хизматлар соҳаси мураккаб тузилмага эга бўлиб, истеъмолчиларга ҳар хил турдаги хизматлар кўрсатувчи корхона ва ташкилотлардан иборат. Ушбу корхона ва ташкилотларнинг фаолият доираси жуда кенг бўлиб, улар миқдорларга турли хил товарлар етказиб берадилар (савдо хизматлари), уларнинг эксплуатациясини (техник хизмат кўрсатиш)ни амалга оширадилар ёки ўзлари хизмат кўрсатадилар (соғлиқни сақлаш, таълим, маданият ва бошқалар).

Хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар (бирликда)

1 июль ҳолатига кўра
фаолият кўрсатаётган

Январь-июнь ойларида
янги ташкил этилган

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, мамлакатда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг умумий сони 477 722 бирликка етди. Хизматлар соҳасида 335 360 бирлиги жалб этилган бўлиб, умумий сонининг 70,2 % ини ташкил этди.

Таққослаш учун: 2019 йил 1 июль ҳолатига кўра хизматлар соҳасидаги мавжуд корхона ва ташкилотларнинг улуши 66,1 % ни ёки 245 943 бирликни ташкил этган.

2023 йил январь-июнь ойларида хизматлар соҳасида янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар сони 31 714 бирликни ташкил этиб, жами янги ташкил этилганлар умумий сонининг 66,5 фоизи (47 681 бирлик) даражасида қайд этилди.

Таққослаш учун: 2019 йил январь-июнь ойларида уларнинг сони 34 384 бирликни ташкил этган.

2- БЎЛИМ. ҲУДУДЛАР КЕСИМИДА ХИЗМАТЛАР СОҲАСИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ

Хизматлар соҳаси бу – корхоналар, ташкилотлар, шунингдек, жисмоний шахслар томонидан кўрсатиладиган турли хил хизмат турларини такрор ишлаб чиқаришни ўз ичига олган умумлаштирувчи категориядир.

Кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми маълум вақт давомида истеъмолчиларга (юридик ва жисмоний шахслар, норезидентларни қўшган ҳолда) кўрсатилган хизматлар қийматини акс эттиради.

Ҳудудлар кесимида кўрсатилган бозор хизматларининг асосий кўрсаткичлари ¹⁾ (2023 йил январь-июнь)

Ҳудудларнинг номи	Ҳажм, млрд. сўмда	Умумий ҳажмга нисбатан улуши, % да	Ўсиш суръати, % да	
			2022 й.	2021 й.
Ўзбекистон Республикаси ²⁾	212 840,6	100,0	112,3	114,5
Қорақалпоғистон Респ.	5 794,6	2,7	109,6	116,2
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	9 787,2	4,6	107,4	111,0
Бухоро	8 980,7	4,2	109,1	116,0
Жиззах	4 564,1	2,1	108,7	113,5
Қашқадарё	8 913,6	4,2	108,0	112,3
Навоий	5 239,1	2,5	109,7	115,9
Наманган	8 327,9	3,9	110,1	116,0
Самарқанд	13 215,7	6,2	110,4	113,5
Сурхондарё	7 137,9	3,4	108,4	112,7
Сирдарё	2 798,0	1,3	108,2	112,3
Тошкент	14 507,5	6,8	107,3	114,5
Фарғона	12 417,4	5,8	106,3	115,4
Хоразм	5 877,3	2,8	109,5	112,5
Тошкент шаҳри	85 751,8	40,3	117,5	115,8

2023 йилнинг январь-июнь ойларида бозор хизматларининг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 40,3 %, яъни 85 751,8 млрд. сўмни ташкил этди. Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ушбу ҳудуднинг ўсиш суръати 117,5 % га етган.

Сирдарё вилоятида кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 2 798,0 млрд. сўмни ёки жами хизматлар ҳажмининг 1,3 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 108,2 % га етди.

¹⁾ Шу ва кейинги ўринларда 2019-2022 йиллар учун аниқлик киритилган маълумотлар келтирилган.

²⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда.

Аҳоли жон бошига кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми бу – мамлакатда маълум бир даврда кўрсатилган барча хизматларнинг бозор қийматини, ўртача бир кишига (аҳоли жон бошига) акс эттирувчи кўрсаткичдир. Кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмини доимий аҳолининг ўртача сонига бўлиш йўли билан аниқланади.

Аҳоли жон бошига хизматларнинг асосий кўрсаткичлари
(2019-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳоли жон бошига кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 5 879,8 минг сўмга етди. 2022 йилда кўриб чиқиладиган даврга нисбатан ўсиш суръати 109,9 фоизни ташкил этиб, ҳажми эса 1 204,7 минг сўмга ошди.

Ҳудудлар кесимида аҳоли жон бошига ҳажми

(2023 йил январь-июнь, минг сўмда)

Ўзбекистон Респ.	5 879,8	Жиззах	3 077,0
Тошкент ш.	28 795,1	Хоразм	2 991,0
Навоий	4 940,7	Андижон	2 931,7
Тошкент	4 825,1	Қорақалпоғистон Респ.	2 924,4
Бухоро	4 452,3	Наманган	2 764,1
Самарқанд	3 193,2	Қашқадарё	2 547,5
Фарғона	3 107,8	Сурхондарё	2 529,9
Сирдарё	3 106,4		

Ҳудудларда аҳоли жон бошига хизматлар соҳаси кўрсаткичларининг ривожланишига бевосита ёки билвосита таъсир демография ва ижтимоий-иқтисодий хусусиятлар каби омиллар билан таъминланади. Йирик шаҳарлар ва вилоят марказларида, шунингдек, саноати ривожланган ҳудудларда аҳоли жон бошига кўрсаткичлар доимо юқори бўлади. Масалан, Навоий ва Тошкент вилоятлари, шунингдек, Тошкент шаҳрида аҳоли жон бошига хизматлар соҳаси кўрсаткичлари Наманган ва Сурхондарё вилоятларига нисбатан юқорилиги қайд этилди.

Хизматлар соҳасида кичик тадбиркорлик

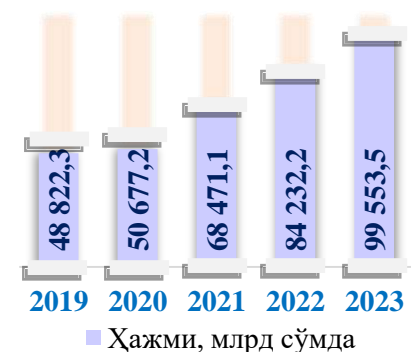
Тадбиркорлик фаолияти (тадбиркорлик) – тадбиркорлик фаолияти субъектлари томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган, ўзи таваккал қилиб ва ўз мулкӣ жавобгарлиги остида даромад (фойда) олишга қаратилган ташаббускорлик фаолиятидир.

Тадбиркорлик фаолияти субъектлари (тадбиркорлик субъектлари) белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтган ҳамда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган юридик ва жисмоний шахслардир.

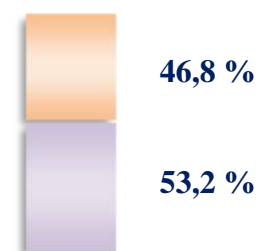
Худудлар кесимида хизматлар соҳасидаги кичик тадбиркорлик (2023 йил январь-июнь)

Худудлар	Хизматлар ҳажми, млрд.сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ.	99 553,5	46,8	103,3
Қорақалпоғистон Респ.	2 940,1	50,7	108,7
Андижон	6 401,4	65,4	105,3
Бухоро	5 349,9	59,6	106,5
Жиззах	2 628,4	57,6	105,9
Қашқадарё	5 933,5	66,6	105,8
Навоий	2 957,6	56,5	105,8
Наманган	5 411,1	65,0	107,5
Самарқанд	8 736,4	66,1	108,3
Сурхондарё	4 501,5	63,1	105,6
Сирдарё	1 418,3	50,7	105,7
Тошкент	10 035,0	69,2	107,1
Фарғона	7 989,7	64,3	106,2
Хоразм	3 521,6	59,9	104,5
Тошкент шаҳри	31 729,0	37,0	103,9

Хизматлар соҳасида кичик тадбиркорликнинг улуши (2019-2023 йиллар январь-июнь)

Хизматлар соҳасида кичик тадбиркорликнинг улуши (2023 йиллар январь-июнь)

■ Кичик тадбиркорлик
■ Йирик корхоналар

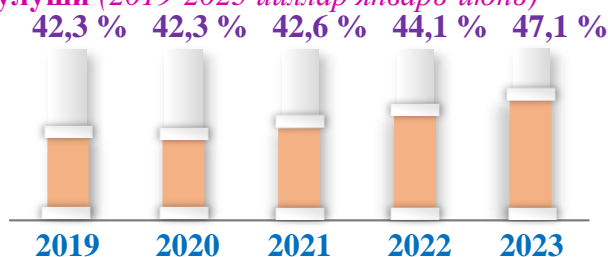
2023 йилнинг январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан кўрсатилган хизматлар ҳажми 99 553,5 млрд. сўмни ташкил этди ва бозор хизматларининг умумий ҳажмидаги улуши 46,8 % ни ташкил этди, шу жумладан 20,3 % кичик корхона ва микрофирмалардир. Жорий йилнинг ҳисобот даврида Тошкент шаҳрида кичик тадбиркорлик ҳажми 31 729,0 млрд.сўм миқдоридан қайд этилди.

3- БЎЛИМ. ХИЗМАТЛАР СОҲАСИ РИВОЖЛАНИШИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

Хизматлар соҳаси дунёнинг кўплаб мамлакатлари ялпи ички маҳсулоти (ЯИМ)нинг асосий манбаи ҳисобланади. Шундай қилиб, ЯИМдаги хизматларнинг улуши мамлакатнинг иқтисодий тузилиши ва ривожланишидаги фарқларни акс эттиради. Хизмат кўрсатиш соҳасига сармоя киритиш ва уни қўллаб-қувватлаш орқали давлатлар иқтисодий ўсишни рағбатлантиришда ва ўз фуқаролари учун фаровон келажакни таъминлашда давом этишлари мумкин.

Хизматларнинг ЯИМдаги улуши (2019-2023 йиллар январь-июнь)

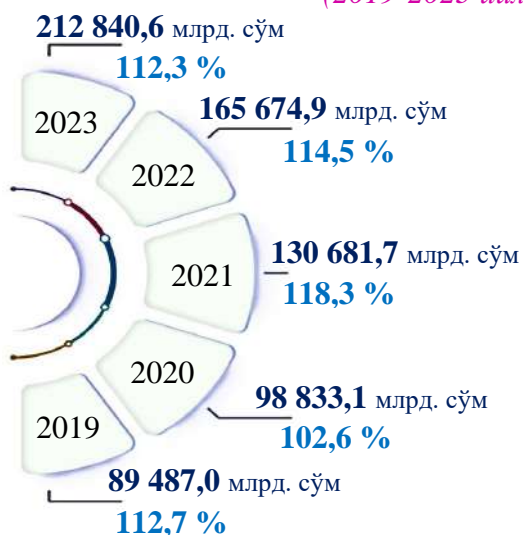
2023 йил январь-июнь ойларида хизматларнинг ЯИМдаги улуши 47,1 % ни ташкил этди. 2019 йилнинг шу даврига нисбатан бу кўрсаткич 4,8 ф.п.га ошди.

Хизматлар бу – истеъмолчилар (юридик ва жисмоний шахслар)нинг ҳолатини ўзгартирадиган ёки товарлар, хизматлар ва молиявий активлар билан айирбошлашига кўмаклашадиган ишлаб чиқариш фаолиятининг натижаси ҳисобланади.

Бозор учун ишлаб чиқарилган хизматлар олди-сотди объекти сифатида чиққанда ва иқтисодий аҳамиятга эга бўлган (хизматларни ишлаб чиқарувчининг сарф-харажатларини тўлалигича ёки сезиларли даражада қоплайдиган) нархларда сотилганда ҳисобланади.

Республика бўйича хизматлар соҳасининг асосий кўрсаткичлари динамикаси (2019-2023 йиллар январь-июнь)

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йил январь-июнь ойларида кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 212 840,6 млрд. сўмга етди. 2022 йилнинг мос даврига нисбатан (114,5 %) ўсиш суръати 112,3 % ни ташкил этди, ҳажми эса 47 165,7 млрд. сўмга ошди.

Таққослаш учун: 2019 йилнинг ҳисобот даврида хизматлар ҳажми 89 487,0 млрд. сўмни, ўсиш суръати эса 112,7 % ни ташкил этди.

Ҳисобот даврида кўрсатилган бозор хизматлари ҳажмининг ўсиш омили молиявий хизматлар (13 132,4 млрд. сўмга), транспорт хизматлари (12 792,8 млрд. сўмга), савдо хизматлари (8 581,4 млрд. сўмга) ва алоқа хизматлари (2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 3 282,4 млрд. сўмга) ўсишидир.

4- БЎЛИМ. ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА КЎРСАТИЛГАН БОЗОР ХИЗМАТЛАРИ

Бугунги кунда янги технологиялар фаол жорий этилмоқда, инфратузилма ва таълим ривожланмоқда, бу хизматлар соҳасининг тез ўсишига ёрдам беради.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 11 майдаги “Хизматлар соҳасини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-5113-сон қарори билан мамлакат иқтисодиётида хизматлар соҳаси улушини ошириш, хизмат турларини кенгайтириш ва сифатини ошириш, шунингдек, тадбиркорлик субъектларини ушбу йўналишда янада қўллаб-қувватлаш мақсадида, мамлакатимизда хизматлар соҳасини ривожлантиришнинг мақсадли параметрлари ва уларнинг мониторинги жорий этилди.

Тармоқлар таснифлагичининг белгиланган халқаро стандартларига ўтиш муносабати билан Ўзбекистон Республикасида хизматлар соҳасини ривожлантириш Дастурининг мақсадли параметрларига киритилган хизматларнинг асосий турларини гуруҳлаш, G дан S гача бўлган бўлимлар бўйича хизматлар билан боғлиқ бўлган қисм ва иқтисодий фаолият турлари бўйича маҳсулотлар (товарлар, ишлар, хизматлар) Статистик таснифлагичи (МСТ)га кўра мувофиқлаштирилди.

Кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажмининг ўсишига хизмат турларининг қўшган ҳиссаси (2023 йил январь-июнь, % да)

Кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажми ўсишининг асосий омили молиявий хизматларнинг 22,7 % га ўсиши (кўрсатилган хизматларнинг умумий ҳажми ўсишига 5,1 пункт ўсишига қўшган ҳиссаси), транспорт хизматлари — 8,6 % га (1,9 пункт ўсишига қўшган ҳиссаси), алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари — 22,9 % га (1,5 пункт ўсишига қўшган ҳиссаси), савдо хизматлари — 7,0 % га (1,7 пункт ўсишига қўшган ҳиссаси), таълим соҳасидаги хизматлар 19,5 % га (0,8 пункт ўсишига қўшган ҳиссаси). Шу билан бирга, турар – жой ва овқатланиш хизматларининг ўсиши 10,4 % ни ташкил этди, уларнинг кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажми ўсишига қўшган ҳиссаси 0,4 пунктни ташкил этди. Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматларнинг ўсиши – 9,6 %, бозор хизматларининг умумий ҳажмининг ўсишига 0,3 пунктни ташкил этди.

Хизматлар соҳасининг асосий турлари бўйича кўрсаткичлари
(2022-2023 йиллар январь-июнь)

Хизмат турларининг номи	Хизматлар ҳажми, млрд. сўмда		Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
	2022 й.	2023 й.		
Хизматлар – жами	165 674,9	212 840,6	100,0	112,3
<i>шундан асосий турлари бўйича:</i>				
алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари	11 090,7	14 373,1	6,8	122,9
молиявий хизматлар	36 882,0	50 014,4	23,5	122,7
транспорт хизматлари	36 348,8	49 141,6	23,1	108,6
<i>шу жумладан:</i> автотранспорт хизматлари	19 494,6	23 165,2	10,9	105,0
яшаш ва овқатланиш хизматлари	5 723,8	7 845,4	3,7	110,4
савдо хизматлари	41 442,2	50 023,6	23,5	107,0
кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар	4 452,2	5 337,5	2,5	109,6
таълим соҳасидаги хизматлар	6 975,7	9 107,4	4,3	119,5
соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар	3 100,9	3 829,3	1,8	104,5
ижара хизматлари	2 990,5	3 307,0	1,5	101,5
компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар	2 660,1	3 156,4	1,5	103,5
шахсий хизматлар	4 033,1	5 043,0	2,4	104,4
меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар	3 229,2	3 428,4	1,6	97,1
бошқа хизматлар	6 745,7	8 233,5	3,8	110,7

2023 йил январь-июнь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича кўрсатилган бозор хизматлари таркибида савдо хизматлари ва молиявий хизматлар 23,5 %, транспорт хизматлари – 23,1 %, алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари – 6,8 %, таълим соҳасидаги хизматлар – 4,3 % ни эгаллади.

Таққослаш учун: 2022 йилнинг таҳлил қилинаётган даврида хизматларнинг умумий ҳажмида савдо хизматлари 25,0 %, молиявий хизматлар – 22,3 %, транспорт хизматлари – 21,9 %, алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари 6,7 %, таълим соҳасидаги хизматлар – 4,2 % ни ташкил этган.

Молиявий хизматлар

Молиявий хизматлар ҳажми – молиявий воситачилик ҳисобидан олинган фоизли даромадлар ҳажми (хизматлар учун белгиланган тўловлар миқдоридан), шунингдек, молия муассасаси томонидан ссуда бериш ёки депозитни сақлаш бўйича хизматлари учун тўланадиган ҳақ ҳисобига кўра олинади.

Молиявий хизматлар
(2019-2023 йиллар январь-июнь)

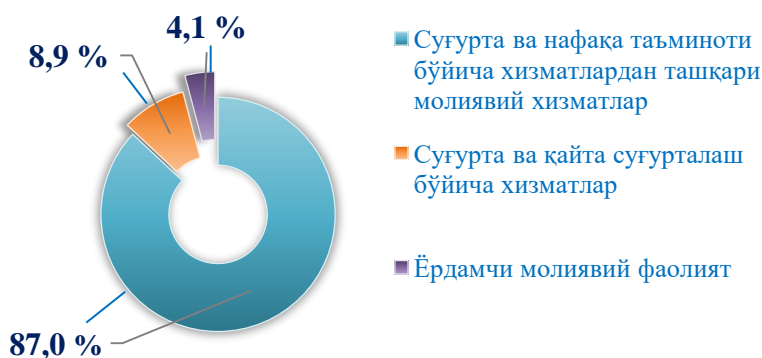
2019 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан молиявий хизматлар ҳажми 34 744,1 млрд. сўмга ошиб, 2023 йилнинг таҳлил қилинаётган даврида 50 014,4 млрд. сўмга етди. Ушбу хизматларнинг умумий ҳажмидаги улуши 23,5 % ни ташкил этди. Жами молиявий хизматларнинг ўсиш суръати 122,7 % ни ташкил этди.

Молиявий хизматлар таркибида молиявий воситачилик хизматлари устунлик қилади. Ушбу хизматларнинг улуши 87,0 % ни ташкил этди.

Ҳудудлар кесимида молиявий хизматлар
(2023 йил январь-июнь)

Ҳудудлар	Хизматлар ҳажми, млрд. сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ.	50 014,4	100,0	122,7
Қорақалпоғистон Респ.	1 387,8	2,8	119,2
Андижон	2 060,0	4,1	113,3
Бухоро	2 047,2	4,1	138,5
Жиззах	1 309,6	2,6	122,8
Қашқадарё	1 554,5	3,1	110,7
Навоий	1 219,5	2,4	126,8
Наманган	1 511,3	3,0	119,9
Самарқанд	2 174,9	4,4	116,5
Сурхондарё	1 628,9	3,3	121,5
Сирдарё	929,7	1,9	112,1
Тошкент	2 270,5	4,5	123,0
Фарғона	2 752,3	5,5	103,3
Хоразм	1 359,5	2,7	127,9
Тошкент шаҳри	27 808,7	55,6	126,4

Молиявий хизматларнинг таркиби
(2023 йил январь-июнь)

Транспорт хизматлари

Транспорт хизматларининг ҳажми – амалдаги нархларда транспорт турлари бўйича транспорт жараёнига (юкларни тушириш ва юклаш ишлари, транспорт-экспедиторлик хизматлари, транспорт хизмати ва бошқалар) бевосита боғлиқ бўлган ташиш ва бошқа фаолиятдан олинган даромад суммаси сифатида аниқланади.

Худудлар кесимида транспорт хизматлари (2023 йил январь-июнь)

Худудлар	Хизматлар ҳажми, млрд.сўм да	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ. ¹⁾	49 141,6	100,0	108,6
Қорақалпоғистон Респ.	1 415,0	2,9	103,2
Андижон	1 944,8	4,0	101,8
Бухоро	1 823,1	3,7	106,9
Жиззах	647,2	1,3	102,7
Қашқадарё	1 839,6	3,7	101,3
Навоий	809,8	1,6	98,0
Наманган	1 526,7	3,1	108,7
Самарқанд	3 075,1	6,3	105,1
Сурхондарё	1 024,3	2,1	101,1
Сирдарё	339,9	0,7	101,9
Тошкент	3 267,2	6,6	100,1
Фарғона	2 254,9	4,6	101,5
Хоразм	1 274,4	2,6	101,2
Тошкент шаҳри	8 395,3	17,1	118,5

¹⁾ Худудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

2023 йилнинг январь-июнь ойларида транспорт хизматлари ҳажми 49 141,6 млрд. сўмга етди, ўсиш суръати 2022 йилнинг шу даврига нисбатан 108,6 % ни ташкил этди. Кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмидаги улуши 23,1 % ни ташкил этди. Худудлар ўртасида транспорт хизматларининг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 17,1 % га етди.

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, ташиш ва сақлаш билан боғлиқ фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони 17 380 бирликни ёки уларнинг умумий сонининг 5,2 % ини ташкил этди, шундан 17 157 бирлиги (98,7 %) кичик тадбиркорлик субъектлари ҳисобланади.

Транспорт хизматлари (2019-2023 йиллар январь-июнь)

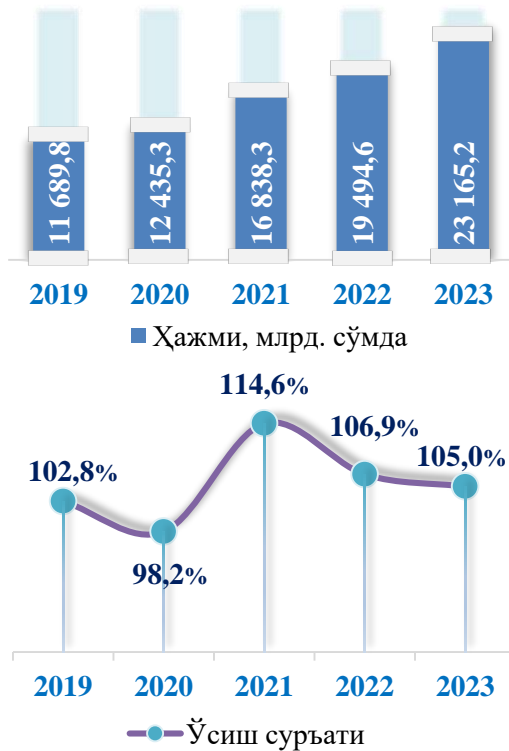
Транспорт хизматларининг турлари бўйича таркиби (2023 йил январь-июнь)

Автомобиль транспорти хизматлари

Автомобиль транспорти хизматларига темир йўлда ташишдан ташқари, курукликдаги йўловчи транспортнинг бошқа хизматлари, автомобил транспортида юк ташиш бўйича хизматлар ва кўчиш бўйича хизматлар киради.

Автомобиль транспорти хизматлари (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида автомобиль транспортида кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми 23 165,2 млрд. сўмга етди.

2022 йилнинг январь-июнига нисбатан ушбу хизматларнинг ўсиш суръати 105,0 % ни ташкил этди. Кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмидаги улуши 10,9 % даражасида қайд этилди.

Автомобиль хизматларининг ташиш турлари бўйича таркиби (2022-2023 йиллар январь-июнь)

Ҳудудлар кесимида автомобиль транспорти хизматлари (2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

Ўзбекистон Респ. ¹⁾	23 165,2
Тошкент ш.	4 100,9
Тошкент	3 030,9
Самарқанд	2 814,0
Фарғона	2 084,6
Андижон	1 889,4
Қашқадарё	1 774,8
Бухоро	1 644,6
Наманган	1 354,7
Хоразм	1 190,8
Сурхондарё	931,4
Навоий	712,8
Қорақалпоғистон Респ.	699,3
Жиззах	622,6
Сирдарё	314,0

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

Автотранспорт хизматларининг умумий ҳажмида йўловчиларни ташиш хизматлари устунлик қилади – 57,2 %.

Таққослаш учун: 2022 йил январь-июнь ойларида ушбу кўрсаткич 57,3 % ни ташкил этган.

Савдо хизматлари

Савдо хизматлари ҳажми – амалдаги нархлардаги ялпи даромад қиймати, яъни сотилган товарларнинг сотиб олиш ва сотиш нархлари орасидаги фарқининг умумий қиймати сифатида ҳисобга олинади. Агар товарлар бошқа шахс манфаатлари учун олди-сотди шартномалари, комиссиялар ёки агентлик шартномалари асосида сотилган тақдирда хизматлар қиймати мукофот миқдори сифатида акс эттирилади.

Ҳудудлар кесимида савдо хизматлари ҳажми (2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

Ўзбекистон Респ. ¹⁾	50 023,6
Тошкент ш.	18 635,0
Тошкент	4 723,6
Фарғона	3 669,9
Самарқанд	3 425,4
Андижон	2 960,0
Қашқадарё	2 720,5
Бухоро	2 661,9
Наманган	2 595,2
Сурхоандарё	2 464,7
Навоий	1 579,3
Хоразм	1 356,1
Жиззах	1 304,4
Қорақалпоғистон Респ.	1 229,0
Сирдарё	694,1

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар таркибида савдо фаолияти билан шуғулланувчи корхона ва ташкилотлар улуши (46,3 % ёки 155 132 бирлик) устунлик қилмоқда. Улардан 99,5 % ни (154 401 бирлик) кичик тадбиркорлик субъектлари ташкил этади.

Савдо хизматлари (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2019 йил январь-июнь ойларига нисбатан 2023 йил январь-июнь ойларида савдо хизматлари ҳажми 26 670,2 млрд. сўмга ошиб, 50 023,6 млрд. сўмни ташкил этди. 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан ушбу хизмат тури бўйича ўсиш суръати 107,0 % га етди.

Савдо хизматларининг умумий ҳажмида улгуржи савдонинг улуши 62,5 % ни ташкил қилади.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажми амалдаги нархларда мазкур соҳада хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг даромадлари (сотишдан тушган тушум миқдори) йиғиндиси сифатида аниқланади.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари
(2019-2023 йиллар январь-июнь)

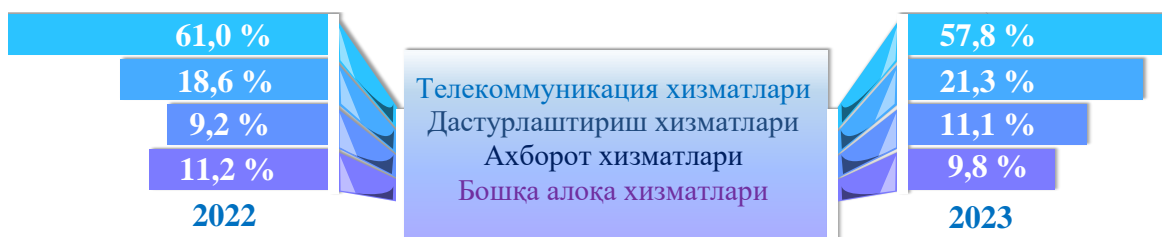
Худудлар кесимида алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари
(2023 йил январь-июнь)

Худудлар	Хизматлар ҳажми, млрд. сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ. ¹⁾	14 373,1	100,0	122,9
Қорақалпоғистон Респ.	328,2	2,3	121,6
Андижон	502,2	3,5	124,6
Бухоро	361,6	2,5	122,1
Жиззах	234,3	1,6	122,7
Қашқадарё	452,5	3,1	123,6
Навоий	211,4	1,5	124,3
Наманган	444,7	3,1	125,8
Самарқанд	626,5	4,3	124,0
Сурхондарё	366,9	2,5	128,6
Сирдарё	168,5	1,2	124,6
Тошкент	497,1	3,5	122,7
Фарғона	669,9	4,7	121,2
Хоразм	324,5	2,3	124,8
Тошкент ш.	9 173,6	63,8	122,4

2023 йилнинг январь-июнь ойларида алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажми 14 373,1 млрд. сўм даражасида қайд этилди ва 2022 йилга нисбатан ўсиш суръати 122,9 % ни ташкил этди.

¹⁾ Худудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматларининг таркиби
(2022-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, “Алоқа ва ахборот” фаолияти билан шуғулланувчи корхона ва ташкилотлар сони 9 858 бирликка етди, шундан 9 450 бирлиги кичик тадбиркорлик субъектлари ҳисобланади.

Телекоммуникация хизматлари

Телекоммуникация хизматлари бу – овозли, матнли, овозли ёки видео маълумотларни узатиш каби телекоммуникация ва бошқа тегишли хизматларни тақдим этиш.

Ҳудудлар кесимида телекоммуникация хизматлари (2023 йил январь-июнь)

Ҳудудлар	Хизматлар ҳажми, млрд.сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ. ¹⁾	8 302,9	100,0	120,0
Қорақалпоғистон Респ.	306,5	3,7	122,9
Андижон	481,4	5,8	126,4
Бухоро	334,8	4,0	123,3
Жиззах	204,6	2,5	126,4
Қашқадарё	430,5	5,2	124,3
Навоий	203,6	2,4	125,1
Наманган	414,3	5,0	127,5
Самарқанд	586,6	7,1	125,4
Сурхондарё	344,7	4,1	127,3
Сирдарё	162,5	2,0	125,6
Тошкент	428,8	5,2	125,3
Фарғона	624,2	7,5	122,4
Хоразм	299,9	3,6	125,9
Тошкент шаҳри	3 470,7	41,8	113,4

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

2023 йил январь-июнь ойларида телекоммуникация хизматлари ҳажми 8 302,9 млрд. сўмга етди. 2022 йилга нисбатан ушбу хизматларнинг ўсиш суръати 120,0 % ни ташкил этди. Кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмида уларнинг улуши 3,9 % ни ташкил этган.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида телекоммуникация хизматларининг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 41,8 % ни ёки 3 470,7 млрд. сўмни ташкил этди. Сирдарё вилоятида ушбу хизматлар умумий ҳажмининг 2,0 % ини ёки 162,5 млрд. сўмни телекоммуникация хизматлари ташкил этди.

Ушбу хизмат турининг юқори ўсиш суръатлари Наманган – 127,5 %, Сурхондарё – 127,3 %, Андижон ва Жиззах – 126,4 %, шунингдек, Хоразм – 125,9 %, Сирдарё – 125,6 %, Самарқанд – 125,4 %, Тошкент – 125,3 %, Навоий – 125,1 % вилоятларида ва Тошкент шаҳрида бу кўрсаткич 113,4 % ни ташкил этди.

Телекоммуникация хизматлари (2019-2023 йиллар январь-июнь)

ОАВ, контент ва АКТ хизматлари секторларининг муқобил тўплами
(2023 йил январь-июнь)

<i>Хизмат турларининг номи</i>	<i>Ҳажми, млрд. сўмда</i>	<i>Умумий ҳажмдаги улуши, % да</i>
Жами	15 019,9	100,0
<i>шу жумладан:</i>		
АКТ хизматлари сектори	13 689,9	91,1
<i>шу жумладан:</i>		
Дастурий таъминотни нашр қилиш бўйича хизматлар	518,3	3,8
Телекоммуникация хизматлари	8 302,9	60,6
Компьютер дастурлаштириш, маслаҳат бериш хизматлари ва бошқа ёрдамчи хизматлар	3 063,3	22,4
Маълумотларга ишлов бериш, жойлаштириш бўйича хизматлар ва ўзаро боғлиқ хизматлар; веб-порталлар	1 158,6	8,5
Компьютерлар ва алоқа ускуналарини таъмирлаш бўйича хизматлар	646,8	4,7
Контент ва оммавий ахборот воситалари сектори	1 330,0	8,9
<i>шу жумладан:</i>		
Китоблар, даврий нашрлар нашр қилиш бўйича хизматлар ва бошқа ноширлик хизматлари	314,5	23,6
Кино – видеофилмлар ва телевидение дастурлари ишлаб чиқариш бўйича хизматлар	118,4	8,9
Дастурлар тузиш ва телерадиоэшиттиришлар бўйича хизматлар	460,0	34,6
Бошқа ахборот хизматлари	437,1	32,9

2023 йилнинг январь-июнь ойларида муқобил тўпланиннг умумий таркибида АКТ хизматлари 91,1 % ни ташкил этди. Ушбу секторда телекоммуникация хизматлари 60,6 % устунлик қилади. Жорий йилнинг таҳлил қилинаётган даврида дастурий таъминотни нашр қилиш хизматларининг улуши камроқ бўлди. Ушбу хизматлар 3,8 % ни ташкил этди.

Муқобил тўпланиннг умумий ҳажмида контент ва ОАВнинг улуши 8,9 % ни ташкил этди. Унинг таркибида дастурларни тузиш ва телерадиоэшиттириш билан боғлиқ хизматларнинг улуши 34,6 % га, кино – видеофилмлар ва телевидение дастурлари ишлаб чиқариш бўйича хизматлар 8,9 % га етди.

Таълим соҳасидаги хизматлар

Мазкур секция кундузги ёки сиртқи шаклда, шунингдек, Интернет тармоғи ва почта ёзишмалари орқали давлат томонидан бериладиган ёки хусусий турли даражадаги таълимни ва турли касбларга ўргатишни ўз ичига олади. Бунга турли даражадаги мунтазам мактаб тизими доирасида турли муассасалар томонидан бериладиган таълим, шунингдек, катталар учун таълим (тайёрлаш ва қайта тайёрлаш курслари), таълимни қўллаб-қувватлаш фаолияти ва бошқалар киради.

Таълим соҳасидаги хизматлар фаолиятини амалга оширишда кўрсатилган бозор хизматлари, жумладан, масофавий таълим хизматларини кўрсатиш қиймати (контракт асосида ўқитиш шакли) акс эттирилади.

Таълим соҳасидаги хизматлар (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида таълим соҳасидаги хизматлар ҳажми 9 107,4 млрд. сўмга етди.

2022 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 119,5 % ни ташкил этган.

Ҳудудлар кесимида таълим соҳасидаги хизматлар (2023 йил январь-июнь)

Ҳудудлар	Хизматлар ҳажми, млрд.сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ.	9 107,4	100,0	119,5
Қорақалпоғистон Респ.	300,8	3,3	108,9
Андижон	484,7	5,3	115,9
Бухоро	484,8	5,3	141,7
Жиззах	202,0	2,2	105,1
Қашқадарё	415,8	4,6	141,3
Навоий	186,6	2,1	123,7
Наманган	362,5	4,0	121,4
Самарқанд	659,5	7,2	119,8
Сурхондарё	386,9	4,2	120,8
Сирдарё	105,0	1,2	101,3
Тошкент	328,8	3,6	100,8
Фарғона	617,1	6,8	130,3
Хоразм	321,3	3,5	105,7
Тошкент ш.	4 251,6	46,7	118,6

Таълим соҳасидаги хизматларнинг умумий ҳажмида олий таълим соҳасидаги хизматлар устунлик қилади, уларнинг улуши 2023 йил январь-июнь ойларида 55,6 % ни ташкил этди.

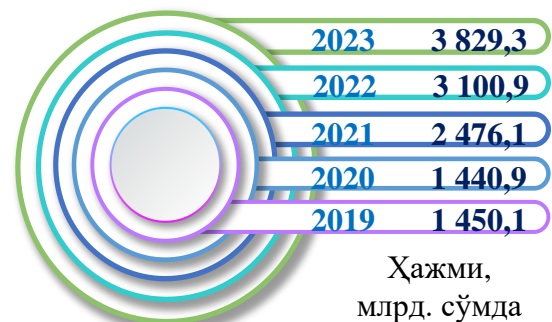
Соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар ҳажми бу – соғлиқни сақлаш муассасалари томонидан турли хил тиббий ёрдам ва санитария хизматлари учун кўрсатиладиган бозор хизматларининг қиймати дир.

Ҳудудлар кесимида соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар ҳажми (2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

Ўзбекистон Респ.	3 829,3
Тошкент ш.	1 775,6
Тошкент	372,4
Фарғона	249,9
Самарқанд	248,4
Андижон	185,9
Наманган	184,4
Бухоро	170,1
Хоразм	130,3
Қашқадарё	127,7
Сурхондарё	95,0
Жиззах	85,5
Навоий	71,0
Қорақалпоғистон Респ.	70,7
Сирдарё	62,4

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар ҳажми 3 829,3 млрд. сўмга, яъни, кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажмининг 1,8 % ига етди.

Таққослаш учун: 2019 йил январь-июнь ойларида ушбу хизматлар ҳажми 1 450,1 млрд. сўмни ёки кўрсатилган бозор хизматлари умумий ҳажмининг 1,6 % ини ташкил этган.

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмида Тошкент шаҳри – 46,4 % ва Тошкент вилояти – 9,7 % ни ташкил этди.

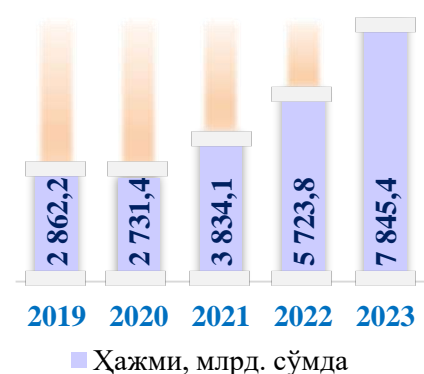
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот соҳасида хизмат кўрсатувчи фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони 10 595 бирликни ташкил этди, шундан 9 003 бирлиги кичик тадбиркорлик субъектлари ҳисобланади.

Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар

Озиқ-овқат ва ичимликлар билан таъминлаш бўйича хизматлар – озиқ-овқат маҳсулотлари ва ичимликлар етказиб бериш бўйича қўйилган устамадан ташқари, овқат тайёрлашда ишлатилган ва қайта ишланмаган ҳолда сотилган маҳсулотлар қийматини ўз ичига олувчи айланма қийматдир.

Яшаш бўйича хизматлар ҳажми қисқа муддатли турар жой билан таъминлаш бўйича кўрсатилган хизматлар (меҳмонхоналар, отеллар, мотеллар ва бошқа турар жойлар) қийматини ўз ичига олади.

Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2019 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 2023 йилнинг мос даврида яшаш ва овқатланиш хизматлари ҳажми 4 983,2 млрд. сўмга ошиб, 7 845,4 млрд. сўмга етди.

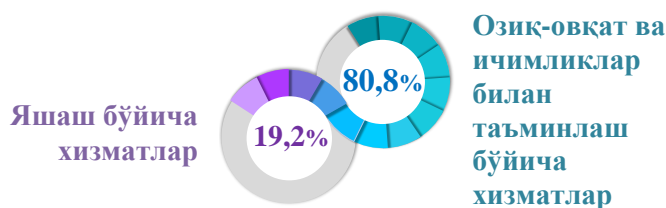
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматларда фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони 27 559 бирликни ташкил этган бўлса, улардан 27 442 бирлик кичик тадбиркорлик субъектларидир.

Ҳудудлар кесимида яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар (2023 йил январь-июнь)

Ҳудудлар	Хизматлар ҳажми, млрд.сўмда	Улуши, % да	Ўсиш суръати, % да
Ўзбекистон Респ. ¹⁾	7 845,4	100,0	110,4
Қорақалпоғистон Респ.	156,1	2,0	103,3
Андижон	193,6	2,5	103,4
Бухоро	350,4	4,5	103,5
Жиззах	159,5	2,0	104,2
Қашқадарё	287,4	3,7	109,5
Навоий	346,2	4,4	107,1
Наманган	229,9	2,9	104,4
Самарқанд	745,5	9,5	129,5
Сурхондарё	228,6	2,9	105,8
Сирдарё	73,8	0,9	105,6
Тошкент	630,8	8,0	104,7
Фарғона	307,5	3,9	106,2
Хоразм	187,9	2,4	103,4
Тошкент шаҳри	3 947,9	50,3	111,8

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

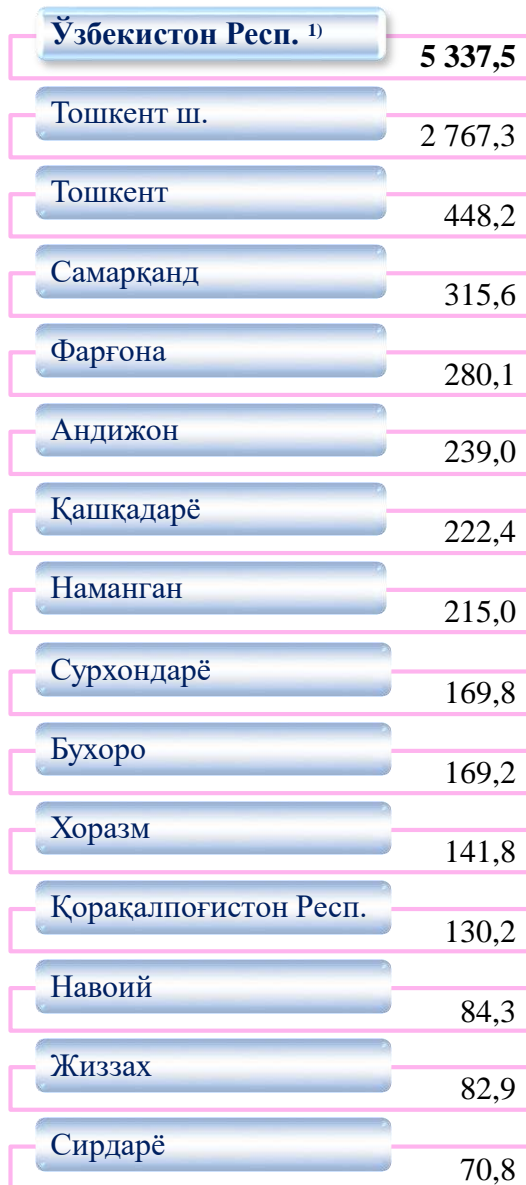
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар таркиби (2023 йил январь-июнь)

Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар

Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматларни кўрсатишда кўчмас мулк билан боғлиқ операциялар бўйича хизматлар қиймати, корхонанинг шахсий, хўжалик юритиш ёки тезкор бошқарувидаги, шунингдек, ижарага олинган кўчмас мулкни ижарага беришдан олинган даромадлари акс эттирилади.

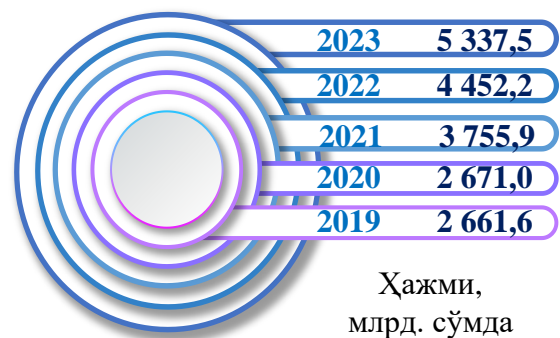
Ҳудудлар кесимида кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар ҳажми (2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

Ҳудудлар ўртасида кўчмас мулк билан боғлиқ кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 51,8 % ни ташкил этди. Сирдарё вилоятида ушбу хизматлар умумий ҳажмининг 1,3 % ини ташкил этди.

Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар (2019-2023 йиллар январь-июнь)

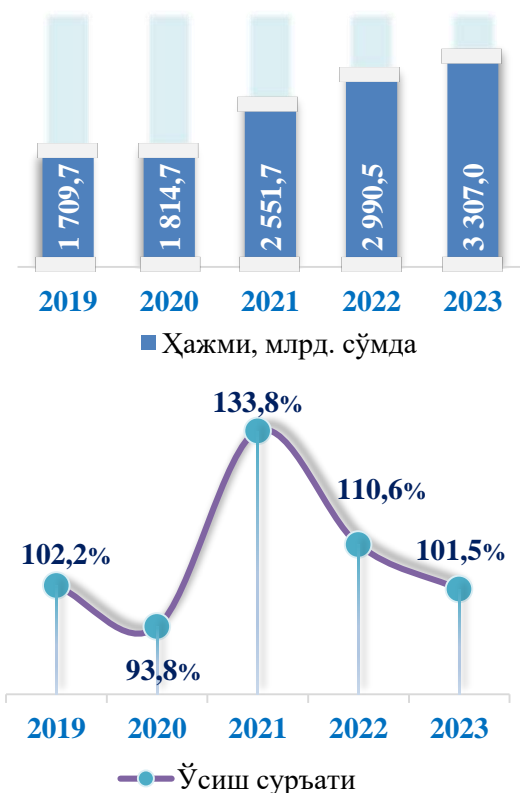
2023 йилнинг январь-июнь ойларида кўчмас мулк билан боғлиқ хизматлар ҳажми 5 337,5 млрд. сўмга етди. Хизматларнинг умумий ҳажмидаги улуши 2,5 % ни ташкил этди.

Ушбу хизматларнинг умумий ҳажмида шахсий ёки ижарага олинган кўчмас мулкни ижарага бериш ва бошқариш бўйича хизматлар улуши устунлик қилади – 91,0 %.

Ижара хизматлари

Ижара хизматлари бўйича ишлаб чиқариш ҳажми машиналар ва асбоб-ускуналарни операторларсиз ижарага бериш, маиший жиҳозлар ва шахсий эҳтиёж буюмларини ижарага беришдан олинган даромад миқдори сифатида аниқланади.

Ижара хизматлари
(2019-2023 йиллар январь-июнь)

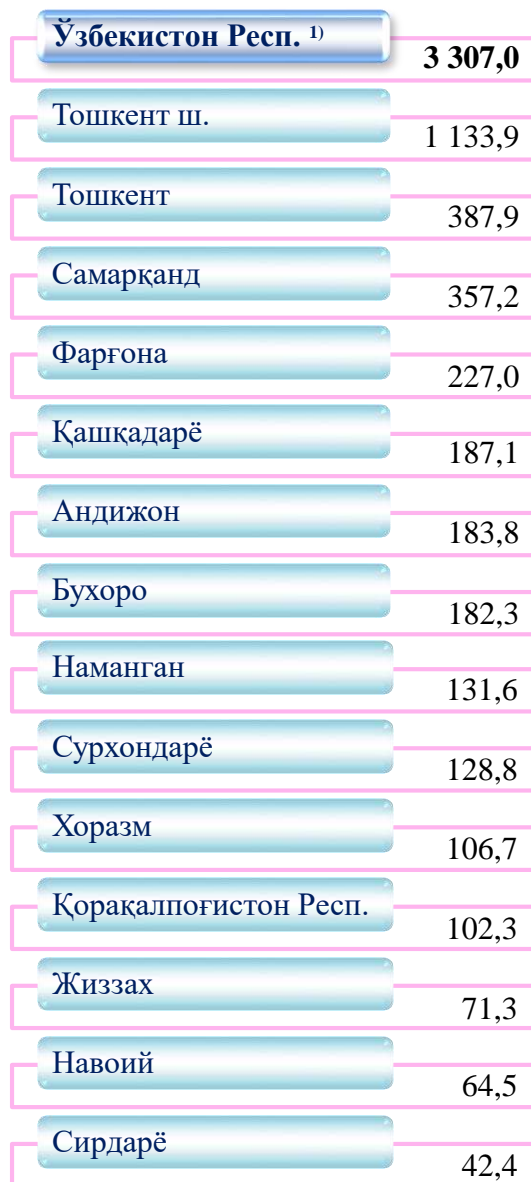

2019 йил январь-июнь ойларига нисбатан ижара хизматлари ҳажми кўриб чиқилаётган даврда 1 597,3 млрд. сўмга ошиб, 3 307,0 млрд. сўмга етди.

Кўрсатилган бозор хизматларининг умумий ҳажмида ижара хизматларининг энгил автомобиллар ва энгил автотранспорт воситаларини ижарага бериш хизматлари катта улушга эгадир – 55,2 %.

Ушбу хизмат тури Тошкент шаҳрида кўпроқ талабга эгадир. Унинг ижара хизматларининг умумий ҳажмидаги улуши 34,3 % га етди. Шу билан бирга, ушбу хизматларнинг энг катта улуши Тошкент – 11,7 % ва Самарқанд – 10,8 % вилоятларида қайд этилди. Нисбатан кичик кўрсаткич Сирдарё – 1,3 % ва Навоий – 1,9 % вилоятларида қайд этилди.

Ҳудудлар кесимида ижара хизматлари
(2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

¹⁾ Ҳудудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

Компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар

Компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар ҳажми бу – компьютерлар ва периферик ускуналарни таъмирлаш ва техник хизмат кўрсатиш, коммуникация ускуналари (факслар, радиостанциялар)ни таъмирлаш, маиший электроника (радиоприёмниклар ва телевизорлар), уй ва боғ учун ускуналар (газон ўрувчи ва ҳаво (дам) берувчи машина), пойабзал ва чарм буюмлар, мебель ва уй жиҳозлари, кийим ва аксессуарлар, спорт анжомлари, мусиқа асбоблари ва бошқа шахсий буюмлар ва маиший товарларни таъмирлашдан тушган тушум микдоридир.

Худудлар кесимида компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар (2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)

¹⁾ Худудлар бўйича тақсимланмаган ҳажмларни ҳисобга олган ҳолда

Компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар (2019-2023 йиллар январь-июнь)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида компьютерлар ва маиший товарларни таъмирлаш бўйича хизматлар ҳажми 3 156,4 млрд. сўм даражасида қайд этилди ва 2022 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 103,5 % ни ташкил этди.

Худудлар орасида ушбу хизмат турига Самарқанд вилоятида талаб кўпроқдир. Бу ҳудудда хизматлар ҳажми 379,2 млрд. сўмга етди.

**Меъморчилик, муҳандислик изланишлари,
техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар**

Меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар ҳажми шартномада назарда тутилган талабларга мувофиқ лойиҳалар, изланишлар, конструкторлик ва технологик ишлар ва кўрсатилган хизматлар, шунингдек, қурилиш ишлари устидан назорат ва бошқа инженерлик хизматларининг қийматини ўз ичига олади.

**Меъморчилик соҳасидаги хизматлар
(2019-2023 йиллар январь-июнь)**

2023 йилнинг январь-июнь ойларида меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар ҳажми 3 428,4 млрд. сўмни ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматларнинг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 52,9 % ни ташкил этди.

Хизматлар соҳаси иқтисодиётнинг бошқа тармоқлари билан солиштирганда муҳим миқдордаги инсон капиталини жамлаган билим иқтисодиётини ривожлантиришнинг асосий омилларидан бири, шунингдек, иқтисодиёт борасида олинган билимларни ривожлантиришнинг асосий омиллари: интеллектуал капитал, технология, билим, инновацияларни жамлайди.

**Ҳудудлар кесимида меъморчилик
соҳасидаги хизматлар ҳажми
(2023 йил январь-июнь, млрд. сўмда)**

Ўзбекистон Респ.	3 428,4
Тошкент ш.	1 815,3
Тошкент	294,4
Навий	256,9
Самарқанд	214,8
Қашқадарё	131,9
Фарғона	108,6
Сурхондарё	106,0
Хоразм	91,7
Наманган	89,4
Қорақалпоғистон Респ.	80,4
Андижон	78,8
Бухоро	78,6
Жиззах	58,1
Сирдарё	23,5

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Иқтисодий фаолият турлари бўйича хизматлар ҳажмида кўрсатилган хизматлар учун амалдаги бозор нархлари бўйича қўшилган қиймат солиғи ва акцизсиз ҳисобланган тўловлар ҳисобга олинади.

Хизматлар олди-сотди объекти сифатида чиққанда ва иқтисодий аҳамиятга эга бўлган (хизматларни ишлаб чиқарувчининг сарф-харажатларини тўлалигича ёки сезиларли даражада қоплайдиган) нархларда сотилганда, **бозор учун кўрсатилган бозор хизматлари** ҳисобланади.

“Кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми” статистик кўрсаткичи – маълум бир вақт давомида кўрсатилган хизматлар қийматини ўлчовчи, истеъмолчиларга (юримдик ва жисмоний шахслар, норезидентларни қўшган ҳолда) кўрсатилган хизматлар қийматини акс эттиради.

Кўрсатилган бозор хизматлари ҳажми бу – хизматлар ишлаб чиқаришга ихтисослашган ва хизмат кўрсатиш асосий фаолият тури ҳисобланадиган барча хизматлар ишлаб чиқарувчилари (юримдик ва жисмоний шахслар) томонидан кўрсатилган бозор хизматлари қийматидир.

Истеъмолчилар томонидан хизматлар учун тўловлар нақд пул, шу жумладан, пластик карточкалар ва пул ўтказиш, электрон тўловлар ва электрон пуллар орқали амалга оширилиши мумкин.

Норезидентларга кўрсатилган хизматлар (агар тўлов сўмда амалга оширилмаган бўлса), хизматларга тўловларни амалга ошириш санасида Ўзбекистон Республикаси Марказий банки томонидан сўмнинг белгиланган курси бўйича қайта ҳисобланган шартнома нархларига кўра аниқланади.

Электрон тўловлар – техник воситалар, ахборот технологиялари ва ахборот тизимлари хизматларидан фойдаланган ҳолда электрон тўлов ҳужжатлари орқали нақд пулсиз тўловларни амалга ошириш.

Электрон пуллар – Ўзбекистон Республикаси ҳудудида электрон пуллар эмитентлари томонидан чиқариладиган пуллар бўлиб, фақат Ўзбекистон Республикаси миллий валютасида номланиши лозим.

Фаолият турлари бўйича хизматларни таснифлаш, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий фаолият турлари бўйича маҳсулотларнинг (товарлар, ишлар, хизматларнинг) статистик таснифлагичига (кейинги ўринларда МСТ деб аталади) мувофиқ амалга оширилади.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари алоқа соҳасидаги хизматларни, шу жумладан телефон, телекс, телеграф, радиоэшиттириш, электрон почта, суний йўлдош, факсимиле ва бошқаларни ишлатиб, овозли маълумот, тасвир ва бошқа ахборот оқимларини узатиш хизматларини қамраб олади.

Бозор хизматлари ҳажми МСТ бўйича таснифланган барча иқтисодий фаолият турларининг хизматларга тегишли қисми (G-S секциялар) бўйича шакллантирилади.

Молиявий хизматлар Марказий банк, тижорат банклари ва бошқа молия-кредит ташкилотлари томонидан кўрсатилади. Бу гуруҳ хизматларга банкларнинг молиявий воситачилиги хизматлари (молиявий лизинг, кредит бериш), шу жумладан, масофавий банк хизматлари (интернет-банкнинг, мобил-банкнинг), инвестиция фондлари ва бошқа молиявий ташкилотларнинг молиявий воситачилиги, молия бозорлари (фонд ва валюта биржалари) фаолиятининг ёрдамчи молиявий воситачилиги ва бошқа молиявий хизматлар кирди.

Транспорт хизматлари транспортнинг барча турларида юкларни ва йўловчиларни ташиш фаолияти, шунингдек, транспортировка қилишда ёрдамчи хизмат турлари, жумладан, логистик хизматларни ўз ичига олади.

Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар меҳмонхоналар, отеллар, мотеллар ва бошқа яшаш учун жойлар каби қисқа муддатли турар жой билан таъминлаш ва озик-овқат маҳсулотлари ва ичимликлар етказиб бериш бўйича кўрсатилган хизматларни ўз ичига олади.

Савдо хизматлари улгуржи ва чакана хизматларни бирлаштириб, шунингдек, бошқа шахс манфаатлари учун товарларни олди-сотди шартномалари, комиссиялари ёки агентлик шартномалари асосида сотилган воситачилик хизматлари ҳамда автомобил ва мотоциклларни таъмирлаш хизматларини ўз ичига олади.

Кўчмас мулк билан боғлиқ хизматларни кўрсатишда кўчмас мулк билан боғлиқ операциялар бўйича хизматлар қиймати, корхонанинг шахсий, хўжалик юритиш ёки тезкор бошқарувидаги, шунингдек, ижарага олинган кўчмас мулкни ижарага беришдан олинган даромадлари, ушбу фаолият ташкилотнинг асосий фаолияти ёки йўқлигидан қатъий назар акс эттирилади.

Таълим соҳасидаги хизматлар олий, ўрта махсус, касб-хунар, умумтаълим, мактабгача таълим давлат муассасаларида тижорат асосида таълим олишни, шунингдек, радио ва телевидение, Интернет-каналлар ва почта алоқаларини қўшган ҳолда ҳар қандай даражадаги хусусий таълим олиш ва хоҳлаган касбга ўқишни қамраб олади.

Соғлиқни сақлаш соҳасидаги хизматлар стационар шифохона муассасалари, поликлиникалар, стоматология муассасалари ва тиббий лабораториялар томонидан пуллик асосида кўрсатилган комплекс хизматларни қамраб олади.

Ижара хизматлари бўйича ишлаб чиқариш ҳажми машиналар ва асбоб-ускуналарни операторларсиз ижарага бериш, маиший жиҳозлар ва шахсий эҳтиёж буюмларини ижарага беришдан олинган даромад миқдори сифатида аниқланади.

Меъморчилик, муҳандислик изланишлари, техник синовлар ва таҳлил соҳасидаги хизматлар ҳажми шартномада назарда тутилган талабларга мувофиқ лойиҳалар, изланишлар, конструкторлик ва технологик ишлар ҳамда кўрсатилган хизматлар, шунингдек, қурилиш ишлари устидан назорат ва бошқа инженерлик хизматларининг қийматини ўз ичига олади.

VI. ТРАНСПОРТ ВА АЛОҚА

1- БЎЛИМ. ФАОЛИЯТ КЎРСАТАЁТГАН ВА ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН ТРАНСПОРТ КОРХОНАЛАРИ СОНИ

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, транспорт соҳасида 17 380 корхона ва ташкилотлар (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) фаолият кўрсатмоқда. 2022 йилнинг мос даврига нисбатан уларнинг сони 1 916 бирликка пасайиб, 9,9 % га камайди.

1 июль ҳолатига кўра, транспорт соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони

(фермер ва деҳқон хўжалиklarидан ташқари, бирликда)

Таҳлил қилинаётган даврда “Ташиш ва сақлаш” фаолияти билан шуғулланувчи жами корхона ва ташкилотлар таркибида кичик тадбиркорлик субъектларининг улуши доимий равишда 98,7 % дан юқорини ташкил этган.

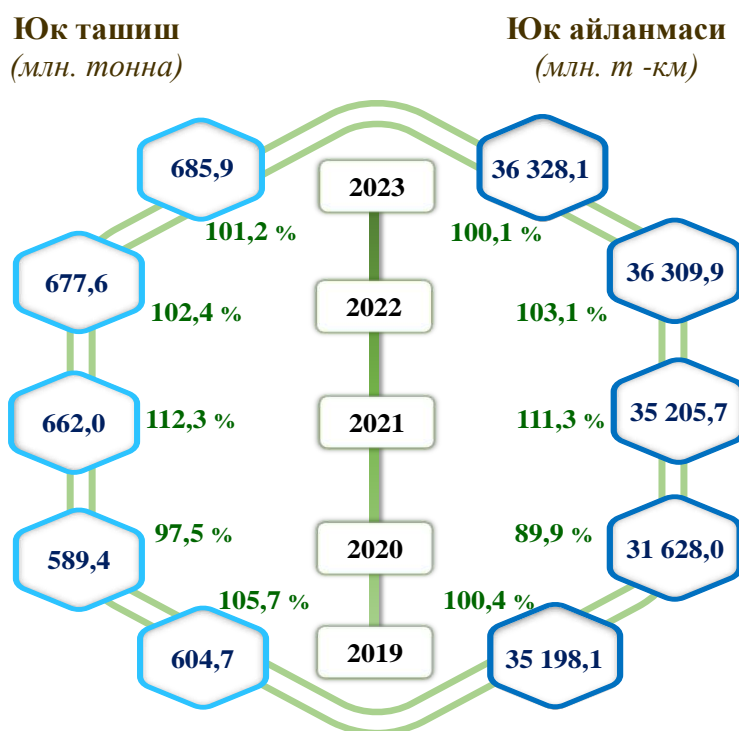
2023 йилнинг II чораги давомида “Ташиш ва сақлаш” фаолияти билан шуғулланувчи янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар сони 2 235 бирликка етди. Янги ташкил этилган транспорт корхоналари ва ташкилотларининг умумий корхоналар сонигаги улуши 4,7 % ни ташкил этди. 2022 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 141,0 % га етди.

2- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ТРАНСПОРТ ФАОЛИЯТИНИНГ АСОСИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ

Транспорт статистикаси бу – транспортда содир бўладиган ходисалар ва жараёнларни ўрганадиган статистика соҳасидир. Транспорт статистикаси кўрсаткичлари транспортнинг алоҳида турлари бўйича маълумотларини ўз ичига олади: темир йўл, автомобиль, шаҳар электр, қувур йўли ва ҳаво.

Юк ташиш (юк ташиш ҳажми) – транспорт орқали ташилган юкларнинг тонналардаги миқдори (пуллик багаж ва почтани қўшган ҳолда). Кўрсаткич транспорт турлари, қатнов, юк турлари бўйича ҳисобга олинади. Юкларни ташиш жараёнининг дастлабки дақиқаси “жўнатилган юклар (жўнатиш)” кўрсаткичи билан акс эттирилади, якуний нуқта – “келиб тушган юклар (келиб тушиши)” кўрсаткичи ҳисобланади.

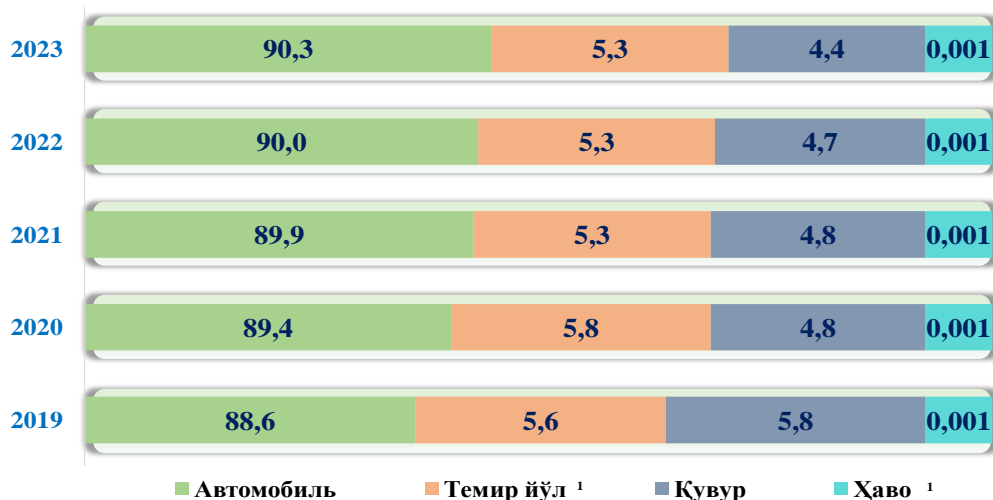
Январь-июнь ойларида барча транспорт турлари бўйича юк ташиш ва юк айланмаси (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2019 йил, 2021-2022 йилларнинг январь-июнь ойлари давомида юк ташиш ҳажмининг ўсиш суръатлари қайд этилган бўлса, 2020 йилнинг II чораги якунларида аксинча, пасайиш қайд этилди (-2,5 %).

Юк ташиш бўйича барча кузатилаётган транспорт турлари орасида автомобиль транспортининг улуши устунлик қилади (619,3 млн. тонна). Темир йўл орқали 36,3 млн. тонна юк ташилди. Қувур йўли орқали 30,3 млн. тонна газ ташилди. Юк ташиш бўйича нисбатан паст кўрсаткич ҳаво транспортида қайд этилди – 5,7 минг тонна.

Январь-июнь ойларида транспорт турлари бўйича юк ташиш таркиби (% да)

¹⁾ жўнатилган юклар

2023 йилнинг январь-июнь ойларида умумий юк ташиш ҳажмининг салмоқли қисмини автомобиль транспорти – 90,3 % ни, бошқа транспорт турларининг улуши эса – 9,7 % ни ташкил этади.

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра, юк айланмасининг умумий ҳажмида қувур транспортининг улуши 38,2 %, темир йўл транспорти 34,6 %, автомобиль транспорти 26,9 %, ҳаво транспорти 0,3 % дан иборат бўлди.

Январь-июнь ойларида транспорт турлари бўйича
юк айланмаси таркиби (% да)

	2019	2020	2021	2022	2023
Қувур	46,5	40,4	41,3	40,2	38,2
Темир йўл	32,9	36,9	34,0	33,3	34,6
Автомобиль	20,5	22,4	24,4	26,0	26,9
Ҳаво	0,1	0,3	0,3	0,5	0,3

2022 йилнинг мос даврига нисбатан кўриб чиқилаётган даврда юк айланмасининг умумий ҳажмида айрим транспорт турлари улуши ўзгарди, хусусан: қувур йўли транспорти ўз оқимини 2,0 % га, ҳаво транспорти – 0,2 % га камайтирди, шу билан бирга, автомобиль транспорти улушининг 0,9 % га ва темир йўл транспорти – 1,3 % га ўсиши қайд этилди.

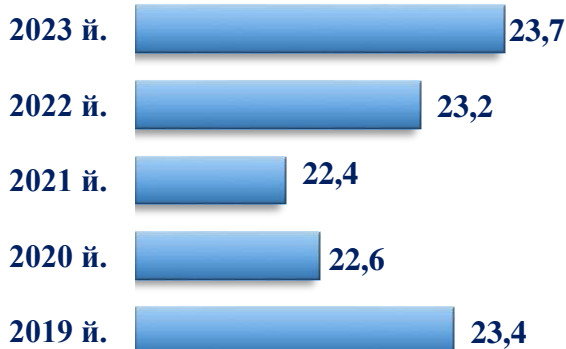
Ташилган йўловчилар – маълум вақт давомида автомобиль воситаларида турли қатнов турлари бўйича ташилган йўловчилар сони (статистик кузатув бирлиги бўлиб йўловчи-қатнови ҳисобланади).

Йўловчи айланмаси – транспортнинг йўловчи ташиш бўйича иш ҳажми. Ўлчов бирлиги йўловчи-километр ҳисобланади. Ҳар бир ташиш бўйича йўловчилар сонини ташиш масофасига кўпайтмасини йиғиндиси орқали аниқланади. Қатнов турлари ва бошқа белгилар бўйича алоҳида ҳисобланади.

**Январь-июнь ойларида барча транспорт турлари бўйича
йўловчи ташиш ва йўловчи айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

Бир нафар йўловчини ўртача ташиш масофаси (км)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида барча транспорт турларида бир нафар йўловчи ташишнинг ўртача масофаси 23,7 км.ни ташкил этган бўлса, 2022 йилнинг январь-июнь ойларида бу кўрсаткич 23,2 км, 2021 йилнинг мос даврида 22,4 км, 2020 йилда 22,6 км, 2019 йилнинг январь-июнь ойларида эса 23,4 км.ни ташкил этган.

Январь-июнь ойларида транспорт турлари бўйича
йўловчи ташиш таркиби (% да)

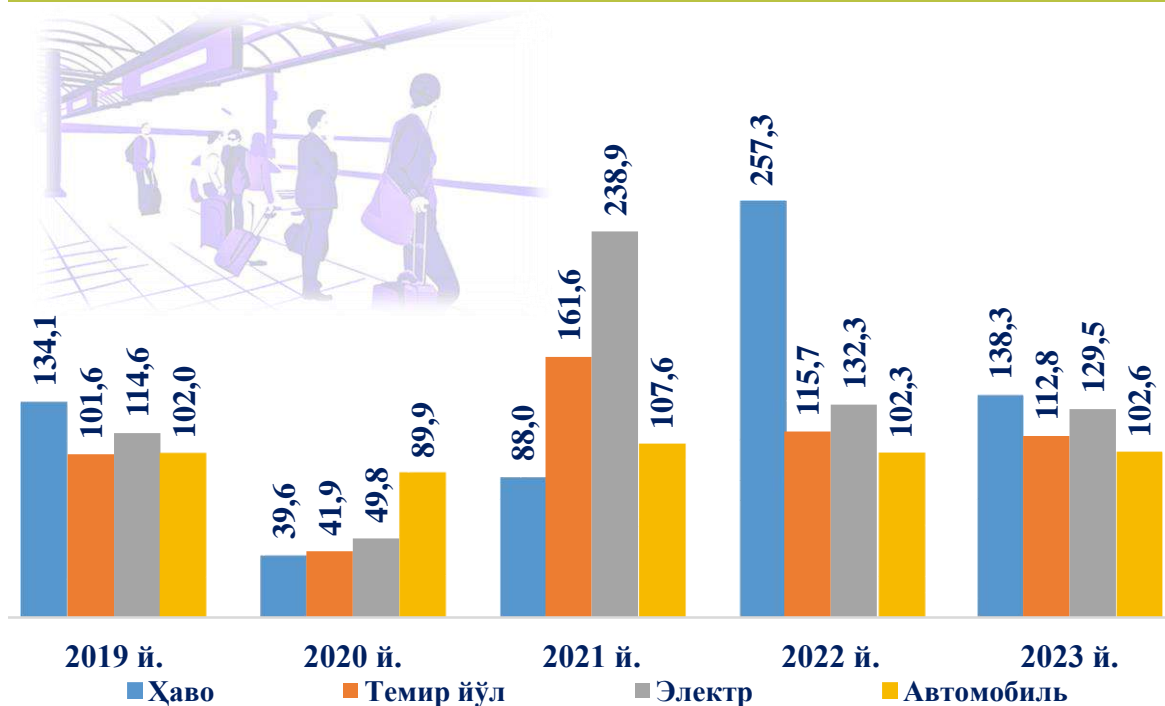

¹⁾ жўнатилган йўловчилар

2023 йилнинг январь-июнь ойларида транспорт турлари бўйича йўловчи ташиш таркибида автомобиль транспортининг улуши 97,0 % ни ташкил этди. Бу эса 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 0,6 пунктга, 2021 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 1,1 пунктга камдир.

Барча транспорт турларида йўловчи ташишда электр транспортининг улуши 2,8 % ни ташкил этди.

Январь-июнь ойларида транспортнинг барча турлари бўйича йўловчи
айланмасининг ўсиш суръатлари (% да)

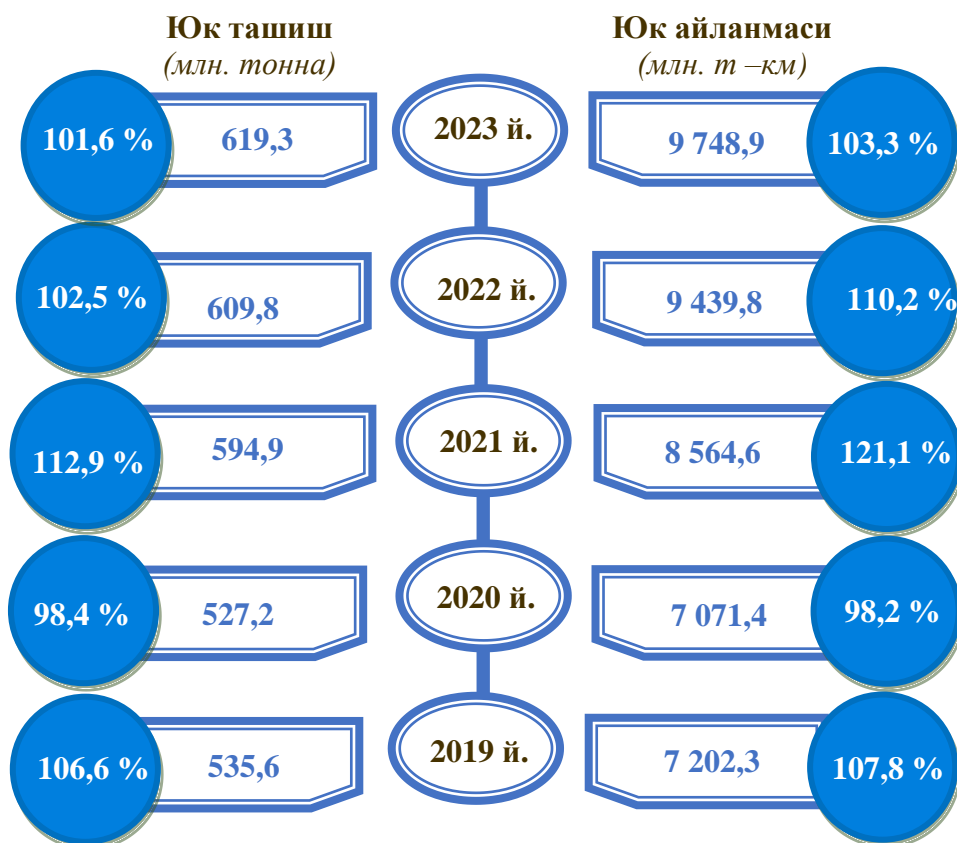

2020 йил давомида асосий транспорт турлари бўйича йўловчи айланмасининг ўсиш суръатига коронавирус пандемияси билан боғлиқ чекловлар таъсир кўрсатди. 2020 йилда йўловчи ташиш ҳажмларининг қисқариши, айрим ҳолларда эса уларни бутунлай тўхтатилиши барча транспорт турлари бўйича ўсиш суръатларининг пасайишида намоён бўлди. 2021 йилда коронавирус пандемиясининг давом эттирилиши ҳаво (ўсиш суръати – 88,0 %) янада кескин пасайишга олиб келди. Чекловларнинг юмшатилиши ёки олиб ташланиши 2022 йилдаги йўловчилар оқимининг кескин ўсишига олиб келиб, бу ҳаво (2,6 баравар) транспорти кўрсаткичларида яққол сезилди. 2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳаво транспорти йўловчи айланмасининг ўсиш суръати 138,3 % ни, шаҳар электр транспорти 129,5 % ни, темир йўл транспорти 112,8 % ни ва автомобиль транспорти 102,6 % ни ташкил этди.

Автомобиль транспорти – юридик ва жисмоний шахслар иштирокидаги саноат ва технологик мажмуа бўлиб, у йўловчилар, багаж ва юкларни, шу жумладан почта алоқасини (кейинги ўринларда йўловчилар, багаж ва юкларни) автотранспорт билан таъминлашда иқтисодиёт ва аҳолининг эҳтиёжларини қондиради.

Автомобиль транспорти йўловчи ва юкларни ташишда ҳам муҳим роль ўйнайди. 2023 йилнинг январь-июнь ойларида юк айланмаси ҳажми 309,1 млн. т-км.га кўпайиб, 9 748,9 млн. т-км ташкил этди ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 3,3 % га ошган.

**Январь-июнь ойларида автомобиль транспортида
юк ташиш ва юк айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунига кўра, автомобиль транспортида 619,3 млн. тонна юк ташилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан юк ташиш ҳажми 1,6 % га ошган. 2022 йилнинг мос даврида юк ташиш ҳажмининг ўсиш суръати 102,5 % ни, 2021 йилнинг мос даврида 112,9 %, 2020 ва 2019 йилларнинг январь-июнь ойлари давомида мос равишда 98,4 % ва 106,6 % ни ташкил этган.

Автомобиль транспорти юк айланмасида юқори ўсиш суръати 2021 йилнинг иккинчи чорагида – 112,9 % га қайд этилган бўлиб, нисбатан паст ўсиш суръатлари 2020 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига тўғри келди – 98,4 %.

**Январь-июнь ойларида автомобиль транспортида
йўловчи ташиш ва йўловчи айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари давомида автомобиль транспортида жами 2 917,7 млн. йўловчи ташилиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 102,6 % ни ташкил этди. 2022 йилнинг мос даврида ташилган йўловчилар сони 2 842,8 млн. йўловчини ташкил этиб, ўтган йилнинг январь-июнь ойларида нисбатан ўсиш суръати 103,2 % дан иборат бўлган. 2021 йилнинг 6 ой якунида 108,0 % ни, 2020 ва 2019 йилларнинг январь-июнь ойларида мос равишда 87,9 % ни ва 101,6 % ни ташкил этди.

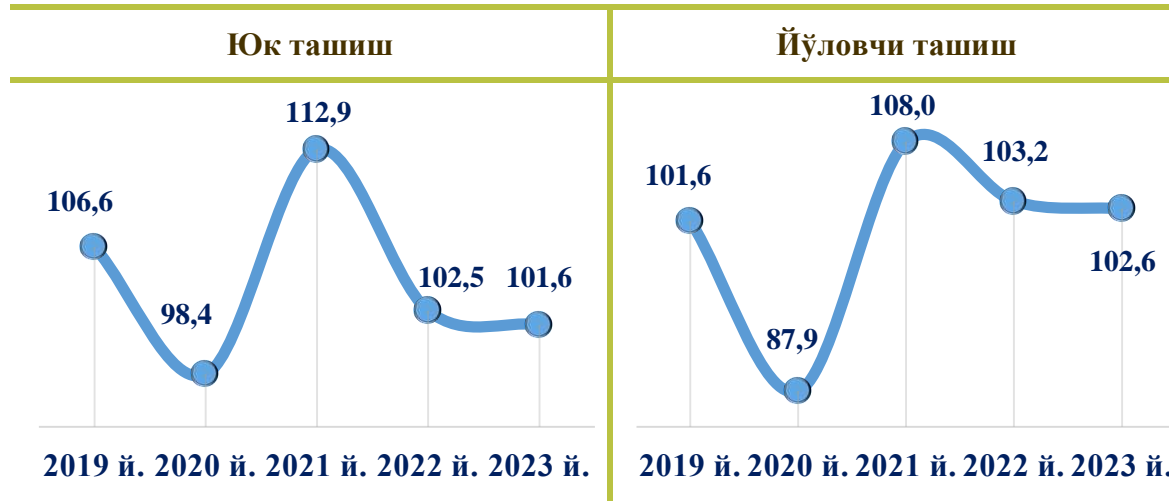
Жорий йилнинг январь-июнь ойлари натижаларига кўра, автомобиль транспортининг йўловчи айланмаси ҳажми 62 377,8 млн.йўловчи-км. (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 102,6 %), 2022 йилда 60 773,3 млн.йўловчи-км. (102,3 %), 2021 йилда 59 391,3 млн.йўловчи-км. (107,6 %), 2020 йилда 55 192,3 млн.йўловчи-км. (89,9 %), 2019 йилда 61 387,6 млн.йўловчи-км. (102,0 %)ни ташкил этган.

Январь-июнь ойларида автомобиль транспортининг юк ва йўловчи айланмаси ўсиш суръатларининг таққосланиши (% да)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари давомида автомобиль транспортда 619,3 млн. тонна юк ташилиб, бу эса 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 1,6 % га ошган.

Январь-июнь ойларида автомобиль транспортда юк ва йўловчи ташиш ўсиш суръатларининг таққосланиши (% да)

Худудлар ўртасида йўловчи ташиш таркибида энг катта ўринни Тошкент шаҳри эгаллайди. 2023 йилнинг январь-июнь ойларида унинг улуши 20,5 % ни ташкил этди. Энг паст кўрсаткич эса Сирдарё вилоятида қайд этилиб, унинг улуши 1,4 % дан иборат бўлди.

Худудлар бўйича автомобиль транспортида йўловчи ташиш
(2023 йил январь-июнь)

Худудий маълумотлар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, республика бўйича автомобиль транспортида йўловчи ташишнинг умумий ҳажмида Тошкент шаҳри, Андижон, Тошкент ва Фарғона вилоятларининг улуши салмоқли ўринни эгаллайди (умумий ҳажмдаги улуши 55,3 %).

Сирдарё, Жиззах, Навоий, Сурхондарё вилоятлари, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасига нисбатан паст кўрсаткичлар қайд этилди.

Темир йўл транспорти (темир йўл) – умумий фойдаланишдаги транспорт турларидан бири ҳисобланиб, унинг таркибига кирувчи корхоналар, муассасалар, ишлаб чиқариш ва ижтимоий мақсадлар учун ташкилотлар билан ягона ишлаб чиқариш-технологик комплекс бўлиб, бошқа давлатларнинг темир йўллари ва транспортнинг бошқа турлари билан ўзаро муносабатларда ташишга бўлган эҳтиёжни таъминлайди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида темир йўл транспортида 36,3 млн. тонна юк жўнатилиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 100,9 % ни ташкил этди.

2022 йилнинг II чораги давомида темир йўл транспорти орқали ташилган юклар ҳажми 35,9 млн. тоннани ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 102,1 % ўсиш суръати қайд этилди. 2021 йилнинг мос даврида 35,2 млн. тонна (ўсиш суръати 103,5 %), 2020 йилда 34,0 млн. тонна (ўсиш суръати 100,8 %), 2019 йилнинг январь-июнь ойларида 33,7 млн. тонна (ўсиш суръати 101,4 %) юк ташилган.

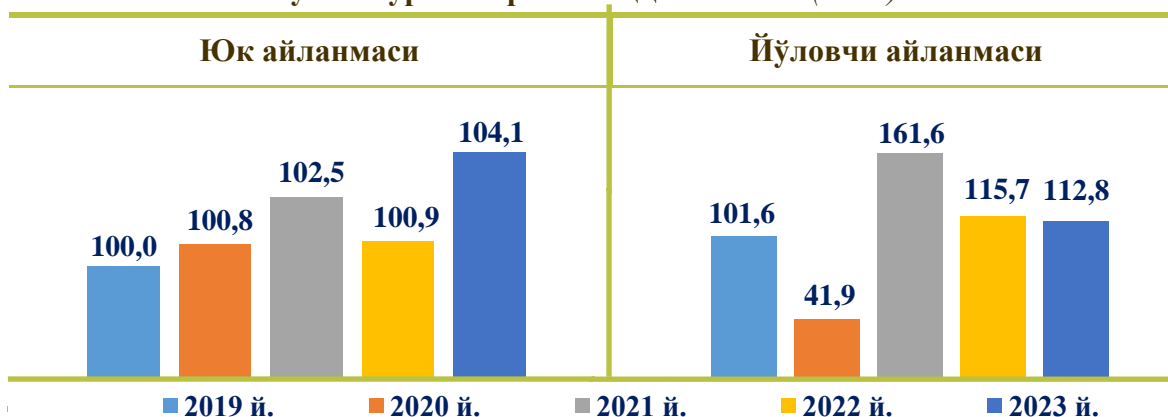
**Январь-июнь ойларида темир йўл транспортида
жўнатилган юклар ва юк айланмаси
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)**

Жорий йилнинг январь-июнь ойларида мазкур транспортда юк айланмаси ҳажми 12 581,7 млн.т-км.дан иборат бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 104,1 % ни ташкил этган. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида юк айланмаси 12 081,6 млн. т-км. (ўсиш суръати 100,9 %), 2021 йилда 11 979,1 млн. т-км (102,5 %), 2020 йилда 11 685,2 млн. т-км. (100,8 %) ва 2019 йилнинг январь-июнида 11 591,8 млн. т-км. (100,0 %) юк ташилган.

Агар 2022 йилнинг мос даври билан билан таққослайдиган бўлсак, темир йўл транспортида юк айланмаси 500,1 млн. т-км.га ошиб, 12 581,7 млн. т-км.га етди. Шу билан бирга, йўловчи айланмаси 216,6 млн. йўловчи-км.га ошиб, 1 911,4 млн. йўловчи-км.ни ташкил этди.

**Январь-июнь ойларида темир йўл транспортининг юк ва йўловчи айланмаси
ўсиш суръатларини таққосланиши (% да)**

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ўртача суткалик ҳисобда темир йўл транспортида жўнатилган юк 200,3 минг тоннани ташкил этди ёки 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 0,9 % га ошди. Жорий йилнинг II чораги давомида ўртача бир тонна юк жўнатиш масофаси 347,1 км.га етди ёки 2022 йилнинг шу даврига нисбатан 3,2 % га ошди.

**Январь-июнь ойларида темир йўл транспортида
жўнатилган йўловчилар ва йўловчи айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида темир йўл транспортида жами 4,9 млн. йўловчи ташилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 11,2 % ўсиш қайд этилди. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида ташилган йўловчилар сони 4,4 млн. йўловчини ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 112,5 % ни ташкил этди. 2021 йилнинг мос даврида ташилган йўловчилар сонининг кескин пасайиши қайд этилди (3,9 млн. йўловчи, 93,2 %).

Жорий йилнинг январь-июнь ойлари давомида темир йўл транспорти йўловчи айланмаси ҳажми 1 911,4 млн.йўловчи-км. (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 112,8 %), 2022 йилда – 1 694,8 млн. йўловчи-км. (115,7 %), 2021 йилда 1 465,0 млн. йўловчи-км. (161,6 %), 2020 йилда 906,6 млн. йўловчи-км. (41,9 %), 2019 йилда – 2 161,3 млн. йўловчи-км. (101,6 %)ни ташкил этган.

Магистрал темир йўл транспортига ортилган
асосий турдаги юклар кўрсаткичи
(2023 йил январь-июнь)

	Ҳажми, минг тонна	Жами ҳажмга нисбатан улуши, % да	Ўтган йилга нисбатан ўсиш суръати, % да
Юклар – жами	36 250,0	100,0	100,9
<i>шундан:</i>			
кўмир	2 660,9	7,3	104,4
нефть юклари	3 241,3	8,9	116,8
турли рудалар	4 771,9	13,2	133,4
қора металл	603,1	1,7	98,8
қора металл парчалари	413,8	1,1	96,2
кимёвий ва минерал ўғитлар	1 719,0	4,7	76,9
қурилиш юклари	2 530,6	7,0	77,3
цемент	996,4	2,8	62,6
ёғоч юклари	13,4	0,0	105,8
дон ва ёрмалар	660,0	1,8	95,5
картошка, сабзавот ва мевалар	125,5	0,4	56,0
пахта толаси	2,3	0,0	15,6
бошқа юклар	18 511,8	51,1	103,2

2023 йилнинг январь-июнь ойларида умумий фойдаланишдаги темир йўл транспортида жўнатилган юк турлари бўйича 2022 йилнинг мос даврига нисбатан уларнинг айрим турлари бўйича юқори ўсиш суръатлари қайд этилди. Хусусан: турли рудалар (133,4 %), нефть юклари (116,8 %) ва ёғоч юклари (105,8 %). Картошка, сабзавот ва мевалар (56,0 %), цемент (62,6 %), кимёвий ва минерал ўғитлар (76,9 %), шунингдек, қурилиш юклари (77,3 %) каби юклар камроқ миқдорда жўнатилди.

Темир йўл орқали жўнатилган юкларнинг умумий ҳажмига нисбатан катта улушларни турли рудалар (13,2 %), нефть юклари (8,9 %), кўмир (7,3 %), қурилиш юклари (7,0 %), кимёвий ва минерал ўғитлар (4,7 %) ва бошқа юклар (51,1 %) эгаллайди.

Ҳаво транспорти бу – ҳаво кемалари (самолётлар) ва улардан фойдаланиш учун зарур бўлган инфратузилмани ўз ичига олган транспорт тури: аэропортлар, диспетчерлик ва техник хизматлар.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳаво транспортида юк ташиш ҳажми 5,7 минг тоннани ташкил этиб, бу эса 2022 йилнинг мос давридаги юк ташиш ҳажми даражасидан 29,1 % га юқори. Кўриб чиқилаётган даврда юк айланмаси 27,9 % га камайиб, 117,9 млн. т-км.ни ташкил этди.

**Январь-июнь ойларида ҳаво транспортида
жўнатилган юклар ва юк айланмаси
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)**

Тахлил этилаётган йилларнинг январь-июнь ойлари давомида ҳаво транспортида жўнатилган юклар ва юк айланмаси кўрсаткичларининг ўзгариши бир мунча кенг диапазонга эга бўлди. 2023 йилнинг II чораги давомида ҳаво транспорти орқали жўнатилган юклар ҳажми 5,7 минг тоннани ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 129,1 % ўсиш суръати қайд этилди. 2022 йилнинг мос даврида 4,4 минг тонна (ўсиш суръати 147,0 %), 2021 йилда 3,0 минг тонна (127,1 %), 2020 йилда 2,4 минг тонна (47,1 %) ва 2019 йилнинг январь-июнь ойларида 5,0 минг тонна (57,6 %) юк жўнатилган.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида мазкур транспортда юк айланмаси ҳажми 117,9 млн.т -км.дан иборат бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 72,1 % га тенг бўлган. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида юк айланмаси ҳажми 163,6 млн. т –км. (ўсиш суръати 143,4 %), 2021 йилда 114,1 млн. т –км (141,2 м.), 2020 йилда 80,8 млн. т –км. (1,8 м.) ва 2019 йилнинг январь-июнида 43,7 млн. т –км. (72,4 %) ни ташкил этган.

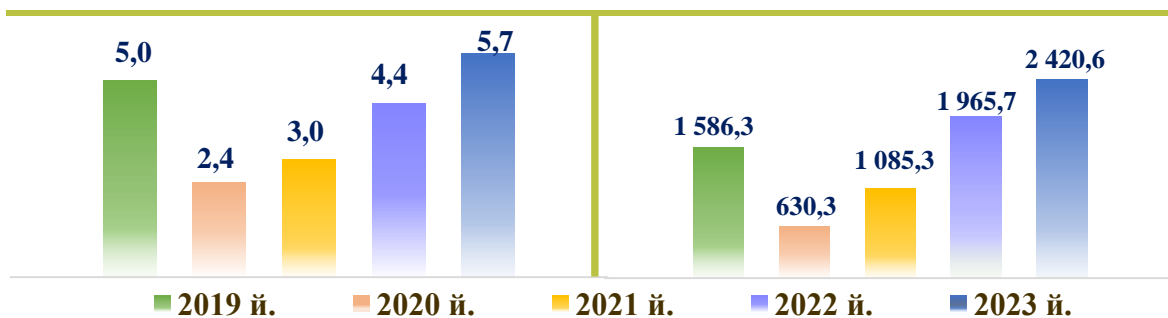
**Январь-июнь ойларида ҳаво транспортида
жўнатилган йўловчилар ва йўловчи айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳаво транспорти орқали жами 2,4 млн. йўловчи жўнатилган бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 23,1 % ўсиш қайд этилди. 2022 йилнинг январь-июнь ойларида ташилган йўловчилар сони 2,0 млн. йўловчини ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 1,8 маротабани ташкил этди. 2021 йилда 1,1 млн. киши (1,7 м.), 2020 йилда – 0,6 млн. киши (39,7 %), 2019 йилнинг январь-июнь ойларида – 1,6 млн. киши (134,7 %).

Жорий йилнинг январь-июнь ойлари давомида ҳаво транспорти йўловчи айланмаси ҳажми 6 470,0 млн. йўловчи-км. (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 138,3 %), 2022 йилда 4 678,2 млн. йўловчи-км. (2,6 м.), 2021 йилда 1 818,4 млн. йўловчи-км. (88,0 %), 2020 йилда 2 067,1 млн. йўловчи-км. (39,6 %), 2019 йилда 5 214,0 млн. йўловчи-км. (134,1 %)ни ташкил этган.

Январь-июнь ойларида ҳаво транспорти фаолиятининг асосий кўрсаткичларини таққосланиши
Жўнатилган юк (минг тонна) **Жўнатилган йўловчи (минг йўловчи)**

Ҳаво кемаларининг кечикмасдан мунтазам етиб келиши 2022 йилнинг январь-июнь ойларидаги 73,4 % ўрнига 93,8 % ни ташкил этди. 2023 йилнинг январь-июнь ойларида 853 авиапарвоз кечиктирилган. Халқаро ташувларда ҳаво кемаларининг мунтазам етиб келиши 22,9 ф.п. га кўпайиб, 93,7 % ни ташкил этди (2022 йил январь-июнь ойларида 70,8 %).

Халқаро йўловчилар сонининг ортиши Париж, Истанбул, Сеул ва Саудия Арабистонига парвозлардан ташқари, Жакарта ва Урумчига йўловчи ташиш қайта тиклангани билан изоҳланади.

Магистрал қувурлар – газни қазиб олиш ёки ишлаб чиқариш жойидан газ тақсимлаш станцияларигача бўлган узок масофаларга ўтказиш учун мўлжалланган қувурлардир.

Январь-июнь ойларида қувур йўли транспортида юк ташиш ва юк айланмаси
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида қувур йўли транспорти орқали 30,3 млн. тонна газ қуйилган бўлиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 5,0 % га пасайган. Ўтган йилнинг январь-июнига нисбатан 2022 йилда қуйилган газ ҳажми 0,1 % га, 2021 йилда 13,1 % га, 2020 йилда 20,2 % га қисқарганлиги қайд этилиб, 2019 йилнинг январь-июнь ойларида эса ўсиш суръати рўйхатга олинган (3,6 %). Қувур йўли транспортининг юк айланмаси кўрсаткичларида ҳам айнан шундай ҳолат, яъни, таҳлил этилаётган даврнинг сўнгги 4 йил мобайнида (2019, 2020 ва 2023 йй. январь-июнь) ўсиш суръатларида салбий натижалар қайд этилган бўлса, 2021 ва 2022 йилларнинг мос даврида аксинча ушбу кўрсаткичнинг ўсиши кузатилган.

Шаҳар электр транспорти – энергия манбаи сифатида электр-энергиясидан фойдаланадиган транспорт тури ва тортиш электр моторидан фойдаланилади. Шаҳар электр транспортида статистика кузатув объекти бўлиб йўловчиларни ташиш, ҳаракатланувчи таркиб, ундан фойдаланиш, йўл станциялари, транспорт ишларининг молиявий натижалари ҳисобланади. Статистика кузатуви бирлигини метрополитен, трамвай ва троллейбус корхоналари ташкил этади

2023 йилнинг январь-июнида электр транспортида 83 054,1 минг йўловчи ташилиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 28,9 % ўсиш қайд этилди. Ушбу транспортнинг йўловчи айланмаси 605,8 млн. йўловчи-км.ни ташкил этган бўлиб, бу 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 29,5 % га кўпдир.

**Январь-июнь ойларида шаҳар электр транспортида
йўловчи ташиш ва йўловчи айланмаси**
(ўтган йилнинг мос даврига нисбатан)

Жорий йилнинг январь-июнь ойлари давомида шаҳар электр транспортида жами 83,1 млн. йўловчи ташилган бўлиб, шулардан метрополитенда 81,0 млн. йўловчи, трамвайда 1,7 млн. йўловчи ва троллейбусда 0,4 млн. йўловчи ташилган. Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 128,9 % ни ташкил этди (метрополитен 128,9 %, трамвай 127,3 %, троллейбус 1,5 баравар). Мазкур транспорт тури бўйича йўловчи ташишнинг ўсиш суръатлари 2022 йилда 133,6 %, 2021 йилда 2,4 м. %, 2020 йилда 50,2 % ва 2019 йилда 113,5 % ни ташкил этган.

Ушбу транспорт тури бўйича таҳлил этилаётган давр мобайнида йўловчи айланмасининг юқори ўсиш суръатлари 2023 (129,5 %) ва 2021 (2,4 м. %) йилларнинг январь-июнь ойларида қайд этилган. 2019 йилнинг мос даврида шаҳар электр транспортининг йўловчи айланмаси 297,0 млн. йўловчи-км.ни ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида ушбу кўрсаткич 605,8 млн. йўловчи-км.га тенг бўлди.

Электр транспортида йўловчи ташиш (97,5 %) ва йўловчи айланмасидаги энг юқори улуш метрополитен (97,4 %) ҳиссасига тўғри келди.

Шундай қилиб, метрополитенда йўловчи ташиш ҳажми 80 966,7 минг йўловчини ташкил этиб, бу эса 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 28,9 % га кўпдир. Умумий йўловчи айланмаси эса 590,2 млн. йўловчи-км.ни ташкил этди.

Январь-июнь ойларида электр транспортида йўловчи ташиш таркиби (% да)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунлари бўйича трамвайда 1 742,7 минг йўловчи ташилди, бу 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 27,3 % га кўпдир.

Трамвайнинг йўловчи айланмаси 6,1 млн. йўловчи-км.ни ташкил этди. Электр транспортида йўловчи ташиш таркибида трамвайнинг улуши 2,1 % га тенг бўлди.

Шу билан бирга, троллейбусда 344,7 минг йўловчи ташилиб, бу 2022 йилнинг январь-июнь ойларида нисбатан 1,5 бараварга кўпдир. Троллейбуснинг йўловчи айланмаси 9,4 млн. йўловчи-км.ни ташкил этиб, 2022 йилга нисбатан 1,5 бараварга ошган. Бироқ, электр транспортида йўловчи ташиш таркибида троллейбуснинг улуши бор йўғи 0,4 % ни ташкил этди.

3-БЎЛИМ. ТРАНЗИТ ТАШУВЛАР¹⁾

Транзит ташишлар – йўловчилар, багаж, юк багажи, юк ва почта жўнатмаларининг Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали ҳар қандай транспорт тури орқали ҳаракатланиши, агар бундай ҳаракат йўлнинг фақат бир қисмида бўлса, жўнатиш пунктлари ва йўналишлари мамлакатдан ташқарида бўлади.

2023 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали олиб ўтилган транзит юклар ҳажми ва таркиби (% да)

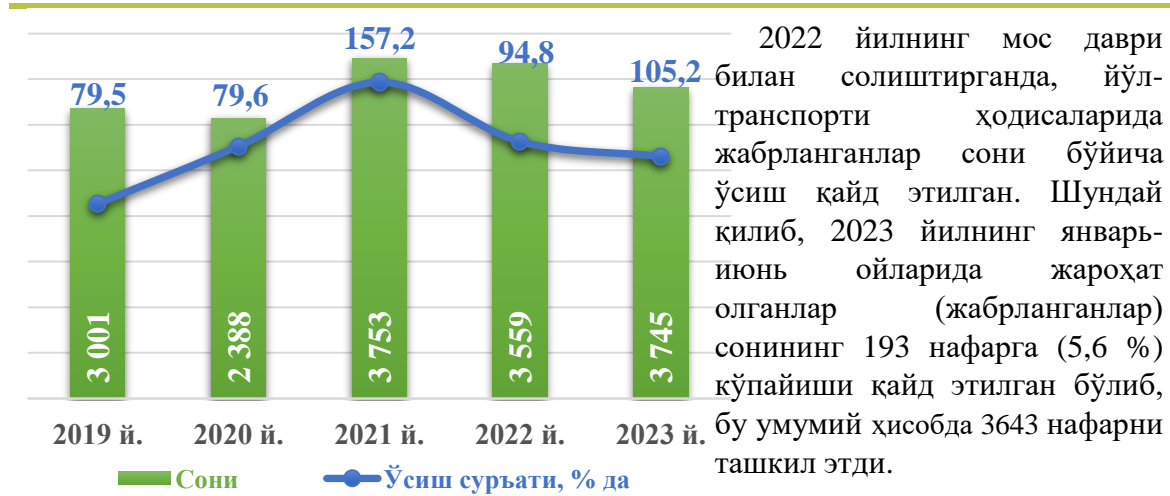

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан ўтган темир йўл юк вагонлари сони 84 340 бирликни, автомобиль транспортлари сони эса 58 805 бирликни ташкил этди.

4-БЎЛИМ. ЙЎЛ-ТРАНСПОРТИ ҲОДИСАЛАРИ²⁾

Йўл-транспорти ҳодисаси – транспорт воситасининг йўлдаги қатнови жараёнида содир бўлиб, фуқароларнинг ўлими ёки уларнинг соғлиғига зарар етишига, транспорт воситалари, иншоотлар, юклар шикастланишига ёки бошқа тарзда моддий зарар етказилишига сабаб бўлган ҳодиса.

Ўзбекистон Республикасида йўл-транспорти ҳодисалари сони
(январь-июнь, бирликда)

2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда, йўл-транспорти ҳодисаларида жабрланганлар сони бўйича ўсиш қайд этилган. Шундай қилиб, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида жароҳат олганлар (жабрланганлар) сонининг 193 нафарга (5,6 %) кўпайиши қайд этилган бўлиб, бу умумий ҳисобда 3643 нафарни ташкил этди.

¹⁾ Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Иқтисодийёт ва молия вазирлиги ҳузуридаги Божхона қўмитасининг электрон маълумотлар базаси асосида тайёрланган

²⁾ Ўзбекистон Республикаси ИИВ ЖХД Йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати маълумотларига асосан

2023 йилнинг январь-июнь ойларида умумий йўл-транспорти ҳодисалари сони 3 745 бирликни ташкил этди. 2022 йилнинг мос даврига нисбатан мазкур кўрсаткич 186 бирликка ошган (5,2 %)

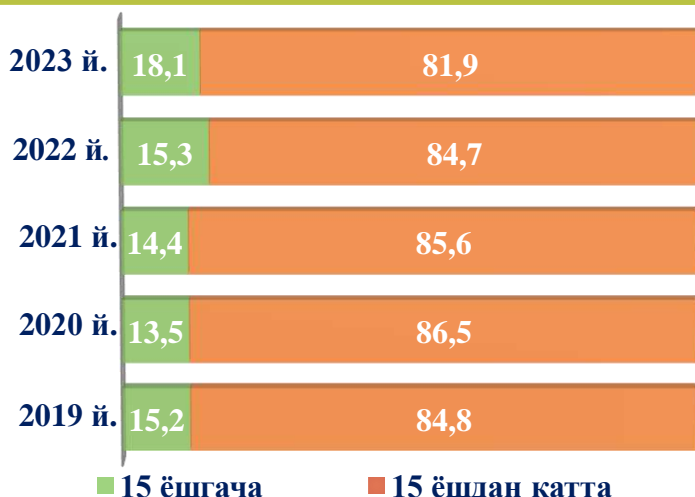
**Худудлар кесимида йўл-транспорти ҳодисалари
сонини таққосланиши**
(2023 йил январь-июнь, бирликда)

Худудий маълумотлар таҳлили шуни кўрсатдики, республика бўйича қайд этилган йўл-транспорти ҳодисаларининг энг кўп сони Фарғона, Тошкент, ва Самарқанд вилоятлари, шунингдек, Тошкент шаҳри ҳиссасига тўғри келади (республика кўрсаткичининг 54,1 % и).

Сирдарё, Навоий, Хоразм ва Бухоро вилоятларида нисбатан паст кўрсаткичлар қайд этилган.

**Йўл-транспорти ҳодисаларида жароҳат олганлар (жабрланганлар)
сонини худудлар кесимида таққосланиши** (январь-июнь, киши)

2023 йил январь-июнь ойларида йўл-транспорти ҳодисаларида жароҳатланганлар умумий сонининг 18,1 % ини 15 ёшгача бўлган болалар ташкил этди (659 та ҳолат). Бу эса 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 2,8 пунктга юқори бўлиб, 2021 йилдаги кўрсаткичга нисбатан эса 3,7 пунктга кўпдир.

Йўл-транспорти ҳодисаларида жароҳат олганлар (жабрланганлар)
сонини ҳудудлар кесимида таққосланиши (январь-июнь, киши)

Ҳудудлар бўйича кўрсаткичнинг 2022 йилнинг шу даврига нисбатан сезиларли пасайиши Наманган (-32 киши), Андижон (-14 киши), Сирдарё (-11 киши), Навоий (-9 киши) ва Сурхондарё вилоятларида (-6 киши) қайд этилди.

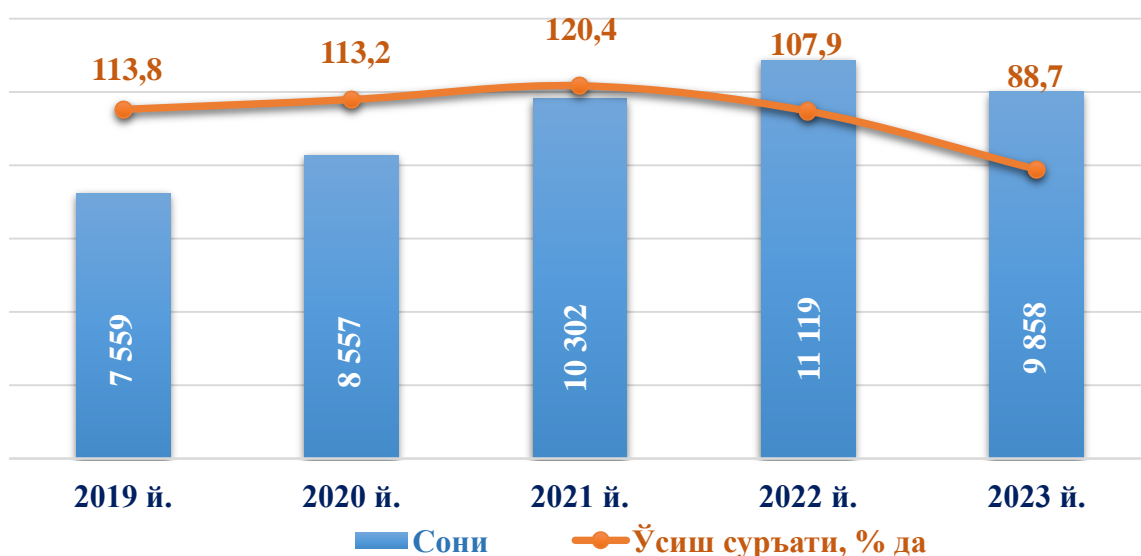
Йўл-транспорти ҳодисаларида жароҳат олганлар сонининг ўсиши Қашқадарё (47 киши), Хоразм (30 киши), Бухоро (26 киши), Жиззах (25 киши), Самарқанд (19 киши) вилоятларида ва Тошкент шаҳрида (102 киши) кузатилди.

5- БЎЛИМ. АЛОҚА ВА КОММУНИКАЦИЯ СОҲАСИ

Алоқа статистикаси бу – алоқа каби иқтисодий секторнинг оммавий жараёнлари ва ходисаларини ўрганадиган статистика фанининг бир тармоғи.

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, ахборот ва алоқа иқтисодий фаолият турида 9 858 та корхона ва ташкилотлар (деҳқон ва фермер хўжаликларидан ташқари) фаолият кўрсатмоқда. 2022 йилнинг мос даврига нисбатан уларнинг сони 1 261 тага камайиб, 11,3 % га пасайган.

**1 июль ҳолатига кўра ахборот ва алоқа соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони (бирликда)
(фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари)**

Юқоридаги диаграмма маълумотларига асосан, ушбу соҳада фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сонидан барқарор ўсиш суръатлари кузатишга бўлса, 2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, уларнинг сони 11,3 % га қисқарди.

Ўзбекистон Республикаси бўйича алоқа ва ахборотлаштириш соҳасидаги хизматлар ҳажми (январь-июнь, млрд. сўм)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажми 14 373,1 млрд. сўмни ташкил этди ёки 2022 йилнинг шу даврига нисбатан 22,9 % га ўсди.

Ўзбекистон Республикаси бўйича алоқа ва ахборотлаштириш соҳасида кўрсатилаётган хизматлар ҳажми сўнги йилларда сезиларли даражада ошди. Демак, 2019 йилнинг январь-июнь ойларида мазкур соҳада хизматлар ҳажми 5 033,3 млрд. сўмни ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг биринчи чораги натижаларига кўра ушбу кўрсаткич 14 373,1 млрд. сўмга етди.

Алоқа ва ахборотлаштириш хизматлари ҳажмида энг катта улуш телекоммуникация хизматларига тўғри келади – 57,8 %.

Худудлар кесимида телекоммуникация хизматлари (2023 йил январь-июнь, млрд. сўм)

Худудлар бўйича маълумотлар таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, Ўзбекистон Республикаси бўйича телекоммуникация соҳасида кўрсатилган хизматларнинг умумий ҳажмида Тошкент шаҳрининг улуши 41,8 % ни ташкил этиб, 3 470,7 млрд. сўмга етди.

Алоқа хизматлари таркиби (% да)

Тақдим этилган жадвал маълумотлари шуни кўрсатадики, 2021-2023 йиллар давомида мобил алоқа хизматлари ва бошқа алоқа хизматлар ўртасида нисбатан тенгликни қайд этди.

2023 йил январь-июнь ойларида мобил алоқа хизматлари (Интернетни қўшган ҳолда) умумий алоқа хизматларининг 50,5 фоизини ташкил этди.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича мобил
алоқа абонентлари сони

(1 июль ҳолатига кўра, минг абонент)

	2019 й.	2020 й.	2021 й.	2022 й.	2023 й.
Ўзбекистон Республикаси	22 595,4	24 042,2	27 483,0	30 508,2	33 225,4
Қорақалпоғистон Республикаси	1 286,0	1 290,0	1 400,4	1 431,1	1 552,6
<i>вилоятлар:</i>					
Андижон	1 868,2	2 070,9	2 077,4	2 556,5	2 772,7
Бухоро	1 269,8	1 325,4	1 418,3	1 486,1	1 578,5
Жиззах	797,6	866,9	925,7	985,8	1 096,8
Қашқадарё	1 754,5	1 860,1	2 053,4	2 146,1	2 284,8
Навоий	809,7	867,5	912,4	994,3	1 088,7
Наманган	1 717,1	1 809,7	1 871,2	2 271,6	2 456,2
Самарқанд	2 161,6	2 247,2	2 733,5	2 875,1	3 091,8
Сурхондарё	1 392,8	1 433,2	1 518,9	1 682,3	1 852,6
Сирдарё	566,9	583,6	686,3	707,0	778,2
Тошкент	1 016,4	1 244,1	1 558,1	1 729,6	1 909,8
Фарғона	2 389,4	2 652,4	2 937,3	3 079,8	3 372,9
Хоразм	1 168,1	1 202,2	1 285,2	1 330,7	1 454,9
Тошкент ш. ¹⁾	4 397,3	4 589,0	6 104,9	7 232,2	7 934,9

¹⁾ Тошкент вилоятининг “UNITEL” ва “RUBICON WIRELESS COMMUNICATION” ҳажмларини қўшган ҳолда

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра, (Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазирлиги маълумотларига асосан) Интернет тармоғига уланиш хизматларини кўрсатиш учун рухсатномага эга хўжалик юритувчи субъектлар сони 299 бирликни ташкил этди.

2023 йилнинг I чораги билан таққослаганда, таҳлил қилинаётган давр мобайнида халқаро ахборот узатиш каналларининг ўтказувчанлик қобилияти ўзгаришсиз қолди (3200 Гбит/с гача).

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Умумий фойдаланишдаги автомобиль транспорти – аҳолини ва иқтисодиётни барча тармоқларининг йўловчилар, багажлар ва юклар, шу жумладан, почталарни автомобилларда ташишга бўлган эҳтиёжларини тижорат асосида таъминловчи транспорт.

Автотранспорт воситалари – йўловчилар, багажлар, юклар ташишга ҳамда махсус ишларни бажаришга мўлжалланган автомобиллар, шатакчи-автомобиллар, тиркама ва ярим тиркамалар.

Мавжуд автотранспорт воситалари – ташкилот балансида бўлган, техник ҳолатидан ва автомобилнинг жойлашган жойидан (таъмирлашда, хизмат сафариди, консервацияда, ижарада) қатъи назар, барча турдаги, маркадаги ва моделдаги автомобиллар сони.

Йўловчи автомобили – ўзининг тузилиши ва жиҳозланиши жиҳатидан йўловчилар ва багажларни ташишга мўлжалланган, зарур қулайлик ва хавфсизлик билан таъминланган автомобиль.

Юк автомобили – юкларни ташишга мўлжалланган, қаттиқ рамали механик йўл транспорти воситаси; юк автотранспорти воситалари фойдаланиш характери ва конструктив хусусиятларидан келиб чиққан ҳолда умумий ва ихтисослаштирилган воситаларга бўлинади.

Автобус, микроавтобус – йўловчиларни ташишга мўлжалланган ва ҳайдовчи ўрнини ҳисобга олмаганда саккизтадан ортиқ ўтириш ўриндигига эга бўлган, қаттиқ рамали механик йўл транспорти воситаси.

Енгил автомобиль – ҳайдовчи ўрнини ҳисобга олмаганда, сифими саккиз кишигача бўлган йўловчи автомобили. Енгил автомобиллар сонига почта ташишга мўлжалланган, санитария ва бошқа махсус енгил автомобиллар қўшилмайди.

Йўналишли такси – йўловчилар талабига кўра тўхтаган ҳолда мунтазам йўналишларда йўловчилар ташиш учун мўлжалланган автотранспорт воситаси (автобус ёки енгил автомобиль).

Йўналишсиз такси – йўловчиларнинг буюртманомаларига кўра ҳисоблагич (таксометр) кўрсаткичи бўйича ҳақ тўлаш ҳисобига йўловчиларни ва уларнинг багажини ташиш бўйича хизматлар кўрсатадиган автотранспорт воситаси.

Пикап ва енгил фургон – кузови енгил автомобиль шассисига мослаштирилган, юк кўтариш қобилияти юқори бўлмаган юк ва юк-йўловчи автомобиллари.

Юк айланмаси – транспортнинг юк ташиш бўйича иш ҳажми. Ўлчов бирлиги тонна-километр ҳисобланади. Транспортнинг юк айланмаси ташилаётган юкнинг ҳар бир жўнатмаси оғирлигини уни ташиш масофасига кўпайтмасининг йиғиндиси орқали аниқланади.

Ташилган йўловчилар – маълум вақт давомида автомобиль воситаларида турли қатнов турлари бўйича ташилган йўловчилар сони (статистик кузатув бирлиги бўлиб йўловчи-қатнови ҳисобланади).

Йўловчи айланмаси – транспортнинг йўловчи ташиш бўйича иш ҳажми. Ўлчов бирлиги йўловчи-километр ҳисобланади. Ҳар бир ташиш бўйича йўловчилар сонини ташиш масофасига кўпайтмасини йиғиндиси орқали аниқланади. Қатнов турлари ва бошқа белгилар бўйича алоҳида ҳисобланади.

Ташиш масофаси – объектни жўнатиш нуқтасидан белгиланган нуқтагача ташиш (транспортда ташиш) масофаси (километрда ўлчанади).

Юкларни ташишнинг ўртача масофаси – ўртача бир тонна юк ташиладиган масофа. Бутун автотранспорт бўйича, алоҳида юклар ва қатнов турлари бўйича юк айланмасини (тонна-километрда) ташилган юклар ҳажмига (тоннада) бўлиш орқали аниқланади.

Йўловчиларни ташишнинг ўртача масофаси – ўртача бир йўловчи ташиладиган масофа. У бутун автотранспорт ва қатнов турлари бўйича йўловчи айланмасини (йўловчи-километрда) ташилган йўловчилар сонига бўлиш орқали аниқланади.

Умумий босиб ўтилган масофа (километр) – транспорт воситасининг гаражга (тўхташ жойига) қайтиши ва гараждан (тўхташ жойидан) чиқиб кетиши вақтидаги спидометр кўрсаткичлари ўртасидаги бир кунлик фарқни ифодалайди. Умумий босиб ўтилган масофа, ҳисобот даври мобайнида барча фойдаланилаётган автомобилларнинг ҳар кунлик босиб ўтган масофаларини йиғиндиси орқали аниқланади.

Шаҳардаги ташувлар – шаҳар ва шаҳарчалар ҳудудидан чиқмаган ҳолда амалга ошириладиган ташувлар.

Шаҳар атрофидаги ташувлар – шаҳар ва шаҳарчалар ҳудуди чегарасидан ташқарига эллик километр бўлган масофагача амалга ошириладиган ташувлар.

Шаҳарлараро ташувлар – шаҳар ва шаҳарчалар ҳудуди чегарасидан ташқарига эллик километрдан кўпроқ бўлган масофага амалга ошириладиган ташувлар, шунингдек, масофанинг узунлигидан қатъий назар, Ўзбекистон Республикасининг икки ва ундан ортиқ вилоятлари ҳудудида амалга ошириладиган ташувлар.

Амалдаги нархларда **алоқа ва коммуникация хизматларини ишлаб чиқариш**, мазкур соҳада хизмат кўрсатувчи корхоналарнинг даромадлари (сотишдан тушган тушум миқдори) йиғиндиси сифатида аниқланади.

Мобил алоқа билан таъминланган абонентлар сони – мобил алоқа тизимларига уланган абонент радиостанциялар сони.

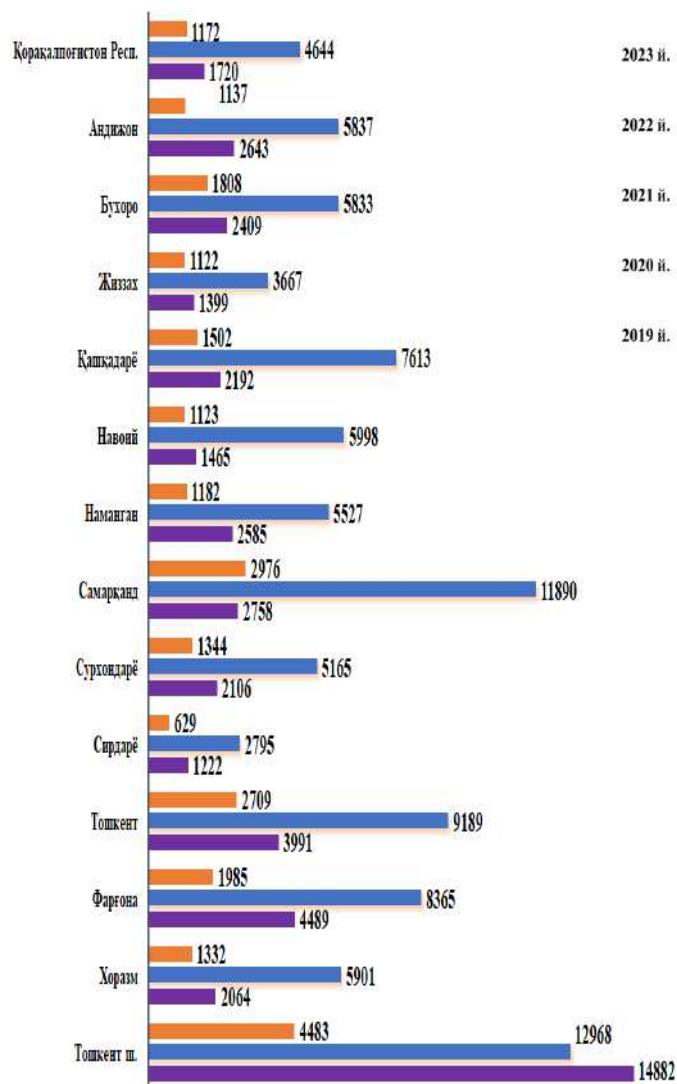
Халқаро ахборот узатиш каналларининг ўтказиш қобилияти – бир вақтнинг ўзида узатилган ёки қабул қилинган максимал ахборот миқдори бўйича аниқланади.

VII. ИСТЕЪМОЛ БОЗОРИ

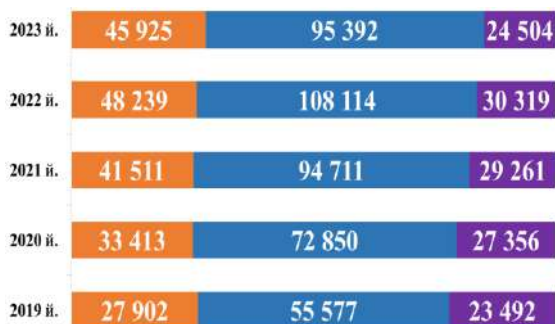
1-БЎЛИМ. ФАОЛИЯТ КЎРСАТАЁТГАН САВДО КОРХОНАЛАРИ

Статистик маълумотлар жамиятда содир бўлаётган ижтимоий-иқтисодий ходиса ва жараёнларни тавсифлаш ва бошқаришнинг энг муҳим воситасидир. Ҳозирда юқори сифатли статистик маълумотлардан фойдаланмасдан давлат сиёсатида тўғри бошқарув қарорларини қабул қилиш имконсиз. Шулар қаторида савдо статистикаси кўрсаткичларини шакллантириш ҳам муҳим аҳамиятга эга ҳисобланади. Жумладан, улгуржи ва чакана савдо ҳамда умумий овқатланиш корхоналари савдо айланмаси статистикаси кўрсаткичи шулар жумласидан.

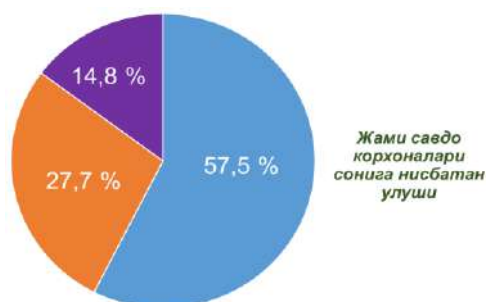
Савдо фаолияти билан шуғулланувчи корхоналарнинг ҳудудлар кесимида сони
(2023 йил 1 июль ҳолатига)

Йиллар кесимида савдо корхоналари сони
(бирликда).

Улгуржи савдо
Чакана савдо
Умумий овқатланиш

2-БЎЛИМ. ЧАКАНА САВДО ТОВАР АЙЛАНМАСИ

(умумий овқатланиш корхоналари савдо айланмаси, шунингдек, автотранспорт воситалари ва уларнинг эҳтиёт қисмлари чакана савдосидан ташқари)

2023 йил 1 июль ҳолатига чакана савдо соҳасида фаолият кўрсатаётган корхоналар сони 95 392 тани ташкил этиб, 2022 йил 1 июлга нисбатан 12 722 тага камайган (ўсиш суръати 88,2 %).

Шундан, фаолият кўрсатаётган йирик корхоналар сони 318 тани, кичик корхона ва микрофирмалар сони 95 074 тани ташкил қилди. Шу жумладан, савдо соҳасида юридик шахс ташкил этмасдан фаолият олиб бораётган ЯТТлар ва уюшмаган савдо (жисмоний шахслар)нинг кузатувлар асосида йиғилган маълумотлари, чакана савдо кўрсаткичларига киритилган.

Юқорида қайд этилган тадбиркорлик субъектлари фаолияти натижасида, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида республиканинг чакана савдо товар айланмаси 133 174,7 млрд. сўмни ташкил этиб, 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 106,9 % га ошган. Шу жумладан, йирик корхоналарнинг товар айланмаси 23 528,8 млрд. сўмни (ўсиш суръати 116,8 %), кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг товар айланмаси 109 645,9 млрд. сўмни (ўсиш суръати 105,1 %), шундан уюшмаган савдо товар айланмаси 13 659,6 млрд. сўмни (ўсиш суръати 107,6 %) ташкил этди.

Чакана савдо айланмасининг асосий кўрсаткичлари

Чакана савдо товар айланмаси таркибида йирик корхоналар улуши 17,7 %, кичик бизнес корхоналари 82,3 % ва уюшмаган савдо айланмаси 10,3 % ни ташкил қилди.

Чакана савдо айланмаси – аҳолига шахсий, оилавий, маиший ва тадбиркорлик фаолияти билан боғлиқ бўлмаган шу каби фойдаланиш учун сотилган товарларнинг қиймати ҳисобланади.

Чакана савдо айланмаси (умумий овқатланишни корхоналари айланмасини қўшмаган ҳолда) аҳоли жон бошига 4,7 % га ошди ва 3 679,0 минг сўмни ташкил этди (2022 йилнинг мос даврида – 3 141,6 минг сўм). Тошкент шаҳрида (11 866,2 минг сўм), Навоий (4 508,1 минг сўм) ва Тошкент (4 094,7 минг сўм) вилоятларида энг юқори ўртача жон бошига товар айирбошлаш қайд этилган бўлса, энг кам ўртача жон бошига товар айирбошлаш эса Қорақалпоғистон Республикасида (2 216,9 минг сўм), Сирдарё (2 449,9 минг сўм) ва Жиззах (2 462,1 минг сўм) вилоятларида қайд этилди.

Чакана савдо товар айланмаси

	Жами		Аҳоли жон бошига	
	млрд. сўм	2022 йилнинг мос даврига нисбатан % да	минг. сўм	2022 йилнинг мос даврига нисбатан % да
Ўзбекистон Республикаси	133 174,7	106,9	3 679,0	104,7
Қорақалпоғистон Республикаси	4 392,8	103,5	2 216,9	102,1
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	9 216,4	105,3	2 760,7	103,1
Бухоро	7 388,5	103,1	3 662,9	101,3
Жиззах	3 652,0	104,7	2 462,1	102,4
Қашқадарё	8 874,4	104,5	2 536,3	102,2
Навоий	4 780,4	105,9	4 508,1	103,7
Наманган	8 438,2	106,6	2 800,7	104,2
Самарқанд	12 198,8	104,7	2 947,5	102,5
Сурхондарё	8 576,9	103,5	3 039,9	101,2
Сирдарё	2 206,3	104,5	2 449,6	102,4
Тошкент	12 311,6	106,9	4 094,7	105,0
Фарғона	10 640,4	106,6	2 663,1	104,4
Хоразм	5 160,5	103,3	2 626,2	101,5
Тошкент ш.	35 337,5	111,7	11 866,2	108,2

2023 йил январь-июнь ойларида 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан республиканинг Тошкент шаҳри (111,7 %), Тошкент (106,9 %), Фарғона (106,6 %) ва Наманган (106,6 %) вилоятларида чакана савдо товар айланмасининг энг юқори ўсиш суръатлари қайд этилди.

Чакана савдо товар айланмаси умумий ҳажмида энг катта улуш Тошкент шаҳри ҳисобига тўғри келди ва 26,5 % ни ташкил этди, Тошкент вилояти 9,2 %, Самарқанд вилояти 9,2 %, Фарғона вилояти 8,0 %, Андижон вилояти 6,9 % ни ташкил этган бўлса, Сирдарё вилояти 1,7 % ва Жиззах 2,7 % улуш билан энг паст кўрсаткичларни қайд этди.

Худудларнинг жами чакана товар айланмасидаги улуши
(2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига, % да)

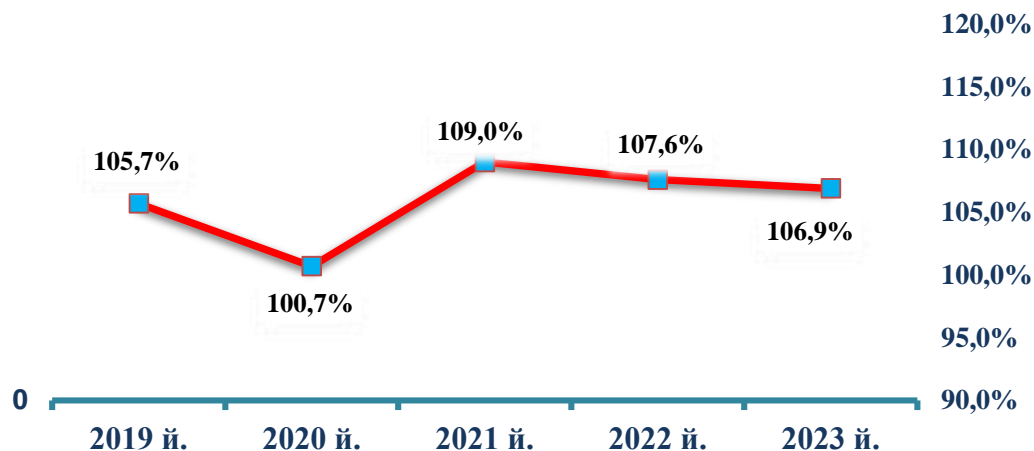

Республика чакана савдо товар айланмасида энг юқори улушни Тошкент шаҳри 26,5 % улуш билан 35 337,5 млрд. сўмни ташкил этди.

Республика чакана савдо товар айланмасида энг қуйи улушни Сирдарё вилояти 1,7 % улуш билан 2 206,3 млрд. сўмни ташкил этди.

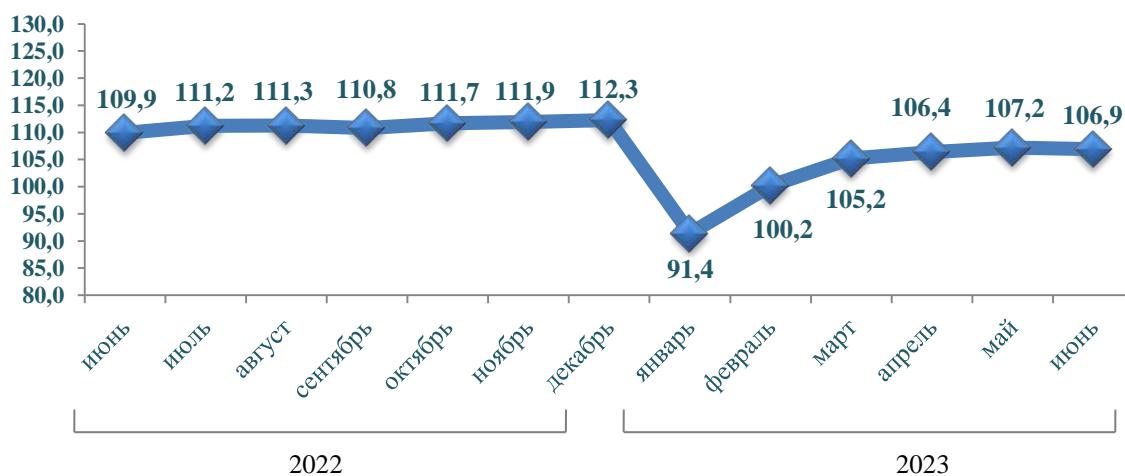
2022 йилнинг мос даврига нисбатан чакана савдо айланмаси ўсишининг юқори кўрсаткичлари Тошкент шаҳри (111,7 %), Тошкент (106,9) ва Фарғона (106,6 %) вилоятларида қайд этилди.

Чакана савдо товар айланмаси динамикаси
(январь-июнь ҳолатига, % да)

Сўнги 5 йилликда чакана савдо товар айланмасининг юқори ўсиш суръати 2021 йилда кузатилди. Бунда чакана савдо товар айланмаси 2020 йилнинг мос даврига нисбатан 109,0 % ни ташкил қилди.

2022-2023 йилларда чакана савдо ҳажмининг ойлар кесимида ўсиш суръати динамикаси, % да

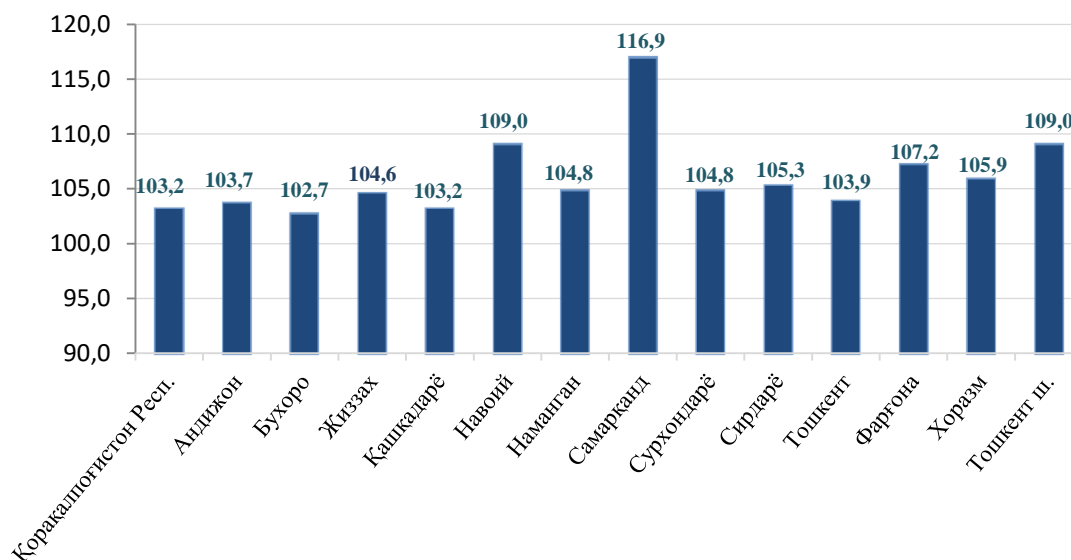

Ушбу диаграммада кўриниб турибдики, чакана савдо товар айланмасида юқори ўсиш суръати 2022 йилнинг декабрь ойида 112,3 % ва қуйи ўсиш суръати 2023 йилнинг январь ойида 91,4 % ни қайд этган.

Умумий овқатланиш корхоналари савдо айланмаси

2023 йил 1 июль ҳолатига умумий овқатланиш соҳасида фаолият кўрсатаётган корхоналар сони 24 504 тани ташкил этиб, 2022 йил 1 июль ҳолатига нисбатан 5 815 тага камайди (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 80,8 % ни ташкил этган). Шундан, фаолият кўрсатаётган йирик корхоналар сони 177 тани, кичик корхона ва микрофирмалар сони 24 327 тани ташкил қилди.

Худудлар кесимида умумий овқатланиш корхоналари
савдо айланмаси ўсиш суръатлари, % да

Умумий овқатланиш корхоналари савдо айланмасида юқори ўсиш суръати Самарқанд (116,9 %), Навоий (109,0 %) вилоятлари ва Тошкент шаҳрида (109,0 %) кузатилди.

3- БЎЛИМ. УЛГУРЖИ САВДО АЙЛАНМАСИ

(автотранспорт воситалари ва уларнинг эҳтиёт қисмлари улгуржи савдосидан ташқари)

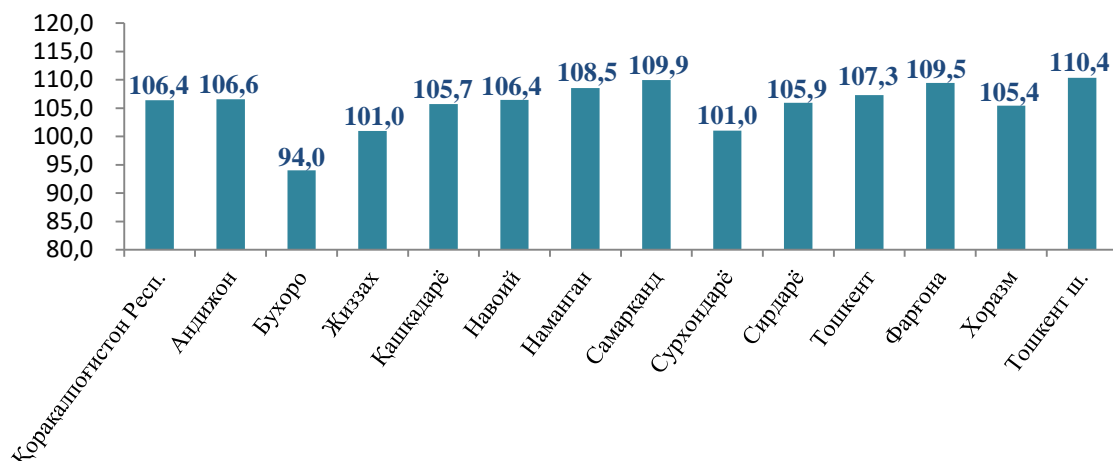
Улгуржи товар айланмаси – қайта сотиш мақсадида сотиб олинган ва тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш ёки ўз фойдаланиши (қайта ишлаш) учун учинчи томон ташкилотлари ва яқка тартибдаги тадбиркорларга ўзгартирилмаган ҳолда жўнатилган товарларнинг қиймати, ушбу товарлар учун ҳақ тўланганлигидан ёки тўланмаганлигидан қатъий назар ҳисобга олинади.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январ-июнь ойида улгуржи савдо товар айланмаси 122 459,0 млрд. сўмни ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 8,8 % га ўсди.

Улгуржи савдо товар айланмасида юқори ўсиш суръатларига эга йирик корхоналар Сирдарё (3,6 м.), Фарғона (2,1 м.) ва Самарқанд (1,9 м) вилоятларида кузатилди.

2023 йил 1 июль ҳолатига улгуржи савдо соҳасида фаолият кўрсатаётган тижорат корхоналар сони 45 925 тани ташкил этиб, 2022 йилнинг 1 июль ҳолатига нисбатан 2314 тага камайган, ўсиш суръати 95,2 % ни ташкил этган. Шундан, фаолият кўрсатаётган йирик корхоналар сони 341 тани, кичик корхона ва микрофирмалар сони 45 584 тани ташкил қилди.

Ҳудудлар кесимида улгуржи савдо айланмаси ўсиш суръати, % да

Ҳудудлар кесимида улгуржи савдо ҳажми
(2023 йил январь-июнь)

	Жами (млрд. сўм)	2022 йил январь- июнь даврига нисба- тан, % да	Йирик корхона- лар (млрд. сўм)	2022 йил январь- июнь даврига нисба- тан, % да	Микро- фирма ва кичик корхона- лар (млрд. сўм)	2022 йил январь- июнь даврига нисба- тан, % да
Ўзбекистон Республикаси	122 459,0	108,8	33 746,0	121,3	88 713,0	104,7
Қорақалпоғистон Республикаси	1 639,0	106,4	199,6	114,2	1 439,4	105,5
<i>вилоятлар:</i>						
Андижон	2 920,1	106,6	264,3	122,7	2 655,8	105,2
Бухоро	6 160,6	94,0	1 601,3	61,9	4 559,3	115,0
Жиззах	1 520,9	101,0	138,3	54,7	1 382,6	110,3
Қашқадарё	2 689,3	105,7	364,5	127,6	2 324,8	102,9
Навоий	1 310,6	106,4	279,7	111,7	1 030,9	105,1
Наманган	4 653,3	108,5	1 049,5	123,3	3 603,7	104,9
Самарқанд	6 093,7	109,9	2 511,4	190,0	3 582,3	84,9
Сурхондарё	2 550,5	101,0	383,2	64,7	2 167,3	112,2
Сирдарё	1 516,0	105,9	324,7	306,8	1 191,3	89,9
Тошкент	12 139,1	107,3	2 102,1	109,3	10 037,0	106,9
Фарғона	7 397,6	109,5	423,6	201,1	6 974,1	106,5
Хоразм	2 903,3	105,4	534,3	110,1	2 369,0	104,4
Тошкент ш.	68 965,1	110,4	23 569,7	125,6	45 395,4	103,8

2023 йилнинг январь-июнь ойларида улгуржи савдода 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан энг юкори ўсиш суръати Тошкент шаҳрида (110,4 %) кузатилди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Чакана савдо – савдо соҳасида якуний истеъмол учун аҳолига товарларни доналаб ёки кўп бўлмаган миқдорларда нақд пулга сотишни назарда туғувчи фаолият, яъни товарларни фойдаланиш соҳасидан шахсий ёки умумий истеъмол соҳасига ўтган вақтдаги ҳаракатининг якуний босқичини ифодалайди.

Чакана товар айланмаси – товарларни сотиш тармоқларидан қатъи назар, аҳолига истеъмол товарларини нақд ҳисоб-китоб асосида ёки пластик карточкалари, кредит карточкалари, банкларнинг ҳисоб чеклари орқали (бу ҳам нақд ҳисоб-китоб асосида сотиш каби ҳисобга олинади) сотилган қиймати.

Умумий овқатланиш – юридик шахслар томонидан пазандачилик маҳсулотларини тайёрлашга, сотишга ва истеъмолини ташкил қилишга ихтисослаштирилган фаолиятни амалга ошириш.

Умумовқатланиш айланмаси – жойида аҳолига истеъмол учун, шунингдек, турли контингентдаги аҳолини овқатланишини ташкил қилиш учун ташкилот ва яқка тадбиркорларга ўзи ишлаб чиқарган кулинария маҳсулотларини (таом, кулинария маҳсулотлари ва яримфабрикатлар), шунингдек, кулинария ишловисиз сотиб олинган товарларни (унли, қандолатли ва нон маҳсулотлари) сотишдан тушган тушумни ифодалайди.

Товар захиралари – чакана савдо корхоналари балансида турган ва келгусида сотиш учун мўлжалланган товарлар қолдиғи.

Товар айланмасининг товар тузилмаси – умумий савдода нисбий кўрсаткич – жамига нисбатан фоиз ҳисобидаги солиштирма оғирлик (улуш) ёрдамида акс этадиган, умумий товар айланмаси ҳажмидаги алоҳида товар ва товар гуруҳлари ўртасидаги нисбат, яъни товар айланмаси таркиби.

Улгуржи савдо – тижорат мақсадларида ёки ўзининг ишлаб чиқариш-ҳўжалик эҳтиёжларига фойдаланиш учун, харид қилинган товарларни нақд пулсиз ҳисоб-китоблар шакли бўйича сотиш.

Истеъмол товарлари – якуний истеъмолга (оилавий ёки шахсий) қаратилган, бевосита инсон эҳтиёжини қондирадиган товарлар ва хизматлар.

Техник-ишлаб чиқаришга мўлжалланган маҳсулотлар – ишлаб чиқариш истеъмоли учун мўлжалланган маҳсулот: хом ашё, материаллар, ёқилғи, бутловчи инструментлар, машиналар, эҳтиёт қисмлар, яримфабрикатлар ва бошқаларни ўз ичига олади.

Улгуржи савдо товар айланмаси – тузилган шартномалар бўйича тижорат мақсадларида (келажакда қайта ишлаш ёки сотиш) ёки ўзининг ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун нақд пулсиз ҳисоб-китоб шаклида товарлар сотишдан тушумни ифодалайди.

Товар захиралари – товар муомаласи доирасида бўлган товарлар ёки улгуржи корхоналар балансида турган ва келгусида сотишга мўлжалланган товарлар қолдиғи.

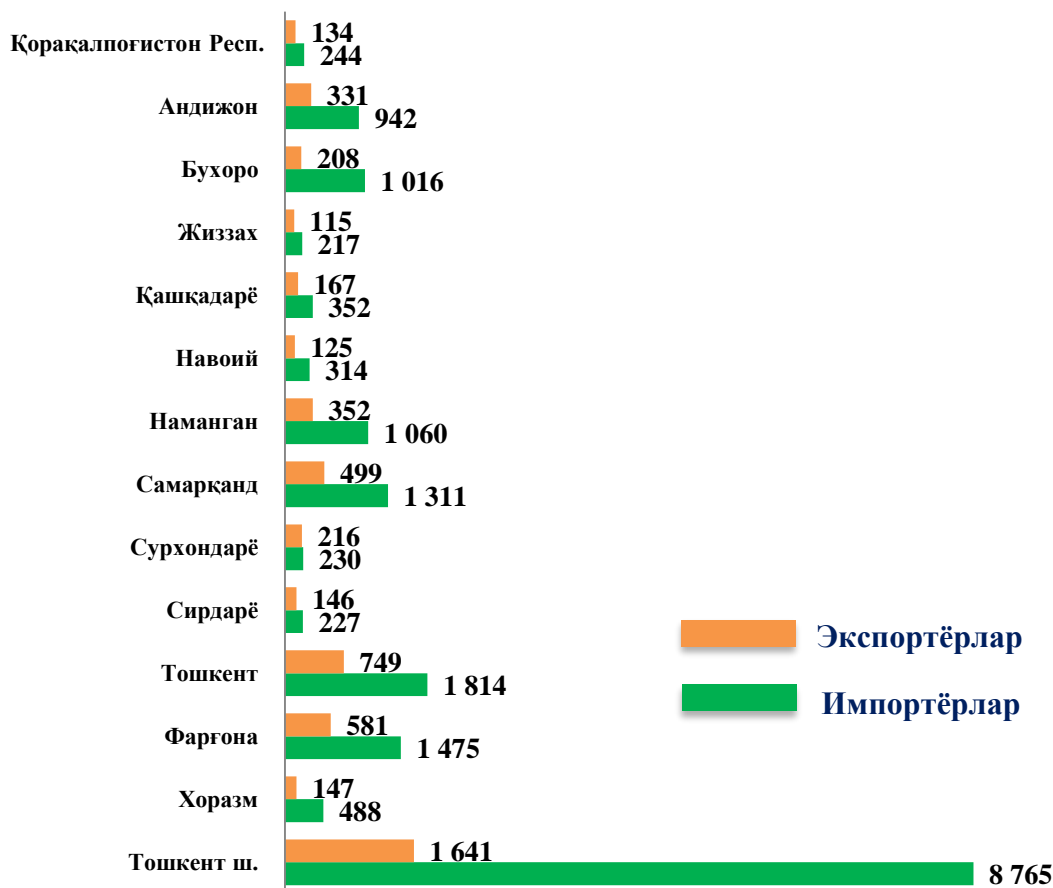
Товар айланмасининг товар тузилиши – товар айланмаси таркиби, умумий савдода нисбий кўрсаткич – жамига нисбатан фоиз ҳисобидаги солиштирма оғирлик (улуш) ёрдамида акс этадиган, умумий товар айланмаси ҳажмидаги алоҳида товар ва товар гуруҳлари ўртасидаги нисбат.

VIII. ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

1- БЎЛИМ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ТАШҚИ САВДО АЙЛАНМАСИ ИШТИРОКЧИЛАРИ Сони

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси ташқи савдо айланмаси иштирокчилари сони қарийб 24,9 мингтага етди (2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 1 994 тага кўпайди). Шундан экспортёрлар сони 5,5 мингта (2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 273 тага кўпайди)ни ташкил этган бўлса, 19,4 минг (2022 йилга нисбатан 1 734 тага кўпайди) импортёрлар томонидан товар ва хизматлар импорт қилинди.

Ўзбекистон Республикаси ташқи савдо айланмаси иштирокчилари (2023 йил январь-июнь, бирликда)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида энг кўп экспортёрлар сони бўйича Тошкент шаҳри (жамига нисбатан 29,8 %)га, Тошкент (13,6 %), Фарғона (10,5 %), Самарқанд (9,1 %) ва Наманган (6,4 %) вилоятлари етакчи ўрин эгаллади. Экспортчиларнинг энг кам улуши эса Жиззах (2,1 %) ва Навоий (2,2 %) вилоятларида, шунингдек Қорақалпоғистон Республикасида (2,4%) қайд этилди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида энг кўп импортёрлар Тошкент шаҳрига тўғри келган бўлса (жамига нисбатан 45,2 %), энг кам улуш Жиззах вилоятига тўғри келди (жамига нисбатан 1,1 %).

2- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ТАШҚИ САВДО АЙЛАНМАСИ

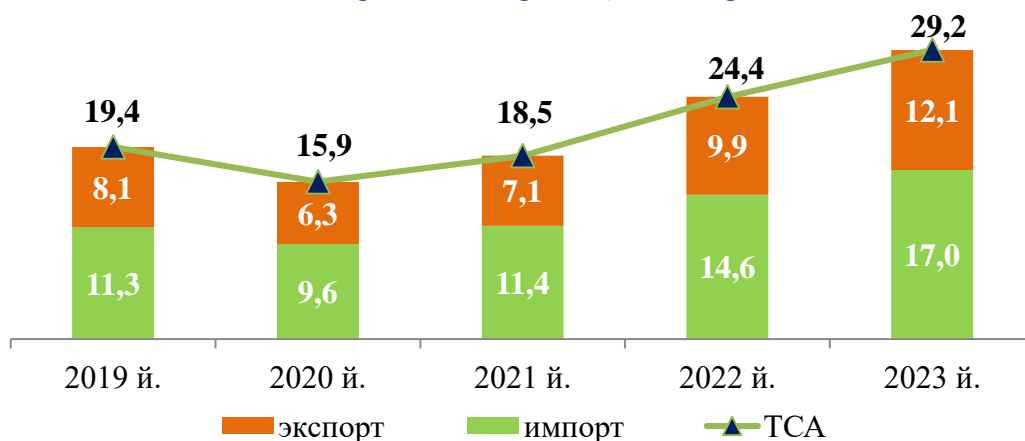
Республикада сўнгги йилларда амалга оширилаётган экспортни рағбатлантириш, импортни оптималлаштириш ва умуман олганда ташқи савдо мувозанатини таъминлаш мақсадида амалга оширилган чора-тадбирлар натижасида 2023 йил январь-июнь ойларида республиканинг ташқи савдо айланмаси (матнда ТСА) 29,2 млрд. АҚШ долларига етди ва 2022 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан 4,7 млрд. АҚШ долларига ёки 19,4 % га ошишини таъминлади. Ушбу натижа мамлакат тарихида энг юқори кўрсаткич сифатида қайд этилди.

Ташқи савдо айланмаси ва баланси (январь-июнь, млн. АҚШ dollari)

	2022 йил	2023 йил	Ўсиш суръати, % да	Жамига нисбатан, % да
Ташқи савдо айланмаси	24 426,4	29 170,5	119,4	х
Экспорт	9 870,4	12 140,0	123,0	100,0
товарлар	5 283,2	5 479,4	103,7	45,1
хизматлар	1 616,2	2 285,1	141,4	18,8
номонетар олтин	2 970,9	4 375,5	147,3	36,0
Импорт	14 556,0	17 030,5	117,0	100,0
товарлар	13 458,8	16 015,0	119,0	94,0
хизматлар	1 097,2	1 015,6	92,6	6,0
Салдо	-4 685,6	-4 890,5	х	х

ТСАда экспорт ҳажми 12 140,0 млн. АҚШ долларига (23,0 % га кўпайди) ва импорт ҳажми 17 030,5 млн. АҚШ долларига (17,0 % га кўпайди) етди. Ҳисобот даврида 4 890,5 млн. АҚШ доллари қийматида манфий ташқи савдо баланси қайд этилди.

Ўзбекистон Республикасининг ташқи савдо айланмаси (январь-июнь, млрд. АҚШ dollari)

Юқоридаги диаграммада кўришиб турибдики, 2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра Республиканинг ташқи савдо айланмаси 29,2 млрд. АҚШ долларини ташкил қилди, 2019 йилга нисбатан 9,8 млрд. АҚШ долл. ёки 1,5 м. ўсиш суръати қайд этилган. Шунини таъкидлаш лозимки, ташқи савдо айланмасининг ЯИМга нисбати ҳам сезиларли даражада ўсиб бормоқда, бу савдо жихатидан иқтисодиётнинг ўсишидан далолат бермоқда.

Ташқи савдо айланмаси – муайян давр учун мамлакат экспорти ва импорти қийматининг миқдори ҳисобланади. Товарларнинг ташқи савдо статистикаси Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб кириш (импорт) ёки Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудидан олиб чиқиш (экспорт) натижасида мамлакат материал ресурслари захираларига қўшилаётган ёки улардан айириб ташланадиган товарлар ҳисобини ташқи савдо умумий ҳисоб тизими асосида юритилади.

**Ўзбекистон Республикаси билан ташқи савдо айланмаси энг юқори
улушга эга бўлган давлатлар**
(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ доллари)

<p>XXP</p> <p>ТСА – 5 276,2</p> <p>Экспорт: 1 038,3 Импорт: 4 237,8</p> <p> 18,1 %</p>	<p>Россия</p> <p>ТСА – 4 412,9</p> <p>Экспорт: 1 279,2 Импорт: 3 133,2</p> <p> 15,1 %</p>	<p>Қозоғистон</p> <p>ТСА – 2 195,6</p> <p>Экспорт: 699,3 Импорт: 1 496,2</p> <p> 7,5 %</p>	<p>Туркия</p> <p>ТСА – 1 492,3</p> <p>Экспорт: 616,9 Импорт: 875,4</p> <p> 5,1 %</p>	<p>Корея Республикаси</p> <p>ТСА – 1 038,4</p> <p>Экспорт: 22,6 Импорт: 1 015,8</p> <p> 3,6 %</p>
<p>Германия</p> <p>ТСА – 928,8</p> <p>Экспорт: 36,5 Импорт: 892,3</p> <p> 3,2 %</p>	<p>Қирғиз Республикаси</p> <p>ТСА – 484,0</p> <p>Экспорт: 349,7 Импорт: 134,3</p> <p> 1,7 %</p>	<p>Туркменистон</p> <p>ТСА – 438,7</p> <p>Экспорт: 80,5 Импорт: 358,2</p> <p> 1,5 %</p>	<p>Франция</p> <p>ТСА – 388,0</p> <p>Экспорт: 195,3 Импорт: 192,7</p> <p> 1,3 %</p>	<p>Афғонистон</p> <p>ТСА – 370,7</p> <p>Экспорт: 367,4 Импорт: 3,3</p> <p> 1,3 %</p>

Ўзбекистон Республикаси жаҳоннинг 183 мамлакати билан савдо алоқаларини амалга ошириб келмоқда. ТСАнинг нисбатан салмоқли ҳиссаси ХХРда (18,1 %), Россияда (15,1 %), Қозоғистонда (7,5 %), Туркияда (5,1 %) ва Корея Республикасида (3,6 %) қайд этилган.

Бундан ташқари, кўшни давлатлар билан муносабатларнинг мустаҳкамланиши, ушбу мамлакатлар билан ижтимоий-иқтисодий, савдо-саноат ва маданий соҳаларда муносабатларни ривожлантириш бўйича катта ишлар олиб борилаётгани қайд этилмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг йирик ҳамкор давлатлар билан ташқи савдо
айланмаси динамикаси (январь-июнь, млн. АҚШ доллари)

Давлатлар	2021 й.	2022 й.	2023 й.
ХХР	3 367,5	4 538,7	5 276,2
<i>Экспорт</i>	1 029,7	1 252,2	1 038,3
<i>Импорт</i>	2 337,8	3 286,5	4 237,8
Россия	3 078,6	4 056,2	4 412,9
<i>Экспорт</i>	838,6	1 212,5	1 279,7
<i>Импорт</i>	2 240,0	2 843,7	3 133,2
Қоғозистон	1 919,2	2 110,2	2 195,6
<i>Экспорт</i>	557,4	620,3	699,3
<i>Импорт</i>	1 361,8	1 489,9	1 496,2
Туркия	1 624,3	1 741,7	1 492,3
<i>Экспорт</i>	855,5	907,8	616,9
<i>Импорт</i>	768,9	833,9	875,4
Корея Республикаси	855,1	1 293,4	1 038,4
<i>Экспорт</i>	24,5	17,5	22,6
<i>Импорт</i>	830,5	1 275,9	1 015,8
Германия	334,1	557,8	928,8
<i>Экспорт</i>	25,3	41,5	36,5
<i>Импорт</i>	308,9	516,3	892,3
Қирғиз Республикаси	425,5	587,3	484,0
<i>Экспорт</i>	346,8	481,5	349,7
<i>Импорт</i>	78,7	105,9	134,3
Туркменистон	381,2	419,0	438,7
<i>Экспорт</i>	71,9	91,6	80,5
<i>Импорт</i>	309,3	327,4	358,2
Франция	160,5	163,7	388,0
<i>Экспорт</i>	5,4	64,8	195,3
<i>Импорт</i>	155,1	98,9	192,7
Афғонистон	354,2	368,8	370,7
<i>Экспорт</i>	352,7	364,4	367,4
<i>Импорт</i>	1,4	4,4	3,3

Жадвал давоми

Давлатлар	2021 й.	2022 й.	2023 й.
Тожикистон	235,4	278,9	354,3
<i>Экспорт</i>	197,2	211,0	287,5
<i>Импорт</i>	38,2	67,9	66,8
Литва	230,9	228,0	339,3
<i>Экспорт</i>	30,4	32,4	49,2
<i>Импорт</i>	200,6	195,6	290,1
Бразилия	147,8	207,5	334,6
<i>Экспорт</i>	1,8	0,2	1,3
<i>Импорт</i>	146,0	207,3	333,2
Беларус	198,6	204,6	296,7
<i>Экспорт</i>	24,0	47,9	68,3
<i>Импорт</i>	174,7	156,7	228,5
Ҳиндистон	251,0	319,8	286,5
<i>Экспорт</i>	14,3	15,6	33,6
<i>Импорт</i>	236,7	304,1	252,9
АҚШ	189,8	248,2	282,0
<i>Экспорт</i>	28,3	28,7	78,1
<i>Импорт</i>	161,4	219,4	203,9
БАА	99,0	208,2	271,7
<i>Экспорт</i>	20,2	54,5	112,8
<i>Импорт</i>	78,8	153,8	158,9
Эрон	197,0	239,1	259,6
<i>Экспорт</i>	104,6	87,8	95,5
<i>Импорт</i>	92,4	151,3	164,2
Италия	219,4	212,3	234,4
<i>Экспорт</i>	16,2	28,2	38,7
<i>Импорт</i>	203,2	184,1	195,8
Полша	103,2	153,7	206,8
<i>Экспорт</i>	38,1	64,0	50,0
<i>Импорт</i>	65,1	89,7	156,8

Ташқи иқтисодий фаолият бўйича 20 та йирик ҳамкор-давлатлар орасидан тўртта давлатда фаол ташқи савдо баланси кузатилган. Хусусан, Афғонистон, Қирғиз Республикаси, Тожикистон ва Франция шулар жумласидандир. Қолган 16 та давлатлар билан пассив ташқи савдо баланси сақланиб қолмоқда.

Ўзбекистон Республикасининг ҳудудлар кесимида
ташқи савдо айланмаси
(2023 йил январь-июнь)

	Ҳажм Млн. АҚШ доллари	Ўсиш суръати, % да	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси	29 170,6	119,4	100,0
Қорақалпоғистон Республикаси	233,6	80,3	0,8
<i>вилоятлар:</i>			
Андижон	2 330,3	111,0	8,0
Бухоро	653,3	116,8	2,2
Жиззах	510,6	146,5	1,8
Қашқадарё	296,4	101,3	1,0
Навоий	601,7	105,6	2,1
Наманган	634,1	103,8	2,2
Самарқанд	1 163,4	103,0	4,0
Сурхондарё	139,6	64,3	0,5
Сирдарё	405,0	106,9	1,4
Тошкент	2 767,8	107,7	9,5
Фарғона	970,9	92,8	3,3
Хоразм	455,2	120,9	1,6
Тошкент ш.	11 157,0	121,1	38,2

Энг юқори ҳажм,
млн. АҚШ доллари

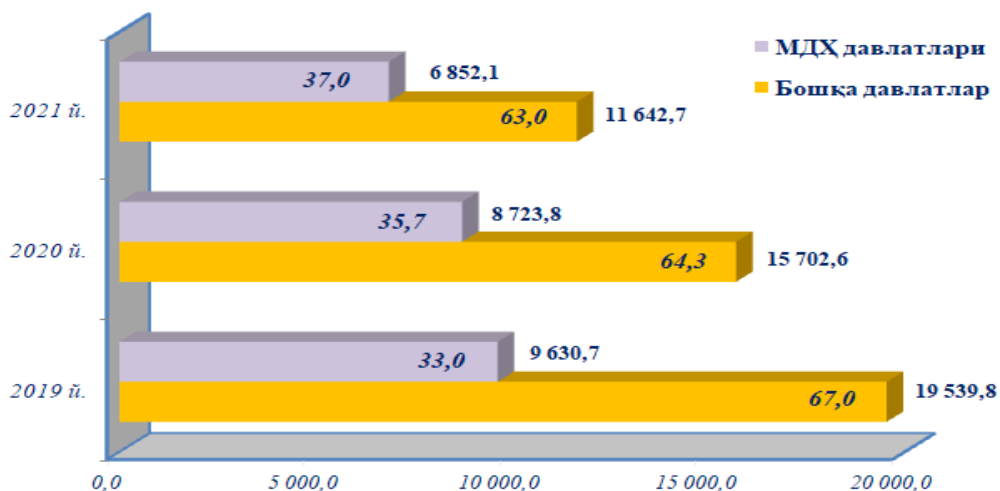

Энг қуйи ҳажм,
млн. АҚШ доллари

Республика ташқи савдо айланмаси таркибида энг юқори улушни Тошкент шаҳри 38,2 % улуш (11 157,0 млн. АҚШ долларини), энг қуйи улушни эса Сурхондарё вилояти 0,5 % ёки 139,6 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Табиий газ ва электр энергияси, махсус экспорт, шунингдек туристик хизматлар экспорти ҳажми Ўзбекистон Республикаси вилоятлари, шаҳарлари ва туманлари кесимида тақсимланмайди.

Ўзбекистон Республикасининг ташқи савдо айланмасида МДХ мамлакатлари
ва бошқа хорижий давлатларнинг ҳажмлари динамикаси
(январь-июнь, млн. АҚШ доллари, улуши, % да)

Республикада ташқи савдони қўллаб-қувватлаш ҳамда МДХ давлатлари билан ушбу соҳадаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш бўйича олиб борилаётган чора-тадбирлар натижасида, 2023 йил январь-июнь ойлари ташқи савдо айланмасида МДХ давлатларининг улуши 33,0 % ни ташкил этиб, ташқи савдо айланмасидаги улуши 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 2,7 % га кўпайган.

МДХ мамлакатларининг Ўзбекистон Республикасининг МДХ мамлакатлари
билан умумий ташқи савдо айланмасидаги улуши
(2023 йил январь-июнь, улуши)

Ўзбекистон Республикасининг МДХ мамлакатлари билан ташқи савдо айланмаси 2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, 9 630,7 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Шундан экспорт 3 858,1 млн. АҚШ долларига етган бўлса, импорт 5 772,7 млн. АҚШ доллари қийматида қайд этилди.

Ўзбекистон Республикасининг МДХ мамлакатлари билан ташқи савдо айланмасининг энг юқори ҳажмлари Россия (45,8 %), Қозоғистон (22,8 %) ҳамда Қирғиз Республикаси (5,0 %) давлатлари билан қайд этилди.

Ўзбекистон Республикасининг Евроосиё иқтисодий иттифоқига аъзо давлатлар билан ташқи савдо айланмаси

(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ доллари, улуши, % да)

Евроосиё иқтисодий иттифоқи (ЕОИИ) – халқаро юридик мақомга эга бўлган минтақавий иқтисодий интеграциялашган халқаро ташкилот бўлиб, 2014 йил 29 майдаги Евроосиё иқтисодий иттифоқи тўғрисидаги шартнома билан тасдиқланган.

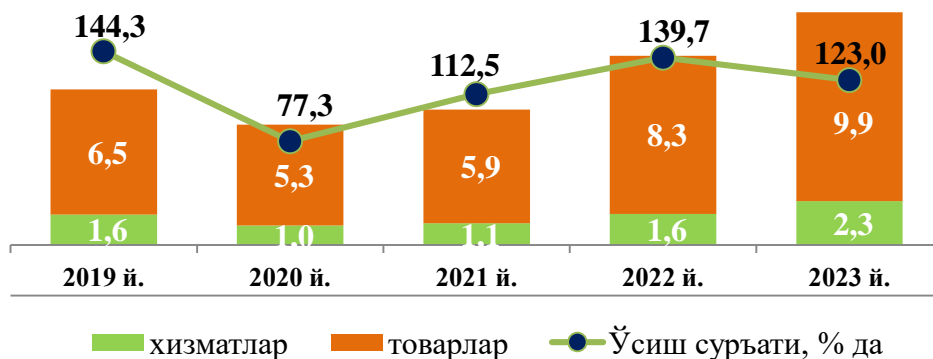
Шуни такидлаш лозимки, ЭОИИнинг аъзо давлатлари (Россия Федерацияси, Беларус, Қозоғистон, Арманистон ва Қирғиз Республикаси) ўртасида товарлар ва хизматлар ҳаракати, мигрантлар ҳаракатланиши ва капитал ҳаракатининг эркинлиги таъминланган бўлиб, ягона божхона тизимига эга бўлган умумий иқтисодий ҳудуд шакллантирилган.

Ўзбекистон Республикасининг Евроосиё иқтисодий иттифоқига аъзо давлатлар билан ташқи савдо айланмаси 7 411,5 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Шундан экспорт ҳажми 2 414,6 млн. АҚШ доллари, импорт ҳажми эса 4 996,8 млн. АҚШ долларига етди.

3 -БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ЭКСПОРТИ

Ўзбекистон Республикаси экспорти ҳажми динамикаси

(январь-июнь, млрд. АҚШ доллари)

Халқаро иқтисодий алоқаларнинг ривожланиши экспортнинг барқарор ўсишига кўмаклашади ва бу ўз навбатида маълум натижаларга эришиш учун замин яратади. Мамлакатнинг экспорт салоҳиятини ошириш, экспортёрларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш, экспортбоп маҳсулотлар номенклатурасини кенгайтириш мақсадида амалга оширилган ислохотлар натижасида, экспортёрлар сони 5 510 тага етди ва улар томонидан 7 764,5 млн. АҚШ доллари (номонетар олтиндан ташқари) қийматидаги (2022 йилга нисбатан 12,5 % га кўпайди) товар ва хизматлар экспорт қилиниши таъминланди.

ХССТ БЎЙИЧА ЭКСПОРТ ТАРКИБИ

(2023 йил январь-июнь, улуши % да)

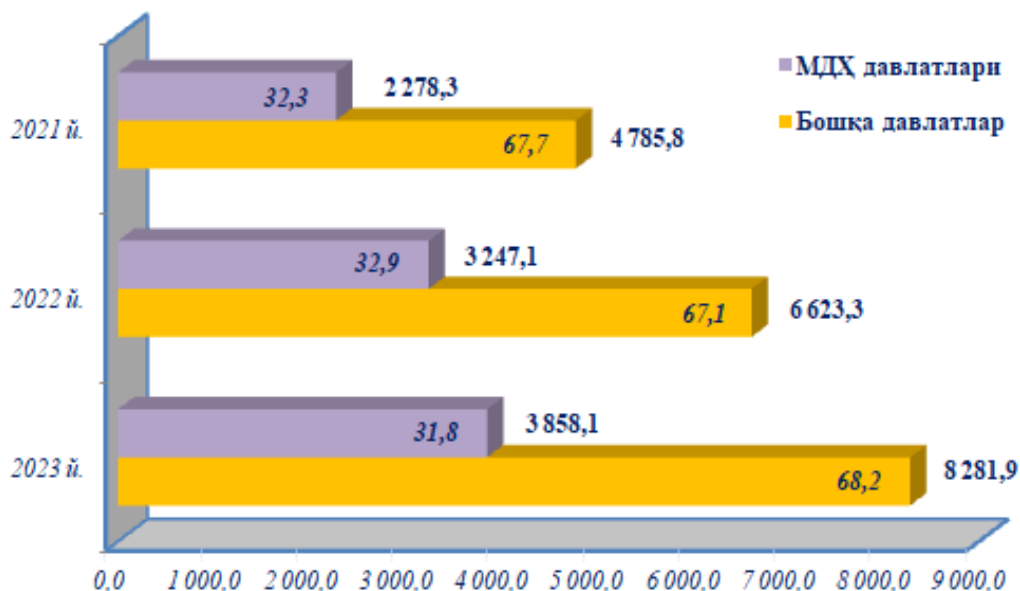
Ўзбекистон Республикаси ХССТ бўйича экспорт таркиби
(январь-июнь)

ХССТ таркиби	Млн. АҚШ доллари		Ўсиш суръати, % да		Умумий ҳажмга нисбатан, % да	
	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.
Жами	9 870,4	12 140,0	139,7	123,0	100,0	100,0
<i>шу жумладан:</i>						
Озиқ-овқат маҳсулотлари ва тирик ҳайвонлар	653,6	871,6	110,6	133,4	6,6	7,2
Ичимликлар ва тамаки	48,0	65,3	3,4 м.	136,1	0,5	0,5
Ноозиқ-овқат хомашё, ёқилғидан ташқари	201,9	148,2	78,3	73,4	2,0	1,2
Минерал ёқилғи, ёғлаш мойлари ва шунга ўхшаш материаллар	554,2	440,3	189,4	79,4	5,6	3,6
Ҳайвон ва ўсимликлар мойлари (ёғлари), ёғлар ва мумлар	18,4	5,4	16,5 м.	29,3	0,2	0,04
Кимёвий воситалар ва бошқа тоифаларга киритилмаган шунга ўхшаш маҳсулотлар	584,9	574,4	125,5	98,2	5,9	4,7
Саноат товарлари	2 338,3	2 130,2	114,9	91,1	23,7	17,5
Машиналар ва транспорт асбоб-ускуналари	377,7	599,7	116,6	158,8	3,8	4,9
Турли хил тайёр буюмлар	501,3	624,9	137,3	124,7	5,1	5,1
Бошқа товарлар	2 975,9	4 395,0	188,6	147,7	30,1	36,2
<i>шу жумладан: номонетар олтин</i>	<i>2 970,9</i>	<i>4 375,5</i>	<i>2,1 м.</i>	<i>147,3</i>	<i>30,1</i>	<i>36,0</i>
Хизматлар	1 616,2	2 285,1	141,9	141,4	16,4	18,8

Экспорт таркибида товарлар улуши 81,2 % ни ташкил этиб, улардан: саноат товарлари (17,5 %), озиқ-овқат маҳсулотлари ва тирик ҳайвонлар (7,2 %) ва турли хил тайёр буюмлар (5,1 %) ҳиссасига тўғри келмоқда.

Шунингдек, экспорт таркибида олтин улуши жорий йилнинг январь-июнь ойларида 36,0 % ни ташкил этди. Экспортнинг умумий ҳажмида хизматлар улуши 2022 йилга нисбатан 41,4 % га кўпайиб, 18,8 % ни ташкил этди.

МДҲ ва бошқа давлатларга товар ва хизматлар экспорти ҳажмлари динамикаси
(январь-июнь, млн. АҚШ доллари, улуши, % да)

2023 йил январь-июнь ойларида ташқи савдо айланмасида товарлар ва хизматлар экспорти бўйича асосий ҳамкорларимиз ХХР, Россия Федерацияси, Туркия, Қозоғистон, Қирғиз Республикаси, Афғонистон ва Тожикистон каби давлатлар бўлган. Уларнинг умумий экспортдаги улуши 38,2 % ни ташкил этди.

Республика экспортида асосий ҳамкор давлатларнинг улуши
(2023 йил январь-июнь, % да)

Ўзбекистон Республикасининг асосий ҳамкор давлатларга амалга
оширган экспорти ҳажми ва ўсиш суръатлари
(январь-июнь, йиллар кесимида)

Давлатлар	Млн. АҚШ доллари		Ўсиш суръати, % да		Ўрни	
	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.
Россия	1 212,5	1 279,7	144,6	105,5	2	1
ХХР	1 252,2	1 038,3	121,6	82,9	1	2
Қозоғистон	620,3	699,3	111,3	112,8	4	3
Туркия	907,8	616,9	106,1	68,0	3	4
Афғонистон	364,4	367,4	103,3	100,8	6	5
Қирғиз Республикаси	481,5	349,7	138,8	72,6	5	6
Тожикистон	211,0	287,5	107,0	136,3	7	7
Франция	64,8	195,3	12,0 м.	3,0 м.	11	8
БАА	54,5	112,8	2,7 м.	2,1 м.	14	9
Эрон	87,8	95,5	84,0	108,7	10	10
Покистон	38,4	85,9	64,1	2,2 м.	19	11
Туркменистон	91,6	80,5	127,3	87,9	9	12
АҚШ	28,7	78,1	101,5	2,7 м.	22	13
Беларус	47,9	68,3	199,9	142,5	15	14
Озарбайжон	59,9	64,1	178,8	106,9	13	15
Буюк Британия	38,3	52,3	124,8	136,4	20	16
Латвия	46,0	50,6	146,1	110,0	17	17
Полша	64,0	50,0	168,0	78,1	12	18
Литва	32,4	49,2	106,7	151,8	21	19
Италия	28,2	38,7	174,2	137,0	23	20

Ўзбекистон Республикасининг ҳудудлар кесимида экспорти
(2023 йил январь-июнь)

	Ҳажм млн. АҚШ доллари	Ўсиш суръати, % да	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси	12 140,0	123,0	100,0
Қорақалпоғистон Республикаси	133,8	76,0	1,1
<i>вилоятлар:</i>			
Андижон	595,9	105,0	4,9
Бухоро	146,8	106,0	1,2
Жиззах	90,7	84,2	0,7
Қашқадарё	195,7	126,5	1,6
Навоий	292,9	108,2	2,4
Наманган	264,3	97,3	2,2
Самарқанд	286,9	95,8	2,4
Сурхондарё	81,6	69,4	0,7
Сирдарё	176,5	124,3	1,5
Тошкент	941,7	93,5	7,8
Фарғона	339,7	81,6	2,8
Хоразм	162,7	128,3	1,3
Тошкент ш.	2 371,5	112,5	19,5

Энг юқори ҳажм,
млн. АҚШ доллари

Энг қуйи ҳажм,
млн. АҚШ доллари

Республика экспорти таркибида энг юқори улушни Тошкент шаҳри 19,5 % билан 2 371,5 млн. АҚШ долларини, энг қуйи улушни эса Сурхондарё вилояти 0,7 % билан 81,6 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Экспорт ҳажмининг энг юқори ўсиш суръатлари 2022 йилга нисбатан Хоразм (128,3 %), Қашқадарё (126,5 %), Сирдарё вилоятларида (124,3 %) ва Тошкент шаҳрида (112,5 %) қайд этилди. Энг паст ўсиш суръати Сурхондарё вилоятига (69,4 %) тўғри келди.

Мева-сабзавот маҳсулотлари экспорти
(2023 йил январь-июнь)

Ҳукумат томонидан қишлоқ хўжалиги ва боғдорчиликни ривожлантиришга қатта эътибор қаратилаётгани боис экспорт қилинаётган маҳсулотлар сифати ва ҳажми йилдан-йилга ортиб бормоқда. Жумладан, 2023 йил январь-июнда 955,2 минг тонна мева ва сабзавотлар экспорти амалга оширилган бўлиб, ушбу кўрсаткич 2022 йилга нисбатан 1,2 баробар ёки 133,0 минг тоннага камайган.

Мева-сабзавот маҳсулотлари экспорти
(2023 йил январь-июнь)

<p>Олхўри</p> <p>12,3 млн. АҚШ доллари</p> <p>20,3 минг тонна</p> <p>26,2 % ↑</p>	<p>Карам</p> <p>20,4 млн. АҚШ доллари</p> <p>75,2 минг тонна</p> <p>37,4 % ↓</p>	<p>Шафтоли <small>шу жумладан нектаринлар</small></p> <p>21,8 млн. АҚШ доллари</p> <p>25,6 минг тонна</p> <p>21,3 % ↑</p>	<p>Помидор</p> <p>32,1 млн. АҚШ доллари</p> <p>40,8 минг тонна</p> <p>23,8 % ↓</p>
<p>Узум <small>(қуритилган)</small></p> <p>35,0 млн. АҚШ доллари</p> <p>32,9 минг тонна</p> <p>13,7 % ↓</p>	<p>Мош</p> <p>46,7 млн. АҚШ доллари</p> <p>57,9 минг тонна</p> <p>13,8 % ↑</p>	<p>Қовун ва тарвуз</p> <p>24,7 млн. АҚШ доллари</p> <p>90,6 минг тонна</p> <p>50,5 % ↑</p>	<p>Олхўри <small>(қуритилган)</small></p> <p>24,2 млн. АҚШ доллари</p> <p>18,4 минг тонна</p> <p>83,3 % ↑</p>
<p>Тарик</p> <p>15,3 млн. АҚШ доллари</p> <p>7,4 минг тонна</p> <p>152,9 т. ↑</p>	<p>Пиёз</p> <p>48,1 млн. АҚШ доллари</p> <p>237,7 минг тонна</p> <p>2,1 т. ↑</p>	<p>Гилос</p> <p>52,9 млн. АҚШ доллари</p> <p>45,0 минг тонна</p> <p>59,0 % ↑</p>	<p>Ўрик</p> <p>36,8 млн. АҚШ доллари</p> <p>57,4 минг тонна</p> <p>6,4 т. ↑</p>

2023 йил январь-июнда озиқ-овқат маҳсулотларининг асосий қисми бўлган 562,3 млн. АҚШ доллари қийматидаги мева-сабзавот экспорт қилинди. Бу кўрсаткич 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 24,9 %га кўпайди ва жами экспортдаги улуши 4,6 %ни ташкил этди.

Мева – сабзавот маҳсулотларини экспорт қилишда энг катта улушни гилос – 9,4 %, пиёз – 8,6 %, мош – 8,3 %, ўрик – 6,5 %, узум (қуритилган) – 6,2 %, помидор – 5,7 %, қовун ва тарвуз – 4,4 %, олхўри (қуритилган) – 4,3 %, шафтоли (шу жумладан нектаринлар) – 3,9 % ни ташкил этди.

2023 йил январь-июнь ойларида мева ва сабзавотлар экспортининг қиймат жиҳатидан энг катта ҳажми Россия Федерациясига тўғри келди (мева ва сабзавотлар экспорти умумий ҳажмининг 39,9 %) бу кўрсаткич ХХРга экспорт ҳажмидан 4,1 баравар кўп.

Россия Федерациясига январь-июнь ойларида 224,2 млн. АҚШ долларига тенг 316,2 минг тонна мева-сабзавот маҳсулотлари жўнатилган бўлиб, уларнинг умумий экспорт ҳажмидаги улуши 39,9 фоизни ташкил этди.

Ўзбекистоннинг мева-сабзавот маҳсулотлари иккинчи йирик истеъмолчиси Покистон (14,1 %), учинчи Қозоғистон (12,6 %) ва тўртинчи ХХР (9,7 %) ҳисобланади.

Ушбу тўрт мамлакат Ўзбекистон мева-сабзавот маҳсулотлари экспортининг асосий бозорлари бўлиб, уларнинг умумий улуши 76,3 фоизни ташкил этди.

Мева-сабзавот маҳсулотларининг экспорт географияси
(2023 йил январь-июнь)

Давлатлар	минг тонна	млн. АҚШ доллари	улуши, % да
Россия	316,2	224,2	39,9
Покистон	21,0	79,5	14,1
ХХР	344,2	71,0	12,6
Қозоғистон	70,4	54,6	9,7
Афғонистон	83,0	21,2	3,8
Қирғиз Республикаси	13,9	10,4	1,8
Туркия	6,6	8,8	1,6
Беларус	12,0	8,1	1,4
Озарбайжон	4,4	5,5	1,0
Эрон	4,1	4,8	0,9
БАА	2,3	3,8	0,7
Ироқ	2,6	3,7	0,7
Грузия	5,3	3,6	0,6
Тожикистон	8,6	3,4	0,6
Литва	4,7	3,0	0,5
Бошқа давлатлар	56,1	56,8	10,1

Тўқимачилик маҳсулотлари экспорти
(январь-июнь)

Сўнгги йилларда енгил саноатда юқори қўшилган қийматдаги маҳсулотлар ишлаб чиқариш ривожланиб бормоқда. Енгил саноат иқтисодий жиҳатдан Ўзбекистон учун муҳим соҳа бўлгани ҳолда, аҳоли бандлигининг юқори даражасини, шунингдек, саноат салоҳиятига ҳамда давлатимизнинг халқаро нуфузига ҳисса қўшилишини таъминлайди.

Тўқимачилик маҳсулотларининг экспорти ҳажмлари ошишини бевосита пахта хом-ашёсини ўрнига тайёр маҳсулот ишлаб чиқариш ва қўшимча қиймат яратиш мақсадида амалга оширилган ислохотлар натижаси сифатида қараш мумкин.

Шуни таъкидлаш лозимки, сўнгги йилларда саноат ва қишлоқ хўжалигидаги туб ўзгаришлар туфайли экспорт таркиби сезиларли даражада ўзгарди. Хусусан, экспортдаги пахта толаси улуши кескин камайди ҳамда 2010 йилда улуш 12,1 %ни ташкил этган бўлса, 2022 йил якунларига кўра эса бу кўрсаткич 0,02 фоизни ташкил этди. Бу шуни англатадики, тўқимачилик саноатида қўшимча қийматга йўналтирилган сиёсат самарали ва хом ашё сифатида камроқ пахта толалари экспорт қилинмоқда.

Тўқимачилик маҳсулотлари экспорти динамикаси
(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ доллари)

Хусусан, 2023 йил январь-июнь ойлари якуни бўйича 1 618,1 млн. АҚШ долларилик тўқимачилик маҳсулотлари экспорти амалга оширилиб, умумий экспортнинг 13,3 % ини ташкил этди ва ўтган йилга нисбатан 4,6 % га камайди.

Йил бошидан 542 турдаги тўқимачилик маҳсулотлари дунёнинг 54 та давлатига экспорт қилинди. Экспорт қилинган тўқимачилик маҳсулотлари таркибида пахтадан тайёр трикотаж ва тикувчилик кийимлари (41,0 %), йигирилган ип (40,7 %) асосий улушни эгаллаган.

Хизматлар экспорти

Хизматлар экспорти ҳажми 2 285,1 млн. АҚШ долларини ёки жами экспорт ҳажмининг 18,8 % ини ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 41,4 % га кўпайди. Хизматлар экспорти таркибининг асосий улуши сафарлар (туризм) (45,7 %), транспорт (37,8 %), телекоммуникация, компьютер ва ахборот (7,0 %) ва бошқа тадбиркорлик билан боғлиқ хизматлар (4,4 %) ҳиссасига тўғри келган.

Хизматлар экспорти

(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ доллари)

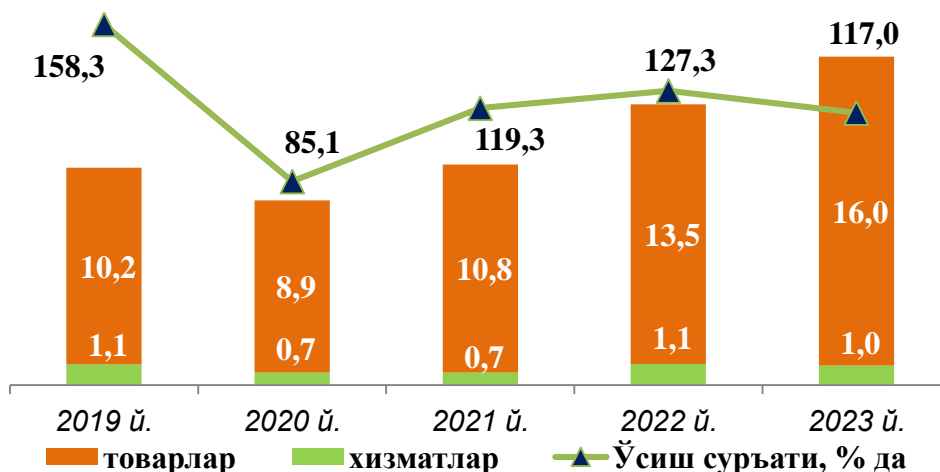

Шу билан бирга, бошқа хизматлар (5,1 %)ни ташкил этиб, таркибида энг юқори улушлар суғурта ва пенсия таъминоти хизматлари (1,9 %), молиявий хизматлар (1,3 %) ҳамда интеллектуал мулкдан фойдаланганлик учун йиғимлар (0,8 %) ҳиссасига тўғри келди.

4- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИМПОРТИ

Ўзбекистон Республикаси импорти ҳажми динамикаси

(январь-июнь, млрд. АҚШ доллари, ўсиш суръати % да)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида импорт ҳажми 17 030,5 млн. АҚШ долларини ва 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 117,0 % ни ташкил этди. Импорт таркибида энг катта улуш, машиналар ва транспорт асбоб-ускуналари (37,8 %), sanoat товарлари (16,3 %) ҳамда кимёвий воситалар ва шунга ўхшаш маҳсулотлар (13,3 %) ҳисобига тўғри келди.

ХССТ бўйича импорт таркиби

(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ доллари)

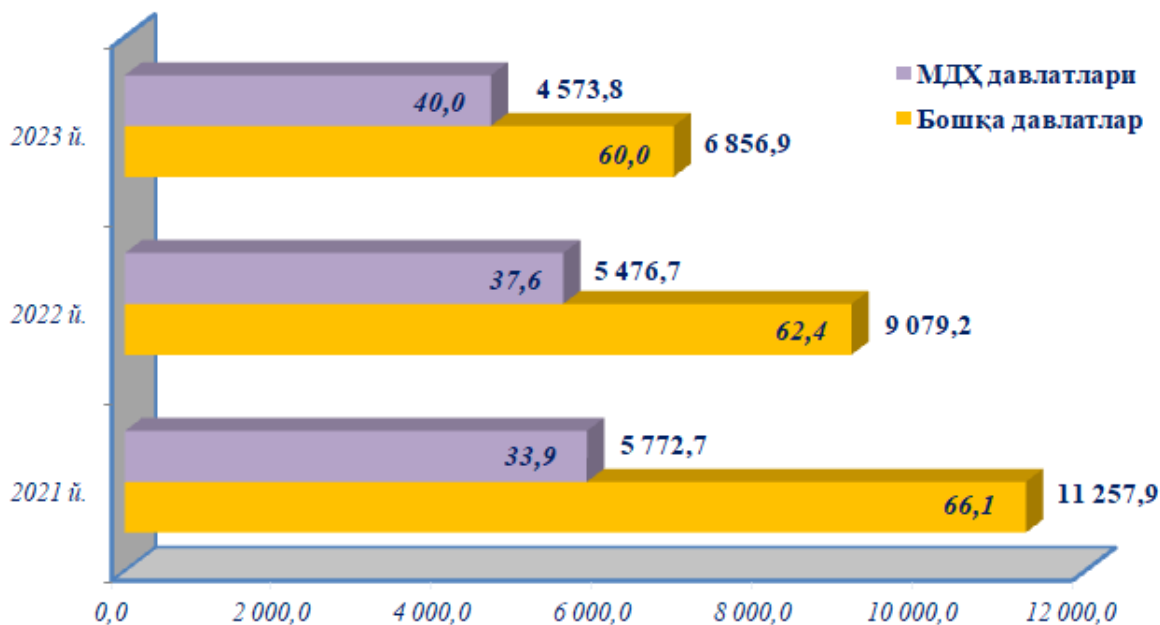
Товарлар импорти динамикаси таҳлилига кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида импорт қилинган товарлар ҳажми, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 2 474,6 млн. АҚШ долларига кўпайди ва 16 015,0 млн. АҚШ долларини ташкил этди. Хизматлар импорти эса 1 015,6 млн. АҚШ долларига етди.

Ўзбекистон Республикаси ХССТ бўйича импорт таркиби
(январь-июнь, йиллар кесимида)

ХССТ таркиби	Млн. АҚШ доллари		Ўсиш суръати, % да		Умумий ҳажмга нисбатан. % да	
	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.
Жами импорт	14 556,0	17 030,5	127,3	117,0	100,0	100,0
<i>шу жумладан:</i>						
Озиқ-овқат маҳсулотлари ва тирик хайвонлар	1 566,7	1 705,9	140,9	108,9	10,8	10,0
Ичимликлар ва тамаки	57,9	81,9	169,2	141,4	0,4	0,5
Ноозиқ-овқат хомашё, ёқилғидан ташқари	584,1	577,9	105,2	98,9	4,0	3,4
Минерал ёқилғи, ёғлаш мойлари ва шунга ўхшаш материаллар	740,0	1 279,5	112,7	172,9	5,1	7,5
Ҳайвон ва ўсимликлар мойлари (ёғлари), ёғлар ва мумлар	148,3	213,4	69,9	143,9	1,0	1,3
Кимёвий воситалар ва бошқа тоифаларга киритилмаган шунга ўхшаш маҳсулотлар	2 061,5	2 271,9	129,2	110,2	14,2	13,3
Саноат товарлари	2 734,7	2 781,5	130,9	101,7	18,8	16,3
Машиналар ва транспорт асбоб- ускуналари	4 956,9	6 432,3	129,6	129,8	34,1	37,8
Турли хил тайёр буюмлар	593,2	631,9	87,0	106,5	4,1	3,7
Бошқа товарлар	15,4	38,9	198,7	2,5 м.	0,1	0,2
Хизматлар	1 097,2	1 015,6	165,9	92,6	7,5	6,0

2023 йил январь-июнь натижаларига кўра МДХ мамлакатларидан импорт улуши 33,9 % ни ташкил этиб, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 3,7 % га камайди.

МДХ ва бошқа давлатларга товар ва хизматлар импорти ҳажмлари динамикаси
(январь-июнь, млн. АҚШ доллари, улуши, % да)

2023 йил январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикаси 166 та давлатдан товар ва хизматлар импортини амалга оширди. Етти йирик ҳамкор давлатлар (ХХР, Россия, Қозоғистон, Корея Республикаси, Германия, Туркия ва Туркменистон) жами импортнинг 2/3 қисмини ташкил этди.

Республика импортида асосий ҳамкор давлатларнинг улуши
(2023 йил январь-июнь, % да)

Ўзбекистон Республикасининг асосий ҳамкор давлатларга амалга
оширган импорт ҳажмлари ва ўсиш суръатлари
(январь-июнь)

Давлатлар	Млн. АҚШ доллари		Ўсиш суръати, % да		Ўрни	
	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.	2022 й.	2023 й.
ХХР	3 286,5	4 237,8	140,6	128,9	1	1
Россия	2 843,7	3 133,2	127,0	110,2	2	2
Қозоғистон	1 489,9	1 496,2	109,4	100,4	3	3
Корея Республикаси	1 275,9	1 015,8	153,6	79,6	4	4
Германия	516,3	892,3	167,2	172,8	6	5
Туркия	833,9	875,4	108,5	105,0	5	6
Туркменистон	327,4	358,2	105,9	109,4	7	7
Бразилия	207,3	333,2	142,0	160,7	10	8
Литва	195,6	290,1	97,5	148,3	11	9
Ҳиндистон	304,1	252,9	128,5	83,2	8	10
Беларус	156,7	228,5	89,7	145,8	13	11
АҚШ	219,4	203,9	135,9	92,9	9	12
Италия	184,1	195,8	90,6	106,3	12	13
Франция	98,9	192,7	63,8	194,8	19	14
Швейцария	81,9	176,7	164,5	2,2 м.	22	15
Эрон	151,3	164,2	163,7	108,5	15	16
БАА	153,8	158,9	195,2	103,3	14	17
Полша	89,7	156,8	137,8	174,8	21	18
Чехия	57,2	152,9	69,3	2,7 м.	28	19
Латвия	76,5	151,2	90,7	197,6	23	20

2022 йил билан таққослаганда, импорт бўйича шерик мамлакатлар тўртталиги ўзгармади. Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси томонидан импорт ҳажмининг жадал ўсиши ҳисобига Швейцария (15-ўрин) ва Чехия (19-ўрин) (2022 йилнинг шу даврига нисбатан мос равишда, ўсиш суръати 2,2 м. ва 2,7 м. га) импорт бўйича йигирмата йирик ҳамкор мамлакатлар қаторига кирди.

Ўзбекистон Республикасининг ҳудудлар кесимида импорти
(2023 йил январь-июнь)

	Ҳажм Млн. АҚШ доллари	Ўсиш суръати, % да	Улуши, % да
Ўзбекистон Республикаси	17 030,5	117,0	100,0
Қорақалпоғистон Республикаси	99,8	86,9	0,6
<i>вилоятлар:</i>			
Андижон	1 734,4	113,2	10,2
Бухоро	506,5	120,4	3,0
Жиззах	419,9	174,4	2,5
Қашқадарё	100,7	73,0	0,6
Навоий	308,8	103,3	1,8
Наманган	369,7	109,1	2,2
Самарқанд	876,5	105,6	5,1
Сурхондарё	58,0	58,3	0,3
Сирдарё	228,4	96,4	1,3
Тошкент	1 826,0	116,7	10,7
Фарғона	631,2	100,2	3,7
Хоразм	292,5	117,1	1,7
Тошкент ш.	8 785,5	123,6	51,6

Энг юқори ҳажм,
млн. АҚШ доллари

Энг қуйи ҳажм,
млн. АҚШ доллари

Республика импорти таркибида энг юқори улушни Тошкент шаҳри 51,6 % билан 8 785,5 млн. АҚШ долларини, энг қуйи улушни эса Сурхондарё вилояти 0,3 % билан 58,3 млн. АҚШ долларини ташкил этди.

Импорт ҳажмининг энг юқори ўсиш суратлари 2022 йилга нисбатан Жиззах (174,4 %), Бухоро (121,4 %), Хоразм (117,1 %), Тошкент (116,7 %), Андижон (113,2 %), Наманган (109,1 %) вилоятларида ва Тошкент шаҳрида (123,6 %) қайд этилди. Энг паст ўсиш суръати Сурхондарё (58,3 %) ва Қашқадарё (73,0 %) вилоятларига тўғри келди.

Хизматлар импорти таркиби
(2023 йил январь-июнь, млн. АҚШ долл.)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якуни билан хизматлар импорти ҳажми 1 015,6 млн. АҚШ долларини ёки жами импорт ҳажмининг 6,0 % ини ташкил этди ва ўтган йилга нисбатан 7,4 % га камайди. Хизматлар импорти таркибининг асосий улуши бошқа сафарлар (туризм хизматлари) (49,6 %), транспорт хизматлари (22,6 %), телекоммуникация, компьютер ва ахборот хизматлари (9,4 %) ва бошқа тадбиркорлик билан боғлиқ хизматлар (4,8 %)га тегишли бўлди.

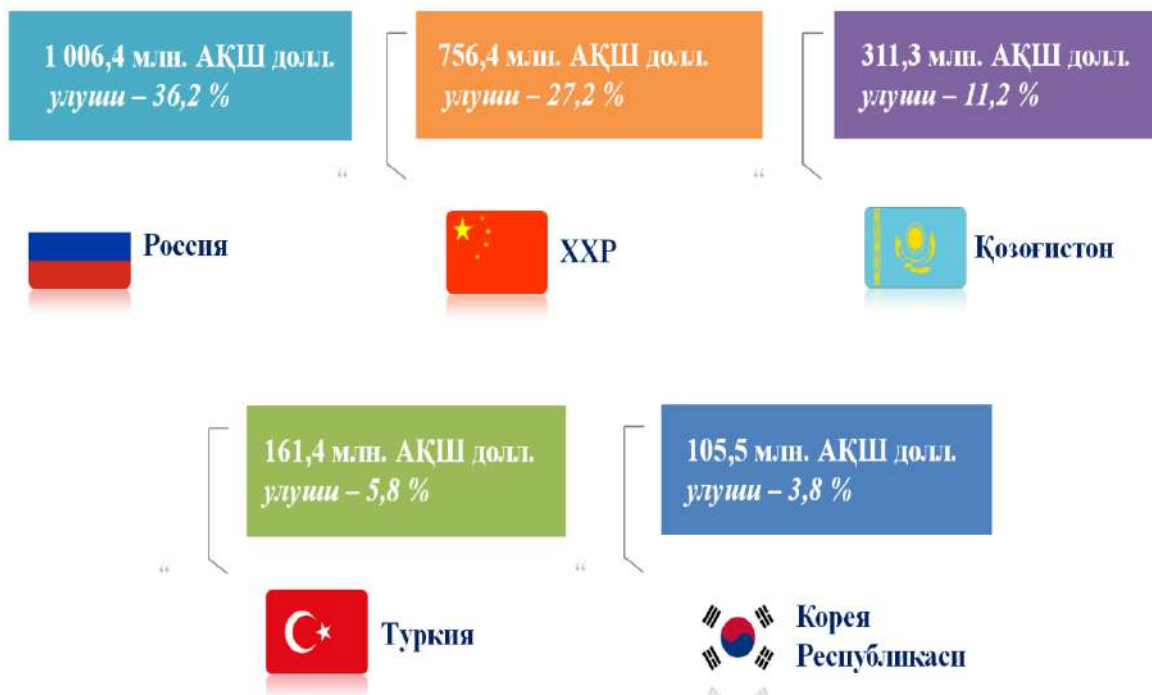
Саноат товарлари импорти

2023 йил январь-июнь ойларида импорт таркибида саноат маҳсулотлари товарлари ҳажми 2 781,5 млн. АҚШ долларини ташкил этиб, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,7 % га кўпайди ҳамда импортнинг умумий ҳажмидаги улуши 16,3 % га етди.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, давлатимиз томонидан импортни ўрнини босувчи товар ва маҳсулотларни ишлаб чиқариш ҳамда ички бозорни сифатли ва арзон маҳсулотлар билан таъминлаш бўйича бир қатор ислохотлар амалга оширилмоқда.

Саноат товарлари асосан Россия (36,2 % – 1 006,4 млн. АҚШ доллар), ХХР (27,2 % – 756,4 млн. АҚШ доллар), Қозоғистон (11,2 % – 311,3 млн. АҚШ доллар), Туркия (5,8 % – 161,4 млн. АҚШ доллар) ва Корея Республикаси (3,8 % – 105,5 млн. АҚШ доллар)дан импорт қилинмоқда. Ушбу мамлакатлар саноат товарлари импортининг улуши 84,2 фоизини ташкил қилмоқда.

Саноат маҳсулотлари импорт қилинган асосий ҳамкор давлатлар
(2023 йил январь-июнь)

Саноат маҳсулотлари импорти асосан чўян ёки легирланмаган пўлат (1 109,2 млн. АҚШ доллари), металлдан тайёрланган буюмлар (387,1 млн. АҚШ доллари), йигирилган ип, матолар, тайёр буюмлар ва шунга ўхшаш маҳсулотлар (315,5 млн. АҚШ доллари), қоғоз ва картон (240,5 млн. АҚШ доллари) ва бошқалардан ташкил топган.

Шу билан, юртимизда ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш борасида амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотлар ва дунё мамлакатлари билан олиб борилаётган мустаҳкам алоқалар натижасида мамлакатимизнинг экспорт салоҳияти ошиб бораётгани яққол намоён бўлмоқда.

Шунингдек, ҳукуматимиз томонидан ишлаб чиқарувчилар учун бир қатор солиқ, божхона имтиёзларининг яратилиши, ишлаб чиқариш қувватларни модернизатсия қилиш ва рақобатбардош маҳсулотларни ишлаб чиқарилиши миллий маҳсулотларимизни ташқи бозорларда мустаҳкам ўрин эгаллашлари учун замин яратмоқда.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Товар – ҳар қандай кўчар мулк, шу жумладан валюта ва қийматлари, электр, иссиқлик ва бошқа турдаги энергия воситалари, транспорт воситалари (йўловчилар ва товарлар ташувчи транспорт воситалари, контейнер ва бошқа транспорт ускуналари бундан мустасно), интеллектуал мулк объектлари;

Товарлар экспорти – агар қонунчиликда бошқа тартиб кўзда тутилмаган бўлса, товарларни Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан қайтариб олиб кириш мажбуриятисиз олиб чиқиш.

Реекспорт – хорижий товарлар божхона ҳудудидан олиб чиқилган божхона режими.

Товарлар импорти – товарларни Ўзбекистон Республикаси божхона чегарасидан қайтариб олиб чиқиш мажбуриятисиз олиб кириш.

Реимпорт – божхона ҳудудидан экспорт режимида олиб чиқилган Ўзбекистон Республикаси товарлари Ўзбекистон Республикасининг Божхона кодексига кўрсатилган муддатда (олиб чиқилган пайтдан бошлаб ўн йил ичида) қайтариб олиб кириладиган режим.

Ташқи савдо айланмаси – мамлакатнинг муайян даврдаги экспорт ва импорт қийматлари суммаси.

Товарлар келиб чиққан мамлакат – товар тўлиқ ишлаб чиқарилган ёки етарли даражада қайта ишлов берилган мамлакат (товар етарли даражада қайта ишлов берилган мамлакат “Божхона тарифи тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикаси қонунининг 26- моддасига асосан аниқланади).

Товарларнинг белгиланган манзили – юклар жўнатиш пайтида товар етказиб берилиши белгиланган мамлакат сифатида маълум бўлган мамлакат.

Товарларнинг статистик қиймати – шартнома валютасидан қатъи назар ягона базисга келтирилган шартнома бўйича товарлар қиймати.

Хизматлар (ишлар) экспорти — Ўзбекистон Республикасининг резидентлари томонидан норезидентларга, иқтисодий географик жойлашувидан қатъи назар, кўрсатилган хизматлар (бажарилган ишлар).

Хизматлар (ишлар) импорти — норезидентлар томонидан Ўзбекистон Республикаси резидентларига, иқтисодий географик жойлашувидан қатъи назар, кўрсатилган хизматлар (бажарилган ишлар).

Маълумот учун: Ўзбекистон Республикасида товарлар ташқи савдоси статистика кўрсаткичларини шакллантиришида, Ташқи иқтисодий фаолият товар номенклатураси (кейинги ўринларда ТИФ ТН) билан биргаликда, Бирлашган Миллатлар Ташиқлотининг Халқаро стандартлашган савдо таснифлагичи (кейинги ўринларда – ХССТ) ишлатилади. Бу ўз навбатида таҳлилий мақсадларда экспорт ва импорт қилинадиган товарларни 10 та катта қисмга гуруҳлаш учун имкон беради. Товарларни ХССТ бўйича кодлаштириши, ТИФ ТН ва ХССТ ўртасида ўтиши калитлари ёрдамида амалга оширилади.

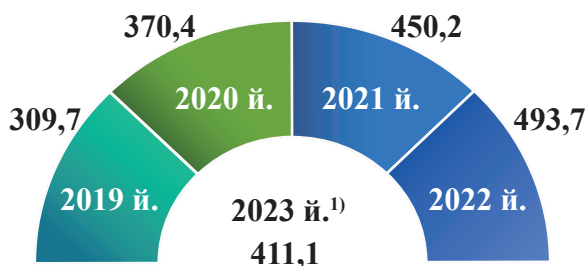
IX. КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК

1- БЎЛИМ. КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ СОНИ ТАҲЛИЛИ

Тадбиркорлик фаолияти (кичик тадбиркорлик) – тадбиркорлик фаолияти субъектлари томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган, ўзи таваккал қилиб ва ўз мулкий жавобгарлиги остида даромад (фойда) олишга қаратилган ташаббускорлик фаолиятидир.

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмалар сони 411,1 мингтани ташкил этди. Кичик тадбиркорлик субъектларининг сони ҳар 1 000 аҳолига 13,9 бирликни ташкил қилди.

1 июль ҳолатига фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмалар сони динамикаси (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз), минг бирликда

2023 йил 1 июль ҳолатига фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмалар (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) сони жами 411 058 тани, шундан янги ташкил этилганлари 46 283 тани ташкил этди.

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига кўра ҳудудлар бўйича фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмаларнинг энг кўпи Тошкент шаҳрида 82 951 тани ёки жамига нисбатан 20,2 % ни, Тошкент вилоятида 38 122 тани ёки жамига нисбатан 9,3 % ни ва Самарқанд вилоятида 37 268 тани ёки 9,1 % ни ташкил этди.

Ҳудудлар бўйича 2023 йил 1 июль ҳолатига фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмалар сони, бирликда

¹⁾Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022- йил 20 апрелдаги ПФ-113-сон Фармонида асосан, давлат органларида мавжуд маълумотлар базаларининг долзарблигини ва статистик ахборотларнинг бир хиллигини таъминлаш мақсадида Солиқ қўмитаси, Статистика агентлиги ва Адлия вазирлигининг давлат рўйхатидан ўтган юридик шахслар ҳақидаги маълумотлар базалари тўлиқ хатловдан ўтказилди ва аниқланган фарқлар бирхиллаштирилди

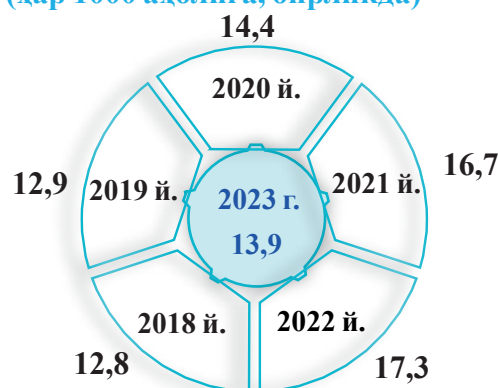
Ўзбекистон Республикасида фаолият юритаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сонининг ҳар 1000 аҳолига нисбати, бирликда ¹⁾

Фаолият юритаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг сони динамикаси, (ҳар 1000 аҳолига, бирликда)¹⁾

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг сони ҳар 1000 аҳолига нисбатан ҳудудлар бўйича энг юқори кўрсаткич Тошкент шаҳрида 27,9 бирлик, Навоий вилоятида 21,5 бирлик, Сирдарё вилоятида 17,4 бирлик, Жиззах вилоятида 16,7 бирлик ва Бухоро вилоятида 16,1 бирликни ташкил этган.

Январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида фаолият юритаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг сони динамикаси. (ҳар 1000 аҳолига, бирликда)

2023 йил 1 июль ҳолатига фаолият юритаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сони ҳар 1 000 аҳолига нисбатан 13,9 бирликни ташкил этиб, бу кўрсаткич 2022 йилга нисбатан 3,4 бирликка камайган.

2023 йил январь-июнь ойларида ҳар 1 000 аҳолига нисбатан тўғри келадиган тадбиркорлик субъектларини энг кўп ташкил этган шаҳар ва туманлар, бирликда

¹⁾Кичик корхона ва микрофирмалар (фермер ва деҳқон хўжаликларини қўйган ҳолда)

Ўзбекистон Республикасида фаолият юритаётган кичик тадбиркорлик
субъектлари сонининг ҳар 1000 аҳолига нисбати, бирликда

Энг юқори кўрсаткич
Тошкент шаҳри
Яккасарой тумани **56,9**

Ўрта кўрсаткич
Бухоро вилояти
Пешку тумани **15,2**

Энг паст кўрсаткич
Андижон вилояти
Шаҳрихон тумани **6,5**

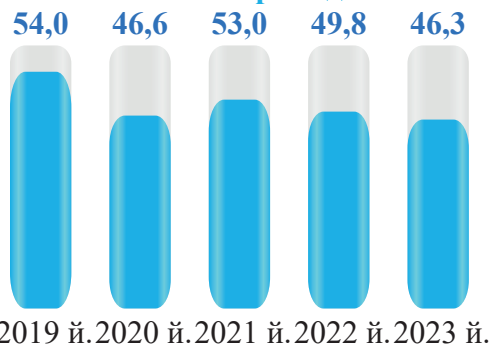
Кичик тадбиркорлик субъектлари сонининг ҳар 1000 аҳолига нисбати туман ва шаҳарлар кесимида таҳлил қилинганда энг юқори кўрсаткич Яккасарой туманида 56,9 бирлик, Томди туманида 49,1 бирлик Миробод туманида 45,8 бирлик, Қоровулбозор туманида 44,1 бирлик, Бектемир туманида 40,4 бирлик, Ғозғон туманида 39,2 бирлик, Чилонзор туманида 36,7 бирлик, Мирзо-Улугбек туманида 29,9 бирлик ва Сирғали туманида 29,1 бирлик эканлиги кузатилди.

Январь-июнь ойларида ҳудудлар бўйича янги ташкил этилган кичик
корхона ва микрофирмалар, бирликда

	январь-июнь	январь-июнь	(+: -)
	2022 й.	2023 й.	
Ўзбекистон Республикаси	49 765	46 283	-3 482
Қорақалпоғистон Республикаси	2 227	3 578	1 351
вилоятлар:			
Андижон	3 354	2 260	-1 094
Бухоро	2 417	3 126	709
Жиззах	2 607	2 101	-506
Қашқадарё	5 057	3 730	-1 327
Навоий	2 310	2 201	-109
Наманган	2 890	2 464	-426
Самарқанд	6 499	4 438	-2 061
Сурхондарё	2 432	1 770	-662
Сирдарё	1 238	1 210	-28
Тошкент	3 663	3 673	10
Фарғона	4 392	4 422	30
Хоразм	2 943	3 100	157
Тошкент ш.	7 736	8 210	474

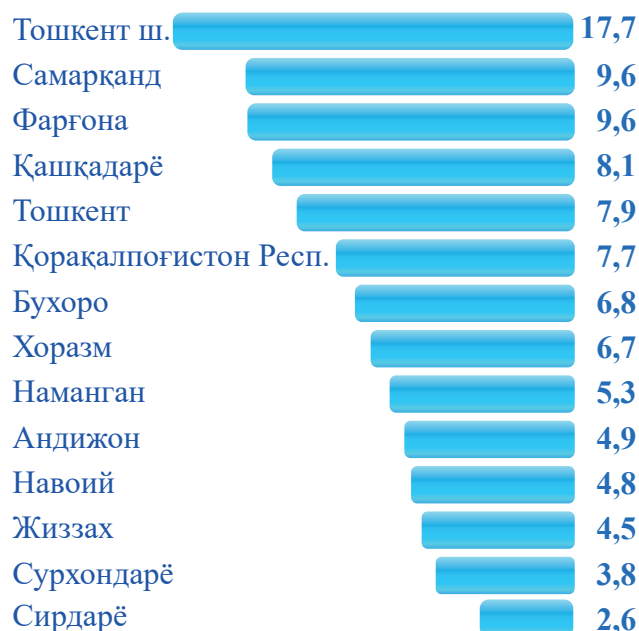
2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳудудлар бўйича янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмаларнинг жамига нисбатан энг кўп улуши Тошкент шаҳри – 17,7 %, Самарқанд вилояти – 9,6 %, Фарғона вилояти – 9,6 %, Қашқадарё вилояти – 8,1 %, Тошкент вилояти – 7,9 %, Қорақалпоғистон Республикаси – 7,7 %, Бухоро вилояти – 6,8 %, ҳиссаларига тўғри келди.

Январь-июнь ойларида янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмалар сони динамикаси, минг бирликда

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг сонига кўра ҳар 1 000 аҳолига нисбатан ҳудудлар бўйича энг юқори кўрсаткич Тошкент шаҳрида 27,9 бирлик, Навоий вилоятида 21,5 бирлик, Сирдарё вилоятида 17,4 бирлик, Жиззах вилоятида 16,7 бирликни ташкил этган.

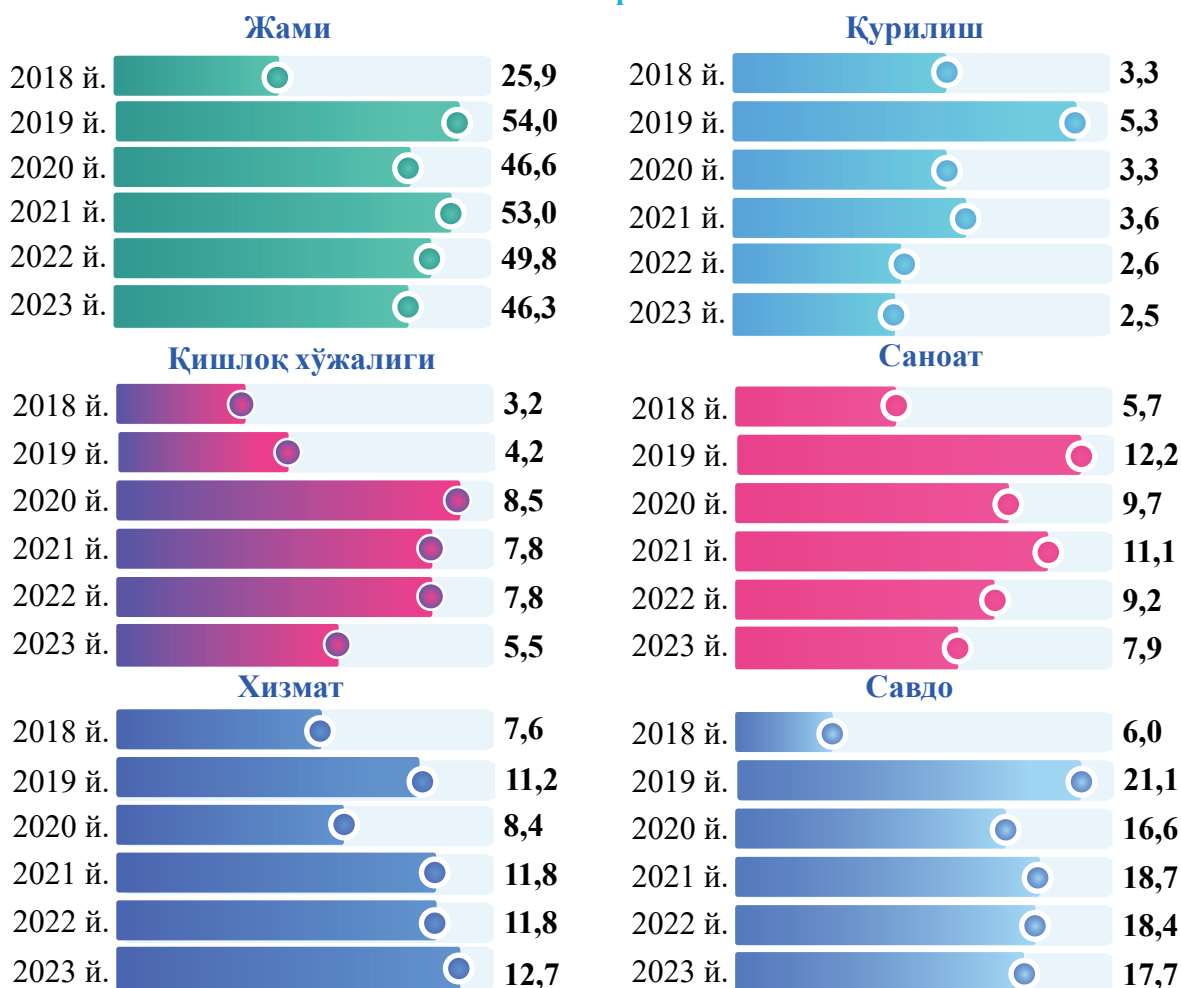
2023 йилнинг январь-июнида янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмаларнинг ҳудудлар бўйича улуши, % да

Иқтисодий фаолият турлари бўйича янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмалар, бирликда

	январь-июнь 2022 й.	январь-июнь 2023 й.	(+;-)
Жами	49 765	46 283	-3 482
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	7 757	5 532	-2 225
Саноат	9 249	7 905	-1 344
Қурилиш	2 633	2 524	-109
Савдо	18 353	17 668	-685
Ташиш ва сақлаш	1 584	2 226	642
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	3 088	3 005	-83
Ахборот ва алоқа	1 353	1 544	191
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	824	735	-89
Бошқа фаолият турлари	4 924	5 144	220

Иқтисодий фаолият турлари бўйича 2018-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмалар сони, минг бирлик

Янги ташкил этилган корхоналар бўйича энг юқори кўрсаткичга эга бўлган шаҳар ва туманлар, бирликда

	январь-июнь 2022 й.	январь-июнь 2023 й.	(+;-)
Мирзо-Улуғбек тумани	891	1 083	192
Самарқанд шаҳри	1 622	942	-680
Юнусобод тумани	930	940	10
Чилонзор тумани	953	934	-19
Фарғона шаҳри	638	810	172
Яшнобод тумани	722	784	62
Олмазор тумани	728	758	30
Миробод тумани	621	732	111
Яккасарой тумани	657	731	74
Нукус шаҳри	462	691	229

Сўнгги йилларда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан кичик тадбиркорлик субъектларини қўллаб қувватлаш ҳамда ишбилармонлик муҳитини сифат жиҳатдан яхшилаш бўйича қабул қилинган қарор ва фармонлари, шунингдек, бу соҳага бераётган катта эътибор натижасида 2018-2023 йилларнинг январь-июнь ойлари давомида жами 275,6 мингта кичик корхона ва микрофирма янгидан ташкил этилди. Янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмалар соҳалар кесимида таҳлил қилинганда, энг кўп янги субъектлар савдо соҳасида – 98,5 мингта (ёки 35,7 %), хизматлар соҳасида – 63,5 мингта (ёки 23,0 %), саноат соҳасида – 56,0 мингта (ёки 20,3 %), қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 37,0 мингта (ёки 13,4 %) ва қурилиш соҳасида – 20,7 мингта (ёки 7,5 %) ташкил этилган.

Январь-июнь ойларида кичик тадбиркорликнинг асосий кўрсаткичлари

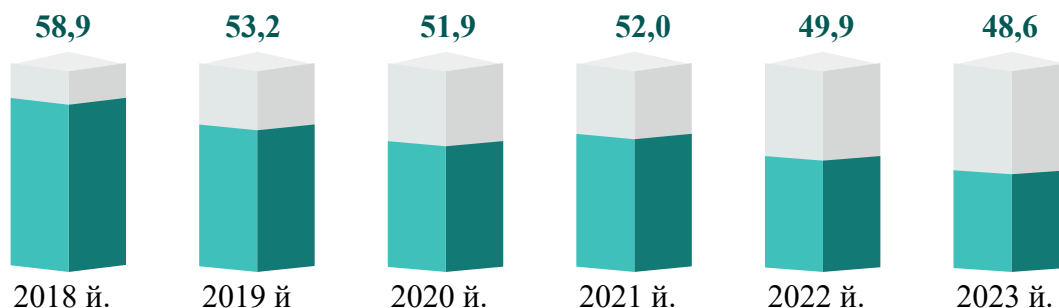
	Ўлчов бирлиги	2022 й.	2023 й.	(+-)
Фаолият юритаётган кичик корхона ва микрофирмалар сони	бирлик	493 727	411 058	-82 669
Янги ташкил этилган	бирлик	49 765	46 283	-3 482
<i>Кичик тадбиркорлик улушлари:</i>				
ЯИМ	%	49,9	48,6	-1,3
Саноат	%	23,2	26,0	2,8
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	%	97,2	96,9	-0,3
Инвестиция	%	52,1	51,7	-0,4
Қурилиш	%	74,7	77,1	2,4
Чакана савдо	%	83,8	82,3	-1,5
Хизматлар	%	50,8	46,8	-4,0
Юк ташиш	%	46,5	49,9	3,4
Юк айланмаси	%	73,3	78,1	4,8
Йўловчи ташиш	%	92,3	91,6	-0,7
Йўловчи айланмаси	%	95,4	95,0	-0,4
Экспорт	%	23,2	27,6	4,4
Импорт	%	48,2	47,6	-0,6

Тадбиркорлик фаолияти (тадбиркорлик) – тадбиркорлик фаолияти субъектлари томонидан конун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган, ўзи таваккал қилиб ва ўз мулккий жавобгарлиги остида даромад (фойда) олишга қаратилган ташаббускорлик фаолиятидир

Юридик шахс – ўз мулкида, хўжалик юритишида ёки оператив бошқарувида алоҳида мол-мулкка эга бўлган ҳамда ўз мажбуриятлари юзасидан ушбу мол-мулк билан жавоб берадиган, ўз номидан мулккий ёки шахсий номулкий ҳуқуқларга эга бўла оладиган ва уларни амалга ошира оладиган, мажбуриятларни бажара оладиган, судда даъвогар ва жавобгар бўла оладиган ташкилот юридик шахс ҳисобланади.

Юридик шахслар мустақил баланс ёки сметага эга бўлишлари керак.

**2- БЎЛИМ. КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ
АСОСИЙ ИҚТИСОДИЙ КЎРСАТКИЧЛАРИ**
Кичик тадбиркорлик субъектларининг ЯИМдаги улуши
динамикаси (январь-июнь ойларида), % да

2023 йилнинг январь-июнида ЯИМ таркибида кичик тадбиркорлик субъектларининг улуши 48,6 % ни ташкил қилиб, 2022 йилнинг тегишли даврига нисбатан 1,3 пунктга камайган. Камайишининг асосий сабаби, йирик тадбиркорлик субъектларида қўшилган қиймат ҳажмининг ошиши билан ифодаланади.

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг ЯХМдаги улушида ҳудудлар бўйича энг юқори улуш Сурхондарё вилоятида – 75,0 %, Бухоро вилоятида – 71,3 %, Наманган вилоятида – 69,7 %, Жиззах вилоятида 69,4 %, Самарқанд вилоятида – 69,1 % ва Хоразм вилоятида – 68,3 % ни ташкил этди. Шу билан бирга Фарғона вилоятида – 67,4 %, Андижон вилоятида – 66,8 %, Қашқадарё вилоятида – 64,7 %, Сирдарё вилоятида 61,3 %, Қорақалпоғистон Республикаси 53,9 %, Тошкент шаҳри 48,5 % ва Тошкент вилоятида 47,7 % ни ташкил қилди.

Бу кўрсаткич бўйича Навоий вилояти энг кичик кўрсаткичга эга бўлиб, 24,6 % ни ташкил қилди.

Январь-июнь ойларида кичик тадбиркорликнинг асосий кўрсаткичлари, % да

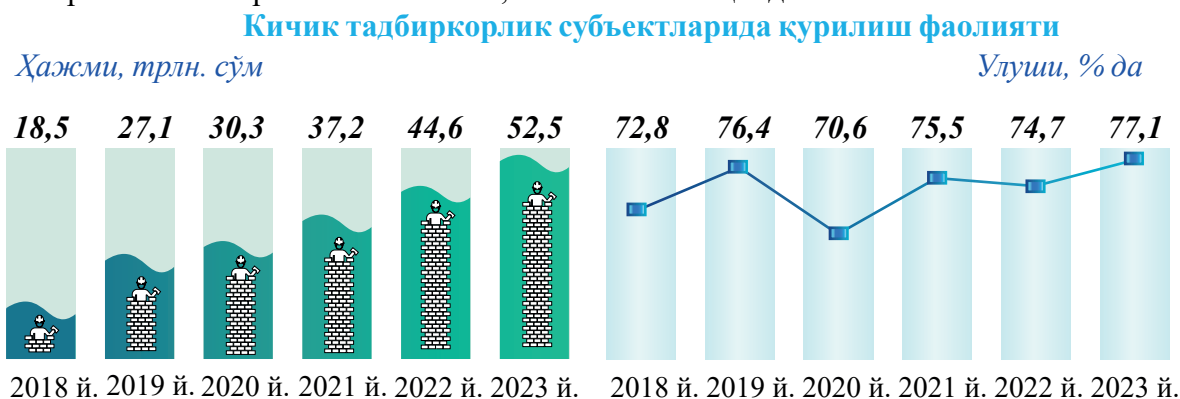

2023- йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг ЯИМдаги улуши иқтисодий фаолият турлари бўйича энг юқори қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 96,6, қурилишда – 78,7 %, хизматлар соҳасида – 39,0 %, саноатда – 21,7 % ни ташкил қилди.

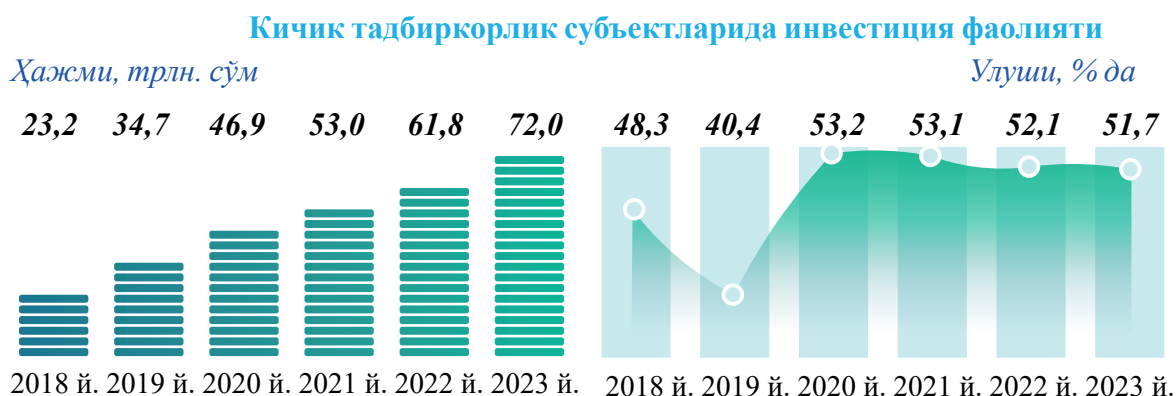
Кичик тадбиркорлик субъектларининг асосий иқтисодий кўрсаткичлари динамикаси (январь-июнь ойларида)

2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан 76 390,5 миллиард сўмлик саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарилди ёки саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажмининг 26,0 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 118,0 % ни ташкил қилди.

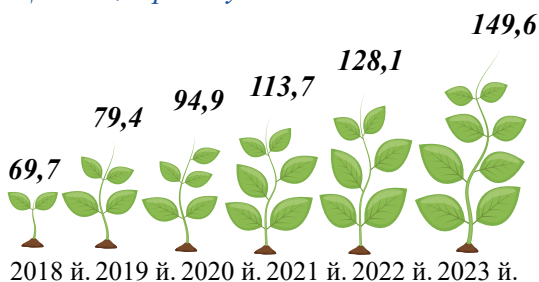
2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан амалга оширилган қурилиш ишлари ҳажми 52 531,2 миллиард сўмни ёки қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 77,1 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 108,0 % ни ташкил қилди.

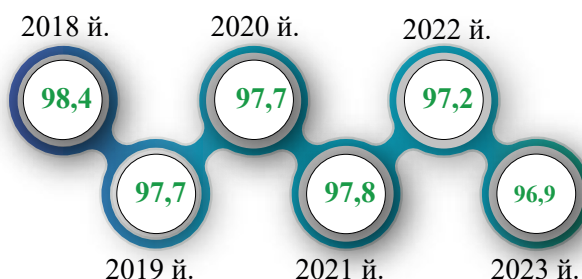
2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан асосий капиталга ўзлаштирилган инвестициялар ҳажми 71 967,1 миллиард сўмни ёки умумий ҳажмидаги улуши 51,7 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 106,9 % ни ташкил қилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларида қишлоқ хўжалиги фаолияти

Ҳажми, трлн. сўм

Улуши, % да

2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорликнинг қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигидаги ҳажми 149 638,4 миллиард сўмни ёки қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги умумий ҳажмидаги улуши 96,9 % ни ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 103,3 % ни ташкил қилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларининг чакана савдодаги фаолияти

Ҳажми, трлн. сўм

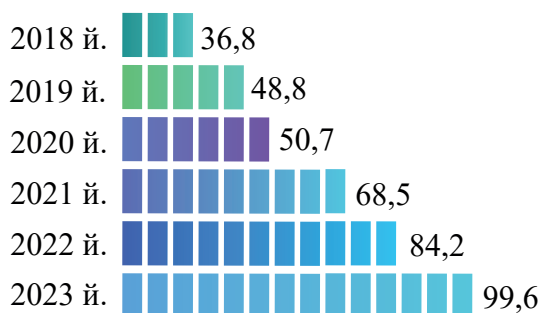
Улуши, % да

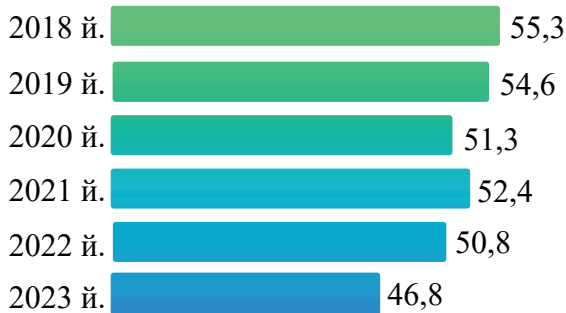
2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорликнинг чакана савдо айланмаси ҳажми 109 645,9 миллиард сўмни ёки умумий ҳажмининг 82,3 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 105,1 % ни ташкил қилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларининг хизмат кўрсатишдаги фаолияти

Ҳажми, трлн. сўм

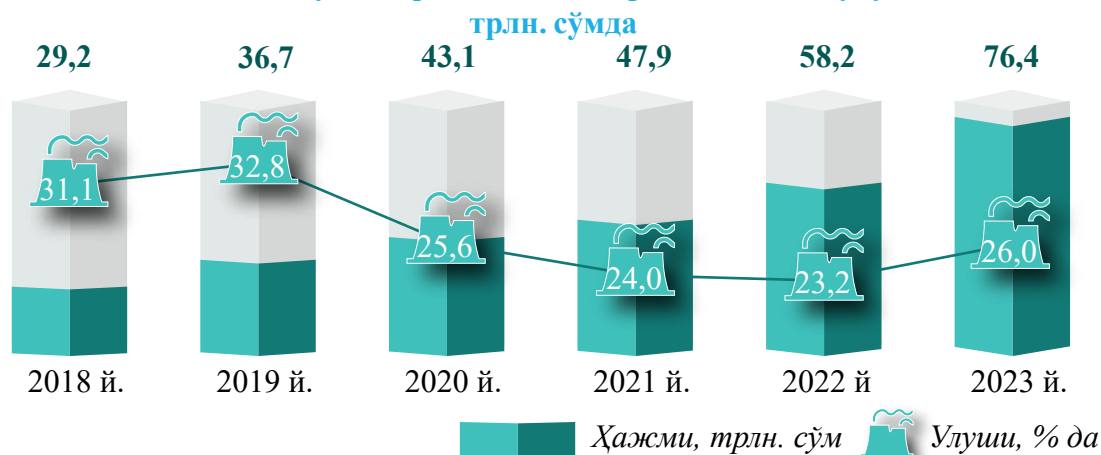

Улуши, % да

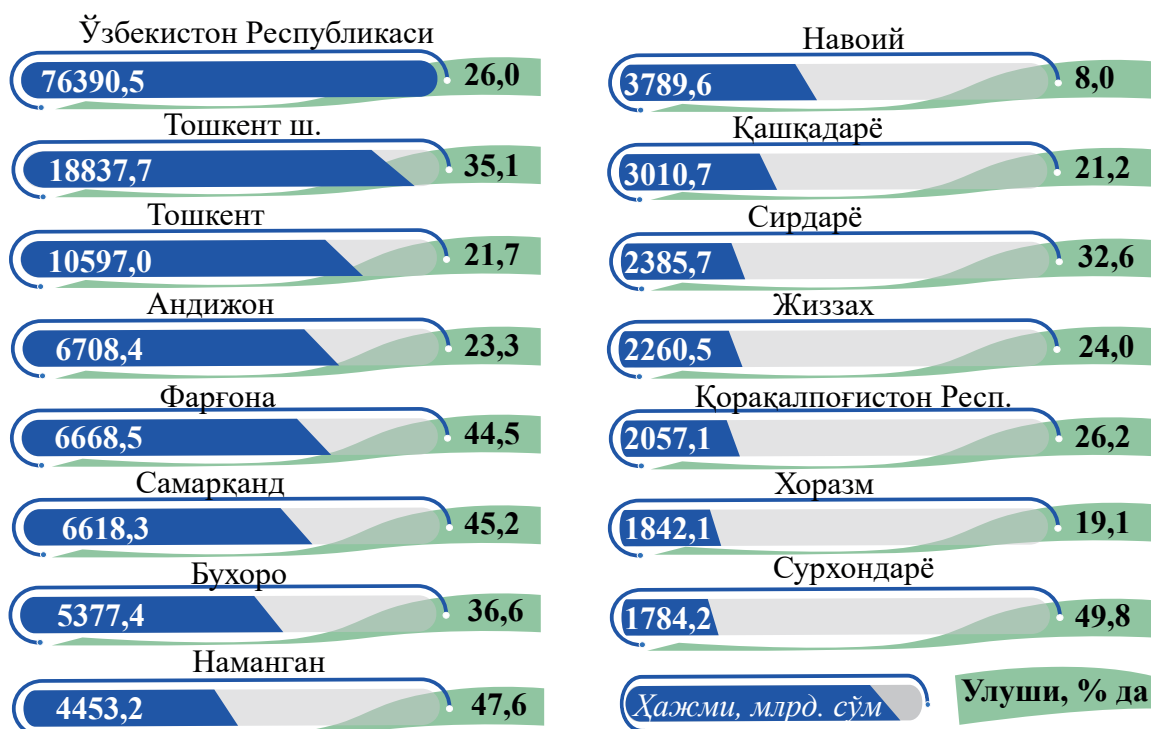
2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорликнинг хизматлар соҳасидаги ҳажми 99 553,5 миллиард сўмни ёки умумий ҳажмининг 46,8 % ини ташкил этди. Ўсиш суръати 2022 йил январь-июнь ойларига нисбатан 103,3 % ни ташкил қилди.

2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ва улуши динамикаси,

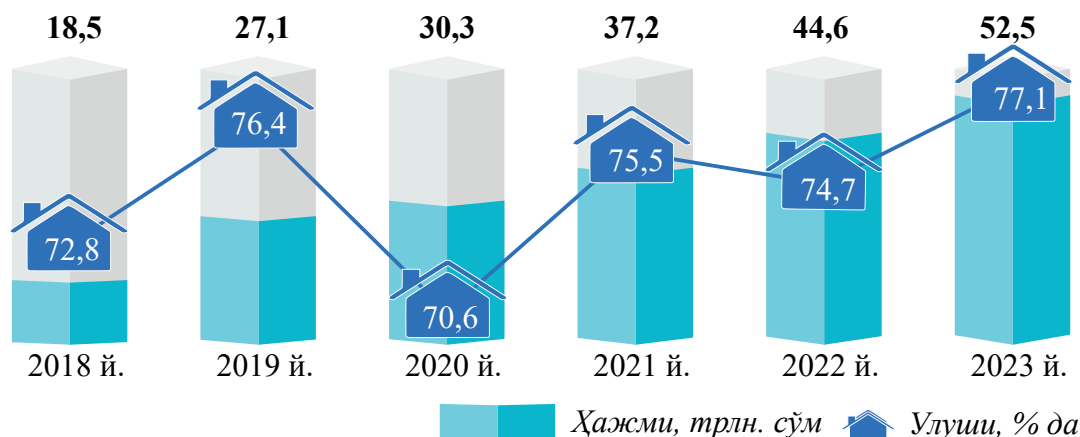
2023 йил январь-июнда sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши 26,0 % ни ташкил этди. Худудлар кесимида кичик тадбиркорликнинг жами sanoat маҳсулотларидаги энг юқори улуши Сурхондарё (49,8%), Наманган (47,6%), Самарқанд (45,2%) ва Фарғона (44,5%) вилоятларига тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида худудлар бўйича кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми ва улуши

Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг кўп sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми Тошкент шаҳри (18 837,7 млрд. сўм), Тошкент (10 597,0 млрд. сўм), Андижон (6 708,4 млрд. сўм), Фарғона (6 668,5 млрд. сўм), Самарқанд (6 618,3 млрд. сўм) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди. Сурхондарё (1 784,2 млрд. сўм) вилоятида sanoat маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми энг паст деб қайд этилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларининг қурилиш фаолияти
2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг
қурилишдаги ҳажми ва улуши динамикаси

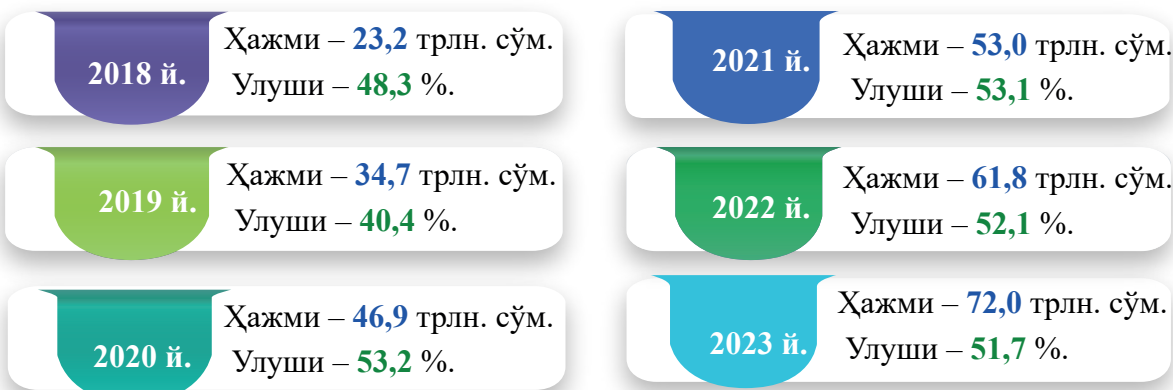
2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектларининг амалга оширилган қурилиш ишлари умумий ҳажмидаги улуши 77,1 % ни ташкил этди. Худудлар кесимида кичик тадбиркорликнинг қурилиш ишлари умумий ҳажмидаги энг юқори улуши Андижон (98,2%), Жиззах (95,0%) вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасига (93,5%) тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида худудлар бўйича кичик тадбиркорлик
субъектларида бажарилган қурилиш ишлари ҳажми ва улуши

Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг кўп бажарилган қурилиш ишлари ҳажми Тошкент шаҳри (12 524,4 млрд. сўм), Тошкент (5 328,4 млрд. сўм), Бухоро (4 057,5 млрд. сўм), Фарғона (3 715,8 млрд. сўм) Самарқанд (3 701,1 млрд. сўм), Андижон (3 356,4 млрд. сўм) ҳамда Сурхондарё (3 269,6 млрд.сўм) вилоятларида қайд этилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларининг инвестиция фаолияти
2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари
инвестиция ҳажмининг ўзгариш динамикаси

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан асосий капиталга киритилган жами инвестиция ҳажмининг 51,7 % ини ташкил этди. Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг юқори улуши Сирдарё (79,5%), Жиззах (73,6%), Наманган (70,4%) ва Андижон (70,2%) вилоятларига тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик
субъектларининг инвестиция ҳажми

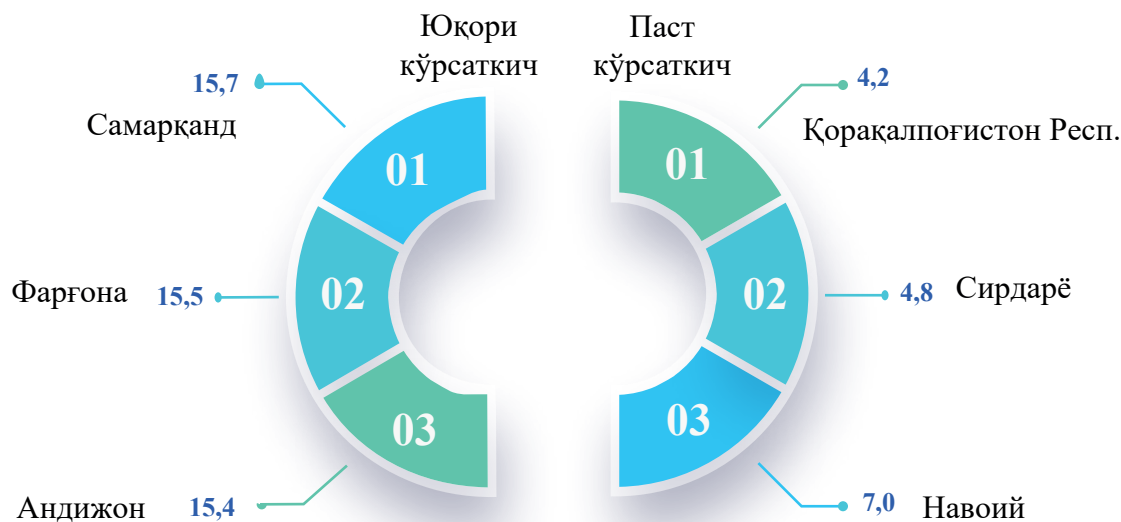
Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг юқори асосий капиталга киритилган инвестициялари ҳажми Тошкент шаҳри (11 611,8 млрд. сўм), Тошкент (7 661,0 млрд. сўм), Бухоро (6 928,2 млрд. сўм), Самарқанд (6 666,2 млрд. сўм), Наманган (5 565,1 млрд. сўм), Сирдарё (5 218,1 млрд. сўм), Навоий (4 918,9 млрд. сўм) ҳамда Фарғона (4 901,3 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди.

Кичик тадбиркорлик субъектларининг қишлоқ хўжалиги фаолияти
2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари
қишлоқ хўжалиги ҳажми ва улушининг ўзгариш динамикаси

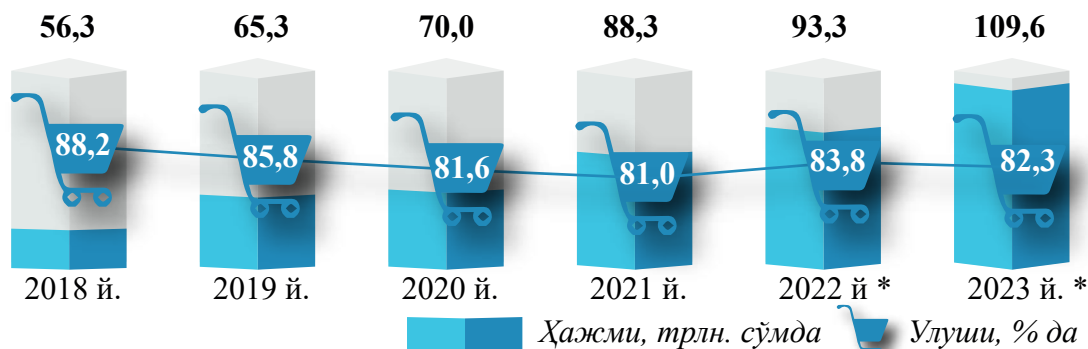
2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари умумий ҳажмидаги улуши 96,9 % ни ташкил этди. Ҳудудлар кесимида кичик тадбиркорликнинг қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари умумий ҳажмидаги энг юқори улуши Хоразм (99,7 %), Бухоро (98,8 %), Қашқадарё (98,8 %), Жиззах (98,4 %) вилоятларига тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан
ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми, трлн. сўмда

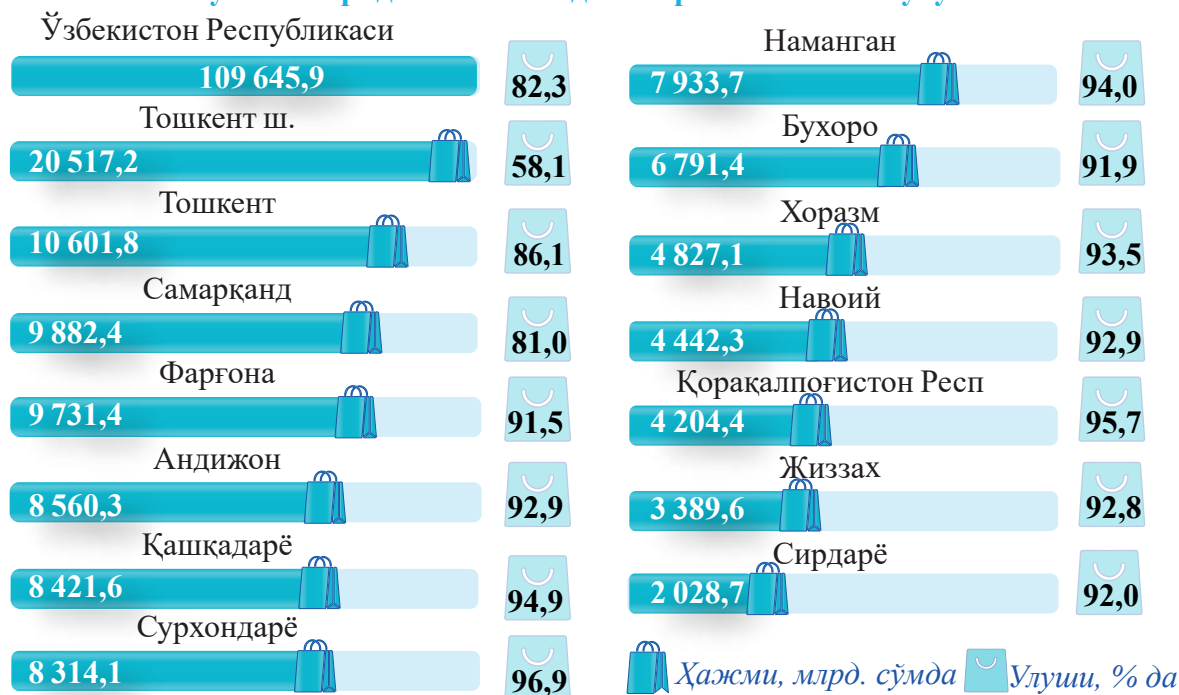
Ҳудудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан энг кўп ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ҳажми Самарқанд (15 682,2 млрд. сўм), Фарғона (15 477,1 млрд. сўм), Андижон (15 395,6 млрд. сўм), Қашқадарё (14 991,4 млрд.сўм), Тошкент (14 446,5 млрд. сўм) ҳамда Сурхондарё (14 238,4 млрд. сўм) вилоятларида қайд этилди.

2018-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектларининг чакана савдо товар айланмаси ва улуши динамикаси

2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг чакана савдо товар айланмасининг 82,3 % ини ташкил қилди. Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг чакана савдо товар айланмасидаги энг кўп улуши Сурхондарё вилояти (96,9 %), Қорақалпоғистон Республикаси (95,7 %), Қашқадарё (94,9 %) ва Наманган (94,0 %) вилоятларига тўғри келди.

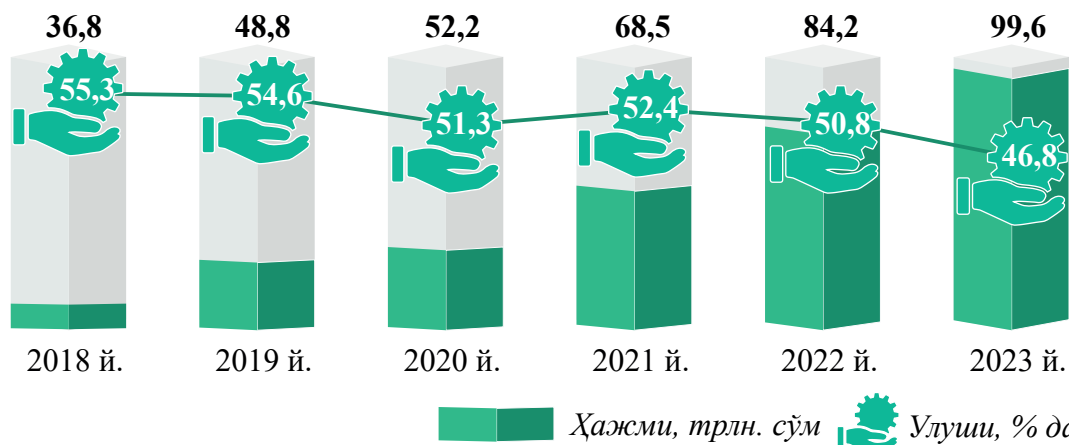
2023- йил январь-июнь ойларида худудлар бўйича кичик тадбиркорлик субъектларида чакана савдо товар айланмаси ва улуши

Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг кўп чакана савдо товар айланмаси ҳажми Тошкент шаҳри (20 517,2 млрд. сўм), Тошкент (10 601,8 млрд. сўм), Самарқанд (9 882,4 млрд. сўм), Фарғона (9 731,4 млрд. сўм), Андижон (8 560,3 млрд. сўм), Қашқадарё (8 421,6 млрд. сўм), Сурхондарё (8 314,1 млрд. сўм) ва Наманган (7 933,7 млрд. сўм) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди.

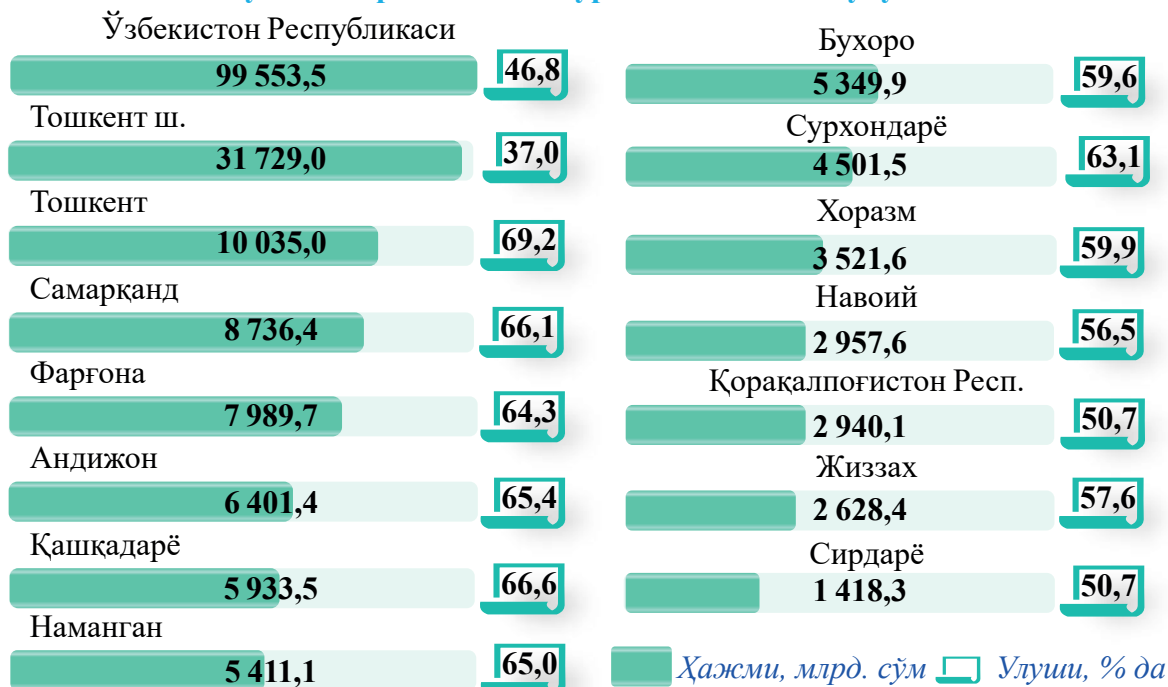
*) ИФУТ-2 47-бўлим (умумий овқатланиш корхоналари савдо айланмаси, шунингдек, автотранспорт воситалари ва уларнинг эҳтиёт қисмлари чакана савдосидан ташқари)

Кичик тадбиркорлик субъектларининг хизмат кўрсатиш фаолияти
2018-2023 йилларнинг январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик
субъектларининг кўрсатилган хизматлар ҳажми ва улуши динамикаси

2023 йил январь-июнь ойларида кичик тадбиркорлик субъектларининг кўрсатилган хизматлар умумий ҳажмидаги улуши 46,8 % ни ташкил қилди. Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг хизматлар ҳажмидаги энг кўп улуши Тошкент (69,2%), Қашқадарё (66,6%), Самарқанд (66,1%), Андижон (65,4%) ва Наманган (65,0%) вилоятларига тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида худудлар бўйича кичик тадбиркорлик
субъектларида хизмат кўрсатиш ҳажми ва улуши

Худудлар кесимида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг кўп хизматлар ҳажми Тошкент шаҳри (31 729,0 млрд. сўм), Тошкент (10 035,0 млрд. сўм), Самарқанд (8 736,4 млрд. сўм), Фарғона (7 989,7 млрд. сўм), Андижон (6 401,4 млрд. сўм), Қашқадарё (5 933,5 млрд. сўм), Наманган (5 411,1 млрд. сўм), Бухоро (5 349,9 млрд. сўм), Сурхондарё (4 501,5 млрд. сўм), Хоразм (3 521,6 млрд. сўм), ва Навоий (2 957,6 млрд. сўм) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди.

Хизматлар соҳасида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг юқори улушга
эга бўлган турлари (2023 йил январь-июнь ойларида)

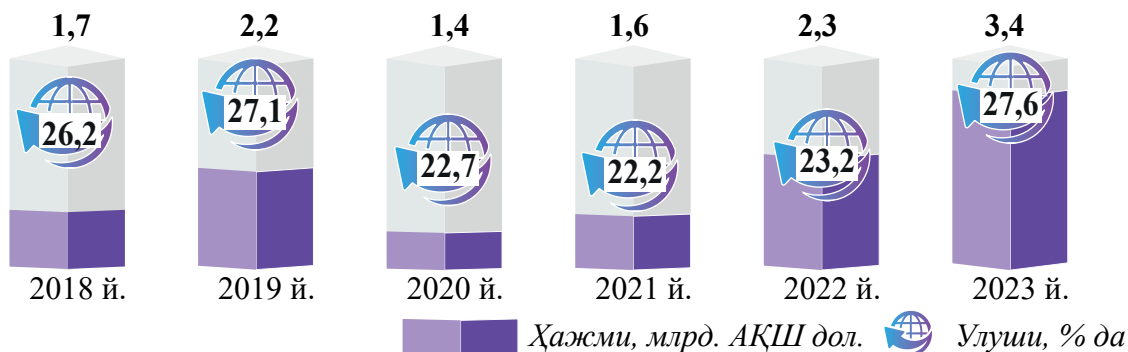
Юқоридаги диаграмма маълумотларига кўра, хизматлар соҳасида кичик тадбиркорлик субъектларининг энг юқори улуши савдо хизматларида – 41,7 % (41 483,0 млрд. сўм), транспорт хизматларида – 23,9 % (23 768,6 млрд. сўм), яшаш ва овқатланиш хизматларида 5,7 % (5 675,4 млрд. сўм) ва шахсий хизматларда – 5,0 % (4 986,5 млрд. сўм)ни ташкил этди.

Кичик бизнес субъектларининг хизматлар соҳасида энг кичик улуши молиявий хизматларда 1,0 % (952,3 млрд сўм) кузатилди.

Якка тартибдаги тадбиркорлик – жисмоний шахс (якка тартибдаги тадбиркор) томонидан тадбиркорлик фаолиятини юридик шахс ташкил этмаган ҳолда амалга оширишдир.

КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ ЭКСПОРТ ФАОЛИЯТИ

2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг маҳсулотлар (ишлар ва хизматлар) экспорти ҳажми ва улуши динамикаси

2023 йилнинг январь-июнида кичик бизнес субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулот (ишлар ва хизматлар) экспорти ҳажми 3,4 млрд. АҚШ долларини ёки умумий экспорт ҳажмининг 27,6 % ини ташкил этди.

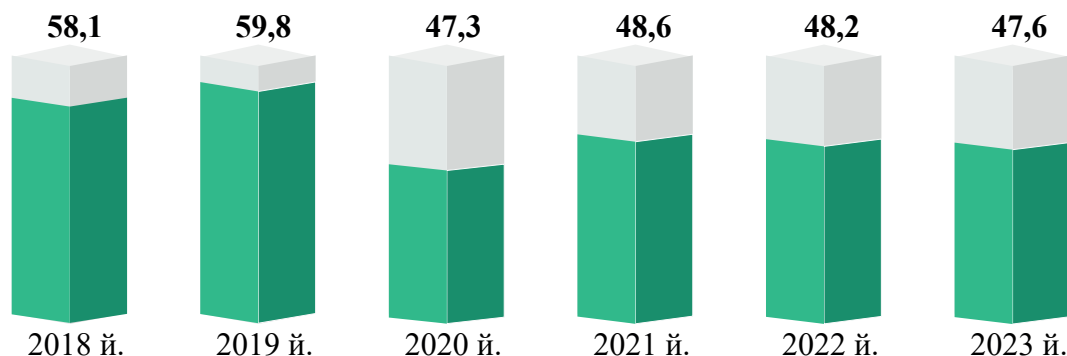
2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулот (ишлар ва хизматлар) экспортининг ҳажми ва улуши

2023 йилнинг январь-июнида ҳудудлар бўйича кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулот (ишлар ва хизматлар) экспортининг жамига нисбатан энг кўп улуши Сурхондарё вилоятида – 72,7 %, Фарғона вилоятида – 69,6 %, Сирдарё вилоятида – 64,6 %, Хоразм вилоятида – 60,9 %, Бухоро вилоятида – 47,6 %, Самарқанд вилоятида – 44,7 % ни ташкил қилди. Энг паст кўрсаткич Навоий вилоятида – 8,5 % ни ташкил этди.

КИЧИК ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ ИМПОРТ ФАОЛИЯТИ

2018-2023 йилларнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектларининг маҳсулотлар (ишлар ва хизматлар) импорти ҳажмидаги улуши динамикаси, % да

2023 йилнинг январь-июнь ойларида кичик бизнес субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулот (ишлар ва хизматлар) импортининг ҳажми 8 114,6 миллион АҚШ долларини ёки жами импортнинг 47,6 % ини ташкил этди.

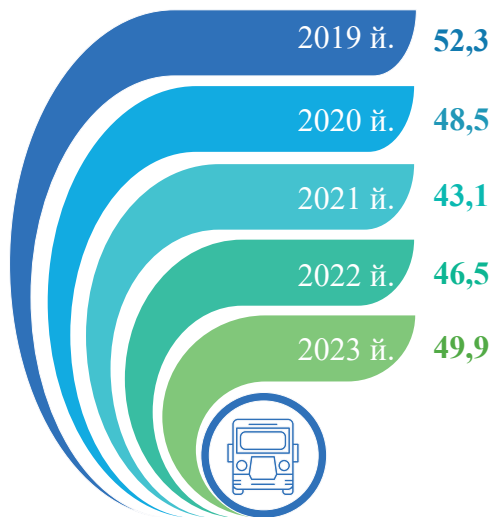
2023 йилнинг январь-июнида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулотлар (ишлар ва хизматлар) импортининг ҳажми ва улуши

2023 йилнинг январь-июнида ҳудудлар бўйича кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан амалга оширилган маҳсулотлар (ишлар ва хизматлар) импортининг жами импортга нисбатан энг юқори улуши Сурхондарё вилоятида – 91,0 %, Фарғона вилоятида – 81,1 %, Наманган вилоятида – 70,6 %, Сирдарё вилоятида – 66,9 %, Жиззах вилоятида – 60,3 %, Қашқадарё вилоятида – 59,0 % ҳамда Самарқанд вилоятида 52,0 % ни ташкил этди.

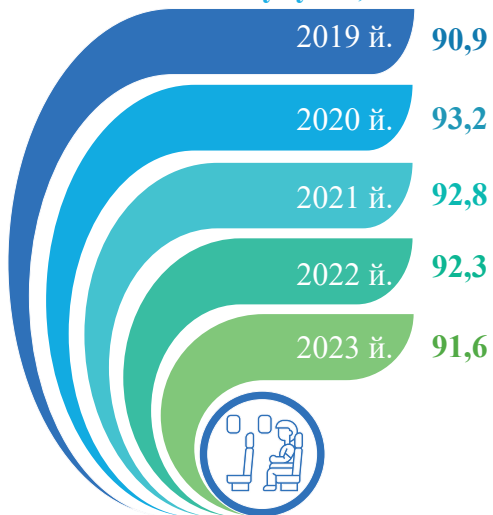
Кичик тадбиркорлик субъектларининг январь-июнь ойларида транспорт хизмати динамикаси

Юк ташишнинг умумий ҳажмида улуши, % да

2023 йилнинг январь-июнида, автомобиль транспортида юк айланмасининг умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши 78,1 % ни ташкил этган бўлиб, 2022 йилнинг тегишли даврига нисбатан ўсиш суръати 110,1 % ни ташкил қилди.

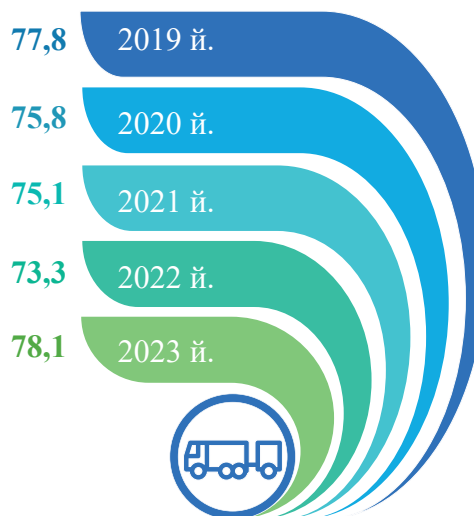
Йўловчи ташишнинг умумий ҳажмида улуши, % да

2023 йилнинг январь-июнида, автомобиль транспорти йўловчи айланмасининг умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши 95,0 % ни ташкил этиб, 2022 йилнинг тегишли даврига нисбатан ўсиш суръати 102,1 % ни ташкил қилди.

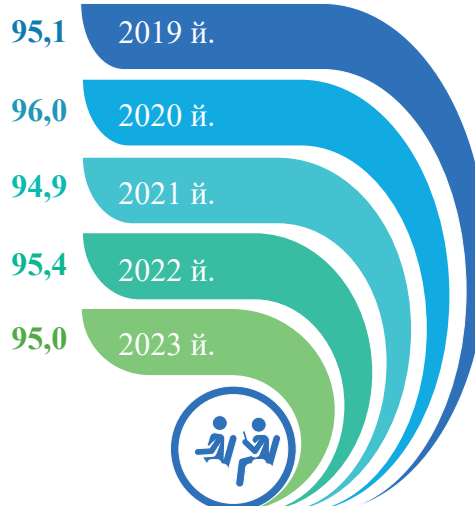
2023 йилнинг январь-июнида автомобиль транспортида юк ташишнинг умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши 49,9 % ни ташкил этди. 2022 йилнинг тегишли даврига нисбатан ўсиш суръати 109,0 % ни ташкил қилди.

Умумий юк айланмасида улуши, % да

2023 йилнинг январь-июнида, автомобиль транспортида йўловчи ташиш хизматларининг умумий ҳажмида кичик тадбиркорликнинг улуши 91,6 % ни ташкил этиб, 2022 йилнинг тегишли даврига нисбатан ўсиш суръати 101,9 % ни ташкил қилди.

Умумий йўловчи айланмаси ҳажмида улуши, % да

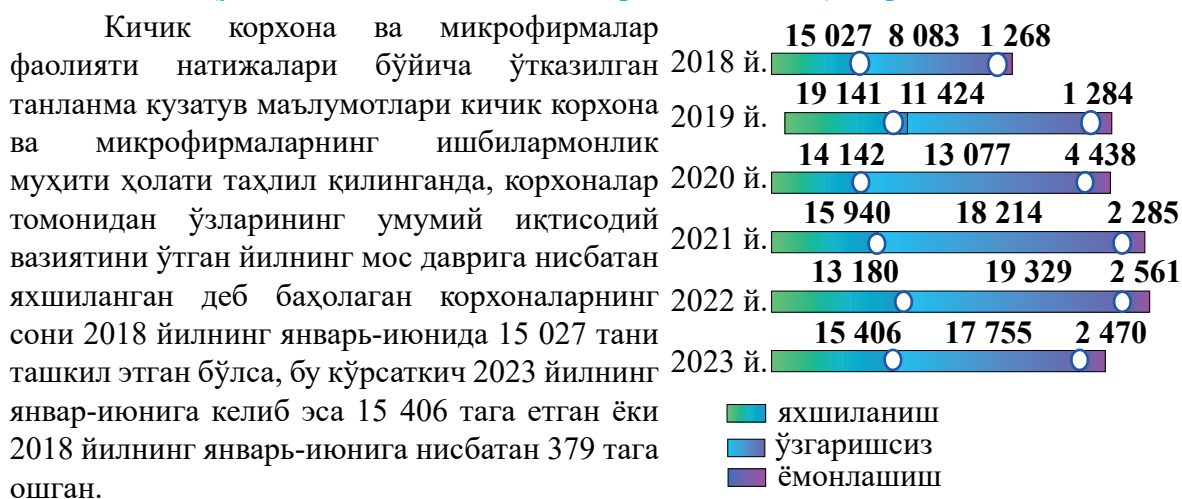
3- БЎЛИМ. КИЧИК КОРХОНА ВА МИКРОФИРМАЛАРНИНГ ТАНЛАНМА КУЗАТУВЛАРИ

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг 2018–2023 йиллар январь-июнь ойлари учун умумий иқтисодий ҳолатини баҳоланиши динамикаси (жорий даврга нисбатан), бирликда

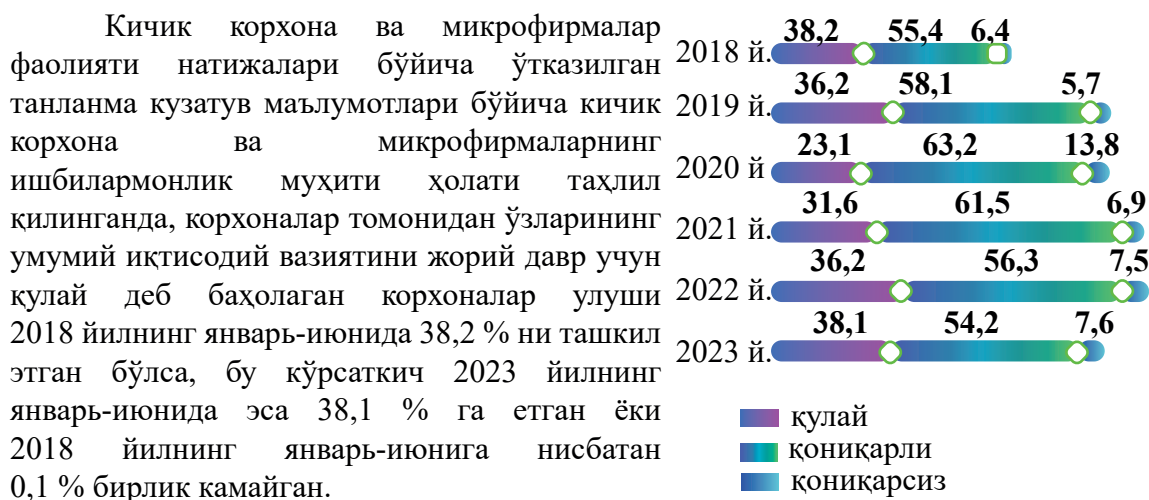
Шунингдек, иқтисодий вазиятини қониқарли деб баҳолаган кичик корхоналарнинг сони 2018 йилнинг январь-июнида 14 633 та бўлган бўлса, бу кўрсаткич 2023 йилнинг январь-июнида 21 927 та ёки 7 294 тага ошган. Ўз навбатида, иқтисодий вазиятини қониқарсиз деб ҳисоблаган корхоналарнинг улуши эса 2018 йилнинг январь-июнида 1 681 тани ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнида келиб 3 074 тани ташкил этган ва бу кўрсаткич 2018 йилнинг январь-июнига нисбатан 1 393 тага ошган.

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг 2018–2023 йилларнинг январь-июнида умумий иқтисодий ҳолатини баҳолаганлар сони (ўтган йилнинг тегишли даврига нисбатан), бирликда

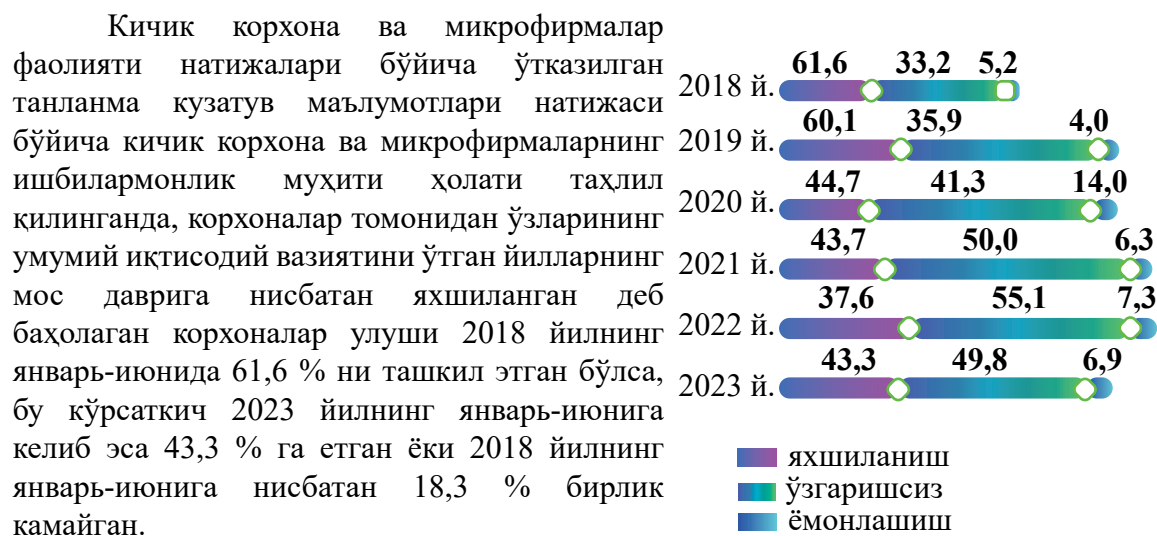
Шунингдек, иқтисодий вазиятини ўзгаришсиз деб баҳолаган корхоналарнинг сони 2018 йилнинг январь-июнида 8 083 та бўлган бўлса, бу кўрсаткич 2023 йилнинг январь-июнида 17 755 та ёки 9 672 тага ошган. Ўз навбатида, иқтисодий вазиятини ёмонлашган деб ҳисоблаган корхоналарнинг сони эса 2018 йилнинг январь-июнида 1 268 тани ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнига келиб, бу кўрсаткич 2 470 тани ташкил этиб, 1 202 тага ошган.

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг 2018-2023 йилларнинг январь-июнида умумий иқтисодий ҳолатининг баҳоланиш динамикаси (корхонанинг жорий ҳолати бўйича), % да

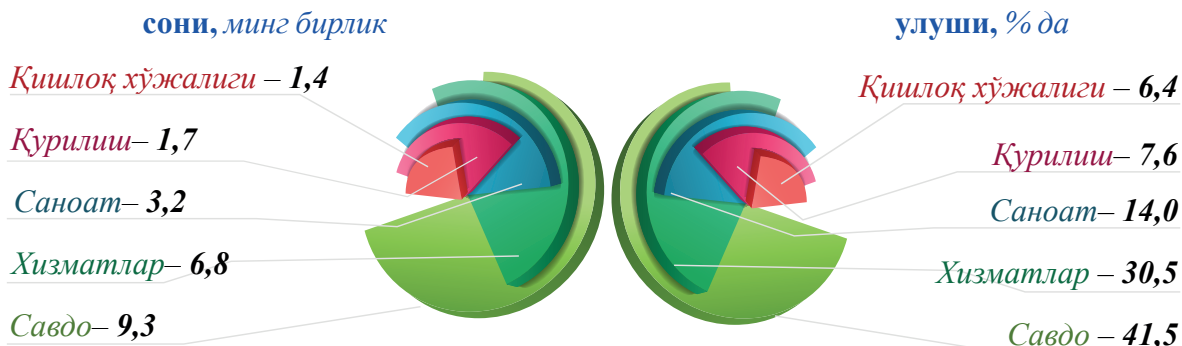
Шунингдек, иқтисодий вазиятини қониқарли деб баҳолаган корхоналарнинг улуши 2018 йилнинг январь-июнида 55,4 % бўлган бўлса, бу кўрсаткич 2023 йилнинг январь-июнида 54,3 % ёки 1,1 % бирликка камайган. Ўз навбатида, иқтисодий вазиятини қониқарсиз деб ҳисоблаган корхоналарнинг улуши эса 2018 йилнинг январь-июнида 6,4 % ни ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнига келиб, бу кўрсаткич 7,6 % га етган ёки 1,2 % га кўпайган.

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг 2018-2023- йиллар январь-июнида умумий иқтисодий ҳолатининг баҳоланиш динамикаси (ўтган йилларнинг мос даврига нисбатан), % да

Шунингдек, иқтисодий вазиятини ўзгаришсиз деб баҳолаган корхоналарнинг улуши 2018 йилнинг январь-июнида 33,2 % бўлган бўлса, бу кўрсаткич 2023 йилнинг январь-июнида 49,8 % ёки 16,6 % бирликка ошган. Ўз навбатида, иқтисодий вазиятини ёмонлашган деб ҳисоблаган корхоналарнинг улуши эса 2018 йилнинг январь-июнида 5,2 % ни ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнига келиб, бу кўрсаткич 6,9 % ёки 1,7 % бирликка ошган.

2023 йил II чорак бўйича танланма кузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши

2023 йил II чорак якунларига кўра, кичик корхона ва микрофирмалар ўртасида танланма кузатувлар ўтказилди.

Ушбу сўровномада 22 453 та кичик корхона ва микрофирмалар иштирок этди. Уларнинг 8 953 (39,9 %) таси иқтисодий вазиятни қулай деб баҳолади. 11 846 (52,7 %) та субъектлар иқтисодий вазиятни қониқарли деб баҳолади. Қолган 1 654 (7,4 %) та субъектлар иқтисодий вазиятни қониқарсиз деб баҳолаган.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича кузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг тақсимланиши (улуши) савдода – 41,5 % (9 320 та), хизматлар соҳасида – 30,5 % (6 848 та), саноатда – 14,0 % (3 151 та), қурилишда – 7,6 % (1 704 та), қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 6,4 % (1 430 та) ни ташкил этди.

2023 йил II чорак бўйича кузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг ҳудудлар бўйича тақсимланиши

2023 йилнинг II чорагида қузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг жорий даврда иқтисодий вазиятини баҳолаш, % да

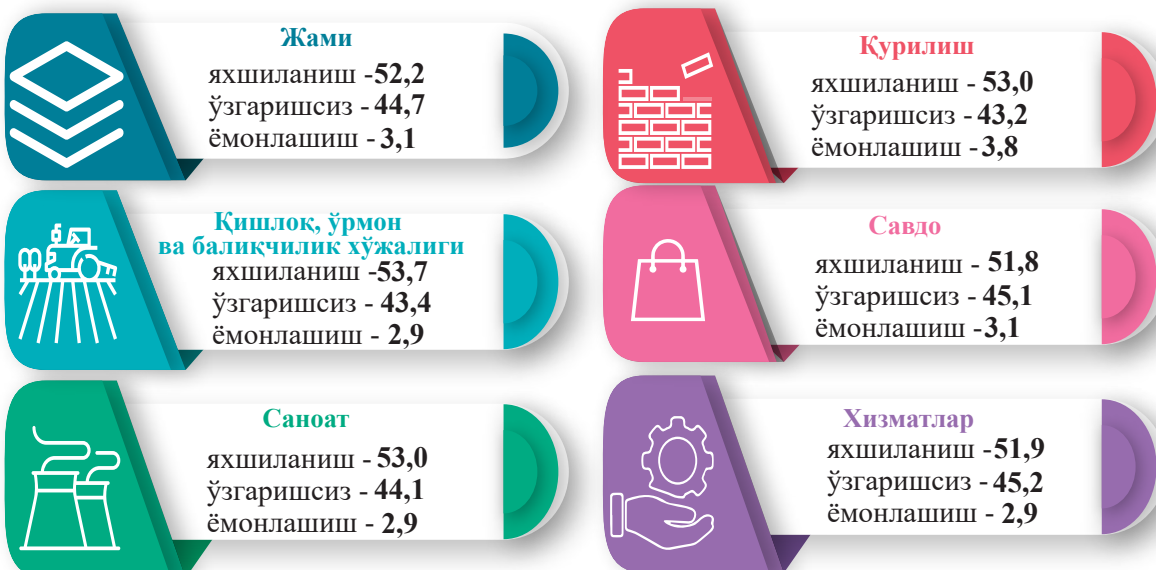

Кичик корхона ва микрофирмаларнинг 2023 йилнинг II чорагида ўтказилган қузатув натижаларига кўра, жорий даврда иқтисодий вазиятни қулай деб баҳолаган корхоналарнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича энг кўп улуши савдода – 40,9 % ни, хизматлар соҳасида – 40,2 % ни, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 38,6 % ни ташкил этди.

Шунингдек, иқтисодий вазиятни қониқарли деб баҳолаган корхоналарнинг энг кўп улуши саноатда – 54,2 % ни, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 53,6 % ни, хизматлар соҳасида – 52,6 % ни ташкил этди.

Иқтисодий вазиятни қониқарсиз деб баҳолаган корхоналарнинг энг кўп улуши қурилишда – 10,4 % ни, саноатда – 8,0 % ни, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 7,8 % ни ташкил этди.

2023 йилнинг II чорагида қузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг яқин 3 ойдаги ўзгаришлар истикболи бўйича иқтисодий вазиятини баҳолаш, % да

2023 йилнинг II чорагида кузатувда иштирок этган кичик корхона ва микрофирмаларнинг яқин 3 ойдаги ўзгаришлар истиқболи бўйича иқтисодий вазиятни яхшиланиш деб баҳолаган корхоналарнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича энг кўп улуши қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида – 53,7 % ни, қурилишда – 53,0 % ни ва саноатда – 53,0 % ни ташкил этди.

Шунингдек, яқин 3 ойдаги ўзгаришлар истиқболи бўйича иқтисодий вазиятни ўзгаришсиз деб баҳолаган корхоналарнинг энг кўп улуши хизматлар соҳасида – 45,2 % ни, савдода – 45,1 % ни ва саноатда – 44,1 % ни ташкил этди.

Яқин 3 ойдаги ўзгаришлар истиқболи бўйича иқтисодий вазиятни ёмонлашиш деб баҳолаган корхоналарнинг энг кўп улуши қурилишда – 3,8 % ни, савдода – 3,1 % ни, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги ва хизматлар соҳасида – 2,9 % ни ташкил этди.

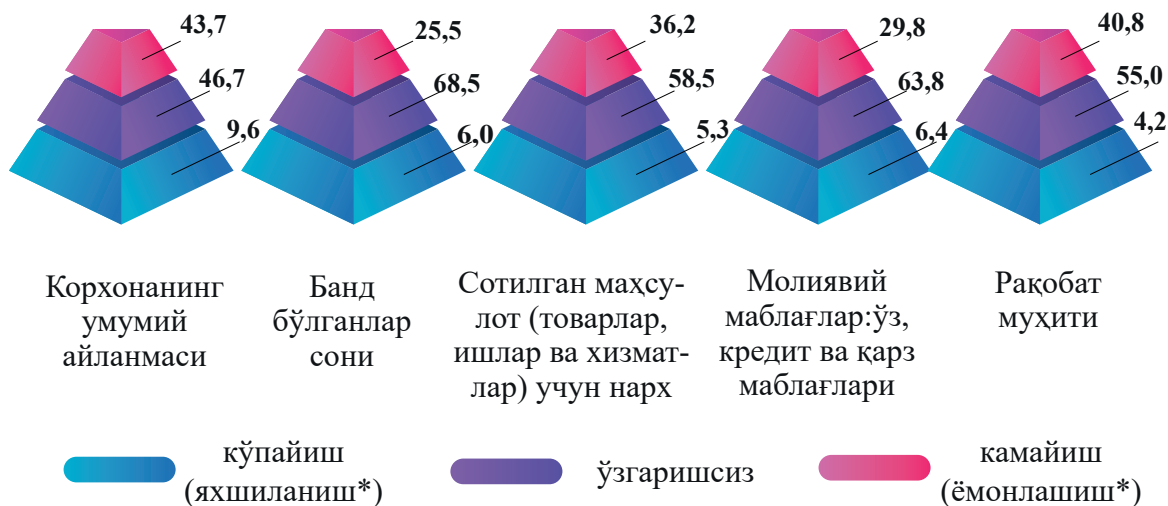
2023 йилнинг II чорагида бизнесга ишонч муҳитини баҳолаш, % да.

	<i>Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан жорий даврдаги ўзгаришлар</i>		
	<i>кўпайиш (яхшиланиш¹⁾)</i>	<i>ўзгаришсиз</i>	<i>камайиш (ёмонлашиш¹⁾)</i>
Корхонанинг умумий айланмаси	43,7	46,7	9,6
Банд бўлганлар сони	25,5	68,5	6,0
Сотилган маҳсулот (товарлар, ишлар ва хизматлар) учун нарх	36,2	58,5	5,3
Молиявий маблағлар: ўз, кредит ва қарз маблағлари	29,8	63,8	6,4
Рақобат муҳити	40,8	55,0	4,2

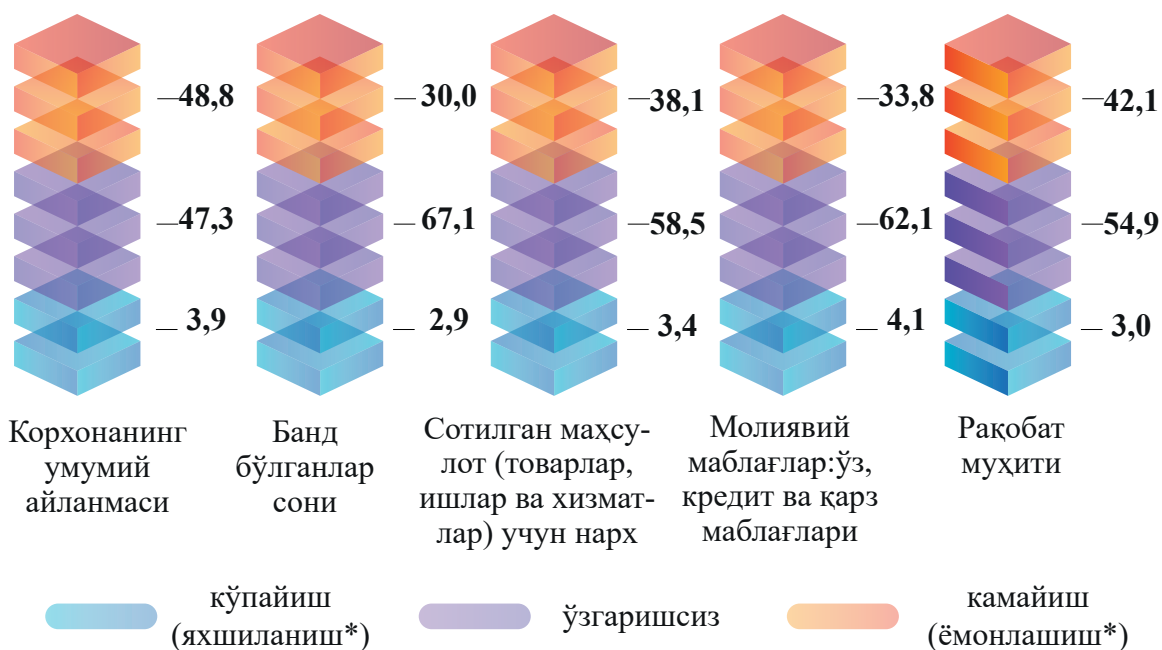
	<i>Яқин 3 ойда ўзгаришлар истиқболи</i>		
	<i>кўпайиш (яхшиланиш¹⁾)</i>	<i>ўзгаришсиз</i>	<i>камайиш (ёмонлашиш¹⁾)</i>
Корхонанинг умумий айланмаси	48,8	47,3	3,9
Банд бўлганлар сони	30,0	67,1	2,9
Сотилган маҳсулот (товарлар, ишлар ва хизматлар) учун нарх	38,1	58,5	3,4
Молиявий маблағлар: ўз, кредит ва қарз маблағлари	33,8	62,1	4,1
Рақобат муҳити	42,1	54,9	3,0

¹⁾Фақат рақобат муҳитига тегишли

2023 йилнинг II чорагида бизнесга ишонч муҳитини баҳолаш,
ўтган йилнинг шу даврига nisbatan жорий даврдаги ўзгаришлар, % да

2023 йилнинг II чорагида бизнесга ишонч муҳитини баҳолаш, яқин 3 ойда
ўзгаришлар истикболи, % да

* Фақат рақобат муҳитига тегишли

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Тадбиркорлик фаолияти (тадбиркорлик) – тадбиркорлик фаолияти субъектлари томонидан қонун ҳужжатларига мувофиқ амалга ошириладиган, ўзи таваккал қилиб ва ўз мулккий жавобгарлиги остида даромад (фойда) олишга қаратилган ташаббускорлик фаолиятидир.

Тадбиркорлик фаолияти субъектлари (тадбиркорлик субъектлари) белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтган ҳамда тадбиркорлик фаолиятини амалга ошираётган юридик ва жисмоний шахслардир.

Тадбиркорлик иши (бизнес) – мулккий ҳуқуқларни ва тадбиркорнинг ўзига хос воситаларини, шунингдек унга тегишли бўлган, якка тартибдаги тадбиркор ўз тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириши учун фойдаланадиган бошқа мутлақ ҳуқуқларни ўз ичига оладиган мол-мулк мажмуидир.

Юридик шахс – ўз мулкида, хўжалик юритишида ёки оператив бошқарувида алоҳида мол-мулкка эга бўлган ҳамда ўз мажбуриятлари юзасидан ушбу мол-мулк билан жавоб берадиган, ўз номидан мулккий ёки шахсий номумлкый ҳуқуқларга эга бўла оладиган ва уларни амалга ошира оладиган, мажбуриятларни бажара оладиган, судда даъвогар ва жавобгар бўла оладиган ташкилот юридик шахс ҳисобланади.

Юридик шахслар мустақил баланс ёки сметага эга бўлишлари керак.

Якка тартибдаги тадбиркорлик – жисмоний шахс (якка тартибдаги тадбиркор) томонидан тадбиркорлик фаолиятини юридик шахс ташкил этмаган ҳолда амалга оширишдир.

Якка тартибдаги тадбиркорлик якка тартибдаги тадбиркор томонидан мустақил мулк ҳуқуқи асосида ўзига тегишли бўлган мол-мулк негизида, шунингдек, мол-мулкка эгаллик қилиш ва (ёки) ундан фойдаланишга йўл қўядиган ўзга ашёвий ҳуқуқ асосида амалга оширилади.

Тадбиркорлик субъектлари ўз фаолиятларини мувофиқлаштириш, шунингдек, ўз ҳуқуқлари ва манфаатларини ифода этиш ҳамда ҳимоя қилиш мақсадида, нотижорат ташкилотлар бўлган уюшмаларга (иттифоқларга) ва бошқа бирлашмаларга бирлашиши мумкин.

Корхона – ҳуқуқий шахс ҳуқуқига эга бўлган, мулкчилик ҳуқуқи ёки хўжаликни тўла юритиш ҳуқуқи бўйича ўзига қарашли мол-мулкдан фойдаланиш асосида маҳсулот ишлаб чиқарадиган ва сотадиган ёки маҳсулотни айирбошлайдиган, ишларни бажарадиган, хизмат кўрсатадиган, беллашув ҳамда мулкчиликнинг барча шакллари тенг ҳуқуқлилиги шароитида амалдаги қонунларга мувофиқ ўз фаолиятини рўёбга чиқарадиган мустақил хўжалик юритувчи субъект ҳисобланади.

Корхонанинг фаолиятини таҳлил қилиш – унинг асосида корхона фаолиятини ҳар томонлама ўрганиш. Натижада, маълумот тўплашнинг маълум усулларида фойдаланиш орқали корхона фаолиятини баҳолаш ва заиф томонларини аниқлаш учун керакли маълумотларни олиш.

Х. НАРХЛАР

1- БЎЛИМ. ИСТЕЪМОЛ НАРХЛАРИ

Мамлакат ижтимоий-иқтисодий ривожланишини баҳолашда таҳлил қилинадиган асосий макроиқтисодий кўрсаткичлар орасида истеъмол секторидаги инфляциян жараёнларнинг асосий индикатори ҳисобланган **истеъмол нархлари индекси (ИНИ)** алоҳида ўрин тутди.

ИНИ ўзгармас истеъмол тузилмасига эга бўлган ҳолда товарлар ва хизматлар белгиланган тўплами қийматининг ўзгаришларини ифодалайди.

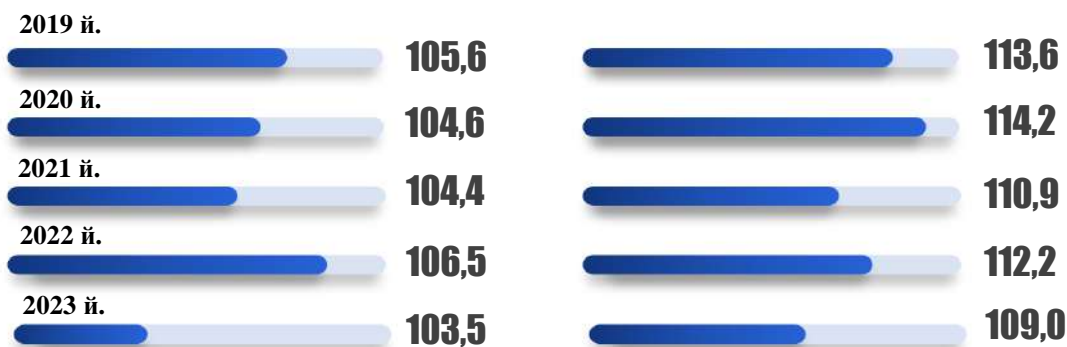
Республикада ИНИни ҳисоблаш 1994 йилда ХВЖнинг техник кўмаги остида жорий қилинган.

ИНИни шакллантиришга “Истеъмол нархлари индекси бўйича қўлланма: Назария ва амалиёт” (ХВЖ, ИХРТ, ЙҲСБ (Евростат), БМТ, ЙИК, Бутунжаҳон банки ва ХМТ) тавсияларини ҳисобга олган ҳолда ишлаб чиқилган Товарлар ва хизматларнинг истеъмол нархлари (тарифлари) кузатувини ташкил этиш ҳамда истеъмол нархлари индексини ҳисоблаш бўйича услубий низом (Статистика агентлигининг 2022 йил 27 сентябрдаги 33-сон қарори билан янги таҳрири тасдиқланган) асос бўлиб хизмат қилади. <https://lib.stat.uz>

Ўзбекистон Республикаси бўйича йиғма ИНИ, % да

июнь ойида ўтган йилнинг
декабрига нисбатан

июнь ойида ўтган йилнинг
июнига нисбатан

2023 йилнинг I ярим йиллигида Ўзбекистон Республикаси бўйича йиғма ИНИ 103,5 % ни ташкил этиб, 2019 йилдан буён I ярим йилликдаги энг паст кўрсаткич бўлди.

2023 йилнинг июнида йиллик нисбатдаги йиғма ИНИ ҳам 2019 йилдан буён мазкур ой учун ўзининг энг паст даражасига етиб, 109,0 % ни қайд этди.

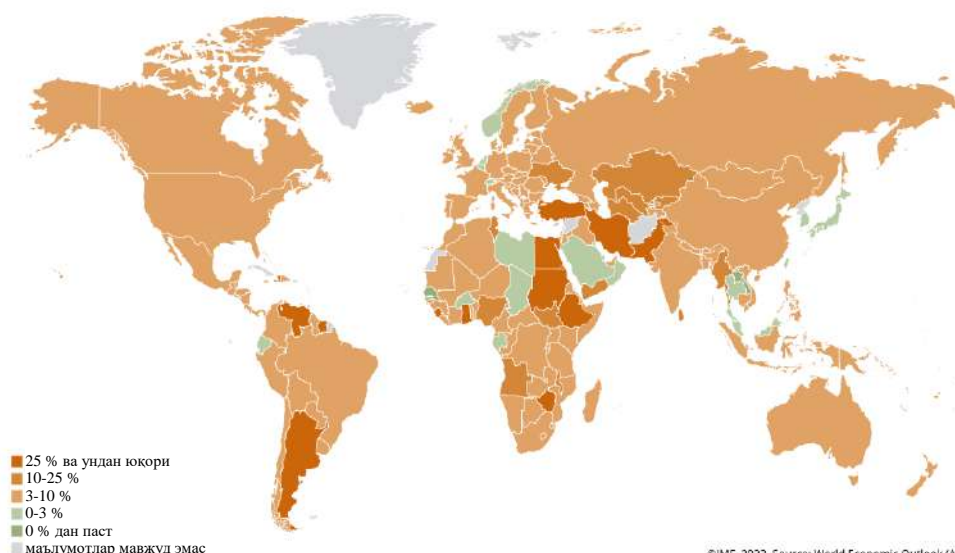
2023 йилнинг I ярим йиллиги давомида инфляциянинг ўсиш суръатида секинлашиш тенденцияси намоён бўлди (йиллик ИНИ йил бошидаги 112,2 % дан, I ярим йиллик охирида 109,0 % га секинлашди).

ИНИ турли шаклларда дунёнинг кўплаб давлатларида, шу жумладан, кўшни давлатларда ҳам ҳисобланади.

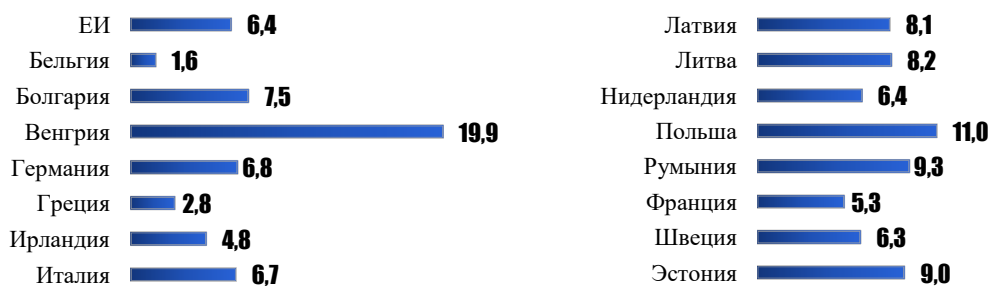
2023 йилнинг март ойида дунё мамлакатларидаги ИНИ бўйича инфляция даражаси*

йиллик нисбатдаги ўсиш суръати, % да

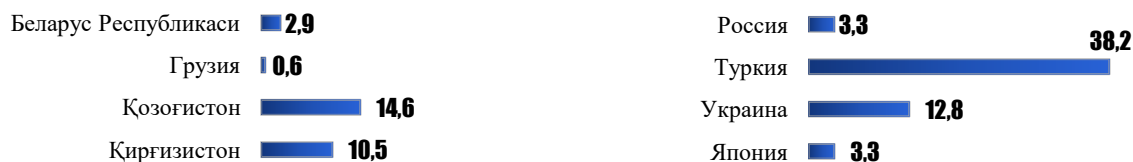
IMF Data Mapper ®

2023 йилнинг июнида Европа Иттифоқи айрим давлатларида уйғунлаштирилган (гармоник) ИНИ йиллик ўсиш суръати**, % да

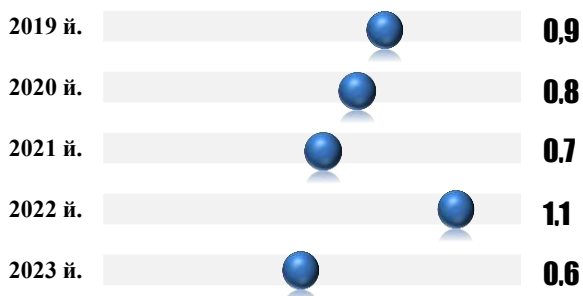
2023 йилнинг июнида айрим давлатларда йиғма ИНИ йиллик ўсиш суръати, % да

* <https://www.imf.org/external/datamapper/PCPIEPCH@WEO/CAQ/UZB/APQ?year=2023>

** https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/PRC_HICP_MANR__custom_3761882/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=4ad27e6f-358a-4a3d-82a0-587d69a833eb

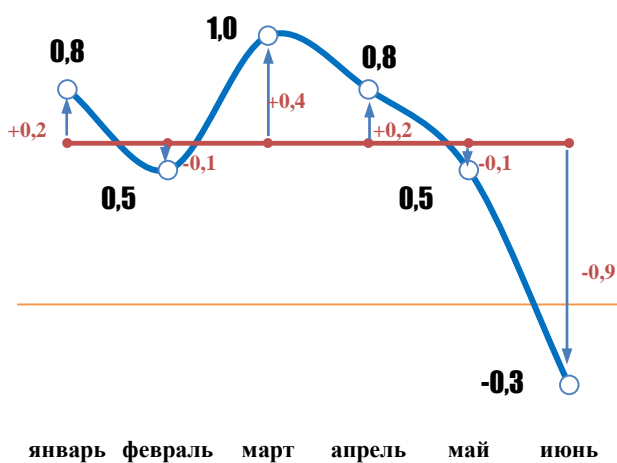
Январь-июнь ойларида йиғма ИНИ ўртача ойлик ўсиш суръати, %да

Маълумот учун: йил бошидан бўлган даврда индекснинг ўртача ойлик ўсиш суръати вақт қаторлари даражасининг ўзгариши интенсивлигининг умумлашган йиғма тавсифи ҳисобланади ва таҳлил қилинаётган даврга кирувчи барча ойлардаги қисқа муддатли нарх индексларининг ўртача геометрик катталиги сифатида аниқланади.

2023 йилнинг I ярим йиллигида йиғма ИНИ ўртача ойлик ўсиш суръати 0,6 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос давридаги кўрсаткичдан 0,5 фоиз бандга (ёки салкам 2 баробарга) паст бўлди.

2023 йил I ярим йиллигидаги қисқа муддатли йиғма ИНИ ўсиш (пасайиш) суръатининг ўртача ойлик ўсиш суръати билан таққосламаси

2023 йилнинг I ярим йиллигида қисқа муддатли ИНИ тебранишлари диапазони -0,3 % дан (июнь) 1,0 % гача (март) ораликда жойлашди.

Шу билан бирга, июнь ойида ўртача ойлик ўсиш суръатига нисбатан фарқ энг юқори (-0,3 % га 0,6 %, яъни фарқ -0,9 фоиз банд) бўлган.

○— ойлик ИНИ ўзгариши, % да

— I ярим йилликдаги ўртача ойлик ўсиш суръати, % да

Нархлар ўзгаришини кузатиш учун товарлар ва хизматлар тўпламига танлаб олинган **510 та позиция** киради ва қуйидаги йирик гуруҳларга бўлинади:

Товарлар

420 та маҳсулот

Озиқ-овқат маҳсулотлари

170

Ноозиқ-овқат маҳсулотлар

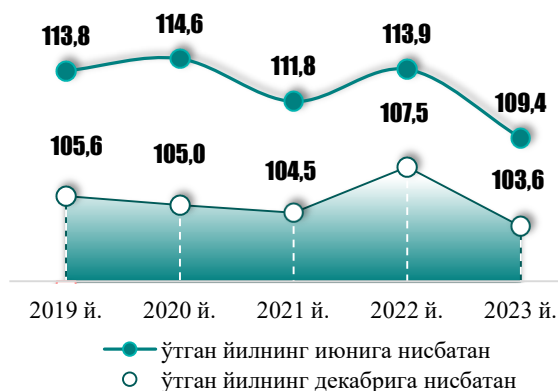
250

Хизматлар

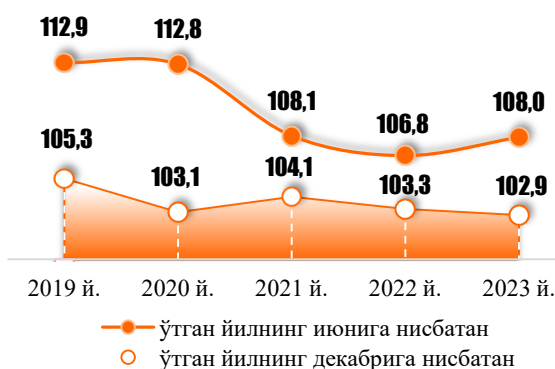
90 та хизмат турлари

Ўзбекистон Республикаси бўйича июнь ойида
товарлар ва хизматлар ИНИ, % да

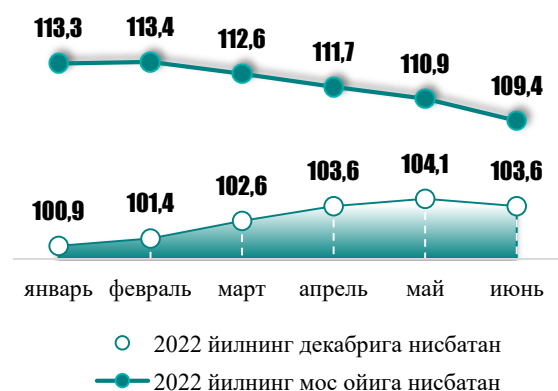
ТОВАРЛАР

ХИЗМАТЛАР

2023 йилнинг I чорагида товар ва хизматлар асосий гуруҳлари ИНИ, % да

2023 йилнинг I ярим йиллигида товарлар бўйича ИНИ 103,6 % даражасида қайд этилди. Хизматлар бўйича ушбу кўрсаткич 102,9 % ни ташкил этди.

Товарларнинг қисқа муддатли ИНИ тебранишлари диапазони жорий йилнинг январь-июнида 99,6 % дан (июнь) 101,2 % гача (март) оралиқда жойлашди. Хизматларда мазкур оралиқ 100,2 % дан (июнь) 100,7 % гачани (январь) ташкил этди.

2023 йилнинг июнида товарлар бўйича йиллик ИНИ 109,4 %, хизматлар бўйича 108,0 % даражасида шаклланди. Жорий йилнинг I ярим йиллигида йиллик нисбатдаги ИНИ ўзгариши умумий тенденцияси товарлар бўйича ҳам хизматлар бўйича ҳам пасайиш томонга йўналган бўлса, товарлар бўйича ушбу ҳолат яққолроқ намоён бўлди (йил бошида 113,3 %, I ярим йиллик якунида 109,4 %).

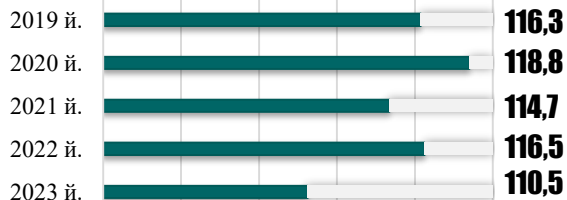
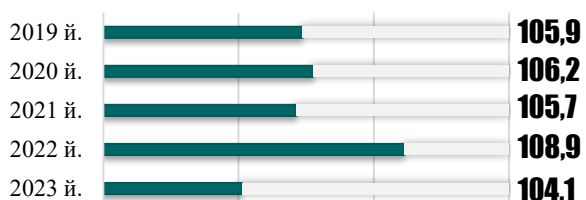
Озиқ-овқат маҳсулотлари ИНИ жорий йилнинг январь-июнида 104,1 % га етиб, ушбу давр учун 2019 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди. Шунга ўхшаш ҳолат озиқ-овқат маҳсулотларининг йиллик нисбатдаги ИНИда ҳам кузатилди. 2022 йилнинг июнига нисбатан улар нархларининг даражаси 10,5 % га ошиб, 2019 йилнинг июнидан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

Ўзбекистон Республикаси бўйича товарлар ИНИ, % да

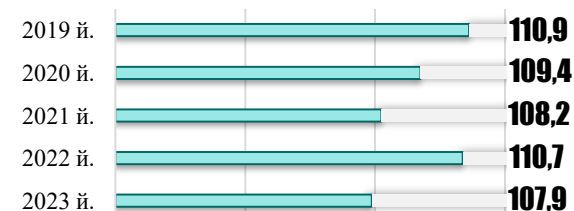
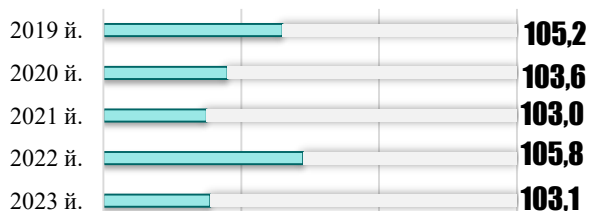
июнь ойида ўтган йилнинг
декабрга нисбатан

июнь ойида ўтган йилнинг
июнига нисбатан

Озиқ-овқат маҳсулотлари

Нооziқ-овқат маҳсулотлар

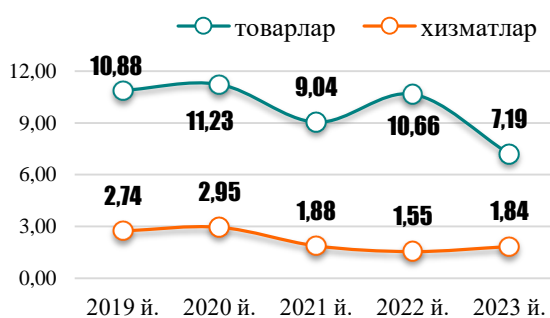
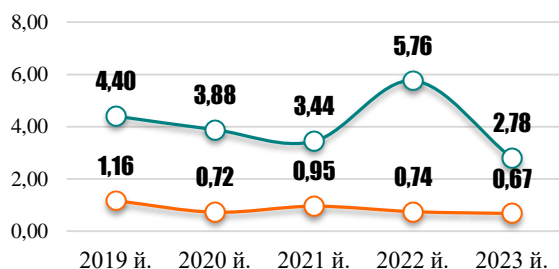
Озиқ-овқат маҳсулотлари қисқа муддатли ИНИ тебранишлари диапазони жорий йилнинг январь-июни давомида 101,6 % дан (март) 98,9 % гача (июнь) оралиқда жойлашди. Хизматлар бўйича ушбу оралиқ 100,7 % дан (январь) 100,2 % гачани (июнь) ташкил этди.

Товарлар ва хизматлар нархлари ўзгаришининг йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири тузилмаси

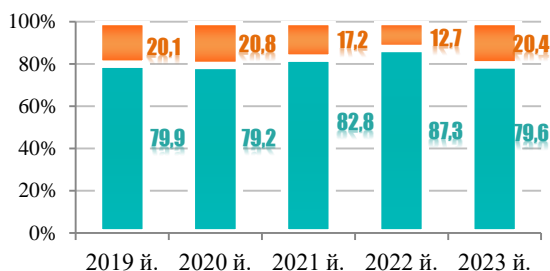
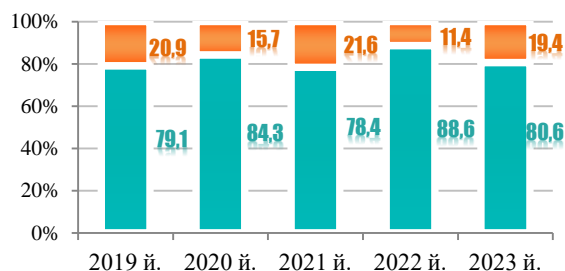
июнь ўтган йилнинг декабрга нисбатан

июнь ўтган йилнинг июнига нисбатан

Таъсири, ф.д.

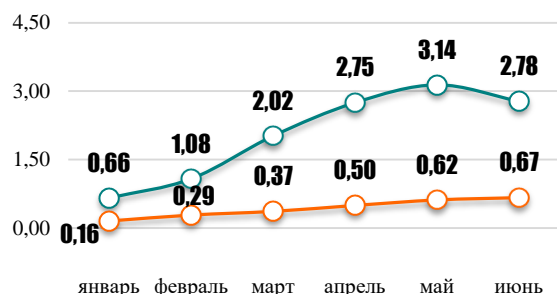
Таъсири улуши, % да

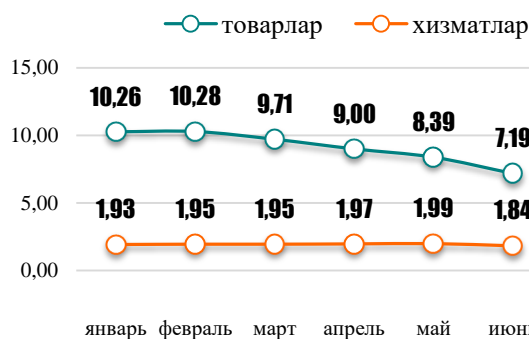
2023 йилнинг I ярим йиллиги давомида товарлар ва хизматлар нархлари ўзгаришининг йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири тузилмасининг ўзгариши

2022 йилнинг декабрига нисбатан

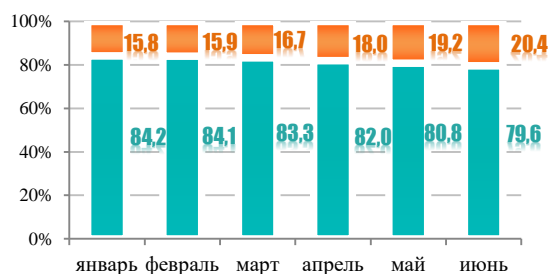
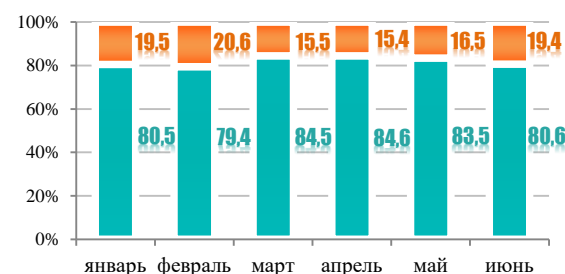
Таъсири, ф.д.

2022 йилнинг мос ойига нисбатан

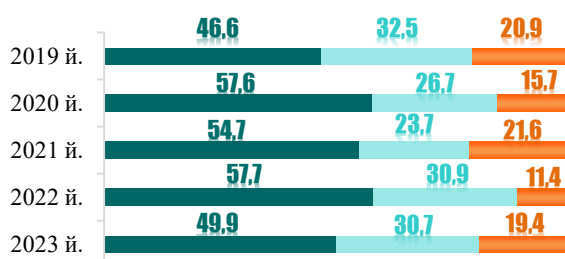
Таъсири улуши, % да

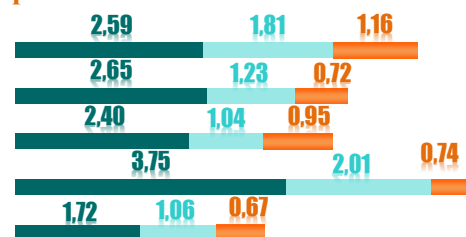
Товарлар ва хизматлар асосий гуруҳларидаги нарх ўзгаришининг йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири тузилмаси

Умумий таъсирдаги улуши, % да

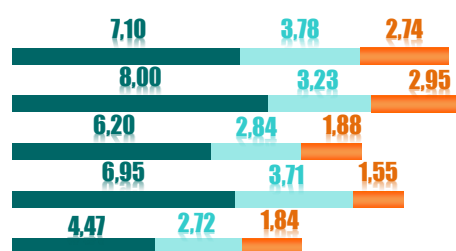
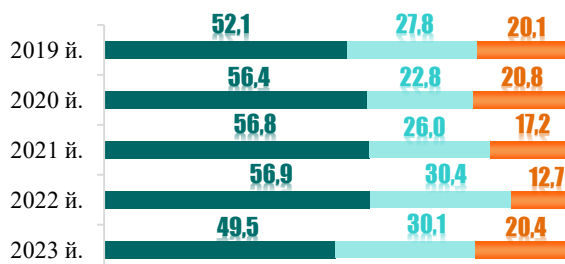
июнь ойида ўтган йилнинг декабрига нисбатан

Таъсири, ф.д.

июнь ойида ўтган йилнинг июнига нисбатан

■ Озиқ-овқат маҳсулотлари ■ Ноозиқ-овқат маҳсулотлар ■ Хизматлар

Жорий йилнинг I ярим йиллигида озиқ-овқат инфляцияси таъсирининг етакчи устунлиги сақланиб қолди. Бироқ, унинг умумий таъсир даражасидаги улуши 2022 йил январь-июнидаги 57,6 % дан 2023 йил январь-июнидаги 46,6 % гача пасайди. 2023 йилнинг олти ойида 4,1 % қимматлашиб, озиқ-овқат маҳсулотлари ушбу даврдаги йиғма ИНИни 1,72 ф.д.га оширди.

2023 йилнинг июнида йиллик нисбатдаги йиғма ИНИ тузилмасида ҳам озиқ-овқат маҳсулотлари гуруҳи товарларининг таъсири устунлик қилди. Унинг хиссасига умумий таъсир даражасининг 52,1 %и тўғри келди. 2022 йилнинг июнига нисбатан ўртача 10,5 % га қимматлашиб, озиқ-овқат маҳсулотлари йиғма ИНИни 4,47 ф.д. оширди.

2021 йил январь ойидан бошлаб, Статистика агентлиги МДХга аъзо давлатлар орасида биринчилардан бўлиб истеъмол нархлари индексини (ИНИ) тўлиқ БМТнинг Classification of Individual Consumption According to Purpose (COICOP) 2018 халқаро стандартига асосланган, Мақсадлар бўйича индивидуал истеъмол таснифлагичи 2018 (МИИТ 2018) асосида шакллантиришни жорий этди.

**2023 йил июнидаги ИНИ ва унинг
ЎЗР МИИТ – 2018 бўлимлари бўйича тузилмаси, % да**

2022 йилнинг декабрига нисбатан	Нарх индекси, % да	Таъсири, ф.д.
I. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва спиртсиз ичимликлар	103,8	+1,50
II. Спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари	105,7	+0,05
III. Кийимлар ва пойабзал	102,1	+0,24
IV. Турар жой хизматлари, сув, электр, газ ва бошқа ёнилғи турлари	101,9	+0,20
V. Уй-рўзғор асбоблари, маиший техника ва турар жойларга кундалик хизмат кўрсатиш	103,5	+0,25
VI. Соғлиқни сақлаш	105,7	+0,38
VII. Транспорт	103,2	+0,26
VIII. Ахборот ва алоқа	99,5	-0,02
IX. Дам олиш, спорт ва маданият	105,7	+0,14
X. Таълим соҳасидаги хизматлар	100,1	-
XI. Ресторанлар ва меҳмонхона хизматлари	111,2	+0,21
XII. Суғурталаш ва молиявий хизматлар	101,0	+0,01
XIII. Маиший товарлар ва хизматлар, бошқа товарлар ва хизматлар	105,1	+0,23

*) *паст даражадаги таъсир улуши*

2023 йил июнидаги ИНИ ва унинг
ЎзР МИИТ – 2018 бўлимлари бўйича тузилмаси, % да

2022 йилнинг июнига нисбатан	Нарх индекси, % да	Таъсири, ф.д.	
I. Озиқ-овқат маҳсулотлари ва спиртсиз ичимликлар	109,9	+3,94	
II. Спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари	112,0	+0,11	
III. Кийимлар ва пойабзал	106,6	+0,77	
IV. Турар жой хизматлари, сув, электр, газ ва бошқа ёнилғи турлари	104,7	+0,48	
V. Уй-рўзғор асбоблари, маиший техника ва турар жойларга кундалик хизмат кўрсатиш	109,1	+0,66	
VI. Соғлиқни сақлаш	115,4	+1,01	
VII. Транспорт	109,3	+0,76	
VIII. Ахборот ва алоқа	99,4	-0,02	
IX. Дам олиш, спорт ва маданият	111,0	+0,26	
X. Таълим соҳасидаги хизматлар	126,2	102,8	+0,06
XI. Ресторанлар ва меҳмонхона хизматлари		+0,50	
XII. Сугурталаш ва молиявий хизматлар	104,3	+0,02	
XIII. Маиший товарлар ва хизматлар	110,9	+0,48	

Нархларни рўйхатга олиш ҳар ойнинг 10 санасидан 20 санасигача амалга оширилади. Маълумотларни йиғиш шундай ташкил этилганки, қўшни даврлар учун рўйхатга олиш оралиғи бир календарь ойни ташкил қилади. Ҳар ойда **10 мингдан** ортиқ савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари кузатилади, **120 мингдан** ортиқ нарх котировкалари қайд этилади.

ИНИни шакллантириш иккита маълумотлар манбаси асосида амалга оширилади:

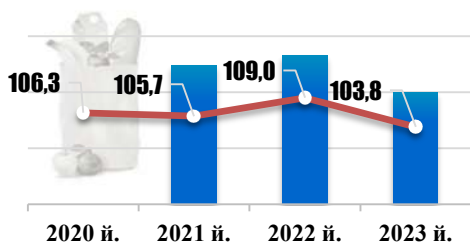
1) уй хўжаликларида ўтказиладиган танланма кузатувлар маълумотлари асосида шаклланидиган аҳолининг истеъмол харажатлари таркиби тўғрисидаги маълумотлар;

2) ҳудудлар, савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари, намуна товарлар танланмаси доирасида нархларни қайд этиш маълумотлари.

Шундай қилиб, ҳар бир позициянинг (бўлим, гуруҳ, аниқ товар ёки хизмат) йиғма кўрсаткич ўзгаришига таъсири позициянинг нарх ўзгаришлари ва харажатлар таркибидаги салмоқ вазнидан келиб чиққан ҳолда аниқланади.

I бўлим. “Озиқ-овқат маҳсулотлари ва спиртсиз ичимликлар”, % да

июнь ойида I бўлим бўйича
ИНИ*, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан

■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

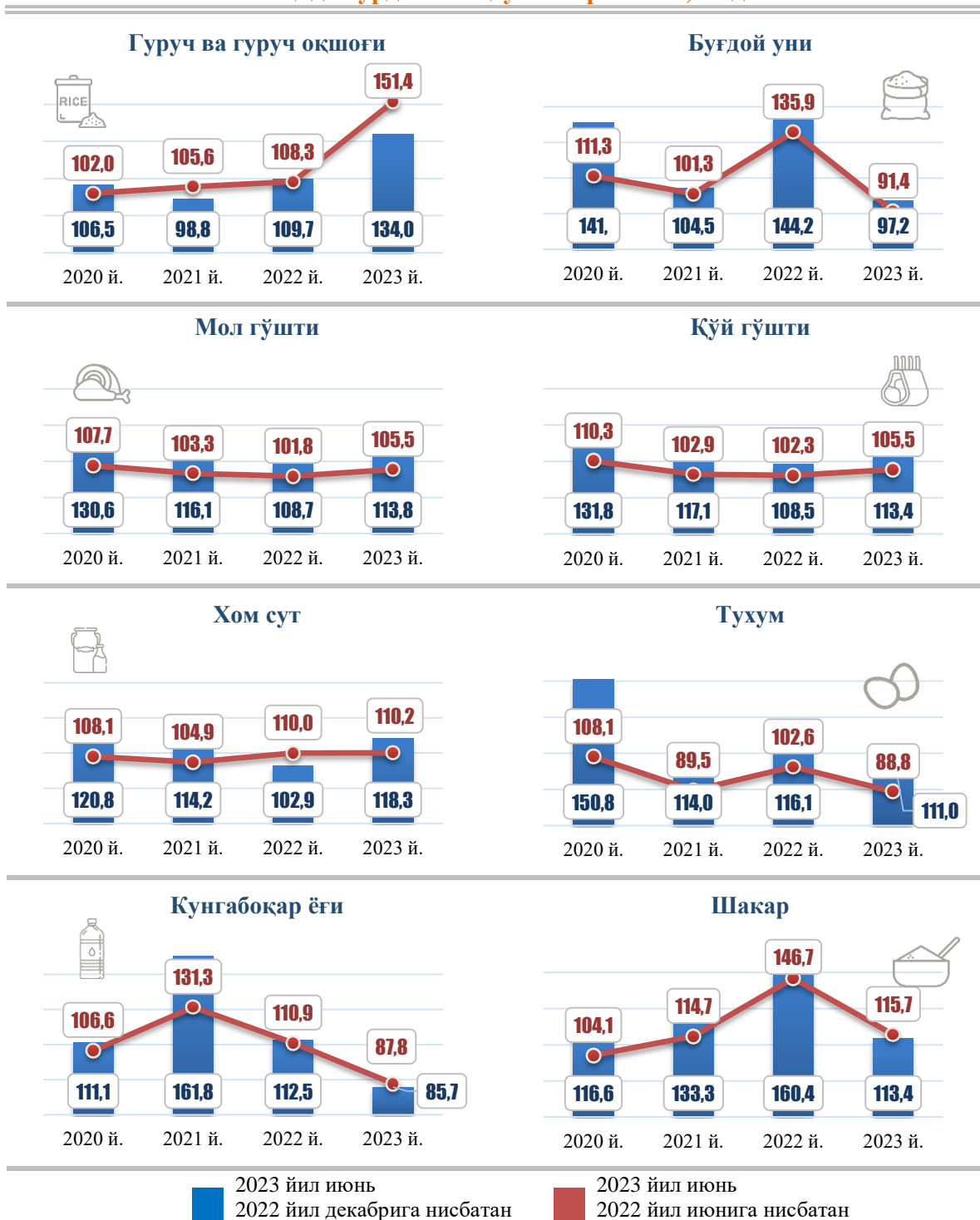
2023 йилнинг январь-июнида I бўлим бўйича ИНИ 103,8 % ни ташкил этиб, 2020 йилдан буён I ярим йилликда кузатилган энг паст кўрсаткич бўлди. Ёғ-мой ва сабзавот маҳсулотлари нархларининг пасайиши тутиб турувчи омил бўлди. Бўлим бўйича йиллик ИНИ 109,9 % га етди. Ёғ-мой маҳсулотлари ҳамда мевалар ва ёнғоқлар нархларининг ўзгариши мазкур кўрсаткич учун тутиб турувчи омил бўлди.

шу жумладан, I бўлимнинг асосий синфлари бўйича

2023 июнь 2022 йилнинг декабрига нисбатан	Таъсири, ф.д.	Нарх индекси, % да
Донли экинлар ва ёрма маҳсулотлари	+0,42	104,9
Гўшт маҳсулотлари	+0,49	105,3
Балиқ ва бошқа денгиз маҳсулотлари	+0,06	106,9
Сут, бошқа сут маҳсулотлари ва тухум	+0,12	102,9
Ёғлар ва мойлар	-0,17	93,9
Мевалар ва ёнғоқлар	+0,41	111,1
Сабзавотлар, илдизмевалилар ва дуккаклилар	-0,18	95,8
Шакар, қандолат маҳсулотлари ва десертлар	+0,25	108,3
Тайёр озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар	+0,04	103,4
Спиртсиз ичимликлар	+0,07	103,8

2023 июнь 2022 йилнинг июнига нисбатан	Таъсири, ф.д.	нарх индекси, % да
Донли экинлар ва ёрма маҳсулотлари	+1,2	113,7
Гўшт маҳсулотлари	+1,2	112,8
Балиқ ва бошқа денгиз маҳсулотлари	+0,1	112,4
Сут, бошқа сут маҳсулотлари ва тухум	+0,6	115,3
Ёғлар ва мойлар	-0,1	95,5
Мевалар ва ёнғоқлар	-0,2	94,7
Сабзавотлар, илдизмевалилар ва дуккаклилар	+0,5	112,5
Шакар, қандолат маҳсулотлари ва десертлар	+0,4	113,9
Тайёр озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа маҳсулотлар	+0,1	108,9
Спиртсиз ичимликлар	+0,1	110,7

“Озиқ-овқат маҳсулотлари ва спиртсиз ичимликлар” I бўлим
алоҳида турдаги маҳсулотлари ИНИ, % да

2023 йилнинг июнида ёғ-мой маҳсулотлари нархларининг ўртача даражаси 2022 йилнинг сўнггига қараганда паст бўлди (гуруҳ бўйича ИНИ 93,9 %). Сабзавотлар, илдимевалилар ва дуккакдилар бўйича ИНИ 2023 йилнинг I ярим йиллигида 100 % лик чегарадан 4,2 фоиз бандга паст чегарада қайд этилди.

2023 йилнинг июнида йиллик нисбатадаги ИНИ “Гўшт маҳсулотлари” ва “Сут, бошқа сут маҳсулотлари ва тухум” гуруҳларидан бошқа барча гуруҳларда ўтган йилнинг июнидаги мос кўрсаткичдан паст бўлди.

Маълумот
ўрнида

БМТ Озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги ташкилоти
(ФАО)нинг 2023 йилнинг I ярим йиллигида озиқ-овқат
маҳсулотлари нархлари индекси таҳлили (дастлабки
маълумотлар), % да

ФАОнинг озиқ-овқат маҳсулотлари нархлари умумий индекси

ФАОнинг озиқ-овқат маҳсулотлари нархлари индекси (ФИНИ) озиқ-овқат маҳсулотлари тўплами халқаро нархларининг ҳар ойлик ҳаракатини акс эттиради.

Мазкур кўрсаткич бешта товар гуруҳи бўйича нарх индексларининг 2014-2016 йиллардаги экспорт ҳажмидаги ўртача улушига мослаштирилган ўртача қийматлари асосида шакллантирилади.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг июнь ойида ФИНИнинг ўртача даражаси 122,3 бандни ташкил этиб, май ойидаги кўрсаткичдан 1,7 бандга (1,4 %) паст ва 2022 йилнинг мартада қайд этилган энг юқори кўрсаткичдан 37,4 бандга (23,4 %) паст бўлди.

I. Гўшт бўйича ФИНИ

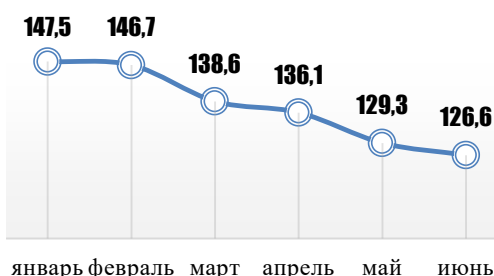
Индекс тўртта товар гуруҳини қамраб олади (мол, қўй, парранда ва чўчка гўшти).

II. Сут маҳсулоти бўйича ФИНИ

Индекс тўртта товар гуруҳини қамраб олади (ёғ, пишлоқ, қурук-ёғсизлантирилган ва хом сут).

III. Дон маҳсулотлари бўйича ФИНИ

Кўрсаткич Дон бўйича халқаро кўмитанинг (ДХК) буғдой, жўхори, арпа ва гуруч нархлари индекси асосида шакллантирилади.

V. Шакар бўйича ФИНИ

Кўрсаткич шакар бўйича халқаро келишилган нархлар асосида шакллантирилади.

IV. Ўсимлик ёғлари бўйича ФИНИ

Кўрсаткич ўн хил ёғларнинг ўртача тортилган кийматларини намоён қилади.

Дастлабки маълумотларга кўра, июнь ойида ФИНИ ўртача даражаси 117,9 бандни ташкил этиб, май ойидаги даражага нисбатан деярли ўзгармади. Товуқ ва чўчка гўшти бўйича халқаро котировкаларнинг ўсиши мол ва кўй гўшти котировкаларининг пасайиши ҳисобига деярли тўлик қопланган.

Шу билан бирга, ушбу кўрсаткич даражаси ўтган йилнинг мос даври билан таққослаганда 8,1 бандга (6,4 %) пасайди.

Июнь ойида дон экинлари бўйича ФИНИ ўртача кўрсаткичи 126,6 бандни ташкил этди. Мазкур индекснинг 2023 йилнинг июнида пасайиши асосий дон экинларининг дунё миқёсида нархлари пасайиши билан боғлиқ. Ой давомида озуқа донлари нархлари энг юқори даражада (-3,4 %) пасайди.

Шакар бўйича ФИНИ ўртача кўрсаткичи июнь ойида 152,2 бандни ташкил этиб, май ойидаги кўрсаткичдан 5,1 бандга (3,2 %) паст бўлди. Бу кўрсаткичнинг кетма-кет тўрт ой давомида ўсиб келишидан сўнг биринчи пасайиши бўлди. Шакар бўйича жорий халқаро котировкалар ўтган йилнинг мос давридаги кўрсаткичдан ҳалигача 34,9 бандга (29,7 %) баланд бўлиб турибди.

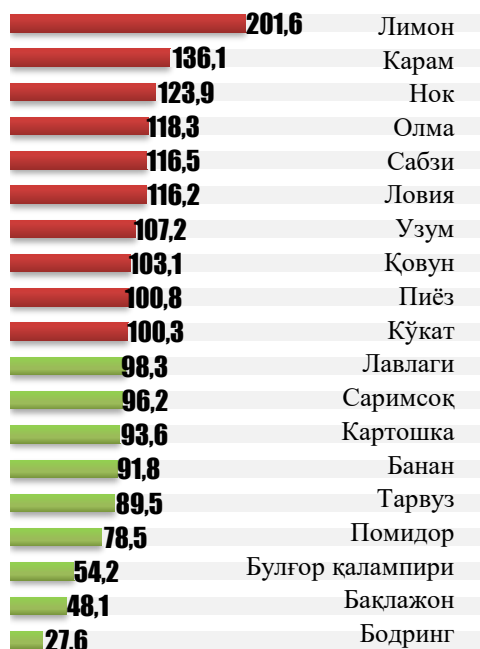
Ўсимлик ёғи бўйича пасайишда давом этаётган ФИНИ дунё миқёсида соя ва рапс мойи котировкаларининг сезиларсиз ўсиши фонида пальма ва кунгабоқар ёғи нархларининг пасайиши билан боғлиқ.

Сут маҳсулотлари бўйича июнь ойида қайд этилган ФИНИ пасайиши Фарбий Европада сут ишлаб чиқаришнинг мавсумий ошиши ва чакана савдонинг сезиларсиз пасайиши фонида юқори экспорт таклифининг мавжудлиги сабабли пишлоқ нархларининг дунё миқёсида пасайиши билан боғлиқ.

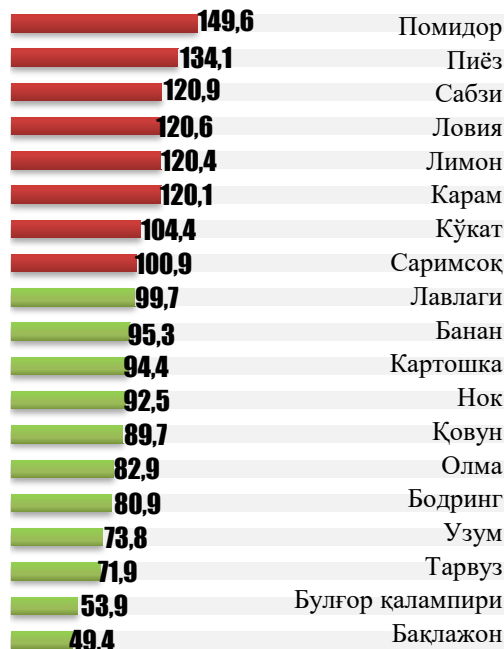
Манба: <https://www.fao.org/worldfoodsituation/foodpricesindex/ru/>

Алохида турдаги мева-сабзавот маҳсулотларининг ИНИ, % да

июнь ойида 2022 йилнинг декабрига
нисбатан

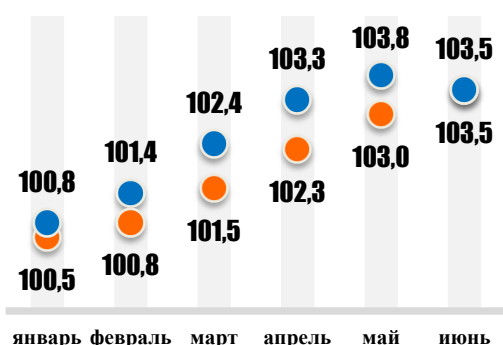
июнь ойида 2022 йилнинг
июнига нисбатан

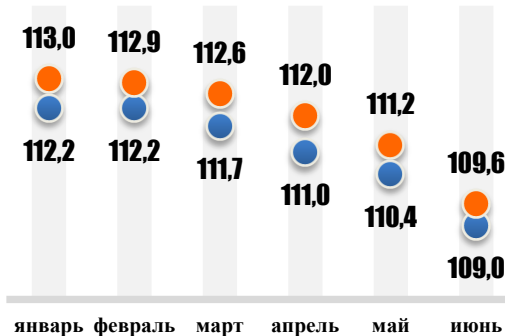
Мева-сабзавот нархларининг тебраниши анъанага кўра мавсумийлик омили таъсирига учради. Бозорнинг янги ҳосил билан тўйиниши бодринг, бақлажон, булғор қалампери, тарвуз ва бошқа маҳсулотлар нархларининг пасайишига имкон берди.

Мева-сабзавотлар нархлари ўзгаришининг таъсири ҳисобисиз ИНИ, % да

июнь ойида 2022 йилнинг декабрига
нисбатан

июнь ойида 2022 йилнинг
июнига нисбатан

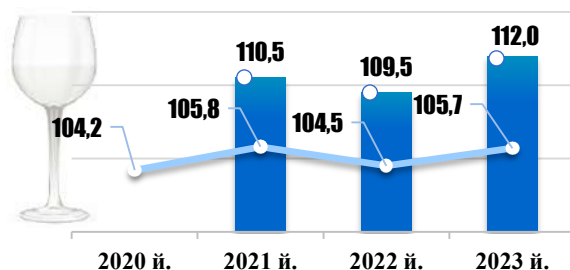

● мева-сабзавотлар таъсирини ҳисобга олганда ● мева-сабзавотлар таъсири ҳисобисиз

2023 йилнинг июнида мевалар ва сабзавотларнинг нарх ўзгаришлари таъсирини ҳисобга олмаганда йиллик ИНИ 109,6 % ни (уларнинг таъсирини ҳисобга олганда 109,0 %) ташкил этди.

II бўлим. “Спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари”, % да

июнь ойида II бўлим бўйича ИНИ, % да

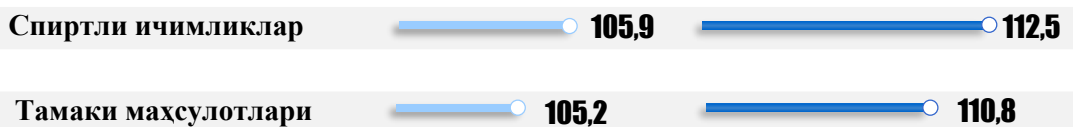

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

Спиртли ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари ИНИ 2023 йилнинг I ярим йиллигида 105,7 % га етди. Бўлимнинг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига жами таъсири 0,05 ф.д.ни ташкил этди.

II бўлимда йиллик ИНИ 112,0 % даражасида шаклланиб, тегишли йиғма кўрсаткични 0,11 ф.д. ўсишини таъминлади.

2023 йилнинг июнида II бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

шу жумладан, турлари бўйича:

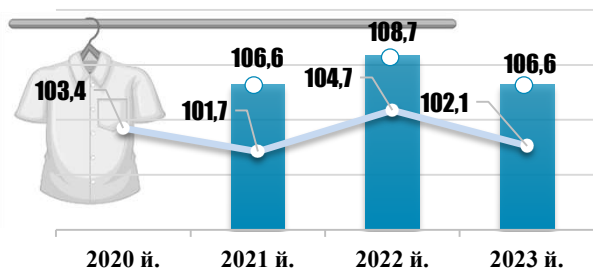

Пиртли ичимликлар жорий йилнинг олти ойи давомида 5,9 % га қимматлашиб, 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИни 0,04 ф.д. оширди. Тамаки маҳсулотлари ушбу даврда 5,2 % га қимматлашди ва йиғма кўрсаткични 0,01 ф.д. оширди.

Спиртли ичимликлар бўйича ўтган йилнинг июнига нисбатан ИНИ ўсиш суръати тамаки маҳсулотлариникидан баланд бўлди (112,5 % га 110,8 %). Шу билан бирга, спиртли ичимликларнинг нарх ўзгаришлари ҳисобига йиллик нисбатдаги йиғма кўрсаткич 0,08 ф.д. юқорилаган бўлса, сигарет ва бошқа тамаки маҳсулотлари нархларининг ошиши йиғма ИНИни 0,03 ф.д. оширди.

III бўлим. “Кийим ва пойабзал”, % да

июнь ойида III бўлим бўйича ИНИ, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

2023 йилнинг I ярим йиллигида кийимлар ва пойабзал бўйича ИНИ 102,1 % ни ташкил этди. Бўлимнинг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига жами таъсири 0,24 ф.д. га етди.

III бўлимда йиллик ИНИ 106,6 % даражасида шаклланиб, тегишли йиғма кўрсаткични 0,77 ф.д. оширди.

2023 йилнинг июнида III бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

Кийим 102,2 106,8

Пойабзал 101,8 106,2

шу жумладан, турлари бўйича:

Кийимлар тайёрлаш учун материаллар

101,7 106,3

Устки кийимлар

102,1 106,7

Бошқа кийим предметлари ва фурнитура

101,7 105,3

Кийимларни тозалаш, тикиш, таъмирлаш

105,5 113,5

Этиklar, туфлилар ва бошқа пойабзаллар

101,7 105,9

Пойабзалларни тозалаш, таъмирлаш ва ижарага бериш

106,4 116,1

2023 йилнинг I ярим йиллигида кийимлар 2,2 % га қимматлашиб, 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИни 0,19 ф.д. оширди. Пойабзаллар ўртача 1,8 % га қимматлашиб, йиғма кўрсаткични 0,05 ф.д. оширди.

Кийимлар бўйича ўтган йилнинг июнига нисбатан ИНИ ўсиш суръати пойабзалларникига қараганда баланд бўлди (106,8 % га 106,2 %). Кийимлар нархининг ўзгаришлари ҳисобига йиллик нисбатдаги йиғма кўрсаткич 0,59 ф.д. ошган бўлса, пойабзал нархларининг ошиши йиғма кўрсаткични 0,18 ф.д. оширди.

**IV бўлим. “Турар жой хизматлари, сув, электр, газ
ва бошқа ёнилғи турлари”, % да**

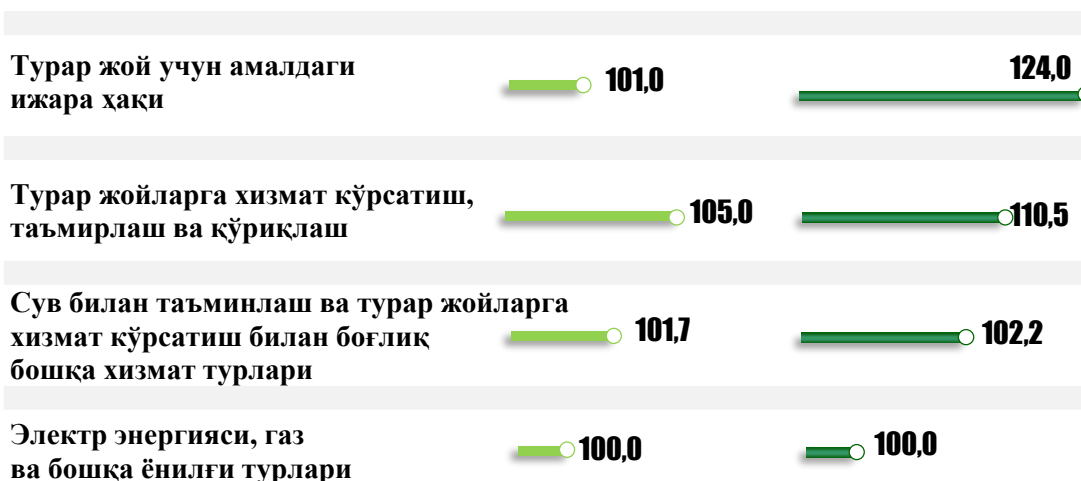

IV бўлим бўйича ИНИ 2023 йилнинг I ярим йиллигида 101,9 % ни ташкил этди. Бўлимнинг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига жами таъсири 0,20 ф.д. га етди.

Бўлимда йиллик ИНИ 104,7 % даражасида қайд этилиб, ўтган йилнинг июнига нисбатан йиғма кўрсаткични 0,48 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

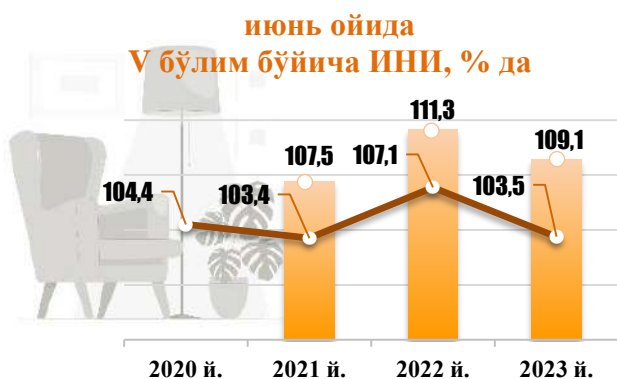
2023 йилнинг июнида IV бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

Турар жойларга хизмат кўрсатиш, таъмирлаш ва қўриқлаш бўйича 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИНИ 105,0 % ни, шу жумладан, турар жойларга хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш учун материалларда 104,7 % ни, турар жойларга хизмат кўрсатиш, таъмирлаш ва қўриқлаш бўйича хизматларда 106,5 % ни ташкил этди. Мазкур гуруҳнинг жорий йилнинг I ярим йиллигидаги йиғма кўрсаткич ўсиш суръатига жами таъсири 0,18 ф.д. га етди. Бўлимнинг бошқа гуруҳлари таъсири паст даражада бўлиб, жами ҳисобда 0,02 ф.д. ни ташкил этди.

2023 йилнинг июнида “Турар жойларга хизмат кўрсатиш, таъмирлаш ва қўриқлаш” гуруҳида йиллик нисбатдаги ИНИ 110,5 % даражасида қайд этилиб, йиғма кўрсаткични 0,37 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади. Турар жой учун ижара ҳақи ўтган йилнинг июни билан таққослаганда 24,0 % ўсиб, йиллик нисбатдаги ИНИ ўсиш суръатига 0,11 ф.д. таъсир қилди.

V бўлим. “Уй-рўзгор асбоблари, маиший техника ва турар жойларга
қундалик хизмат кўрсатиш”, % да

V бўлимда 2023 йилнинг I ярим йиллигидаги ИНИ 103,5 % ни ташкил этиб, бунинг ҳисобига 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ 0,25 ф.д. га ошди.

Бўлимда йиллик ИНИ 109,1 % даражасига етиб, ўтган йилнинг июнига нисбатан йиғма кўрсаткични 0,66 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

2023 йилнинг июнида V бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

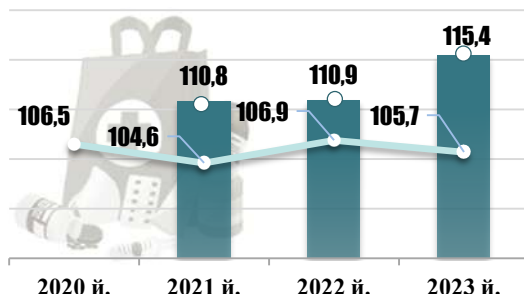
Мебель, уй-рўзгор асбоблари ва тукли гиламлар	103,0	106,9
Маиший асбоблар	103,0	107,4
Уй хўжаликларида ишлатиладиган тўқимачилик маҳсулотлари	103,4	108,5
Боғдорчиликда фойдаланиладиган асбоблар ва мосламалар	102,9	107,1
Шиша идишлар ва ошхона анжомлари	102,8	107,1
Уй хўжалигини юритиш билан боғлиқ ҳолда ишлатилувчи товарлар ва хизматлар	104,7	113,5

Бўлимга кирувчи уй хўжалигини юритиш билан боғлиқ ҳолда ишлатилувчи товарлар ва хизматлар бўйича ИНИ I ярим йилликда 104,7 % га, (йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири +0,10 ф.д. ёки бўлим таъсиридаги улуши 40,0 %), шу жумладан, маиший ювиш ва тозалаш воситалари бўйича 104,6 % га (таъсири +0,09 ф.д.) етди. Мебель ва маиший приборлар нархининг 3 % га ошиши йиғма ИНИ 0,09 ф.д. (бўлим таъсиридаги улуши 36,0 %) ўсишини таъминлади. Бошқа гуруҳлардаги нарх ўзгаришларининг таъсири паст даражада бўлди.

Уй хўжаликларни юритиш билан боғлиқ ҳолда ишлатилувчи товарлар ва хизматлар бўйича йиллик нисбатдаги ИНИ 2023 йилнинг июнида 113,5 % ни ташкил этди (йиллик нисбатдаги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири +0,29 ф.д. ёки бўлим таъсиридаги улуши 43,9 %).

VI бўлим. “Соғлиқни сақлаш”, % да

июнь ойида
VI бўлим бўйича ИНИ, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

VI бўлим бўйича 2023 йилнинг январь-июнида ИНИ 105,7 % ни таш-кил этиб, ўтган йилнинг мос кўрсат-кичидан 1,2 фоиз бандга паст бўлди. Бўлимдаги нарх ўзгаришларининг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,38 ф.д. ни ташкил этди.

2023 йилнинг июнида йиллик ИНИ 115,4 % даражага етиб, 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИни 1,01 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади.

2023 йилнинг июнида VI бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

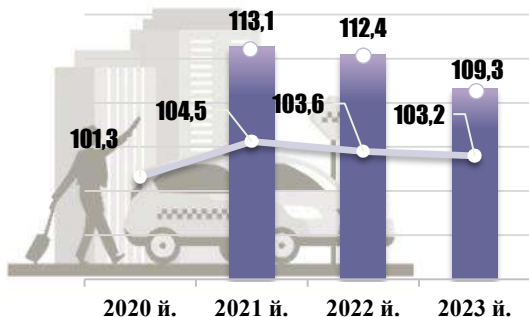

Дори воситалари ва тиббий маҳсулотлар нархларидаги ўзгаришнинг жорий йилнинг январь-июнидаги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,24 ф.д. ни (бўлимнинг умумий таъсиридаги улуши 63,2 %) ташкил этди. Амбулаторияда ва стационарда даволаш бўйича хизматлардаги нарх ўзгаришларининг I ярим йиллик-даги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,11 ф.д. га етди (бўлим таъсиридаги улуши 29,0 % атрофида). Соғлиқни сақлаш соҳасидаги бошқа хизматлар нархларининг 2023 йилнинг январь-июни давомида ўсиши 2020-2022 йилларнинг мос давридагига нисбатан сезиларли даражада паст бўлди ва йиғма ИНИни 0,03 ф.д. оширди.

Дори воситалари ва тиббий маҳсулотлар бўйича 2023 йилнинг июнидаги йиллик ИНИ 116,6 % даражасида қайд этилиб, 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатида 0,61 ф.д. (бўлим таъсиридаги улуши 60,4 %) намоён бўлди. Даволаш бўйича хизматлар нархининг ошиши ҳисобига йиллик нисбатдаги йиғма кўрсаткич 0,26 ф.д. (бўлим таъсиридаги улуши 25,0 % дан ортик) юқорилади.

VII бўлим. “Транспорт”, % да

июнь ойида
VII бўлим бўйича ИНИ, % да

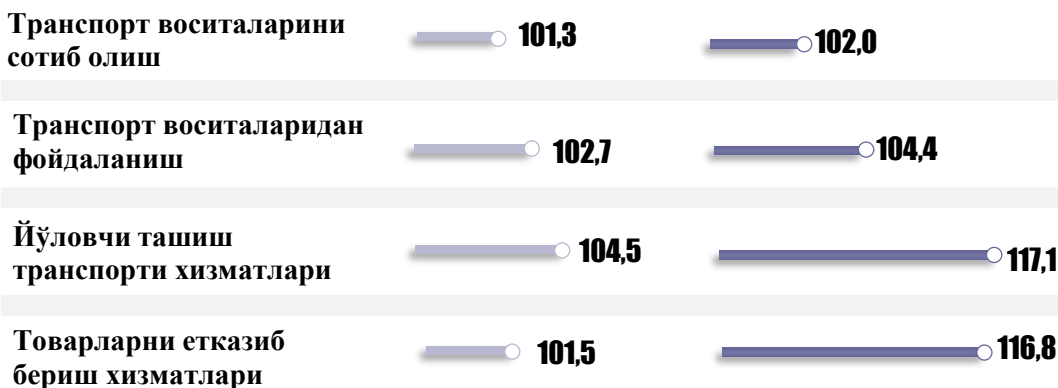

Ўтган йилнинг декабрига нисбатан Ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

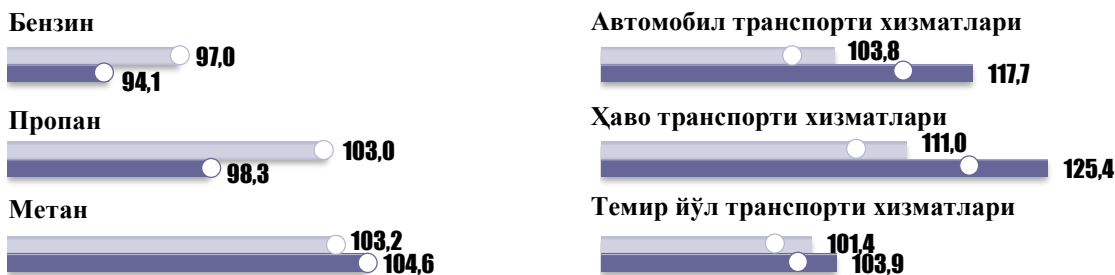
“Транспорт” (VII) бўлимида 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИНИ 103,2 % ни ташкил этди. Ушбу бўлимдаги нарх ўзгаришларининг 2023 йилнинг I ярим йиллигидаги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,26 ф.д.га етди.

Йиллик нисбатдаги ИНИ 2023 йилнинг июнида бўлим бўйича 109,3 % га етиб, таҳлил қилинаётган давр учун 2021 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

2023 йилнинг июнида VII бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

шу жумладан, алоҳида турлар бўйича:

Бензин нархининг пасайиши тутиб турувчи омил сифатида хизмат қилиб, 2023 йилнинг I ярим йиллигидаги йиғма ИНИни 0,03 ф.д., 2022 йилнинг июнига нисбатан 0,06 ф.д. пасайтирди.

2022 йилнинг декабрига нисбатан ИНИ тебранишлари диапазони йўловчи ташиш транспорти хизматларида 100,0 % дан (метро, трамвай) 114,9 % гача (2022 йилнинг июнига нисбатан 138,4 %) (халқаро ҳаво транспорти) ораликда жойлашди.

VIII бўлим. “Ахборот ва алоқа”, % да

июнь ойида
VIII бўлим бўйича ИНИ, % да

Ахборот ва алоқа соҳасидаги товарлар ва хизматлар бўйича 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрга нисбатан ИНИ 99,5 %, 2022 йилнинг июнига нисбатан 99,4 % даражасида қайд этилиб, ушбу ой учун 2021 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди. Бўлимнинг 2023 йилнинг I ярим йилигига ва 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИ пасайишига тутиб турувчи таъсири -0,02 ф.д. атрофида бўлди.

2023 йилнинг июнида VIII бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

Ахборот ва коммуникация
ускуналари

Ахборотлаштириш соҳасидаги
хизматлар

шу жумладан, алоҳида турлар бўйича:

Мустақкам ўрнатилган алоқа ускуналари

Мобил алоқа хизматлари

Мобил телефон ускуналари

Комплекс телекоммуникация хизматлари

Ахборотларни қайта ишлаш учун
ускуналар

Ускуналарни таъмирлаш ва ижарага
бериш

2023 йилнинг I ярим йилигида мобил алоқа хизматлари ўртача 2,1 % га арзонлашди.

Ўтган йилнинг июнига нисбатан ушбу хизмат тури 5,0 % га арзонлашди.

Телефон ускуналари нархи жорий йилнинг олти ойи давомида 0,3-2,0 % атрофида, ўтган йилнинг июнига нисбатан 2,8 % дан 5,3 % гача оралиқда ошди.

IX бўлим. “Дам олиш, спорт ва маданият”, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

Дам олиш, спорт ва маданият соҳасида ИНИ 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан 105,7 %, 2022 йилнинг июнига нисбатан 111,0 % даражасида шаклланди.

Бўлимга кирувчи товарлар ва хизматлардаги нарх ўзгаришларининг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,14 ф.д.га, 2022 йилнинг июнига нисбатан 0,26 ф.д.га етди.

2023 йилнинг июнида IX бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

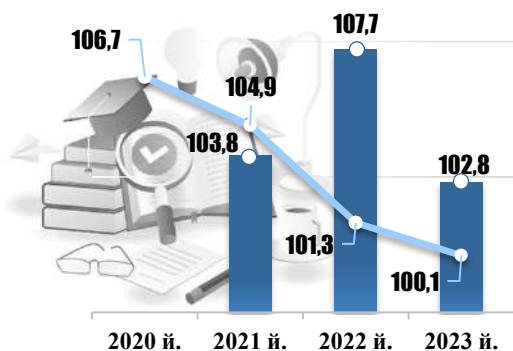
Жорий йилнинг июнида бўлимга кирувчи товарлар ва хизматлар бўйича 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИНИ тебранишлари диапазони 99,7 % дан (А4 форматидаги қоғоз) 138,5 % гача (ҳайвонот боғи чиптаси) ораликда жойлашди.

2023 йилнинг I ярим йиллигида кинотеатрлар, театрлар ва концерт заллари хизматлари бўйича ИНИ 108,3 % ни, музейларда – 106,9 % ни, суръатга олиш соҳасида – 107,3 % ни ташкил этди. Газеталар ва даврий нашрларда ушбу кўрсаткич 119,5 % га етди.

2023 йилнинг июнида йиллик нисбатдаги ИНИ ўсиш суръатига IX бўлимда маданий тадбирларни ташкил этиш бўйича хизматлар асосий таъсир кўрсатиб, ИНИ 113,1 % га, шу жумладан, кинотеатрлар, театрлар, концерт заллари томонидан кўрсатиладиган хизматларда – 111,7 % га, музейлар ва ҳайвонот боғлари хизматларида – 112,3 % га, маросимлар ўтказиш учун жой ижараси ва таклифномалар чоп этиш хизматларида 115,6 % га етди.

Х бўлим. “Таълим соҳасидаги хизматлар”, % да

июнь ойида
Х бўлим бўйича ИНИ, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

Таълим соҳасидаги ИНИ 2022 йилнинг декабрига нисбатан 100,1 % даражасида, 2022 йилнинг июнига нисбатан эса 102,8 % даражасида шаклланиб, кўриб чиқилаётган давр учун 2021 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

Бўлимдаги нарх ўзгариши 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига сезиларли таъсир ўтказмади. Бўлимга кирувчи товарлар ва хизматлар нарх ўзгаришларининг 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,07 ф.д. ни ташкил этди.

2023 йилнинг июнида Х бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

Мақтабгача ва бошланғич таълим

98,0

98,5

Олий таълим

100,1

102,3

Босқичларга бўлинмаган таълим

102,2

107,9

шу жумладан, алоҳида турлари бўйича:

Давлат МТТлари хизматлари

97,2

Нодавлат ОТМда ўқиш

100,4

Нодавлат МТТ хизматлари

100,6

Репетиторлар хизматлари

103,0

Давлат ОТМда ўқиш

100,0

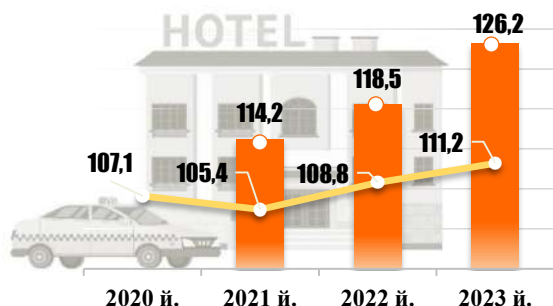
Таълим курсларида ўқиш

101,5

Олий таълим соҳасидаги нарх ўзгаришлари ҳисобига йиллик нисбатдаги ИНИ 2023 йилнинг июнида 0,02 ф.д. юқорилади. Репетиторлар ва таълим курслари хизматлари учун тўловнинг оширилиши унга яна 0,05 ф.д. қўшди. Давлат МТТ хизматлари учун тўловнинг пасайтирилиши тутиб турувчи омил сифатида хизмат қилди (-0,01 ф.д.).

XI бўлим. “Ресторанлар ва меҳмонохоналар хизматлари”, % да

июнь ойида
XI бўлим бўйича ИНИ, % да

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

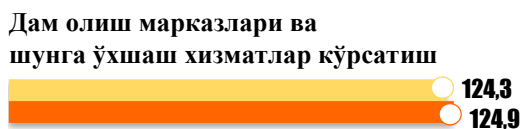
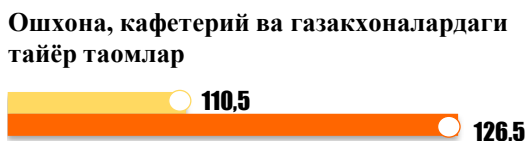
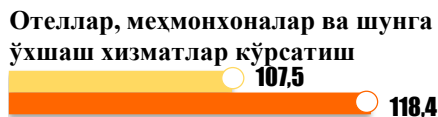
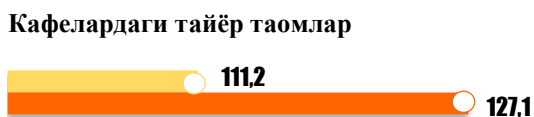
XI бўлим бўйича ИНИ 2023 йилнинг январь-июнида 111,2 % даражасида қайд этилди. Ресторанлар ва меҳмонхоналар хизматларидаги нарх ўзгаришларининг 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,21 ф.д.га етди.

XI бўлимда йиллик ИНИ 126,2 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИни 0,50 ф.д. ўсишини таъминлади.

2023 йилнинг июнида XI бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

шу жумладан, алоҳида турлари бўйича:

Озиқ-овқат маҳсулотлари етказиб бериш бўйича хизматлар нархларининг жорий йилнинг I ярим йиллигидаги ошиши йиғма ИНИ ўсиш суръатига 0,19 ф.д. (бўлимнинг умумий таъсиридаги улуши 90,5 %) таъсир қилди.

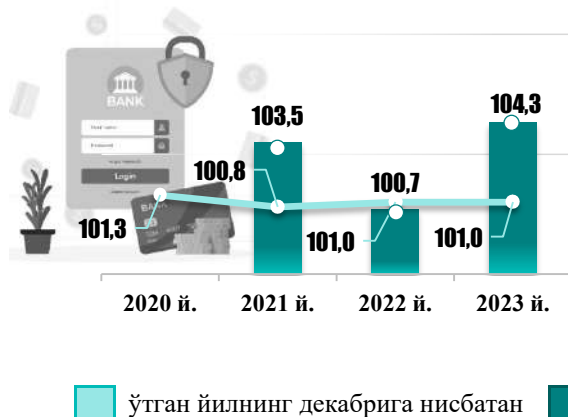
Меҳмонхоналар хизматлари ҳиссасига бўлим таъсирининг 9,5 % и тўғри келди.

Умумий овқатланиш соҳасида йиллик ИНИ жорий йилнинг июнида 126,7 % ни ташкил этиб, 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИни 0,46 ф.д. ўсиш суръатини (бўлимнинг умумий таъсиридаги улуши 92,0 %) таъминлади.

Меҳмонхоналар хизматлари бўйича йиллик ИНИ 121,1 % га етиб, тегишли йиғма кўрсаткични 0,04 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади.

ХII бўлим. “Суғурталаш ва молиявий хизматлар”, % да

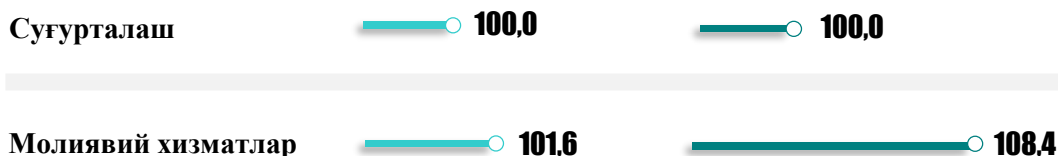
июнь ойида ХII бўлим бўйича ИНИ, % да

ХII бўлим бўйича 2023 йилнинг январь-июнида ИНИ ўтган йилнинг мос давридаги каби 101,0 % даражада қайд этилди. Бўлим бўйича йиллик ИНИ 104,3 % ни ташкил этди.

Бўлимнинг 2023 йилнинг I ярим йиллигидаги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири сезиларсиз бўлди. 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма кўрсаткич ўсишига таъсири 0,02 ф.д. га етди.

2023 йилнинг июнида ХII бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

шу жумладан, алоҳида турлари бўйича:

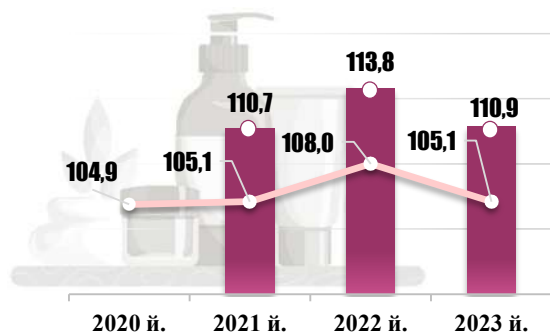

Кузатиладиган суғурталаш хизматлари бозоридаги нархлар ҳолати сўнгги бир неча йиллардан буён барқарорликни сақлаб келмоқда. Молиявий хизматлар соҳасидаги нархларнинг тебранишлари эса миллий валютанинг тебранишлари, электрон тўлов тизимлари орқали пул ўтказишда ушбу хизматларни асосий етказиб берувчиларнинг нарх сиёсатлари билан боғлиқдир.

Жорий йил бошидан электрон тўлов тизимлари орқали пул ўтказиш учун тўлов миқдори ўртача 4,6 % га, ўтган йилнинг июнига нисбатан эса 19,2 % га ошди.

**ХIII бўлим. “Маиший товарлар ва хизматлар, ижтимоий ҳимоя
ва турли товарлар ва хизматлар”, % да**

**июнь ойида
ХIII бўлим бўйича ИНИ, % да**

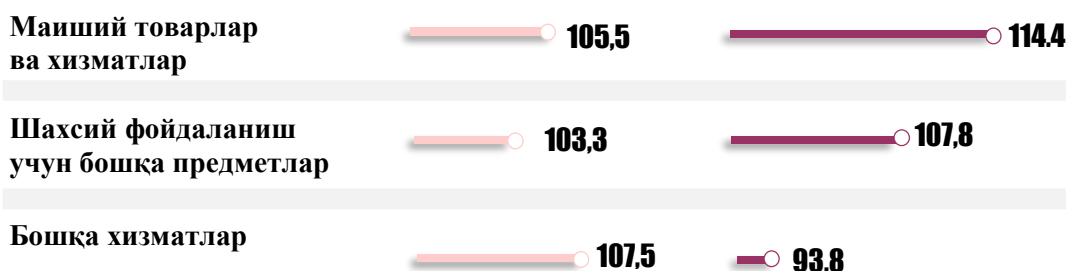

□ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

ХIII бўлим бўйича 2023 йилнинг январь-июнидаги ИНИ 105,1 % даражасида қайд этилиб, ўтган йилнинг мос кўрсаткичидан 2,9 фоиз бандга паст бўлди. Бўлимнинг ушбу даврдаги йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсири 0,23 ф.д.ни ташкил этди.

Бўлим бўйича йиллик ИНИ 110,9 % даражасида шаклланиб, унинг ҳисобига 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма кўрсаткич 0,48 ф.д. юқорилади.

2023 йилнинг июнида ХIII бўлим гуруҳлари бўйича ИНИ, % да

2023 йилнинг I ярим йиллигида маиший товарлар ва хизматлар бўйича ИНИ тебранишлари диапазони 101,7 % дан (атир, одеколон) 112,0 % гача (гигиена мақсадлари учун қоғоз) ораликда жойлашди. Сартарошхоналар хизматлари ИНИ 2022 йилнинг декабрига нисбатан 108,3 % га, шахсий хизмат кўрсатиш муассасалари хизматлари бўйича 103,5 % га етди.

Маиший товарлар ва хизматлардаги 2023 йилнинг I ярим йилигидаги нарх ўзгаришларининг бўлимнинг умумий таъсиридаги ҳиссаси 69,6 % га, бўлимнинг бошқа гуруҳлари ҳиссаси 30,4 % га етди.

Жорий йилнинг июнидаги маиший товарлар ва хизматлар бўйича йиллик ИНИ 104,9 % дан (атир, одеколон) 124,7 % гача (эркаклар сартарошхоналари хизматлари) ораликда жойлашди.

Бўлимнинг бошқа товарлар ва хизматлари орасида йиллик ИНИ тебранишлари жорий йилнинг июнида 76,4 % дан (ҳуқуқий тусдаги хизматлар) 111,6 % гача (соатсозлар) ораликда жойлашди.

Маиший товарлар ва хизматлардаги нарх ўзгаришларининг ҳиссасига бўлимнинг 2022 йилнинг июнига нисбатан йиғма ИНИ ўсиш суръатига таъсирининг 89,6 % и тўғри келди.

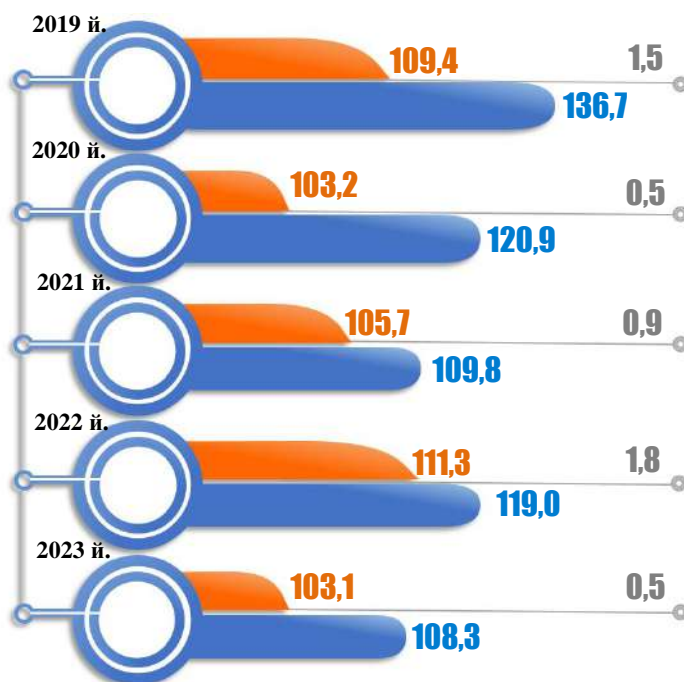
2- БЎЛИМ. САНОАТ МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИЛАР НАРХЛАРИ ИНДЕКСИ

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқарувчилар нархлари индекси (ИЧНИ) – истеъмол нархлари индекси билан бир қаторда, иқтисодиётдаги инфляцион жараёнларни баҳолаш учун фойдаланилади.

ИЧНИ инфляцияни баҳолаш ва таҳлил қилишда муҳим кўрсаткич ҳисобланади. Бунинг сабаби шундаки, ишлаб чиқарувчилар нархларининг ўзгариши, коида тарикасида, тегишли равишда чакана нархларда (ИНИда ҳисобга олинади) ҳам акс этади. Бироқ, бу таъсир дарҳол сезилмайди, бир неча ҳафтадан уч ойгача кечикиш билан акс этади. Ишлаб чиқариш давомийлиги ҳисобига, бу муддат янада узоқроқ бўлиши мумкин.

Шуни таъкидлаш керакки, баъзи ҳолларда ИЧНИнинг ўсиши ҳар доим ҳам мамлакатда инфляция даражасининг ошишида акс этмайди. Савдо тармоқлари бошқа маҳсулотлар учун харажатларни камайтириш орқали маҳаллий ишлаб чиқарилган товарларнинг чакана нархларини оширмаслиги мумкин. Бундан ташқари, истеъмол секторидаги нархлар даражасига импорт қилинадиган товарлар нархларининг ўзгариши ва бошқа бир қатор омиллар ҳам таъсир кўрсатади.

Ўзбекистон Республикаси бўйича йиғма ИЧНИ, % да

2023 йилнинг июнида саноат ишлаб чиқаришида ИЧНИ 2022 йилнинг декабрига нисбатан 103,1 % ни ташкил этиб, 2019 йилдан буён мазкур ойдаги энг паст кўрсаткич бўлди. ИЧНИ ўртача ойлик ўсиш суръати 2023 йилнинг I ярим йиллигида 0,5 % даражасида шаклланиб, ўтган йилнинг мос давридагидан 3 баробардан ортиқроққа паст бўлди.

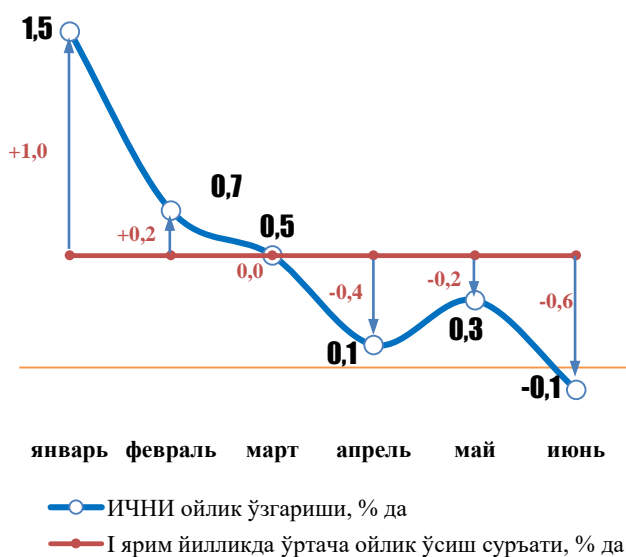
Йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 108,3 % даражасида қайд этилиб, 2019 йилнинг июнидан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

○ июнь ойида ўтган йилнинг декабрига нисбатан

● июнь ойида ўтган йилнинг июнига нисбатан

○ январь-июнь ойидаги ўртача ойлик ўсиш суръати

2023 йил I ярим йилликдаги қисқа муддатли йиғма ИЧНИ ўсиш (пасайиш)
суръатининг ўртача ойлик ўсиш суръати билан таққосламаси

2023 йилнинг I ярим йиллигида қисқа муддатли ИЧНИ тебранишлари диапазони 1,5 % дан (январь) -0,1 % гача (июнь) чегарада жойлашди.

Мазкур ойларда шунингдек, ўртача ойлик ўсиш суръатидан фарқланиш юқори бўлган. Шундай қилиб, январь ойида фарқ +1,0 бандни (1,5 % га 0,5 %), июнь ойида -0,6 бандни (-0,1 % га 0,5 %) ташкил этди.

Кузатувда “Ўзстандарт” агентлигининг 2011 йил 28 январдаги 05-268-сонли қарори билан тасдиқланган Иқтисодий фаолият турлари умумдавлат таснифлагичига мувофиқ, (ИФУТ2) асосий иқтисодий фаолият турлари:

В “Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш”,

С “Ишлаб чиқарадиган саноат”,

Д “Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондитсиялаш”,

Е “Сув билан таъминлаш; канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш” секцияларига тааллуқли бўлган корхоналар қамраб олинади.

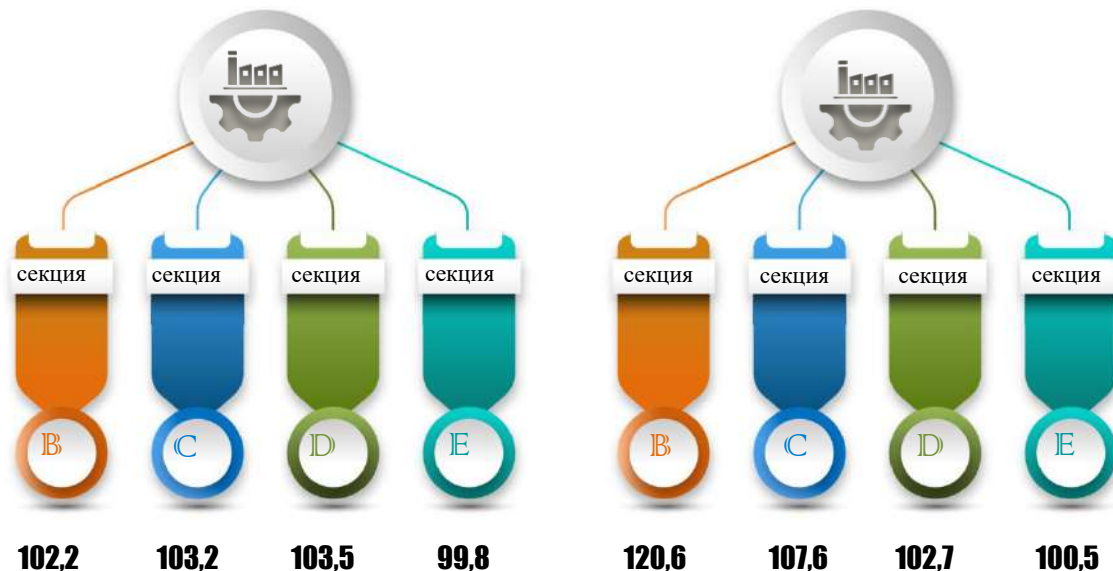
Маълумот ўрнида:

Иқтисодий фаолият турлари умумдавлат таснифлагичининг – иккинчи таҳрири Ўзбекистон миллий таснифлагичларини шакллантириш методологиясига мувофиқ ишлаб чиқилган бўлиб, Ўзбекистон Республикасининг ягона таснифлаш ва кодлаштириш тизимининг (ЯТКТ) таркибий қисми ҳисобланади. Европа ҳамжамиятининг Иқтисодий фаолият турларининг статистик таснифлари (NACE Rev.2 “Statistical classification of economic activities in the European Community” /Regulation N 1893/2006 (NACE) 2 таҳр.) юқоридаги таснифлагич учун умумий база ҳисобланади.

2023 йил июнида секциялар бўйича ИЧНИ, % да

ўтган йилнинг декабрига нисбатан

ўтган йилнинг июнига нисбатан

В Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш

Д Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш

С Ишлаб чиқариш саноати

Е Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш

Ишлаб чиқарувчиларнинг нарх ўзгаришлари кузатуви доирасида қамраб олинган секцияларда жорий йилнинг I ярим йиллигидаги ИЧНИ 99,8 % дан (Е секцияси “Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш”) 103,5 % гача (Д секцияси “Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш”) тебраниди.

Бир йил аввал ушбу диапазон 100,4 % дан (Е секцияси “Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш”) 113,8 % гачани (В секцияси “Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш”) ташкил этган.

2023 йилнинг июнь ойида йиллик ИЧНИ “Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш” (В) секциясида ишлаб чиқариш фаолияти бўйича ўртача кўрсаткичдан (108,3 %) баланд бўлди. 2022 йилнинг июнига нисбатан ИЧНИ ушбу секцияда 120,6 % га етди.

Жорий йилнинг июнида энг паст йиллик ИЧНИ (100,5 %) “Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва қайта ишлаш” Е секциясида қайд этилди. 2019-2022 йилларнинг июнида ушбу кўрсаткич 111,0-154,8 % чегарасида бўлган.

В секцияси. “Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш”

Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш фаолиятида ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан 102,2 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос кўрсаткичидан 11,6 фоиз бандга паст бўлди.

В секцияси бўйича йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 120,6 % га етди. Бу ўтган йилнинг июнидаги йиллик индексдан 8,3 фоиз бандга паст бўлди.

2023 йилнинг июнида В секциясидаги фаолият турлари бўйича ИЧНИ, % да

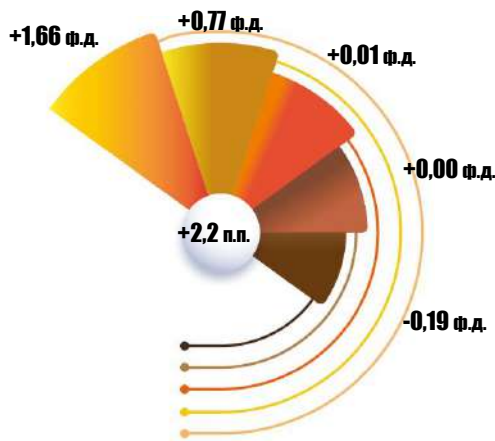

**2023 йилнинг I ярим йиллигида нарх ўзгаришларининг
В секцияси бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига таъсири**

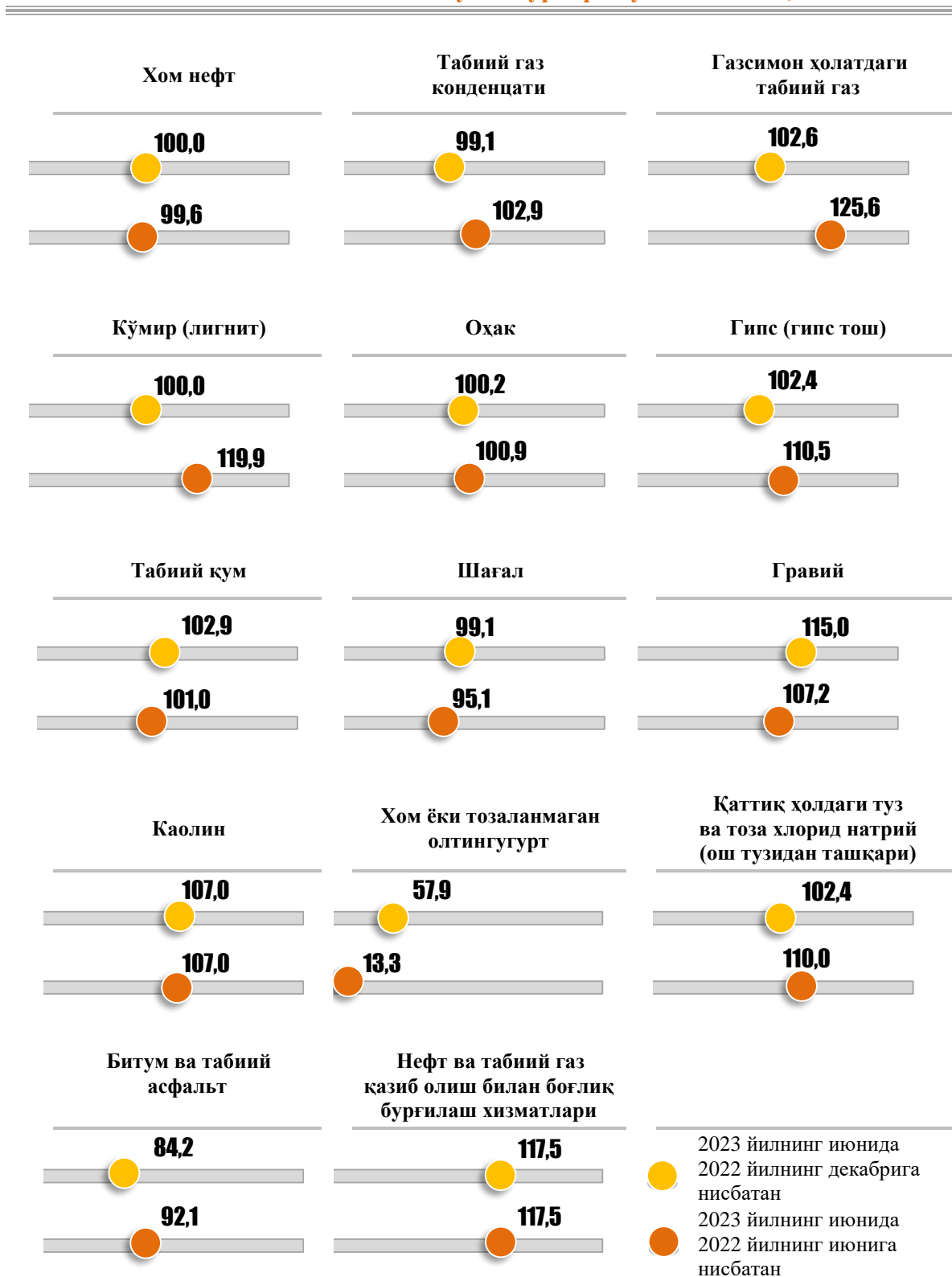
В секцияси бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига энг юқори таъсир хом нефт ва табиий газ қазиб олиш фаолиятидаги нарх ўзгаришларига тегишли бўлди.

Тоғ-кон саноатининг бошқа фаолият турларида нархларнинг пасайиши тутиб турувчи омил бўлди.

- Тоғ-кон саноатининг бошқа фаолият турлари
- Кўмир ва лигнит қазиб олиш
- Металл рудалар қазиб олиш
- Тоғ-кон саноати соҳасидаги техник хизматлар
- Хом нефт ва табиий газ қазиб олиш

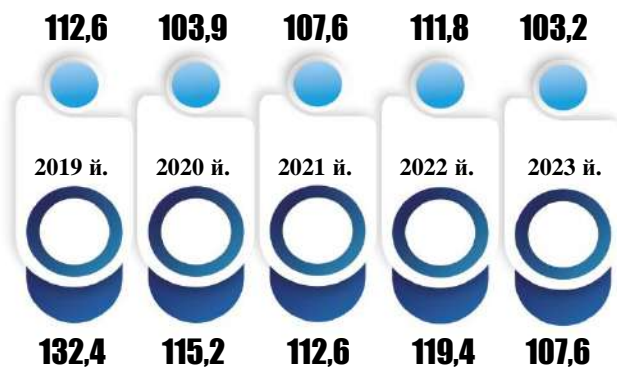
В секциясининг алоҳида маҳсулот турлари бўйича ИЧНИ, % да

Тоғ-кон саноати ва очиқ конларни ишлаш фаолиятида ишлаб чиқарувчилар нархлари даражаси ва динамикаси биржа конъюнктуралари билан бирга маҳсулот ишлаб чиқариш харажатлари ўзгариши таъсирида шаклланди.

С секцияси. “Ишлаб чиқариш саноати”

июнь ойида
В секцияси бўйича ИЧНИ, % да

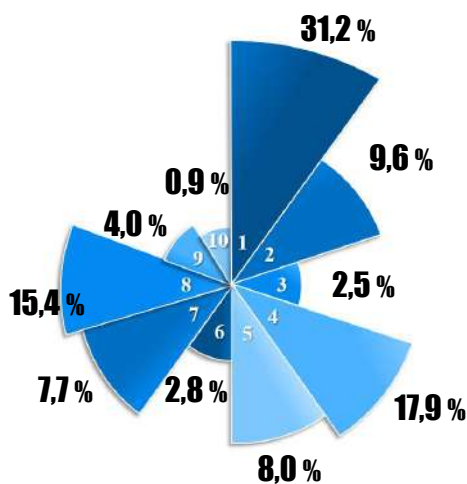

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

Ишлаб чиқариш саноатида ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан 103,2 % даражасида қайд этилиб, қўрилаётган давр учун 2019 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

С секцияси бўйича йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 107,6 % га етди. Бу ўтган йилнинг июнидаги йиллик ИЧНИдан 11,8 фоиз бандга паст бўлди.

2023 йилнинг I ярим йиллигида нарх ўзгаришларининг
С секцияси бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига таъсири

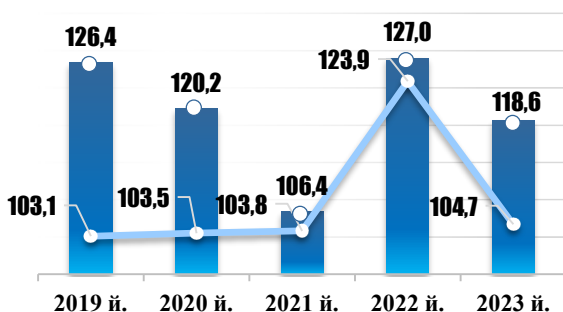
С секцияси бўйича 2023 йилнинг июнь ойидаги 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИЧНИ тузилмасида энг юқори улуш озик-овқат маҳсулотлари ва ичимликлар ишлаб чиқаришдаги нарх ўзгаришларига (31,2 %) тегишли бўлди.

Кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ҳамда кимёвий маҳсулотлар ишлаб чиқаришда нархларнинг пасайиши тутиб турувчи омил сифатида хизмат қилиб, уларнинг ҳисобига С секцияси бўйича ИЧНИ 0,42 ф.д. пасайди.

1. Озик-овқат маҳсулотлари ва ичимликлар ишлаб чиқариш (+1,01 ф.д., 31,2 %)	6. Машина ва усқуналардан ташқари тайёр металл буюмлар ишлаб чиқариш (+0,09 ф.д., 2,8 %)
2. Кийимлар ишлаб чиқариш (+0,31 ф.д., 9,6 %)	7. Электр усқуналар ишлаб чиқариш (+0,25 ф.д., 7,7 %)
3. Асосий фармацевтик маҳсулотлари ва препаратлар ишлаб чиқариш (+0,08 ф.д., 2,5 %)	8. Автотранспорт воситалари, трейлерлар ва ярим тиркамалар ишлаб чиқариш (+0,50 ф.д., 15,4 %)
4. Бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш (+0,58 ф.д., 17,9 %)	9. Мебел ишлаб чиқариш (+0,13 ф.д., 4,0 %)
5. Металлургия саноати (+0,26 ф.д., 8,0 %)	10. С секциясида бошқа фаолият турлари (+0,03 ф.д., 0,9 %)

С секциясига кирувчи фаолият турлари бўйича ИЧНИ, % да

ОЗИҚ-ОВҚАТ МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ
ЧИҚАРИШ

■ ўтган йилнинг декабрга нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

Озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда жорий йилнинг январь-июнида ИЧНИ 104,7 % даражасида, ўртача ойлик ўсиш суръати 0,8 % даражасида шаклланди. Бунинг ҳисобига С секцияси бўйича ИЧНИ умумий 3,2 ф.д. ўсиш суръатига 0,71 ф.д. таъсир қилди.

Ушбу фаолият турида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 118,6 % даражасига етди.

шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

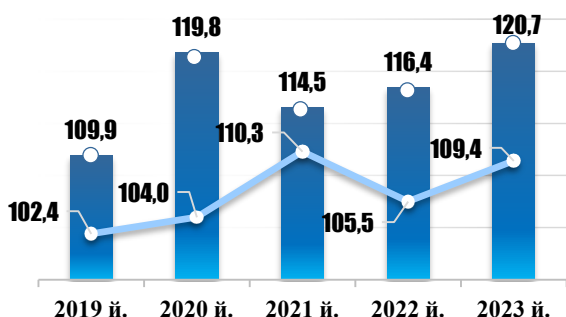

Мол гўшти ишлаб чиқаришда 2023 йилнинг I ярим йиллигида нархлар 7,2 % га пасайди, бошқа гўшт ишлаб чиқаришда аксинча, 24,0 % га, тозаланган гуручда 35,0 % га, сухари, печене, узоқ сақланадиган ун маҳсулотлари 14,5 % га, мевасабзавот шарбатлари 14,1 % га, гўшт маҳсулотлари 5,1 % га, сут ва пишлоқ ишлаб чиқаришда 4,6 % га ошди.

Бундан ташқари кунгабоқар ва махсар ёғи ишлаб чиқаришда нархлар 19,0 % га, шоколад ва шунга ўхшаш плиткали маҳсулотларда 12,2 % га, музлатилган балиқ 11,1 % га, озуқа тайёрлаш учун кўп компонентли аралашмалар 6,8 % га, маргарин 5,1 % га, юмшоқ ва тўла етилмаган буғдой уни 4,1 % га, томат пастаси ишлаб чиқаришда 1,0 % га пасайди.

Давоми

ИЧИМЛИКЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

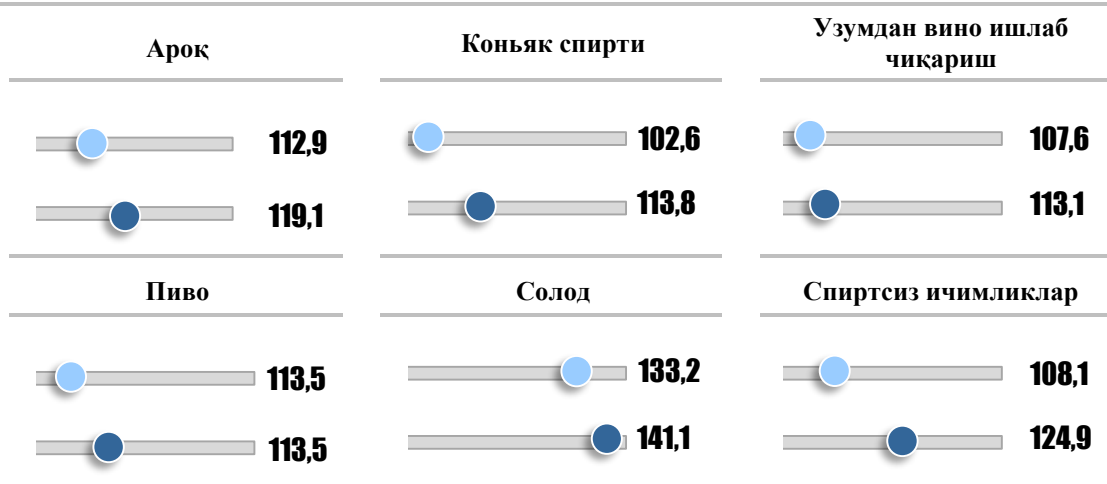

Ичимликлар ишлаб чиқаришда ИЧНИ 2023 йилнинг январь-июнида 109,4 % даражасида, ўртача ойлик ўсиш суръати 1,5 % даражасида қайд этилди. Бунинг ҳисобига С секцияси бўйича ИЧНИ умумий 3,2 ф.д. ўсиш суръатига 0,30 ф.д. таъсир қилди.

Мазкур фаолият турида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 120,7 % ни ташкил этди.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

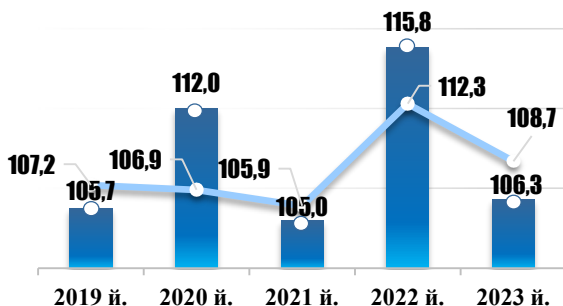
шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

Ичимликлар ишлаб чиқаришдаги нарх ўзгаришлари ҳисобига жорий йилнинг июнь ойидаги ўтган йилнинг декабрига нисбатан С секцияси бўйича ИЧНИ 0,30 ф.д. юқорилади. Шу тариқа. Ушбу фаолият тури ҳиссасига С секцияси бўйича ИЧНИ умумий ўсиш суръатининг 9 % дан ортиғи тўғри келди.

Маълумот учун: Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва молия вазирининг 2023 йил 20 майдаги “Алкоголь маҳсулотлари учун энг кам улгуржи-сотиш ва чакана нархларни қайта кўриб чиқиш тўғрисида”ги 14- сон буйруғига асосан 2023 йилнинг 1 июнидан бошлаб ишлаб чиқарувчи корхоналарнинг 1 литр вино учун энг кам улгуржи-сотиш нархи 14 400 сўмга, коньяк 57 400 сўмга, ароқ ва бошқа алкоголь маҳсулотлари бўйича (пиводан ташқари) 37 000 сўмгача оширилди.

**БОШҚА НОМЕТАЛЛ МИНЕРАЛ
МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ**

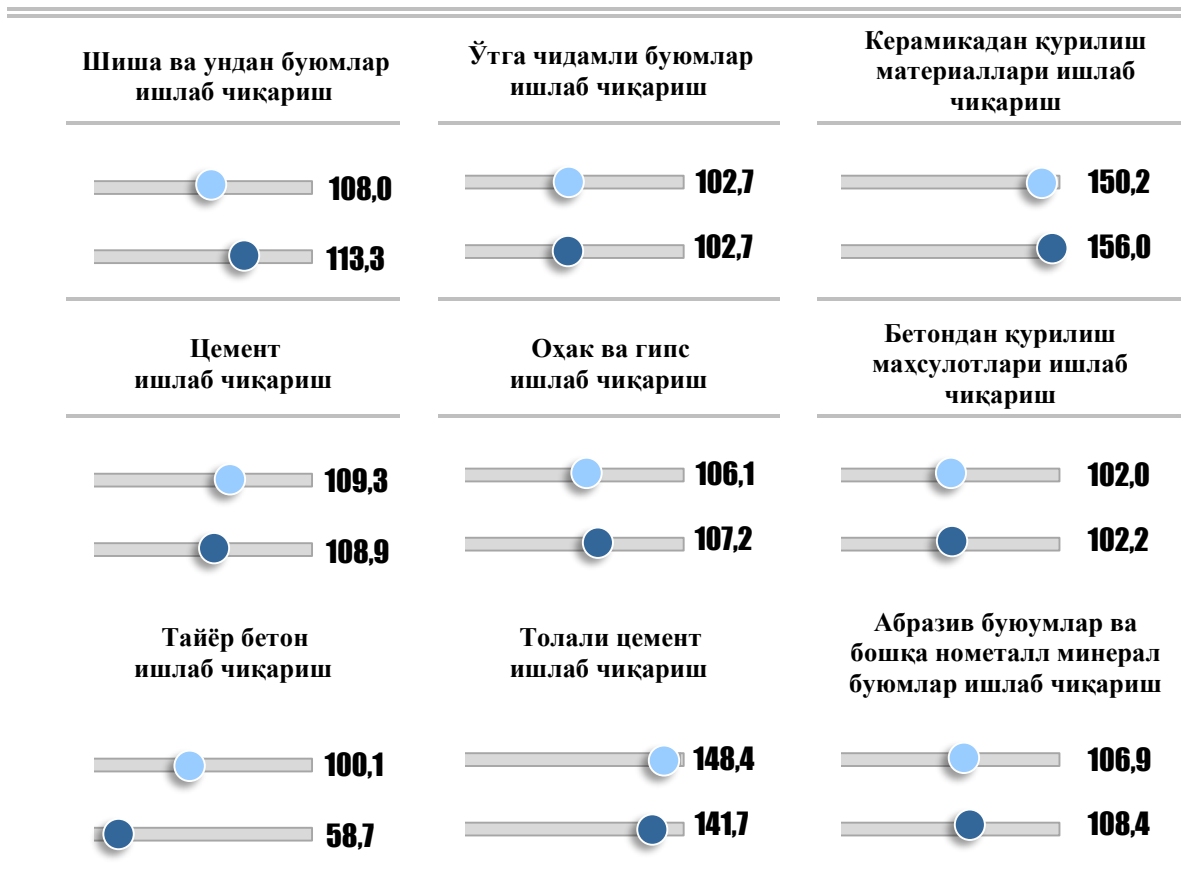

Ўтган йилнинг декабрига нисбатан Ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

С секциясидаги ИЧНИ ўсиш суръатига таъсир даражасининг камайиб бориши тартибида кейинги ўрндан бошқа нометалл минерал маҳсулотлар ишлаб чиқариш ўрин олиб, 2023 йилнинг I ярим йиллигида ИЧНИ 108,7 % ни ташкил этди.

Ушбу фаолият турида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 106,3 % га етди.

шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

2023 йилнинг I ярим йиллиги давомида кўп қаватли автомобиль (-15,7 %) ва листланган ойнаси (-7,0 %), чиннидан санитария-техника буюмлари (-0,8 %) ишлаб чиқаришда нархлар пасайди. Фаолият тури бўйича ўртача даражадан юқори ИЧНИ толали цемент (148,4 %), лойдан қурилиш материаллари (126,7 %), ковак шиша буюмлар (126,6 %), цемент, оҳак ва штукатурка (109,1 %) ишлаб чиқаришда баланд бўлди.

Давоми

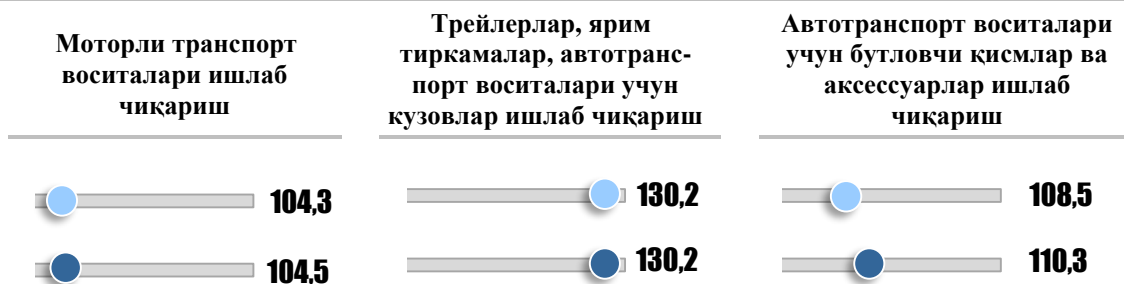
**АВТОТРАНСПОРТ ВОСИТАЛАРИ,
ТРЕЙЛЕРЛАР ВА ЯРИМ ТИРКАМАЛАР
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ**

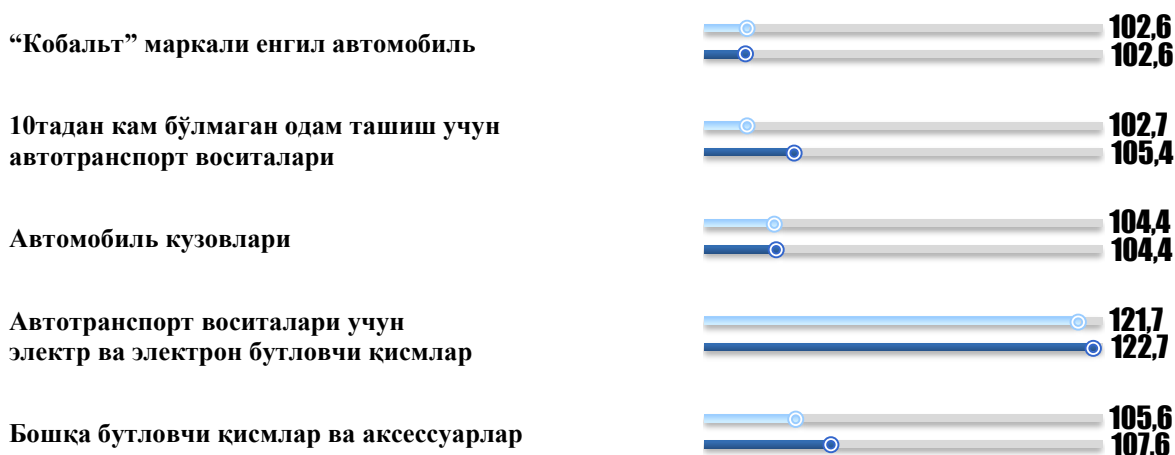
Автотранспорт воситалари, трейлерлар ва ярим тиркамалар ишлаб чиқарувчилар 2023 йилнинг январь-июнида ўз маҳсулотлари нархларини ўртача 5,2 % га ошириб, бунинг ҳисобига С секцияси бўйича ИЧНИ 0,50 ф.д. ўсди.

Ушбу фаолият турида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 105,6 % га етди.

шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

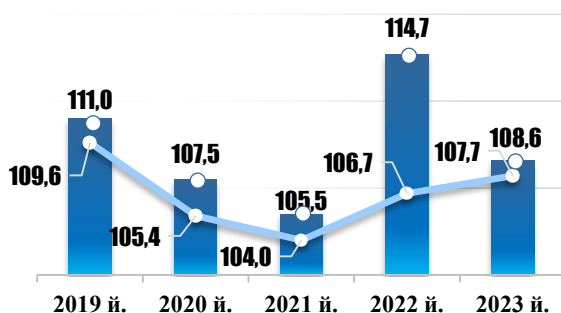

алоҳида маҳсулот турлари бўйича:

Узоқ муддатли нархлар барқарорлигидан сўнг ярим тиркамалар учун ўриндиқли шатаклагич автомобиллар (191,4 %), тиркамалар ва ярим тиркамалар (175,2 %), юргизувчи ғилдираклар (171,8 %), поршен двигателли юк автомобиллари (142,0 %), симлар тўпламлари (125,9 %) каби маҳсулот турларида бозор конъюнктуралари билан боғлиқ ҳолат сабабли нархларнинг ўсганлиги қайд этилди. Шу билан бир қаторда, бампер ва унинг қисмлари (97,7 %) нархларида пасайиш қайд этилди.

КИЙИМ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ

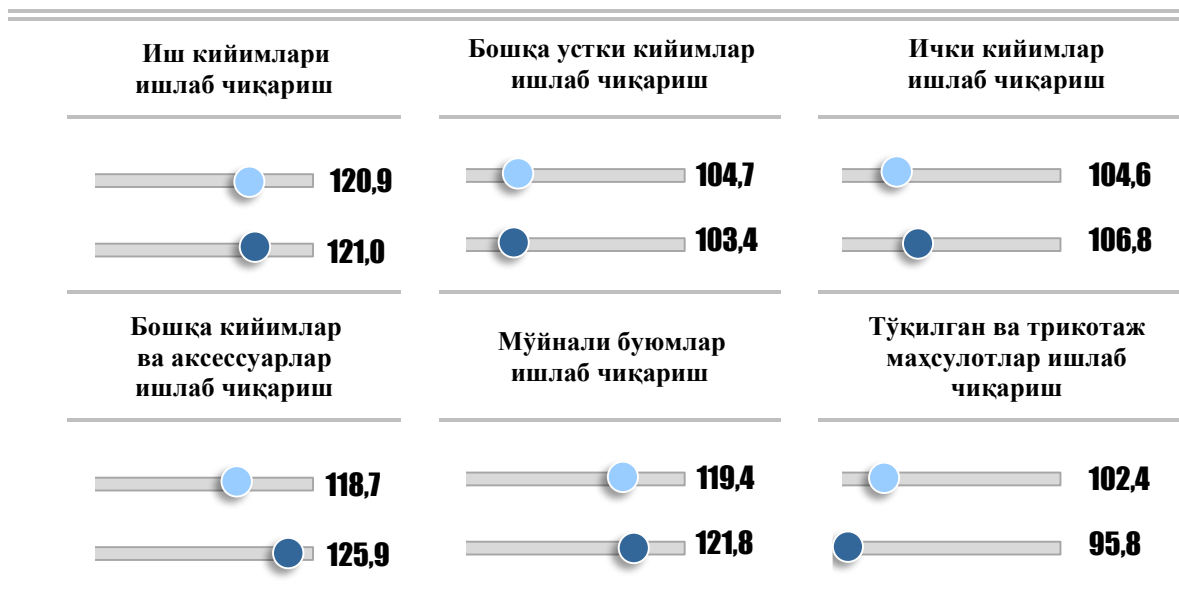

Кийим ишлаб чиқаришда 2023 йилнинг январь-июнида ИЧНИ 107,7 % ни ташкил этиб, С секцияси бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига 0,31 ф.д. (секция умумий таъсирининг 9,6 %) таъсир этди.

Ушбу фаолият турида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 108,6 % га етди.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

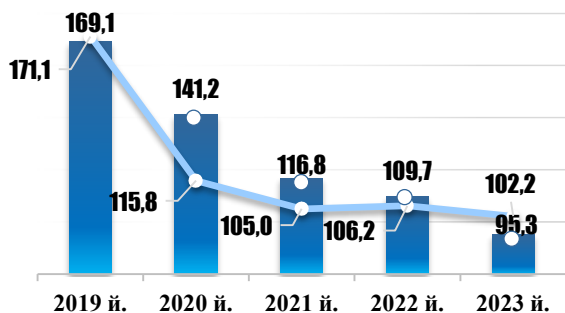
шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

2023 йилнинг июнида ўтган йилнинг декабрига нисбатан трикотаж ва тўқилган қўлқоплар бўйича ИЧНИ 125,6 % ни, сунъий мўйнадан буюмларда 123,2 % ни, эркаклар учун костюм, куртка ва пиджаклар ишчи тўпламида 115,0 % ни, текстил материалларида эркаклар костьюмида 113,3 % ни, трикотаж свитер, жемпер, пуловер, кардиган, нимчаларда 104,8 % ни, ишчи шимлар, комбинезон, бридж ва шортиларда 101,7 % ни ташкил этди.

Жорий йил бошидан эркаклар ва болалар учун трикотаж сорочка ва кўйлақлар (-20,3 %), шляпа ва намотдан ясалган бошқа бош кийимлари (-12,0 %), тўқилган иштонлар, трусиклар, пижама, халат ва эркаклар ва болалар учун шунга ўхшаш буюмлар (-4,1 %) ишлаб чиқариш нархлари пасайди.

МЕТАЛУРГИЯ САНОАТИ

Ўтган йилнинг декабрига нисбатан Ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

2023 йилнинг I ярим йиллигида металлургия саноатида ишлаб чиқарувчилар нархлари сезиларсиз даражада кўтарилганлигига қарамай (ИЧНИ ўсиш суръати 2,2 %), нарх ўсиши мазкур фаолият турининг ишлаб чиқариш саноатидаги салмоқ улуши ҳисобига С секцияси бўйича ИЧНИ 0,26 ф.д. ўсиш суръатини таъминлади (секция бўйича умумий ўсиш суръатининг 8,0 % и).

шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

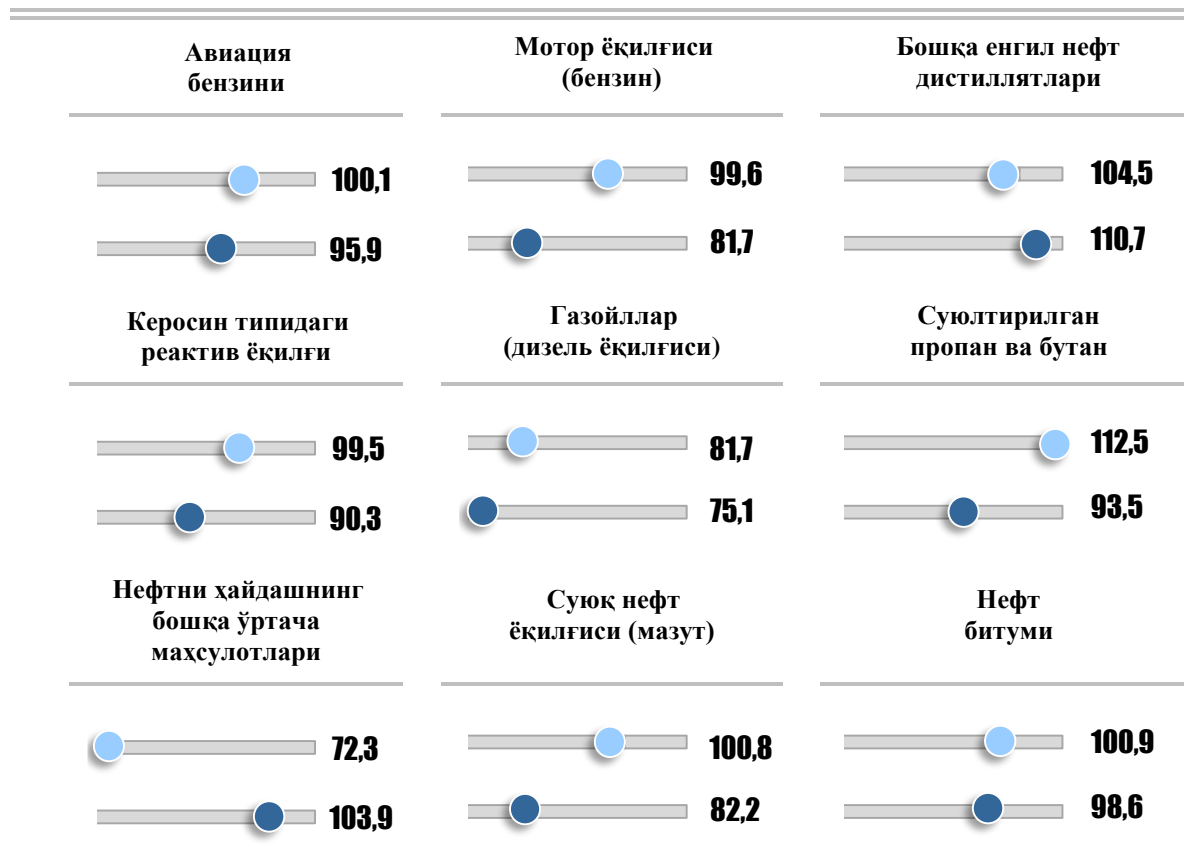
2023 йилнинг олти ойида ясси пўлат прокатлар ишлаб чиқаришда ИЧНИ 100,8-112,8 % чегарасида, пўлат чивиклар ва стерженларда 99,7-120,0 %, мисдан сим, қувурлар, трубкалар ва фитингларда 90,1 % дан 106,6 % гача диапазонни ташкил этди. Кўрғошин (-22,5 %), ишлов берилмаган мис эритмалари (-21,9 %), рух (-20,5 %) ишлаб чиқаришда нархларнинг сезиларли пасайиши қайд этилди.

**КОКС ВА НЕФТНИ ҚАЙТА ИШЛАШ
МАҲСУЛОТЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ**

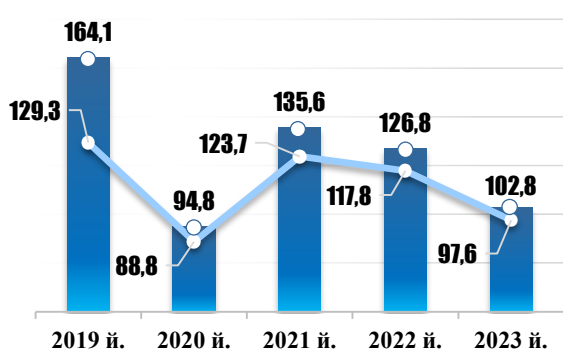
Кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқаришда 2022 йилнинг декабрига нисбатан нархларнинг 4,7 %, 2022 йилнинг июнига нисбатан 14,7 % га пасайиши ишлаб чиқариш секторида инфляцион жараёнларни тутиб турувчи омил бўлди. Бунинг ҳисобига С секцияси бўйича 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИЧНИ 0,24 ф.д.га, июнга нисбатан 0,75 ф.д.га пасайди.

шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

Жорий йилнинг I ярим йиллигида асосий турдаги нефт маҳсулотлари нархлари динамикаси бржа конъюнктураларининг ўзгаришлари таъсирида шаклланди. кокс ва нефтни қайта ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқаришда қисқа муддатли ИЧНИ диапозони 102,3 % дан (январь) 92,1 % гача (апрель) чегарада жойлашди.

**КИМЁ МАҲСУЛОТЛАРИ
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ**

2023 йилнинг I ярим йиллигида ИЧНИ 97,6 % ни ташкил этган кимё маҳсулотлари ишлаб чиқаришда нархларнинг тушиши С секцияси бўйича ИЧНИни 0,18 ф.д. пасайтирди.

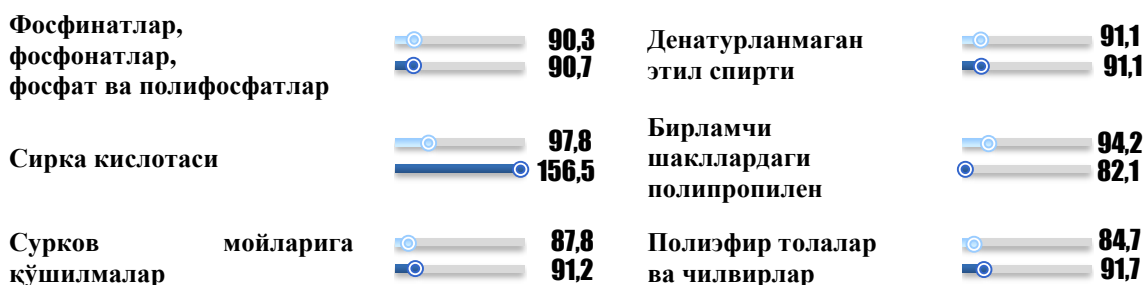
2022 йилнинг июнига нисбатан ИЧНИ 102,8 % даражасида шаклланиб, С секцияси бўйича тегишли кўрсаткични 0,22 ф.д. оширди.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

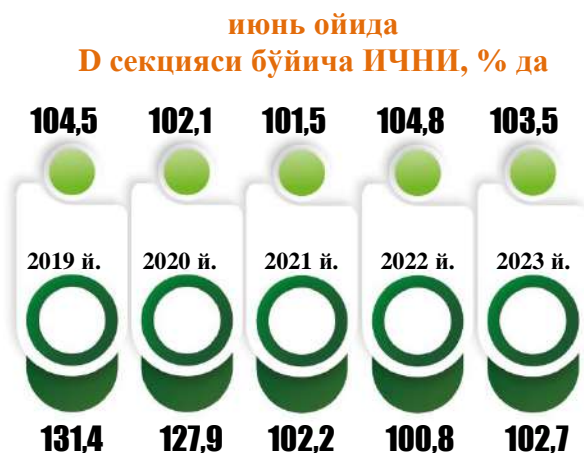
шу жумладан, 2023 йилнинг июнида ИЧНИ, % да

алоҳида маҳсулот турлари бўйича:

D секцияси. “Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш”

Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялашда ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан 103,5 % даражасида қайд этилди. Бу ўтган йилнинг мос давридаги кўрсаткичдан 1,3 фоиз бандга паст бўлди.

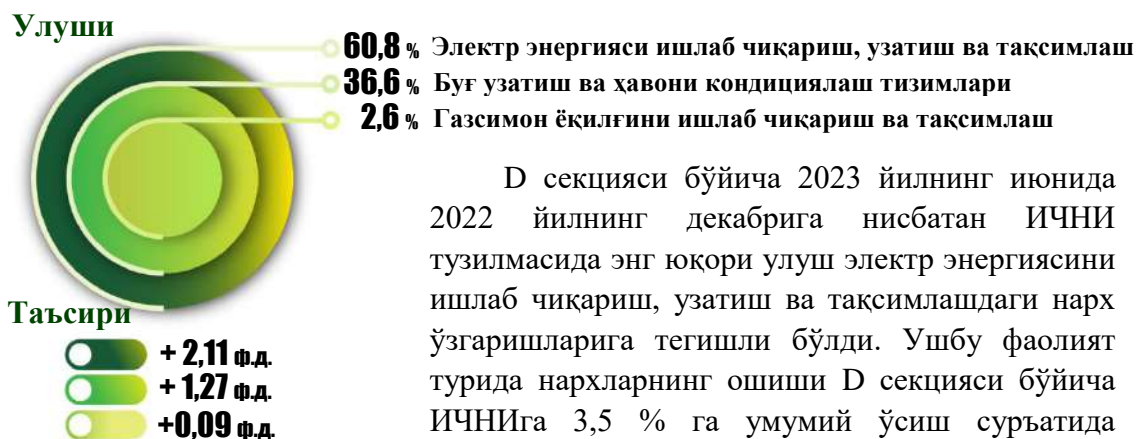
D секциясида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнь ойида 102,7 % ни ташкил этди.

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

2023 йилнинг июнь ойида D секцияси фаолият турлари бўйича ИЧНИ, % да

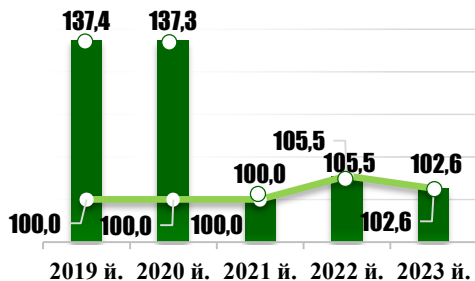
**2023 йилнинг I ярим йиллигида нарх ўзгаришларининг
D секцияси бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига таъсири**

D секцияси бўйича 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИЧНИ тузилмасида энг юқори улуш электр энергиясини ишлаб чиқариш, узатиш ва тақсимлашдаги нарх ўзгаришларига тегишли бўлди. Ушбу фаолият турида нархларнинг ошиши D секцияси бўйича ИЧНИга 3,5 % га умумий ўсиш суръатида 2,11 ф.д. таъсир этди.

D секциясига кирувчи алоҳида турдаги фаолият турлари бўйича ИЧНИ

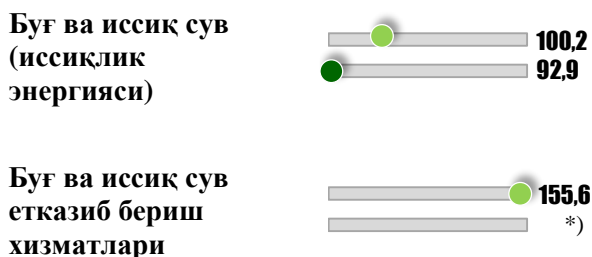
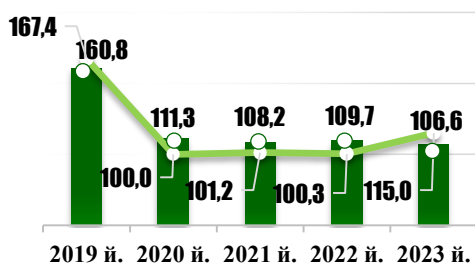
**ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ.
УЗАТИШ ВА ТАҚСИМЛАШ**

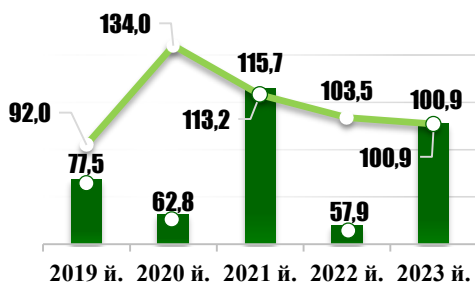
шу жумладан, 2023 йилнинг июнь ойида:

**БУҒ УЗАТИШ ВА ҲАВОНИ
КОНДИЦИЯЛАШ ТИЗИМЛАРИ**

**ГАЗСИМОН ЁҚИЛГНИ ИШЛАБ
ЧИҚАРИШ ВА ТАҚСИМЛАШ**

■ ўтган йилнинг декабрига нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

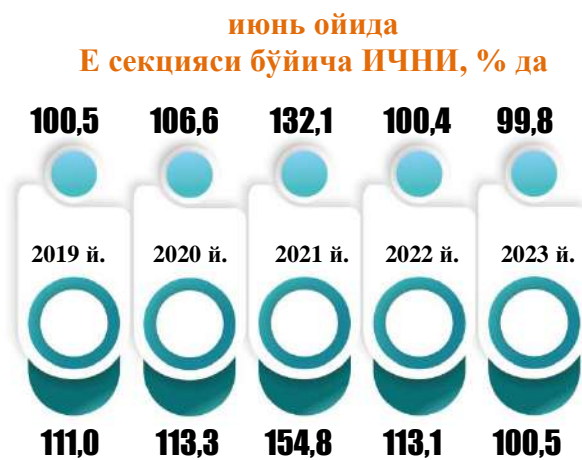
*) кузатувлар 2023 йилдан ташкил этилган. 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан ИЧНИ таққослама базанинг мавжуд эмаслиги сабабли шакллантирилмаган.

2023 йилнинг январидан республика бўйича ишлаб чиқариладиган электр энергиясининг ишлаб чиқарувчилар нархларида ўсиш кузатилиб (102,7 %), бу ҳолат ҚҚС ставкасининг 15 % дан 12 % га пасайтирилиши билан боғлиқ.

Буғ ва иссиқ сув билан таъминлаш хизматлари 2023 йилнинг I ярим йиллигида 1,6 баробарга қимматлашиб, буғ етказиб бериш ва ҳавони кондициялаш тизимида 2023 йилнинг январь-июнида ИЧНИ 115,1 % га етишини таъминлади.

Маълумот учун: ишлаб чиқарувчилар нархлари индекси шакллантиришда мамлакатда ишлаб чиқарилувчи маҳсулотлар нархлари халқаро стандартлар тавсиялари ва миллий методикага мувофиқ, ҚҚСсиз қайд этилади. Корхоналарда сотиш нархлари ўзгармаган вақтда ҚҚС ставкасининг пасайтирилиши ишлаб чиқарувчилар нархларининг ошишига олиб келади.

Е секцияси. “Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш”

■ ўтган йилнинг декабрга нисбатан ■ ўтган йилнинг мос ойига нисбатан

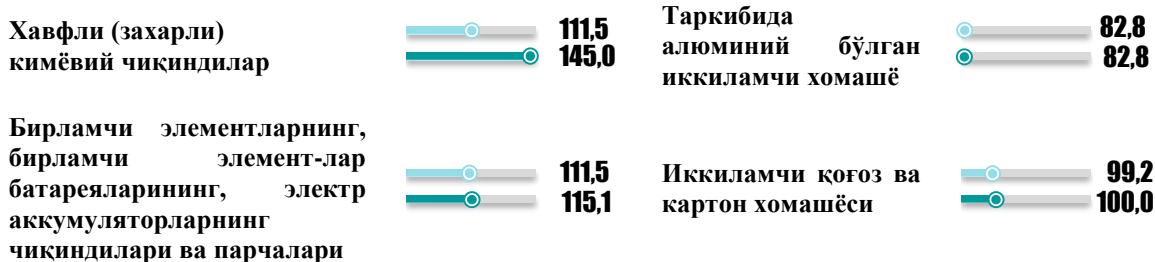
2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг июнига нисбатан сув билан таъминлаш, канализация, чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш ва утилизация қилишда ИЧНИ 99,8 % даражасида қайд этилиб, ушбу давр учун 2019 йилдан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

Е секциясида йиллик ИЧНИ 2023 йилнинг июнида 100,5 % ни ташкил этиб, 2019 йилнинг июнидан буён энг паст кўрсаткич бўлди.

2023 йилнинг июнь ойида Е секцияси фаолият турлари бўйича ИЧНИ, % да

шу жумладан:

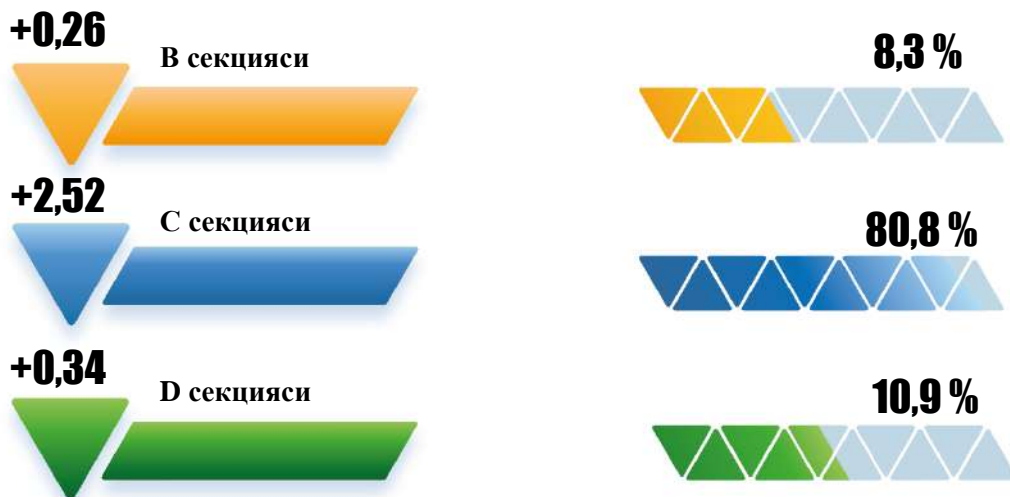
Иккиламчи хомашё ресурсларини ишлаб чиқаришда харажатларнинг пасайиши Е секциясида ишлаб чиқарувчилар нархлари ўртача даражасига таъсир этган ҳал қилувчи омил бўлди.

Чиқиндиларни йиғиш, қайта ишлаш, утилизация қилиш бўйича хизматлар ишлаб чиқариш тузилмасида хавфли чиқиндиларни йиғиш бўйича хизматлар улушининг хавфсиз чиқиндиларни йиғишга қараганда сезиларли даражада пастлиги ҳисобига, улар нархларининг 11,5 % га ошиши ушбу фаолият тури бўйича ИЧНИ ўсиш суръатига деярли таъсир кўрсатмади.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида секциялар бўйича нарх ўзгаришларининг йиғма ИЧНИ ўсиш суръатига таъсири тузилмаси

Таъсири, ф.д.

Умумий таъсирдаги улуши

Жами таъсири **+3,1** ф.д.

- В Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш
- С Ишлаб чиқариш саноати
- Д Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш

Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш секциясида нархларнинг ошиши 2023 йилнинг июнида 2022 йилнинг декабрига нисбатан йиғма ИЧНИ умумий 3,1 % ўсиш суръатига 0,26 ф.д. таъсир этди. Ҳисоб-китобларга кўра, ушбу секциядаги нарх ўзгаришлари ҳиссасига барча секциялар умумий таъсир даражасининг 8,3 %и тўғри келди.

Ишлаб чиқариш саноати (С секцияси) республиканинг саноат ишлаб чиқариш таркибида етакчи ўринни эгаллайди ва одатга кўра йиғма кўрсаткич ўзгаришига юқори таъсир кўрсатади. Шундай қилиб, ишлаб чиқариш саноатида ишлаб чиқарувчилар нархларининг 3,2 % га ошиши ҳисобига 2023 йилнинг январь-июнидаги йиғма ИЧНИ 2,52 ф.д. юқорилади. Бу, секция улушининг умумий таъсир даражаси тузилмасида саксон фоиздан юқорироқ бўлишини таъминлади.

“Электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш” (D) секциясидаги нарх ўзгаришларининг таъсири 0,34 ф.д.га ёки йиғма ИЧНИ умумий ўсиш суръатидаги улуши 10,9 % га етди.

“Сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш” (E) секциясидаги нарх тебранишларининг таъсири паст даражада бўлди ва 2023 йилнинг январь-июнидаги йиғма ИЧНИ ўзгаришига сезиларли таъсир кўрсатмади.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Истеъмол нархлари индекси (ИНИ) – инфляция даражасини ифодалайдиган муҳим кўрсаткичлардан бири бўлиб, бу ўртача истеъмолчи томонидан сотиб олинган товарлар ва хизматлар мажмуи қийматининг умумий ўзгаришини ҳисоблайди, яъни, маълум давр мобайнида, товар ва хизматлар истеъмоли миқдори ўзгармас бўлган ҳолда, аҳолининг истеъмол харажатлари умумий миқдорининг ўзгаришини ифодалайди.

ИНИда, мамлакатнинг барча ҳудудлари бўйича турли товар ва хизматлар нархларининг ҳаракати ўртача даражага келтирилади.

Йиғма ИНИни ҳисоблаш, базис даврининг салмоғидан фойдаланган ҳолда, модификацияланган Ласпейрес формуласи орқали амалга оширилади. ИНИни ҳисоблаш жараёнида салмоқ сифатида, оилаларнинг товар ва хизматлар сотиб олиш харажатлари тўғрисида уй хўжалиқларининг кузатуви натижасида олинмаган аҳолининг истеъмол харажатларидан фойдаланилади.

Нарх – товар бирлиги миқдори учун маълум бир валюта (миллий ёки халқаро) пул бирлигида ифодаланган товар қийматининг ифодаси.

Қиёсий нарх (муомаладаги нарх) – айнан бир савдо объекти ва пуллик хизмат соҳасида рўйхатга олинган бир хил ёки сифати бўйича айнан ўхшаш товар (хизмат, маҳсулот тури) нархи.

Нархлар даражаси – муайян вақт, маълум бир ҳудудда, худди шундай истеъмол хусусиятлари билан товар ва товарларнинг умумий таркибида нархларнинг ҳолатини тавсифловчи кўрсаткич. Нархлар даражасини баҳолаш нархларни статистик ўрганиш босқичларидан бири бўлиб ҳисобланади.

Ўртача нарх – маълум вақт ёки макондаги бир турга мансуб товарлар гуруҳидаги нархларнинг ўзгаришини умумлаштириш характеридаги нарх. Статистик тажрибаларга асосан, дастлабки маълумотлар ҳамда уларни шакллантириш тартибига кўра ўртача нархларни ҳисоблашнинг турли усуллари мавжуд.

Индивидуал нарх индекси – ўрганилаётган бир элементнинг жами нархлари ўзгаришини акс эттиради (аниқ турдаги товар, хизмат) ва индивидуал ҳодисани тавсифлашда фойдаланилади.

Жамланган (йиғма) нарх индекси – алоҳида кичик гуруҳлар, гуруҳлар ёки ўрганилаётган жараёнлар бўйича умумий ҳисобда нархлар ўзгариши даражасини тавсифловчи ва индивидуал нарх индекслари асосида шаклланувчи нисбий кўрсаткич.

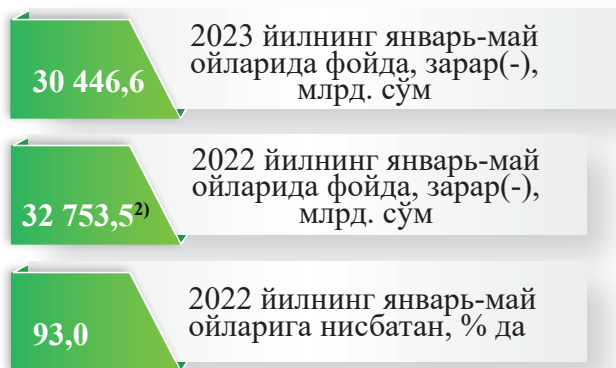
Ишлаб чиқарувчи нархи – ишлаб чиқарилган саноат маҳсулоти бирлигининг корхона “дарвозалари”дан чиққан вақтидаги, маҳсулотни ишлаб чиқарувчидан харидорга йўналтирилиши билан боғлиқ қўшилган қиймат солиғи, акцизлар, бошқа қўшимча солиқлар, савдо, сотиш устамаси, транспорт ва бошқа харажатлар ҳисобга олинмаган нархи.

XI. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ¹⁾

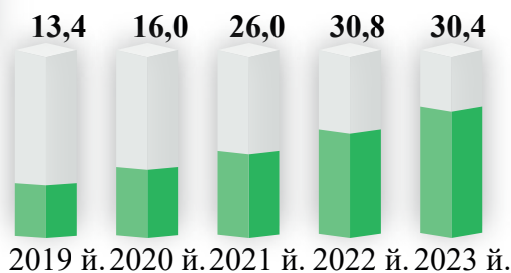
Даромад (фойда) солиғи тўлагунга қадар фойда (зарар) – корхона ва ташкилотларнинг барча хўжалик операцияларини бухгалтерия ҳисобида акс эттирадиган якуний молиявий натижа. Маҳсулот (товар, иш ва хизмат)ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари), асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари, молиявий фаолиятнинг даромадлари ва фавқулодда фойда йиғиндисидан давр харажатлари, молиявий фаолият бўйича харажатлар ва фавқулодда харажатлар чегириб ташланадиган фойданинг умумий фойдасини (зарарини) ифодалайди.

1- БЎЛИМ. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ МОЛИЯВИЙ НАТИЖАЛАРИ 2023 ЙИЛ ЯНВАРЬ-МАЙ ҲОЛАТИГА

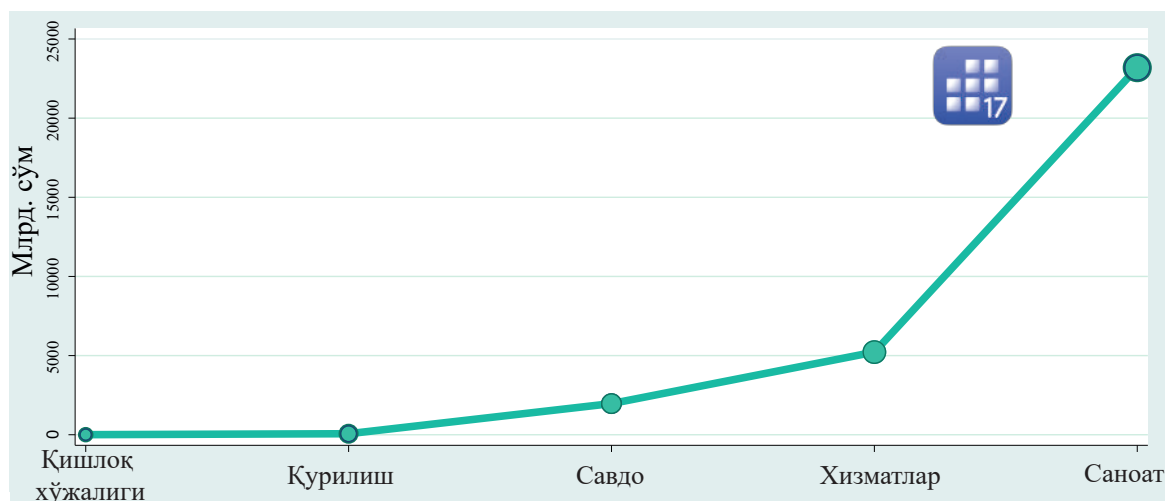
Фойда 2023 йилнинг январь-май ойларида иқтисодиёт тармоқларида корхона ва ташкилотлар томонидан 30 446,6 млрд. сўм миқдорида якуний молиявий натижа олинди. 2022 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирилганда фойда 7,0 % га камайган.

Якуний молиявий натижаларнинг
йиллар бўйича динамикаси
(январь-май, млрд. сўм)

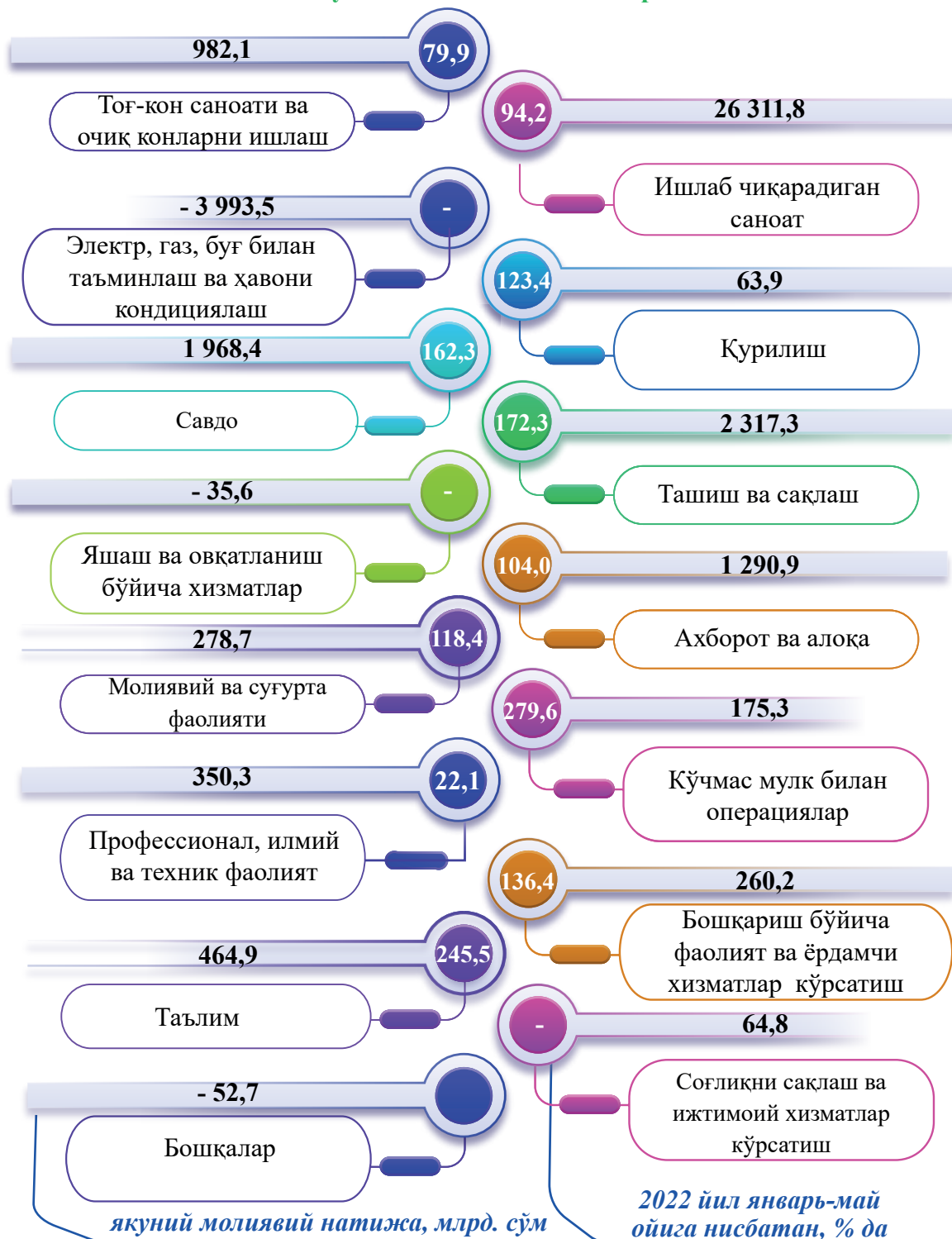
Иқтисодий тармоқлар кесимида солиқ тўлагунга қадар фойда (зарар), 2023 йил январь-май ойларида

¹⁾ Бюджет ва бошқа нотижорат ташкилотлар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер ва деҳқон хўжаликлари, сугурта ташкилотлари, банклар, кичик корхоналар ва микрофирмаларсиз.

²⁾ 2023 йил январь-май ойлари учун ҳисобот тақдим этганлардан.

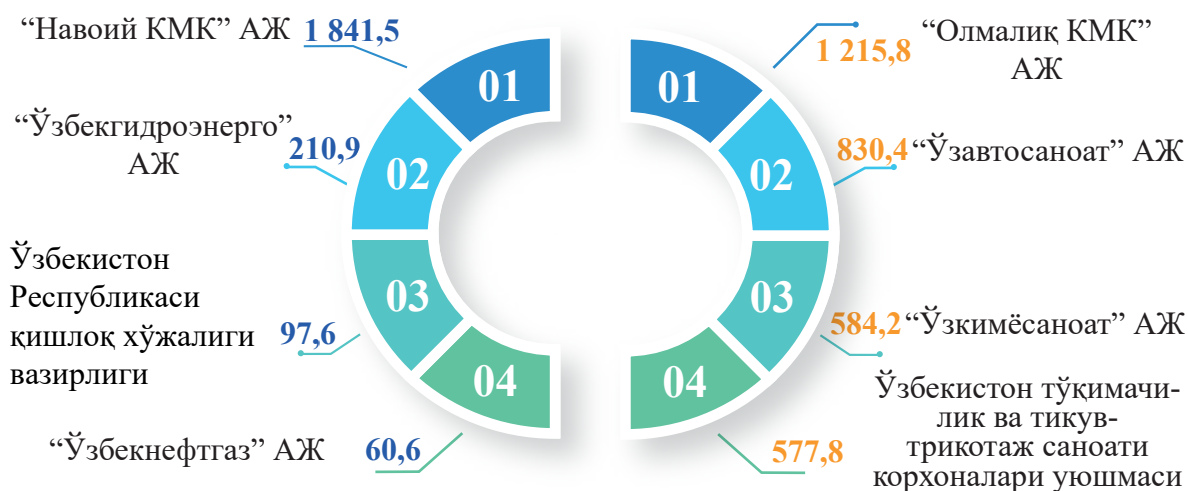
Иқтисодий фаолият турлари бўйича
яқуний молиявий натижалар

Иқтисодий фаолият тури кесимида фойданинг асосий қисми ишлаб чиқарадиган саноат 26 311,8 млрд. сўм (жами фойданинг 86,4 % и), ташиш ва сақлаш 2 317,3 млрд. сўм (7,6 %), савдо 1 968,4 млрд. сўм (6,5 %), ахборот ва алоқа 1 290,9 млрд. сўм (4,2 %), Тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш 982,1 млрд. сўм (3,2 %) ва таълим 464,9 млрд. сўм (1,5 %) йўналишларига тўғри келди.

Фойданинг ўсиши ва камайиши, млрд. сўм

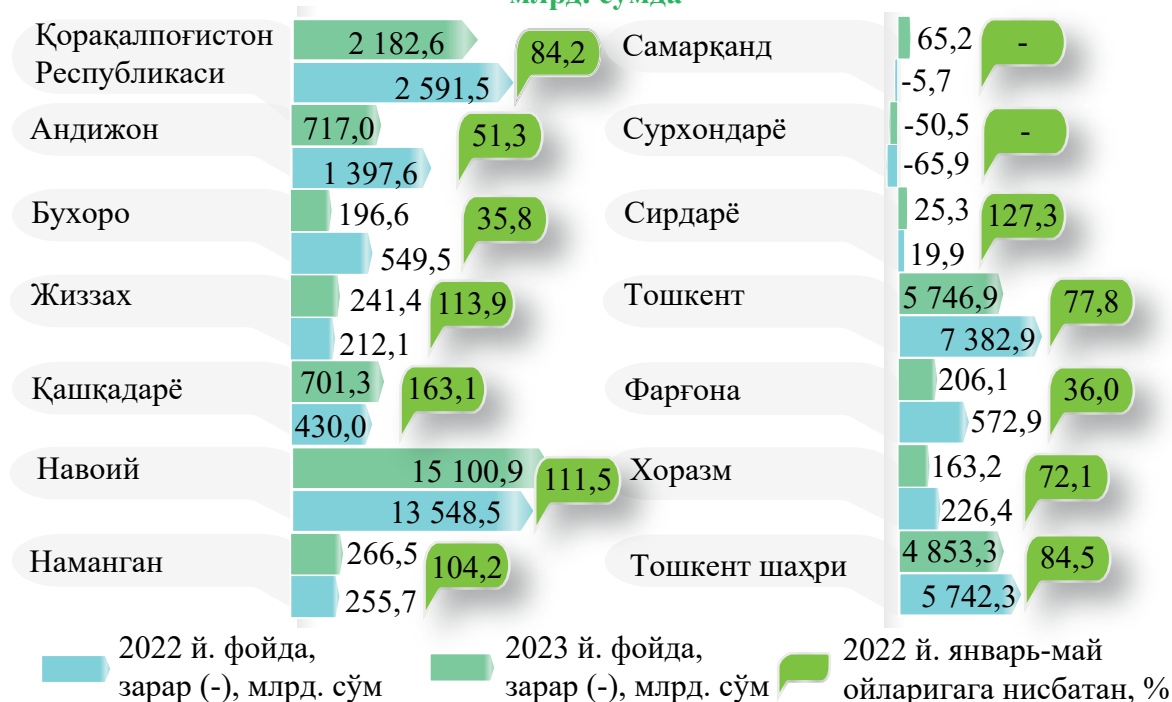
Фойданинг ўсиши Фойданинг камайиши

2023 йилнинг январь-май ойларида 2022 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирганда, фойданинг асосий ўсиши “Навоий кон-металлургия комбинати” АЖ (1 841,5 млрд.сўм), “Ўзбекгидро-энерго” АЖ (210,9 млрд.сўм) ва Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазири (97,6 млрд. сўм), “Ўзбекнефтгаз” АЖ (60,6 млрд. сўм)га тўғри келди.

2023 йилнинг январь-май ойларида 2022 йилнинг шу даврига нисбатан солиштирганда, фойданинг асосий пасайиши “Олмалиқ кон-металлургия комбинати” АЖ – 1 215,8 млрд.сўмга, “Ўзавтосаноат” АЖ – 830,4 млрд. сўмга, “Ўзкимёсаноат” АЖ – 584,2 млрд. сўмга ва Ўзбекистон тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноати корхоналари уюшмасида – 577,8 млрд. сўмга кузатилган.

Худудлар кесимида якуний молиявий натижалар январь-май ойларида, млрд. сўмда

Худудлар кесимида фойданинг асосий қисми Навоий вилояти 15 158,5 млрд. сўм (жами фойданинг 38,6 % и), Тошкент шаҳри 12 110,6 млрд. сўм (30,8 %), Тошкент вилояти 6 190,8 млрд. сўм (15,8 %), Қорақалпоғистон Республикаси 2 194,6 млрд. сўм (5,6 %), Қашқадарё вилоятида 877,0 млрд. сўм (2,2 %), Андижон вилояти 784,4 млрд. сўм (2,0 %) ва Фарғона вилояти 349,1 млрд. сўм (0,9 %)га тўғри келди.

2023 йилнинг январь-май ойларида зарар кўрган айрим вазирлик ва хўжалик бошқаруви органларининг молиявий натижалари (жамига нисбатан % да)

Зарарнинг асосий қисми “Ўзбекистон миллий электр тармоқлари” АЖ – 1 228,8 млрд.сўм, “Иссиқлик электр станциялари” АЖ – 495,5 млрд.сўм, “Худудий электр тармоқлари” АЖ – 327,0 млрд. сўм, Тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноати корхоналари уюшмаси – 274,1 млрд. сўм, шунингдек, Ўзбекистон электротехника саноати корхоналари уюшмаси –239,1 га тўғри келди.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

Давоми

2023 йилнинг январь-май ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари (жамига нисбатан % да)

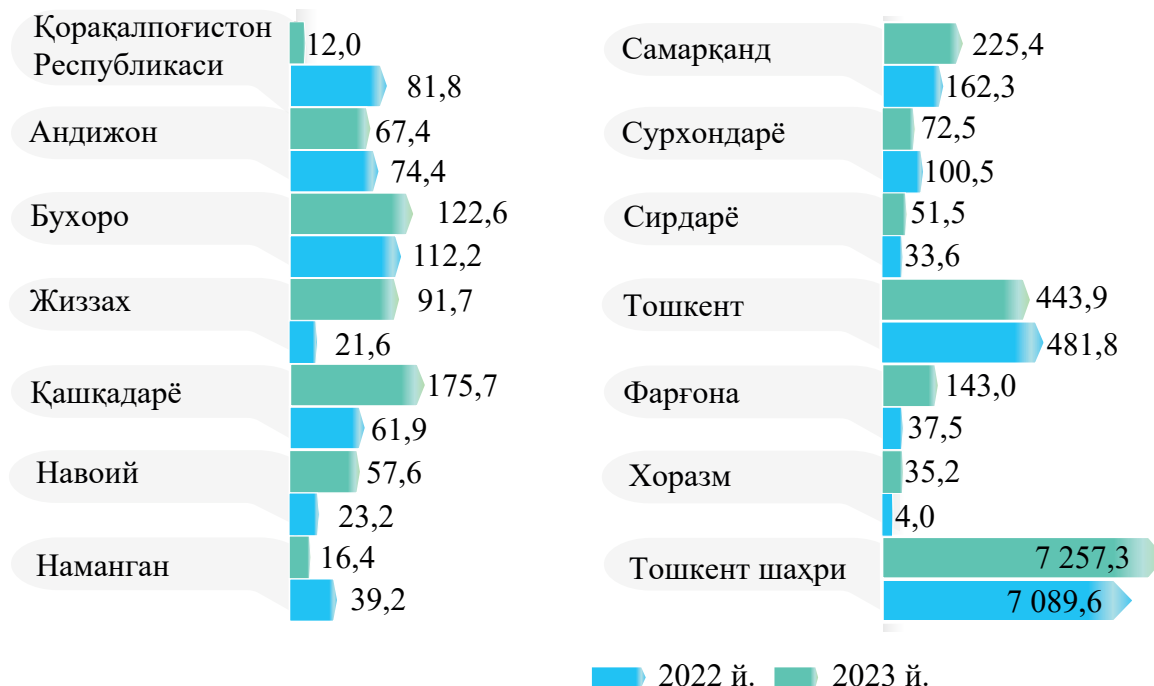
Иқтисодий фаолият турлари бўйича зарарнинг асосий қисми электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш – 49,3 % и, ишлаб чиқарадиган саноат – 13,3 % и, профессионал, илмий ва техник фаолият – 8,8 % и, савдо – 7,5 % и ва ахборот ва алоқа – 4,9 % ига тўғри келади.

Ҳудудлар кесимида зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

Ҳудудлар бўйича зарарнинг асосий қисми Тошкент шаҳри – 81,9 % и (7 257,3 млрд. сўм), Тошкент вилояти – 5,0 % (443,9 млрд. сўм), Самарқанд вилояти – 2,5 % (225,4 млрд. сўм), Қашқадарё вилояти – 2,0 % (175,7 млрд. сўм), Фарғона вилояти – 1,6 % (143,0 млрд. сўм), Бухоро вилояти – 1,4 % (122,6 млрд. сўм), Жиззах вилояти – 1,0 % (91,7 млрд. сўм), Сурхондарё вилояти – 0,8 % (72,5 млрд. сўм) ва Андижон вилояти – 0,8 % (67,4 млрд. сўм)га тўғри келди.

Ҳудудлар кесимида зарар кўрган корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари, млрд. сўм

2- БЎЛИМ. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ДЕБИТОРЛИК ҚАРЗДОРЛИГИ ҲОЛАТИ¹⁾

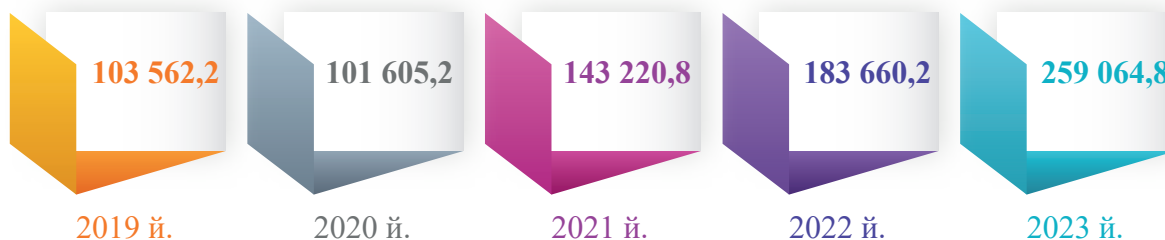
2023 йилнинг 1 июнь ҳолатига кўра, дебитор қарздорликнинг умумий ҳажми 259 064,8 млрд. сўмни ташкил қилди, шундан муддати ўтгани – 6 540,5 млрд. сўм (жами қарздорликнинг 2,5 % и).

Муддати ўтган дебитор қарздорлик 2022 йилнинг 1 июнига нисбатан солиштирилганда 2,7 мартага кўпайган, жами дебитор қарздорликдаги улуши 1,2 пунктга кўпайган.

Дебиторлик қарздорликдан, энг катта улушдагилар

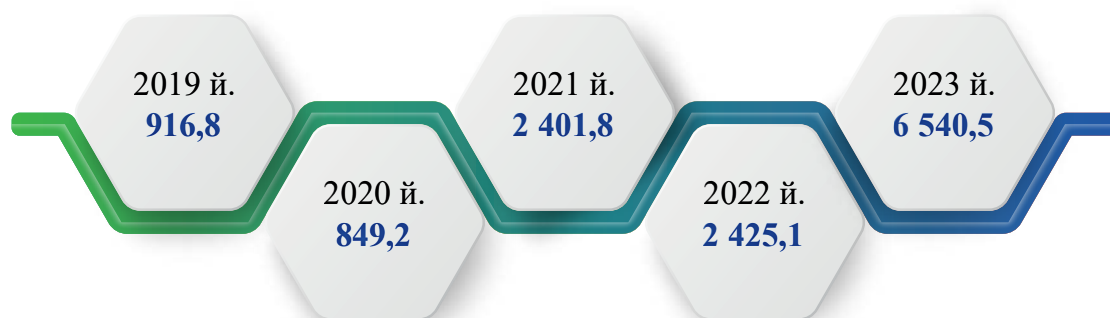

1 июнь ҳолатига корхона ва ташкилотларнинг дебитор қарздорлиги динамикаси, млрд. сўм

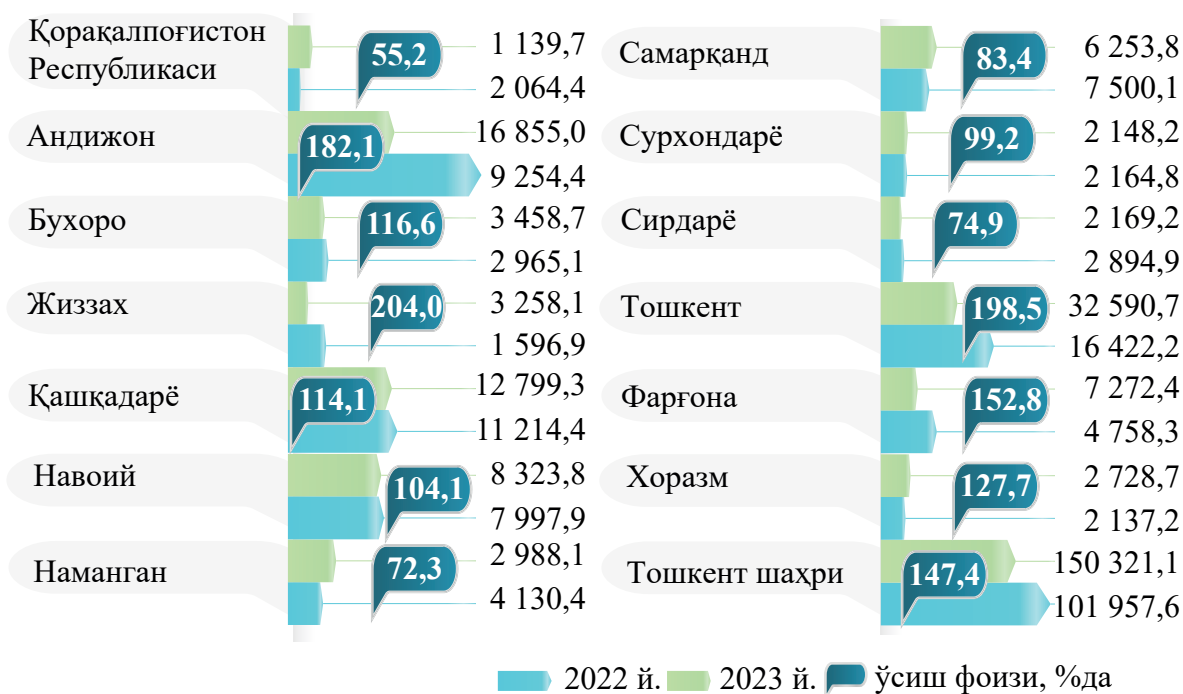

¹⁾ Бюджет ва бошқа нотижорат ташкилотлар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер ва деҳқон хўжаликлари, сугурта ташкилотлари, банклар, кичик корхоналар ва микрофирмаларсиз.

1 июнь ҳолатига корхона ва ташкилотларнинг муддати ўтган
дебитор қарздорлиги динамикаси, млрд.сўм

Худудлар кесимида корхона ва ташкилотларнинг
дебитор қарздорлиги, млрд.сўм

Худудлар кесимида дебитор қарздорликнинг асосий қисми Тошкент шаҳри – 150 321,1 млрд. сўм, Тошкент вилояти – 32 590,7 млрд. сўм, Андижон вилояти – 16 855,0 млрд. сўм, Қашқадарё вилояти – 12 799,3 млрд. сўм, Навоий вилояти – 8 323,8 млрд. сўм, Фарғона вилоятида – 7 272,4 млрд. сўм ва Самарқанд вилоятида – 6 253,8 млрд. сўмга тўғри келди.

2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра худудлар кесимида
корхона ва ташкилотларнинг дебитор қарздорлиги (млрд.сўм)

Худудлар кесимида муддати ўтган дебитор қарздорликнинг асосий қисми Тошкент шаҳрида – 3 164,5 млрд. сўм, Фарғона вилояти – 2 495,1 млрд. сўм, Тошкент вилоятида – 287,4 млрд.сўм, Самарқанд вилоятида – 154,3 млрд.сўм, Навоий вилояти – 131,3 млрд. сўм, Андижон вилоятида – 109,6 млрд. сўм ва Сурхондарё вилоятида – 73,7 млрд. сўмни ташкил этган.

2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра ҳудудлар кесимида корхона ва ташкилотларнинг
муддати ўтган дебитор қарздорлиги (млрд. сўм)

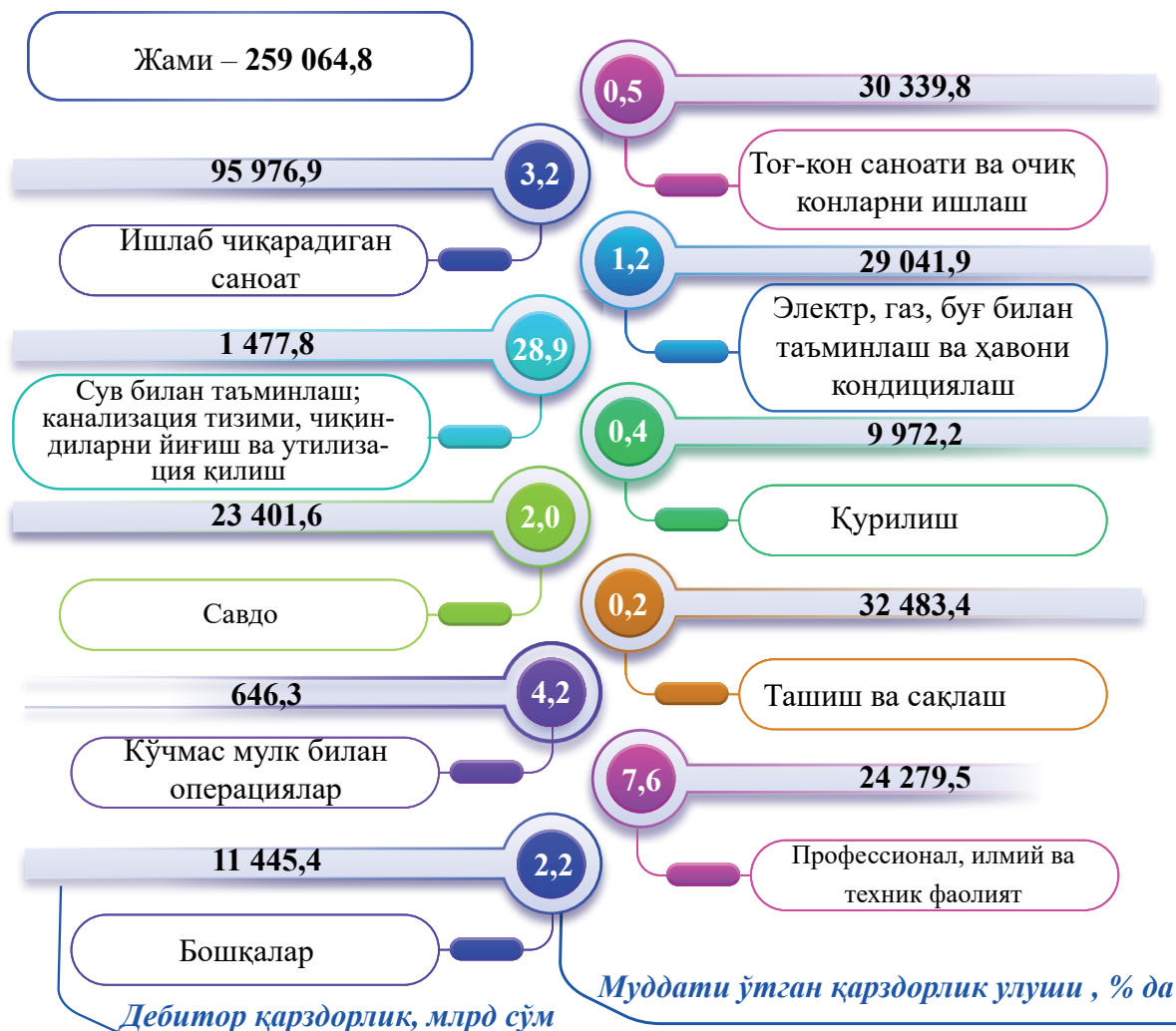

2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра, алоҳида хўжалик
бошқаруви органларининг дебитор қарздорлиги (жамига нисбатан % да)

Энг юкори дебитор қарздорлик “Ўзавтосаноат” АЖда – 19 089,6 млрд. сўм (республика бўйича жами қарздорликдан 7,4 % и), “Ўзтрансгаз” АЖ – 19 049,5 млрд.сўм (7,4 %), “Олмалиқ КМК” АЖ – 18 162,8 млрд. сўм (7,0 %), “Иссиқлик электр станциялари” АЖ – 17 748,9 млрд. сўм (6,9 %), “Ўзбекнефтгаз” АЖ – 13 093,6 млрд. сўм (5,1 %), Ўзбекистон тўқимачилик ва тикувтрикотаж саноати корхоналари уюшмаси – 9 275,9 млрд. сўм (3,6 %), “Ҳудудий электр тармоқлари” АЖ – 8 133,8 млрд. сўм (3,1 %), “Ўзбекистон миллий электр тармоқлари” АЖ – 7 409,4 млрд. сўм (2,9 %), “Навоий КМК” АЖ – 5 344,0 млрд. сўм (2,1 %), Ўзбекистон электротехника саноати корхоналари уюшмаси – 4 813,8 млрд. сўм (1,9 %), “Ўзбекистон металлургия комбинати” АЖ – 4 246,7 млрд. сўм (1,6 %), “Uzbekistan Airways” АЖ – 4 156,2 млрд. сўм (1,6 %), “Ўзкимёсаноат” АЖ – 3 840,3 млрд. сўм (1,5 %), “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ – 3 734,9 млрд. сўм (1,4 %), “Ҳудудгазтаъминот” АЖ – 3 255,3 млрд. сўм (1,3 %) ва Ўзбекистон Республикаси Рақамли технологиялар вазириликда – 2 200,4 млрд. сўм (0,8 %) эканлиги кузатилмоқда.

2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра, иқтисодий фаолият турлари бўйича
дебитор қарздорликнинг таркиби

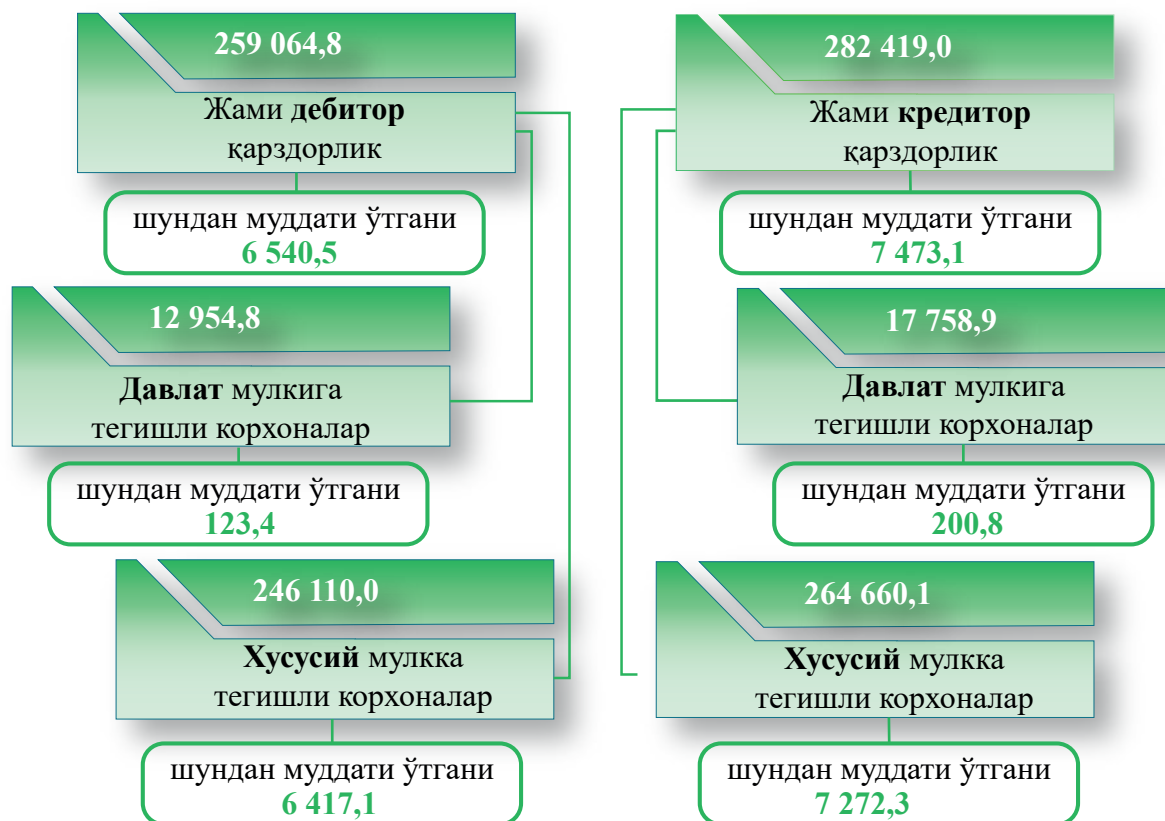

Иқтисодий фаолият турлари бўйича дебитор қарздорликнинг энг кўп улуши ишлаб чиқарадиган саноатда – 37,0 % (жами қарздорликдан), ташиш ва сақлаш – 12,5 %, тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш – 11,7 % ва электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялашда – 11,2 % ни ташкил этди.

Дебиторлик қарзлар – харидорлар ва буюртмачилар, шўба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзлари, ходимларга, мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар, бюджет ва давлат мақсадли жамғармаларига солиқлар, йиғимлар ва суғурта бўйича бўнақ тўловлари, муассисларнинг устав фондидаги улушлари бўйича қарзи, ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзлари ва бошқа дебиторлик қарзларини ўз ичига олади.

Муддати ўтган қарзлар – қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда сўндирилмаган қарзнинг умумий суммаси.

Мулкчилик шакли бўйича корхона ва ташкилотларнинг
дебитор ва кредитор қарздорлиги тўғрисида график, млрд. сўмда

Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига иқтисодий тармоқлар
кесимида мулкчилик шакли бўйича дебиторлик ва кредиторлик қарздорлиги,
млрд. сўмда

	Давлат мулки			
	Дебитор қарздорлиги		Кредитор қарздорлиги	
	Жами	шундан муддати ўтгани	Жами	шундан муддати ўтгани
Жами	12 954,8	123,4	17 758,9	200,8
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	-	-	-	-
Саноат	10 023,9	64,5	15 922,9	114,4
Қурилиш	559,3	8,1	564,2	1,8
Савдо	0,3	-	0,7	-
Ташиш ва сақлаш	140,2	0,7	28,5	-
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	-	-	-	-
Ахборот ва алоқа	140,2	0,01	106,6	0,0003
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	3,0	-	3,6	-
Бошқалар	2 087,8	50,1	1 132,4	84,6

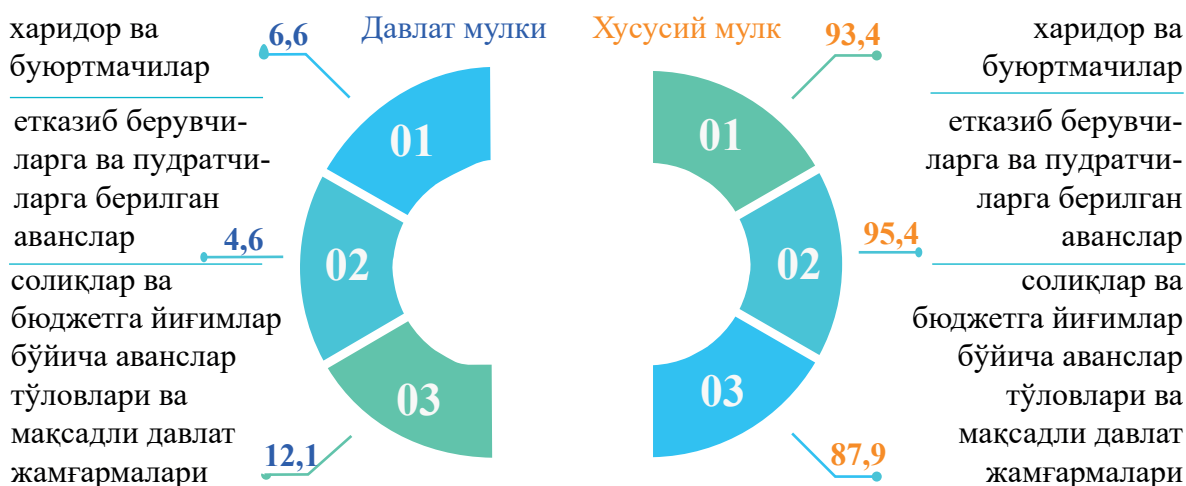
**Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига
иқтисодий тармоқлар кесимида мулкчилик шакли бўйича
дебиторлик ва кредиторлик қарздорлиги, млрд. сўмда**

	Хусусий мулк			
	Дебитор қарздорлиги		Кредитор қарздорлиги	
	Жами	шундан муддати ўтгани	Жами	шундан мудда- ти ўтгани
Жами	246 110,0	6 417,1	264 660,1	7 272,3
Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги	195,5	1,3	82,4	0,1
Саноат	146 812,5	3 898,1	140 154,4	6 726,6
Қурилиш	9 413,0	36,3	15 605,0	21,6
Савдо	23 401,2	463,1	31 383,3	441,7
Ташиш ва сақлаш	32 343,2	52,6	42 174,4	2,6
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	622,2	79,3	981,2	19,6
Ахборот ва алоқа	4 726,5	3,2	7 471,3	-
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	236,0	16,1	399,2	0,7
Бошқалар	28 359,9	1 867,1	26 408,9	59,6

Корхоналарнинг 2023 йил 1 июнь ҳолати маълумотлари мулкчилик шакли бўйича таҳлил қилинганда, давлат мулки иштирокидаги корхоналар ҳиссасига жами дебитор қарздорликнинг 12 954,8 млрд.сўми ёки 5,0 % и тўғри келди, шу билан бирга хусусий мулк иштирокидаги корхоналар ҳиссасига 246 110,0 млрд.сўм ёки жамига нисбатан 95,0 % и тўғри келган.

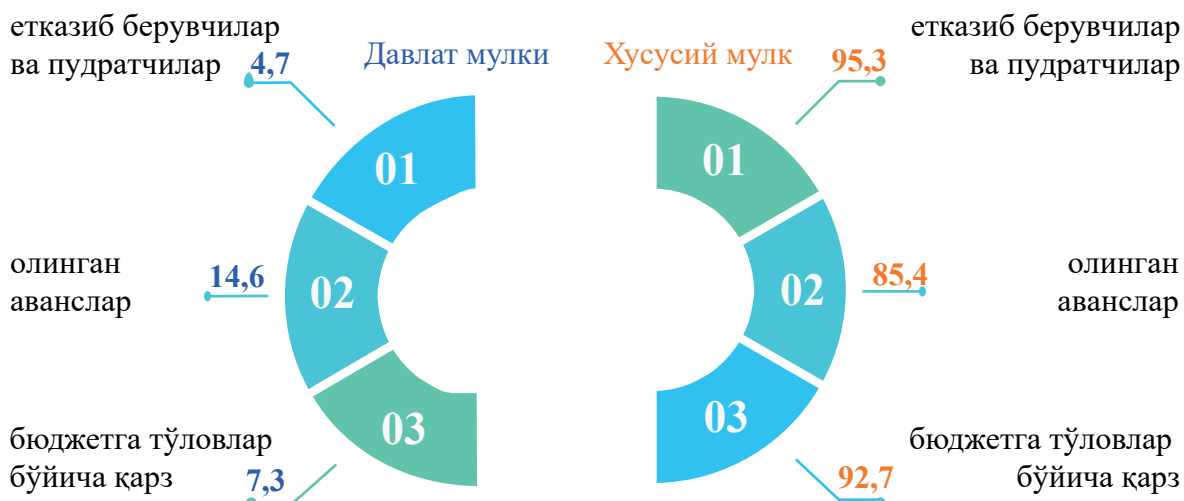
Шунингдек, корхоналарнинг мулкчилик шакли бўйича 2023 йилнинг 1 июнида бўйича жами кредитор қарздорликнинг 17 758,9 млрд.сўми ёки 6,3 % и давлат мулки иштирокидаги корхоналар ҳиссасига тегишли бўлган бўлса, хусусий мулк иштирокидаги корхоналарники эса 264 660,1 млрд.сўмни ёки жамига нисбатан 93,7 % ни ташкил этди.

**Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига мулкчилик
шакли бўйича дебитор қарздорликнинг асосий таркиблари, % да**

Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига мулкчилик шакли бўйича дебитор қарздорликнинг энг юқори улуши харидор ва буюртмачилар (38,7 %), етказиб берувчиларга ва пудратчиларга берилган аванслар (33,9 %) ҳамда солиқлар ва бюджетга йиғимлар бўйича аванс тўловлари ва мақсадли давлат жамғармалари (6,2 %) ҳиссасига тўғри келди.

Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига мулкчилик шакли бўйича кредитор қарздорликнинг асосий таркиблари, % да

Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига мулкчилик шакли бўйича кредитор қарздорликнинг энг юқори улуши етказиб берувчилар ва пудратчиларга (54,9 %), олинган аванслар (25,7 %) ҳамда бюджет ва мақсадли фондларга тўловлар (3,0 %) ҳиссасига тўғри келади.

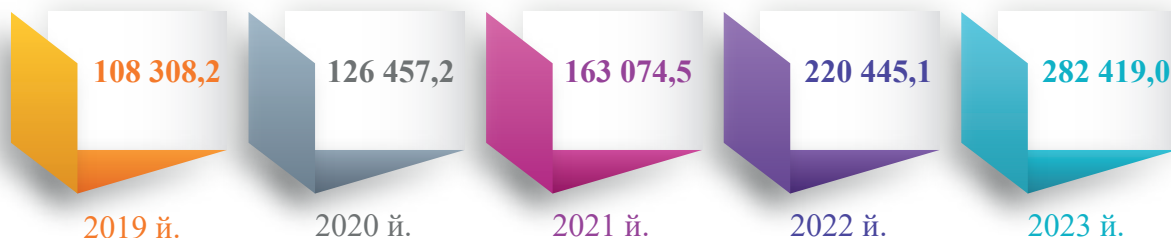
Корхона ва ташкилотларнинг 2023 йил 1 июнь ҳолатига ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича дебитор ва кредиторлик қарздорлиги, млрд сўмда

Дебитор	Кредитор	
613,0	Хусусий корхона	547,2
0,01	Оилавий корхона	0,1
120 015,6	Масъулияти чекланган ёки қўшимча масъулиятли жамият	136 971,2
132 162,5	Акциядорлик жамияти	138 288,9
5 237,0	Унитар корхона	5 910,5
0,003	Ишлаб чиқариш кооперативи	0,001
1 036,6	Бошқа гуруҳга киритилмаган тижоратчи ташкилотлар	701,1

2023 йилнинг 1 июнь ҳолатига, корхона ва ташкилотларнинг ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича дебитор қарздорлигининг энг катта улушида акциядорлик жамиятлари дебитор қарздорлиги 132 162,5 млрд. сўм ёки жамига нисбатан 51,0 % ни ташкил этган. Шунингдек, кредитор қарздорлик бўйича энг юқори улуш акциядорлик жамиятлари қарздорлиги 138 288,9 млрд. сўм ёки 49,0 % ҳиссасига тўғри келди. Ўз навбатида, дебитор ва кредитор қарздорлик бўйича энг кам улушни ишлаб чиқариш кооперативлари ва оилавий корхоналар ташкил қилган.

3- БЎЛИМ. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ КРЕДИТОРЛИК ҚАРЗДОРЛИГИ ҲОЛАТИ ¹⁾

1 июнь ҳолатига корхона ва ташкилотларнинг
кредитор қарздорлиги динамикаси, млрд.сўм

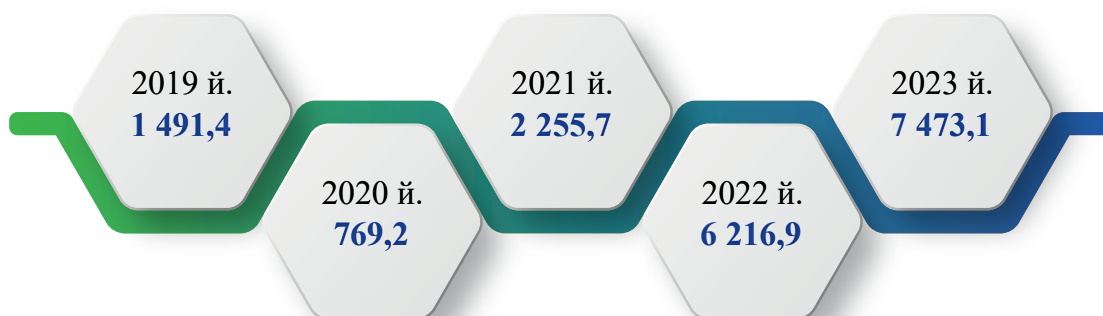
2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра, кредитор қарздорлиқнинг умумий ҳажми 282 419,0 млрд. сўм, шундан муддати ўтгани – 7 473,1 млрд. сўм (жами кредитор қарздорлиқнинг 2,6 % и)ни ташкил этди.

Улуши катта бўлган кредиторлик қарздорлик турлари бўйича кўрсаткичлари

2023 йилнинг 1 июнь ҳолатига Кредитор қарздорлиқнинг асосий қисми етказиб берувчиларга ва пудратчиларга берилган аванслар – 145 414,2 млрд. сўм (жами қарздорлиқнинг 51,5 % и), олинган бўнақлар – 68 046,1 млрд. сўм (24,1 %), ички идоравий қарзлар – 21 431,6 млрд. сўм (7,6 %) ва давлат мақсадли фондларига тўловлар бўйича қарз – 1 921,5 млрд. сўм (51,5 %)га тўғри келди.

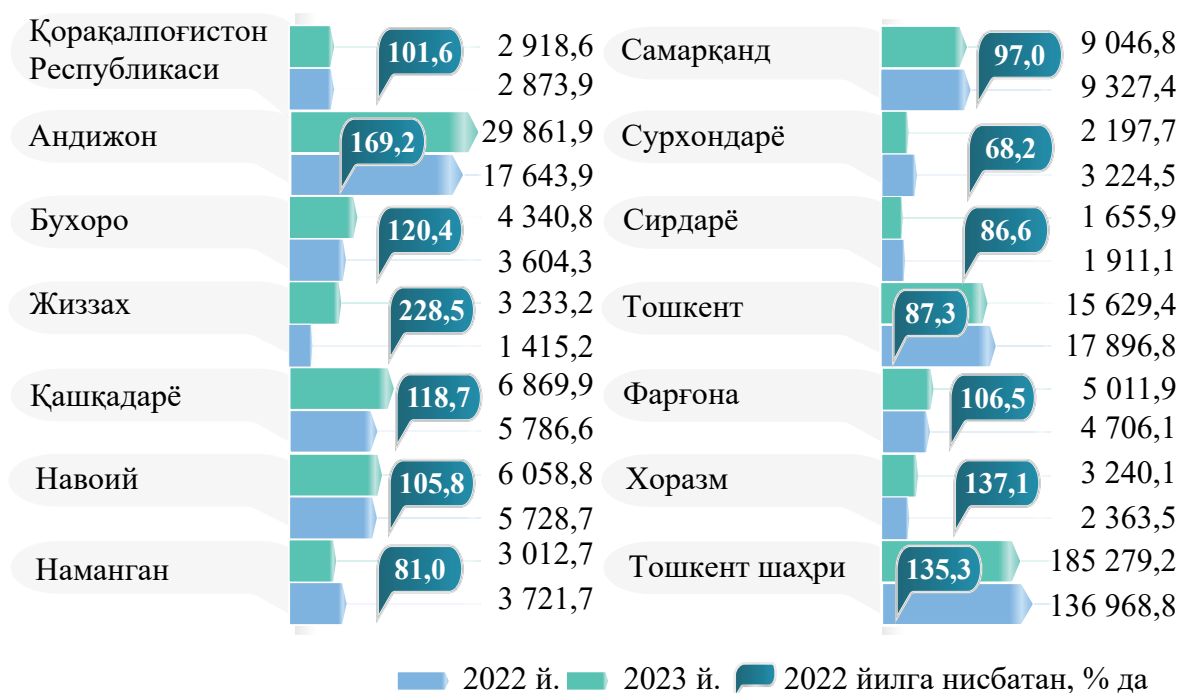
1 июнь ҳолатига корхона ва ташкилотларнинг муддати ўтган кредитор қарздорлиги динамикаси, млрд.сўм

Муддати ўтган кредитор қарздорлик 2022 йилнинг 1 июнига нисбатан солиштирилганда 1,2 мартага ортган, жами кредитор қарздорлиқдаги улуши 0,2 пунктга камайган.

¹⁾ Бюджет ва бошқа нотижорат ташкилотлар, маҳсулот ишлаб чиқарувчи қишлоқ хўжалик корхоналари, фермер ва деҳқон хўжаликлари, суғурта ташкилотлари, банклар, кичик корхоналар ва микрофирмаларсиз

Худудлар кесимида корхона ва ташкилотларнинг кредитор қарздорлиги 1 июнь ҳолатига, млрд. сўм

Худудлар кесимида кредитор қарздорликнинг асосий қисми Тошкент шаҳри – 185 279,2 млрд. сўм, Андижон вилояти – 29 861,9 млрд. сўм, Тошкент вилояти – 15 629,4 млрд. сўм, Самарқанд вилояти – 9 046,8 млрд. сўм, Қашқадарё вилоятига – 6 869,9 млрд. сўм ва Навоий вилоятига – 6 058,8 млрд. сўм тўғри келди.

Худудлар кесимида муддати ўтган кредитор қарздорликнинг асосий қисми Тошкент шаҳри – 6 771,5 млрд. сўм, Тошкент вилоятида – 284,1 млрд. сўм, Навоий вилоятида – 118,7 млрд. сўм, Фарғона вилоятида – 117,0 млрд. сўм ва Самарқанд вилоятида – 51,6 млрд. сўмни ташкил этди.

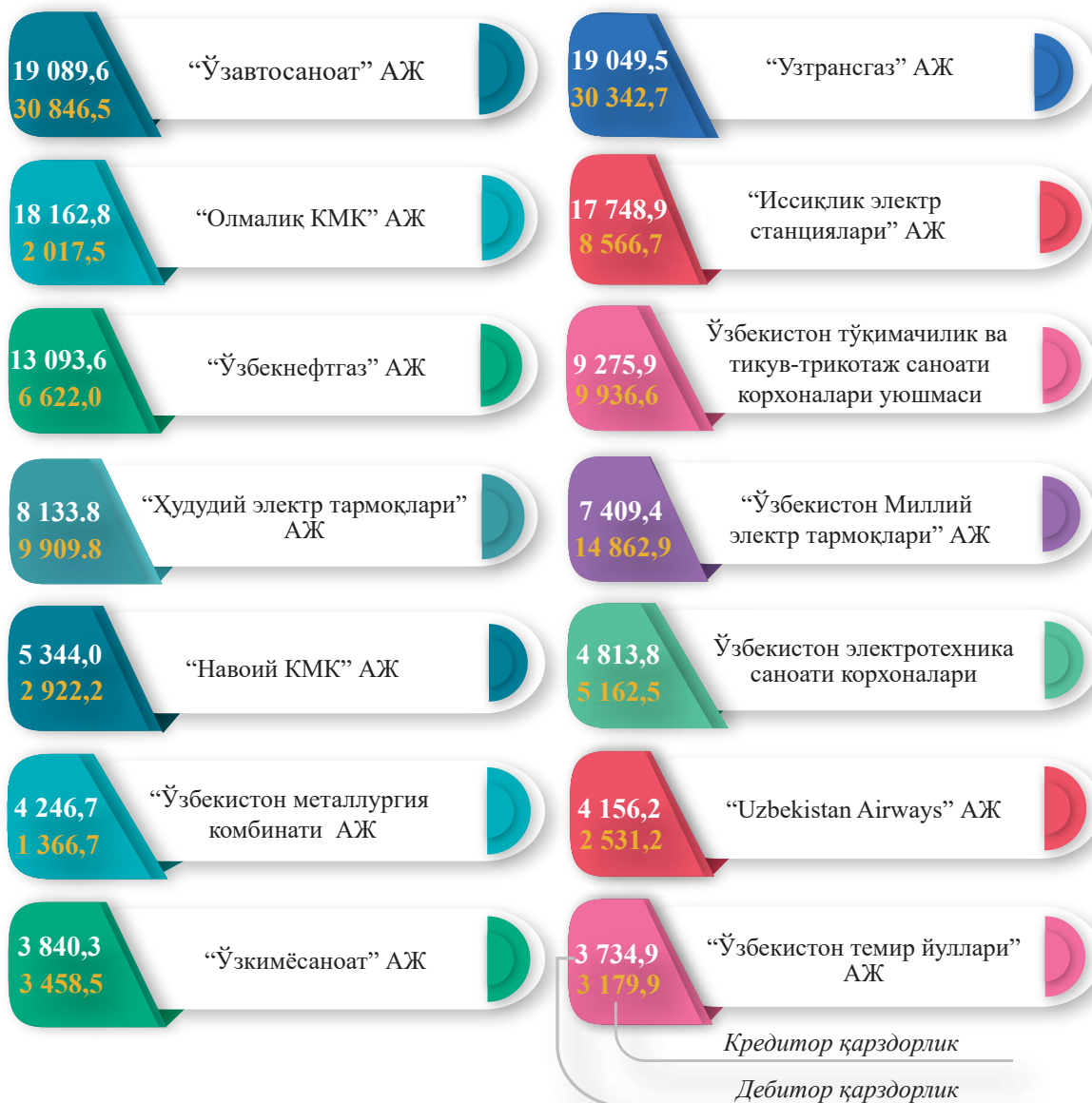
2023 йил 1 июнь ҳолатига кўра алоҳида хўжалик бошқаруви органларининг кредитор қарздорлиги (жамига нисбатан % да)

Энг юқори кредитор қарздорлик “Ўзавтосаноат” АЖ – 30 846,5 млрд. сўм (республика бўйича жами кредитор қарздорликнинг 10,9 % и), “Ўзтрансгаз” АЖда – 30 342,7 млрд. сўм (10,7 %), “Ўзбекистон миллий электр тармоқлари” АЖ – 14 862,9 млрд. сўм (5,3 %), Ўзбекистон тўқимачилик ва тикув-трикотаж саноати корхоналари уюشمаси – 9 936,6 млрд. сўм (3,5 %) ва “Худудий электр тармоқлари” АЖда – 9 909,8 млрд. сўм (3,5 %)ни ташкил этди.

Корхона ва ташкилотларнинг молиявий натижалари

2023 йил 1 июнь ҳолатига қўра, алоҳида хўжалик бошқаруви органларининг
дебитор ва кредитор қарздорлиги, млрд.сўм

Дебиторлик қарзлари – харидорлар ва буюртмачилар, шўба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзлари, ходимларга, мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар, бюджет ва давлат мақсадли жамғармаларига солиқлар, йиғимлар ва суғурта бўйича бўнақ тўловлари, муассисларнинг устав фондидаги улушлари бўйича қарзи, ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзлари ва бошқа дебиторлик қарзларини ўз ичига олади.

Кредиторлик қарзлари – етказиб берувчилар ва пудратчилар, шўба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзи, солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича муддати кечиктирилган мажбуриятлар, олинган аванслар, бюджетга тўловлар бўйича қарз, суғурта бўйича қарз, давлат мақсадли жамғармаларига тўловлар бўйича қарз, таъсисчиларга қарзлар, меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзлар ва бошқа кредиторлик қарзларини ўз ичига олади.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Даромад (фойда) солиғи тўлагунга қадар фойда (зарар) – корхона ва ташкилотларнинг барча хўжалик операцияларини бухгалтерия ҳисобида акс эттирадиган якуний молиявий натижа. Маҳсулот (товар, иш ва хизмат)ларни сотишнинг ялпи фойдаси (зарари), асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари, молиявий фаолиятнинг даромадлари ва фавқулодда фойда йиғиндисидан давр харажатлари, молиявий фаолият бўйича харажатлар ва фавқулодда харажатлар чегириб ташланадиган фойданинг умумий фойдасини (зарарини) ифодалайди.

Дебиторлик қарзлар – харидорлар ва буюртмачилар, шўба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзлари, ходимларга, мол етказиб берувчилар ва пудратчиларга берилган бўнақлар, бюджет ва давлат мақсадли жамғармаларига солиқлар, йиғимлар ва суғурта бўйича бўнақ тўловлари, муассисларнинг устав фондидаги улушлари бўйича қарзи, ходимларнинг бошқа операциялар бўйича қарзлари ва бошқа дебиторлик қарзларини ўз ичига олади.

Кредиторлик қарзлар – етказиб берувчилар ва пудратчилар, шўба ва қарам хўжалик жамиятларининг қарзи, солиқ ва бошқа мажбурий тўловлар бўйича муддати кечиктирилган мажбуриятлар, олинган аванслар, бюджетга тўловлар бўйича қарз, суғурта бўйича қарз, давлат мақсадли жамғармаларига тўловлар бўйича қарз, таъсисчиларга қарзлар, меҳнатга ҳақ тўлаш бўйича қарзлар ва бошқа кредиторлик қарзларини ўз ичига олади.

Маҳсулот (товар, иш ва хизматлар) – тайёр маҳсулот, товар, бажарилган иш ва кўрсатилган хизматларни сотишдан олинган даромадлар, шунингдек, сотилган товарларнинг қайтиши, сотиш ва баҳолардан чегирмалар қўшимча қиймат солиғи ҳамда акциз солиғини қўшган ҳолда.

Муддати ўтган қарзлар – қонун ҳужжатларида белгиланган муддатларда сўндирилмаган қарзнинг умумий суммаси.

Акция – ўз эгасининг акциядорлик жамияти фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олишга, акциядорлик жамиятини бошқаришда иштирок этишга ва у тугатилганидан кейин қоладиган мол-мулкнинг бир қисмига бўлган ҳуқуқини тасдиқловчи, амал қилиш муддати белгиланмаган, эгасининг номи ёзилган эмиссиявий қимматли қоғоз.

Облигация – эмиссиявий қимматли қоғоз бўлиб, у облигацияни сақловчининг облигациянинг номинал қийматини ёки бошқа мулквий эквивалентини облигацияни чиқарган шахсдан облигацияда назарда тутилган муддатда олишга, облигациянинг номинал қийматидан қатъий белгиланган фоизни олишга бўлган ҳуқуқини ёхуд бошқа мулквий ҳуқуқларини тасдиқлайди.

Узоқ муддатли пуллар – иқтисодиёт ва молия соҳасида узоқ муддатли (бир йилдан ортиқ) қарзлар (инвестициялар) ёки узоқ муддатли кредитларни тавсифлаш учун ишлатиладиган ибора.

ХП. КОРХОНА ВА ОБЪЕКТЛАРНИ ХУСУСИЙЛАШТИРИШ

Хусусийлаштириш – жисмоний шахсларнинг ва давлатга тааллуқли бўлмаган юридик шахсларнинг оммавий мулк объектларини ёки давлат акциядор жамиятларининг акцияларини давлатдан сотиб олишидир.

Ўзбекистон Республикаси давлат активларини бошқариш агентлигининг маълумотиغا кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида 312 та (дастур доирасидаги ва дастурдан ташқари объектларни қўшган ҳолда) корхона ва объектлар (кейинги ўринларда – объектлар) хусусийлаштирилди.

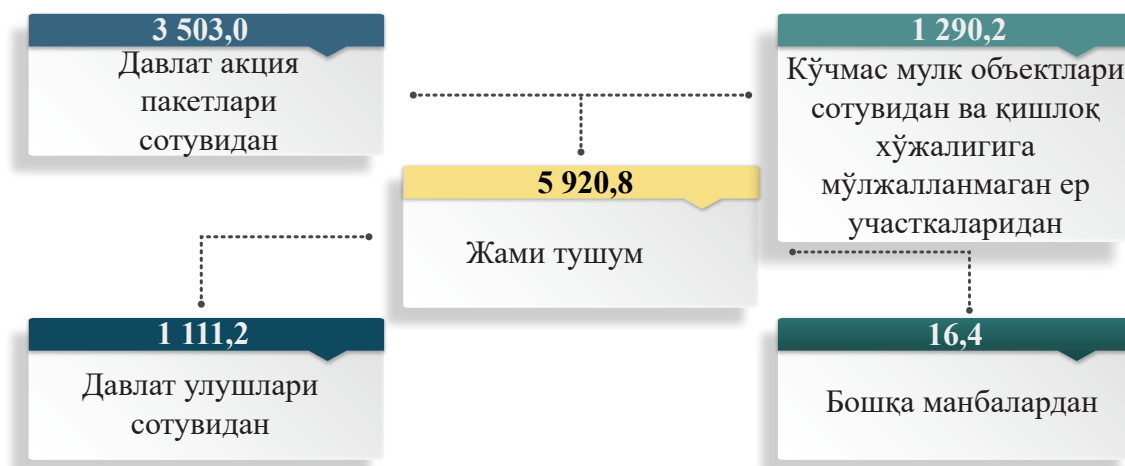
Хусусийлаштиришнинг асосий кўрсаткичлари (2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра)

	Хусусийлаштирилган корхона ва объектлар сони		Давлат активларини сотишдан олинган тушумлар	
	бирлик	жамига нисбатан фоизда	млрд.сўм	жамига нисбатан фоизда
Ўзбекистон Республикаси	312	100,0	5920,8	100,0
Қорақалпоғистон Респ.	25	8,0	20,6	0,4
вилоятлар: :				
Андижон	19	6,1	21,9	0,4
Бухоро	11	3,5	31,5	0,5
Жиззах	10	3,2	25,9	0,4
Қашқадарё	29	9,3	34,2	0,6
Навоий	20	6,4	20,4	0,3
Наманган	19	6,1	24,3	0,4
Самарқанд	17	5,4	60,3	1,0
Сурхондарё	23	7,4	24,7	0,4
Сирдарё	20	6,4	8,4	0,1
Тошкент	56	18,0	153,0	2,6
Фарғона	17	5,4	71,7	1,2
Хоразм	31	10,0	35,1	0,6
Тошкент ш.	15	4,8	507,2	8,6
Агентлик МА	-	-	4881,6	82,5

Ҳисобот даврида энг кўп хусусийлаштирилган объектлар сони Тошкент вилоятида – 56 та (18,0 %), Хоразм вилоятида – 31 та (10,0 %), Қашқадарё вилоятида – 29 та (9,3 %) ва Қорақалпоғистон Республикасида – 25 та (8,0 %)ни ташкил этди.

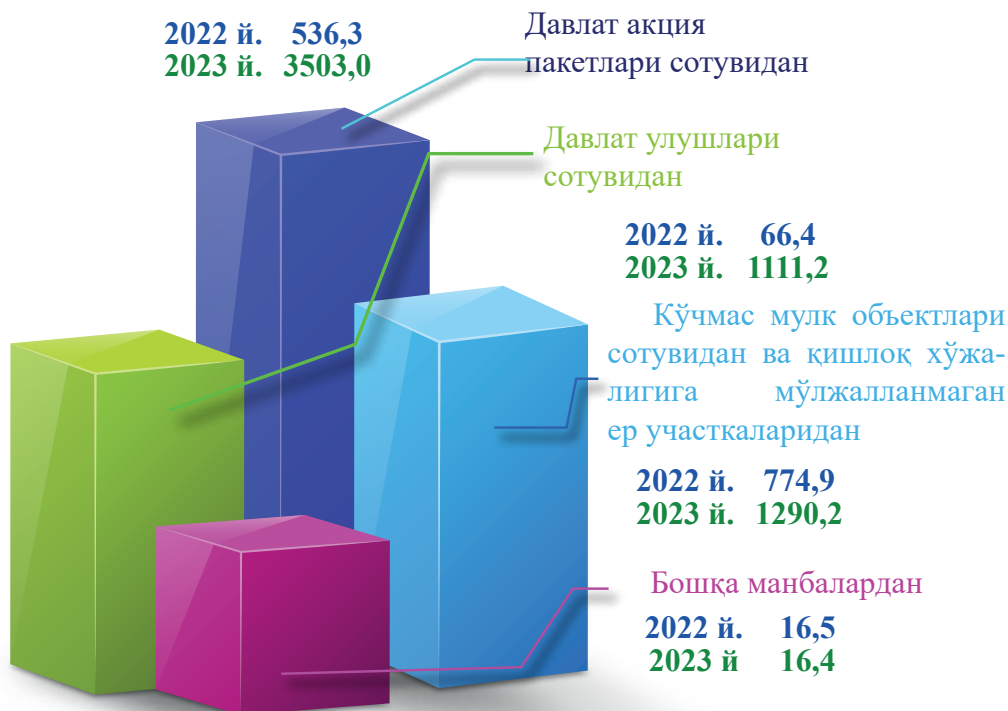
Ер участкасини хусусийлаштириш — давлат мулки бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкасини Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ва (ёки) юридик шахсларининг мулкига ўтказиш.

Давлат активларини бошқариш, трансформация ва хусусийлаштириш
жамғармасига маблағлар тушуми, млрд. сўм

Давлат тасарруфидан чиқариш – давлат корхоналарини ва ташкилотларини хўжалик ширкатлари ва жамиятларига, оммавий мулк бўлмайдиган бошқа корхоналар ва ташкилотларга айлантиришдир.

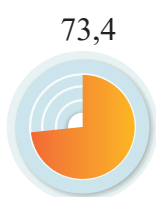
Хусусийлаштириш жамғармасига маблағлар тушуми тўғрисида, млрд. сўмда
(2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра)

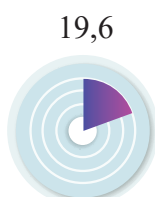
2022 йилнинг январь-июнида жами Давлат активларини бошқариш, трансформация ва хусусийлаштириш жамғармасига маблағлар тушуми жами 1 394,3 млрд. сўмни ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг январь-июнида бу кўрсаткич 5 920,8 млрд. сўмни ташкил қилиб, ўтган йилга нисбатан 4,2 мартага кўпайди.

2023 йилнинг январь-июнида бошқа манбалардан тушган тушум энг кам улушни, яъни жами тушумга нисбатан 0,3 фоизни ташкил қилди.

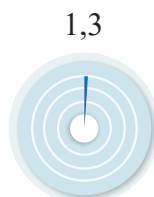
2023 йилнинг январь-июнида вазирлик ва идоралар кесимида
хусусийлаштирилган давлат объектларининг таркиби (жамига нисбатан % да)

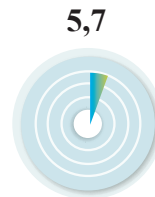
Давлат активларини
бошқариш агентлиги

Маҳаллий ҳокимият
органлари

Иқтисодиёт ва
молия вазирлиги

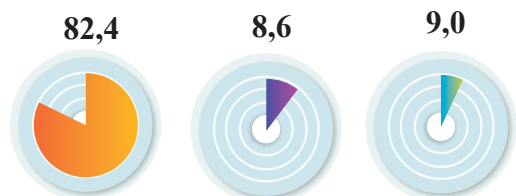

Бошқалар

Хусусийлаштирилган давлат мулки объектлари таркибида энг кўп улуш Давлат активларини бошқариш агентлигига – 229 та объект (республика бўйича жами хусусийлаштирилган объектларнинг 73,4 % и), маҳаллий ҳокимиятларга – 61 та объект (19,6 %), Иқтисодиёт ва молия вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлигига – 4 та объект (1,3 %) тўғри келди.

2023 йилнинг январь-июнида давлат мулкни сотишдан тушган тушумлар 5 920,8 млрд. сўмни ташкил қилди.

Худудлар кесимида давлат мулкни сотишдан тушган тушумларнинг асосий қисми Агентлик марказий аппаратага (барча тушумларнинг 82,4 % и), Тошкент шаҳри (8,6 %), Тошкент (2,6 %), Фарғона (1,2 %), Самарқанд (1,0 %), Хоразм (0,6 %), Қашқадарё (0,6 %) ва Бухоро (0,5 %) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди.

Агентлик МА Тошкент ш. Бошқалар

Давлат нотураар жой фондидан самарали фойдаланиш мақсадида, 2023 йилнинг январь-июнида объектларни ижарага бериш бўйича 17 325 та ижара шартномалари тузилди.

Натижада 5,5 мингдан ортиқ янги иш ўринлари яратилди.

Давлат мулкни ижарага беришдан тушган тушумлар жами 111,0 млрд. сўмни ташкил этди.

Худудлар кесимида давлат мулкни ижарага беришдан тушган тушумларнинг асосий қисми Тошкент шаҳрига (барча тушумларнинг 47,5 % и), Тошкент (8,2 %), Хоразм (7,5 %), Бухоро (5,4 %) ва Самарқанд (4,1 %) вилоятларига тўғри келди.

Давлат кўчмас мулк объектлари бўйича савдолар (ким ошди савдолари) сотувчи ёки кўчмас мулк ташкилоти, шунингдек, ким ошди савдолари ва ким ошди савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича хизматларни кўрсатувчи ихтисослашган ташкилот, шу жумладан, электрон шаклда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда давлат кўчмас мулк объектларини сотишни ташкиллаштириш.

Харидор – қонун ҳужжатларига мувофиқ, давлат мулки бўлган кўчмас мулк объекти (бундан буён матнда олди-сотди шартномаси деб юритилади) учун сотувчи билан олди-сотди шартномасини тузган нодавлат юридик ёки жисмоний шахс (Ўзбекистон Республикаси резиденти ёки норезиденти).

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Хусусийлаштириш – жисмоний шахсларнинг ва давлатга тааллуқли бўлмаган юридик шахсларнинг оммавий мулк объектларини ёки давлат акциядор жамиятларининг акцияларини давлатдан сотиб олишидир.

Давлат кўчмас мулк объектлари бўйича савдолар (ким ошди савдолари) – сотувчи ёки кўчмас мулк ташкилоти, шунингдек, ким ошди савдолари ва ким ошди савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш бўйича хизматларни кўрсатувчи ихтисослашган ташкилот, шу жумладан, электрон шаклда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланган тартибда давлат кўчмас мулк объектларини сотишни ташкиллаштириш.

Харидор – қонун ҳужжатларига мувофиқ, давлат мулки бўлган кўчмас мулк объекти (бундан буён матнда олди-сотди шартномаси деб юритилади) учун сотувчи билан олди-сотди шартномасини тузган нодавлат юридик ёки жисмоний шахс (Ўзбекистон Республикаси резиденти ёки норезиденти).

Инвестиция мажбурияти – инвестор томонидан инвестиция лойиҳасида назарда тутилган муайян мақсадларга эришиш учун олган мажбурияти.

Ижтимоий мажбуриятлар – пул қийматига эга бўлмаган ва қонунга зид бўлмаган шаклларда амалга ошириладиган давлат мулкни сотишда харидор томонидан қабул қилинган мажбуриятлар.

Аукцион – танлов асосида харидор билан савдонинг шакли, бунда унга энг юқори нархни таклиф этган иштирокчи давлат мулкни сотиш шартномасини тузиш ҳуқуқини олади. Аукционлар очик ёки ёпиқ бўлиши мумкин.

Балансда сақловчи – балансида давлат кўчмас мулки бўлган юридик шахс.

Бошланғич нарх – ким ошди савдосига очик мулкни бериш учун сотувчи томонидан белгиланган нарх.

Бўш турган ер участкаси — бинолар ва иншоотлар жойлашмаган, ҳеч қандай мажбуриятлар ёки тақиқлар ўрнатилмаган ҳамда жисмоний ва юридик шахсларга қонунчиликка мувофиқ ажратиб берилмаган, давлат мулки бўлган, қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкаси.

Давлат кўчмас мулк объектлари — давлат мулки бўлган мулкый мажмуалар (корхоналар), бинолар ва иншоотлар, қурилиши тугалланмаган объектлар.

Ер участкасини хусусийлаштириш — давлат мулки бўлган қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкасини Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг ва (ёки) юридик шахсларининг мулкига ўтказиш.

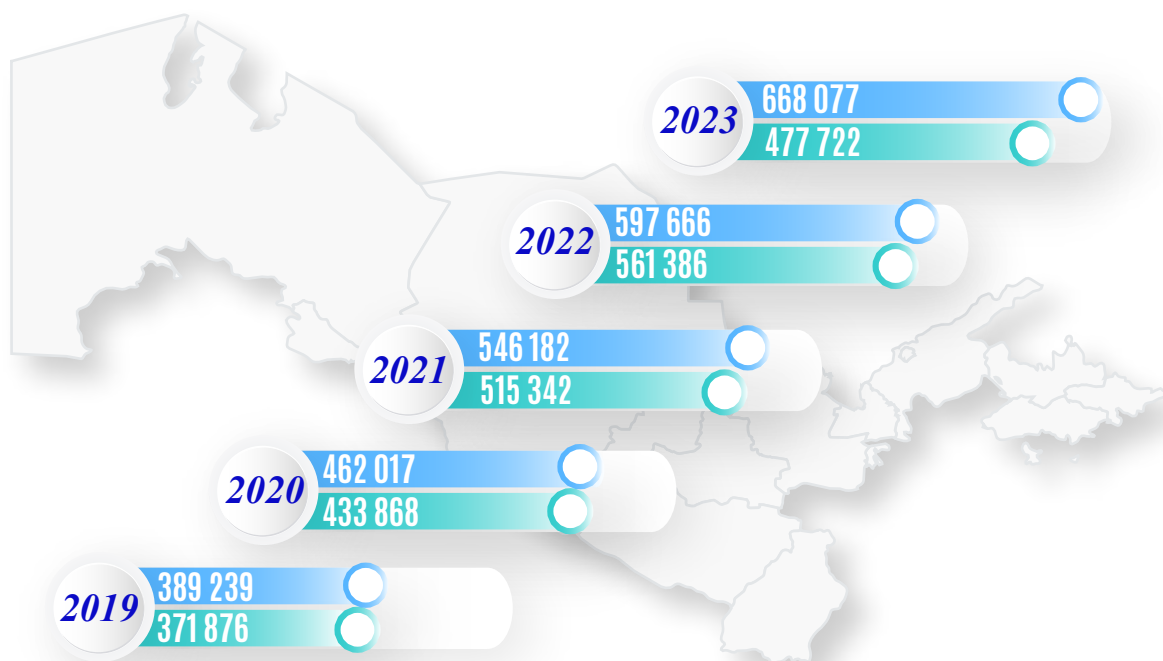
Электрон онлайн-аукцион — аукцион шаклидаги электрон савдоларни ўтказиш усули бўлиб, бунда қишлоқ хўжалигига мўлжалланмаган ер участкалари Интернет жаҳон ахборот тармоғидаги ихтисослаштирилган электрон савдо майдончасида аукциондан потенциал харидорларнинг тенг равишда фойдаланиши асосида реализация қилинади.

ХIII. КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ УМУМИЙ ТАВСИФИ

Корхона ва ташкилотлар тўғрисида умумий маълумотлар
(фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари, 1 июль ҳолатига кўра, бирликда).

Сўнги йилларда ҳукуратимиз томонидан мамлакатни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш, фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва бунёдкорлик салоҳиятини қўллаб-қувватлаш орқали аҳолига муносиб ҳаёт шароитларини яратиш, ишбилармонлик муҳитини яхшилаш, бандликни таъминлаш бўйича кенг қўламли ишлар амалга ошириб келинмоқда. Хусусан, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик мамлакатимиз иқтисодиётининг асосий бўғини ҳисобланиб, бугунги кунда мазкур соҳани жадаллик билан ривожлантириш, тадбиркорлар фаолиятини қўллаб-қувватлаш, уларнинг сафини янада кенгайтириш ва рағбатлантириш бўйича кенг қўламли ишлар амалга ошириляпти.

Жумладан, 2023 йил 1 июль ҳолатига республикада фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг сони фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари 477,7 мингтани ташкил этди, улардан кичик корхона ва микрофирмалар 411,1 мингта. Шунингдек, ушбу даврга 668,1 мингта корхона рўйхатдан ўтиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 111,8 фоизни ташкил этди.

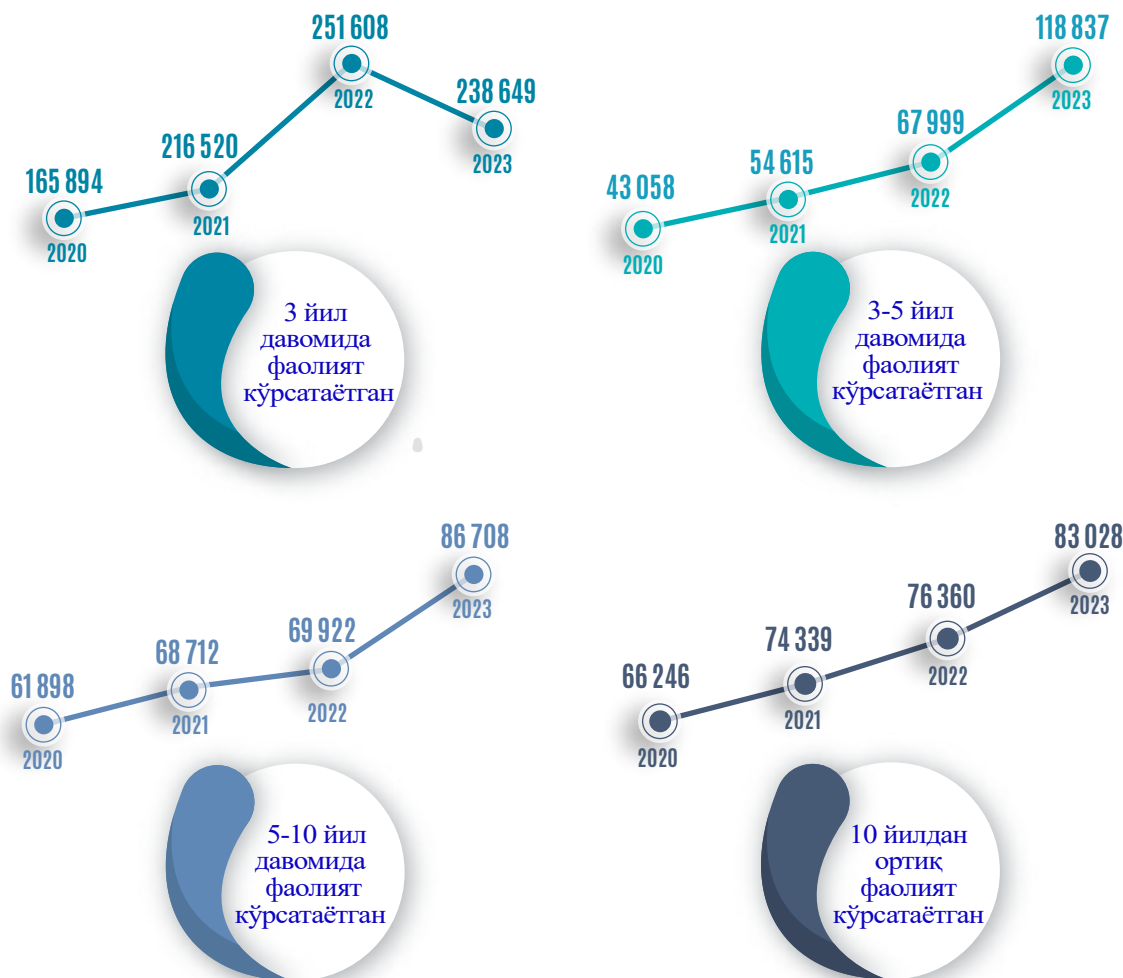

Рўйхатдан ўтган

Фаолият кўрсатаётган

Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи

Тадбиркорлик субъектларининг фаоллик даражаси тўғрисида маълумот (1 январь ҳолатига кўра)

Мамлакатимизда хусусий мулк, кичик бизнес ва тадбиркорликни ривожлантириш, бу йўлдаги тўсиқ ва ғовларни бартараф этиш мақсадида, узоқни кўзлаб олиб борилаётган ислохотлар самарасида бугунги кунда мазкур соҳа миллий иқтисодиётимизнинг чинакам таянчига айланди.

Хусусан, республикада фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг сони (фермер ва деҳқон хўжаликларидан ташқари) 527,2 мингтани ташкил этди. Улардан 3 йил давомида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг сони 238,6 мингтани, 5 йил давомида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг сони 118,8 мингтани, 10 йил давомида фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг сони 86,7 мингтани ва 10 йилдан ортиқ даврда фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг сони 83,0 мингтани ташкил қилади.

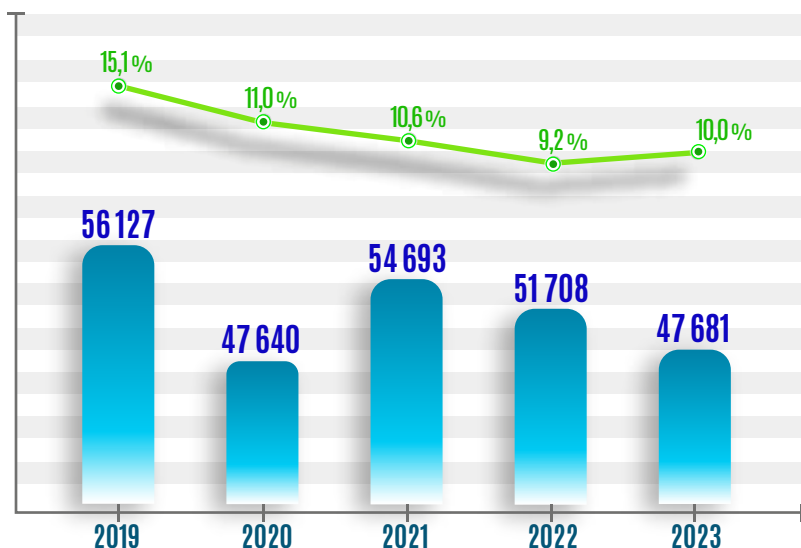
Худудлар кесимида жами фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектлари сонига нисбатан 10 йилдан ортиқ даврда фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларининг энг юқори улушлари Сирдарё (18,2 фоиз), Андижон (18,0 фоиз), Фарғона (17,4 фоиз), Қашқадарё (17,1 фоиз) вилоятлари ва Тошкент шаҳрида (17,4 фоиз) қайд этилди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

1- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БЎЙИЧА КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ Сони

Янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар
2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Йиллар кесимида сони *Янги ташкил этилганларнинг фаолият кўрсатаётганларга нисбати (фоизда)*

Ҳудудлар кесимида

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

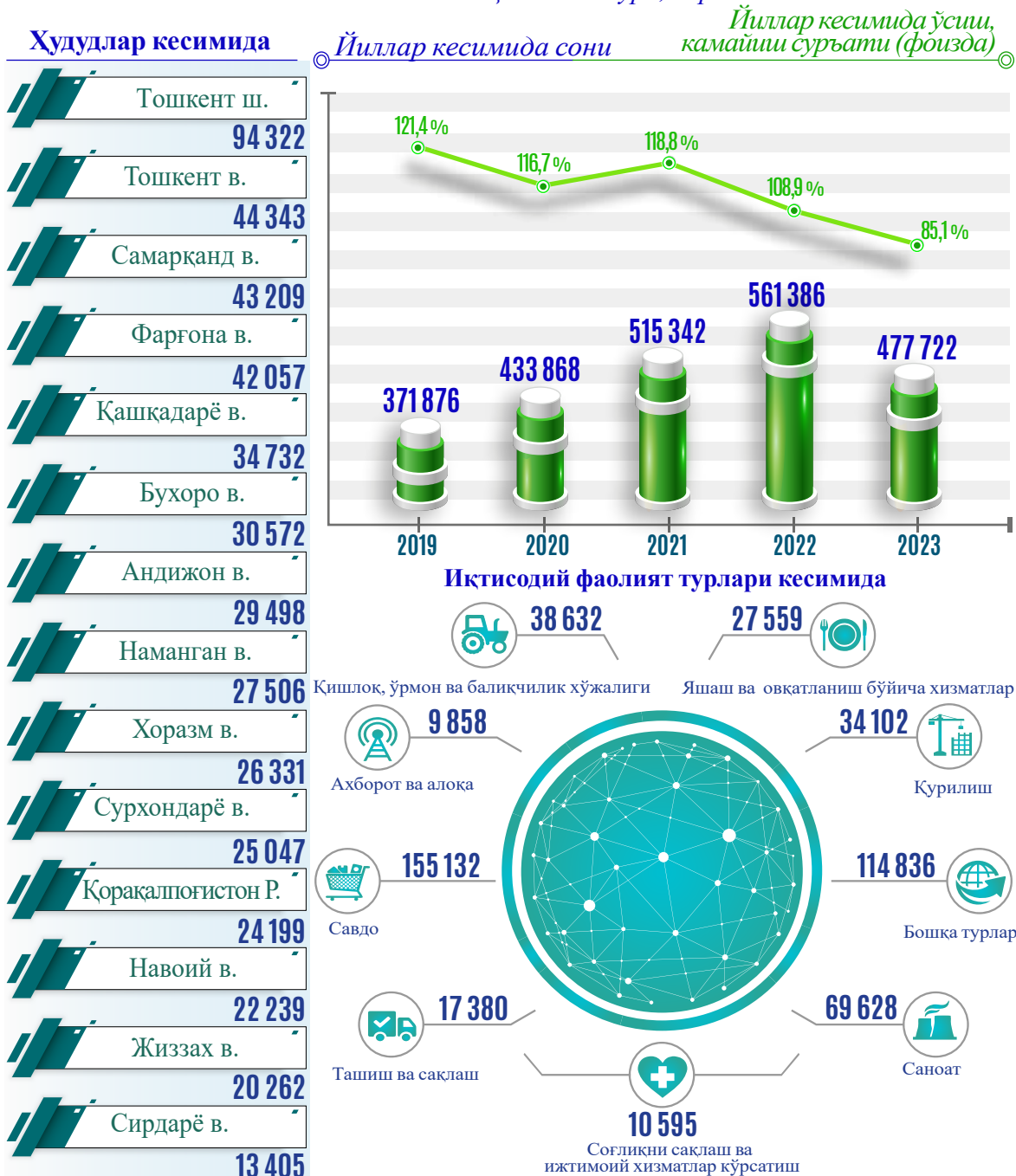

Жорий йилнинг январь-июнь ойларида республикада янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар сони 47,7 мингтани ташкил этди.

Ҳудудлар кесимида янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар сони ўтган йилнинг мос даврига нисбатан сезиларли ўсиши кузатилмоқда. Жумладан: Қорақалпоғистон Республикасида (1 383 тага), Бухоро (701 тага) вилоятида ва Тошкент шаҳри (427 тага) да ўсиш мавжуд. Тармоқлар кесимида эса энг юқори кўрсаткични ташиш ва сақлаш хизматлари соҳасида — 650 тага ва ахборот ва алоқада — 186 тага кўпайгани билан изоҳлаш мумкин.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони 2023 йил 1 июль ҳолатига 477,7 мингтага етиб, 2019 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 128,5 фоизни ташкил этди.

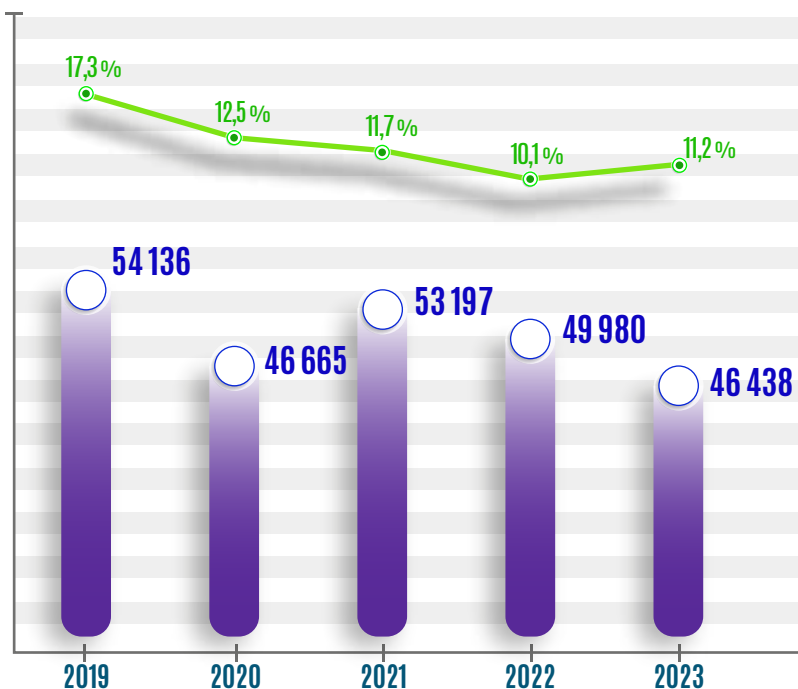
Уларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши (умумий сонидagi улуши) қуйидагича бўлди: савдо – 32,5 фоиз, саноат – 14,6 фоиз, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги – 8,1 фоиз, курилиш – 7,1 фоиз, ҳудудий кесимда энг кўп Тошкент шаҳрида 19,7 фоиз, Тошкент – 9,3 фоиз, Самарқанд – 9,0 фоиз, Фарғона – 8,8 фоиз ва Қашқадарё вилоятларида – 7,3 фоиз фаолият кўрсатмоқда.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

Янги ташкил этилган тадбиркорлик субъектлари тўғрисида маълумотлар

2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Йиллар кесимида сони *Янги ташкил этилганларнинг фаолият кўрсатаётганларга нисбати (фоизда)*

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Ҳудудлар кесимида

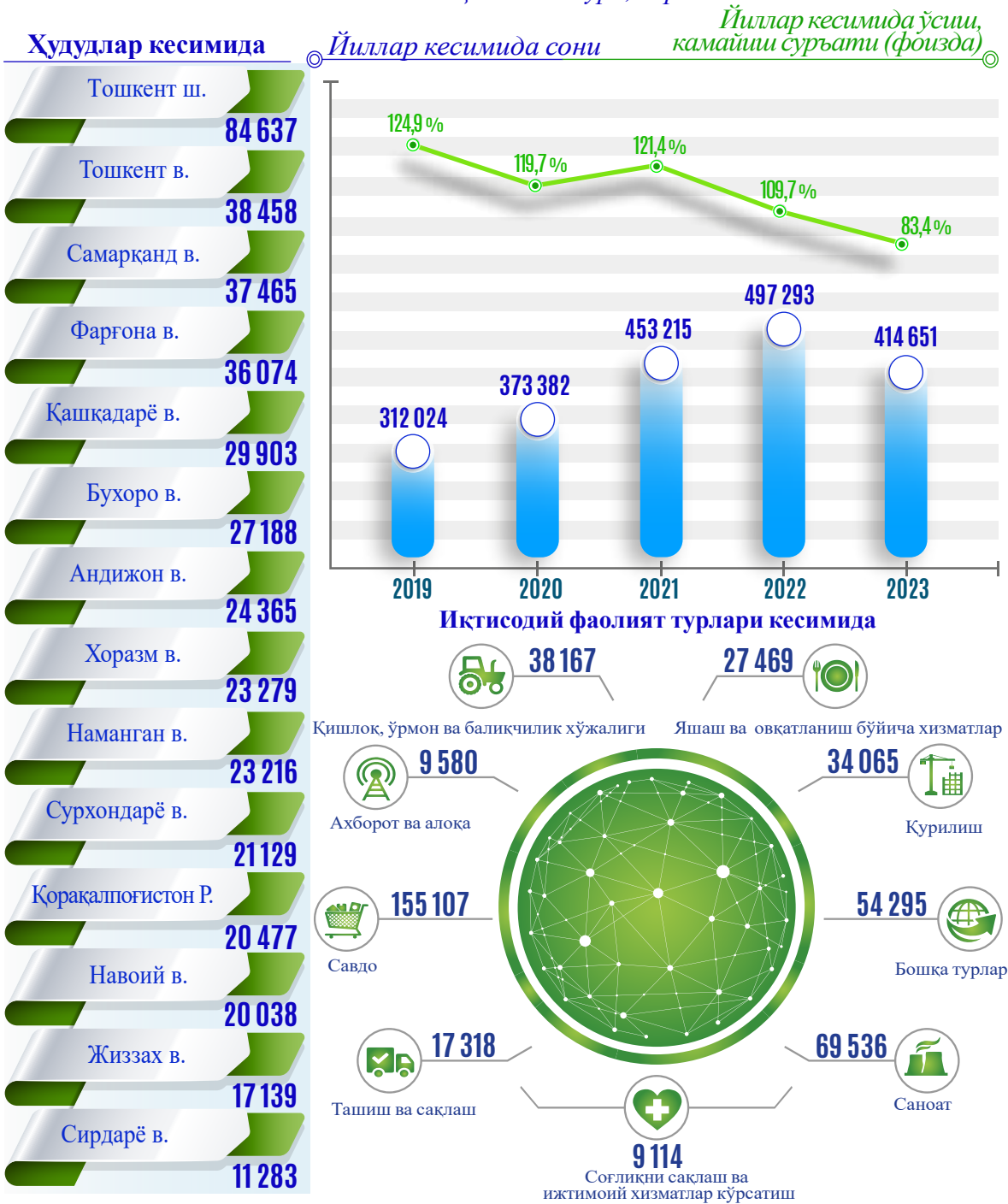
Тошкент ш.	8 285	9,8%
Самарқанд в.	4 450	11,9%
Фарғона в.	4 428	12,3%
Қашқадарё в.	3 736	12,5%
Тошкент в.	3 681	9,6%
Қорақалпоғистон Р.	3 585	17,5%
Бухоро в.	3 131	11,5%
Хоразм в.	3 108	13,4%
Наманган в.	2 475	10,7%
Андижон в.	2 261	9,3%
Навой в.	2 207	11,0%
Жиззах в.	2 111	12,3%
Сурхондарё в.	1 770	8,4%
Сирдарё в.	1 210	10,7%

Давлатимиз томонидан тадбиркорлик субъектларига қулай шарт-шароитлар яратиб бориш бўйича амалга оширилаётган чора-тадбирлар натижасида уларнинг йилдан-йилга инвестиция ва ишбилармонлик муҳити яхшиланиб бораётгани намоён бўлмоқда. 2023 йил январь-июнь ойида янги ташкил этилган тадбиркорлик субъектлари сони 46 438 та бўлиб, шундан:

- микрофирмалар ва кичик корхоналар 46 283 та;
- йирик корхоналар 155 тани ташкил этди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектлари тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

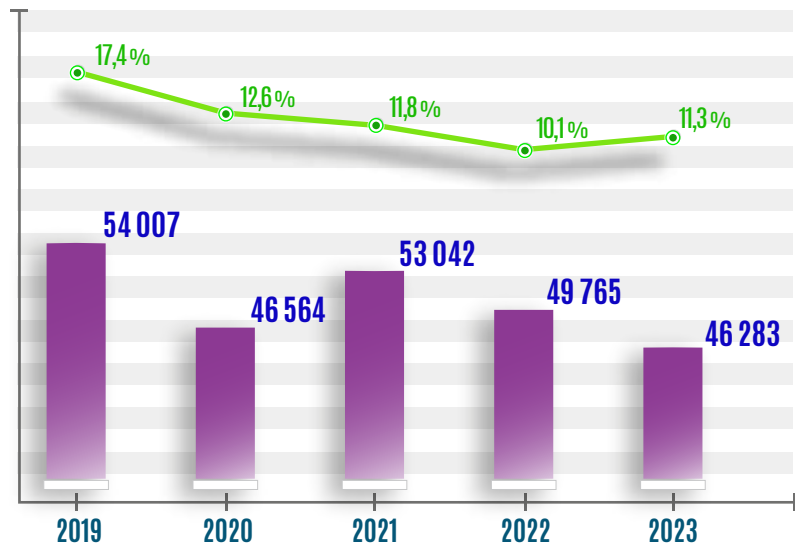

Фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектлари сони 2023 йил 1 июль ҳолатига 414,7 мингтага етиб, 2019 йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 132,9 фоизни ташкил этди. Уларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши (умумий сонидаги улуши) куйидагича бўлди: савдо – 37,4 фоиз, саноат – 16,8 фоиз, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги – 9,2 фоиз, қурилиш – 8,2 фоиз, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар – 6,6 фоиз, ташиш ва сақлаш – 4,2 фоиз, ахборот ва алоқа – 2,3 фоиз, соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш – 2,2 фоиз, бошқа турлари – 13,1 фоиз.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Янги ташкил этилган кичик бизнес субъектлари тўғрисида маълумотлар
2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

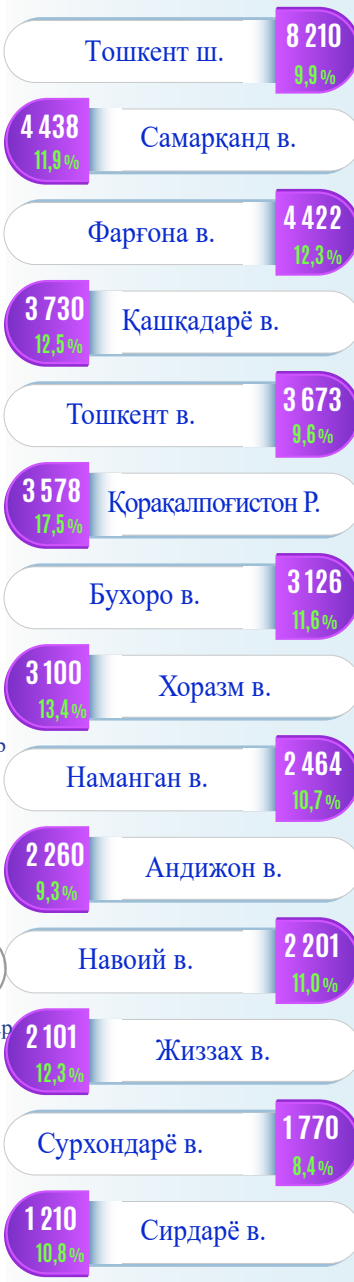
Йиллар кесимида сони *Янги ташкил этилганларнинг фаолият кўрсатаётганларга нисбати (фоизда)*

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

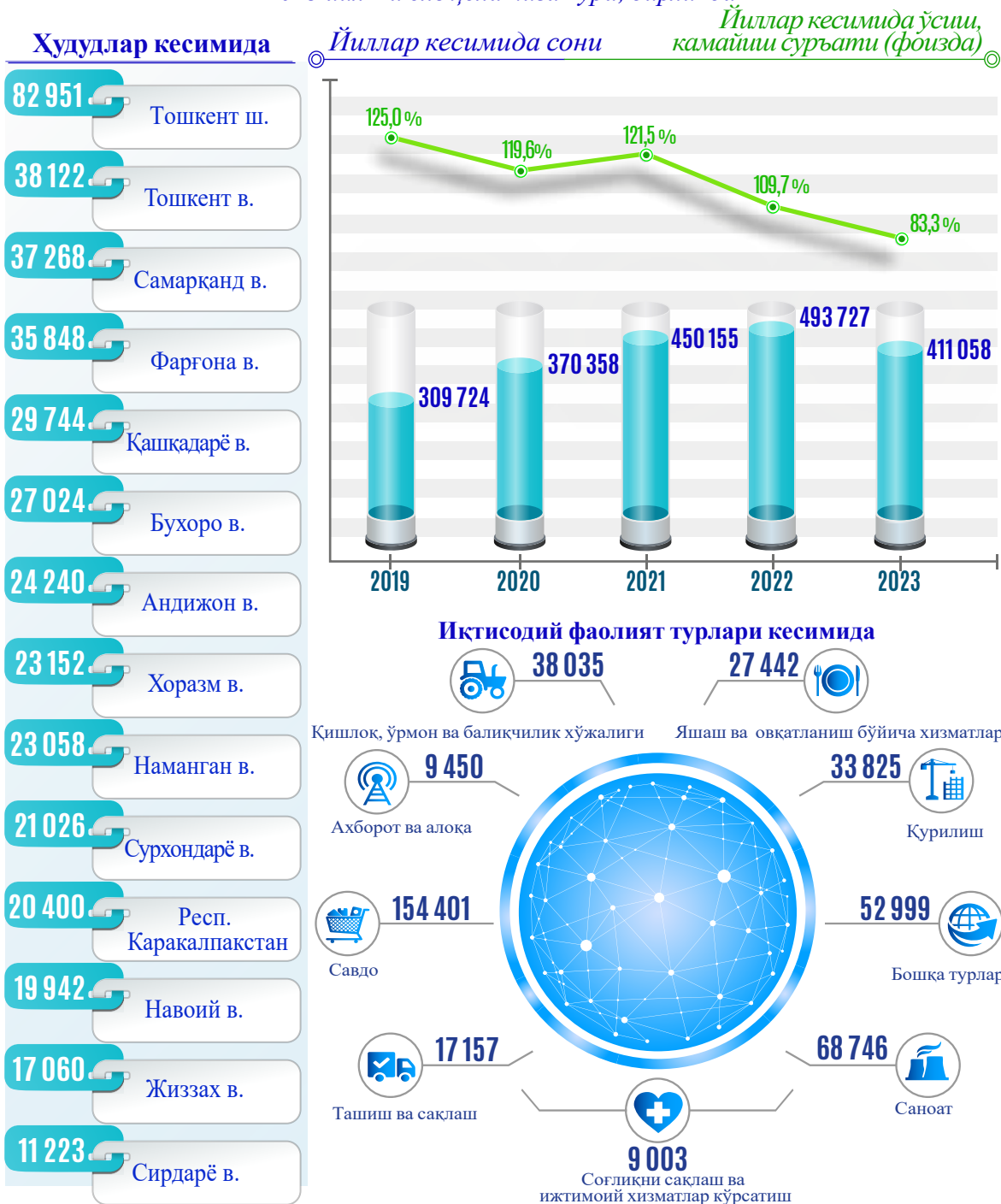

Мамлакат иқтисодиётининг “соғломлиги”ни баҳолашнинг муҳим омили — кичик бизнес субъектларининг самарали фаолият кўрсатиши бўлиб, бу унинг мослашувчанлиги ва доимий ўзгарувчан иқтисодий вазиятларга мослаша олиш кўрсаткичидир.

Шунда, 2023 йил январь-июнь ойларида ташиш ва сақлаш соҳасида янги ташкил этилган кичик бизнес субъектлари сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 1 584 тадан 2 226 тага (ўсиш 642 тага), ахборот ва алоқа – 1 353 тадан 1 544 тага (ўсиш 191 тага) кўпайди.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

Фаолият кўрсатаётган кичик бизнес субъектлари тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудий кесимда энг кўп кичик бизнес субъектлари Тошкент шаҳрида (20,2 фоиз), Тошкент (9,3 фоиз), Самарқанд (9,1 фоиз), Фарғона (8,7 фоиз) ва Қашқадарё (7,2 фоиз) вилоятларида фаолият кўрсатмоқда. Ушбу ҳудудларда жами кичик бизнес субъектлари сонининг 50 фоиздан ортиғи фаолият кўрсатмоқда. Маълумки, айти пайтда кичик бизнес субъектлари иқтисодиётнинг деярли барча тармоқларида илғор фаолият юритмоқда.

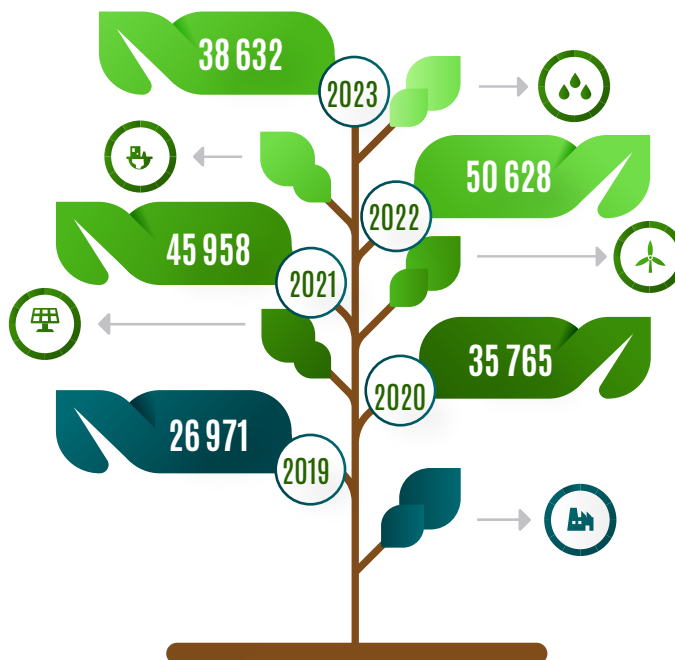
Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

2-БЎЛИМ. ҚОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРНИНГ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИ БЎЙИЧА МАЪЛУМОТЛАР

Қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида фаолият
кўрсатаётган қорхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Қашқадарё в.	6 016
Тошкент в.	4 270
Жиззах в.	3 449
Бухоро в.	2 998
Қорақалпоғистон Р.	2 980
Самарқанд в.	2 892
Хоразм в.	2 647
Навоий в.	2 560
Сурхондарё в.	2 516
Наманган в.	2 031
Сирдарё в.	2 019
Фарғона в.	1 823
Андижон в.	1 792
Тошкент ш.	639

Ўзбекистон Республикасида мамлакатнинг озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлашга қаратилган қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг чуқур ўйланган стратегияси изчил амалга оширилмоқда.

Давлатимиз иқтисодий ва ижтимоий ислохотларининг муҳим таркибий қисмларидан бири мева-сабзавот етиштиришга қаратилган. Бундай ёндашув аҳоли эҳтиёжларини тўлиқ таъминлаш, уларнинг саломатлигини сақлаш ва бандлик шарт-шароитларини яратишда асосий йўналишлардан бирига айланди.

Қорхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

**Саноат йўналишида фаолият кўрсатаётган
корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Ҳудудлар кесимида

Тошкент ш.	11 452
Фарғона в.	7 949
Тошкент в.	7 123
Самарқанд в.	6 238
Андижон в.	5 513
Наманган в.	5 077
Бухоро в.	4 210
Қашқадарё в.	4 058
Хоразм в.	3 995
Қорақалпоғистон Р.	3 372
Навоий в.	3 211
Сурхондарё в.	3 194
Жиззах в.	2 715
Сирдарё в.	1 521

Сув билан таъминлаш,
канализация тизими,
чиқиндиларни йиғиш
ва утилизация қилиш

Ишлаб чиқариш
саноати

Электр, газ, буғ билан
таъминлаш ва ҳавони
кондициялаш

Тоғ-кон саноати ва
очик конларни ишлаш

Саноат тармоғи иқтисодий тармоқлар ичида энг юқори салоҳиятга эга бўлган тармоқлардан ҳисобланади.

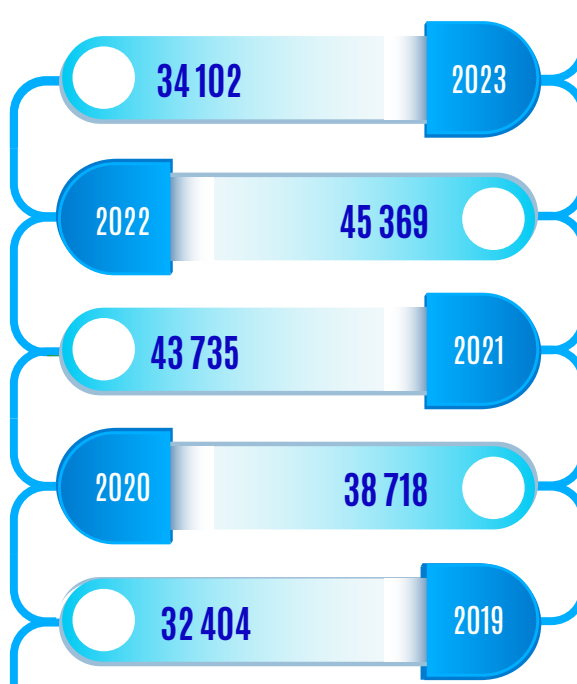
Саноат корхоналари сони жами корхона ва ташкилотларнинг 14,6 фоиз улушини ташкил этди. Шундан – 94,4 фоизини ишлаб чиқариш саноати (ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати 73,5 фоизни), 3,4 фоизини тоғ-кон саноати ва очик конларни ишлаш (ўсиш суръати 80,1 фоизни), 1,5 фоизини сув билан таъминлаш, канализация тизими, чиқиндиларни йиғиш ва утилизация қилиш (ўсиш суръати 75,3 фоизни) ва 0,7 фоизини электр, газ буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш (ўсиш суръати 93,8 фоизни) ташкил этган.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

**Қурилиш фаолияти билан шуғулланаётган корхона ва
ташкilotлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	6 911
Фарғона в.	2 889
Тошкент в.	2 837
Қашқадарё в.	2 688
Бухоро в.	2 591
Самарқанд в.	2 444
Сурхондарё в.	2 413
Андижон в.	2 095
Қорақалпоғистон Р.	1 809
Хоразм в.	1 717
Наманган в.	1 624
Жиззах в.	1 557
Навоий в.	1 424
Сирдарё в.	1 103

**Ихтисослаштирилган
қурилиш ишлари**

Ўзбекистонда қурилиш саноати иқтисодиётнинг устувор тармоғи сифатида белгиланган. Қурилиш саноатининг йўналишлари бўйича ўтказилган таҳлил шунни кўрсатдики:

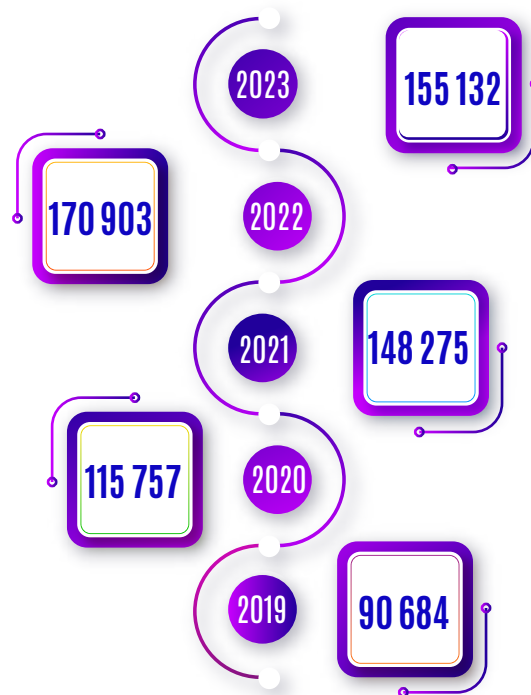
- бинолар ва иншоотлар қуриш йўналиши 54,2 фоиз улушни ташкил этиб, ўсиш суръати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 71,9 фоизни ташкил этди;
- фуқаролик объектларини қуриш йўналиши 15,3 фоиз улушни ташкил этиб, ўсиш суръати ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 99,5 фоизни ташкил этди;
- ихтисослаштирилган қурилиш ишлари йўналиши 30,5 фоиз улушни ва 72,1 фоиз ўсиш суръатини ташкил этди.

**Корхона ва ташкilotлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

Савдо соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва
ташкilotлар тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	30 164
Самарқанд в.	16 209
Тошкент в.	14 208
Фарғона в.	14 177
Қашқадарё в.	10 665
Бухоро в.	9 249
Андижон в.	9 085
Наманган в.	8 998
Хоразм в.	8 948
Навоий в.	8 182
Сурхондарё в.	8 090
Қорақалпоғистон Р.	7 078
Жиззах в.	5 687
Сирдарё в.	4 392

Таҳлиллар шуни кўрсатдики, республикада фаолият кўрсатаётган ҳар учинчи корхона савдо соҳасида фаолият юритади, уларнинг 99,5 фоизи ёки 154,4 мингтаси кичик бизнес субъектларига тўғри келади. Савдо соҳасининг йўналишлар бўйича тақсимооти қуйидагича:

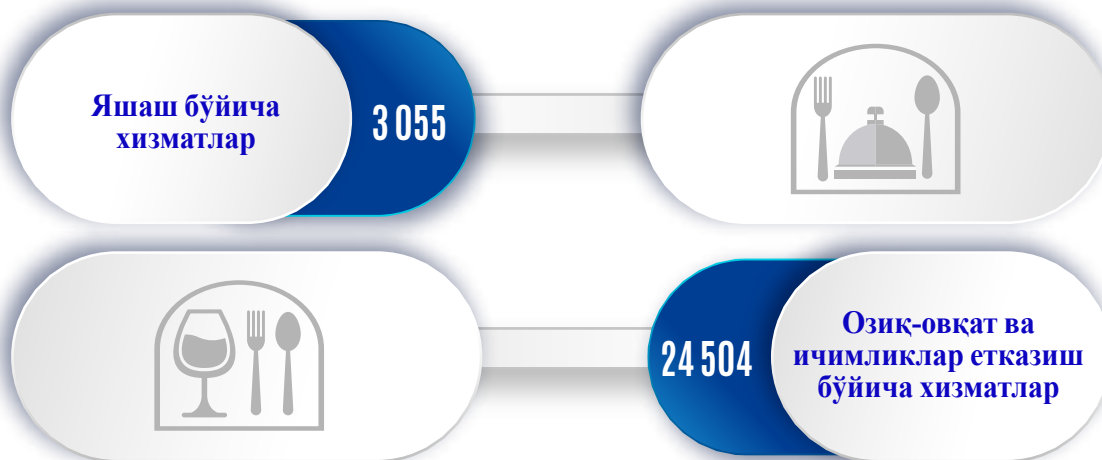
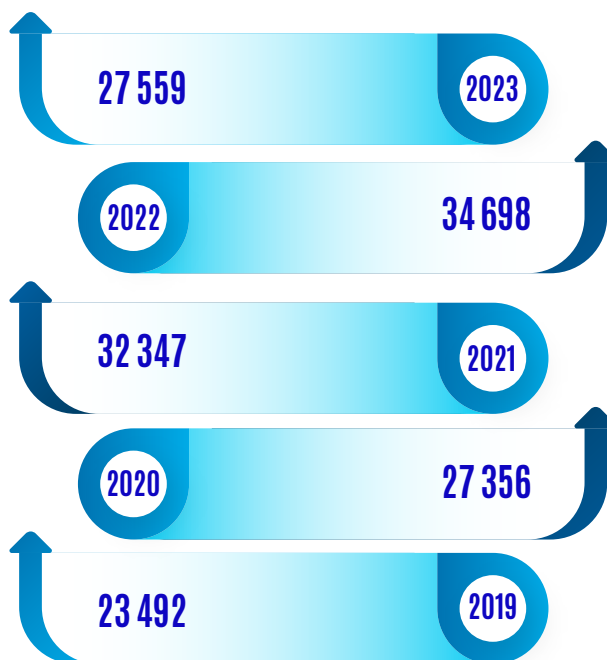
- автомобиль ва мотоцикллар савдосидан ташқари чакана савдо йўналиши 61,5 фоиз улушни ташкил этган бўлиб, 2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда ўсиш суръати 88,2 фоизни ташкил этди;
- автомобиль ва мотоцикллар савдосидан ташқари улгуржи савдо йўналишида 29,6 фоиз улушни ташкил этиб, ўсиш суръати 95,2 фоизни ташкил этди;
- автомобиль ва мотоциклларнинг улгуржи ва чакана савдоси ва уларни таъмирлаш йўналишида 8,9 фоиз улушни ташкил этиб, ўсиш суръати 95,0 фоизни ташкил этди.

Корхона ва ташкilotлар фаолиятининг умумий тавсифи

**Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида фаолият
кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	5 209
Самарқанд в.	3 379
Тошкент в.	3 016
Бухоро в.	2 174
Фарғона в.	2 133
Қашқадарё в.	1 728
Хоразм в.	1 558
Сурхондарё в.	1 470
Қорақалпоғистон Р.	1 266
Навоий в.	1 261
Наманган в.	1 261
Жиззах в.	1 227
Андижон в.	1 208
Сирдарё в.	669

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган корхоналар ўсиш суръати 2019 йилнинг мос даврига нисбатан 117,3 фоизни ташкил этди. Ушбу хизматлар соҳаси таҳлили шуни кўрсатдики:

- меҳмонхоналар, туристик оромгоҳлар, дам олиш ва кўнгилочар парклар яшаш бўйича хизматлар йўналишининг асосий фаолияти ҳисобланиб, 2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг 11,1 фоиз улушини ташкил этди;

- ресторан ва буюртма бўйича озиқ-овқат маҳсулотларини етказиш, озиқ-овқат ва ичимликлар етказиш бўйича хизматлар йўналишининг асоси ҳисобланиб, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасининг 88,9 фоиз улушини ташкил этди.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

**Ахборот ва алоқа соҳасида фаолият кўрсатаётган корхона
ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	4 513
Фарғона в.	878
Самарқанд в.	618
Тошкент в.	589
Қашқадарё в.	413
Андижон в.	405
Қорақалпоғистон Р.	398
Хоразм в.	376
Наманган в.	368
Бухоро в.	334
Сурхондарё в.	322
Навоий в.	258
Жиззах в.	221
Сирдарё в.	165

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра ноширлик фаолияти, кино-видеофильмлар, телевизион дастурлар, фонограммалар ва мусикали ёзувларни ишлаб чиқиш йўналишларида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар сони ахборот ва алоқа соҳасининг 21,3 фоизини ташкил этиб, ўсиш суръати 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 89,4 фоизни ташкил этди.

Дастурлар яратиш бўйича фаолият ва телекўрсатув ва радиоэшиттиришлар ҳамда алоқа йўналишларидаги корхоналар сони ахборот ва алоқа соҳасининг 24,5 фоизини ташкил этиб, ўсиш суръати 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 75,8 фоизни ташкил этди.

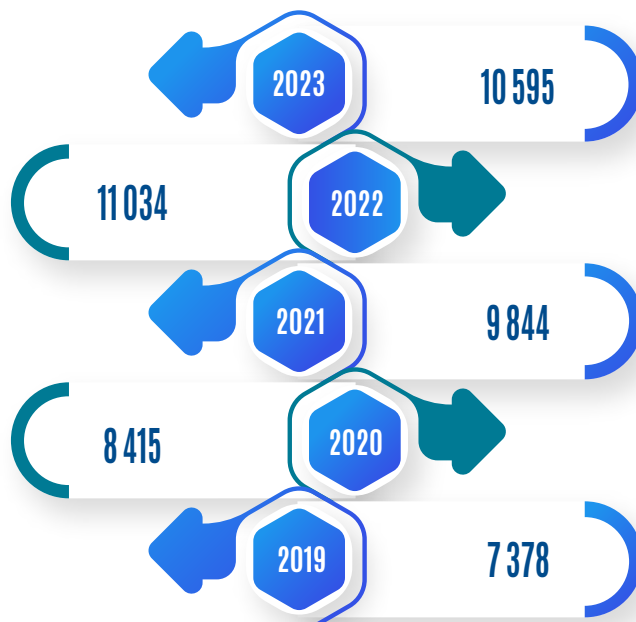
Компьютер дастурлаштириш ва ахборот хизмати кўрсатиш йўналишларида эса корхоналар сони, ахборот ва алоқа соҳасидаги корхона ва ташкилотларнинг 54,2 фоизини ташкил этиб, ўсиш суръати 95,7 фоизни ташкил этди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

**Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар соҳасида фаолият
кўрсатаётган корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	2 006
Фарғона в.	1 162
Самарқанд в.	974
Андижон в.	962
Тошкент в.	866
Қашқадарё в.	789
Бухоро в.	787
Наманган в.	680
Хоразм в.	593
Қорақалпоғистон Р.	470
Сурхондарё в.	437
Навоий в.	351
Жиззах в.	328
Сирдарё в.	190

Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар соҳасида фаолият кўрсатаётган жами корхона ва ташкилотларнинг салмоқли қисми – 9 114 та ёки 86,0 фоиз улуши тадбиркорлик субъектлари ҳиссасига тўғри келган. Йўналишлар бўйича таҳлил шуни кўрсатдики:

95,0 фоиз корхоналар соғлиқни сақлаш йўналишига тўғри келиб, ўсиш суръати 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 96,7 фоизни ташкил этди;

яшаш учун жой билан таъминланган ҳолда парваришлаш йўналишидаги корхоналар сони 2,7 фоизни ташкил этиб, ўсиш суръати 84,9 фоизни ташкил этди;

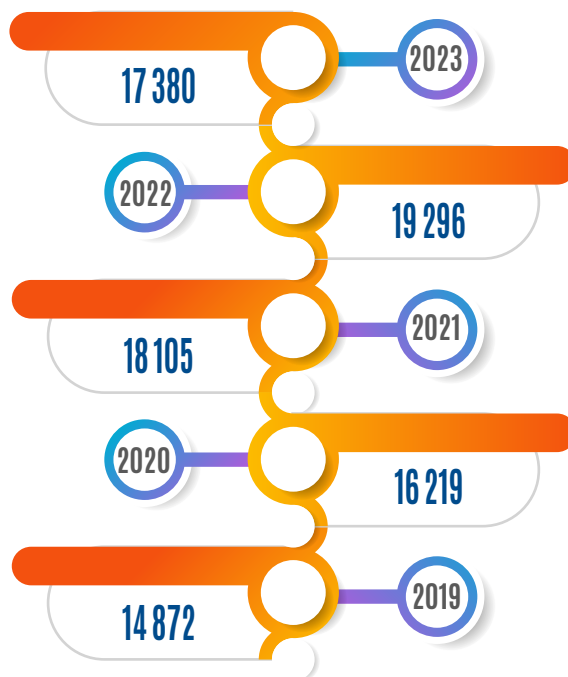
яшаш учун жой билан таъминланмаган ҳолда ижтимоий хизматлар кўрсатиш йўналишидаги корхоналар сони ушбу соҳанинг 2,3 фоизини ташкил этиб, ўсиш суръати 84,2 фоизни ташкил этди.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

**Ташиш ва сақлаш хизматлари соҳасида фаолият кўрсатаётган
корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	3 837
Бухоро в.	2 320
Фарғона в.	1 574
Тошкент в.	1 513
Хоразм в.	1 053
Самарқанд в.	1 019
Қашқадарё в.	1 000
Наманган в.	967
Андижон в.	940
Қорақалпоғистон Р.	900
Навоий в.	774
Сурхондарё в.	731
Жиззах в.	422
Сирдарё в.	330

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, ташиш ва сақлаш хизматлари соҳасида фаолият кўрсатаётган корхоналар жами республикадаги фаолият кўрсатаётган корхонанинг 3,6 фоиз улушини ташкил этди.

2022 йилнинг мос даври билан солиштирганда ташиш ва сақлаш хизматларининг йўналишлари бўйича таҳлиллар шуни кўрсатдики:

- курукликдаги ва қувур транспорти йўналишида фаолият кўрсатаётган корхона ва ташкилотларнинг ўсиш суръати 90,3 фоизни ташкил этди;
- омбор хўжалиги ва ёрдамчи транспорт йўналишининг ўсиш суръати 91,6 фоизни;
- почта ва курьерлик йўналиши ўсиш суръати 75,8 фоизни;
- ҳаво транспорти йўналишида ўсиш суръати 94,6 фоизни;
- сув транспорти йўналишидаги корхона ва ташкилотлар сони ўзгаришсиз қолди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

3- БЎЛИМ. ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИНГ ТАШКИЛИЙ-ХУҚУҚИЙ ШАКЛИ БЎЙИЧА МАЪЛУМОТЛАР

Тадбиркорлик субъектларининг ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича умумий маълумот

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Тадбиркорлик субъектлари сони

Тадбиркорлик субъектларининг жамига нисбатан улуши (фоизда)

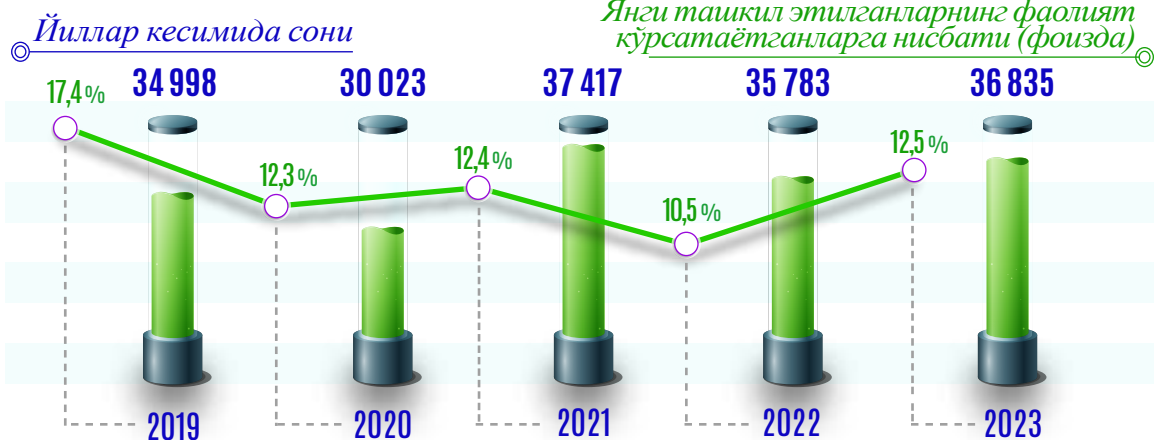
Ташкилий-ҳуқуқий шакл деганда, субъект томонидан мулкнинг бириктирилиши, шакллантирилиши ва ундан фойдаланиш усули ҳамда унинг бундан келиб чиқувчи ҳуқуқий ҳолати ва фаолият мақсади тушунилади. Шунингдек, қуйидагилар билан боғлиқ масалаларни ҳал қилишда фойдаланилади:

- хўжалик юритувчи субъектлар тўғрисидаги маълумотларни ўз ичига олган регистр, реестр ва кадастрларнинг ахборот ресурсларини шакллантириш;
- ташкилий-ҳуқуқий шакллар доирасида статистика маълумотларини ишлаб чиқиш;
- идоралараро ахборот алмашилишини таъминлаш;
- ижтимоий-иқтисодий жараёнларни ва ҳодисаларни таҳлил қилиш ва прогнозлаштириш.

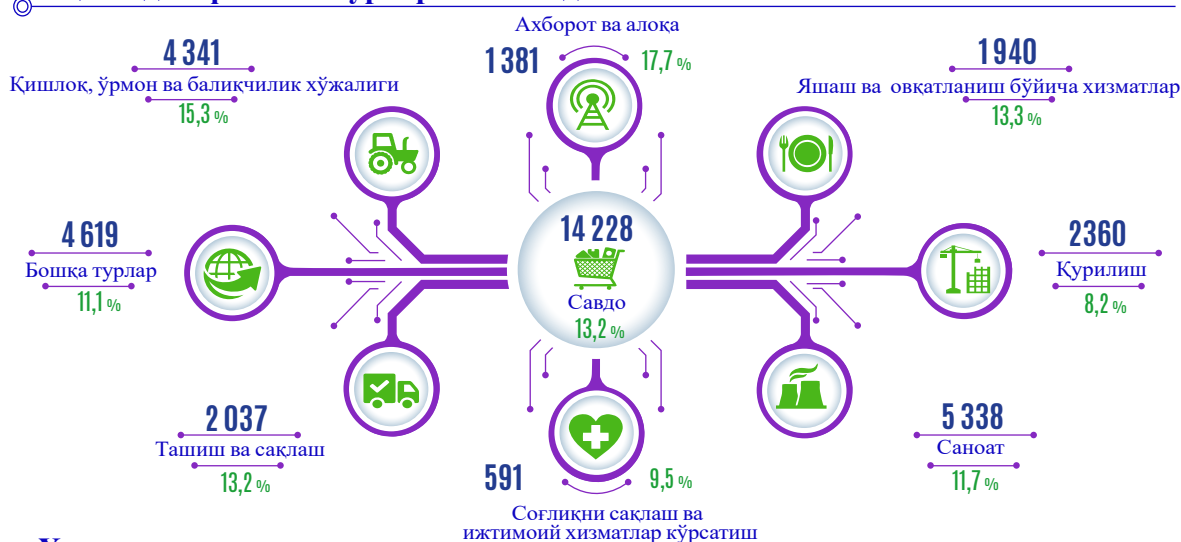
Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Янги ташкил этилган масъулияти чекланган жамиятлар тўғрисида маълумотлар

2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Ҳудудлар кесимида

Тошкент ш.	7 750	Наманган в.	2 254
Фарғона в.	3 287	Хоразм в.	2 097
Тошкент в.	3 152	Андижон в.	2 065
Қорақалпоғистон Р.	3 142	Жиззах в.	1 630
Самарқанд в.	2 877	Навоий в.	1 444
Бухоро в.	2 521	Сурхондарё в.	1 231
Қашқадарё в.	2 273	Сирдарё в.	1 112

Масъулияти чекланган жамият – бир ёки бир неча шахс томонидан таъсис этилган, устав фонди (устав капитали) таъсис ҳужжатлари билан белгиланган миқдорда улушларга бўлинган хўжалик жамияти ҳисобланади. Масъулияти чекланган жамиятнинг иштирокчилари унинг мажбуриятлари бўйича жавобгар бўлмайдилар ва жамият фаолияти билан боғлиқ зарарлар учун ўзлари қўшган хиссалари қиймати доирасида жавобгар бўладилар. Масъулияти чекланган жамиятнинг ўз хиссасини тўла қўшмаган иштирокчилари, жамият мажбуриятлари бўйича ҳар бир иштирокчи хиссасининг тўланмаган қисми қиймати доирасида солидар жавобгар бўладилар.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Фаолият кўрсатаётган масъулияти чекланган жамиятлар тўғрисида маълумотлар

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Ҳудудлар кесимида

Тошкент ш.	72 561	Қашқадарё в.	16 831
Тошкент в.	29 842	Қорақалпоғистон Р.	15 632
Самарқанд в.	22 767	Хоразм в.	13 113
Фарғона в.	22 129	Жиззах в.	12 182
Бухоро в.	20 797	Навоий в.	11 291
Андижон в.	20 253	Сурхондарё в.	11 239
Наманган в.	17 723	Сирдарё в.	9 409

Амалдаги 414,7 мингта тижорат корхона ва ташкилотларидан 2023 йил 1 июль ҳолатига маъсулияти чекланган жамиятлар 295,8 мингтани ташкил этиб, ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича корхоналар орасида биринчи ўринда туради. Шунинг хулоса қилишимиз мумкинки, мазкур корхоналар мамлакатимизда тадбиркорлик фаолиятининг энг кўп тарқалган шакли ҳисобланади.

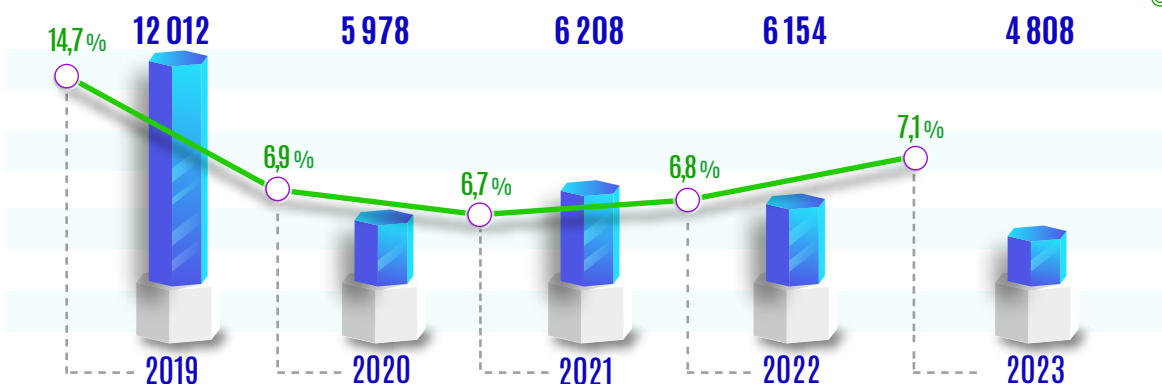
Уларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича тақсимланиши (умумий сонидagi улуши) куйидагича бўлди: савдо – 36,3 фоиз, саноат – 15,5 фоиз, қурилиш – 9,7 фоиз, қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалиги – 9,6 фоиз.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

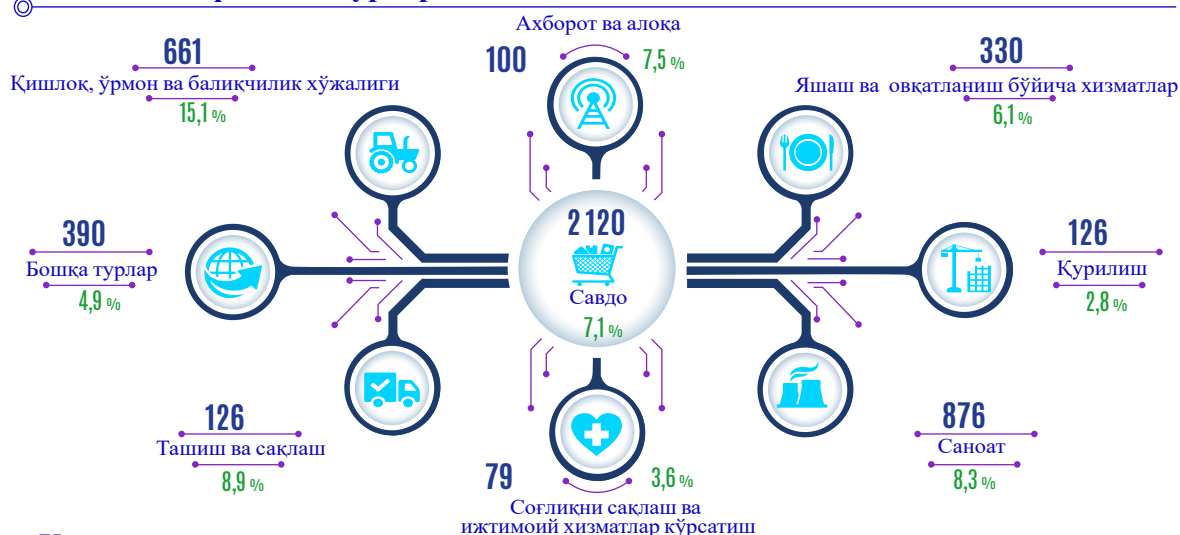
Янги ташкил этилган хусусий корхоналар тўғрисида маълумотлар
2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Йиллар кесимида сони

Янги ташкил этилганларнинг фаолият
кўрсатаётганларга нисбати (фоизда)

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

Қашқадарё в.	865	Жиззах в.	246
Самарқанд в.	799	Сурхондарё в.	203
Фарғона в.	593	Тошкент в.	153
Навоий в.	525	Наманган в.	121
Хоразм в.	521	Қорақалпоғистон Р.	109
Тошкент ш.	306	Андижон в.	46
Бухоро в.	288	Сирдарё в.	33

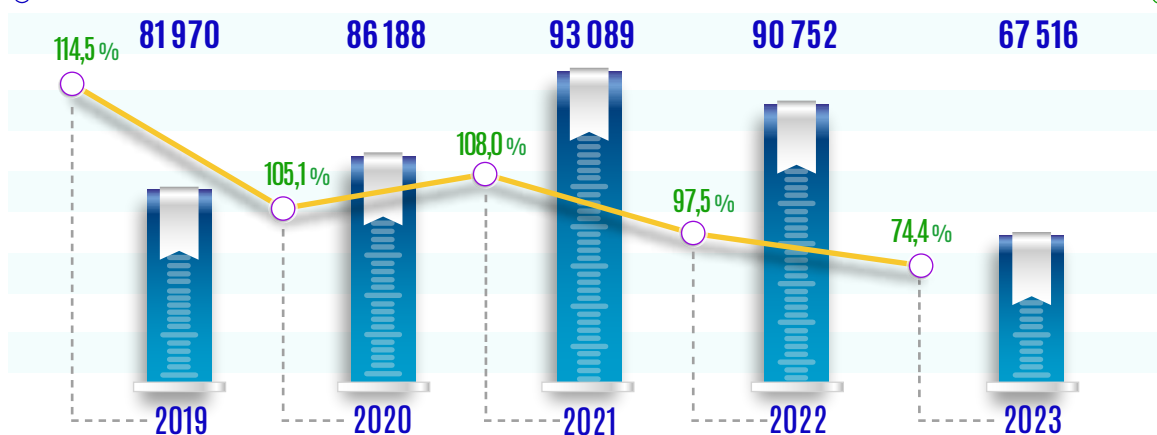
Хусусий корхона – мулкдор ягона жисмоний шахс томонидан тузилган ва бошқариладиган тижоратчи ташкилот деб эътироф этилади. Хусусий корхона тадбиркорлик субъектларининг ташкилий-ҳуқуқий шаклидир. Хусусий корхона ўз мулкида алоҳида мол-мулкка эга бўлади, ўз номидан мулкий ва шахсий номулкий ҳуқуқларга эга бўлиши ҳамда уларни амалга ошириши, мажбуриятларни бажариши, судда даъвогар ва жавобгар бўлиши мумкин. 2023 йил январь-июнь ойларида қишлоқ, ўрмон ва балиқчилик хўжалигида янги ташкил этилган хусусий корхоналар сони 2022 йилнинг мос даврига нисбатан 167 тага, ташиш ва сақлаш соҳасида эса 62 тага кўпайган.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Фаолият кўрсатаётган хусусий корхоналар тўғрисида маълумотлар

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Йиллар кесимида сони Йиллар кесимида ўсиш, камайиш суръати (фоизда)

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

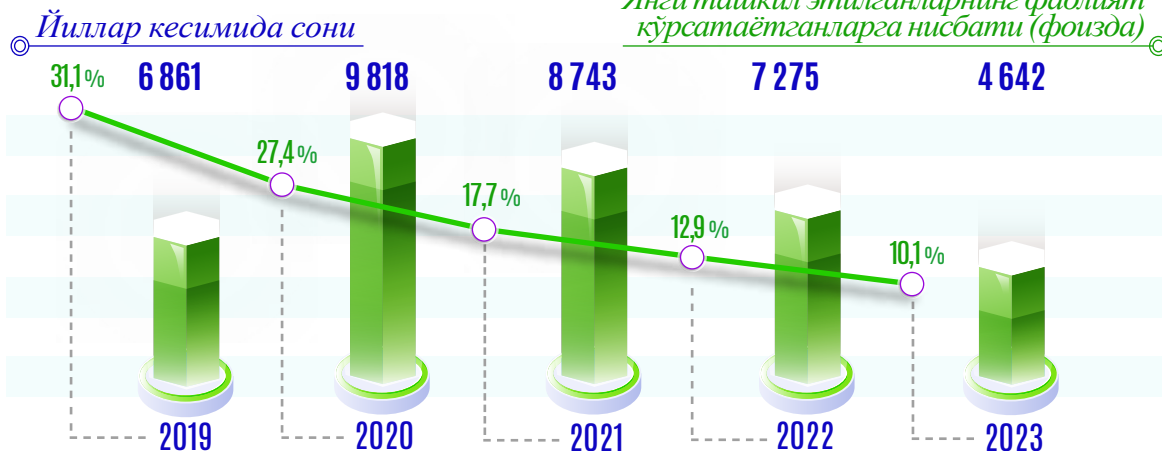
Қашқадарё в.	8 488	Тошкент в.	4 327
Фарғона в.	8 395	Наманган в.	4 134
Тошкент ш.	8 347	Бухоро в.	3 058
Самарқанд в.	6 128	Жиззах в.	3 019
Сурхондарё в.	5 494	Андижон в.	2 429
Навоий в.	5 036	Қорақалпоғистон Р.	2 348
Хоразм в.	4 982	Сирдарё в.	1 331

2023 йил 1 июль ҳолатига ташкилий-ҳуқуқий шакли бўйича фаолият кўрсатаётган корхоналар сони ўзаро таққосланганда, иккинчи ўринни хусусий корхоналар эгаллаган. Хусусий корхоналар сонининг энг кўпи қуйидаги худудларда қайд этилган Қашқадарё – 8488 та, Фарғона – 8395 та ва Тошкент шаҳрида – 8347 та. Иқтисодий фаолият турлари бўйича эса хусусий корхоналар қуйидагича тақсимланган савдо соҳасида – 29 787 та, саноат – 10 521 та, яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасида – 5 412 та ва қурилиш соҳасида – 4 426 та.

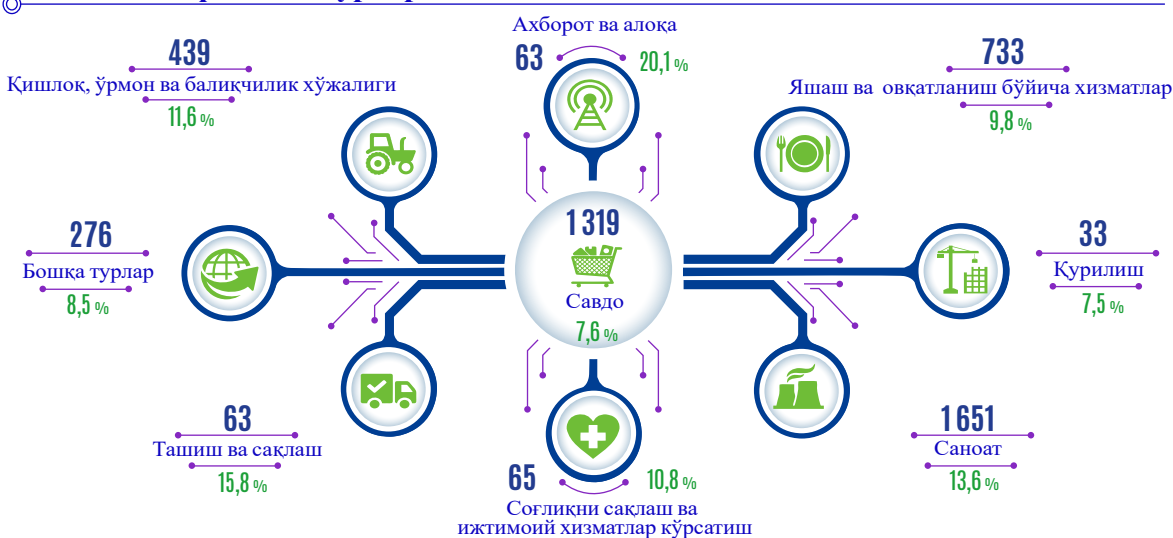
Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Янги ташкил этилган оилавий корхоналар тўғрисида маълумотлар
2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Янги ташкил этилганларнинг фаолият кўрсатаётганларга нисбати (фоизда)

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

Самарқанд в.	767	Бухоро в.	313
Қашқадарё в.	574	Навоий в.	236
Фарғона в.	538	Жиззах в.	227
Хоразм в.	484	Тошкент ш.	218
Тошкент в.	372	Андижон в.	145
Сурхондарё в.	330	Наманган в.	93
Қорақалпоғистон Р.	318	Сирдарё в.	27

Оилавий корхона – унинг иштирокчилари томонидан товарлар ишлаб чиқариш (ишлар бажариш, хизматлар кўрсатиш) ва реализация қилишни амалга ошириш учун ихтиёрий асосда, оилавий корхона иштирокчиларининг улушли ёки биргаликдаги мулкида бўлган умумий мол-мулк, шунингдек, оилавий корхона иштирокчиларидан ҳар бирининг мол-мулки негизда ташкил этиладиган кичик тадбиркорлик субъектидир.

Оилавий корхона фаолияти унинг иштирокчилари шахсий меҳнатига асосланади ва тадбиркорлик субъектларининг ташкилий-ҳуқуқий шаклларида биридир.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналар тўғрисида маълумотлар 2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Ҳудудлар кесимида

Самарқанд в.	8 143	Бухоро в.	3 039
Фарғона в.	5 032	Тошкент ш.	2 880
Хоразм в.	4 911	Қорақалпоғистон Р.	2 025
Сурхондарё в.	4 033	Жиззах в.	1 617
Қашқадарё в.	4 006	Андижон в.	1 396
Тошкент в.	3 887	Наманган в.	997
Навоий в.	3 529	Сирдарё в.	241

Юридик шахс сифатида давлат рўйхатидан ўтиб, фаолият кўрсатаётган оилавий корхоналар сони 2023 йил 1 июль ҳолатига кўра 2019 йилнинг мос даврига нисбатан 23 693 тага кўпайган.

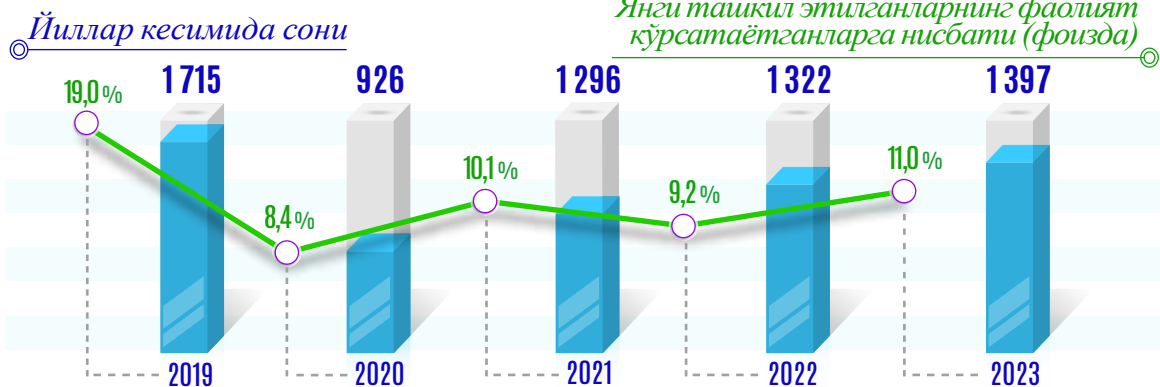
Бу эса қуйидаги соҳалардаги корхоналар: савдода – 4 518 тадан 17 318 тага (ўсиш 12 800 тага), саноатда – 7 869 тадан 12 173 тага (ўсиш 4 304 тага), яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар – 4 691 тадан 7 446 тага (ўсиш 2 755 та) сонининг сезиларли ошиши билан изоҳланади.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

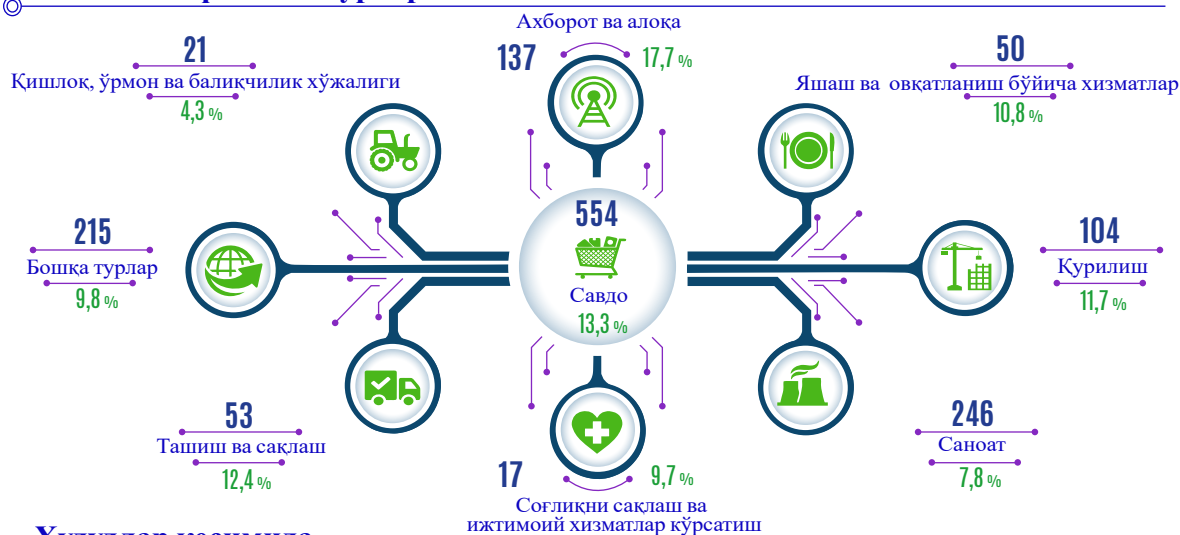
4- БЎЛИМ. ХОРИЖИЙ КАПИТАЛ ИШТИРОКИДАГИ КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТЛАР

Янги ташкил этилган хорижий капитал иштирокидаги корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар

2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	961	Наманган в.	24
Тошкент в.	160	Навоий в.	19
Самарқанд в.	48	Бухоро в.	14
Фарғона в.	41	Қашқадарё в.	12
Сурхондарё в.	31	Қорақалпоғистон Р.	12
Андижон в.	28	Жиззах в.	10
Сирдарё в.	27	Хоразм в.	10

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналар – корхонанинг устав жамғармасида норезидентлар, чет эл юридик шахслари (чет эл фирмаларининг филиал ва бўлинмалари), чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар мулки иштирокидаги корхоналар ҳисобланади. Мамлакатимизда халқаро иқтисодий ҳамкорликни ривожлантириш бўйича олиб борилаётган жадал ишлар натижасида, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналарнинг сони сезиларли даражада ошиб бораётганлигини кўришимиз мумкин. 2023 йил январь-июнь ойларида хорижий капитал иштирокидаги янги ташкил этилган корхона ва ташкилотлар сони ўсиш суръати 2022 йилнинг мос даври билан солиштирилганда 105,7 фоизни ташкил этди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

**Фаолият кўрсатаётган хорижий капитал иштирокидаги
корхона ва ташкилотлар тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Иқтисодий фаолият турлари кесимида

Худудлар кесимида

Тошкент ш.	8 150	Наманган в.	218
Тошкент в.	1 423	Навоий в.	206
Самарқанд в.	536	Сирдарё в.	187
Фарғона в.	449	Жиззах в.	175
Сурхондарё в.	339	Қашқадарё в.	166
Андижон в.	311	Қорақалпоғистон Р.	158
Бухоро в.	299	Хоразм в.	125

Кейинги беш йилда хорижий капитал иштирокида фаолият кўрсатаётган корхоналар сони 1,4 баробарга ошди. Етакчи ўринни 2 869 та корхонада тўлиқ ёки қисман улуши мавжуд бўлган Россия Федерацияси эгаллаган. Бу республикада хорижий капитал иштирокида фаолият кўрсатаётган корхоналар умумий сонининг 22,5 фоиз улушини ташкил этади. Шунингдек, Ўзбекистон иқтисодиётига ўз капиталини киритаётган Хитой (улуши 14,6 фоиз), Туркия (улуши 13,7 фоиз), Қозоғистон (улуши 7,5 фоиз) ва Жанубий Корея (улуши 5,5 фоиз) давлатлари ҳам етакчилар ҳисобланишади.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

Давлатлар кесимида янги ташкил этилган хорижий капитал
иштирокидаги корхоналар тўғрисида маълумотлар
2023 йил январь-июнь ҳолатига кўра, бирликда

Ўзбекистонда иқтисодий ўсишни жадаллаштириш, халқаро алоқаларни кенгайтириш ва тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар учун қулай ҳуқуқий муҳит яратиш бўйича кенг қамровли иқтисодий ва ижтимоий ислохотлар олиб борилмоқда. Мамлакатнинг стратегик географик жойлашуви, бой ва хилма-хил табиий ресурслари ўсиш учун улкан имкониятларни намоён этади. Ўзбекистон ҳукумати ўз фуқароларининг фаровонлигини ошириш, бизнесни ривожлантириш ва замонавий технологияларни жорий этишни рағбатлантириш мақсадида, чет эл инвестицияларини кўпайтиришга устувор аҳамият бермоқда.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Давлатлар кесимида фаолият кўрсатаётган хорижий капитал
иштирокидаги корхоналар тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

Ўзбекистоннинг янги ташқи сиёсатини асосий хусусиятлари бу очиклик, узок муддатли барқарор ривожланишнинг устувор йўналишларига эътибор бериш, қўшни давлатлар билан яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш, халқаро ҳамкорликни беғараз асосда кенгайтиришдир.

Бунинг самарасида, бугунги кунда Ўзбекистон иқтисодиётининг турли тармоқларида тадбиркорлик фаолиятини юритиш ва инвестицияларни жалб қилиш учун зарур бўлган ички шароитларни яратиш жараёнини рағбатлантиришга қаратилган изчил ислохотлар амалга ошириляётгани кузатилмоқда.

Шунингдек, хорижий капитал иштирокидаги фаолият кўрсатаётган корхоналардан 4 856 таси қўшма корхоналар, 7 886 таси эса хорижий корхоналар ҳисобига тўғри келди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

Худудлар кесимида фаолият кўрсатаётган хорижий ва қўшма
корхоналар сони тўғрисида маълумотлар
2023 йил 1 июль ҳолатига кўра, бирликда

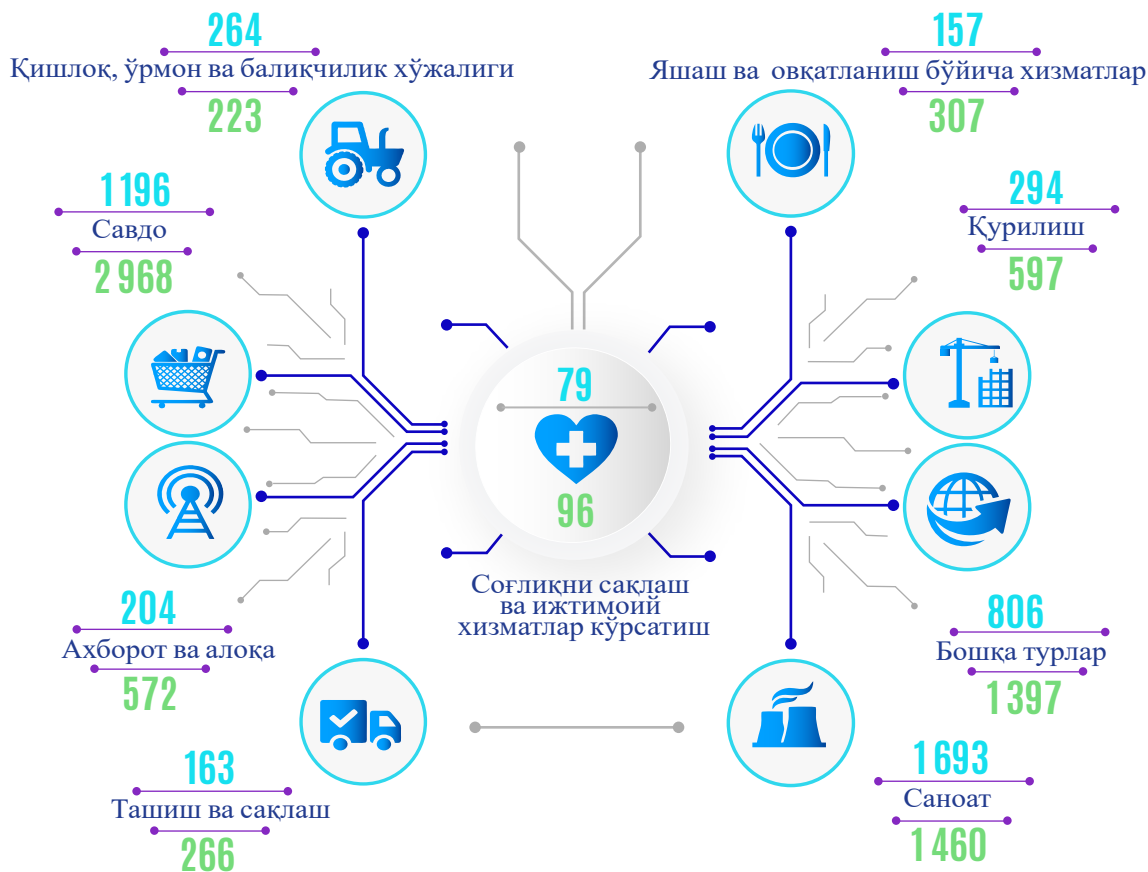
Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи

**Иқтисодий фаолият турлари кесимида фаолият кўрсатаётган қўшма
ва хорижий капитал иштирокидаги корхоналар сони тўғрисида маълумотлар**
2023 йил 1 июль ҳолатига қўра, бирликда

қўшма корхоналар

хорижий корхоналар

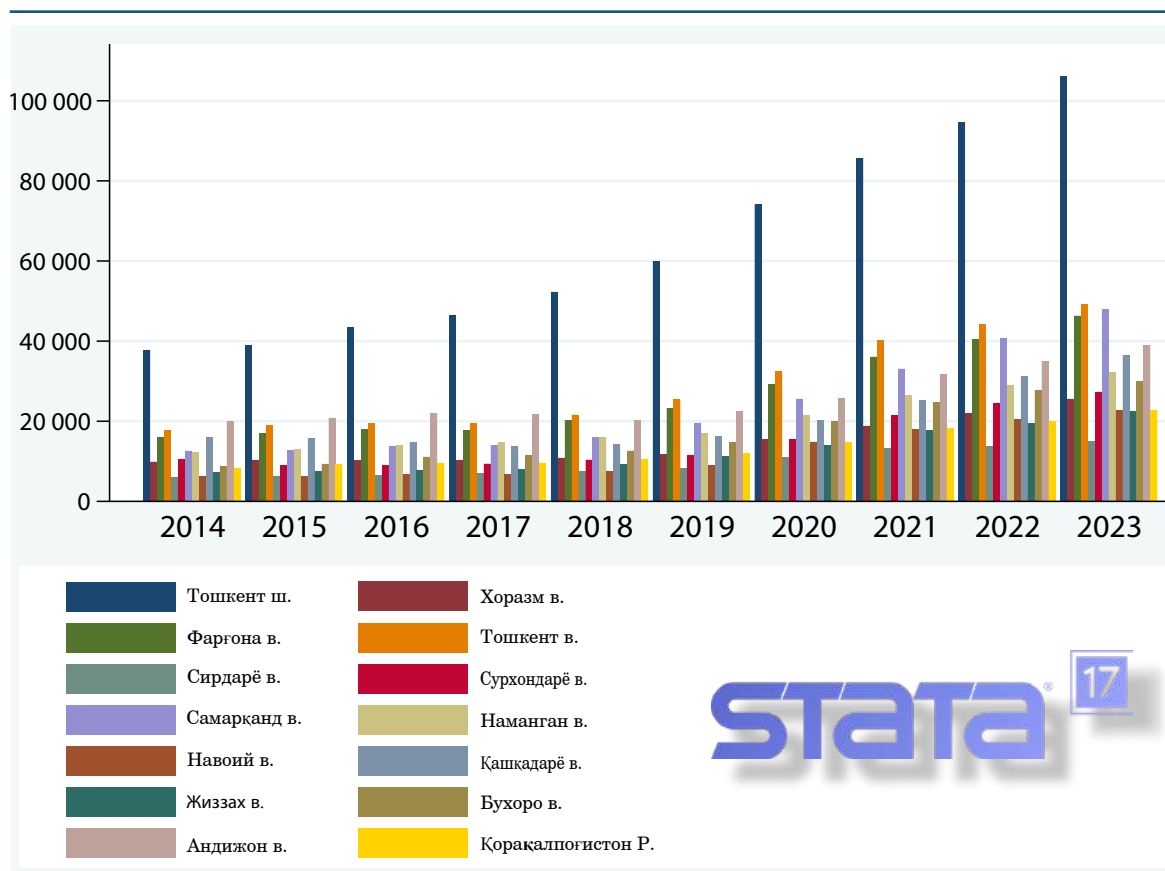

Сўнги йилларда Ўзбекистон иқтисодиёти жадал ўзгаришларни бошидан кечирди ва халқаро ҳамжамиятда очиклик, инновация, бизнес ва сармоявий тўсиқларни бартараф этишда қатъийлик тимсолларидан бири сифатида тобора кўпроқ эътироф этилмоқда.

Демак, хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар сонининг кўпайиши, авваламбор, мамлакатдаги сиёсий барқарорлик ва инвестиция фаолиятининг ҳуқуқий асослари такомиллаштирилгани билан боғлиқ.

**Корхона ва ташкилотлар
фаолиятининг умумий тавсифи**

**Худудлар кесимида фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик
субъектлари ҳақида маълумот**
(деҳқон ва фермер хўжаликларисиз, 1 январь ҳолатига кўра, бирликда)

Кичик тадбиркорлик субъектлари бозор иқтисодиёти учун муҳим аҳамиятга эга, чунки улар мамлакатнинг барқарор иқтисодий ўсиш драйвери сифатида ҳаракат қилишади. Янги маҳсулот ва хизматларни ишлаб чиқариш орқали улар янги иш ўринларини яратадилар, бу эса пировардида иқтисодий ривожланишнинг тезлашишига олиб келади. Демак, кичик тадбиркорликни рағбатлантирувчи ва қўллаб-қувватловчи давлат сиёсати иқтисодий ўсишни таъминлашда муҳим аҳамиятга эга ҳисобланади. Шунингдек, устувор йўналишлардан-эркин бозор механизмларини жорий қилиш, соғлом рақобат ва хусусий мулк дахлсизлигини таъминлаш, кичик тадбиркорликни қўллаб-қувватлашда алоҳида ўрин эгаллаши керак.

Тадбиркорлик субъектларининг сезиларли ўсишини фаолият кўрсатаётган кичик тадбиркорлик субъектлари сонининг 2014 йил 1 январь ҳолатига 189,9 мингтадан 2023 йил 1 январь ҳолатига кўра 523.6 мингтага ортгани билан ифодалаш мумкин.

Миллий иқтисодиётни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш 2022 - 2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегиясини еттига устувор йўналишларидан бири ҳисобланади.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Корхона ва ташкилотларнинг ягона давлат регистри – реал вақт режимида янгиланган бориладиган маълумотлардан иборат бўлган ахборот-маълумотнома тусидаги автоматлаштирилган тизим ҳисобланиб, ягона классификациялар тизими асосида корхоналар ва ташкилотларнинг давлат ҳисобини ва уларни идентификациялаштиришни таъминлайди.

Рўйхатга олинган – рўйхатдан ўтказиш органлари томонидан белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган ҳамда юридик шахсларнинг давлат реестрида мавжуд бўлган юридик шахслар (фаолияти тугатилган юридик шахслардан ташқари).

Фаолият кўрсатаётган – рўйхатдан ўтказиш органлари томонидан белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган ҳамда молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётганлиги ёки тугатиш жараёнида эканлиги тўғрисидаги маълумот келиб тушмаган юридик шахслар.

Янги ташкил этилган – рўйхатдан ўтказиш органлари томонидан белгиланган тартибда юридик шахсларнинг давлат реестрига янгидан киритилган юридик шахслар.

Юридик шахсларнинг фаоллик даражаси – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 7 июндаги ПФ-5739-сон ҳамда 2022 йил 20 апрелдаги ПФ-113-сон Фармонлари ва Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 21 августдаги 704-сон қарори билан:

- тижорат корхоналари ҳисобига 9 ой давомида пул маблағлари тушмаганлиги юзасидан банклар давлат солиқ органларини тизим орқали хабардор қилиши;
- шундан сўнг, давлат солиқ органлари тақдимномасига асосан, Давлат хизматлари марказлари корхонани ҳаракатсиз ҳолатга ўтказди ва бу ҳақида давлат реестрига ҳамда Тизимга тегишли ёзув киритади.

Кичик корхона ва микрофирмалар – Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2016 йил 24 августдаги “Иқтисодий фаолият турларини таснифлашнинг халқаро тизимига ўтиш чора-тадбирлари тўғрисида” 275-сон қарорининг 1-иловасига мувофиқ, кичик тадбиркорлик субъектларига тегишли бўлган корхоналар ва ташкилотлар.

Хорижий капитал иштирокидаги корхоналар – норезидентлар иштирокидаги корхоналар, хорижий юридик шахслар (хорижий фирмаларнинг филиаллари ва бўлимлари), корхонанинг устав фондида чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар иштирок этган корхоналар.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 28 сентябрдаги 539-сон қарори билан тасдиқланган “Корхоналар ва ташкилотларнинг ягона давлат регистри тўғрисидаги Низом”га асосан, юридик шахслар тўғрисидаги маълумотлар рўйхатдан ўтказувчи органлар томонидан тақдим этилади ҳамда Корхоналар ва ташкилотларнинг ягона давлат регистри (КТЯДР)га киритилади.

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Давлат хизматлари маркази маълумотлар базаси асосида 2023 йил 1 июль ҳолатига кўра (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) шакллантирилди.

Корхона ва ташкилотлар фаолиятининг умумий тавсифи

XIV. АҲОЛИНИНГ УМУМИЙ ДАРОМАДЛАРИ

1- БЎЛИМ. АҲОЛИ УМУМИЙ ДАРОМАДЛАРИ ТАРКИБИ

Аҳолининг умумий даромадлари – доимий ёки такрорланувчи хусусиятга эга бўлган, йиллик ёки ундан кам вақт оралиғидаги даврда, уй хўжалиги ёки унинг алоҳида аъзоларига тушадиган пул ва натура шаклидаги тушумлардан ташкил топади.

Аҳоли фаровонлигини ифодалашда жами аҳолининг, оилаларнинг, алоҳида шахсларнинг умумий даромадлари муҳим аҳамиятга эга.

Дастлабки маълумотлар бўйича, 2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, аҳолининг умумий даромадлари 338,4 трлн. сўмни ташкил этди.

Аҳоли даромадлари бўйича реал ўсиш суръатларини ҳисоблашда нарх омиллари таъсирини чиқариб ташлаш мақсадида, инфляция кўрсаткичларининг асосий турларидан бири – истеъмол нархлари индексидан (ИНИ) фойдаланилади. Истеъмол нархларининг ўзгариши сабабли ўтган йилнинг мос даврига нисбатан аҳоли умумий даромадларининг реал ўсиш суръати 106,5 % ни ташкил этди.

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблаш – Миллий ҳисоблар тизимининг халқаро статистика стандартларига, Халқаро меҳнат ташкилотининг тавсияларига, Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларига асосланган Статистика агентлиги томонидан ишлаб чиқилган ҳамда тасдиқланган методик қўлланма асосида амалга оширилади.

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблаш бўйича услубий низом (Давлат статистика қўмитасининг 2022 йил 13 июлдаги 25 сон қарори билан янги таҳрири тасдиқланган) асос бўлиб хизмат қилади. <https://lib.stat.uz>

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблашда Статистика агентлиги ҳисоботи маълумотларидан, шунингдек, мунтазам равишда статистика органлари томонидан ўтказиб бориладиган якка тартибдаги тадбиркорлар ва деҳқон хўжаликларининг иқтисодий фаолияти бўйича ҳамда уй хўжаликлари даромадлари ва харажатларини ўрганиш бўйича танланма кузатув маълумотларидан, бундан ташқари Иқтисодиёт ва молия вазирлиги, Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси, Марказий банк, Халқ банки, Солиқ қўмитаси томонидан аҳолига ҳисобланган даромадлар, ижтимоий тўловлар ва солиқ тўловлари тўғрисидаги умумлашган маълумотлардан фойдаланилади.

Аҳоли жон
бошига умумий
даромадлар

9,3
млн. сўм

Аҳоли жон
бошига умумий
даромадларнинг
номинал ўсиш
суръати

115,8 %

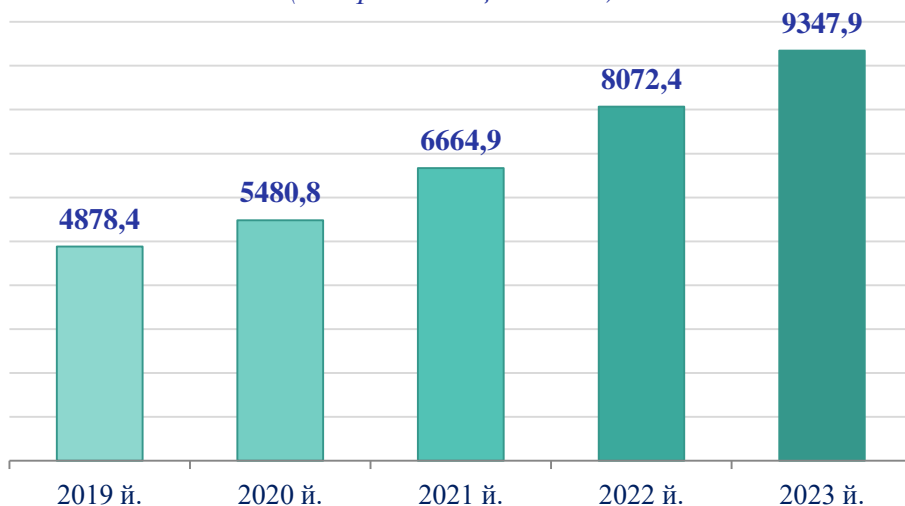
Аҳоли жон
бошига умумий
даромадларнинг
реал ўсиш суръати

104,3 %

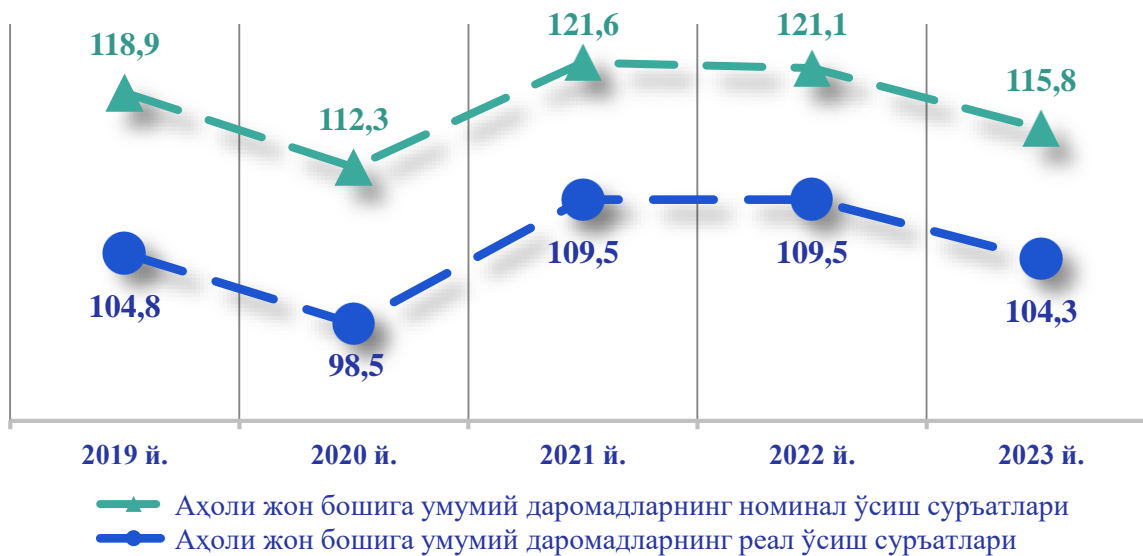
Дастлабки маълумотлар бўйича, 2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, аҳоли жон бошига умумий даромадлар **9,3** млн. сўмни, аҳоли жон бошига умумий даромадларнинг номинал ўсиш суръати **115,8 %** ни ташкил этди.

Истеъмол нархларининг ўзгариши сабабли ўтган йилнинг мос даврига нисбатан аҳоли жон бошига умумий даромадларнинг реал ўсиш суръати **104,3 %** ни ташкил этди.

Ўзбекистон Республикасида аҳоли жон бошига умумий даромадлар, *минг сўм*
(январь-июнь ҳолатига)

Ўзбекистон Республикасида аҳоли жон бошига
умумий даромадларнинг ўсиш суръатлари, % да
(январь-июнь ҳолатига)

Ўзбекистон Республикасида аҳоли умумий даромадлари таркиби

Ўзбекистон Республикасида аҳоли умумий даромадлари таркиби
ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Кўрсаткичлар	Жамига нисбатан, % да		Ўсиш суръати, % да
	2022 й.	2023 й.	
Умумий даромадлар – жами (I+II)	100,0	100,0	118,3
I. Бирламчи даромадлар	70,6	71,5	119,8
I.1. Ишлаб чиқаришдан олинган даромадлар	68,3	68,8	119,3
I.1.1. Меҳнат фаолиятидан олинган даромадлар	61,3	61,9	119,4
I.1.1.1. Ёлланма ишчиларнинг даромадлари	28,4	29,2	121,3
I.1.1.2. Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар	32,9	32,7	117,6
I.1.2. Шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадлар	7,0	6,9	118,5
I.2. Мол-мулкдан олинган даромадлар	2,3	2,7	134,3
II. Трансфертлардан олинган даромадлар	29,4	28,5	114,7

Аҳоли бирламчи даромадлари ишлаб чиқаришдан олинган даромадлар ва мол-мулкдан олинган даромадлардан ташкил топади.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳоли умумий даромадларининг **71,5 %** ини бирламчи даромадлар ташкил қилган бўлса, **28,5 %** и трансфертлардан олинган даромадлар ҳиссасига тўғри келди.

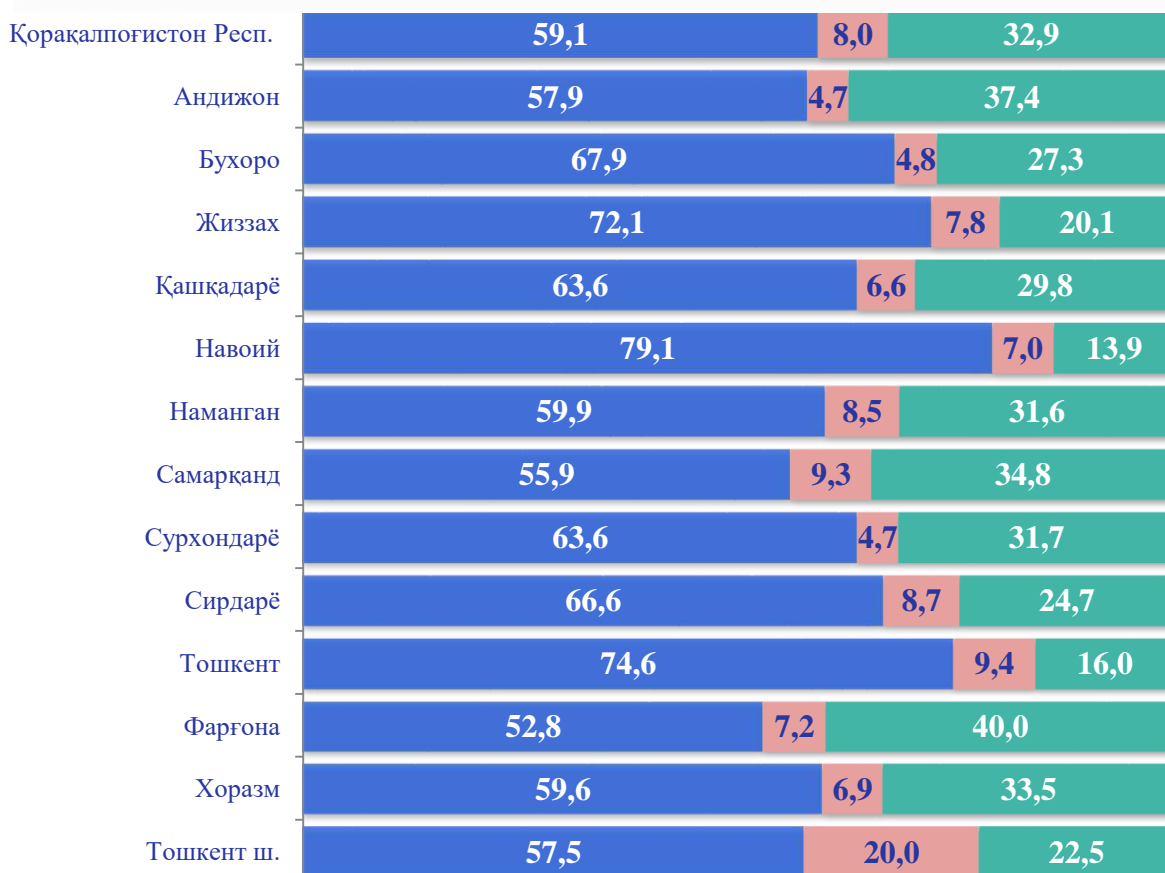
2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳоли умумий даромадларининг катта қисми ёлланма ишчиларнинг даромадлари ва мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларни ўз ичига олган меҳнат фаолиятидан олинган даромадлардан (жами аҳоли умумий даромадларининг **61,9 %** и) шаклланди, ҳамда номинал ўсиш суръати 2022 йилнинг мос даврига нисбатан **119,4 %** ни ташкил этди.

Аҳоли умумий даромадлари таркибида шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадларнинг улуши **6,9 %**, мол-мулкдан олинган даромадларнинг улуши **2,7 %**, трансфертлардан олинган даромадлар улуши **28,5 %** ни ташкил қилди.

Аҳоли умумий даромадлари таркиби, % да

Худудлар бўйича аҳоли умумий даромадлари таркиби
(2023 йил январь-июнь ҳолатига, % да)

■ мехнат фаолиятдан олинган даромадлар

■ шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадлар ва мол-мулкдан олинган даромадлар

■ трансфертлардан олинган даромадлар

Худудларнинг аҳоли умумий даромадлари таркибида меҳнат фаолиятдан олинган даромадларининг (ёлланиб ишловчиларнинг иш ҳақи ва мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар) энг юқори улуши Навоий вилоятида (**79,1 %**) кузатилди. Аксинча Фарғона, Самарқанд, Тошкент шаҳри, Андижон вилояти ҳамда Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм ва Наманган вилоятларида ўртача республика даражасидан паст кўрсаткични ташкил этди.

Республика бўйича аҳоли умумий даромадлари таркибида шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадлар ва мол-мулкдан олинган даромадларнинг улуши сезиларли даражада бўлмасда, Тошкент шаҳрида бундай даромадларнинг улуши **20,0 %** ни ташкил этди.

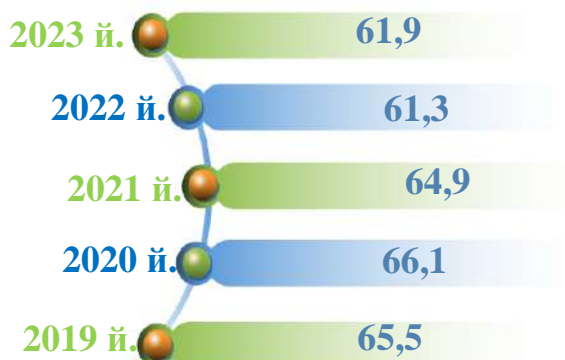
Шунингдек, трансфертлардан олинган даромадларнинг улуши Фарғона ва Андижон вилоятларида аҳоли умумий даромадларига нисбатан **35 %** дан юқори кўрсаткични ташкил этган бўлса, Навоий вилоятида мазкур даромад турининг улуши энг паст яъни, **13,9 %** ни ташкил этди.

Меҳнат фаолиятдан олинган даромадлар (2023 йил январь-июнь ҳолатига)

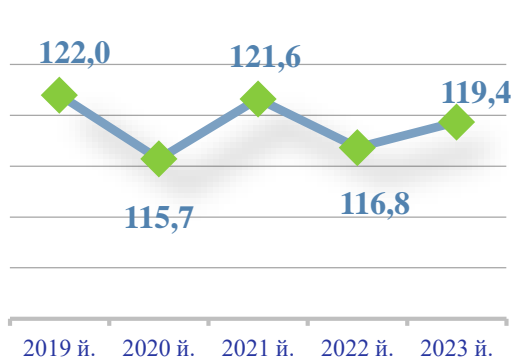

Меҳнат фаолиятдан олинган даромад ёлланма ишчиларнинг ва мустақил равишда банд бўлган аҳолининг даромадидан таркиб топади.

Меҳнат фаолиятдан олинган даромадларнинг умумий даромадлар таркибидаги улуши, % да
(январь-июнь ҳолатига)

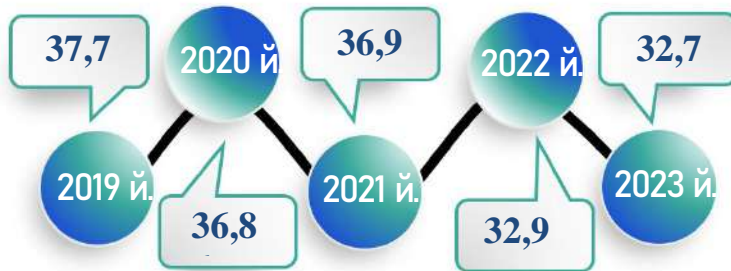

Меҳнат фаолиятдан олинган даромадларнинг номинал ўсиш суръати, % да
(январь-июнь ҳолатига)

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромад – мустақил равишда ташкиллаштирилган ва уй хўжалиги аъзолари жалб қилинган меҳнат жараёни натижасида олинган даромадлар ҳисобланади.

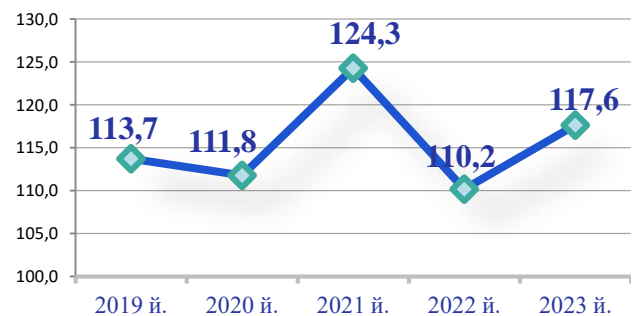
Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг умумий даромадлар таркибидаги улуши, % да (январь-июнь ҳолатига)

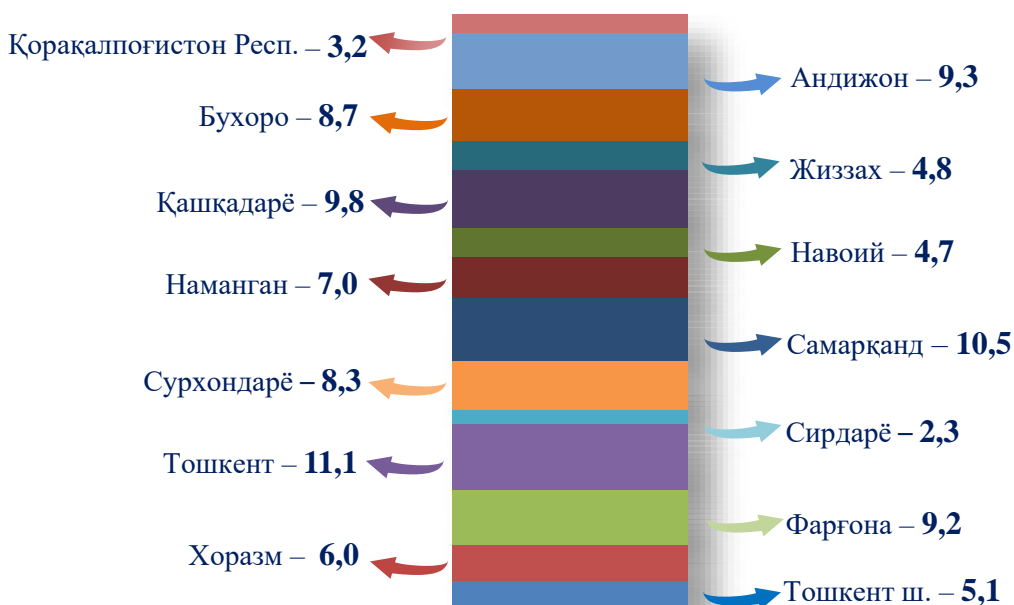
2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳолининг умумий даромадлари таркибида мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар 32,7 % ни ташкил қилди, 2019 йилда эса бу кўрсаткич 37,7 % ни ташкил этган.

Жорий даврда мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг ўсиш суръати 117,6 % ни ташкил этиб, аҳоли умумий даромадлари номинал ҳажмининг 5,8 % га ўсишини таъминлади. 2021 йилда юқори ўсиш суръати – 124,3 % ни ташкил этган.

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг ўсиш суръати, % да (январь-июнь ҳолатига)

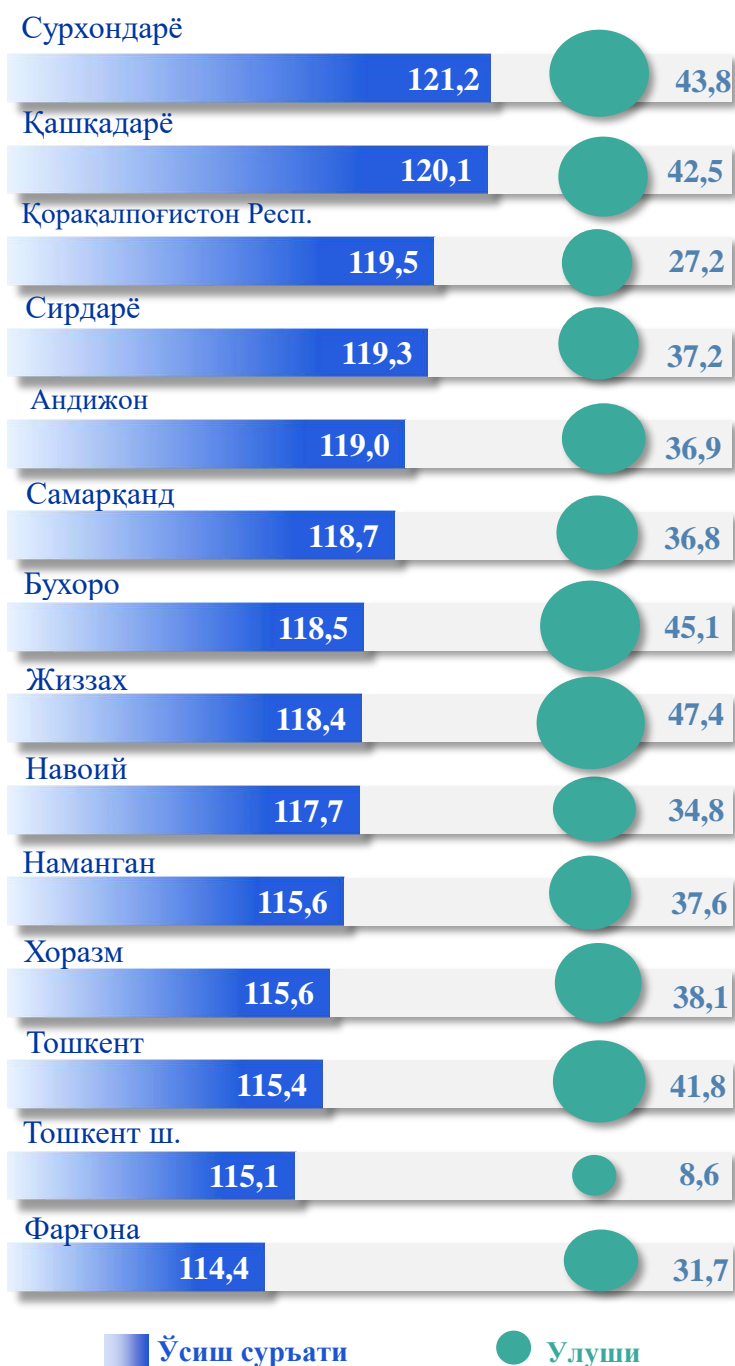

Жами мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларда ҳудудларнинг улуши, % да (2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг асосий улуши Тошкент – **11,1 %**, Самарқанд – **10,5 %** ва Қашқадарё – **9,8 %** вилоятлари ҳиссасига тўғри келди. Аксинча Сирдарё вилояти – **2,3 %**, Қорақалпоғистон Республикасида – **3,2 %**, Жиззах – **4,8 %** ва Навоий вилоятида **4,7 %** камроқ улушни ташкил этди.

Худудлар бўйича мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг ўсиш суръати ва аҳоли умумий даромадлари таркибида улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Худудларда мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг энг юқори улуши Жиззах вилоятида **47,4 %** ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати **118,4 %** ни ташкил этди.

Биргина ушбу турдаги даромадлар Жиззах вилоятида аҳоли умумий даромадларини **8,7 %** га ўсишини таъминлаб берди.

Худди шундай Бухоро вилоятида мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадлар улуши **45,1 %** ни ва ўсиш суръати **118,5 %** ни ташкил этди ва аҳоли умумий даромадларининг **7,9 %** га ўсишини таъминлаб берди.

МАЪЛУМОТ УЧУН: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 28 мартдаги “Иш ҳақи, пенсиялар ва нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида”ги ПФ-45-сон Фармониغا мувофиқ, аҳоли турмуш даражасини оширишга қаратилган чора-тадбирлар кўламини кенгайтириш ҳамда фуқароларнинг даромадларини изчил ошириб бориш мақсадида 2023 йилнинг 1 апрелидан бошлаб, бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи миқдори 7 фоизга оширилди.

Худудлар бўйича мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг 1 % га ўсишини аҳоли умумий даромадлари ҳажмининг ўсишига таъсири, % да (2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Жиззах	0,47	Самарқанд	0,37
Бухоро	0,45	Андижон	0,37
Сурхондарё	0,44	Сирдарё	0,37
Қашқадарё	0,43	Навоий	0,35
Тошкент	0,42	Фарғона	0,32
Хоразм	0,38	Қорақалпоғистон Респ.	0,27
Наманган	0,38	Тошкент ш.	0,09

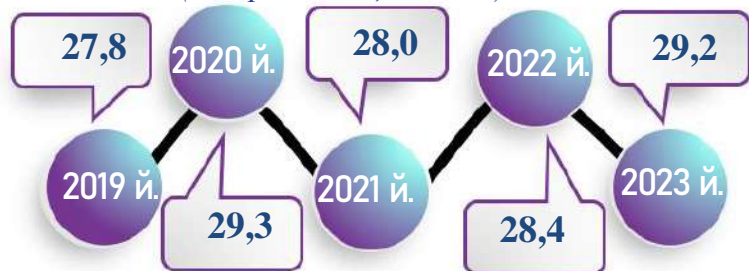
Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг 1 % га ўсиши умумий даромадлар ҳажмининг **0,33 %** га ўсишига олиб келди.

Худудлар бўйича мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромадларнинг аҳоли умумий даромадлари ҳажмининг ўсишига таъсири, % да (2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Ёлланма ишчиларнинг даромади бу – меҳнатга ҳақ тўлашнинг яширин (яъни, бирламчи ва бухгалтерия ҳисобида акс эттирилмасдан иш берувчи томонидан амалга оширилган тўловлар) қисмини қўшган ҳолда пул ва натура (товарлар ёки хизматлар кўринишида) шаклида меҳнатга ҳақ тўлаш кўринишидаги даромадлар.

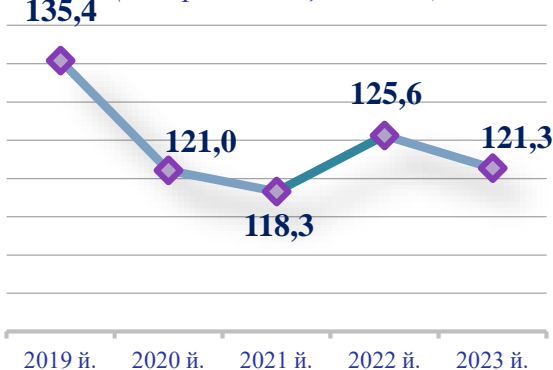
Аҳолининг умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчиларнинг даромадлари улуши, % да
(январь-июнь ҳолатига)

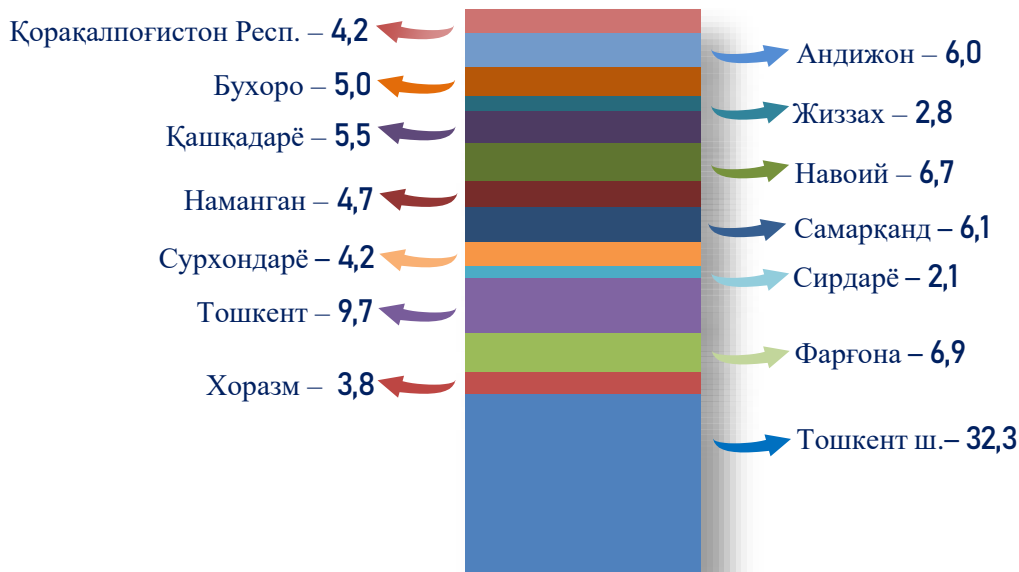
2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳолининг умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчиларнинг даромадлари **29,2 %** ни ташкил қилди. Кўпроқ улуши 2020 йилда – **29,3 %** ни ташкил этган.

Жорий даврда ёлланма ишчилар даромадларининг ўсиш суръати **121,3 %** ни ташкил этиб, аҳоли умумий даромадлари номинал ҳажмининг **6,1 %** га ўсишини таъминлади. Бу кўрсаткич 2022 йилда – **125,6 %** ни, 2021 йилда – **118,3 %** ни, 2020 йилда – **121,0 %** ни, 2019 йилда – **135,4 %** ни ташкил этган.

Ёлланма ишчилар даромадларининг ўсиш суръати, % да
(январь-июнь ҳолатига)

Жами ёлланма ишчиларнинг даромадларида ҳудудларнинг улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Худудлар бўйича ёлланма ишчилар даромадларининг ўсиш суръати ва аҳоли умумий даромадлари таркибида улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

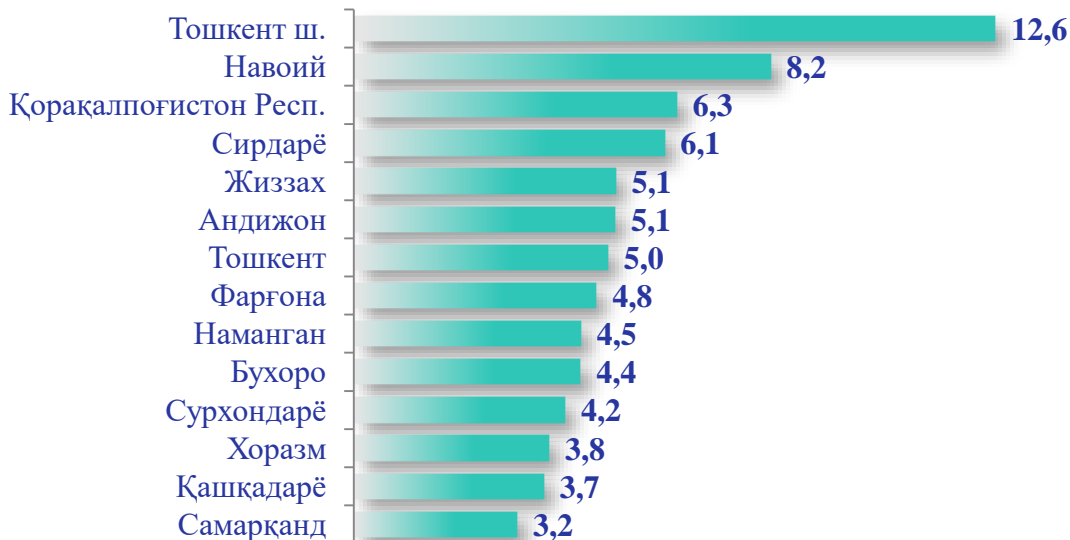
Худудлар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, Тошкент шаҳри, Андижон вилояти ёлланма ишчилар даромадларининг аҳоли умумий даромадларига нисбатан улуши ва уларнинг ўсиш суръатининг юқорилигига қараб, сезиларли таъсир кўрсатганлигини кўришимиз мумкин.

Ёлланма ишчилар даромадларининг энг юқори ўсиш суръати Тошкент шаҳри (124,5 %) ва Андижон (124,1 %) вилоятида қайд этилди. Масалан, Тошкент шаҳрида аҳоли умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчилар даромадларининг улуши 48,9 % ни, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 124,5 % ни ташкил этди.

Биргина ушбу турдаги даромадларнинг ўзи Тошкент шаҳри аҳолиси умумий даромадларининг 12,6 % га ўсишини таъминлаб берди.

Навоий вилоятида аҳоли умумий даромадлари таркибида ёлланма ишчилар даромадларининг улуши 44,3 % ни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 118,8 % ни ташкил этди. Биргина шу турдаги даромадларнинг ўзи аҳоли умумий даромадларининг 8,2 % га ўсишини таъминлаб берди.

Ёлланма ишчилар даромадларининг
аҳоли умумий даромадларига таъсири, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Худудлар бўйича ёлланма ишчилар даромадларининг 1 % га ўсишини аҳоли
умумий даромадлари ҳажмининг ўсишига таъсири, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Тошкент ш.	0,48	Наманган	0,22
Навоий	0,44	Қашқадарё	0,21
Қорақалпоғистон Респ.	0,32	Андижон	0,21
Тошкент	0,32	Фарғона	0,21
Сирдарё	0,29	Хоразм	0,21
Жиззах	0,25	Сурхондарё	0,20
Бухоро	0,23	Самарқанд	0,19

Ёлланма ишчилар даромадларининг 1 % га ўсиши умумий даромадлар ҳажмининг **0,29 %** га ўсишига олиб келди.

Мол-мулкдан олинган даромадлар (мулкӣ даромадлар) деганда мулкӣ эгалик қилиш ҳуқуқи бўлган молиявий ва номолиявий активларни бошқа шахсларга фойдаланиш учун беришдан уй хўжаликларига тушган тушумлар тушунилади.

Шу билан бирга аҳоли даромадлари манбаларида мол-мулкдан олинган даромадлар муҳим аҳамиятга эга бўлиб, 2023 йил январь-июнь ойларида аҳоли даромадларидаги улуши **2,7 %** ни ташкил этди.

Мол-мулкдан олинган даромадлар
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Дастлабки маълумотлар бўйича, 2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, мол-мулкдан олинган даромадлар **9,1 трлн. сўм**ни ташкил этди. Жорий даврда мол-мулкдан олинган даромадлар аҳоли умумий даромадлари ҳажмининг **0,8 %** га ўсишини таъминлади.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида аҳолининг умумий даромадлари таркибида мол-мулкдан олинган даромадлар **2,7 %** ни ташкил қилди.

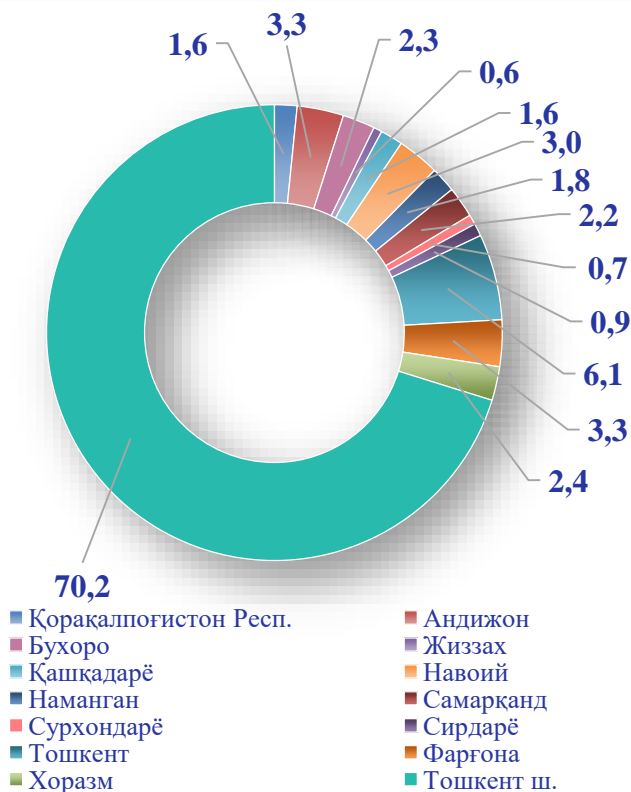
Мол-мулкдан олинган даромадларнинг ўсиш суръати, % да

Жорий даврда мол-мулкдан олинган даромадларнинг ўсиш суръати **134,3 %** ни ташкил этди. Бу кўрсаткични йиллар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, 2019 йилда **108,5 %** ни ташкил этган.

Мол-мулкдан олинган даромадлар таркибида ҳудудларнинг улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида мол-мулкдан олинган даромадлар ҳажмининг учдан икки қисми улуши Тошкент шаҳри ҳиссасига тўғри келиб, **70,2 %** ни ташкил этди. Тошкент (**6,1 %**), Навоий (**3,0 %**) ва Фарғона (**3,3 %**) вилоятлари кейинги юқори улушга эга бўлган ҳудудлар ҳисобланади.

Мол-мулкдан олинган даромадларнинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш суръати, % да

Мол-мулкдан олинган даромадларнинг юқори ўсиш суръати Андижон вилоятида (**271,0 %**) Тошкент шаҳри (**139,0 %**), Наманган (**128,7 %**). Аксинча мол-мулкдан олинган даромадларнинг энг паст ўсиш суръати Хоразм (**100,7 %**), Самарқанд (**102,1 %**) ва Жиззах (**109,7 %**) вилоятларида қайд этилган.

Трансфертлар бу – уй хўжалиқларига бошқа уй хўжалиқларидан, давлат томонидан, юридик шахслардан, чет элдан келиб тушадиган ҳамда келгусида қайтарилиши шарт бўлмаган товарлар, хизматлар ва активлардир.

Трансфертлардан олинган даромадлар
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

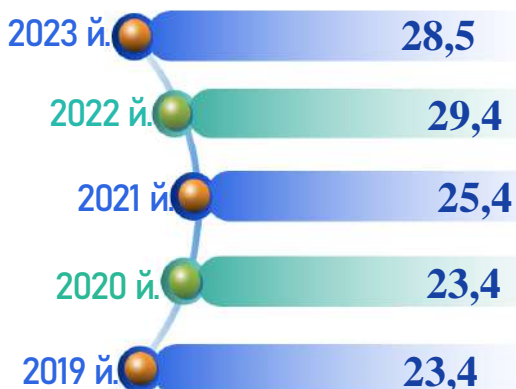

Аҳолининг умумий даромадлари таркибида трансфертлардан олинган даромадлар ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлиб, ушбу даромадлар ижтимоий трансфертлар ва бошқа жорий трансфертларни ўз ичига олади.

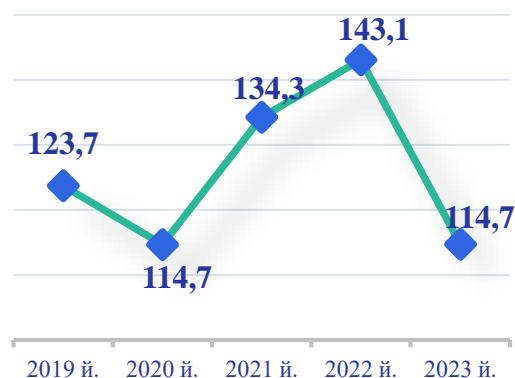
2023 йилнинг январь-июнь ойлари маълумотларига кўра, трансфертлардан олинган даромадларнинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати **114,7 %** ни ташкил этди.

Шу билан бирга, жорий даврда аҳолининг умумий даромадлари ҳажмида трансфертлардан олинган даромадларнинг улуши **28,5 %** ни ташкил этди.

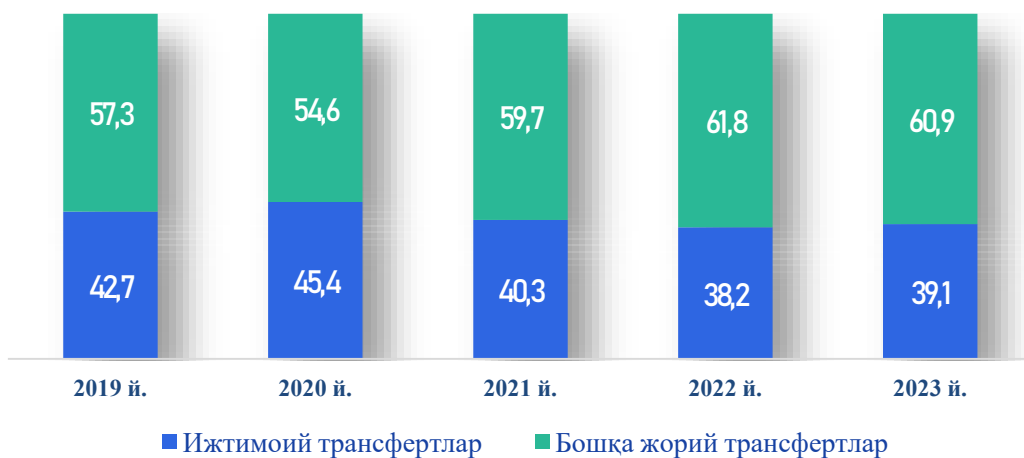
Трансфертлардан олинган даромадларнинг умумий даромадлар таркибидаги улуши, % да

Трансфертлардан олинган даромадларнинг ўсиш суръати, % да

Трансфертлардан олинган даромадлар таркиби, % да

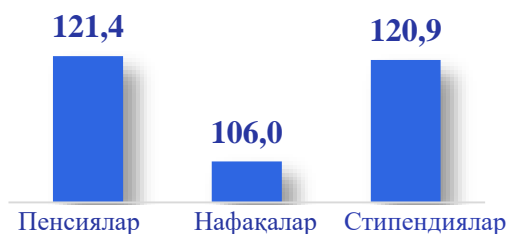

Кузатилаётган даврда ижтимоий трансфертларнинг ўсиш суръати **117,3 %** ни ташкил этди ва бунга ижтимоий трансфертлар таркибида **74,1 %** улушга эга бўлган пенсиялар асосий таъсир кўрсатди. 2022 йилнинг мос даври билан таққослаганда пенсияларнинг ўсиш суръатлари **121,4 %** ни ташкил этди. Ўтган давр мобайнида пенсия, нафақа ва стипендияларнинг ўзгариши аҳоли умумий даромадларининг **1,7 %** га ўсиши имконини берди.

Ижтимоий трансфертлар таркиби, % да

Ижтимоий трансфертларнинг ўсиш суръатлари, % да

Пенсиялар – қонунчиликда назарда тутилган, яъни маълум бир ёшга етганлиги, ногиронлик, боқувчисини йўқотганлиги, шунингдек, қонунчиликка асосан таъсис этилган тизимларга кирмайдиган (масалан, иш берувчи томонидан таъсис этилган) ижтимоий таъминот бўйича мунтазам амалга ошириладиган пул тўловлари.

Нафақалар – қонунчиликда назарда тутилган ҳолатларда, яъни меҳнат қобилиятини қисман ёки тўлиқ йўқотганлик, оғир моддий аҳвол, болали оилаларни қўллаб қувватлаш мақсадида, қариндошларнинг ўлими сабабли, ишсизлик бўйича нафақалар ва шунга ўхшаш ҳолатларда мунтазам ёки бир марта амалга ошириладиган пул тўловлари.

Стипендия – олий таълим муассасаларининг талабаларига тўланадиган ҳар ойлик пул таъминоти, шунингдек, жисмоний шахсларга, шу жумладан, хорижий давлатлардан ажратиладиган ўқув грантлари.

Худудлар бўйича ижтимоий трансфертларнинг ўсиш суръатлари ва аҳоли умумий даромадлари таркибида улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

■ Ўсиш суръати

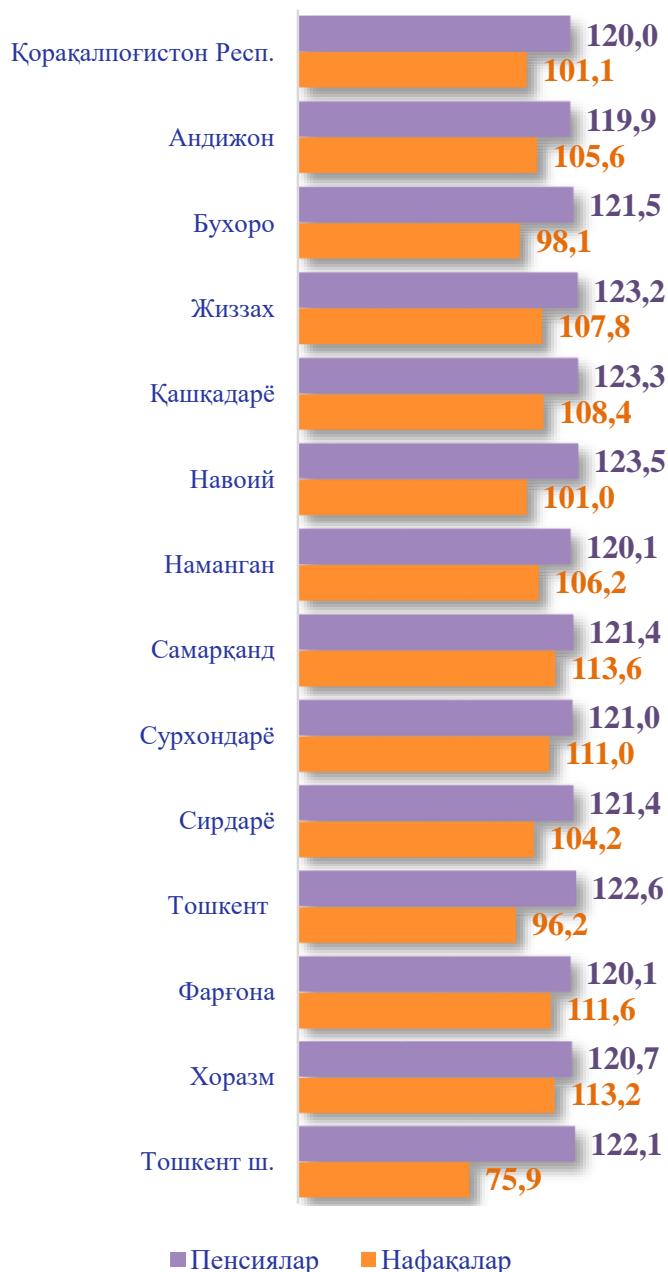
● Улуши

Ижтимоий трансфертларнинг ўтган йилнинг мос даврига нисбатан худудлар бўйича таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, 2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, барча худудларда ушбу даромад тури ўсиш тенденциясига эга бўлган, Сирдарё (119,8 %), Навоий (118,9 %), Хоразм ва Самарқанд (118,8 %), Қашқадарё (118,4 %), Фарғона (118,0 %), Тошкент вилоятларида (117,8 %), Тошкент шаҳрида (117,5 %) республика даражасидан юқори ўсиш суръатлари қайд этилди.

Масалан, Қорақалпоғистон Республикасида аҳоли умумий даромадлари таркибида ижтимоий трансфертларнинг улуши 16,0 % ни, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан номинал ўсиш суръати 113,8 % ни ташкил этди.

Пенсиялар ва нафақаларнинг ўсиш суръатлари

(2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан, % да)

Республика бўйича жами пенсиялардан олинган даромадларнинг катта қисми (44,3 % и) Тошкент шаҳри (13,3 %), Тошкент (10,4 %), Фарғона (10,4 %) ва Самарқанд (10,2 %) вилоятлари ҳиссасига тўғри келди. Тошкент шаҳрида ушбу даромад манбаининг ўсиш суръати 122,1 % ни ташкил этган бўлса, Тошкент вилоятида 122,6 %, Фарғона вилоятида 120,1 %, ва Самарқанд вилоятида 121,4 % ни ташкил этди.

Ижтимоий трансфертларнинг таркибида ижтимоий нафақаларнинг улуши 24,0 % бўлиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 106,0 % га ўсди. Нафақаларнинг энг юқори ўсиш суръати Самарқанд (113,6 %), Хоразм (113,2 %), Фарғона (111,6 %) ва Сурхондарё (111,0 %) вилоятларида ҳам ўсиш суръати республика кўрсаткичидан юқори бўлди.

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида стипендияларнинг

ижтимоий трансфертлар таркибидаги улуши 1,9 % ни ташкил этди.

Жорий йилнинг январь-июнь ойларида аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш мақсадида жами 9,0 трлн. сўм миқдоридан нафақа ва моддий ёрдамлар ажратилган. Шундан 32,6 % и Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобидан молиялаштирилган давлат ижтимоий суғуртаси бўйича нафақалар ва 67,4 % и эса республика ва маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан молиялаштирилган.

Худудлар бўйича ижтимоий нафақаларнинг шаклланиш манбалари, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Худудлар кесимида эса бу кўрсаткич турлича. Наманган вилоятида 27,7 % нафақалар Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобидан, 72,3 % нафақалар республика ва маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан шакллантирилган бўлса, Тошкент шаҳрида жами ижтимоий нафақаларнинг 61,1 % и Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси ҳисобидан, 38,9 % и республика ва маҳаллий бюджет маблағлари ҳисобидан шакллантирилган.

Бошқа жорий трансфертлар
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Бошқа жорий трансфертлар ҳажми чет элдан юборилган пул ўтказмалари таркибидан жисмоний шахсларнинг ишлаб чиқариш (бизнес) фаолиятдан олинган даромадлари билан боғлиқ ўтказмаларини (Марказий банк ва уй хўжаликлари танланма кузатуви маълумотлари асосида) чиқариб ташланган ҳолда келтирилган.

2023 йилнинг январь-июнь ойлари бўйича бошқа жорий трансфертлар таркибига кирувчи республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмалари ҳажмининг номинал ўсиш суръати 113,1 % ни ташкил этиб, аҳоли умумий даромадлари таркибидаги улуши ўтган йилнинг шу даврига нисбатан -0,8 % пунктга пасайди. Ушбу даромадларнинг ўзгариши аҳоли умумий даромадлари номинал қийматининг 2,4 % га ўсишини таъминлаб берди.

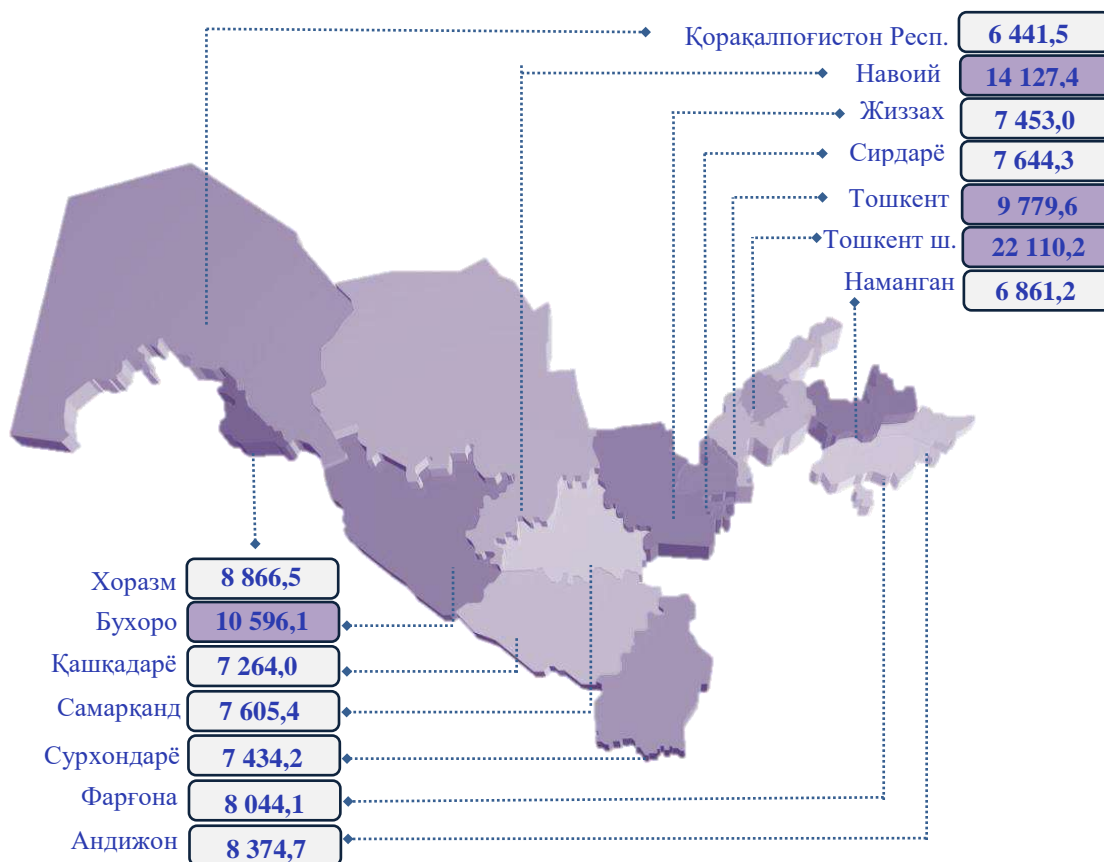
Жорий даврда аҳоли умумий даромадлари таркибида республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмаларининг энг юқори улуши Фарғона (27,9 %), Андижон (26,3 %), Самарқанд (22,0 %) ва Хоразм (21,9 %) вилоятларида кузатилди. Шунингдек, Сурхондарё (19,0 %) ва Наманган (18,2 %), вилоятлари республика даражасидан юқори улушни ташкил этди.

Худудлар бўйича умумий даромадлар таркибида республика ташқарисидан келиб тушган пул ўтказмалари ҳажмининг улуши, % да
(2023 йил январь-июнь ҳолатига)

Фарғона	27,9	Қорақалпоғистон Респ.	16,9
Андижон	26,3	Қашқадарё	16,1
Самарқанд	22,0	Тошкент ш.	16,0
Хоразм	21,9	Сирдарё	10,1
Сурхондарё	19,0	Жиззах	7,9
Наманган	18,2	Тошкент	4,4
Бухоро	17,2	Навоий	4,0

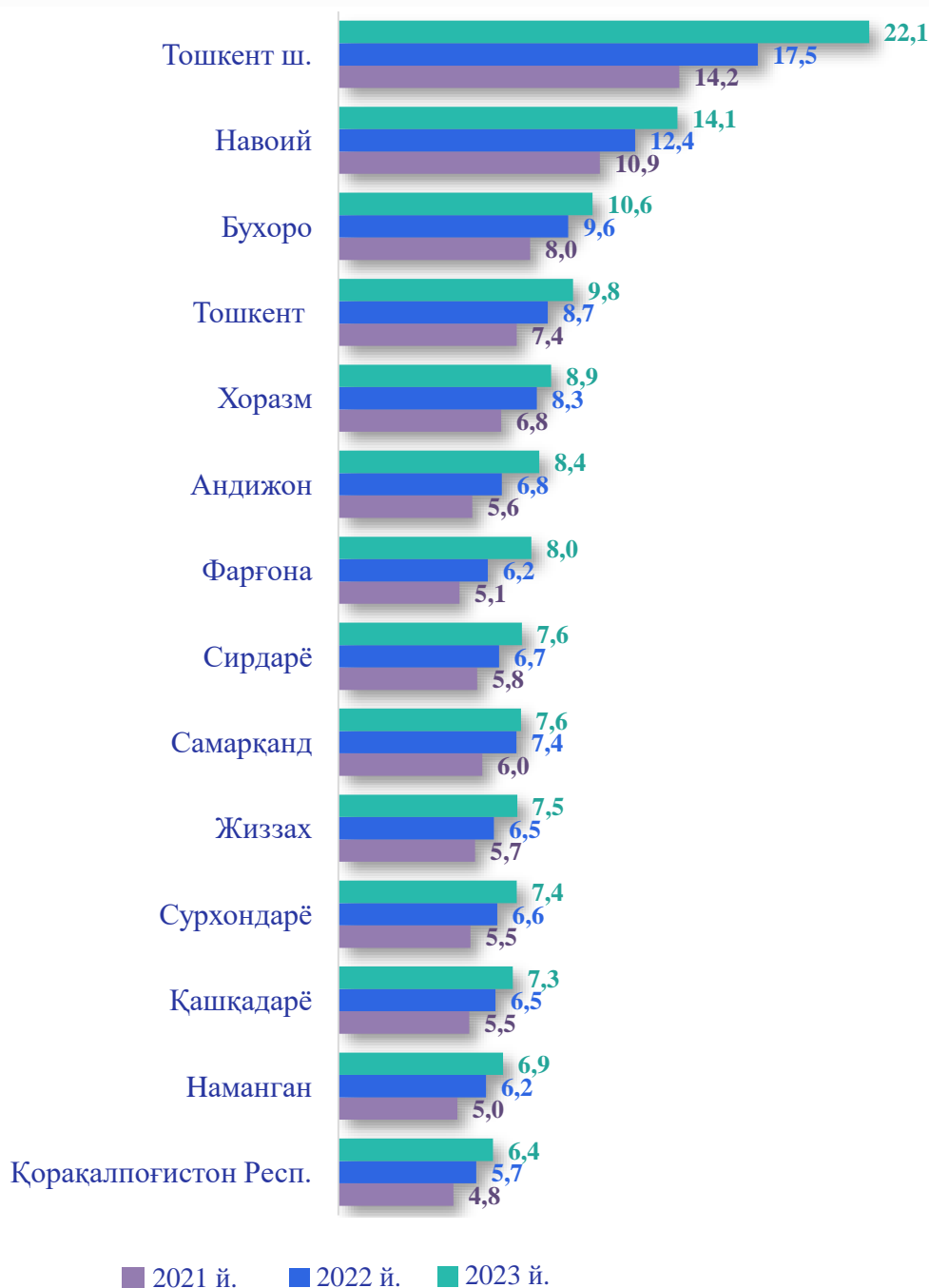
2- БЎЛИМ. ХУДУДЛАР КЕСИМИДА АҲОЛИ ДАРОМАДЛАРИ ТЎҒРИСИДА МАЪЛУМОТ

Ўзбекистон Республикаси худудлари бўйича
аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлар ҳажми
(2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига, минг сўм)

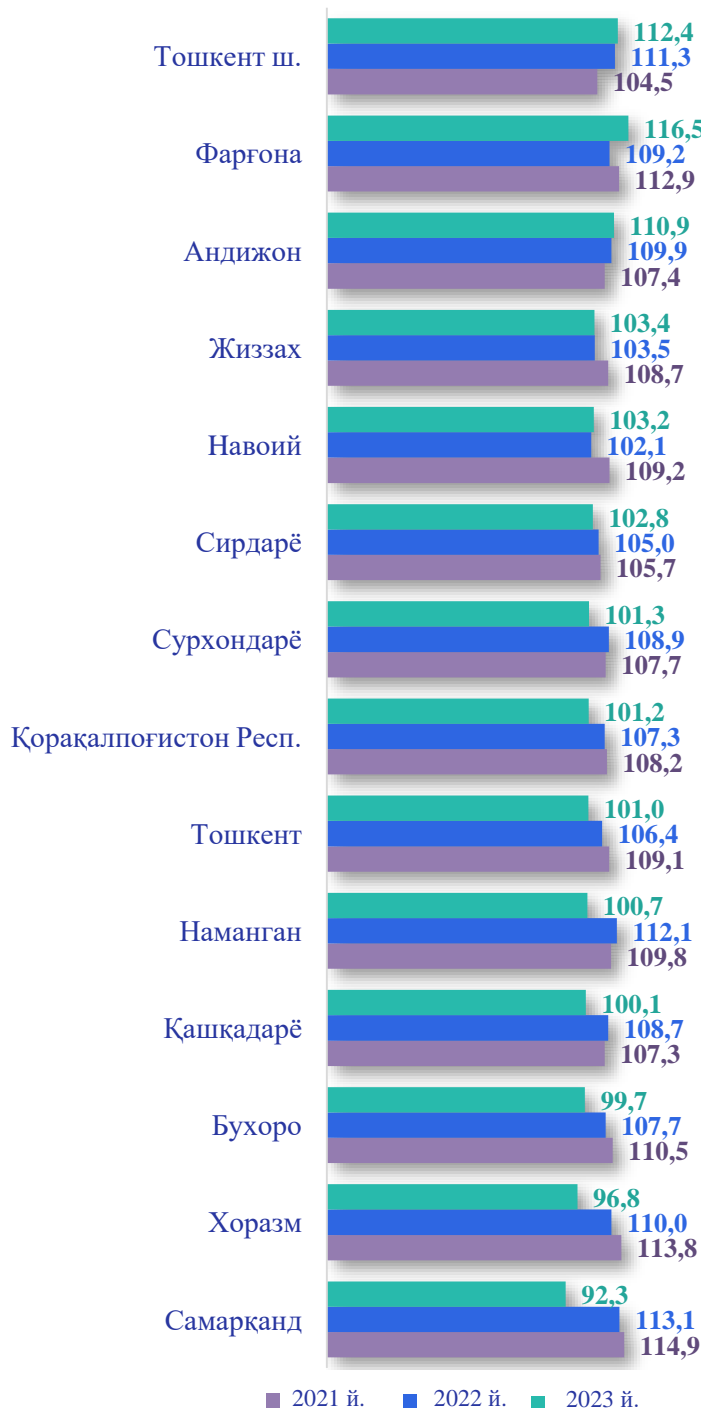

Дастлабки маълумотларга кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасида аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлар **9,3** млн. сўми ташкил этди. Аҳоли жон бошига ўртача умумий даромадлар бўйича Тошкент шаҳри (**22,1** млн. сўм), Навоий (**14,1** млн. сўм), Бухоро (**10,6** млн. сўм) ва Тошкент (**9,8** млн. сўм) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткичлар қайд этилди.

**Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича
аҳоли жон бошига умумий даромадлар ҳажмининг ўзгариши, млн сўм
(январь-июнь ҳолатига)**

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича аҳоли жон бошига ўртача
умумий даромадларнинг реал ўсиш суръатлари, % да
(январь-июнь ҳолатига)

Аҳоли жон бошига умумий даромадларнинг энг юқори реал ўсиш суръати Фарғона (**16,5 %**), Тошкент шаҳар (**12,4 %**), ва Андижон (**10,9 %**) вилоятига тўғри келди.

2023 йилнинг январ-июнь ойларида аҳолининг реал умумий даромадлари **304,7** трлн. сўмни ташкил этди ва ўтган йилнинг мос даврига нисбатан **106,5 %** га ўсди, аҳоли жон бошига эса **8 417,0** минг сўмни ва ўсиш суръати **104,3 %** ташкил этди.

Аҳоли жон бошига реал умумий даромадларининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳрида (**19 646,5** минг сўм) кузатилди.

Шунингдек, Навоий (**12 753,8** минг сўм), Бухоро (**9 551,2** минг сўм), ва Тошкент (**8 812,9** минг сўм) вилоятларида республика даражасидан юқори кўрсаткич қайд этилди.

Энг қуйи кўрсаткичлар эса Қорақалпоғистон Республикасида (**5 808,9** минг сўм), Наманган (**6 196,9** минг сўм) ва Қашқадарё (**6 548,9** минг сўм) вилоятларида кузатилди.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари кесимида
аҳолининг реал умумий даромадлари
(2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига)

	Жами, млрд. сўм	Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да	Аҳоли жсон бошига ўртача, минг сўм	Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан, % да
Ўзбекистон Республикаси	304 683,7	106,5	8 417,0	104,3
Қорақалпоғистон Респ.	11 510,3	102,5	5 808,9	101,2
<i>вилоятлар:</i>				
Андижон	25 208,1	113,2	7 550,9	110,9
Бухоро	19 265,7	101,4	9 551,2	99,7
Жиззах	9 948,7	105,7	6 707,1	103,4
Қашқадарё	22 914,5	102,3	6 548,9	100,1
Навоий	13 524,1	105,3	12 753,8	103,2
Наманган	18 670,7	103,0	6 196,9	100,7
Самарқанд	28 367,5	94,3	6 854,2	92,3
Сурхондарё	18 928,6	103,7	6 709,0	101,3
Сирдарё	6 204,5	104,9	6 888,6	102,8
Тошкент	26 497,6	102,9	8 812,9	101,0
Фарғона	29 015,3	118,9	7 262,0	116,5
Хоразм	15 718,8	98,5	7 999,4	96,8
Тошкент ш.	58 507,3	116,0	19 646,5	112,4

Аҳолининг реал умумий даромадлари бу – аҳолининг номинал умумий даромадларини тегишли давр учун истеъмол нархлари индексига бўлиш йўли билан ҳисобланадиган нисбий кўрсаткич.

Аҳоли ихтиёридаги даромад – умумий даромаддан тўғри солиқларни (уларнинг қайтарилишини ҳисобга олган ҳолда), мажбурий йиғимлар ва жарималар ҳамда бир уй хўжалигига бошқа уй хўжалиги томонидан берилган моддий ёрдам пулларини чегириш орқали ҳисобланади.

**Худудлар бўйича аҳоли ихтиёридаги умумий даромадларнинг
реал ўсиш суръатлари**
(2023 йил январь-июнь ҳолатига, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан, % да)

2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, аҳоли ихтиёридаги умумий даромадлар **308,6** трлн. сўмни ташкил этди (реал ўсиш суръати **105,9 %**), аҳоли жон бошига эса **8 526,4** минг сўмни (реал ўсиш суръати **103,7 %**) ташкил этди.

Худудлар бўйича таҳлил қиладиган бўлсак, аҳоли жон бошига ихтиёридаги умумий даромадлар Тошкент шаҳри (**17 923,8** минг сўм) ҳамда Навоий (**13 051,7** минг сўм), Бухоро (**10 011,2** минг сўм), ва Тошкент (**9 062,7** минг сўм) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди.

Энг паст кўрсаткичлар Қорақалпоғистон Республикасида (**5 935,5** минг сўм), Наманган (**6 403,1** минг сўм) ва Қашқадарё (**6 857,8** минг сўм) вилоятларида кузатилди.

Фарғона (**119,2 %**), Тошкент шаҳар (**116,6 %**), Андижон (**111,7 %**) ва Навоий (**105,1 %**) вилоятларида аҳоли ихтиёридаги умумий даромадларининг реал ўсиш суръати ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди.

2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига кўра, аҳоли реал ихтиёридаги умумий даромадлар **277,9** трлн. сўмни ташкил этди, аҳоли жон бошига эса **7 677,3** минг сўмни ташкил этди. Аҳоли жон бошига реал ихтиёридаги умумий даромадлар Қорақалпоғистон Республикасида (**5 352,6** минг сўм), Наманган (**5 783,2** минг сўм), Қашқадарё (**6 182,7** минг сўм) ва Жиззах (**6 312,1** минг сўм) вилоятларида худудлар бўйича энг паст кўрсаткич кузатилган бўлса, Тошкент шаҳри (**15 926,6** минг сўм), Навоий (**11 782,7** минг сўм), Бухоро (**9 024,0** минг сўм) ва Тошкент (**8 166,8** минг сўм) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди.

**Худудлар бўйича аҳоли жон бошига реал ихтиёридаги
умумий даромадларнинг ўсиш суръатлари**
(2023 йил январь-июнь ҳолатига, 2022 йилнинг мос даврига нисбатан, % да)

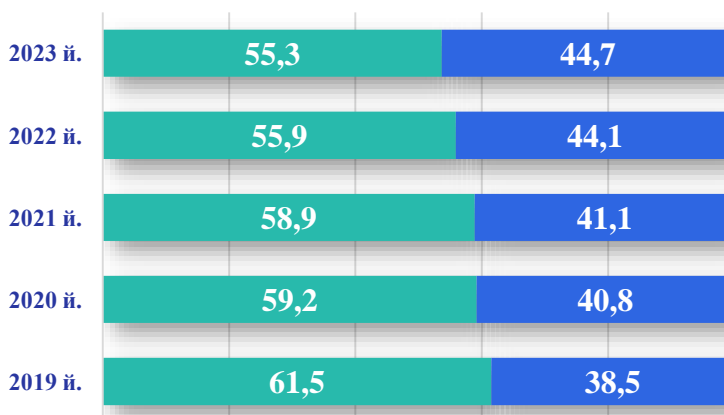

Аҳоли жон бошига реал ихтиёридаги умумий даромадларнинг энг юқори ўсиш суръати Фарғона (**116,8 %**) вилоятида қайд этилди. Шунингдек, Тошкент шаҳрида (**113,0 %**), Андижон (**109,3 %**) ва Навоий (**102,9 %**) вилоятларида ўртача республика даражасидан юқори кўрсаткични ташкил этди.

Аксинча Самарканд (**91,4 %**), Хоразм (**96,6 %**) ва Қашқадарё (**99,3 %**) вилоятларида аҳоли жон бошига реал ихтиёридаги умумий даромадларнинг ўсиш суръатларида паст кўрсаткич қайд этилди.

**3- БЎЛИМ. УМУМИЙ ДАРОМАДЛАР ТАРКИБИДАН,
КИЧИК ТАДБИРКОРЛИКДАН ОЛИНГАН ДАРОМАДЛАР**

**Аҳоли умумий даромадлари ҳажмида
кичик тадбиркорликдан олинган даромадларнинг улуши, % да**

2023 йилнинг январь-июнь ойлари дастлабки маълумотларига кўра, аҳоли умумий даромадлари ҳажмида кичик тадбиркорликдан олинган даромадларнинг улуши **55,3 %** ни ташкил этди. Бу кўрсаткич 2019 йилда юқори улушни **61,5 %** ташкил этган.

Маълумот учун: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2021 йил 21 апрелдаги “Тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш тизимини такомиллаштириш, ишибилармонлик муҳитини янада яхшилаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” ПҚ-5087-сон қарорига мувофиқ, тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланувчиларга кенг имкониятлар яратиб берилмоқда.

Аҳоли умумий даромадлари ҳажмида
кичик тадбиркорликдан олинган даромадларнинг улуши, % да
(2023 йилнинг январь-июнь ҳолатига)

Аҳоли умумий даромадлари таркибида кичик тадбиркорликдан олинган даромадлар Жиззах (63,6 %), Бухоро (62,5 %) ва Сурхондарё (59,9 %) вилоятларида сезиларли улушни эгаллади. Тошкент шаҳри (45,7 %), Навоий вилояти (46,9 %) ва Қорақалпоғистон Республикасида (47,0 %) 50 % дан кам улушни ташкил этди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Аҳоли умумий даромадларини ҳисоблашда Давлат статистика ҳисоботи маълумотларидан, шунингдек, мунтазам равишда статистика органлари томонидан ўтказиб бориладиган яқка тартибдаги тадбиркорлар ва деҳқон хўжаликларининг иқтисодий фаолияти бўйича ҳамда уй хўжаликлари даромадлари ва харажатларини ўрганиш бўйича танланма кузатув маълумотларидан, бундан ташқари Молия вазирлиги, Бюджетдан ташқари Пенсия жамғармаси, Марказий банк, Халқ банки, Давлат солиқ қўмитаси томонидан аҳолига ҳисобланган даромадлар, ижтимоий тўловлар ва солиқ тўловлари тўғрисидаги умумлашган маълумотлардан фойдаланилади.

Аҳолининг умумий даромадлари доимий ёки такрорланувчи хусусиятга эга бўлган, йиллик ёки ундан кам вақт оралиғидаги даврда, уй хўжалиги ёки унинг алоҳида аъзоларига тушадиган пул ва натура шаклидаги тушумлардан ташкил топади.

Аҳолининг бирламчи даромадлари ишлаб чиқаришдан олинган даромадлар ва мол-мулкдан олинган даромадлардан ташкил топади.

Ишлаб чиқаришдан олинган даромадларга меҳнат фаолиятдан олинган даромад ва шахсий истеъмол учун ишлаб чиқарилган шахсий хизматлардан олинган даромадлар киради.

Меҳнат фаолиятдан олинган даромад ёлланма ишчиларнинг ва мустақил равишда банд бўлган аҳолининг даромадидан таркиб топади.

Ёлланма ишчиларнинг даромади бу меҳнатга ҳақ тўлашнинг яширин (яъни, бирламчи ва бухгалтерия ҳисобида акс эттирилмасдан иш берувчи томонидан амалга оширилган тўловлар) қисмини қўшган ҳолда пул ва натура (товарлар ёки хизматлар кўринишида) шаклида меҳнатга ҳақ тўлаш кўринишидаги даромадлар.

Мустақил равишда банд бўлишдан олинган даромад – мустақил равишда ташкиллаштирилган ва уй хўжалиги аъзолари жалб қилинган меҳнат жараёни натижасида олинган даромадлар.

Шахсий истеъмол учун ўзида ишлаб чиқарилган хизматлардан олинган даромадларга бозор учун мўлжалланмаган ва уй-жой эгалари томонидан фойдаланилаётган турар-жой хизматларининг шартли равишда ҳисобланган қиймати киради.

Мол-мулкдан олинган даромадлар (мулкий даромадлар) деганда мулкий эгалик қилиш ҳуқуқи бўлган молиявий ва номолиявий активларни бошқа шахсларга фойдаланиш учун беришдан уй хўжаликларига тушган тушумлар тушунилади.

Фоишлар – банк ҳисоб-рақамларидан, кредит уюшмалари ёки бошқа молиявий муассасаларга қўйилган омонатлардан, депозит сертификатлари, давлат облигациялари, заёмлар ва қимматли қоғозлар бўйича ҳамда бошқа шахсларга берилган қарздорлик мажбуриятлари ва кредитлар бўйича олинган тўловлари.

Дивидендлар – сармоядор (жисмоний шахс)нинг корхонада ишлаши ёки ишламаслигидан қатъий назар, корхонага сармоя киритиши натижасида олинган тушумлар.

Муаллифлик ҳақи – яратилган адабий асарлар, ихтиролар ва муаллифлик ҳуқуқи берилган (яъни, нафақат муаллифга (яратувчига) тўланиши мумкин бўлган, балки бошқа мулкдорларга, масалан, меросхўрга ҳам тўланадиган) бошқа патентланган материаллар учун эгаси томонидан олинган муаллифлик мукофотлари.

Рента – жисмоний шахс томонидан бошқа юридик ёки жисмоний шахсга ишлаб чиқарилмаган активларни (масалан, ер майдони) фойдаланишга беришидан олинган ижара тўловлари.

Трансфертлар – уй хўжалиқларига бошқа уй хўжалиқларидан, давлат томонидан, юридик шахслардан, чет элдан келиб тушадиган ҳамда келгусида қайтарилиши шарт бўлмаган товарлар, хизматлар ва активлардир.

Пенсиялар – қонунчиликда назарда тутилган, яъни маълум бир ёшга етганлиги, ногиронлик, боқувчисини йўқотганлиги, шунингдек, қонунчиликка асосан таъсис этилган тизимларга кирмайдиган (масалан, иш берувчи томонидан таъсис этилган) ижтимоий таъминот бўйича мунтазам амалга ошириладиган пул тўловлари.

Нафақалар – қонунчиликда назарда тутилган ҳолатларда, яъни меҳнат қобилиятини қисман ёки тўлиқ йўқотганлик, оғир моддий аҳвол, болали оилаларни қўллаб қувватлаш мақсадида, қариндошларнинг ўлими сабабли, ишсизлик бўйича нафақалар ва шунга ўхшаш ҳолатларда мунтазам ёки бир марта амалга ошириладиган пул тўловлари.

Стипендия – олий таълим муассасаларининг талабаларига тўланадиган ҳар ойлик пул таъминоти, шунингдек, жисмоний шахсларга, шу жумладан, хорижий давлатлардан ажратиладиган ўқув грантлари.

Бошқа жорий трансфертларга уй хўжалигига бошқа юридик ва жисмоний шахслар томонидан (мунтазам молиявий ёрдамлар, масалан, алиментлар, болалар ёки ота-оналар томонидан бериладиган моддий ёрдамлар, нотижорат ҳомийлик ташкилотларидан, касаба уюшмаларидан ва шунга ўхшашлардан мунтазам равишда тўланадиган) амалга ошириладиган тўловлар киради. Шунингдек, бошқа жорий трансфертлар тоифасига чет элдан, шу жумладан, жисмоний шахслар томонидан меҳнат фаолиятини амалга оширишдан олинган пул ўтказмалари киради.

Аҳолининг реал умумий даромадлари бу – аҳолининг номинал умумий даромадларини тегишли давр учун истеъмол нархлари индексига бўлиш йўли билан ҳисобланадиган нисбий кўрсаткич.

Аҳоли ихтиёридаги даромад – умумий даромаддан тўғри солиқларни (уларнинг қайтарилишини ҳисобга олган ҳолда), мажбурий йиғимлар ва жарималар ҳамда бир уй хўжалигига бошқа уй хўжалиги томонидан берилган моддий ёрдам пулларини чегириш орқали ҳисобланади.

Аҳолининг ихтиёридаги реал умумий даромадлари – бу аҳолининг ихтиёридаги умумий даромадларининг номинал ўсиш суръатларини тегишли даврдаги товарлар ва хизматлар истеъмол нархлари индексига бўлиш йўли билан ҳисобланган нисбий статистик кўрсаткич.

XV. ЮРИДИК ШАХС МАҚОМИГА ЭГА БЎЛГАН КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАРДА ИШЛОВЧИ ХОДИМЛАРНИНГ ЎРТАЧА ОЙЛИК НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ

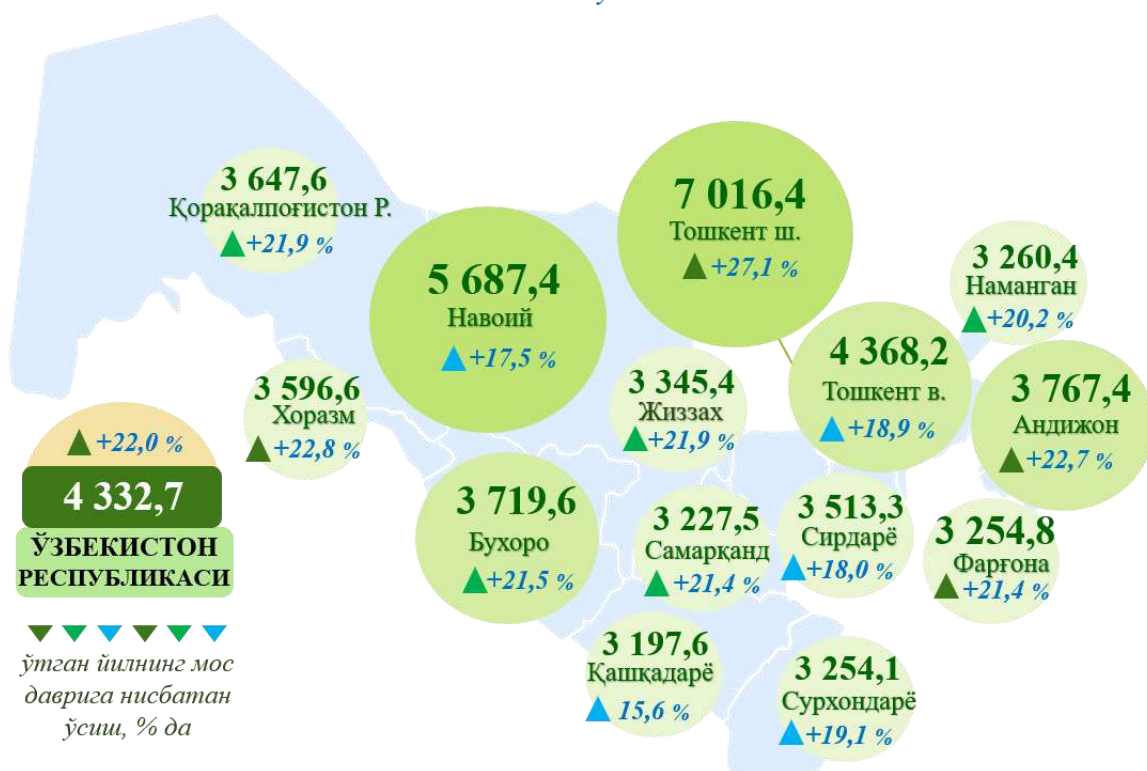
(2023 йил январь-июнь, қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик
субъектларидан ташқари, дастлабки маълумотлар)

Номинал ҳисобланган иш ҳақи – маълум бир давр (соат, ой, йил) мобайнида ходим томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулот (бажарилган иш ёки кўрсатилган хизмат) эвазига иш берувчилар томонидан, амалдаги қонун ҳужжатларига асосланган ҳолда солиқ ва бошқа тўловларни ўз ичига олувчи ёлланма ходимнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тарзида жисмоний шахсга пул шаклида ҳисобланган даромадлардан иборат.

1 БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БЎЙИЧА ЎРТАЧА ОЙЛИК НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ

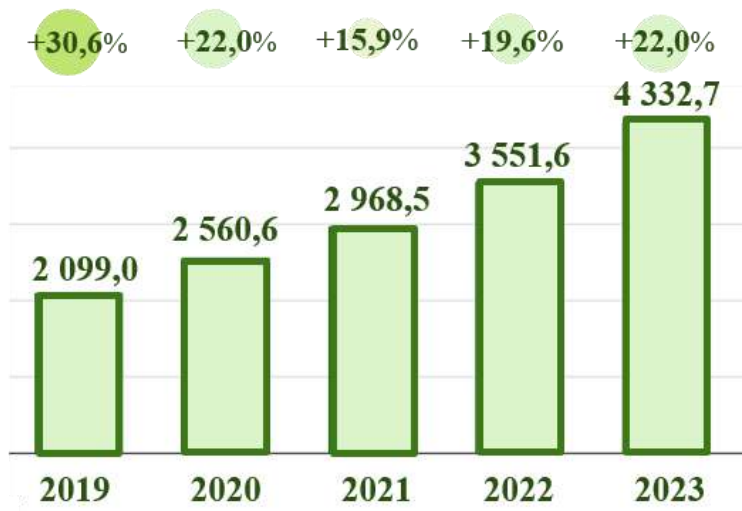
Ўртача ойлик иш ҳақи ҳудудлар кесимида

қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳамда кичик тадбиркорликсиз, январь-июнь,
минг сўмда

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Ўртача ойлик иш ҳақининг йиллар кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўмда

Худудлар кесимида ўртача ойлик иш ҳақи динамикаси
қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳамда кичик тадбиркорликсиз,
январь-июнь, минг сўмда

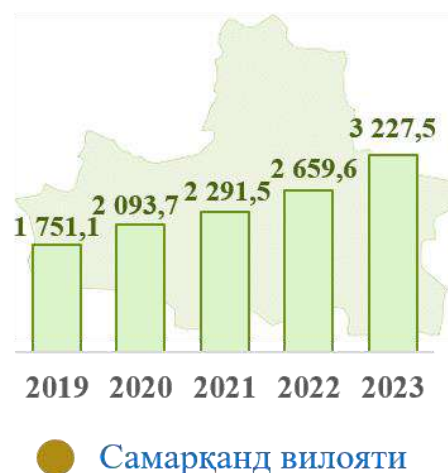
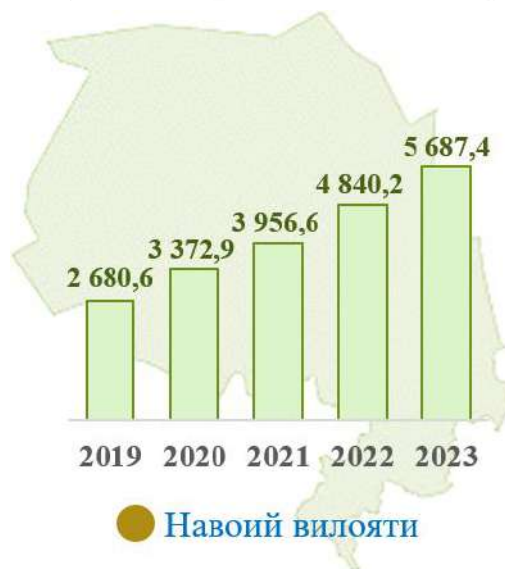
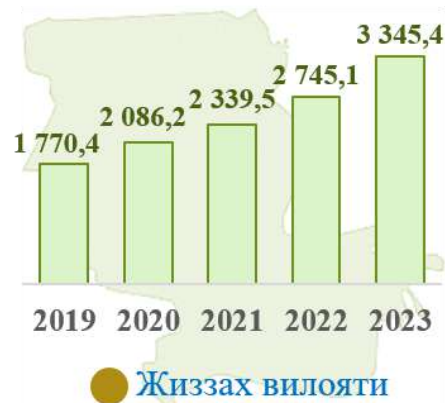
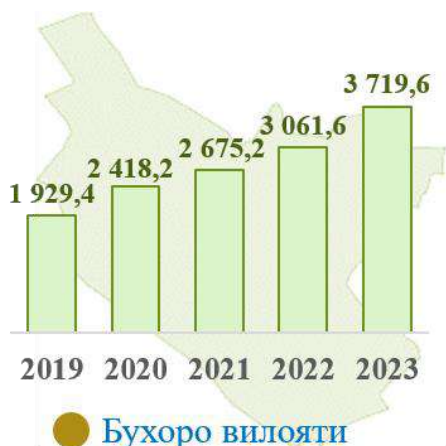
2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳудудлар бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичлари Тошкент шаҳрида (7 016,4 минг сўм), Навоий вилоятида (5 687,4 минг сўм), Тошкент вилоятида (4 368,2 минг сўм), Андижон вилоятида (3 767,4 минг сўм) ҳамда Бухоро вилоятида (3 719,6 минг сўм) кузатилди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳудудлар бўйича ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақининг энг юқори ўсиш суръатлари Тошкент шаҳрида (127,1%), Хоразм вилоятида (122,8%), Андижон вилоятида (122,7%), Жиззах вилоятида (121,9%), Қорақалпоғистон Республикасида (121,9%) ҳамда Бухоро вилоятида (121,5%) кузатилди.

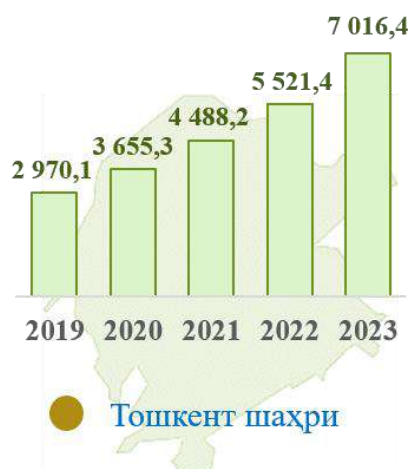
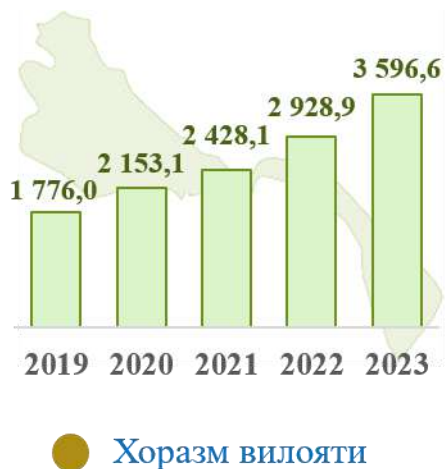
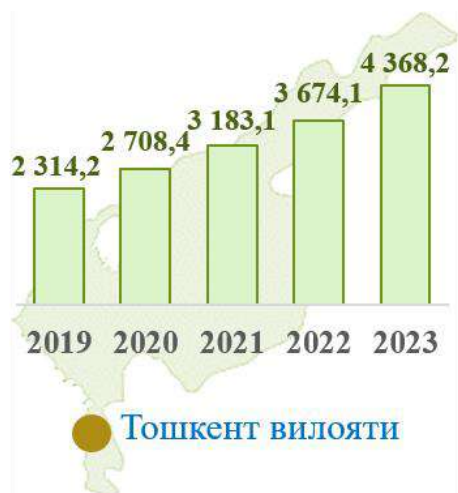
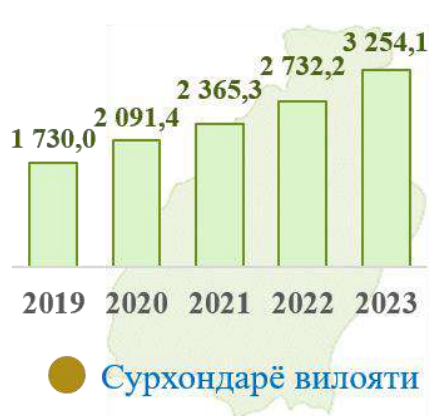
**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Худудлар кесимида ўртача ойлик иш ҳақи динамикаси
қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳамда кичик тадбиркорликсиз,
январь-июнь, минг сўмда

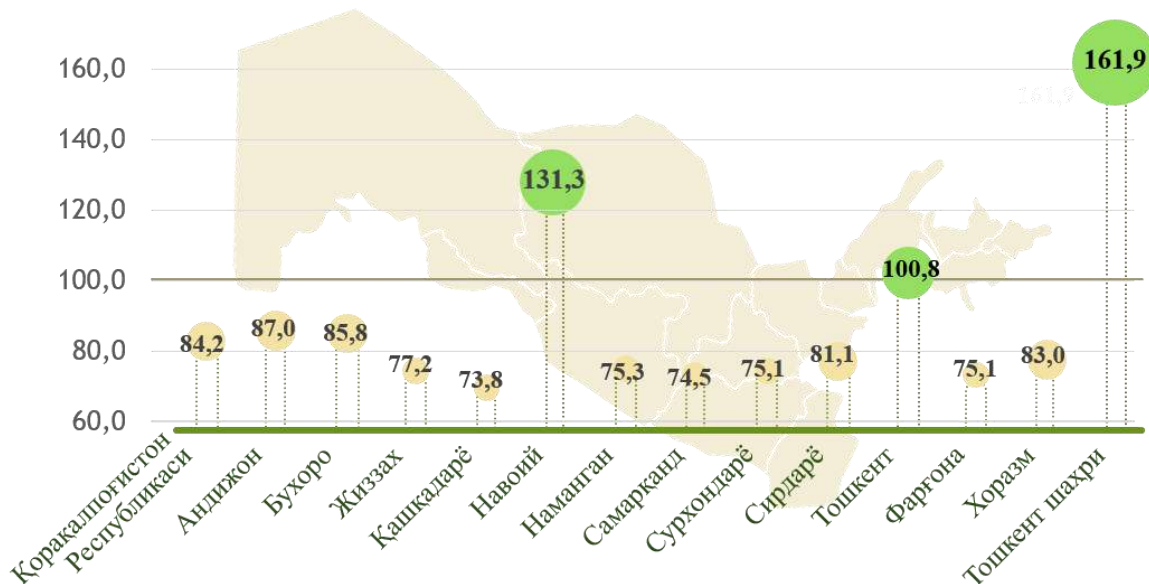
**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Худудлар кесимида ўртача ойлик иш ҳақи динамикаси
қишлоқ хўжалиги корхоналари ҳамда кичик тадбиркорликсиз,
январь-июнь, минг сўмда

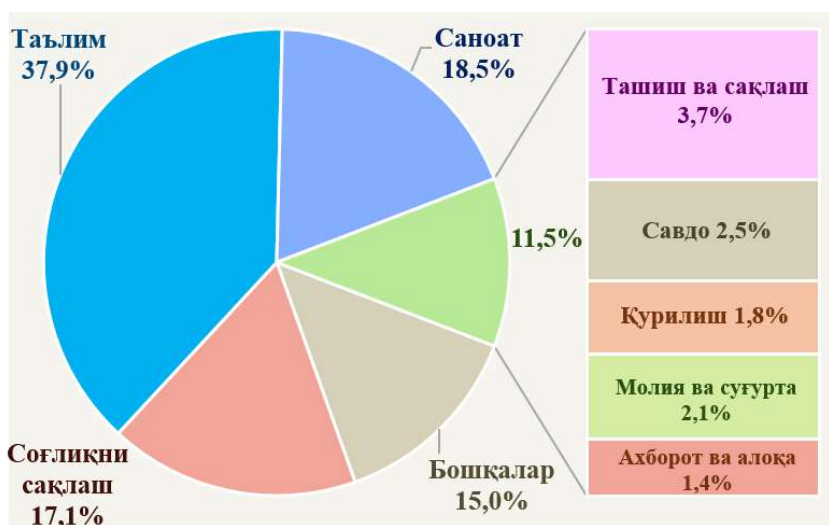
**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Республикадаги ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан
худудлардаги ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь ҳолатида, % да

Иқтисодий фаолият турлари бўйича ходимлар сонининг
жамига нисбатан улуши

(Корхона ва ташкилотларда (қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектларисиз) меҳнат дафтарчалари мавжуд бўлган, ўртача ойлик иш ҳақини ҳисоблашда ҳисобга олинганлар, январь-июнь ҳолатида)

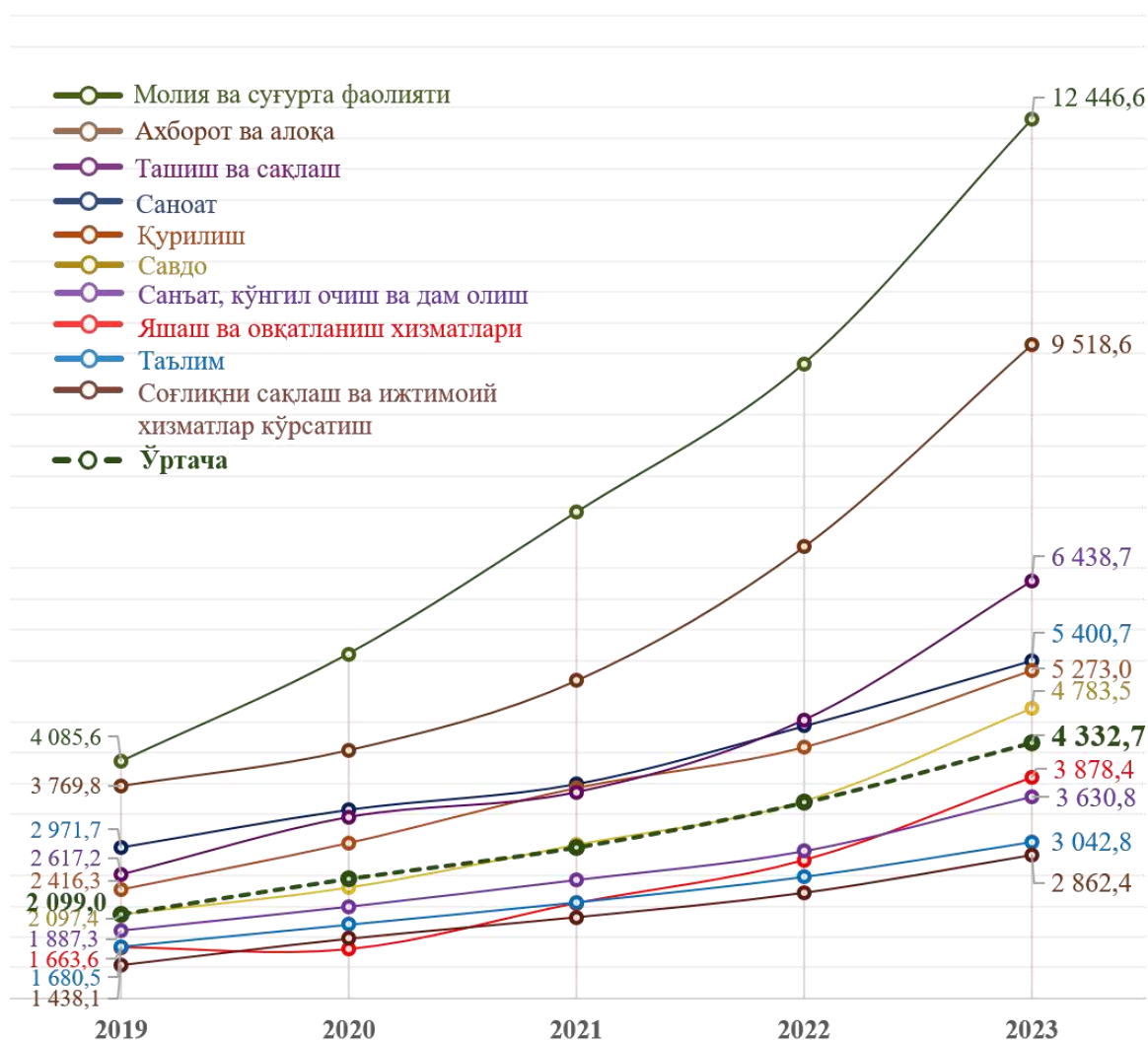
Ўртача ойлик иш ҳақини ҳисоблашда жами
3 090 846
нафар ходим
маълумотларидан фойдаланилган.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Юридик шахс мақомига эга бўлган корхона ва ташилотларда ишловчи ходимларнинг ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақлари (кейинги ўринларда – ўртача ойлик иш ҳақи) ҳар бир иқтисодий фаолият турларида турлича фарқланади.

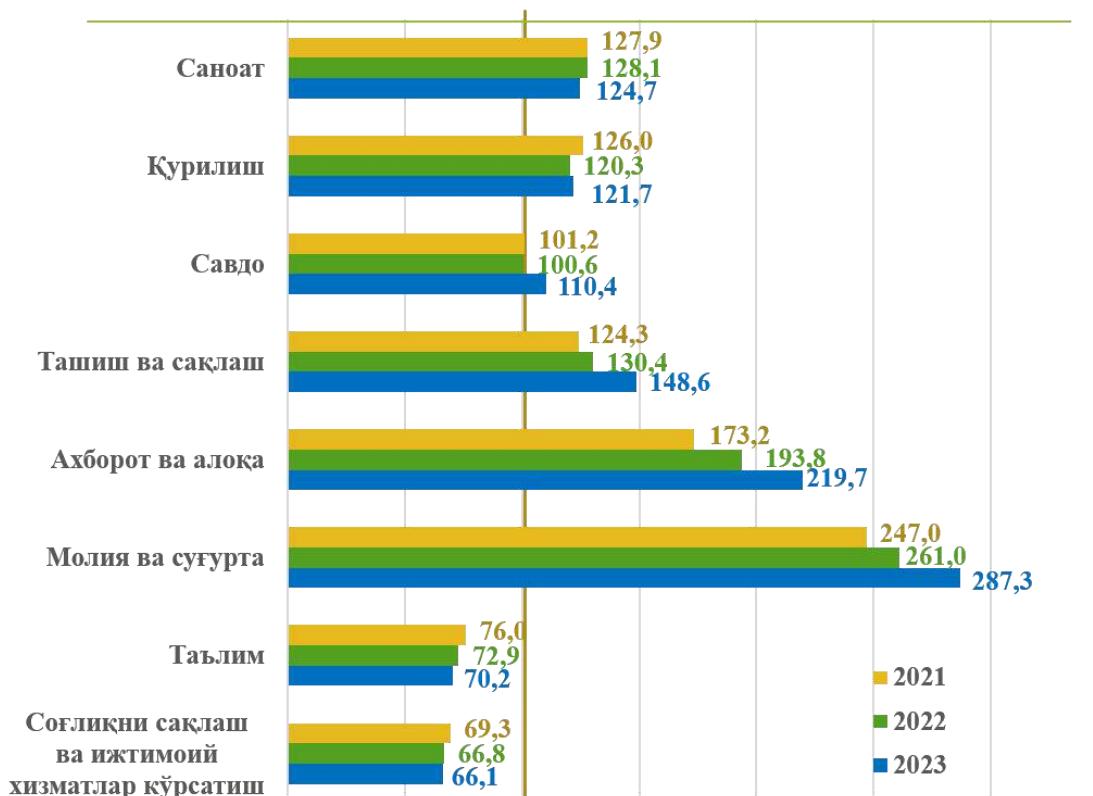
Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи таркибига қўшимча тўловлар, мукофот пуллари, рағбатлантирувчи тўловлар, компенсация ва ишламаган вақти учун тўловлар, шунингдек, жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи ва касаба уюшмасига ажратмалар киради.

**Ўртача ойлик иш ҳақининг тармоқлар бўйича ўзгариш динамикаси,
январь-июнь, минг сўм**

**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Баъзи тармоқлар бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг
Республикадаги ўртача ойлик иш ҳақига нисбати,
январь-июнь, % да,

Маълумот учун:

Меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига сўнгги марта 2023 йил 1 майдан ўзгартириш киритилди ҳамда **980,0** минг сўмга етказилди.

Батафсил
маълумот олиш
учун QR-коддан
фойдаланинг.

SCAN ME

2023 йил январь-июнь ойлари учун ўртача ойлик иш ҳақи кўрсаткичини шакллантиришда қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектлари ҳисобга олинмаган, чунки фермер хўжаликлари ҳамда кичик тадбиркорлик субъектлари йилда бир марта ҳисобот тақдим этиши белгиланган.

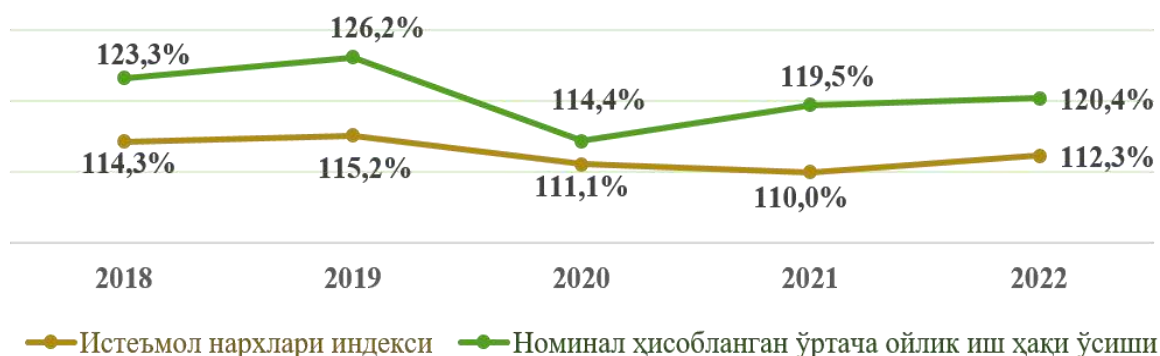
МАЪЛУМОТ
УЧУН

Барча юридик шахслар бўйича ўртача ойлик номинал иш ҳақи

(қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектлари билан бирга, январь-декабрь)

**Йиллар кесимида номинал ҳисобланган ўртача ойлик иш ҳақи
(қишлоқ хўжалиги ва кичик тадбиркорлик субъектлари билан бирга)
ва истеъмол нархлари индекси кўрсаткичлари**

Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан жорий йилнинг 28 март куни “Иш ҳақи, пенсиялар ва нафақалар миқдорини ошириш тўғрисида”ги ПФ-45 сонли Фармон имзоланди. Ушбу Фармонга кўра, Пенсия ва нафақалар 1 апрелдан 7 фоизга, бюджет ташкилотлари ходимларининг иш ҳақи ва базавий ҳисоблаш миқдори эса 1 майдан 7 фоизга оширилган.

Шу билан бирга Ўзбекистонда бюджет ташкилотларида иш ҳақи, пенсия ва нафақалар 2023 йил 1 сентябрдан яна 10 фоизга ошириш режалаштирилган.

**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

2022-2023 йилларда ўртача ойлик иш ҳақининг ойлар кесимидаги
динамикаси, минг сўм

2 БЎЛИМ. ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ ТУРЛАРИДА ЎРТАЧА ОЙЛИК
НОМИНАЛ ҲИСОБЛАНГАН ИШ ҲАҚИ

Иқтисодий фаолият турлари кесимида ўртача ойлик иш ҳақи,
январь-июнь, минг сўм

2023 йил январь-июнь ойларида иқтисодий фаолият турлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг баланд кўрсаткичи – модия ва суғурта соҳасига тўғри келиб, 12 446,6 минг сўмни ташкил этди.

Шунингдек, ахборот ва алоқа соҳаси 9 518,6 минг сўмни, ташиш ва сақлаш соҳаси 6 438,7 минг сўмни ва саноат соҳаси 5 400,7 минг сўмни ташкил этиб, ўртача ойлик иш ҳақига нисбатан юқори кўрсаткични ташкил қилди. Таълим (3 042,8 минг сўм) ҳамда соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиши (2 862,4 минг сўм) соҳалари эса бошқа соҳаларга нисбатан энг куйи поғоналарда эканлигини кўришимиз мумкин.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Саноат соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

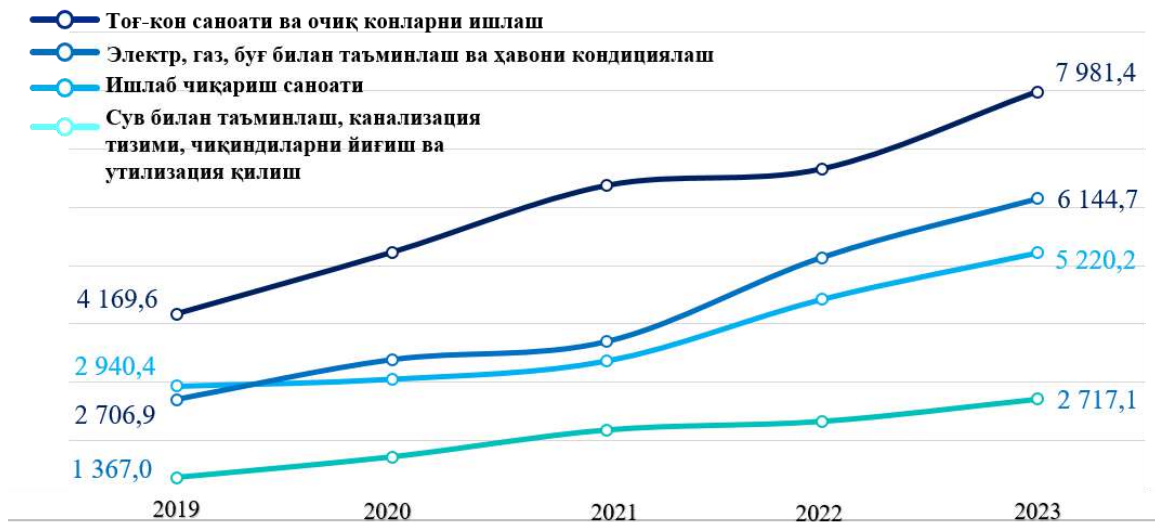
Саноатнинг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи,
январь-июнь, минг сўмда

Саноатнинг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи тоғ-кон саноати ва очик қонларни ишлаш тармоғи (7 981,4 минг сўм), электр, газ, буғ билан таъминлаш ва ҳавони кондициялаш (6 144,7 минг сўм) ҳамда ишлаб чиқариш саноатида (5 220,2 минг сўм) кузатилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Саноат соҳасида тармоқлар бўйича иш ҳақи ўзгариши динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

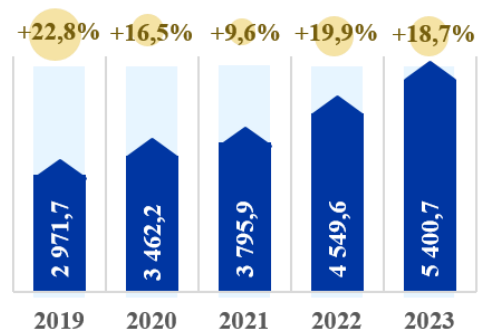

Ҳудудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

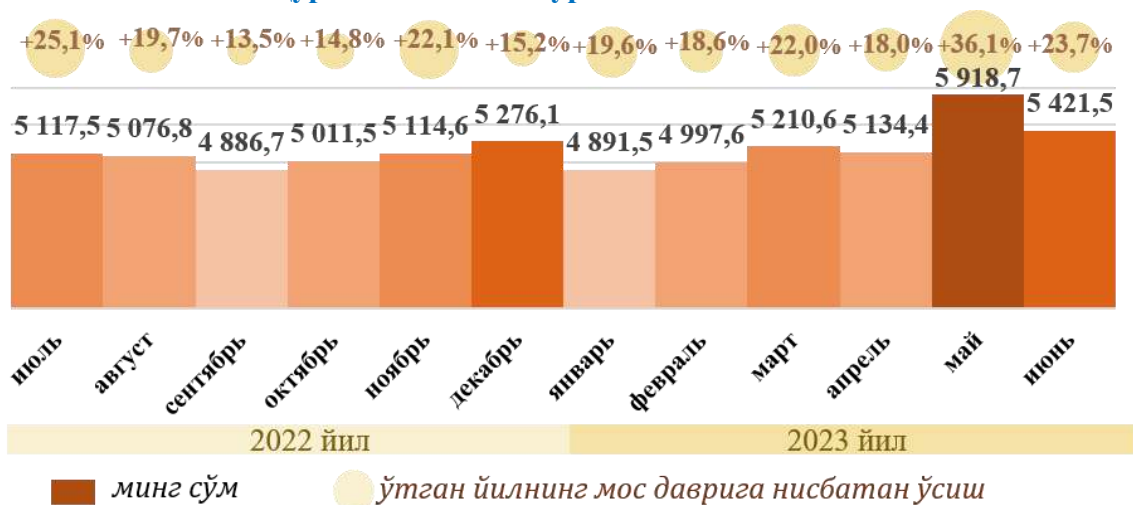
● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш

Ўртача ойлик иш
ҳақининг йиллар
кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

Саноат иқтисодий фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Навоий вилояти (8 175,3 минг сўм), Тошкент шаҳри (6 302,9 минг сўм), Тошкент (5 491,8 минг сўм), Қашқадарё (5 343,0 минг сўм), Андижон (5 271,6 минг сўм) вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида (4 789,0 минг сўм) кузатилди.

Қурилиш соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

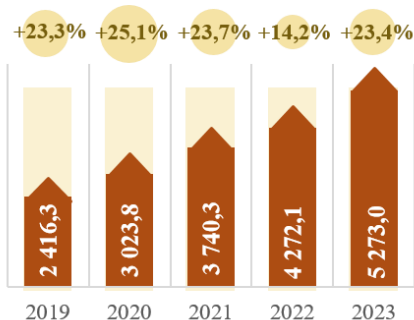

Худудлар кесимида, январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш (камайиш)

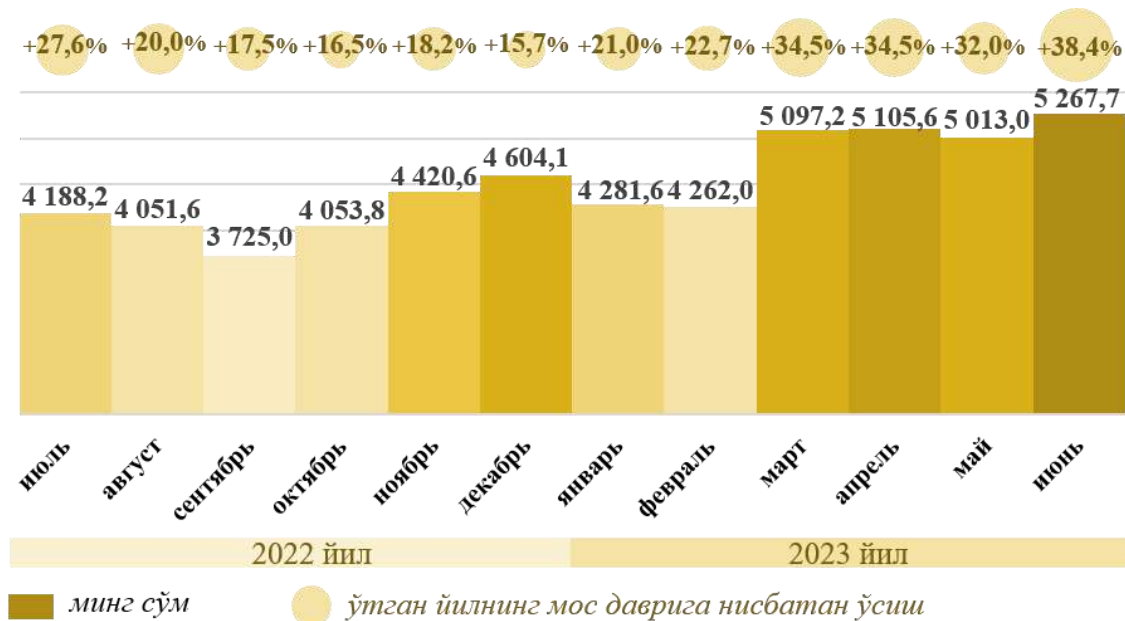
Ўртача ойлик иш ҳақининг йиллар кесимидаги динамикаси, январь-июнь, минг сўм

Қурилиш фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент вилояти (8 592,2 минг сўм), Навоий вилояти (6 607,9 минг сўм) ҳамда Тошкент шаҳри (5 650,0 минг сўм)да қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал ҳисобланган иш ҳақи

Савдо соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

Савдо соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь, минг сўмда

4 694,2

Автомобиль ва мотоциклларнинг савдосидан ташқари чакана савдо

4 781,2

Автомобиль ва мотоциклларнинг савдосидан ташқари улгуржи савдо

5 787,3

Автомобиль ва мотоциклларнинг улгуржи ва чакана савдоси ва уларни таъмирлаш

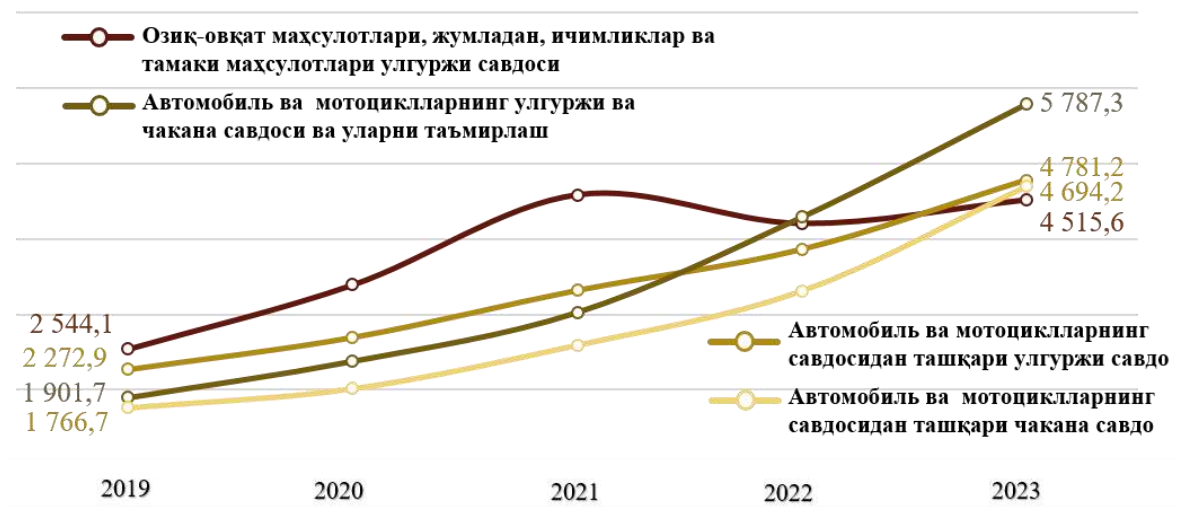

4 515,6

Озиқ-овқат маҳсулотлари, жумладан, ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари улгуржи савдоси

Савдо соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи автомобиль ва мотоциклларнинг улгуржи ва чакана савдоси ва уларни таъмирлаш соҳасида (5 787,3 минг сўм), энг паст кўрсаткич эса озиқ-овқат маҳсулотлари, жумладан, ичимликлар ва тамаки маҳсулотлари улгуржи савдосида (4 515,6 минг сўм) кузатилди.

Савдо соҳасида тармоқлар бўйича иш ҳақи ўзгариши динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

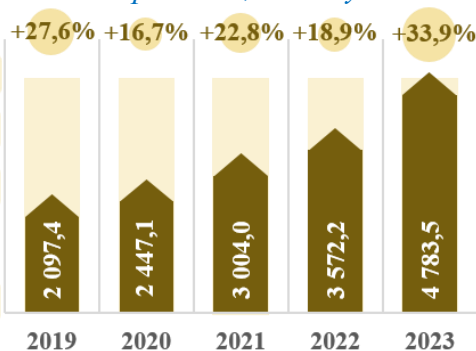

Ҳудудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш (камайиш)

Ўртача ойлик иш ҳақининг
йиллар кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

Савдо фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (5 575,1 минг сўм), Бухоро вилоятида (4 469,7 минг сўм) ва Қорақалпоғистон Республикасида (3 645,2 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Андижон вилоятида (142,5%), Самарқанд вилоятида (142,0%), Бухоро вилоятида (139,4%) ва Қорақалпоғистон Республикасида (135,5%) қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Ташиш ва сақлаш соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

Ташиш ва сақлаш иқтисодий фаолият турининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь, минг сўмда

7 711,6

Омбор хўжалиги
ва ёрдамчи транспорт
фаолияти

5 867,9

Қуруқликдаги
ва қувур транспорти

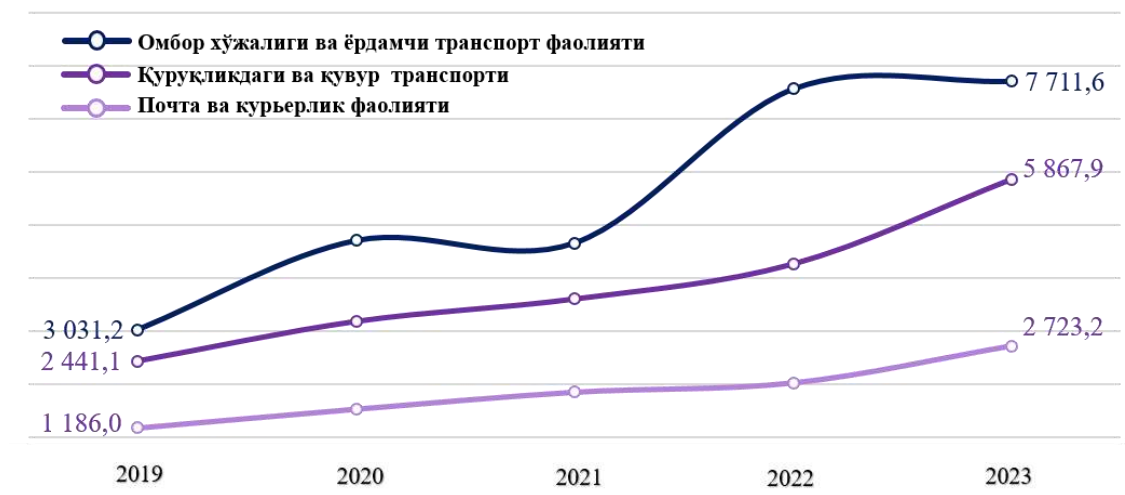
2 723,2

Почта ва
куррьерлик фаолияти

Ташиш ва сақлаш иқтисодий фаолият турининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи омбор хўжалиги ва ёрдамчи транспорт фаолиятида (7 711,6 минг сўм), энг паст кўрсаткич эса почта ва куррьерлик фаолиятида (2 723,2 минг сўм) кузатилди.

**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Ташиш ва сақлаш соҳасида тармоқлар бўйича
иш ҳақи ўзгариши динамикаси, январь-июнь, минг сўм

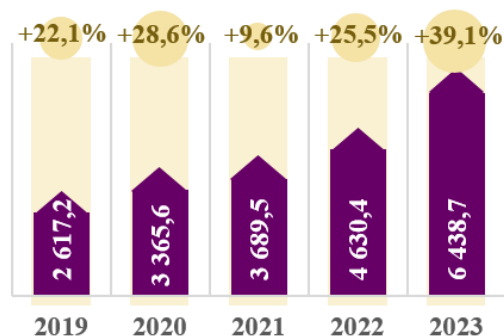

Худудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш

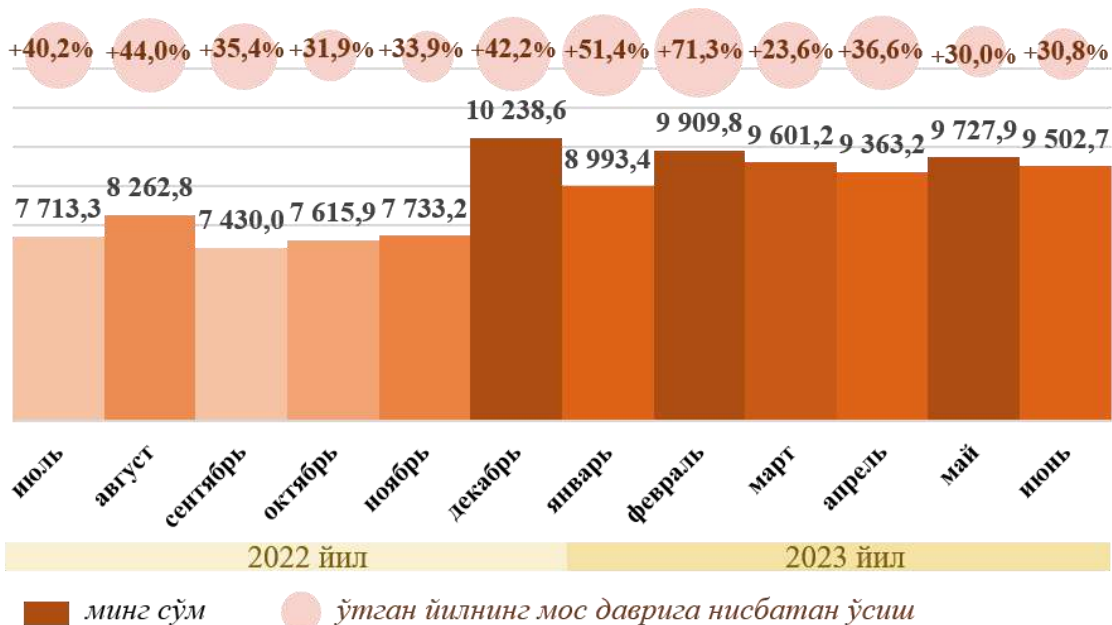
Ўртача ойлик иш ҳақининг
йиллар кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

Ташиш ва сақлаш иқтисодий фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (7 449,6 минг сўм), Хоразм вилояти (6 919,7 минг сўм), Бухоро вилоятида (6 454,1 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Андижон вилоятида (166,6%), Наманган вилоятида (152,8%), Қашқадарё вилоятида (149,8%) ва Жиззах вилоятида (147,2%) қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Ахборот ва алоқа соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

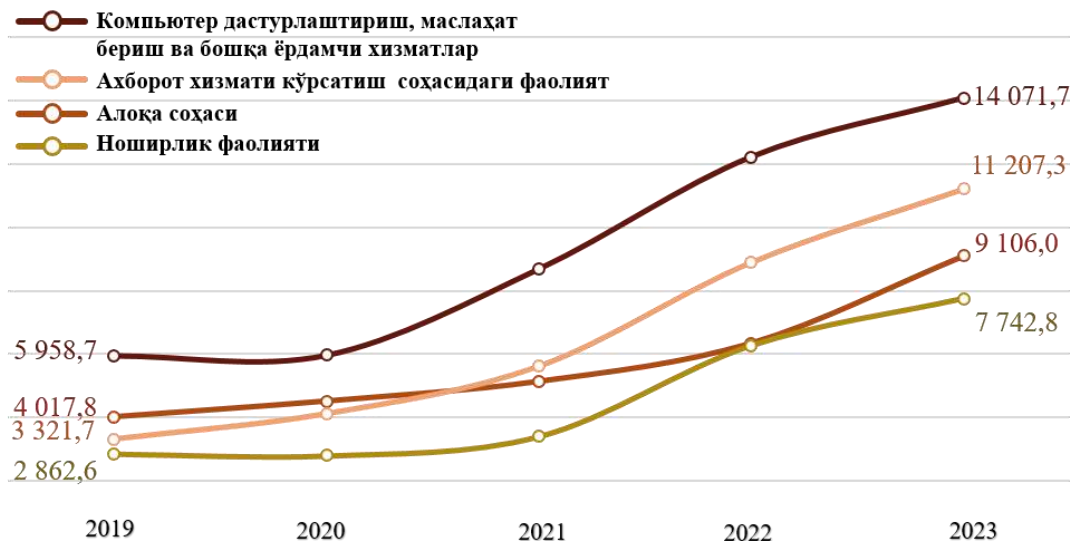

Ахборот ва алоқа соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь, минг сўмда

Ахборот ва алоқа соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи компьютер дастурлаштириш, маслаҳат бериш ва бошқа ёрдамчи хизматларда (14 071,7 минг сўм), энг паст кўрсаткич эса ноширлик фаолиятида (7 742,8 минг сўм) кузатилди.

Ахборот ва алоқа соҳасида тармоқлар бўйича иш ҳақи ўзгариши динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

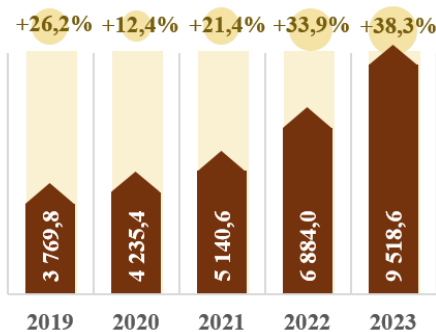

Худудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш

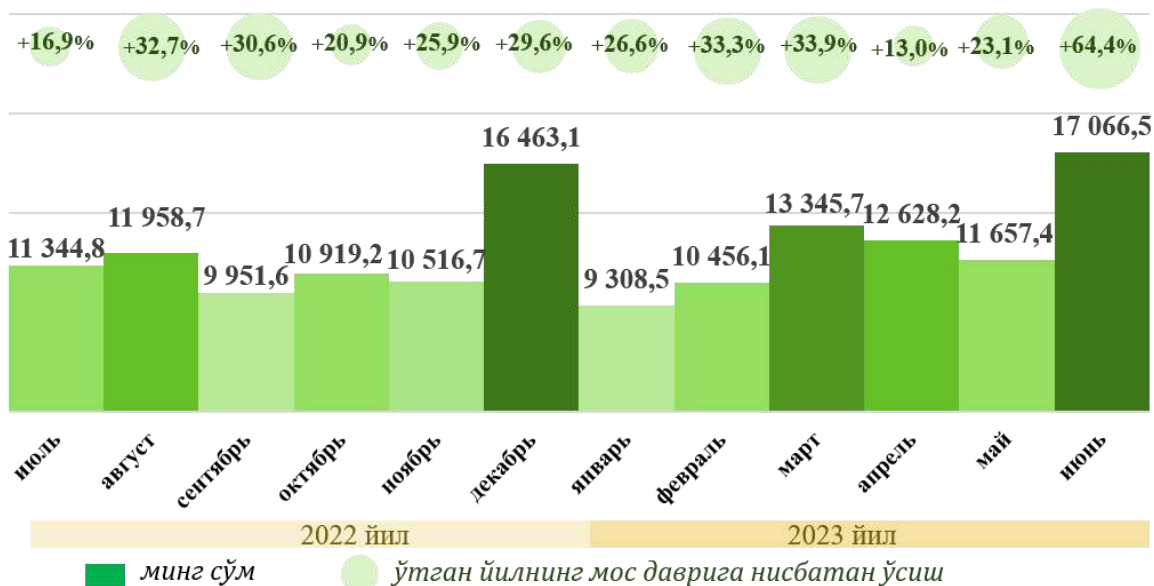
Ўртача ойлик иш
ҳақининг йиллар
кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

Ахборот ва алоқа иқтисодий фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (10 613,8 минг сўм), Фарғона вилояти (8 110,4 минг сўм) ҳамда Бухоро вилоятида (7 741,9 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Фарғона (214,8%), Андижон (207,7%), Қашқадарё (206,1%) ҳамда Сирдарё вилоятларида (203,5%) қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Молия ва суғурта соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

Молия ва суғурта фаолиятининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь, минг сўмда

12 412,4

Суғурталаш ва нафақа таъминотидан ташқари молиявий хизматлар

11 956,8

Мажбурий ижтимоий суғурталашдан ташқари, қайта суғурталаш ва нафақа жамғармалари фаолияти

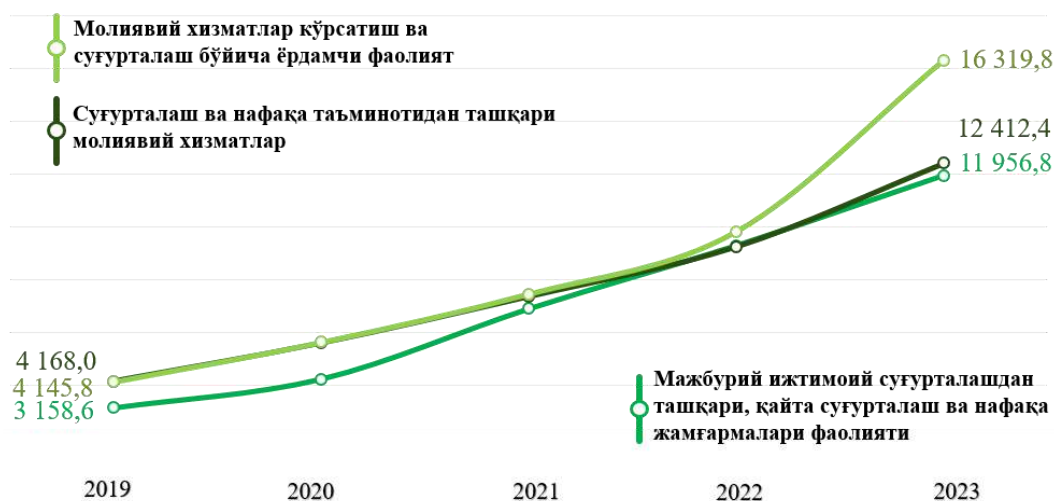

16 319,8

Молиявий хизматлар кўрсатиш ва суғурталаш бўйича ёрдамчи фаолият

Молия ва суғурта фаолияти иқтисодий фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи молиявий хизматлар кўрсатиш ва суғурталаш бўйича ёрдамчи фаолиятда (16 319,8 минг сўм) энг паст кўрсаткичи эса мажбурий ижтимоий суғурталашдан ташқари, қайта суғурталаш ва нафақа жамғармалари фаолиятида (11 956,8 минг сўм) кузатилди.

**Молия ва сўғурта соҳасида тармоқлар бўйича
иш ҳақи ўзгариши динамикаси, январь-июнь, минг сўм**

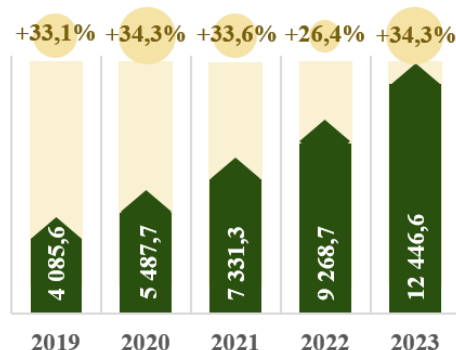

**Худудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм**

Тошкент ш.	15 876,5	+34,4%
Андижон	11 134,9	+24,3%
Навоий	11 119,8	+34,5%
Қорақалпоғистон Р.	10 497,5	+40,4%
Хоразм	10 163,6	+28,4%
Қашқадарё	9 691,1	+36,9%
Жиззах	9 669,6	+24,1%
Бухоро	9 627,5	+21,8%
Тошкент	9 534,6	+33,6%
Фарғона	9 488,7	+30,6%
Самарқанд	8 985,0	+45,8%
Наманган	8 964,7	+36,0%
Сурхондарё	8 776,6	+34,7%
Сирдарё	8 243,8	+29,4%

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш

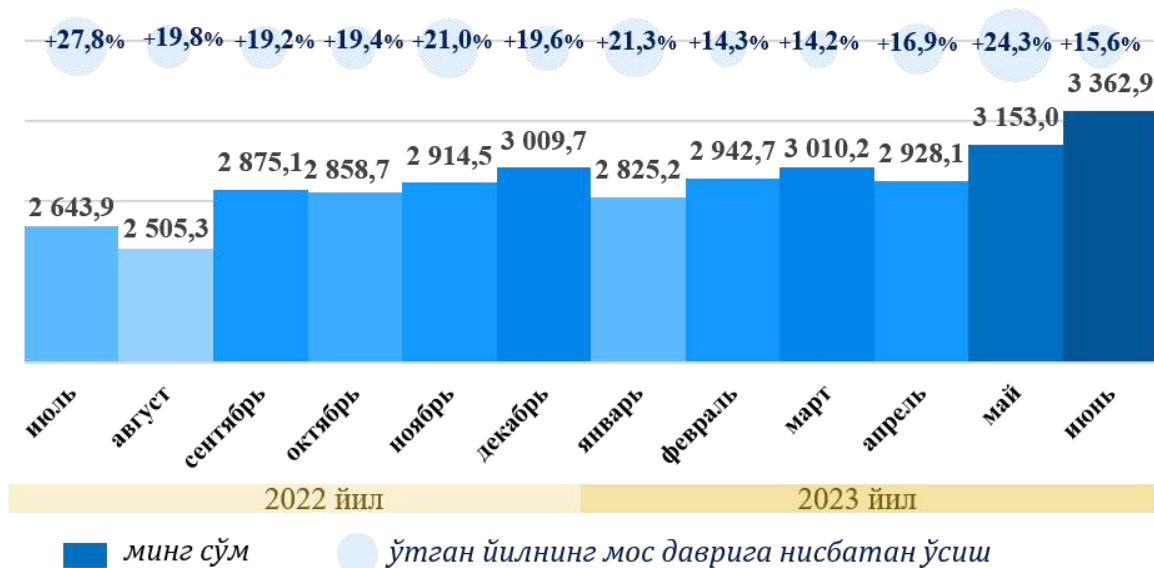
**Ўртача ойлик иш ҳақининг
йиллар кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм**

Молия ва сўғурта фаолияти иқтисодий фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (15 876,5 минг сўм), Андижон (11 134,9 минг сўм) ва Навоий (11 119,8 минг сўм) вилоятларида кузатилди. Юқори ўсиш суръати Самарқанд вилоятида (45,8%), Қорақалпоғистон Республикасида (40,4%) ҳамда Қашқадарё вилоятида (36,9%) қайд этилди.

**Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи**

Таълим соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

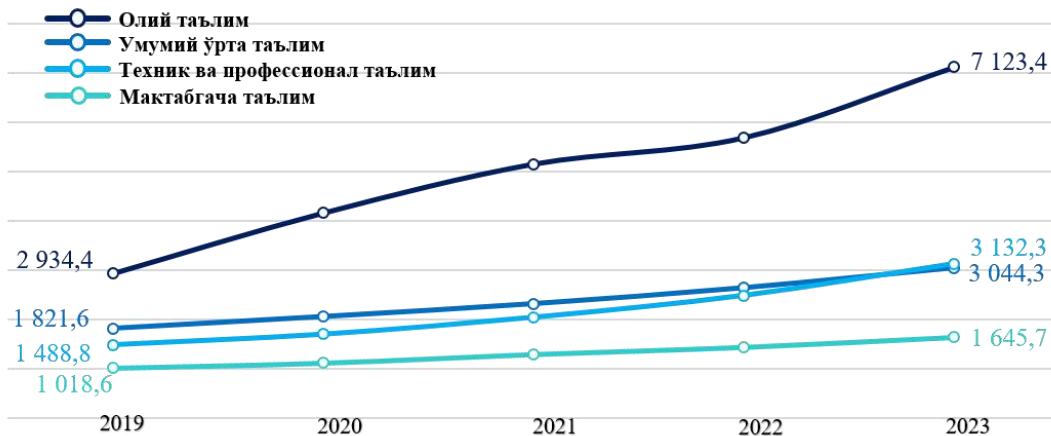

Таълим соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақи, январь-июнь, минг сўмда

Таълим соҳасининг асосий тармоқлари бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи олий таълимда (7 123,4 минг сўм), энг паст кўрсаткич эса мактабгача таълимда (1 645,7 минг сўм) кузатилди.

Таълим соҳасида тармоқлар бўйича иш ҳақи ўзгариши динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

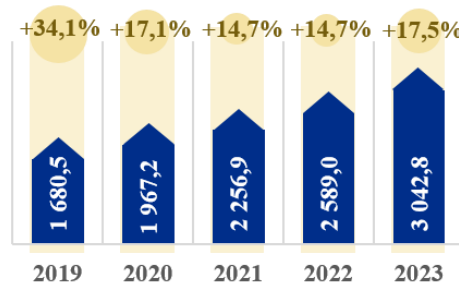

Худудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш

Ўртача ойлик иш
ҳақининг йиллар
кесимидаги динамикаси,
январь-июнь, минг сўм

Таълим соҳаси бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (4 978,2 минг сўм), Наманган (3 023,9 минг сўм) ҳамда Тошкент вилоятларида (2 996,9 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Тошкент шаҳрида (124,1%), Хоразм (119,9%), Жиззах (118,6%) ҳамда Наманган вилоятларида (118,6%) қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш
соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

Худудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

Ўртача ойлик иш ҳақининг
йиллар кесимидаги
динамикаси, январь-июнь,
минг сўм

Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш соҳасининг фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (3 485,9 минг сўм), Хоразм вилояти (3 190,3 минг сўм) ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида (3 169,2 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Хоразм (127,0%) ва Бухоро (124,8%) вилоятларида қайд этилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар
соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

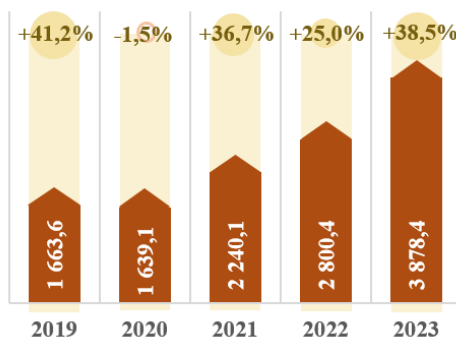

Ҳудудлар кесимида,
январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш (камайиш)

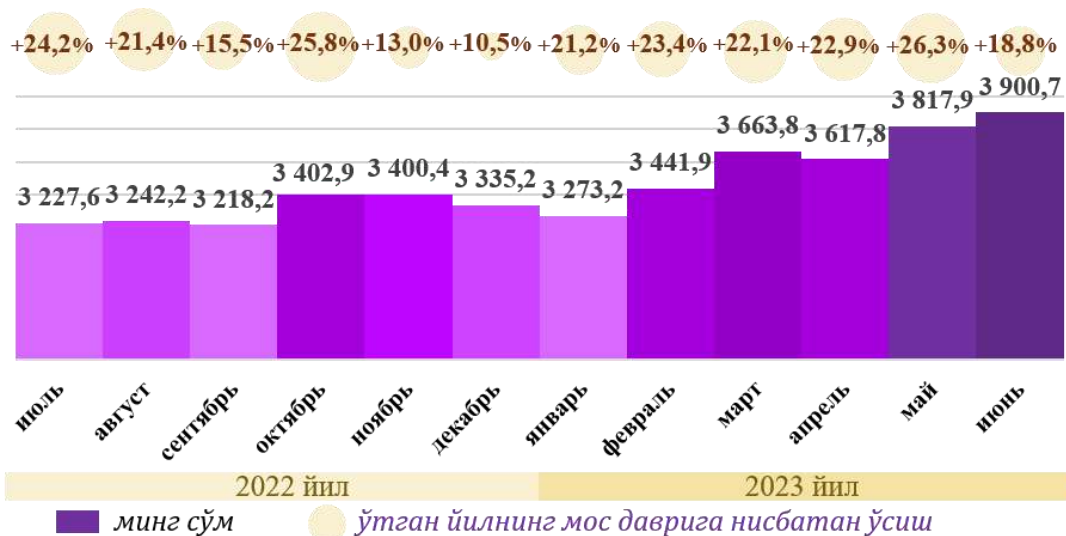
Ўртача ойлик иш ҳақининг
йиллар кесимидаги
динамикаси, январь-июнь,
минг сўм

Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар соҳасининг фаолият тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳри (4 396,3 минг сўм), Самарқанд вилояти (3 926,6 минг сўм) ҳамда Қорақалпоғистон Республикасида (3 796,7 минг сўм) кузатилди.

Ўртача ойлик номинал
ҳисобланган иш ҳақи

Санъат, кўнгили очиш ва дам олиш соҳасида ўртача ойлик иш ҳақи

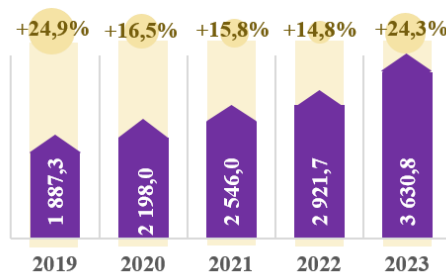

Худудлар кесимида, январь-июнь, минг сўм

● ўтган йилнинг мос даврига нисбатан ўсиш (камайиш)

Ўртача ойлик иш ҳақининг йиллар кесимидаги динамикаси, январь-июнь, минг сўм

Санъат, кўнгили очиш ва дам олиш соҳасининг фаолияти тури бўйича ўртача ойлик иш ҳақининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент вилоятида (5 714,8 минг сўм), Наманган вилоятида (4 286,4 минг сўм) ҳамда Тошкент шаҳрида (4 246,5 минг сўм) кузатилди. Юқори ўсиш суръати Бухоро (38,3%) ҳамда Қашқадарё (37,2%) вилоятларида қайд этилди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Номинал ҳисобланган иш ҳақи – маълум бир давр (соат, ой, йил) мобайнида ходим томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулот (бajarилган иш ёки кўрсатилган хизмат) эвазига иш берувчилар томонидан, амалдаги қонун ҳужжатларига асосланган ҳолда солиқ ва бошқа тўловларни ўз ичига олувчи ёлланма ходимнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тарзида жисмоний шахсга пул шаклида ҳисобланган даромадлардан иборат.

Меҳнат дафтарчалари мавжуд бўлган ходимлар сони – ойнанинг маълум бир санасига, яъни биринчи ёки охириги санасига кўрсатилади. Бунда ҳақиқатда ишлаётганлар, вақтинча ишламаётган, бироқ ишга расман бириктирилганлиги ҳуқуқини сақлаб қолганлар ҳам ҳисобга олинади. Битта ташкилотнинг ичида ички ўриндош сифатида расмийлаштирилган ходим бир киши сифатида ҳисобга олинади. Меҳнат дафтарчалари мавжуд бўлган ходимлар таркибига Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодекси ва бошқа меҳнатга оид қонунчилик ва меъёрий ҳужжатларда келтирилганлар киритилади.

Қуйидаги ходимлар меҳнат дафтарчалари мавжуд бўлган ходимлар таркибига киритилмайди: бошқа ташкилотлардан ўриндошлик бўйича ишга қабул қилинганлар; фуқаролик-ҳуқуқий тусда тузилган шартномалар бўйича иш бажарувчилар; ташкилот томонидан, ишдан ажралган ҳолда, таълим муассасаларига юборилганлар.

Ўртача иш ҳақини ҳисоблаш учун қабул қилинадиган ходимлар сони – ҳомиладорлик ва туғиш бўйича таътилда бўлган, бевосита туғуруқхонанинг ўзидан янги туғилган чақалоқни фарзандликка олиш муносабати билан таътилда бўлган, ҳамда болани унинг қонун ҳужжатларига мувофиқ маълум бир ёшга тўлгунига қадар парвариш қилиш бўйича таътилда бўлган аёллар; таълим муассасаларида ўқиётган ва иш ҳақи сақланмаган ҳолда қўшимча меҳнат таътилида бўлганлар, шунингдек, таълим муассасаларига кириш имтиҳонларини топшириш учун иш ҳақи сақланмаган ҳолда таътилда бўлган ходимларларни инобатга олмаган ҳолда, меҳнат дафтарчалари мавжуд бўлган ва иш ҳақи ҳисобланган ходимларнинг ўртача сонини ифодалайди.

Ҳисобот ойини қўшган ҳолда, йил бошидан ҳисобот давридаги ходимларнинг ўртача сони ўтган жами ойлардаги ходимларнинг ўртача ойлик сонини қўшиш ва олинган суммани ҳисобот давридаги ойлар сонига бўлиш орқали аниқланади.

XVI. ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТ

1 БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНING ДЕМОГРАФИК ҲОЛАТИ

2023 йил январь-июнь, дастлабки маълумотлар

Демография статистикаси – ижтимоий-иқтисодий статистика соҳаларидан бири бўлиб, аҳоли сони, таркиби, аҳоли ёки унинг гуруҳлари жойлашуви ва такрор ҳосил бўлиши билан боғлиқ маълумотларни статистик усуллардан фойдаланган ҳолда йиғиш, қайта ишлаш, ифодалаш ва таҳлил қилиш фаолияти билан шугулланади.

Доимий аҳоли сони
(2023 йил 1 июль ҳолатига)

36 372,3 МИНГ
КИШИ

Тирик туғилганлар сони

434 519 нафар **+5,1%**

Туғилиш коэффициенти

24,2 ‰ **+0,7%**

Вафот этганлар сони

79 767 нафар **-1,4%**

Вафот этиш коэффициенти

4,4 ‰ **-0,2%**

Қайд этилган никоҳлар сони

98 665 та **-9,4%**

Никоҳ тузиш коэффициенти

5,5 ‰ **-0,7%**

Никоҳдан ажралишлар сони

25 422 та **+3,3%**

Никоҳдан ажралиш коэффициенти

1,4 ‰ ўзгармаган

Хориждан кўчиб келганлар сони

1 581 киши

Хорижга кўчиб кетганлар сони

9 004 киши

2 БЎЛИМ. ДОИМИЙ АҲОЛИ СОНИ

Ўзбекистон Республикасининг доимий аҳолиси сони

1 июль ҳолатига

Аҳоли сонининг жинси бўйича тақсимланиши

Эркаклар

50,3 %

18 306,3

минг киши

Аёллар

49,7 %

18 066,0

минг киши

Шаҳар ва қишлоқ жойлар бўйича тақсимланиши

Шаҳар

51,0 %

18 557,5

минг киши

Қишлоқ

49,0 %

17 814,8

минг киши

Шаҳар аҳолисининг жинслар бўйича тақсимланиши

Эркаклар

50,1 %

9 296,2

минг киши

Аёллар

49,9 %

9 261,3

минг киши

Қишлоқ аҳолисининг жинслар бўйича тақсимланиши

Эркаклар

50,6 %

9 010,1

минг киши

Аёллар

49,4 %

8 804,7

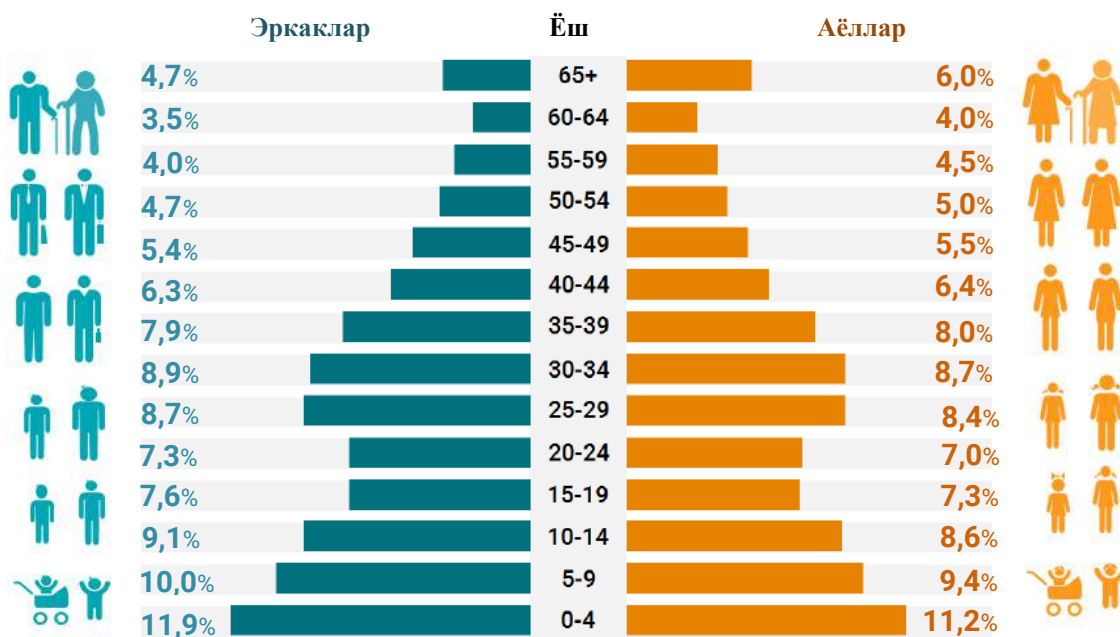
минг киши

2023 йилнинг 1 июль ҳолатига доимий аҳоли сони 36 372,3 минг кишини ташкил этди. Шундан эркаклар сони 18 306,3 минг кишини, аёллар сони 18 066,0 минг кишини, шаҳар аҳолиси сони 18 557,5 минг кишини, қишлоқ аҳолиси сони 17 814,8 минг кишини ташкил этди.

2023 йил 1 июль ҳолатига шаҳар жойлар доимий аҳолисининг 50,1 фоизини эркаклар, 49,9 фоизини эса аёллар ташкил этган. Шунингдек, қишлоқ жойлар доимий аҳолисининг 50,6 фоизини эркаклар, 49,4 фоизини эса аёллар ташкил этган.

Ёш – имкони борича максимал аниқлик билан ўлчанган, тугилган вақтдан жорий дақиқагача бўлган давр оралиғига тенгдир. Масалан, инсонни тугилган вақтини аниқ билган ҳолда айтиш мумкинки, қандайдир вақтда унинг ёши 31 йил 4 ой 13 кун 7 соат 30 минут 28 секундга тенг.

Ёш гуруҳлари ва жинси бўйича аҳоли таркиби 2023 йил 1 январь ҳолатига

2023 йил 1 январь ҳолатига Ўзбекистон Республикасининг доимий аҳолиси таркибини жинси ва ёш гуруҳлари бўйича (65 ёшгача бўлганлар 5 йиллик ёш интервалада, 65 ва ундан юқори ёшдагилар эса жамланган ҳолда) таҳлил қилинганда, эркаклар таркибида 4 ёшгача бўлган болалар энг юқори кўрсаткични, яъни 2160,4 минг кишини ташкил этган. Эркаклар таркибида энг кам аҳоли сони 60-64 ёшлилар хиссасига тўғри келиб, 641,2 минг кишини ташкил этди. Шунингдек, аёллар таркибида ҳам 4 ёшгача бўлган қизлар энг юқори кўрсаткични, яъни 2001,8 минг кишини ташкил этган бўлса, энг кам аёллар сони 60-64 ёшлилар хиссасига тўғри келган, яъни 715,3 минг кишини ташкил этган.

Туғилишда кутилаётган умр давомийлиги 2023 йил 1 январь ҳолатига

Аёллар **Эркаклар**
76,6 ёш **72,1 ёш**

2023 йилнинг 1 январь ҳолатига Ўзбекистон Республикаси аҳолисининг туғилишда кутилаётган ўртача умр кўриш давомийлиги 74,3 ёшни ташкил этган. Эркаклар учун 72,1 ёшга, аёллар учун эса 76,6 ёшга тенг. Шаҳар жойлар учун 74,8 ёшни ташкил этган. Қишлоқ жойлар учун туғилишда кутилаётган ўртача умр кўриш давомийлиги 73,6 ёшни ташкил этган.

Кексайиш коэффициенти – БМТ демографлари томонидан кексайиш жараёнини баҳолаш мақсадида уч босқичли мезон ишлаб чиқилган. Унга кўра, 65 ва ундан юқори ёшдаги аҳоли улуши 4,0 фоиздан кам бўлса – демографик ёш, 4,0-7,0 фоиз бўлса – кексайиш бўсағасида, 7,0 фоиздан ошса ҳудуд аҳолиси демографик кекса ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси аҳолисининг кексайиш коэффициенти

2022 йилда Ўзбекистон Республикасида 65 ва ундан юқори ёшдаги аҳоли салмоғи 5,4 фоизни ташкил этди. Бу эса, халқаро мезонлар бўйича Ўзбекистон Республикаси аҳолиси “демографик кексайиш бўсағасида”ги мамлакатлар қаторига киришини англатади.

Демографик босим коэффициенти – 1000 та меҳнатга лаёқатли ёшдаги (16-54 ёшли аёллар ва 16-59 ёшли эркеклар) аҳолига қанча меҳнат ёшидан кичиклар (0-15 ёшлилар), меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар (55 ёш ва ундан катта аёллар, 60 ёш ва ундан катта эркеклар) тўғри келишини англатади.

Демографик босим коэффициенти

(йил бошига 1000 та меҳнатга лаёқатли аҳолига нисбатан, киши)

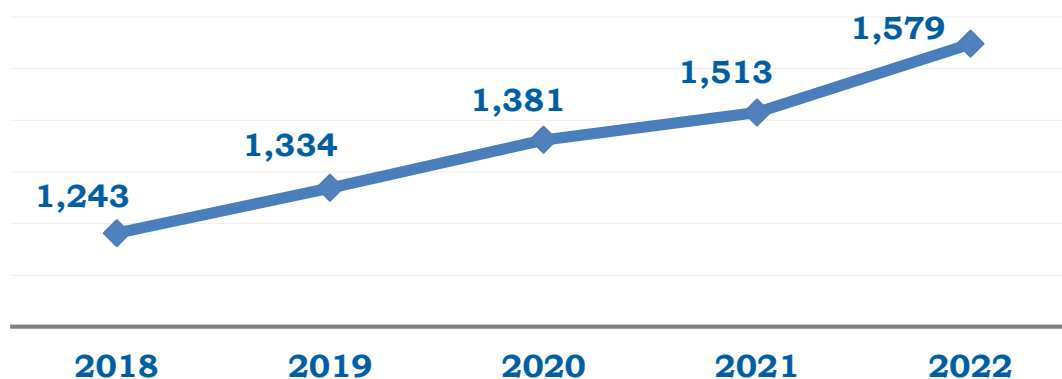

Умумий демографик юк коэффициенти 720 кишини (ҳар 1000 меҳнатга лаёқатли аҳолига нисбатан), меҳнат ёшидан кичиклар юк коэффициенти 534 кишини, меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар юк коэффициенти 186 кишини ташкил этмоқда.

Аҳоли такрор барпо бўлишининг нетто-коэффициенти – Аҳоли такрор барпо бўлишининг нетто-коэффициенти немис олими Р. Кучинский томонидан таклиф этилган ва фанга киритилган.

Аҳоли такрор барпо бўлишининг нетто-коэффициенти – бир аёлдан тугилиб репродуктив давр (15-49 ёш) охиригача этиб борган қизларнинг ўртача сонини ифодалайди.

**Ўзбекистон Республикаси бўйича
нетто-коэффициенти динамикаси, нафар**

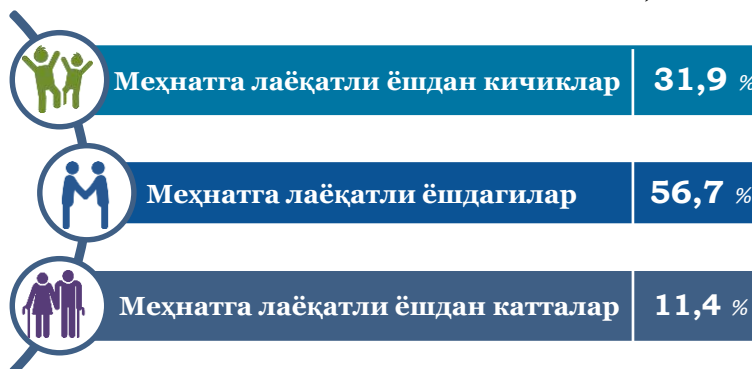

Демографлар томонидан нетто-коэффициентини баҳолаш мақсадида уч босқичли мезон ишлаб чиқилган. Агар нетто-коэффициенти 1,0 дан кам бўлса, мамлакат демографик камайиш жараёнида, 1,0 га тенг бўлса, демографик турғунлик ва 1,0 дан ошса, демографик ўсиш жараёнида бўлади.

Ўзбекистон Республикасида аҳоли такрор барпо бўлишининг нетто-коэффициенти 1,579 нафарни ташкил этмоқда. Бу эса, халқаро мезонлар бўйича Ўзбекистон Республикаси демографик ўсиш жараёнида эканлигини англатади.

Меҳнатга лаёқатли ёшдаги аҳоли сони – Меҳнат Кодексига мувофиқ 16 ёшдан 60 ёшгача бўлган эркеклар ва 16 ёшдан 55 ёшгача бўлган аёллардан ташкил топади (16 ёшгача бўлган болалар ва ўсмирлар меҳнатга лаёқатли ёшдан кичиклар, 60 ёш ва ундан катта эркеклар ҳамда 55 ёш ва ундан катта аёллар меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар тоифаларига ажратилади).

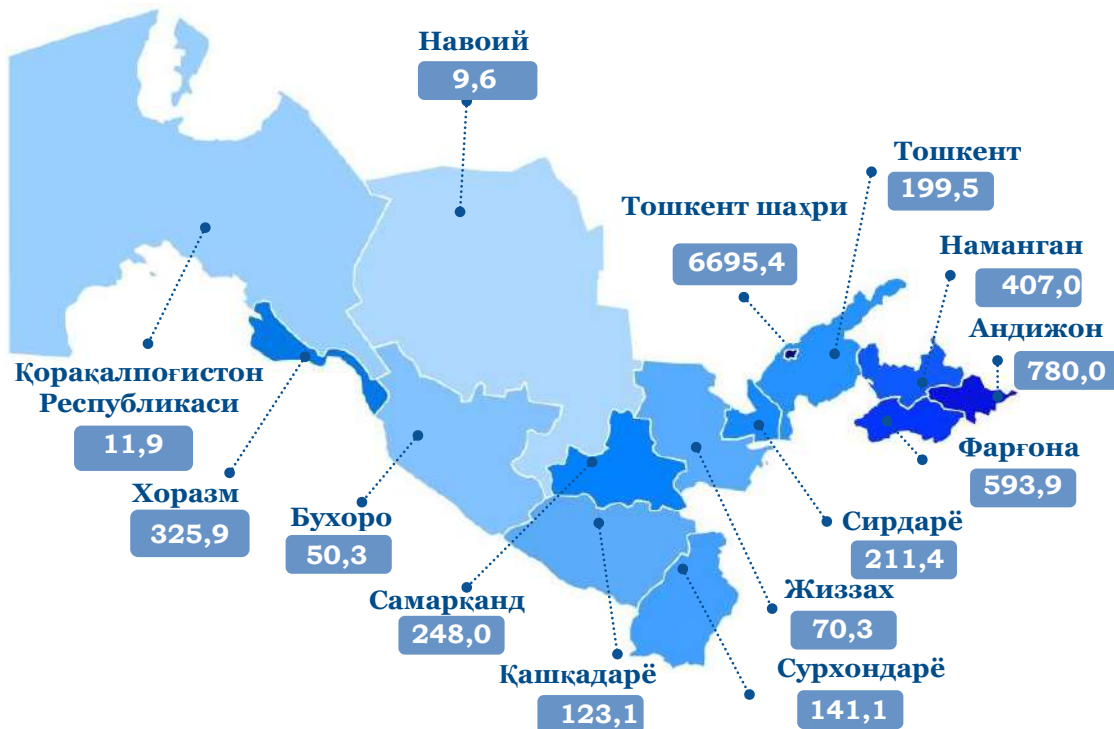
**Аҳоли сонининг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
2023 йил 1 июль ҳолатига**

2023 йил 1 июль ҳолатига кўра доимий аҳоли сонининг 31,9 фоизи меҳнат ёшидан кичиклар, 56,7 фоизи меҳнат ёшидагилар ва 11,4 фоизи меҳнат ёшидан катталар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Аҳоли зичлиги – муайян ҳудуддаги доимий аҳолининг умумий сонини шу ҳудуд майдонига нисбати орқали аниқланади.

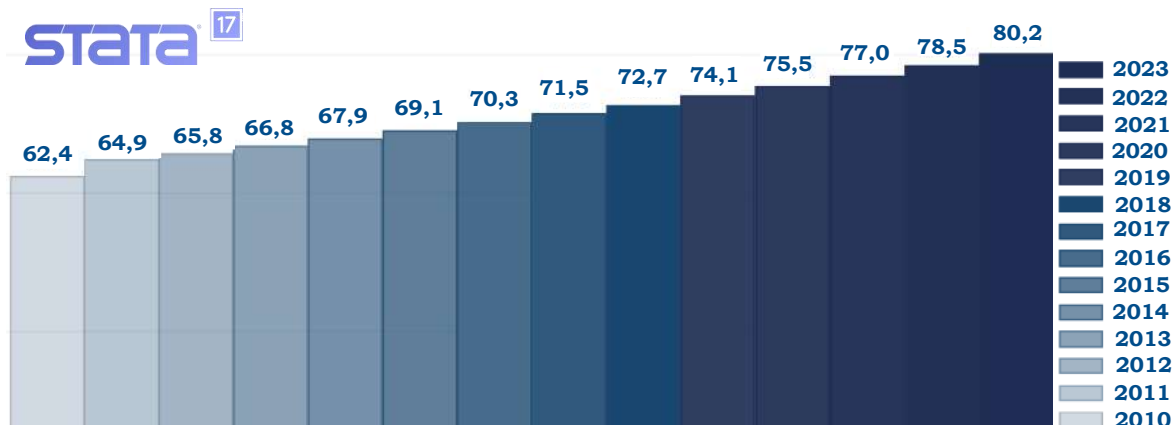
Ўзбекистон Республикаси бўйича аҳоли зичлиги
2023 йил 1 июль ҳолатига, 1 кв.км.га тўғри келадиган аҳоли сони, киши

Ўзбекистон Республикасида 2023 йил 1 июль ҳолатига кўра 1 квадрат километрга ўртача 81,0 киши тўғри келмоқда. Бу эса ўтган йилнинг мос даврига нисбатан солиштирилганда 1,7 кишига ортган (2022 йилда 1 июль ҳолатига 1 кв.км.га 79,3 киши).

Ҳудудлар бўйича таҳлил этилганда, аҳоли зичлигининг энг юқори кўрсаткичи Тошкент шаҳрида 6 695,4 киши, Андижон вилоятида 780,0 киши, Фарғона вилоятида 593,9 кишини ташкил этган бўлса, энг паст кўрсаткичлар Навоий вилояти 9,6 киши, Қорақалпоғистон Республикасида 11,9 кишини ташкил этган.

Аҳоли зичлиги динамикаси
1 кв.км.га тўғри келадиган аҳоли сони, киши

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича доимий аҳоли сони
2023 йил 1 июль ҳолатига

Ҳудудлар кесимида доимий
аҳоли сони, минг киши

Ҳудудлар бўйича доимий аҳоли сони энг кўп Самарқанд вилоятида 4 159,1 минг киши, Фарғона вилоятида 4 014,8 минг киши, Қашқадарё вилоятида 3 515,7 минг киши, энг кам аҳоли сони Сирдарё вилоятида 904,9 минг киши, Навоий вилоятида 1 065,3 минг киши ва Жиззах вилоятида 1 491,1 минг кишини ташкил этган.

Аҳоли сони улуши кўп бўлган
ҳудудлар, жами аҳолига нисбатан

Доимий аҳоли сонининг улуши энг кўп Самарқанд вилоятида 11,4 %, Фарғона вилоятида 11,0 %, Қашқадарё вилоятида 9,7 %, Андижон вилоятида 9,2 % ва Наманган вилоятида 8,3 % ни ташкил этган.

Аҳоли сони улуши кам бўлган
ҳудудлар, жами аҳолига нисбатан

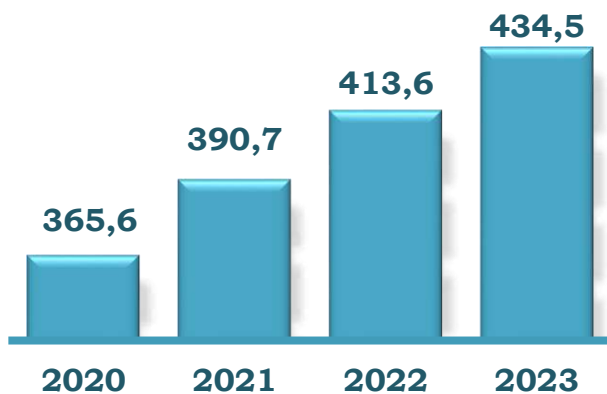
Доимий аҳоли сонининг улуши энг кам Сирдарё вилоятида 2,5 %, Навоий вилоятида 2,9 %, Жиззах вилоятида 4,1 %, Хоразм вилоятида 5,4 % ва Қорақалпоғистон Республикасида эса 5,5 % ни ташкил этган.

3 БЎЛИМ. ТУҒИЛИШ

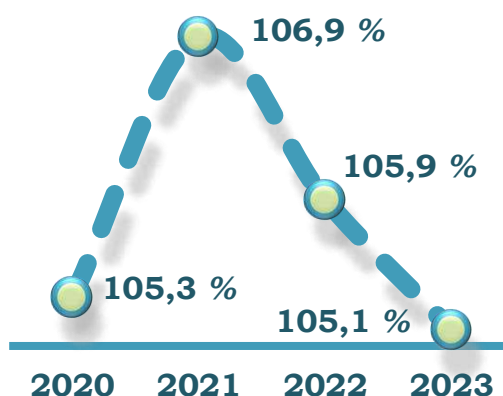
Ўзбекистон Республикасида қайд этилган туғилишлар

2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида туғилишлар сони, минг киши

Ўсиш суръати

Жинслар бўйича тақсимланиши

Ўғил болалар

Қиз болалар

51,9 % 48,1 %

Шаҳар ва қишлоқ жойлар бўйича тақсимланиши

Шаҳар

225,6
минг киши

51,9 % 48,1 %

Қишлоқ

208,9
минг киши

Ойлар бўйича тақсимланиши, киши/улуши

Ўғил болалар

Қиз болалар

Январь

39 512

51,8 %

48,2 %

36 699

Февраль

33 703

51,9 %

48,1 %

31 176

Март

38 160

51,6 %

48,4 %

35 788

Апрель

34 280

52,1 %

47,9 %

31 507

Май

42 009

51,8 %

48,2 %

39 129

Июнь

37 753

52,0 %

48,0 %

34 803

2023 йил январь-июнь ойларида тирик туғилганлар сони 434,5 минг кишини ташкил этди, шундан ўғил болалар сони 225,4 минг кишини, қиз болалар сони 209,1 минг кишини, шаҳар жойларида 225,6 минг кишини, қишлоқ жойларида 208,9 минг кишини ташкил этди.

Тирик туғилиш – нафас, юрак уриши, киндик пульсацияси, мускулларнинг беихтиёр қисқаришларидан бири мавжуд бўлса ҳам бола тирик туғилган ҳисобланади. Бунда онанинг ҳомиладорлик муддати 22 ҳафта ва ундан ортиқ, боланинг бўйи 25 см ва ундан ортиқ, вазни 500 грамм ва ундан ортиқ бўлиши лозим.

Туғилишларнинг чақалоқлар сони бўйича тақсимланиши

2023 йил январь-июнь

Туғилганлар сонини аниқлашда Оила кодексига мувофиқ, туғилган чақалоқнинг онаси ёки отасининг доимий яшаш жойига қараб туғилган ҳудуди аниқланади ҳамда ўша ҳудуднинг аҳолиси сонига қўшилади.

Ота-онасининг ёши бўйича туғилганларнинг тақсимланиши

2023 йил январь-июнь

2023 йил январь-июнь ойларида туғилган чақалоқлар отасининг ёши бўйича 9,6 % чақалоқлар отасининг ёши 25 ёшгача, 83,7 % ининг отаси 25-39 ёшларга ҳамда 6,7 % чақалоқларнинг отаси 40 ёш ва ундан катта ёшдагилар ҳиссасига тўғри келган. Шунингдек, туғилган чақалоқлар онасининг ёши бўйича 36,5 % чақалоқлар онасининг ёши 25 ёшгача, 62,3 % ининг онаси 25-39 ёшларга ҳамда 1,2 % чақалоқларнинг онаси 40 ёш ва ундан катта ёшдагилардан иборат бўлган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича қайд этилган туғилишлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича туғилишлар
сони ва коэффициенти, киши

Ҳудудлар бўйича туғилиш коэффициенти энг юқори Сурхондарё вилоятида 27,4 промилле, Жиззах вилоятида 26,8 промилле, Қашқадарё вилоятида 26,3 промилле, энг кам кўрсаткич Хоразм вилоятида 19,3 промилле Қорақалпоғистон Республикасида 19,8 промилле ва Бухоро вилоятида 20,3 промиллени ташкил этган.

Энг юқори бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

Туғилишларнинг ўсиш суръати энг юқори даражаси Тошкент шаҳрида 113,5 % га, Хоразм вилоятида 108,0 % га, Жиззах вилоятида 107,7 % га, Фарғона вилоятида 106,9 % га ва Наманган вилоятида 106,1 % га тенг бўлган.

Энг паст бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

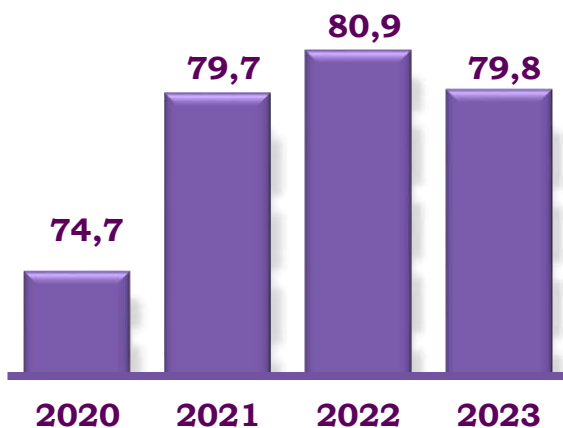
Туғилишларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Тошкент вилоятида 97,1 % да, Сирдарё вилоятида 100,9 % да, Андижон вилоятида 103,1 % да, Қорақалпоғистон Республикасида 103,7 % да ва Самарқанд вилоятида 104,0 % да кузатилган.

4 БЎЛИМ. ВАФОТ ЭТГАНЛАР

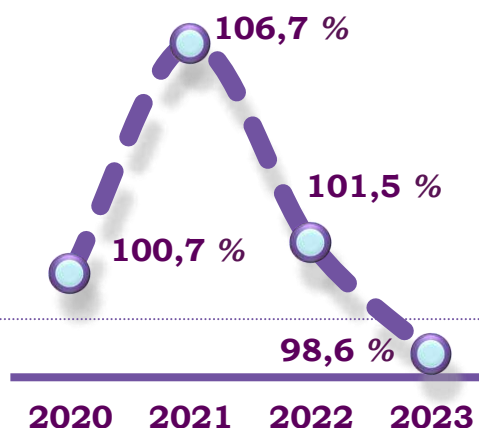
Ўзбекистон Республикаси бўйича вафот этганлар

2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида вафот этганлар сони, минг киши

Ўсиш (камайиш) суръати

Жинслар бўйича тақсимланиши

Эркаклар

55,2 %

44,1

минг киши

Аёллар

44,8 %

35,7

минг киши

Шаҳар ва қишлоқ жойлар бўйича тақсимланиши

Шаҳар

42,4

минг киши

Қишлоқ

37,4

минг киши

Ойлар бўйича тақсимланиши, киши/улуши

Эркаклар

6 066

Январь

55,2 %

44,8 %

Аёллар

4 931

Февраль

8 326

55,9 %

44,1 %

6 562

Март

7 238

55,2 %

44,8 %

5 877

Апрель

7 147

55,4 %

44,6 %

5 764

Май

7 247

55,1 %

44,9 %

5 901

Июнь

8 023

54,5 %

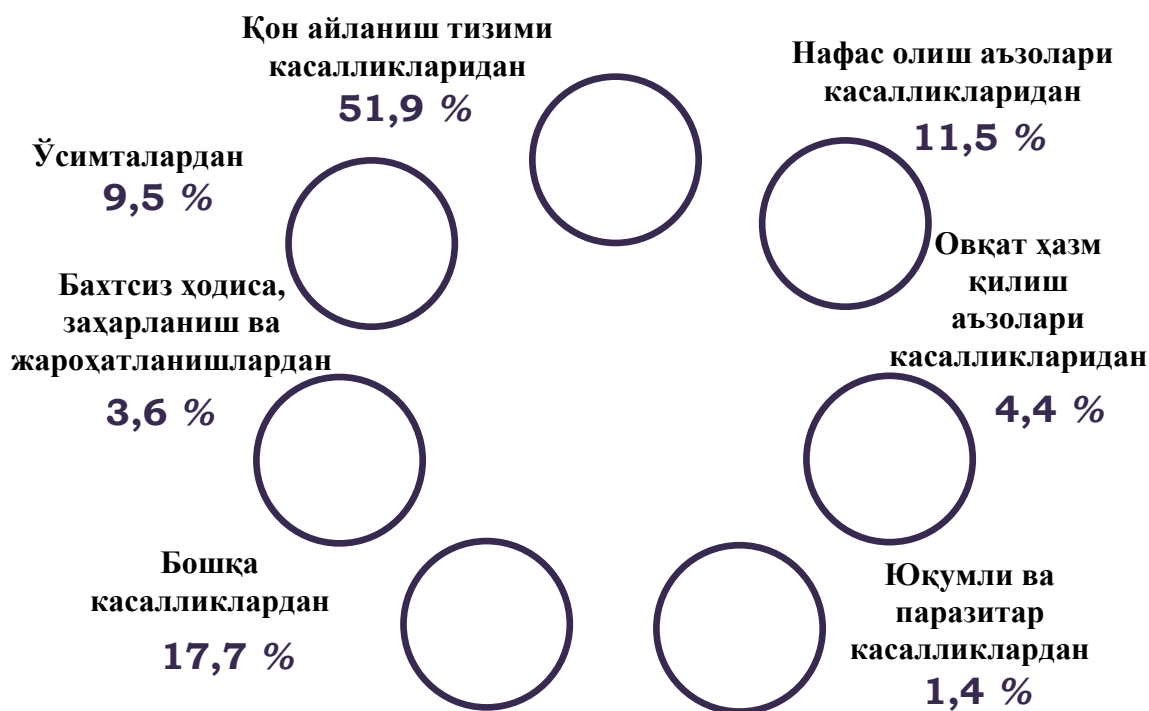
45,5 %

6 685

2023 йил январь-июнь ойларида вафот этганлар сони 79,8 минг кишини ташкил этди, шундан эркаклар сони 44,1 минг кишини, аёллар сони 35,7 минг киши, вафот этганлар сони шаҳар жойларида 42,4 минг кишини, қишлоқ жойларида 37,4 минг кишини ташкил этди.

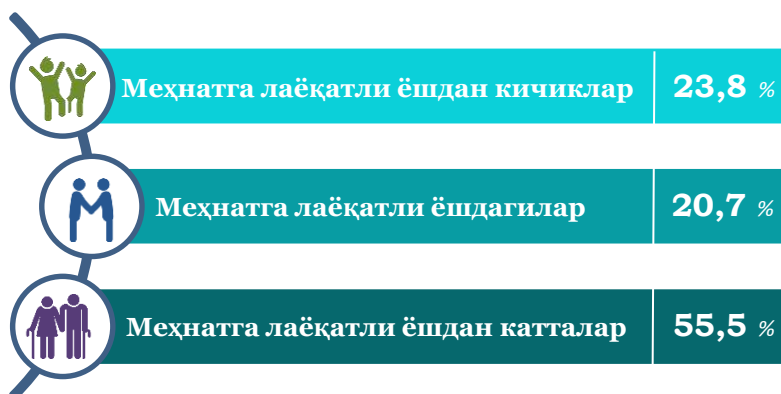
Ўлим сабаблари – ўлимга ёки унинг содир бўлишига таъсир этган касалликлар, патологик ҳолатлар ва жароҳатлар, шунингдек, ўлим билан яқун топган жароҳатга сабаб бўлган бахтсиз ҳодиса ва зўравонлик ҳолатлари тушунилади.

Ўлимнинг асосий сабаблари бўйича тақсимланиши
2022 йил январь-июнь, киши

2023 йилнинг январь-июнь ойларида қайд этилган ўлим ҳолатининг 51,9 фоизи – қон айланиш тизими касалликларидан, 11,5 фоизи – нафас олиш аъзолари касалликларидан, 9,5 фоизи – ўсимталардан, 4,4 фоизи – овқат ҳазм қилиш аъзолари касалликларидан, 3,6 фоизи – бахтсиз ҳодиса, захарланиш ва жароҳатланишлардан, 1,4 фоизи – юқумли ва паразитар касалликлардан, 17,7 фоизи бошқа касалликлардан вафот этган.

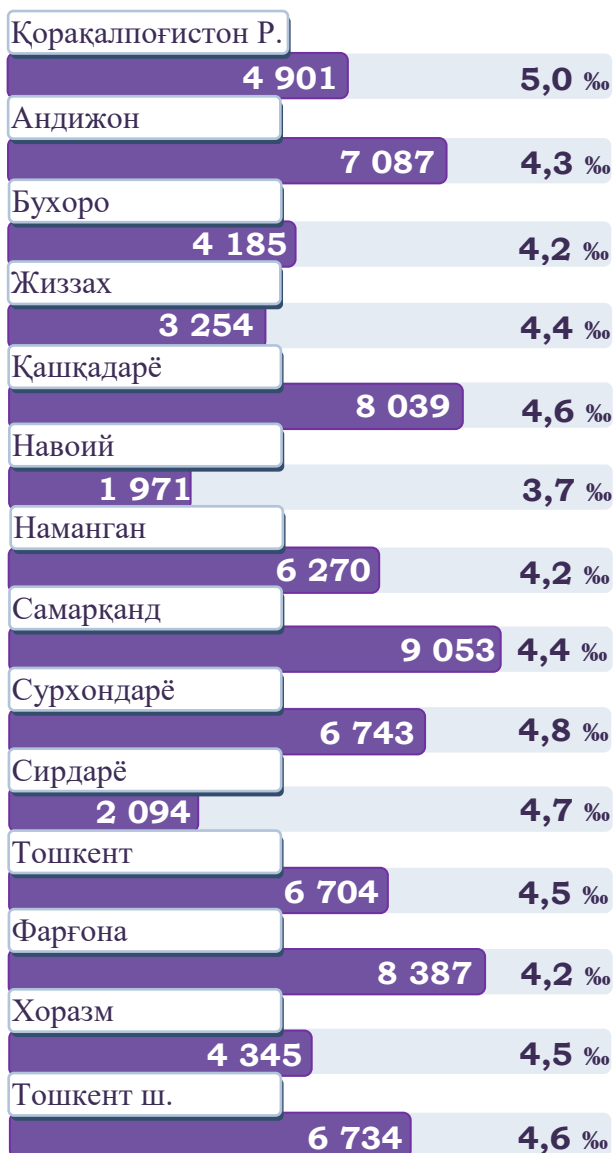
Ўлимнинг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

2023 йил январь-июнь ойларида вафот этганларни ёш гуруҳлари бўйича тақсимланганда меҳнатга лаёқатли ёшдан кичиклар 23,8 % ни, меҳнатга лаёқатли ёшдагилар 20,7 % ни, ва меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар 55,5 % ни ташкил этган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича вафот этганлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича ўлимлар
сони ва коэффициенти, киши

Ҳудудлар бўйича вафот этиш коэффициенти энг юкори Қорақалпоғистон Республикасида 5,0 промилле, Сурхондарё вилоятида 4,8 промилле, Хоразм вилояти 4,7 промилле, энг кам кўрсаткич Навоий вилоятида 3,7 промилле, Бухоро Наманган ва Фарғона вилоятида 4,2 промиллени ташкил этган.

Энг юкори бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

Ўлимларнинг ўсиш суръати энг юкори даражаси Қорақалпоғистон Республикасида 111,4 % га, Сирдарё вилоятида 110,5 % га, Жиззах вилоятида 106,5 % га, Навоий вилоятида 105,3 % га ва Сурхондарё вилоятида 103,1 % га тенг бўлган.

Энг паст бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

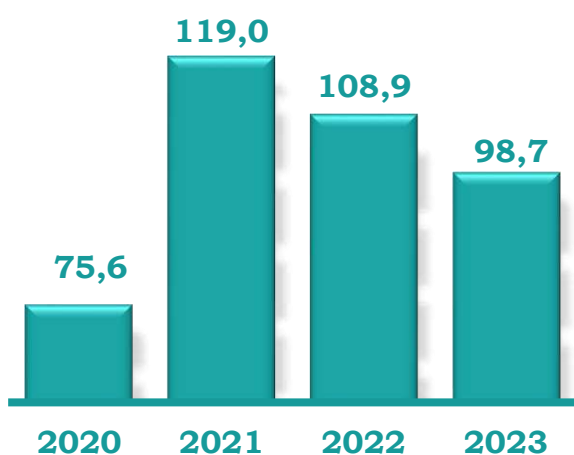
Ўлимларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Тошкент шаҳрида 84,8 % да, Қашқадарё вилоятида 94,1 % да, Фарғона вилоятида 94,4 % да, Бухоро вилоятида 97,7 % да ва Хоразм вилоятида 97,7 % да деб топилган.

5 БЎЛИМ. НИКОҲЛАР

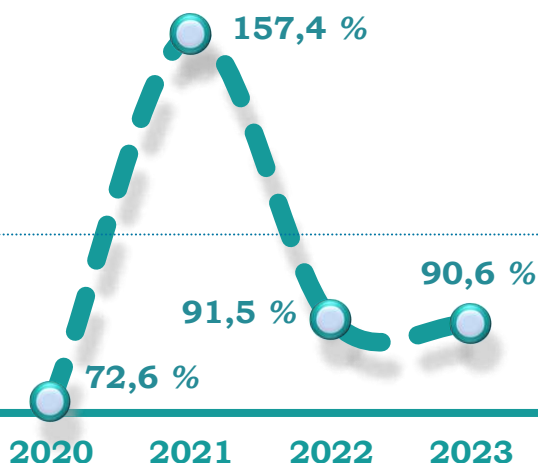
Ўзбекистон Республикасида қайд этилган никоҳлар

2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида қайд
этилган никоҳлар сони, минг бирлик

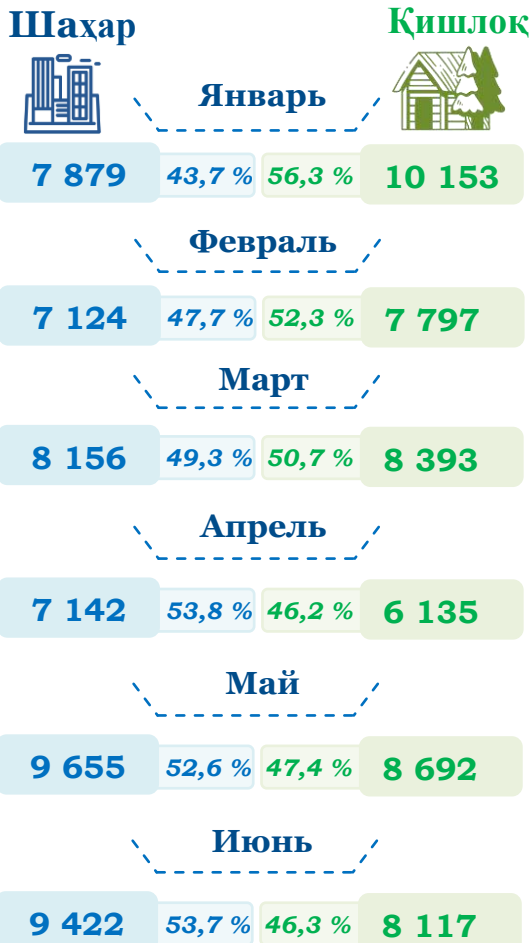

Ўсиш (камайиш) суръати

2023 йил январь-июнь ойларида қайд этилган никоҳлар сони 98,7 минг бирликни ташкил этиб, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 10,2 бирликка камайган. 2020 йилнинг мос даври билан таққосланганда 23,1 бирликка кўпайганлиги кузатилди.

Ойлар бўйича тақсимланиши,
бирлик/улуши

Шаҳар ва қишлоқ жойлар
бўйича тақсимланиши

Шаҳар

49,4
минг бирлик

Қишлоқ

49,3
минг бирлик

2023 йил январь-июнь ойларида қайд этилган никоҳлар сони 98,7 мингтани ташкил қилди, шундан шаҳар жойларида 49,4 мингтани, (50,0 %), қишлоқ жойларида 49,3 мингтани (50,0 %) ташкил этган.

Демографик ҳолат

Никоҳ – эркак ва аёл ўртасидаги, уларнинг бир-бирларига ва фарзандларига нисбатан ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилаб берадиган ўзаро муносабатлари шакли. Эр ва хотин ўртасидаги юридик муносабатлар фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш (ФХДЁ) органларида никоҳларини рўйхатдан ўтказиш натижасида ўрнатилади;

Никоҳланганларнинг ўртача ёши

2023 йил январь-июнь

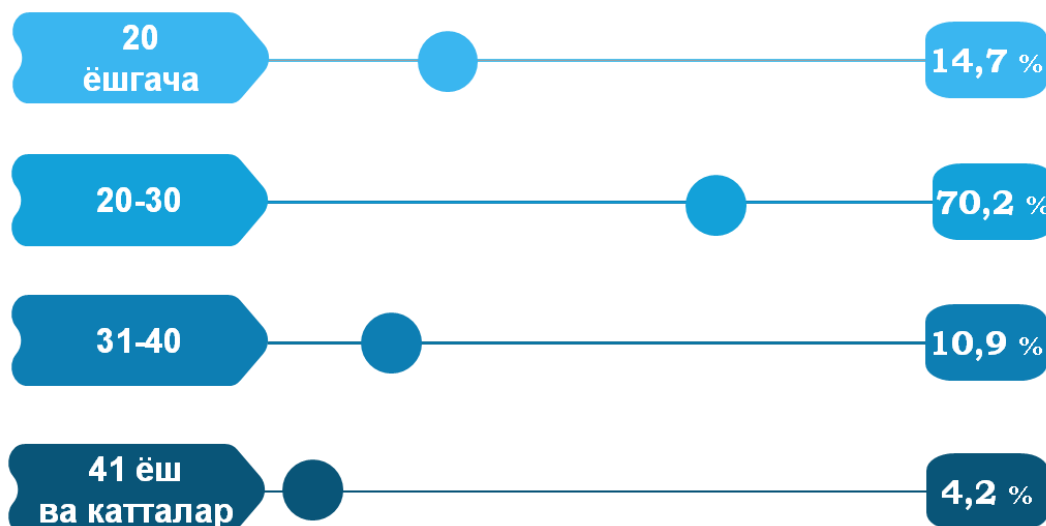
Эркаклар **Аёллар**
27,9 **23,3**
ёш ёш

2023 йил январь-июнь ойлари давомида қайд этилган никоҳларда аёлларнинг ўртача ёши 23,3 ёшни, эркакларнинг ўртача ёши эса 27,9 ёшни ташкил этган. Қайд этилган никоҳларнинг кўп қисми 25 ёшгача бўлган қизлар орасида бўлиб, жами никоҳларнинг 74,6 фоизини ташкил этган.

Никоҳ ёши – Ўзбекистон Республикаси Оила кодексига мувофиқ никоҳ ёши эркаклар ва аёллар учун ўн саккиз ёш этиб белгиланади. Узрли сабаблар бўлганида, алоҳида ҳолларда, никоҳга киришни хоҳловчиларнинг илтимосига кўра никоҳ давлат рўйхатидан ўтказиладиган жойдаги туман, шаҳар ҳокими никоҳ ёшини кўпи билан бир йилга камайтириши мумкин.

Никоҳланувчиларнинг ёши бўйича тақсимланиши

2023 йил январь-июнь, бирлик

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича қайд этилган никоҳлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича никоҳлар сони
ва коэффициенти, минг бирлик

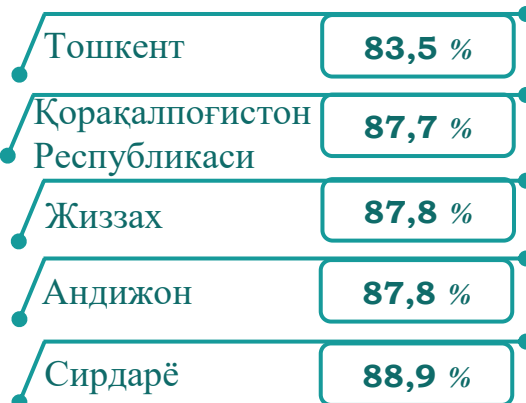
Ҳудудлар бўйича никоҳ коэффициентлари энг юқори Хоразм вилоятида 7,9 промилле, Қорақалпоғистон Республикасида 6,5 промилле, Сурхондарё вилоятида 6,1 промилле, энг паст кўрсаткич Наманган вилоятида 4,4 промилле, Андижон ва Жиззах вилоятида 4,8 промиллени ташкил этган.

Нисбатан юқори бўлган ўсиш
суръати 2022 йилга нисбатан % да

Никоҳларнинг ўсиш суръати энг юқори даражаси Хоразм вилоятида 95,1 % га, Тошкент шаҳрида 94,6 % га, Фарғона вилоятида 94,4 % га, Навоий вилоятида 93,3 % га ва Қашқадарё вилоятида 92,6 % га тенг бўлган.

Нисбатан паст бўлган ўсиш
суръати 2022 йилга нисбатан %

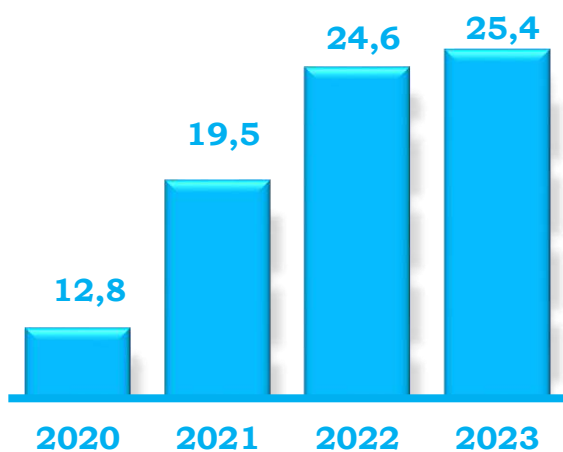
Никоҳларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Тошкент вилоятида 83,5 % да, Қорақалпоғистон Республикасида 87,7 % да, Жиззах вилоятида 87,8 % да, Андижон вилоятида 87,8 % да ва Сирдарё вилоятида 88,9 % да эканлиги қайд қилинган.

6 БЎЛИМ. НИКОХДАН АЖРАЛИШЛАР

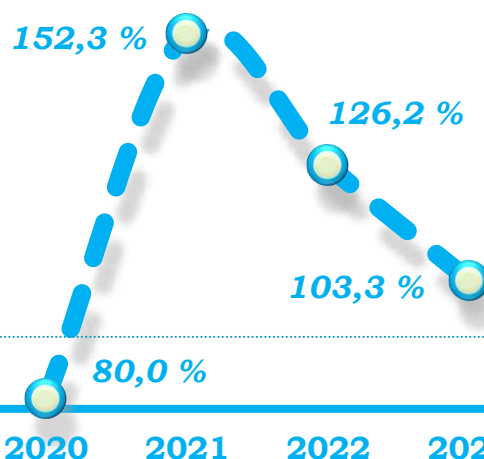
Ўзбекистон Республикаси бўйича никоҳдан ажралишлар

2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида никоҳдан ажралишлар сони, минг бирлик

Ўсиш (камайиш) суръати

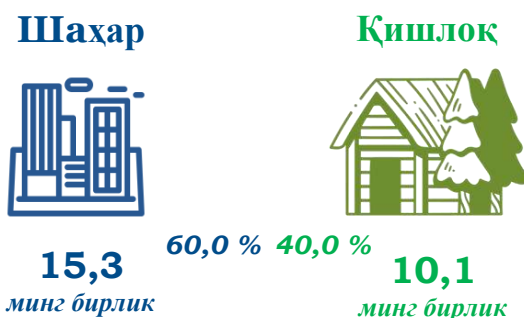

2023 йил январь-июнь ойларида қайд этилган никоҳдан ажралишлар сони 25,4 минг бирликни ташкил этиб, 2020 йилнинг мос даврига нисбатан 12,6 мингтага ёки 2,0 баробарга кўпайганлиги кузатилди.

Ойлар бўйича тақсимланиши, бирлик/улуши

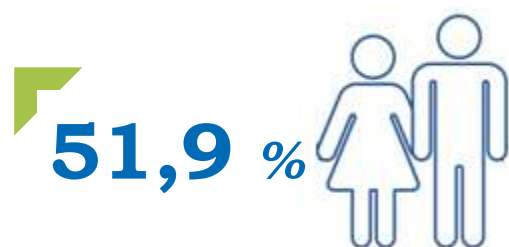
Шаҳар ва қишлоқ жойлар бўйича тақсимланиши

2023 йил январь-июнь ойларида никоҳдан ажралишлар сони 25,4 мингтани ташкил этди, шундан шаҳар жойларида 15,3 мингтани, (60,0 %) қишлоқ жойларида 10,1 мингтани (40,0 %) ташкил этди.

Никоҳдан ажралиш (никоҳни бекор қилиш) – эр-хотинларнинг ҳаёти давомида, томонлар учун қайта никоҳ ҳуқуқини берувчи никоҳларининг тўлиқ юридик тўхтатилиши, никоҳ суд ҳал қилув қарорлари асосида ёки ФХДЁ ажралишни рўйхатдан ўтказганидан сўнг бекор қилинган ҳисобланади.

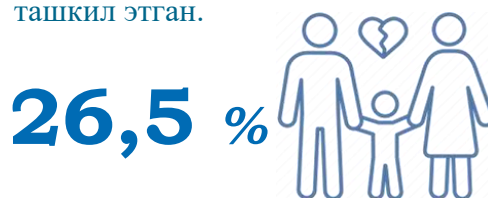
Никоҳдан ажрашганларнинг фарзандлар сони бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

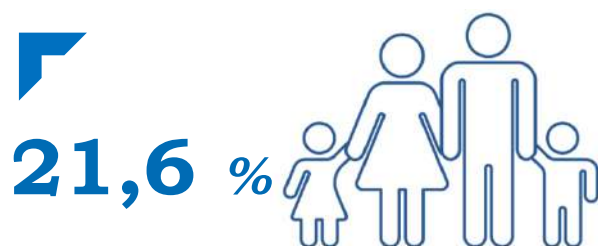
Фарзандсиз ажрашганлар

2023 йил январь-июнь ойларида фарзандсиз никоҳдан ажралишлар сони 6 730 нафарни ташкил этган.

2023 йил январь-июнь ойларида 1 нафар фарзанд билан никоҳдан ажралишлар сони 13 186 нафарни ташкил этган.

1 нафар фарзанд билан ажрашганлар

2 ва ундан ортиқ фарзанд билан ажрашганлар

2023 йил январь-июнь ойларида 2 ва ундан ортиқ фарзанд билан никоҳдан ажралишлар сони 5 505 нафарни ташкил этган.

Никоҳдан ажрашганларнинг ўртача ёши
2023 йил январь-июнь

Никоҳдан ажрашганларнинг ўртача ёши 2023 йилнинг январь-июнь ойларида эркаклар учун 37,7 ёшни, аёллар учун 33,2 ёшни ташкил этган. Никоҳдан ажрашганларнинг аксарият қисми 35 ёшгача бўлганлар орасида қайд этилган, яъни жами никоҳдан ажрашган аёлларнинг 62,3 фоизини ташкил этган.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича никоҳдан ажралишлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича никоҳдан ажралиш
сони ва коэффициенти, бирлик

Қорақалпоғистон Р.	1 055	1,1 ‰
Андижон	2 854	1,7 ‰
Бухоро	1 244	1,2 ‰
Жиззах	873	1,2 ‰
Қашқадарё	1 822	1,1 ‰
Навоий	755	1,4 ‰
Наманган	2 340	1,6 ‰
Самарқанд	2 386	1,2 ‰
Сурхондарё	1 472	1,1 ‰
Сирдарё	796	1,8 ‰
Тошкент	2 455	1,6 ‰
Фарғона	3 107	1,6 ‰
Хоразм	1 274	1,3 ‰
Тошкент ш.	2 989	2,0 ‰

Ҳудудлар бўйича никоҳдан ажралиш коэффициенти энг юқори Тошкент шаҳрида 2,0 промилле, Сирдарё вилоятида 1,8 промилле, Андижон вилоятида 1,7 промилле, энг кам кўрсаткич Қорақалпоғистон Республикаси Сурхондарё ва Қашқадарё вилоятида 1,1 промиллени ташкил этган.

Энг юқори бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

Хоразм	130,0 %
Фарғона	124,0 %
Навоий	114,3 %
Жиззах	112,5 %
Андижон	112,0 %

Никоҳдан ажралишларнинг ўсиш суръати энг юқори даражаси Хоразм вилоятида 130,0 % га, Фарғона вилоятида 124,0 % га, Навоий вилоятида 114,3 % га, Жиззах вилоятида 112,5 % га ва Андижон вилоятида 112,0 % га тенг бўлган.

Нисбатан паст бўлган ўсиш
суръати 2022 йилга нисбатан % да

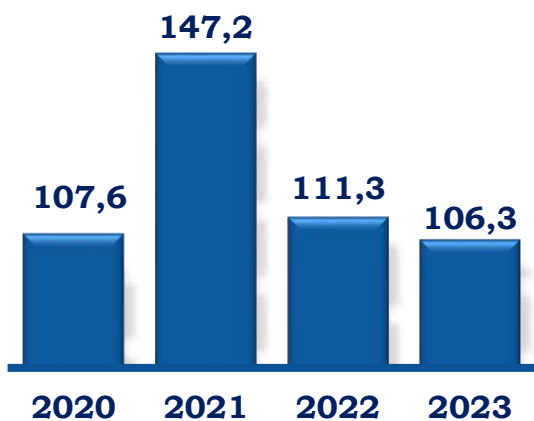
Бухоро	85,7 %
Сирдарё	88,9 %
Қашқадарё	90,0 %
Қорақалпоғистон Республикаси	90,9 %
Самарқанд	92,3 %

Никоҳдан ажралишларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Бухоро вилоятида 85,7 % да, Сирдарё вилоятида 88,9 % да, Қашқадарё вилоятида 90,0 % да, Қорақалпоғистон Республикасида 90,9 % да ва Самарқанд вилоятида 92,3 % да эканлиги қайд этилган.

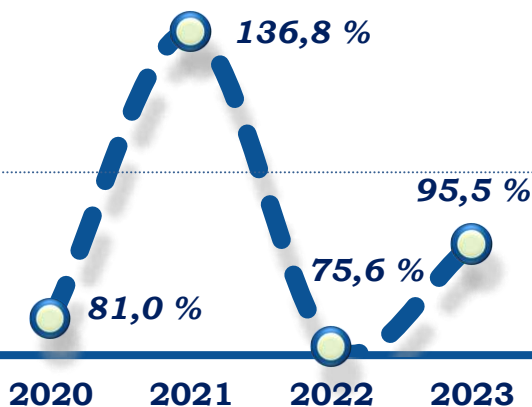
7 БЎЛИМ. МИГРАЦИЯ

Ўзбекистон Республикаси бўйича жами кўчиб келганлар
2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида жами
кўчиб келганлар сони, минг киши

Ўсиш (камайиш) суръати

Жинслар кесимида тақсимланиши

Эркаклар

41,7 %

44,3

минг киши

Аёллар

58,3 %

62,0

минг киши

Ойлар бўйича тақсимланиши,
киши/улуши

Эркаклар

Январь

6 747

41,2 %

58,8 %

9 641

Аёллар

Февраль

7 486

41,1 %

58,9 %

10 714

Март

7 041

41,7 %

58,3 %

9 858

Апрель

7 143

42,0 %

58,0 %

9 851

Май

8 864

42,4 %

57,6 %

12 047

Июнь

7 056

41,8 %

58,2 %

9 833

Шаҳар ва қишлоқ жойлар
бўйича тақсимланиши

Шаҳар

81,9

минг киши

Қишлоқ

24,4

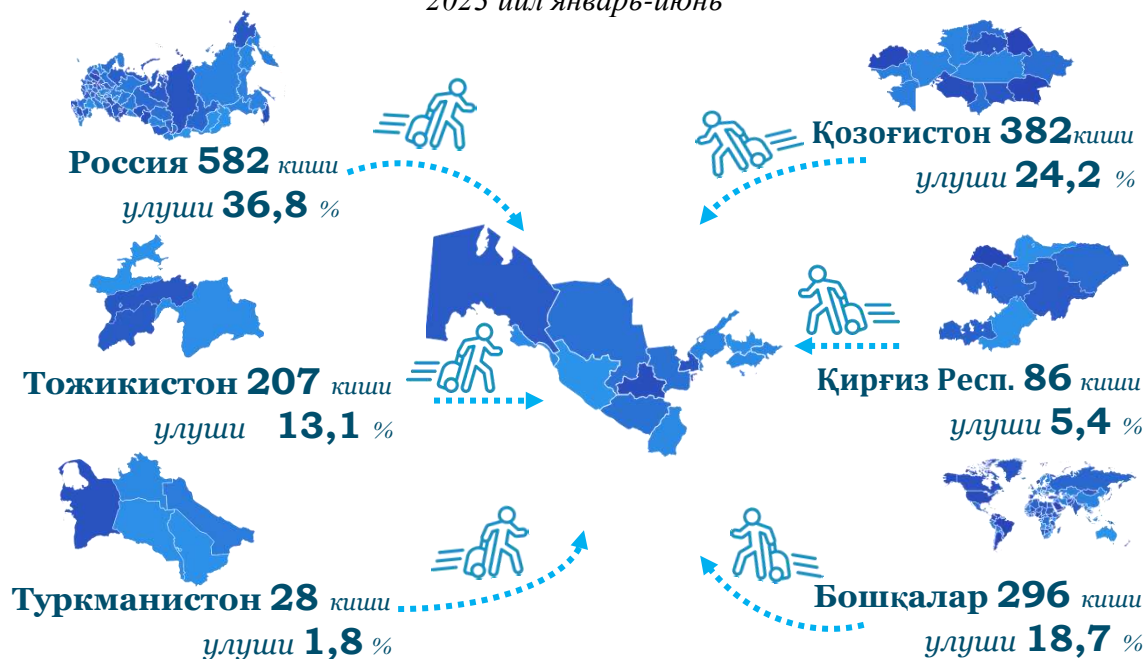
минг киши

77,1 % 22,9 %

2023 йил январь-июнь ойларида жами кўчиб келганлар сони 106,3 минг кишини ташкил этган, шундан эркаклар сони 44,3 минг кишини, аёллар сони 62,0 минг киши, кўчиб келганлар сони шаҳар жойларида 81,9 минг кишини, қишлоқ жойларида 24,4 минг кишини ташкил этди.

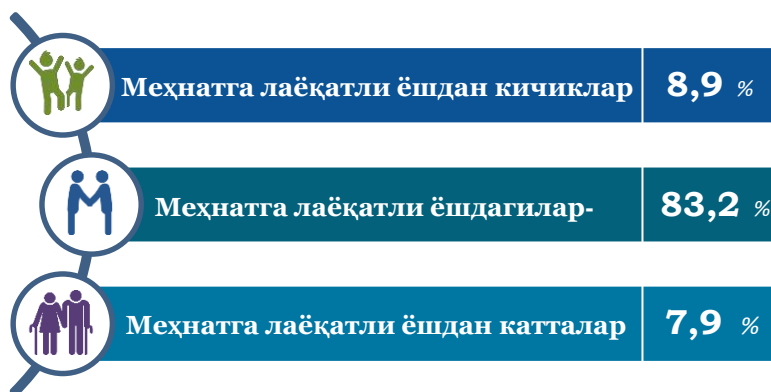
Кўчиб келганлар сони – кўчиб келганларнинг абсолют миқдори, яъни муайян ҳудудга унинг ташқарисидан кўчиб келганлардан иборат. Ички ишлар органлари томонидан аҳолини яшаш жойи бўйича рўйхатга олишда тузиладиган кўчиб келишни статистик ҳисобга олиш варақаларини қайта ишлаш натижасида аниқланади;

Хорижий мамлакатлардан доимий яшаш мақсадида кўчиб келганларнинг давлатлар бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

Ўзбекистон Республикасига хорижий мамлакатлардан кўчиб келганларнинг асосий қисми Россия Федерацияси (жами хориждан кўчиб келганларга нисбатан (36,8 %), Қозоғистон Республикаси (24,2 %), Тожикистон Республикаси (13,1 %), Қирғиз Республикаси (5,4 %), Туркменистон Республикаси (1,8 %) ва бошқа мамлакатлар (18,7 %) ҳиссасига тўғри келган.

Кўчиб келганларнинг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

2023 йил январь-июнь ойларида кўчиб келганларнинг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланганда 8,9 % меҳнатга лаёқатли ёшдан кичиклар, 83,2 % меҳнатга лаёқатли ёшдагилар ва 7,9 % меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича жами кўчиб келганлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича кўчиб келганлар
сони ва коэффициенти, киши

Қорақалпоғистон Р.	4 218	4,3 ‰
Андижон	3 127	1,9 ‰
Бухоро	3 830	3,8 ‰
Жиззах	3 022	4,1 ‰
Қашқадарё	4 431	2,6 ‰
Навоий	4 712	9,0 ‰
Наманган	1 191	0,8 ‰
Самарқанд	5 740	2,8 ‰
Сурхондарё	5 265	3,8 ‰
Сирдарё	3 059	6,8 ‰
Тошкент	13 133	8,8 ‰
Фарғона	4 406	2,2 ‰
Хоразм	3 925	4,0 ‰
Тошкент ш.	46 222	31,3 ‰

Ҳудудлар бўйича кўчиб келиш коэффициенти энг юқори Тошкент шаҳрида 31,3 промилле, Навоий вилоятида 9,0 промилле Тошкент вилоятида 8,8 промилле, энг кам кўрсаткич Наманган вилоятида 0,8 промилле, Андижон вилоятида 1,9 промилле ва Фарғона вилоятида 2,2 промиллени ташкил этган.

Энг юқори бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

Бухоро	130,0 %
Самарқанд	121,3 %
Хоразм	108,3 %
Сурхондарё	108,2 %
Навоий	102,2 %

Кўчиб келганларнинг ўсиш суръати энг юқори даражаси Бухоро вилоятида 130,0 % га, Самарқанд вилоятида 121,3 % га, Хоразм вилоятида 108,3 % га, Сурхондарё вилоятида 108,2 % га ва Навоий вилоятида 102,2 % га тенг бўлган.

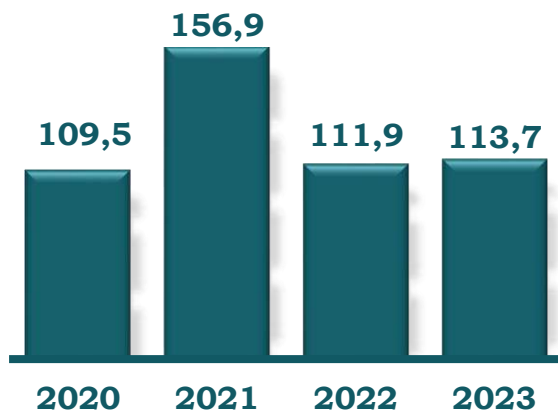
Нисбатан паст бўлган ўсиш
суръати 2022 йилга нисбатан % да

Жиззах	85,7 %
Қашқадарё	88,0 %
Сирдарё	88,6 %
Тошкент ш.	89,9 %
Андижон	93,9 %

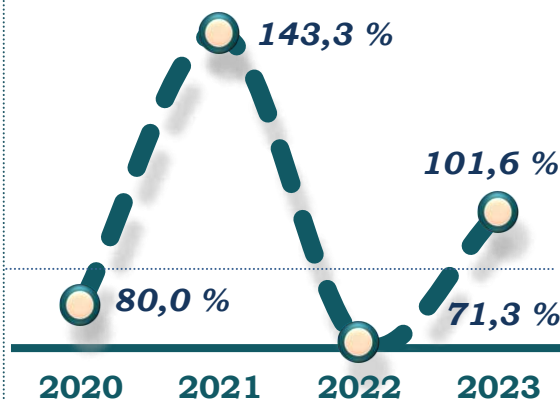
Кўчиб келганларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Жиззах вилоятида 85,7 % да, Қашқадарё вилоятида 88,0 % да, Сирдарё вилоятида 88,6 % да, Тошкент шаҳрида 89,9 % да ва Андижон вилоятида 93,9 % да қайд этилган.

Ўзбекистон Республикаси бўйича жами кўчиб кетганлар
2023 йил январь-июнь

Январь-июнь ойларида жами
кўчиб кетганлар сони, минг киши

Ўсиш (камайиш) суръати

Жинслар кесимида тақсимланиши

Эркаклар

42,2 %

Аёллар

57,8 %

Ойлар бўйича тақсимланиши,
киши/улуши

Эркаклар

Январь

7 218

42,0 %

Аёллар

9 960

Февраль

7 937

41,8 %

58,2 %

11 049

Март

7 776

42,1 %

57,9 %

10 686

Апрель

7 675

42,6 %

57,4 %

10 413

Май

9 555

42,6 %

57,4 %

12 878

Июнь

7 821

42,1 %

57,9 %

10 736

Шаҳар ва қишлоқ жойлар
бўйича тақсимланиши

Шаҳар

78,6

минг киши

Қишлоқ

35,1

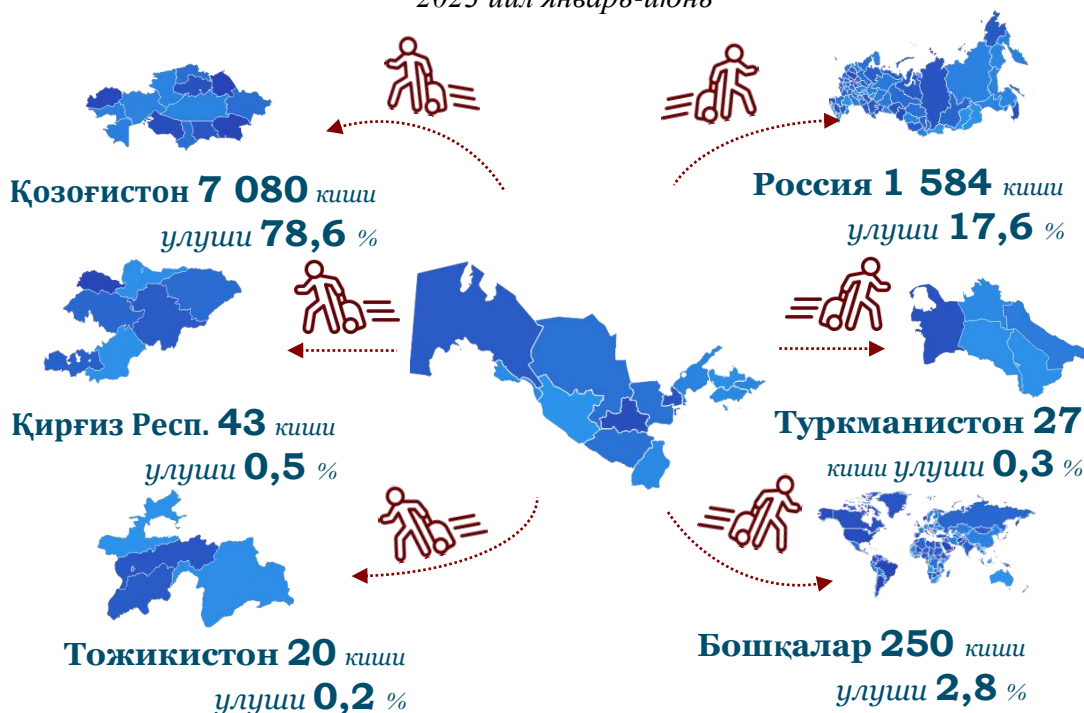
минг киши

69,1 % 30,9 %

2023 йил январь-июнь ойларида кўчиб кетганлар сони 113,7 минг кишини ташкил этди, шундан эркаклар сони 48,0 минг кишини, аёллар сони 65,7 минг киши, кўчиб кетганлар сони шаҳар жойларида 78,6 минг кишини, қишлоқ жойларида 35,1 минг кишини ташкил этди.

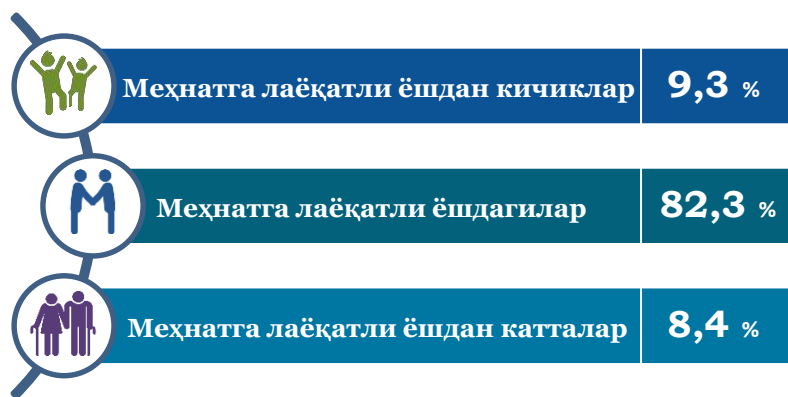
Кўчиб кетганлар сони – кўчиб кетганларнинг абсолют миқдори, яъни муайян ҳудуддан унинг ташиқарисига кўчиб кетганлардан иборат. Ички ишлар органлари томонидан аҳолини яшаш жойи бўйича рўйхатдан чиқаришда тузиладиган кўчиб кетишни статистик ҳисобга олиш варақаларини қайта ишлаш натижасида аниқланади;

Хорижий мамлакатларга доимий яшаш мақсадида кўчиб кетганларнинг давлатлар бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

Ўзбекистон Республикасидан хорижий мамлакатларга кўчиб кетганларнинг асосий қисми Қозоғистон Республикаси (жами 78,6 %), Россия Федерацияси (17,6 %), Қирғиз Республикаси (0,5 %), Туркменистон Республикаси (0,3 %) Тожикистон Республикаси (0,2 %), ва бошқа мамлакатлар (2,8 %) ҳиссасига тўғри келган.

Кўчиб кетганларнинг ёш гуруҳлари бўйича тақсимланиши
2023 йил январь-июнь

2023 йил январь-июнь ойларида кўчиб кетганлар ёш гуруҳлари бўйича тақсимланганда 9,3 % меҳнатга лаёқатли ёшдан кичиклар, 82,3 % меҳнатга лаёқатли ёшдагилар ва 8,4 % меҳнатга лаёқатли ёшдан катталар ҳиссасига тўғри келмоқда.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудлари бўйича жами кўчиб кетганлар
2023 йил январь-июнь

Ҳудудлар бўйича кўчиб кетганлар
сони ва коэффиценти, киши

Қорақалпоғистон Р.	8 163	8,3 ‰
Андижон	3 929	2,4 ‰
Бухоро	5 238	5,2 ‰
Жиззах	3 873	5,3 ‰
Қашқадарё	7 494	4,3 ‰
Навоий	5 689	10,8 ‰
Наманган	2 140	1,4 ‰
Самарқанд	7 732	3,8 ‰
Сурхондарё	6 898	4,9 ‰
Сирдарё	3 693	8,3 ‰
Тошкент	13 424	9,0 ‰
Фарғона	5 620	2,8 ‰
Хоразм	4 681	4,8 ‰
Тошкент ш.	35 130	23,8 ‰

Ҳудудлар бўйича кўчиб кетиш коэффиценти энг юқори Тошкент шаҳрида 23,8 промилле, Навоий вилоятида 10,8 промилле, Тошкент вилоятларида 9,0 промилле, энг кам кўрсаткич Наманган вилоятида 1,4 промилле, Андижон вилоятида 2,4 промилле ва Фарғона вилоятида 2,8 промиллени ташкил этган.

Энг юқори бўлган ўсиш суръати
2022 йилга нисбатан % да

Қорақалпоғистон Республикаси	170,8 %
Навоий	123,9 %
Тошкент ш.	114,7 %
Бухоро	113,0 %
Хоразм	109,3 %

Кўчиб кетганларнинг ўсиш суръати энг юқори даражаси Қорақалпоғистон Республикасида 170,8 % га, Навоий вилоятида 123,9 % га, Тошкент шаҳрида 114,7 % га, Бухоро вилоятида 113,0 % га ва Хоразм вилоятида 109,3 % га тенг бўлган.

Нисбатан паст бўлган ўсиш
суръати 2022 йилга нисбатан % да

Тошкент	71,7 %
Наманган	84,6 %
Қашқадарё	86,2 %
Жиззах	88,6 %
Сирдарё	92,5 %

Кўчиб кетганларнинг ўсиш суръати энг паст даражаси Тошкент вилоятида 71,7 % да, Наманган вилоятида 84,6 % да, Қашқадарё вилоятида 86,2 % да, Жиззах вилоятида 88,6 % да ва Сирдарё вилоятида 92,5 % да қайд этилган.

Статистик кўрсаткичларига изоҳлар

Доимий аҳоли – рўйхатдан ўтказилаётган вақтда муайян аҳоли пункти ёки ҳудудда доимий истиқомат қилаётган аҳолидан иборат бўлиб, бунга ушбу ҳудудда доимий рўйхатда туриб, лекин вақтинча яшамайдиган аҳоли ҳам киритилади.

Шаҳар аҳолиси – шаҳар ҳудудларида, яъни меъёрий ҳужжатлар билан шаҳарлар, шаҳарчалар сифатида белгиланган аҳоли пунктларида истиқомат қилувчи аҳоли.

Қишлоқ аҳолиси – шаҳарлар ва шаҳарчалар тоифасига киритилмаган ҳудудларда – қишлоқ жойлар (овуллар, қишлоқлар ва бошқалар)да истиқомат қилувчи аҳоли.

Туғилиш – туғилиш жараёнларининг содир бўлиши ва бошқа хусусиятларини тавсифловчи кўрсаткич.

1000 аҳолига нисбатан туғилиш коэффиценти – ҳисобот даврида жами туғилганлар (тирик) сонини ҳисобот давридаги доимий аҳолининг ўртача сонига бўлиб, 1000 га кўпайтириш орқали ҳисобланади.

1000 аҳолига нисбатан ўлим коэффиценти – ҳисобот даврида жами ўлганлар сонини ҳисобот давридаги доимий аҳолининг ўртача сонига бўлиб, 1000 га кўпайтириш орқали ҳисобланади.

Никоҳ – эркак ва аёл ўртасидаги, уларнинг бир-бирларига ва фарзандларига нисбатан ҳуқуқ ва мажбуриятларини белгилаб берадиган ўзаро муносабатлари шакли. Эр ва хотин ўртасидаги юридик муносабатлар фуқаролик ҳолати далолатномаларини ёзиш (ФХДЁ) органларида никоҳларини рўйхатдан ўтказиш натижасида ўрнатилади.

1000 аҳолига нисбатан никоҳлар коэффиценти – ҳисобот даврида тузилган никоҳлар сонини доимий аҳолининг ўртача сонига бўлиб, 1000 га кўпайтириш орқали ҳисобланади.

1000 аҳолига нисбатан никоҳдан ажралиш коэффиценти – ҳисобот даврида никоҳдан ажралишлар сонини доимий аҳолининг ўртача сонига бўлиб, 1000га кўпайтириш орқали ҳисобланади.

Кўчиб келганлар сони – кўчиб келганларнинг абсолют миқдори, яъни муайян ҳудудга унинг ташқарисидан кўчиб келганлардан иборат. Ички ишлар органлари томонидан аҳолини яшаш жойи бўйича рўйхатга олишда тузиладиган статистик ҳисобга олиш сўровномаларини қайта ишлаш натижасида кўчиб келиш.

Кўчиб кетганлар сони – кўчиб кетганларнинг абсолют миқдори, яъни муайян ҳудудга унинг ташқарисидан кўчиб кетганлардан иборат. Ички ишлар органлари томонидан аҳолини яшаш жойи бўйича рўйхатга олишда тузиладиган статистик ҳисобга олиш сўровномаларини қайта ишлаш натижасида кўчиб кетиш.

Аҳолининг миграцион ўсиши (фарқи) – ҳисобот даврида кўчиб келганлар ва кўчиб кетганлар сони ўртасидаги фарқнинг абсолют миқдори.

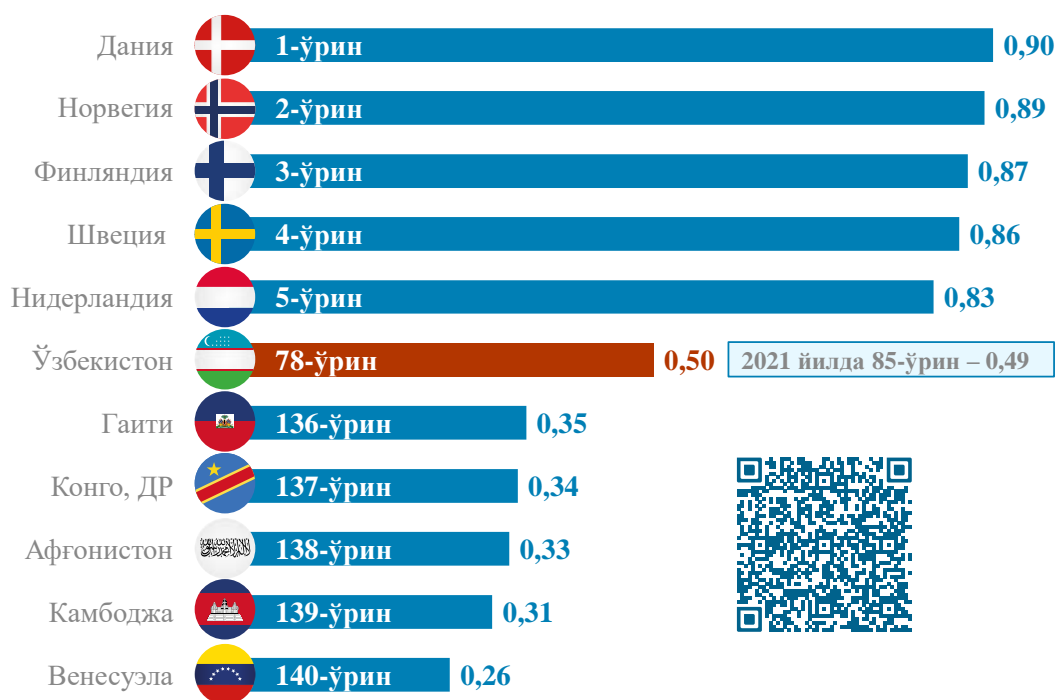
XVII. ҲУҚУҚБУЗАРЛИК

1- БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА РЎЙХАТГА ОЛИНГАН ЖИНОЯТЛАР СОНИ

Жиноят – тарихий жиҳатдан ўзгарувчан ижтимоий ва жиний-ҳуқуқий салбий ҳодиса бўлиб, у маълум бир ҳудудда маълум вақт ичида содир этилган жиноятлар тизимидир.

Жиноятларни таснифлаш – жиноятлар ўз хусусияти ва ижтимоий хавфлилик даражасига кўра: ижтимоий хавфи катта бўлмаган; унча оғир бўлмаган; оғир; ўта оғир жиноятларга бўлинади (Ўзб.Респ. ЖК 15-модда).

Ҳуқуқ устуворлиги индекси бўйича дунё давлатлари рейтинги (2023 йил январь-июнь ойлари учун)

World Justice Project қонун устуворлигини жамиятнинг қонунлар, институтлар, нормалар ва мажбуриятларнинг узоқ муддатли тизими сифатида белгилаб, ҳисобдорлик, давлат институтларининг шаффофлиги, адолатли қонунлар ва адолатнинг мавжудлигини таъминлайди. Қонун устуворлиги индекси – бу тадқиқот ёритилган мамлакатларда эксперт манбалари ва жамоатчилик фикри сўровларидан олинган маълумотлар асосида ҳисобланган бирлаштирилган кўрсаткич ҳисобланади.

Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш ва жиноятчиликка қарши курашиш бўйича кенг қамровли чора-тадбирлар амалга оширилди, бу эса ҳуқуқ-тартиботини таъминлашда ижобий натижаларга эришиш, мамлакатда жиноятчилик билан боғлиқ вазиятни сезиларли даражада яхшилаш имконини берди.

Шундай қилиб, Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги маълумотларига кўра, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида республика бўйича рўйхатга олинган жиноятларнинг умумий сони 49 541 тани ташкил этиб ¹⁾, ўтган йилнинг мос даврига нисбатан 6,5 % га кўпайди. Ушбу даврдаги жиноятлар сони 10 минг кишига нисбатан 13,6 тага етди.

Жиноятлар ўз хусусияти ва ижтимоий хавфлилиқ даражасига кўра: ижтимоий хавфи катта бўлмаган; унча оғир бўлмаган; оғир ва ўта оғир жиноятларга бўлинади.

Жиноятлар динамикаси

(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

¹⁾ Шундан 534 та ҳолат Ўзбекистон Республикаси Транспортда жамоат хавфсизлигини таъминлаш департаменти (ТЖХТД) томонидан қайд этилган.

Ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда уч йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар, шунингдек, эҳтиётсизлик оқибатида содир этилиб, қонунда беш йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар киради.

Унча оғир бўлмаган жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда уч йилдан ортиқ, лекин беш йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар, шунингдек, эҳтиётсизлик оқибатида содир этилиб, қонунда беш йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш тарзидаги жазо назарда тутилган жиноятлар киради.

Оғир жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда беш йилдан ортиқ, лекин ўн йилдан кўп бўлмаган муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилган жиноятлар киради.

Ўта оғир жиноятларга қасддан содир этилиб, қонунда ўн йилдан ортиқ муддатга озодликдан маҳрум қилиш ёхуд умрбод озодликдан маҳрум қилиш жазоси назарда тутилган жиноятлар киради.

Ўзбекистон Республикасида ҳудудлар бўйича қайд этилган жиноятлар (тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

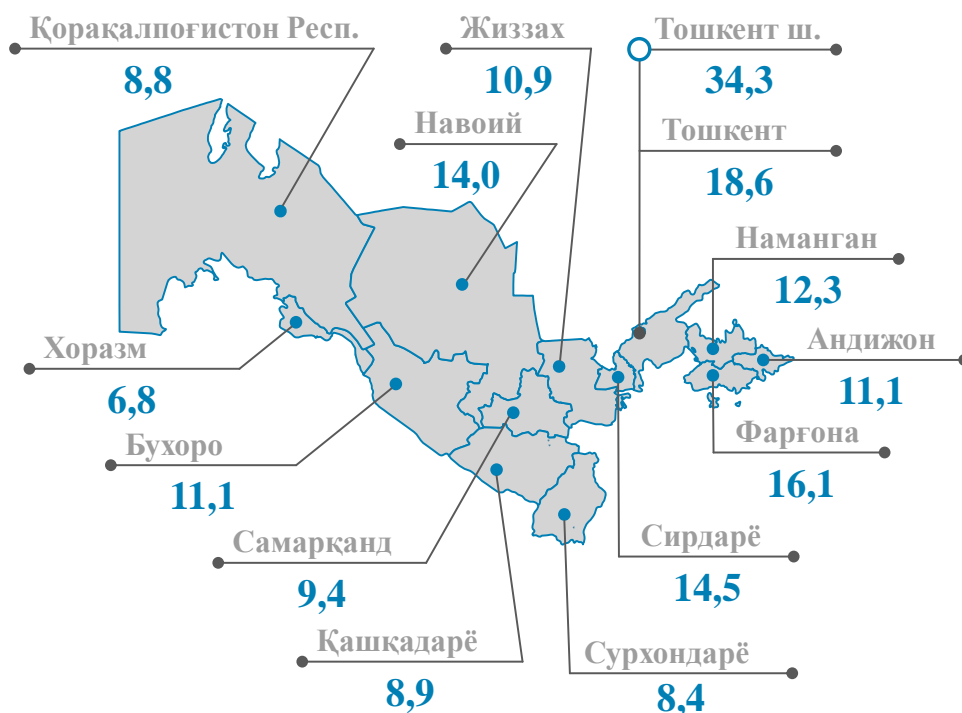
2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳудудлар бўйича энг кўп жиноятлар Тошкент шаҳрида (10 298 та), Фарғона (6 475 та), Тошкент (5 603 та) ва Андижон (3 717 та) вилоятларида, энг ками эса – Жиззах (1 626 та), Хоразм (1 339 та) ва Сирдарё (1 308 та) вилоятларида қайд этилган.

Ўтган йилнинг мос даврига нисбатан жиноятлар сони Тошкент шаҳрида (83 та) ва Фарғона (946 та) вилоятида камайган бўлса, мазкур жиноятлар Наманган (733 та) ва Самарқанд (709 та) вилоятларида кўпайган.

Охирги беш йил давомида (2019-2023 йиллар январь-июнь ойлари) қайд этилган жиноятлар сони 3,4 баробарга ошгани кузатилди. Демак, агар 2019 йилнинг январь-июнь ойларида жиноятлар 14 633 тани ташкил этган бўлса, 2023 йилнинг шу даврида бу кўрсаткич 49 541 тага етди. Шу билан бирга, 2021 йилнинг январь-июнь ойларида (45 630 та) ўсиш кузатилди ва 2020 йилнинг шу даврига нисбатан 111,9 % ни ташкил этди. 2022 йилга нисбатан ўзгаришлар таҳлили шуни кўрсатдики, 2023 йилнинг январь-июнь ойларида жиноятчиликнинг кўпайиши 3 012 та жиноятларни ташкил этди.

Жиноятлар даражаси ҳудудлар кесимида

(2023 йил январь-июнь ойлари учун, 10 минг аҳолига нисбатан ҳолатлар)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида 10 минг аҳолига нисбатан жиноятчиликнинг энг юқори даражаси Тошкент шаҳрида – 34,3 та, Тошкент – 18,6 та, Фарғона – 16,1 та, Сирдарё – 14,5 та, Наманган – 12,3 та, Андижон 11,1 та ҳамда Бухоро – 11,1 та вилоятларида қайд этилган.

Энг паст даражаси Жиззах – 10,9 та, Самарқанд – 9,4 та, Қашқадарё – 8,9 та ва Сурхондарё – 8,4 та вилоятларида, Қорақалпоғистон Республикасида – 8,8 та қайд этилган. Хоразм вилояти жиноятчилик даражаси бўйича охирги ўринни эгаллаб, бу ерда 6,8 та ни ташкил этди.

Барча хизмат йўналишлари бўйича рўйхатга олинган жиноятларнинг
худудлар кесимида сони

(2023 йил январь-июнь ойлари учун, бирлик)

	Жами*	улардан:			
		ижтимоий хавф катта бўлмаган жиноятлар	унча оғир бўлмаган жиноят- лар	оғир жиноят- лар	ўта оғир жиноят- лар
Ўзбекистон Республикаси	49 541	21 765	12 433	13 344	1 999
Қорақалпоғистон Республикаси	1 741	752	548	377	64
вилоятлар:					
Андижон	3 717	1 574	971	1 008	164
Бухоро	2 253	967	595	626	65
Жиззах	1 626	711	510	379	26
Қашқадарё	3 144	1 494	898	667	85
Навоий	1 488	603	451	395	39
Наманган	3 715	1 753	947	918	97
Самарқанд	3 926	1 640	1 056	973	257
Сурхондарё	2 374	1 016	655	600	103
Сирдарё	1 308	455	486	302	65
Тошкент	5 603	2 512	1 625	1 201	265
Фарғона	6 475	3 228	1 384	1 702	161
Хоразм	1 339	488	370	380	101
Тошкент ш.	10 298	4 407	1 698	3 704	489
ЖХТБ	534	165	239	112	18

* Барча хизмат йўналишлари бўйича рўйхатга олинган жиноятлар

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ижтимоий хавфи катта бўлмаган жиноятлар орасида Тошкент шаҳри – 20,2 %, Фарғона вилояти – 14,8 % билан етакчи ўринни эгаллаб турибди.

Унча оғир бўлмаган жиноятлар орасида Тошкент шаҳри – 13,7 %, Тошкент – 13,1 % ва Фарғона вилоятида – 11,1 % қайд этилган. Шу билан бирга, энг паст кўрсаткичлар Сирдарё (3,9 %) ва Хоразм (3,0 %) вилоятларида қайд этилди.

Оғир жиноятлар Тошкент шаҳри – 27,8 %, Фарғона – 12,8 % ва Тошкент вилоятларида – 9,0 %, нисбатан кичик улуш Жиззах – 2,8 %, Навоий вилоятларига – 3,0 % ва Қорақалпоғистон Республикасига – 2,8 % га тўғри келади.

Ўта оғир жиноятлар бўйича ҳам Тошкент шаҳри – 24,5 %, Тошкент вилояти – 13,3 % ва Самарқанд вилояти – 12,9 % билан етакчилик қилмоқда. Кам нисбатлар эса Навоий – 2,0 %, Жиззах – 1,3 %, вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикасида – 3,2 % кузатилди.

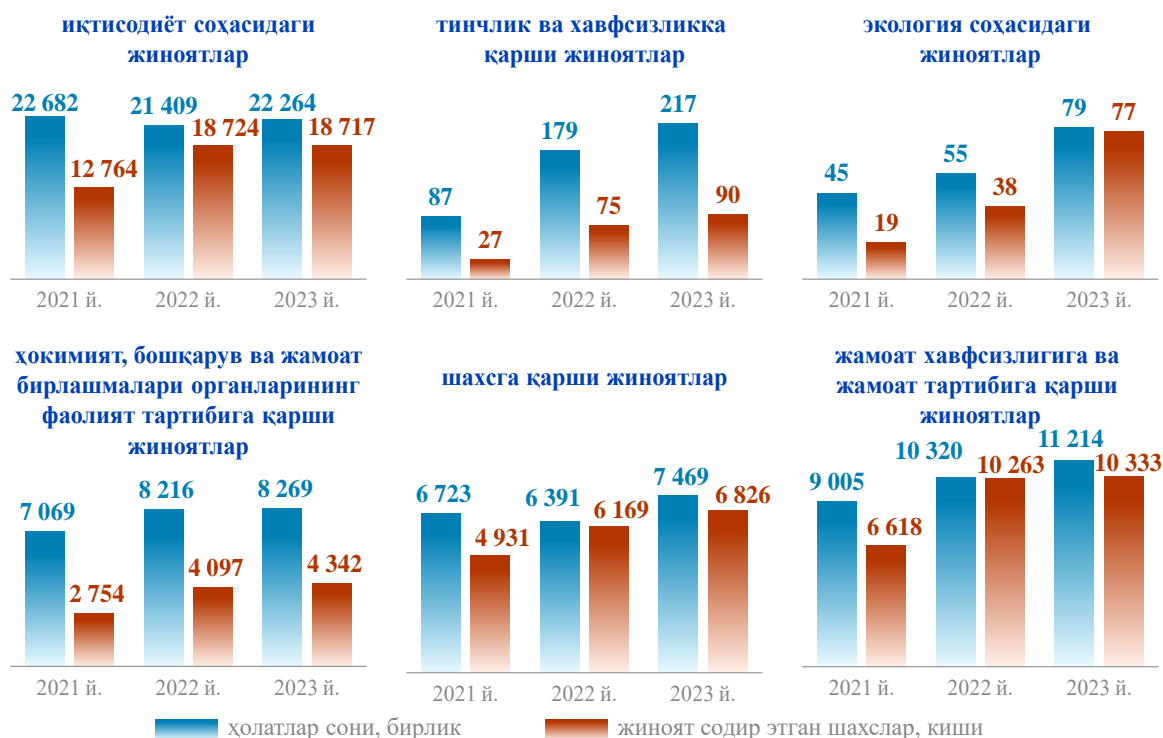
Қонунчиликка кўра, жиноятлар иқтисодиёт соҳасидаги, тинчлик ва хавфсизликка қарши, ҳарбий хизматни ўташ тартибига қарши, ҳокимият, бошқарув ва жамоат бирлашмалари органларининг фаолият тартибига қарши, шахсга қарши, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши, экология соҳасидаги жиноятлар бўлимларига ажратилади.

Рўйхатга олинган жиноятларнинг аксарияти иқтисодиёт соҳасидаги жиноятлар – 45,0 %, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятлар иккинчи ўринда – 22,6 %, шу билан бир қаторда ҳокимият, бошқарув ва жамоат бирлашмалари органларининг фаолияти тартибига қарши жиноятлар – 16,7 %, шунингдек, шахсга қарши жиноятлар – 15,1 % ни ташкил этди.

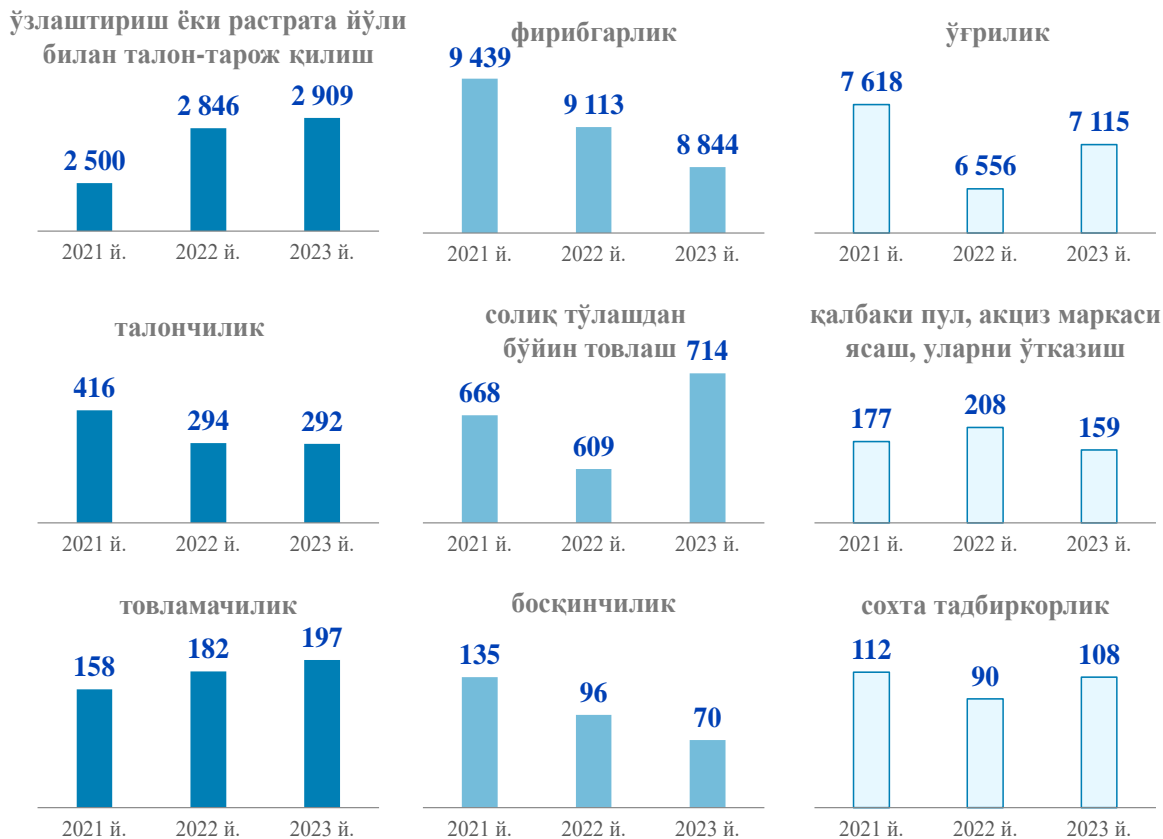
Тинчлик ва хавфсизликка қарши жиноятлар – 0,4 %, экология соҳасидаги жиноятлар – 0,2 % ни ташкил этди.

Жиноятларнинг умумий таснифи

(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

Иқтисодий соҳада қайд этилган жиноятлар сони
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

2023 йилнинг январь-июнь ойлари якунларига кўра иқтисодий жиноятлар ичида жами 8 844 та **фирибгарлик** (алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан ўзганинг мулкани ёки ўзганинг мулкига бўлган ҳуқуқни қўлга киритиш) (39,7 %), 7 115 та **ўғрилик** (ўзганинг мол-мулкани яширин равишда талон-торож қилиш) (31,9 %), 2 909 та **ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-тарож қилиш** (13,1 %), 714 та **солиқ тўлашдан бўйин товлаш** (3,2 %), 292 та **талончилик** (1,3 %), 197 та **товламачилик** (0,9 %), 159 та **қалбаки пул, акциз маркалари ёки қимматли қоғозлар ясаш, уларни ўтказиш** (0,7 %), 108 та **сохта тадбиркорлик** (0,5 %), 70 та **босқинчилик** (ўзганинг мол- мулкани талон-торож қилиш мақсадида ҳужум қилиб, ҳаёт ёки соғлиқ учун хавfli бўлган зўрлик ишлатиб ёхуд шундай зўрлик ишлатиш билан қўрқитиб содир этиш) (0,3 %) ва 1856 та **бошқа турдаги** (8,4 %) жиноятларини ташкил этади.

Фирибгарлик – алдаш ёки ишончни суиистеъмол қилиш йўли билан ўзганинг мулкани ёки ўзганинг мулкига бўлган ҳуқуқни қўлга киритиш (Ўзб.Респ. ЖК 168-модда).

Ўғрилик – яъни ўзганинг мол-мулкани яширин равишда талон-торож қилиш (Ўзб.Респ. ЖК 169-модда).

Шахсга қарши қайд этилган жиноятлар
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

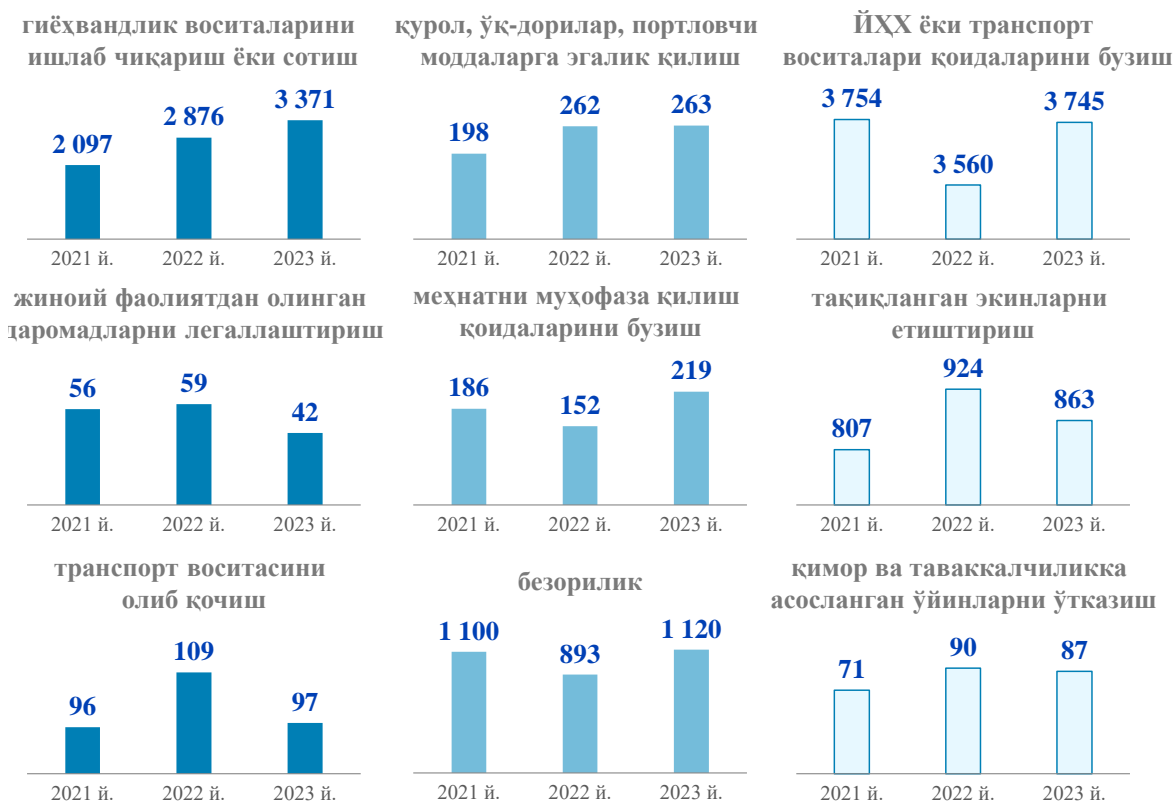
2023 йилнинг январь-июнь ойларида 2021 йилнинг мос даврига нисбатан куйидаги жиноят турлари камайган: **қасддан баданга енгил шикаст етказиш** – 22,3 % га, **одам савдоси** – 16,2 % га, **қасддан одам ўлдириш ва одам ўлдиришга уриниш** – 14,3 % га, **қасддан баданга оғир шикаст етказиш** (ҳаёт учун хавфли бўлган қасддан баданга оғир шикаст етказиш натижасида кўриш, сўзлаш, эшитиш қобилиятини йўқотиш) 9,0 % га ва **ўзини ўзи ўлдириш даражасига етказиш** – 3,4 % га камайди.

Жиноятларнинг куйидаги турлари бўйича ўсиш қайд этилди: **воёга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш** – 3 баробарга, **таносил касаллиги ёки ОИВ касаллиги/ОИТСни тарқатиш** – 26,6 % га, **эҳтиётсизлик орқасидан одам ўлдириш** – 18,2 % га, **номусга тегиш ва номусга тегишга уриниш** – 11,6 % га, ўсган.

Босқинчилик – ҳаёт ва соғлиқ учун хавфли зўравонлик қўллаш ёки шундай зўравонлик қилиш таҳдиди билан бировнинг мулкани ўғирлаш мақсадида қилинган ҳужум (Ўзб.Респ. ЖК 164-модда).

Талончилик – ўзганинг мулкани очикдан-очик ўғрилаш (Ўзб.Респ. ЖК 166-модда).

Жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига қарши жиноятлар сони
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида 2021 йилнинг худди шу даврига нисбатан жиноятларнинг қуйидаги турлари: **гиёҳвандлик воситаларини тайёрлаш ёки сотиш** – 60,1 % га, **қурол, ўқ-дорилар, портловчи моддаларни қонунга хилоф равишда сақлаш** – 32,8 % га, **қимор ва таваккалчиликка асосланган бошқа ўйинларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш** – 22,5 % га, **меҳнатни муҳофаза қилиш қоидаларини бузиш** – 17,7 % га, **тақиқланган экинларни етиштириш** – 6,9 % га, **безорилик** (жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасдан менсимаслик, уриш-дўппослаш, баданга енгил шикаст етказиш) – 1,8 % га ва **транспорт воситаларини ўғирлаш** – 1,0 % га ўсди.

Даромадларни легаллаштириш, яъни мулк жиноий фаолият натижасида топилган бўлса, мулкка айлантириш ёхуд алмаштириш йўли билан унинг келиб чиқишига қонуний тус бериш – 11,5 % га ва **йўл ҳаракати хавфсизлиги ёки транспорт воситаларидан фойдаланиш қоидаларини бузиш** – 0,2 % га камайди.

Безорилик – безорилик, яъни жамиятда юриш-туриш қоидаларини қасдан менсимаслик, уриш-дўппослаш, баданга енгил шикаст етказиш ёки ўзганинг мулкига шикаст етказиш ёхуд нобуд қилиш анча зарар етказиш билан боғлиқ ҳолда содир этиш (Ўзб.Респ. ЖК 277-модда).

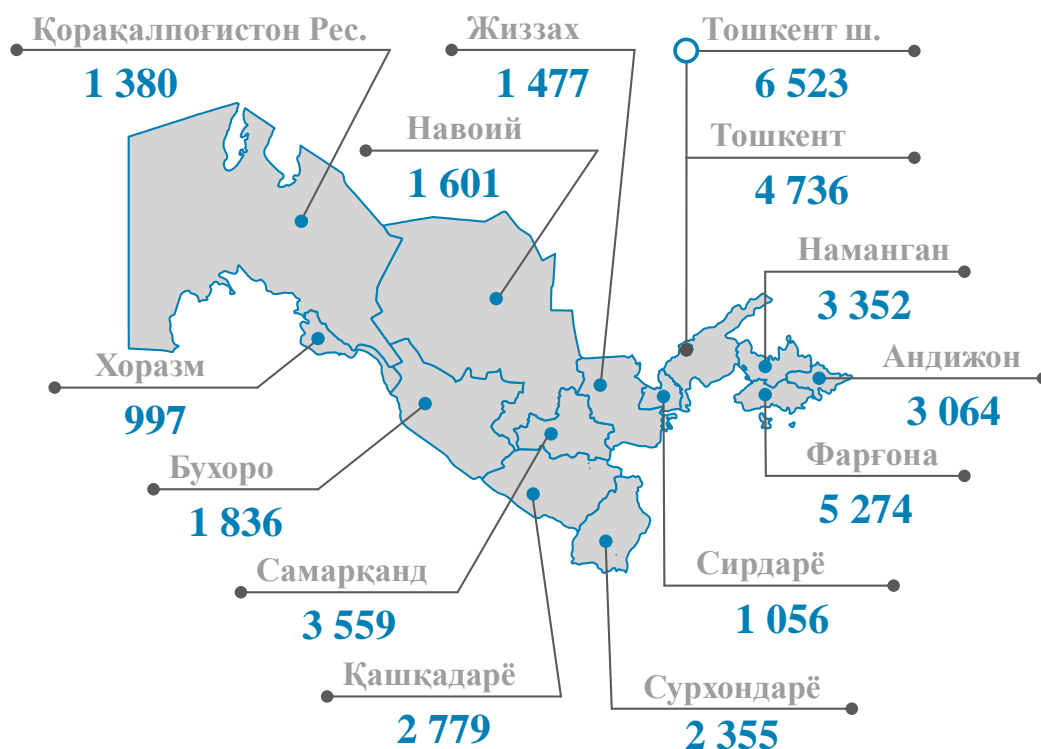
2-БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЖИНОЯТ СОДИР ЭТГАН ШАХСЛАР Сони

Белгиланган даврда жиноят содир этган шахсларнинг умумий сони 40 411 нафарни ташкил этди.

Жиноят содир этган шахслар – ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари томонидан расман рўйхатга олинган, уларга нисбатан жиноят иши қўзғатилган шахслардир.

Аниқланган ҳуқуқбузарлар орасида 32 717 нафар шахс (81,0 %) жиноий жавобгарликка тортилган. Уларнинг 3,9 % ини вояга етмаганлар ташкил этди. Ҳуқуқбузарлик содир этган аёлларнинг улуши 12,4 % ни ташкил этди.

Ўзбекистон Республикасида жиноят содир этган шахсларнинг сони ҳудудлар кесимида (2023 йил январь-июнь ойлари учун, киши)

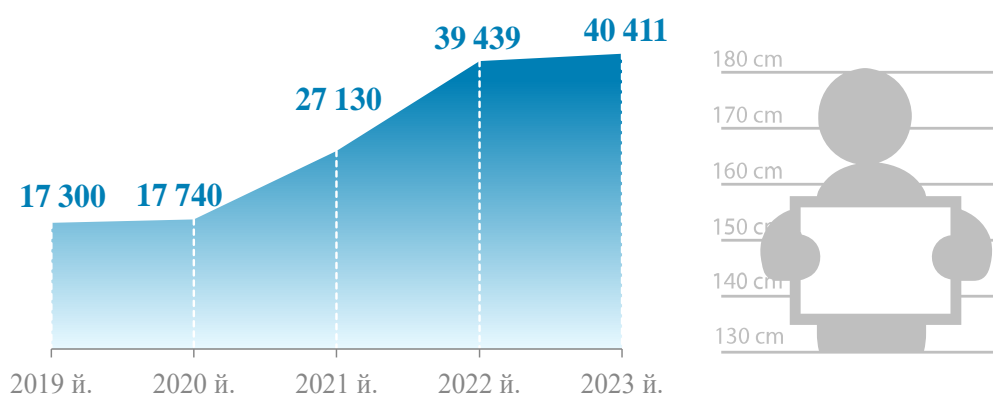

2023 йил январь-июнь ойларида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан жиноят содир этган шахслар сони 972 нафарга ошган.

Энг кўп жиноят содир этган шахслар Тошкент шаҳрида (6 523 нафар), кейин Фарғона (5 274 нафар) ва Тошкент (4 736 нафар) вилоятларида қайд этилган. Энг кам кўрсаткич Навоий (1601 киши), Сирдарё (1 056 киши) ва Хоразм (997 киши) вилоятларида, шунингдек, Қорақалпоғистон Республикасида – (1 380 киши) қайд этилган.

Жиноят содир этган шахсларни ҳар 100 минг аҳолига нисбатан таҳлил қилганда республика пойтахти – 220,7 минг киши, Тошкент – 158,3 минг, Навоий – 151,7 минг, Фарғона – 132,6 минг, Сирдарё – 117,8 минг, Наманган – 111,8 минг, Жиззах – 100,1 минг, Андижон – 92,2 минг ва Бухоро вилоятлари – 91,4 минг киши ҳисобида устунлик қилмоқда.

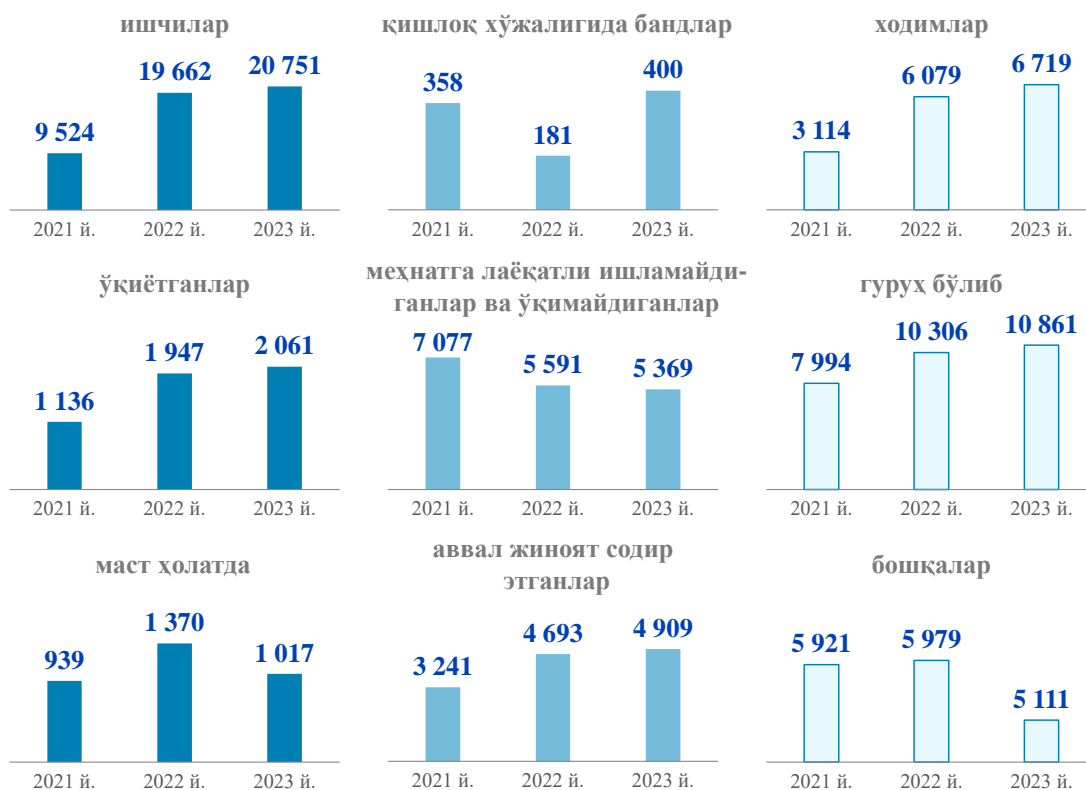
Ўзбекистон Республикасида жиноят содир этган шахслар
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, киши)

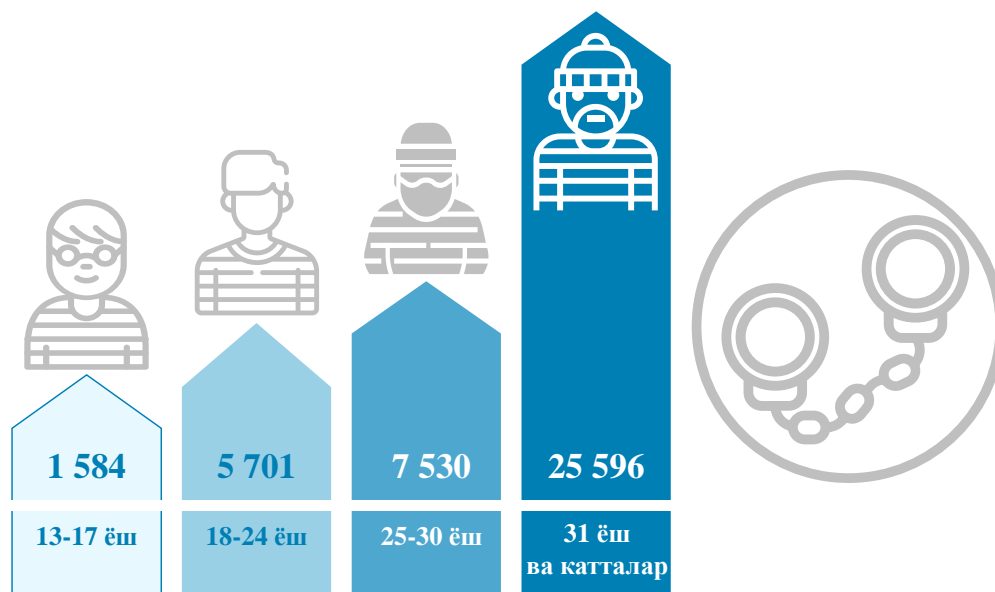
Худудлар кесимида жинси бўйича жиноятлар содир этган шахслар
(2023 йил январь-июнь ойлари учун, киши)

Жиноят содир этган шахсларнинг тоифалари бўйича тақсимланиши
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

Жиноят содир этган шахсларнинг ёши бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь ойлари учун, киши)

Жиноят содир этган шахсларнинг жиноят турлари бўйича ёш таркиби
(2023 йил январь-июнь ойлари учун, киши)

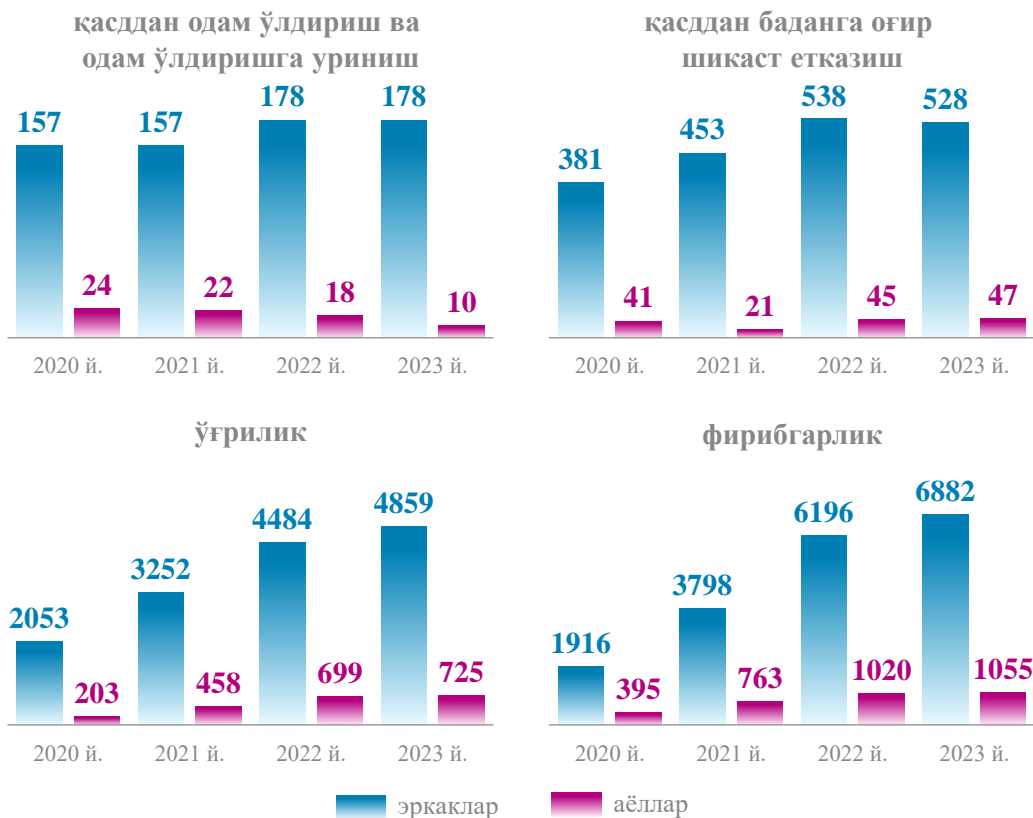
Жиноят турлари бўйича	Жами	улардан ёши бўйича:			
		13-17 ёш	18-24 ёш	25-30 ёш	31 ёш ва катталар
қасддан одам ўлдириш ва одам ўлдиришга уриниш	178	6	25	27	120
қасддан баданга оғир шикаст етказиш	528	42	115	114	257
номусга тегиш ва номусга тегишга уриниш	146	20	40	32	54
ўғрилиқ	4829	758	1268	905	1898
талончилик ва босқинчилик	515	72	204	118	121
фирибгарлик	6882	68	669	1473	4672
товламачилик	195	17	50	54	74
безорилик	1945	190	521	532	702
ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-тарож қилиш	4302	1	142	475	3684
порахўрлик	540	2	36	90	412

2023 йилнинг январь-июнь ойларида жиноят содир этганларнинг ёши бўйича таҳлил қилиш шуни кўрсатдики, қайд этилган ҳуқуқбузарларнинг умумий сонидан энг катта улушни 31 ёш ва ундан катта ёшдаги фуқаролар – 63,4 % (25 596 нафар)ни ташкил этди. 25-30 ёш – 18,6 % (7 530 киши), 18-24 ёшлилар орасида кичик нисбатлар – 14,1 % (5 701 киши), 13-17 ёшлилар – 3,9 % (1 584 киши)дан иборат.

Жиноят турлари бўйича 31 ёш ва ундан катта ёшдагилар орасида 18,3 % асосан фирибгарлик, ўзлаштириш ёки растрата йўли билан талон-тарож қилиш – 14,4 %. 25-30 ёшли ҳуқуқбузарлар орасида фирибгарлик – 19,6 %, ўғрилик – 12,0 %, безорилик – 7,1 % ни ташкил этган. 18-24 ёшлилар орасида энг кўп фирибгарлик 11,7 %, ўғрилик 22,2 % ни ташкил этди. 13-17 ёшлилар ўртасида энг кўп ўғрилик (47,9 %) ва безорилик (12,0 %) содир этилган.

**Жиноят содир этган шахсларнинг жинси ва жиноят
тури бўйича тақсимланиши**

(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, бирлик)

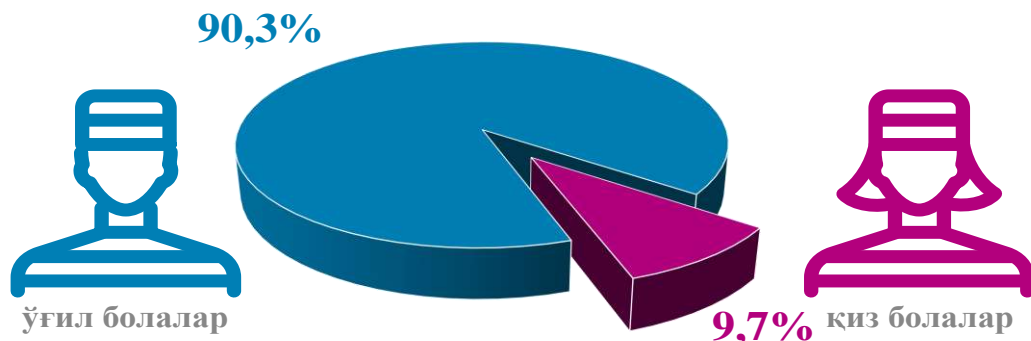

2023 йилнинг январь-июнь ойларида жиноят содир этган аёлларнинг умумий сони 5 012 нафарни ташкил этди. Жиноят содир этган аёллар сонини таҳлил қилиш, ҳудудларда энг юқори даражада Фарғонада – 757, Тошкент вилоятларида – 523 ва Тошкент шаҳрида – 850 нафар қайд этилганлигини кўрсатди. Паст кўрсаткичлар Хоразм (94 нафар аёл) ва Сирдарё (93 нафар аёл) ҳудудларида қайд этилган.

Шу билан бир қаторда, эркек жиноятчилар сони 35 399 кишига етди. Эркак жиноятчиларнинг юқори даражаси Тошкент шаҳрида – 5 673, Фарғонада – 4 517 ва Тошкент вилоятида – 4 213 нафарни ташкил этмоқда.

2023 йилнинг январь-июн ойлари бўйича вояга етмаганлар орасида аниқланган шахслар сони таҳлили шуни кўрсатдики, уларнинг сони 2022 йилнинг шу даврига нисбатан 228 кишига кўпайган, 319 нафари 13-15 ёш, 1 265 нафари 16-17 ёшлилардир.

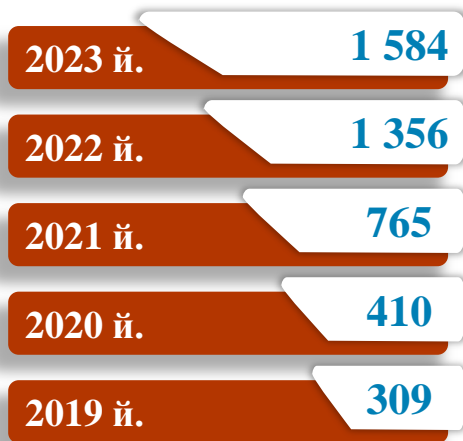
Жиноят содир этган вояга етмаганларнинг жинси бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь ойлари учун)

Вояга етмаган шахс – ўн саккиз ёшга тўлмаган шахс.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида ҳуқуқбузарлик содир этган вояга етмаганлар сони 1 584 нафарни ташкил этиб, уларнинг умумий сонининг 3,6 % ини ташкил этди. Таҳлиллар вилоятлар бўйича вояга етмаганлар ўртасида содир этилган жиноятларнинг 9,7 % ини (153 нафар) қиз болалар томонидан содир этилганини кўрсатди.

Вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, киши)

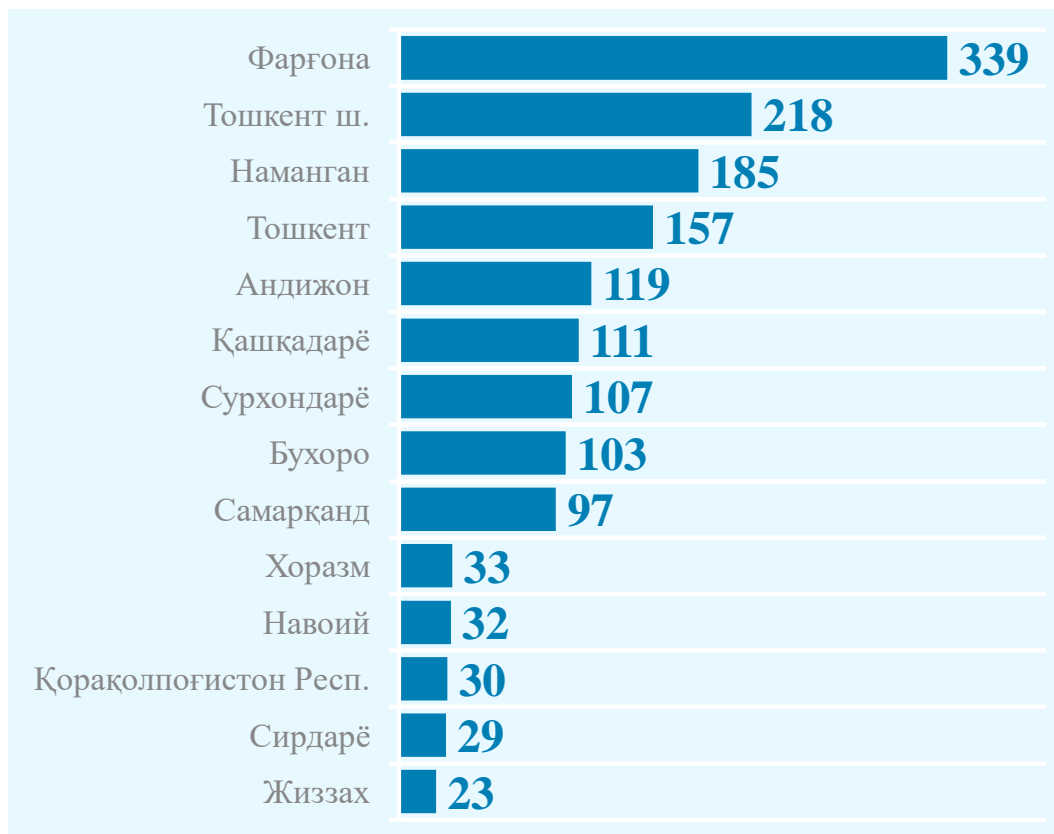

1 584 кишидан 83,9 % и жиноий
жавобгарликка тортилган

2023 йилнинг январь-июнь ойларида 2022 йилнинг шу даврига нисбатан жиноят содир этганлиги аниқланган вояга етмаганлар сони 16,8 % га, 2021 йилнинг январь-июнь ойларига нисбатан эса 2,1 баробарга ошган. Вояга етмаганлар энг кўп Фарғона (173 киши), Наманган (68 киши) ва Тошкент (65 киши) вилоятларида, Тошкент шаҳрида (70 киши) қайд этилган. Шу билан бирга, Жиззах (15 нафар), Хоразм (14 нафар), Сирдарё (11 нафар), ва Навоий (8 нафар) вилоятларида энг кам ҳуқуқбузарлик содир этган вояга етмаганлар қайд этилган.

**Жиноят содир этган вояга етмаганларнинг ҳудудлар
бўйича тақсимланиши**

(2023 йил январь-июнь ойлари учун, киши)

2023 йил январь-июнь ойларида вояга етмаганлар томонидан 758 та ўғрилик, 190 та безорилик, 68 та фирибгарлик, 72 та талончилик ва босқинчилик, 42 та қасдан баданга оғир шикаст етказиш, 20 та номусга тегиш ва номусга тегишга уриниш, 6 та қасдан одам ўлдириш жиноятлар содир этилган.

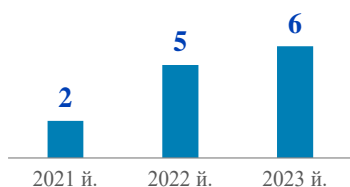
Фарғона вилоятида жиноят содир этганлиги аниқланган вояга етмаганлар ичида ўғил болалар энг кўп кузатилмоқда – бу вилоятда умумий сонининг 5,7 % и, кейин Тошкент шаҳрида – 218 нафар (шаҳардаги ҳуқуқбузарлар умумий сонининг 3,3 % и), Наманган вилоятида – 173 киши (5,2 %). Вояга етмаган қизлар ўртасида Фарғона вилояти – 36 нафар, Тошкент ва Наманган вилояти – 7 нафар билан устунлик қилмоқда. Хоразм, Жиззах вилоятлари ва Тошкент шаҳрида жиноят содир этган вояга етмаган қизлар йўқ.

Номусга тегиш – зўрлик ишлатиб, қўрқитиб ёки жабрланувчининг ожизлигидан фойдаланиб, жинсий алоқа қилиш (Ўзб.Респ. ЖК 118-модда).

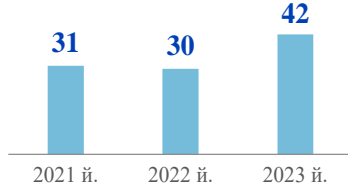
Номусга тегишга уриниш жинсий алоқа билан яқунланмайдиган номусга тегишга уринишдир. Бироқ, уринишнинг ўзи жиноят ҳисобланади.

Вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари учун, ҳолатлар)

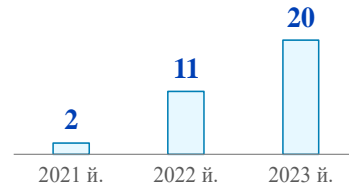
қасдан одам ўлдириш ва одам ўлдиришга уриниш

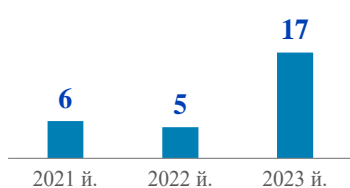
қасдан баданга оғир шикаст етказиш

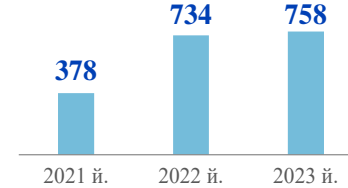
номусга тегиш ва номусга тегишга уриниш

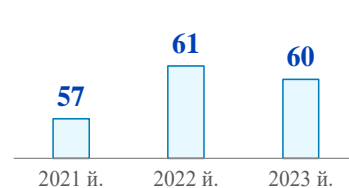
товламачилик

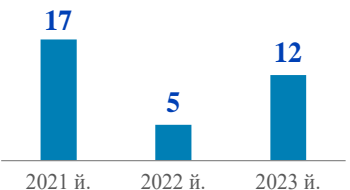
ўғрилик

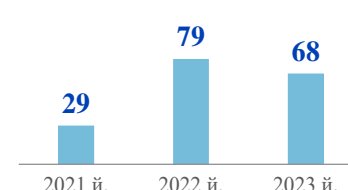
талончилик

босқинчилик

фирибгарлик

безорилик

Вояга етмаганлар томонидан содир этилган жиноятлар бўйича 2023 йилнинг январь-июнь ойларида 2022 йилнинг шу даврига нисбатан талончилик 1,0 мартага камайган. Жиноятларнинг қуйидаги турлари бўйича ўсиш қайд этилди: қасдан баданга оғир шикаст етказиш 1,4 мартага, қасдан одам ўлдириш ва одам ўлдиришга уриниш 1,2 мартага, номусга тегиш ва номусга тегишга уриниш – 1,8 мартага, товламачилик – 3,4 мартага, ўғрилик – 1,0 мартага, босқинчилик – 2,4 мартага, фирибгарлик – 0,9 мартага ва безорилик – 1,7 мартага ўсган.

Бундан ташқари, 2023 йил январь-июнь ойларида вояга етмаганлар бўйича: 16 та гиёҳвандлик воситаларини ишлаб чиқариш ёки сотиш, 46 та ўлимга олиб келмайдиган йўл-транспорти ҳодисаси, 4 та валюта бойликларини қонунга хилоф равишда олиш ёки сотиш аниқланган.

Жиноят содир этилган пайтда бандлиги бўйича вояга етмаганлар ўртасида 1 345 нафар ўқийдиганлар, 159 нафар ишчи, 37 нафар меҳнатга лаёқатли (ишламайдиган ва ўқимайдиганлар), 11 нафар ходим ва 32 нафар қишлоқ хўжалигида меҳнат қилаётганлар ҳисобга олинди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Рўйхатга олинган жиноят бу – ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан аниқланган ва расман ҳисобга олинган, жиноят қонунчилигида назарда тутилган ижтимоий хавфга эга хатти-ҳаракатдир.

Жиноятларни таснифлаш – жиноятлар ўз хусусияти ва ижтимоий хавфлилиқ даражасига кўра: ижтимоий хавфи катта бўлмаган; унча оғир бўлмаган; оғир; ўта оғир жиноятларга бўлинади (Ўзб.Респ. ЖК 15-модда).

Товламачилик – яъни жабрланувчи ёки унинг яқин кишиларига зўрлик ишлатиш, мулкка шикаст етказиш ёки уни нобуд қилиш ёхуд жабрланувчи учун сир сақланиши лозим бўлган маълумотларни ошкор қилиш билан қўрқитиб, ўзгандан мулкни ёки мулккий ҳуқуқни топширишни, мулккий манфаатлар беришни ёхуд мулккий йўсиндаги ҳаракатлар содир этишни талаб қилиш ёхуд жабрланувчини ўз мулки ёки мулкка бўлган ҳуқуқини беришга мажбур қиладиган шароитга солиб қўйиш (Ўзб.Респ. ЖК 165-модда).

Қасдан баданга оғир шикаст етказиш бу – содир этилаётган пайтда ҳаёт учун хавfli бўлган қасдан баданга оғир шикаст етказиш натижасида кўриш, сўзлаш, эшитиш қобилиятини йўқотиш ёхуд бирон аъзонинг ишдан чиқиши ёки унинг фаолияти тамоман йўқолишига, руҳий ҳолатининг бузилишига ёки соғлиғининг бошқача тарзда бузилишига, умумий меҳнат қобилиятининг ўттиз уч фоизидан кам бўлмаган қисмининг доимий йўқолишига ёки ҳомиланинг тушиши ёхуд баданнинг тузалмайдиган даражада хунуклашишига сабаб бўлишидир (Ўзб.Респ. ЖК 104-модда).

Пора олиш – яъни давлат органи, давлат иштирокидаги ташкилот ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи мансабдор шахс томонидан шахсан ёки воситачи орқали моддий бойликларни амалга оширганлиги ёки бажармаганлиги учун моддий манфаатлар олиши ёки уларни била туриб қонунга хилоф равишда олиши, мансабдор шахс ўз хизмат мавқеидан фойдаланган ҳолда қилиши керак бўлган ёки қилиши мумкин бўлган муайян пора берувчининг манфаатларини кўзлаб ҳаракатни амалга ошириш (Ўзб.Респ. ЖК 210-модда).

Ноқонуний экинларни этиштириш – маълум бир мамлакат ёки минтақада қонун билан тақиқланган ўсимлик экинларини этиштириш. Бу гиёҳванд ўсимликларни этиштиришни ўз ичига олиши мумкин. Ноқонуний экинларни этиштириш жиноят ҳисобланади ва қоидабузарликнинг оғирлигига қараб жарима, ҳибсга олиш ва ҳатто қамоққа олиш билан жазоланиши мумкин.

Жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштириш (ёки жиноий даромадларни легаллаштириш) - бу ноқонуний йўл билан олинган пул маблағларини инвестиция қилиш, кўчириш ёки қонуний манбаларга ўтказиш йўли билан қонуний кўринишдаги фондларга айлантириш жараёни.

XVIII. ТУРИСТИК ОҚИМ

(2023 йил январь-июнь)

Туризм бу – одамларнинг доимий яшаш жойидан ташқарига чиқиши билан боғлиқ ижтимоий, маданий ва иқтисодий ҳодиса бўлиб, мақсади одатда кўнгил очиш ва дам олишдир.

Ўзбекистон ўзининг қадимги тарихий-меъморий ёдгорликлари, табиий бойликлари ва шиддатли замонавий ривожланиши билан бутун дунё диққатини ўзига жалб этмоқда. Хивадаги Ичан қалъа мажмуаси, Бухоро, Шаҳрисабз ва Самарқанддаги тарихий марказлар ЮНЕСКОнинг махсус “Бутун дунё мероси” рўйхатига киритилган. Бу шаҳарларда жойлашган такрорланмас ёдгорликлар ва меъморий иншоотлар мамлакат тарихида катта рол ўйнаган ўтмиш замонларни ўзида акс эттиради.

Республикаимиз ҳукумати томонидан туризм соҳасини модернизация қилиш, транспорт ва меҳмонхона инфратузилмасини яхшилаш, шунингдек, туризм соҳасидаги қонунчилик базасини ривожлантириш ва такомиллаштириш борасида кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

Афсонавий ўтмиш, Ипак йўлининг тарихий-меъморий мероси, табиатнинг бетакрор гўшалари, авлоддан-авлодга ўтиб келаётган миллий ҳунармандчилик, халқнинг меҳмондўстлиги ва инсонпарварлик анъаналари – буларнинг барчаси дунёнинг турли бурчакларидан кўплаб одамларни Ўзбекистонга жалб этмоқда, ҳар бир саёҳатчини завқлантиради, ҳайратга солади ва хурсанд қилади.

¹⁾ Республикага келганларнинг умумий сонида бир киши бир неча марта ҳисобланиши мумкин ва бу алоҳида ҳолат сифатида ҳисобга олинади.

²⁾ Республикадан кетганларнинг умумий сонида бир киши бир неча марта ҳисобланиши мумкин ва бу алоҳида ҳолат сифатида ҳисобга олинади.

1-БЎЛИМ. ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ТУРИСТИК МАҚСАДЛАРДА КЕЛГАН ЧЕТ ЭЛ ФУҚАРОЛАРИ

Кирувчи туризм – кўрилаётган мамлакат доимий яшовчиси бўлмаган ташриф буюрувчининг кирувчи сайёҳлик сафари вақтида ушбу мамлакат доирасидаги фаолиятини ўз ичига олади.

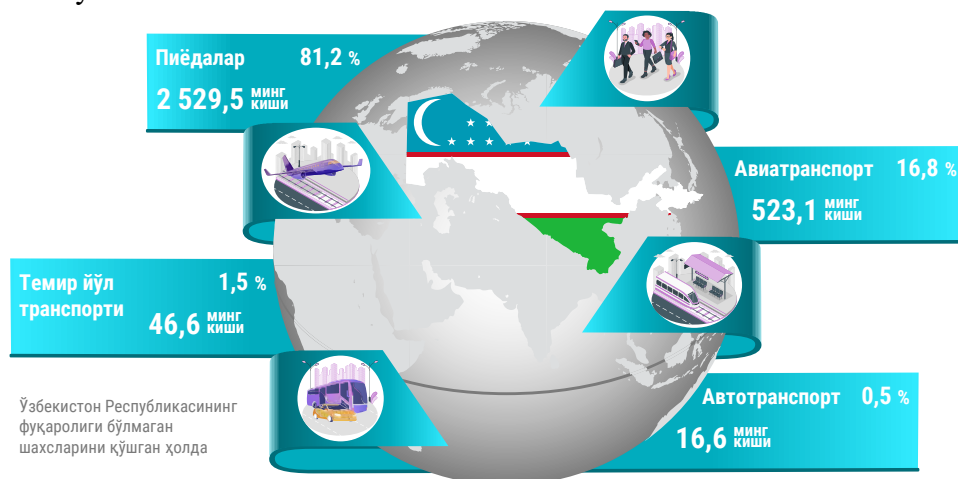
Маълумот учун: Ўзбекистон Республикаси Давлат хавфсизлик хизмати Чегара қўшинларининг Ўзбекистон Республикасига ташриф буюрган чет эл фуқаролари тўғрисидаги маълумотлари асосида шакллантирилади.

Ўзбекистон Республикасига туристик мақсадларда келган чет эл фуқаролари (тегишли йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши)

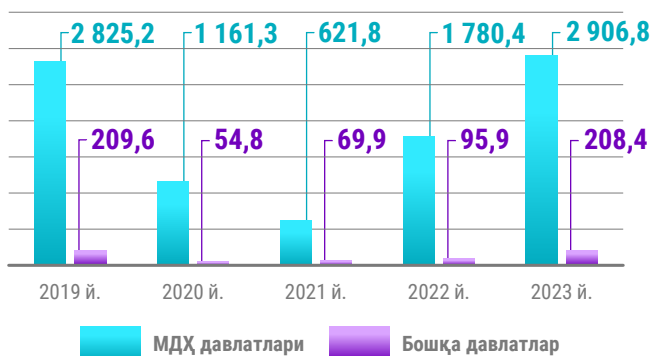

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасига келган хорижий фуқаролар сони жами **3 115,2** минг нафарни ташкил этган. 2022 йилга нисбатан уларнинг сони **66%** ошган.

2023 йилнинг I ярим йиллигида ҳаво транспортида келган сайёҳлар **523,1** минг кишини (16,8 %), темир йўл орқали келганлар – **46,6** минг кишини (1,5 %), автомобил транспортида келганлар – **16,6** минг кишини (0,5 %) ташкил этган. Сайёҳларнинг энг кўп қисми, яъни **2 529,5** минг нафари (81,2 %) чегарани пиёда кесиб ўтган.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги (МДХ) таркибига 11 та давлат киради: Озарбайжон, Арманистон, Беларусь, Қозоғистон, Қирғизистон, Молдова, Россия, Тожикистон, Туркменистон, Ўзбекистон ва Украина. (Ахборот манбаи – МДХ Давлатларро статистика қўмитаси <http://new.cisstat.org>).

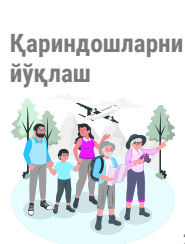

2023 йилнинг I ярим йиллигида МДХ давлатларидан республикамизга ташриф буюрган фуқаролар сони 2022 йилнинг шу даврига нисбатан **63,3 %**, бошқа мамлакатлардан келганлар сони эса **2,2 баробарга** ошди.

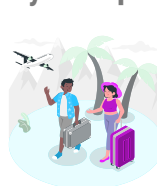
2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасига МДХ давлатларидан **2 906,8** минг киши ташриф буюриб, бу жами келганларнинг **93,3 %** ини ташкил этди, бошқа давлатлардан – **208,4** минг киши (**6,7 %**) ташриф буюрган.

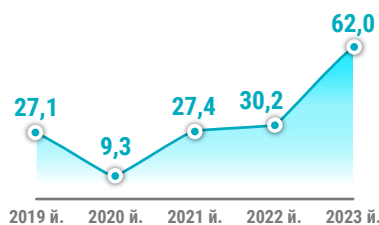
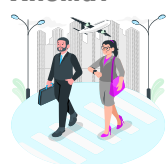
Туристик мақсадларда келган чет эл фуқароларининг сафар мақсадлари бўйича тақсимланиши (тегишли йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши)

Бўш вақт ва дам олиш

Хизмат

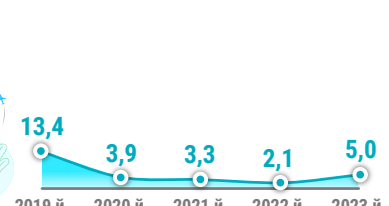
Даволаниш

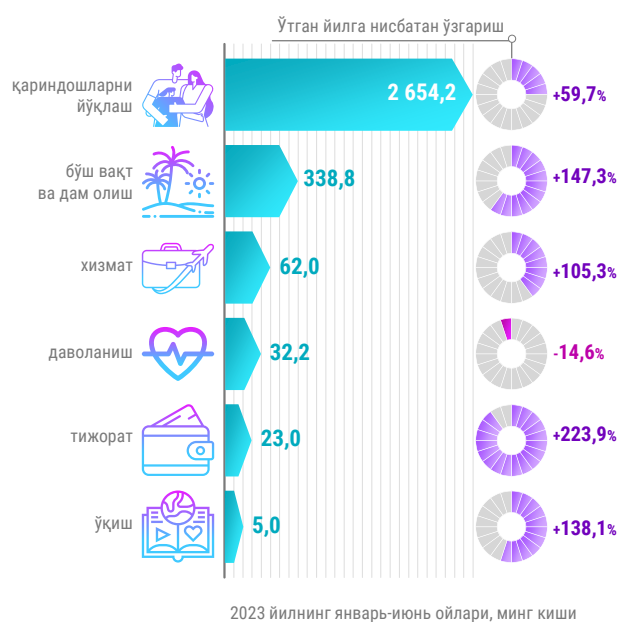
Тижорат

Ўқиш

Туризм мақсадлари бу – туристларнинг саёҳатга чиқиш орқали эришмоқчи бўлган ниятлари ва истаклари ҳисобланади. Мақсадлар ҳар хил бўлиши мумкин, масалан, дам олиш ва ўйин-кулги, янги маданият ва анъаналарни ўрганиш, таълим ва ўзини ўзи такомиллаштириш, атроф-муҳит ва ижтимоий хабардорлик ва бошқалар. Улар ҳар бир туристнинг шахсий манфаатларига боғлиқ бўлиб, уларга жой ва саёҳат дастурини танлашда ёрдам беради.

2023 йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистонга келган чет эл фуқаролари сафар мақсадини ўқиш учун деб белгилаганлар сони **5,0** минг кишига (жами келганларнинг **0,2 %** и), тижорат мақсадида келганлар – **23,0** минг киши (**0,7 %**), даволаниш учун – **32,2** минг киши (**1,0 %**), хизмат сафари учун – **62,0** минг киши (**2,0 %**), бўш вақт ва дам олиш учун – **338,8** минг киши (**10,9 %**)га тўғри келган. Энг кўп саёҳатларнинг мақсадларига эса қариндошларни йўқлаш деб белгиланганлари **2 654,2** минг киши (**85,2 %**)га тенг бўлган.

Тегишли даврнинг ўтган 2022 йилга нисбатан қариндошларни йўқлаш учун амалга оширилган сафарлар **59,7 %** га ошган. Хизмат сафарлари **2,1 бараварга**, ўқиш мақсадидаги сафарлар **2,4 бараварга**, бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун **2,5 бараварга**, тижорат мақсадидаги сафарлар **3,2 бараварга** ошган. Даволаниш мақсадидаги саёҳатлар эса, аксинча, **14,6 %** га камайган.

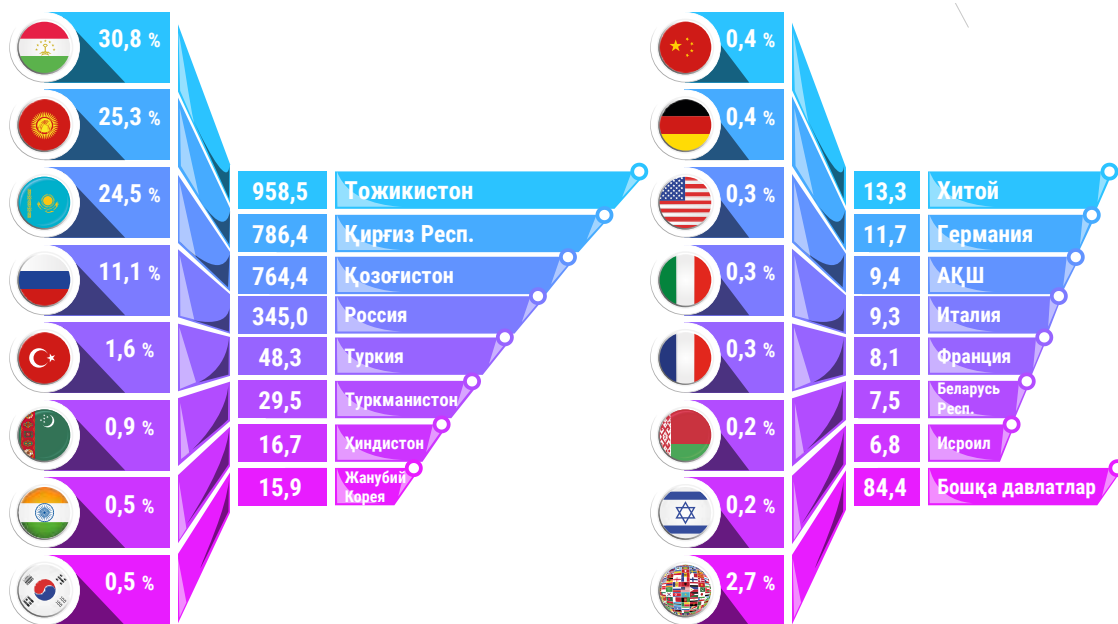

2023 йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши

Юқорида келтирилган графикдан хулоса қилиш мумкинки, 2023 йилнинг I ярим йиллигида хорижий давлатлардан (МДХ давлатларидан ташқари) чет эл фуқаролари Ўзбекистон Республикасига асосан бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш (бу хорижий давлатлардан (МДХ давлатларидан ташқари) ташриф буюрганларнинг умумий сонидан **62,7 %** ини ташкил этган), қариндошларини йўқлаш (**20,35 %** и) ҳамда хизмат сафари (**13,9 %** и) мақсадида ташриф буюрган. Улардан **1,34 %** и – ўқиш учун, **1,7 %** и – тижорат мақсадида ва **0,01 %** и – даволаниш учун келган.

МДХ давлатларидан ташриф буюрганларнинг умумий сонидан қариндошларини йўқлаш мақсадида келганлар **89,8 %** ни, бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун келганлар – **7,2 %** ни ташкил этган. Хизмат сафари мақсадида келганлар, даволаниш мақсадида келганлар каби, **1,1 %** ни, тижорат мақсадида келганлар – **0,7 %** ни ва ўқиш сабабли келганлар – **0,1 %** ни ташкил этганлар.

Ўзбекистон Республикасига хориж давлатларидан келган чет эл фуқаролари (2023 йил январь-июнь, минг киши)

Хорижий фуқароларнинг республикамизга энг кўп оқими куйидаги давлатлардан қайд этилди: Тожикистондан – **958,5** минг киши, Қирғиз Республикасидан – **786,4** минг киши, Қозоғистондан – **764,4** минг киши, Россиядан – **345,0** минг киши, Туркиядан – **48,3** минг киши, Туркменистондан – **29,5** минг киши, Ҳиндистондан – **16,7** минг киши, Жанубий Кореядан – **15,9** минг киши, Хитойдан – **13,3** минг киши, Германиядан – **11,7** минг киши, АҚШдан – **9,4** минг киши, Италиядан – **9,3** минг киши, Франциядан – **8,1** минг киши, Беларусь Республикасидан – **7,5** минг киши ва Исроилдан – **6,8** минг киши. Қолган **84,4** минг киши Ўзбекистонга бошқа хорижий давлатлардан келганлар.

Ўзбекистон Республикасига **ТОП-3** хориж давлатларидан келган чет эл
фуқаролари сонининг сафар мақсадлари бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

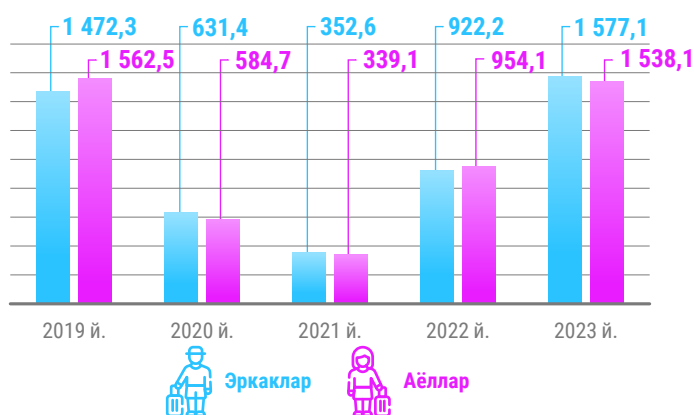
2023 йилнинг I ярим йиллиги давомида чет эл фуқаролари хизмат сафарлари билан Ўзбекистонга асосан Тожикистон (**11,3** минг киши), Туркия (**8,5** минг киши) ва Россиядан (**8,1** минг киши) келганлар. Ўқиш учун асосан Туркманистон (**1,5** минг киши), Ҳиндистон (**1,4** минг киши) ва Тожикистондан (**0,3** минг киши) ташриф буюришган. Бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун юртимизга келган чет элликларнинг асосий қисми Россия (**122,3** минг киши), Қозоғистон (**28,1** минг киши) ҳамда Қирғизистонликлардан (**19,1** минг киши) иборат бўлган. Мақсади қариндошларини йўқлаш бўлган сафарлар сонидан чет эл фуқаролари асосан Тожикистон (**898,8** минг киши), Қирғиз Республикаси (**761,7** минг киши) ва Қозоғистон (**724,4** минг киши) каби қўшни давлатлардан Ўзбекистонга ташриф буюришган.

Даволаниш учун ҳам, мақсади қариндошларини йўқлаш бўлган сафарлар каби, чет эл фуқаролари асосан Тожикистондан (**23,1** минг киши), Қозоғистондан (**5,4** минг киши) ва Қирғиз Республикасидан (**3,0** минг киши) келишган. Тижорат мақсадида амалга оширилган сафарларнинг асосий қисми Туркманистон (**12,2** минг киши), Тожикистон (**6,7** минг киши) ва Афғонистон (**0,8** минг киши) фуқароларидир.

Ишга доир (хизмат) туризми бу – касбий вазифаларни бажариш билан боғлиқ саёҳат туридир. У хизмат ва ишга доир сафарларни, конференцияларда, кўргазмаларда, семинарларда ва иш билан боғлиқ бошқа тадбирларда иштирок этишни ўз ичига олади.

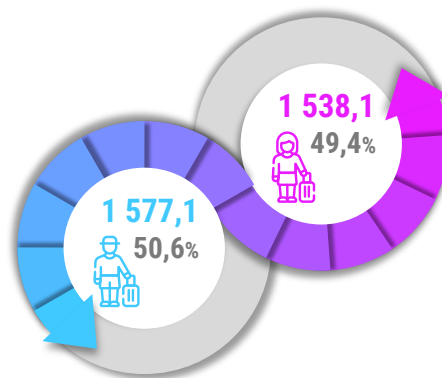
**Туристик мақсадларда келган чет эл фуқароларининг
жинси бўйича тақсимланиши**
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

Туристларнинг гендер тақсимоти бу – бошқа мамлакатлар ёки минтақаларга саёҳат қиладиган эркеклар ва аёллар нисбатидир. Бу эркеклар ва аёллар туризмнинг қайси турларини афзал кўришлари, улар қандай турад жой турларини танлашлари, қандай диққатга сазовор жойлар ва тадбирларга ташриф буюришлари ва ҳар бир гуруҳ саёҳат пайтида қандай муаммолар ёки тўсиқларга дуч келиши мумкинлигини таҳлил қилишни ўз ичига олиши мумкин. Кириш туризмнинг гендер тақсимоти, уларнинг жинсидан қатъи назар, янада самарали маркетинг стратегияларини ишлаб чиқиш ва туристлар учун шароитларни яхшилаш учун ишлатилиши мумкин.

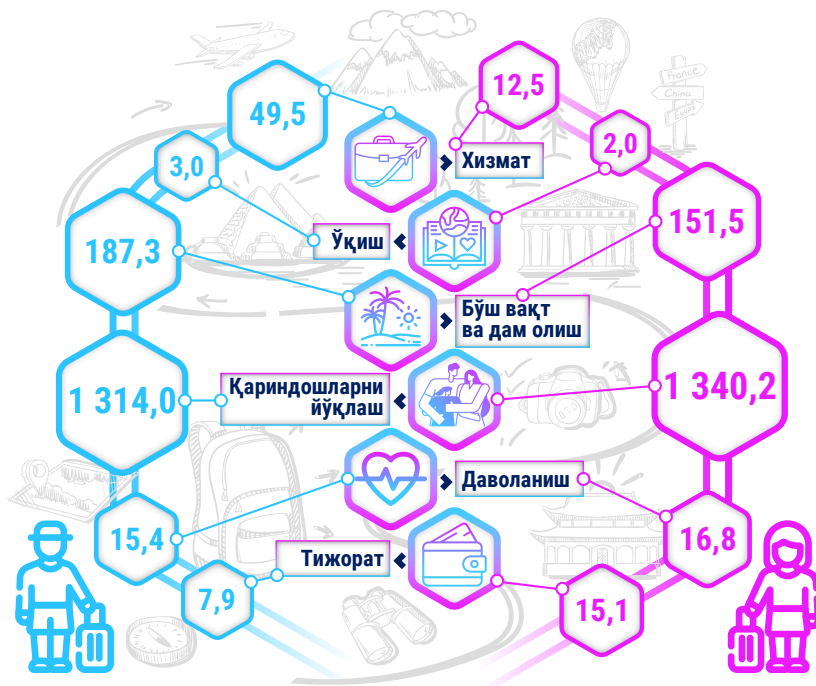
2023 йилнинг I ярим йиллигида чет давлатлардан юртимизга ташриф буюрган эркеклар сони 2022 йилнинг шу даврига нисбатан **71,0 %** га, аёллар сони эса **61,2 %** га ошди.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасига келган эркеклар сони **1 577,1** минг кишидан иборат бўлиб, бу келган барча хорижий фуқаролар умумий сонининг **50,6 %** ини ташкил этди, аёллар сони **1 538,1** минг нафар (**49,4 %**)га етди.

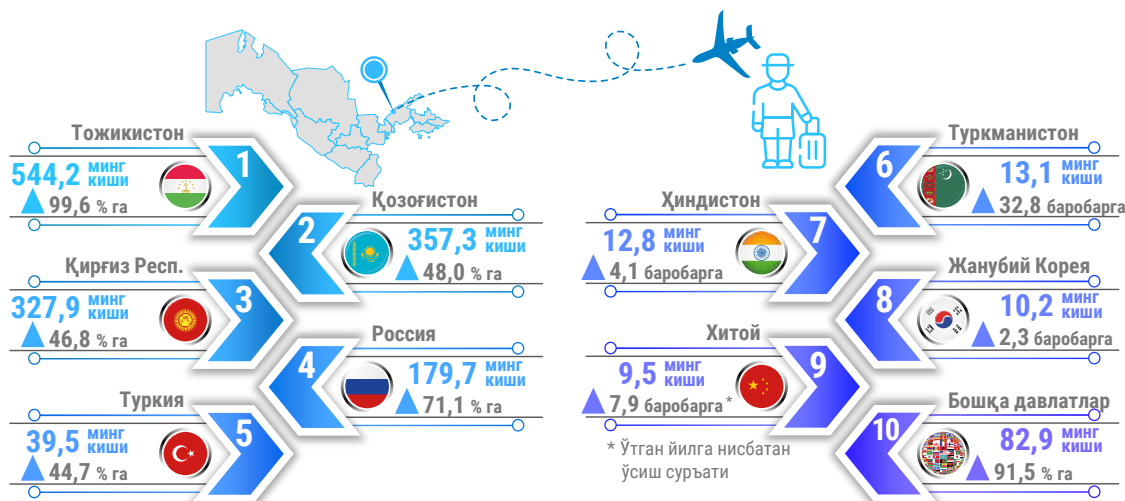
**Ўзбекистон Республикасига келган чет эл фуқаролари сонининг
сафар мақсадлари бўйича гендер тақсимоти**
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасига келган эркеклар сонидан **1 314,0** минг нафари қариндошларини йўқлаш мақсадида, **187,3** минг киши – бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун, **49,5** минг киши – хизмат сафарига, **15,4** минг киши – даволанишга, **7,9** минг киши – тижорат учун ва **3,0** минг киши – ўқишга ташриф буюрган.

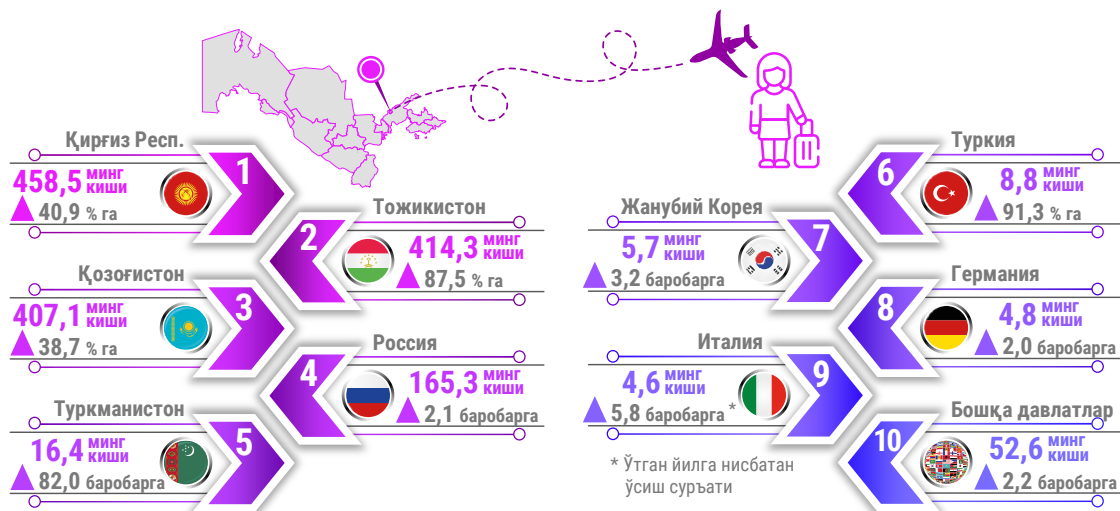
Аёлларга келсак, уларнинг **1 340,2** минг нафари қариндошларини йўқлашга, **151,5** минг нафари бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун, **16,8** минг нафари даволаниш учун, **15,1** минг нафари тижорат мақсадида, **12,5** минг нафари хизмат сафари учун ва **2,0** минг нафари ўқиш учун келишган.

Ўзбекистон Республикасига хориж давлатларидан келган
чет эл фуқаролари сонининг жинси бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

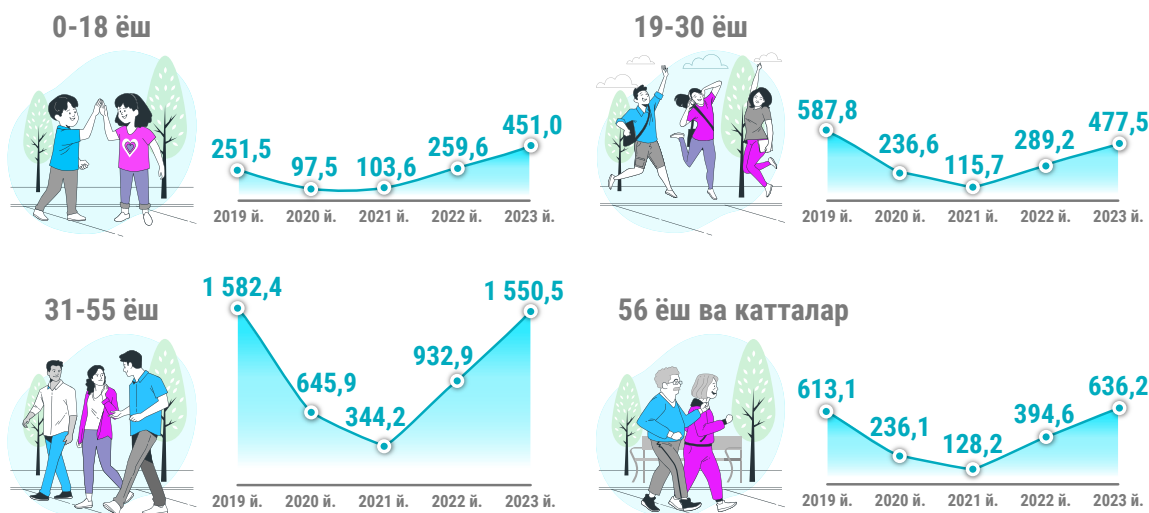
2023 йилнинг январь-июнь ойларида республикамизга чет эл эркаклари асосан Тожикистондан – **544,2** минг киши (уларнинг умумий сонидан **34,5 %** и), Қозоғистондан – **357,3** минг киши (**22,7 %**), Қирғиз Республикасидан – **327,9** минг киши (**20,8 %**), Россиядан – **179,7** минг киши (**11,4 %**), Туркиядан – **39,5** минг киши

(2,5 %), Туркменистондан – 13,1 минг киши (0,8 %), Ҳиндистондан – 12,8 минг киши (0,8 %), Жанубий Кореядан – 10,2 минг киши (0,6 %) ва Хитойдан – 9,5 минг киши (0,6 %) келган. Қолган 82,9 минг эркак (5,3 %) бошқа давлатлардан ташриф буюрганлар.

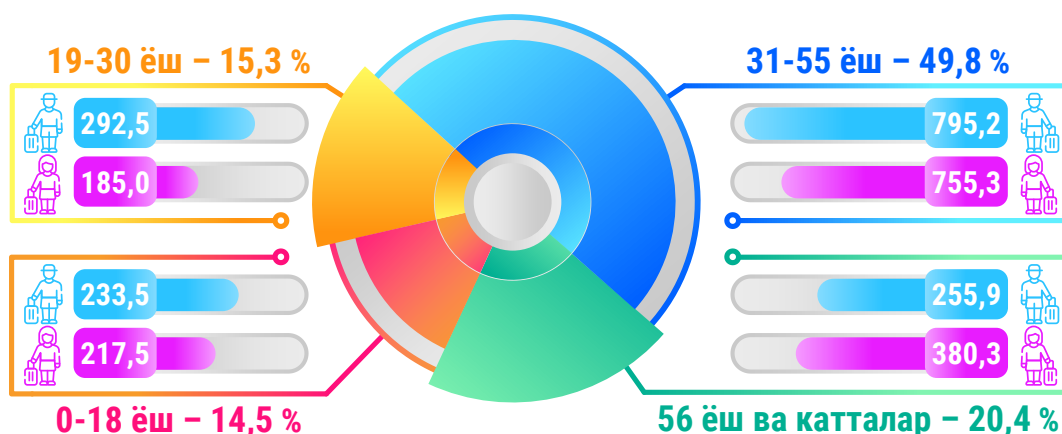
Ўз ўрнида, аёлларнинг асосий қисми Қирғиз Республикасидан – 458,5 минг киши (уларнинг умумий сонидан 29,8 % и), Тожикистондан – 414,3 минг киши (26,9 %), Қозоғистондан – 407,1 минг киши (26,5 %), Россиядан – 165,3 минг киши (10,7 %), Туркменистондан – 16,4 минг киши (1,1 %), Туркиядан – 8,8 минг киши (0,6 %), Жанубий Кореядан – 5,7 минг киши (0,4 %), Германиядан – 4,8 минг киши (0,3 %) ҳамда Италиядан – 4,6 минг киши (0,3 %) келган. Қолган 52,6 минг аёл (3,4 %) бошқа мамлакатлардан ташриф буюрганлар.

Ўзбекистон Республикасига келган чет эл фуқаролари сонининг
ёши бўйича тақсимланиши
(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши)

Ўзбекистон Республикасига келган чет эл
фуқароларининг ёши бўйича гендер тақсимооти
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

Туристларнинг ёши бўйича тақсимланиши бу – турли ёш гуруҳларидаги туристлар сонини ақс эттирувчи статистик кўрсаткичдир. Ушбу кўрсаткич туристик дастурларнинг мақсадли аудиториясини аниқлаш ва маълум бир ёш тоифасидаги туристларни жалб қилиш учун маркетинг стратегияларини ишлаб чиқиш учун ишлатилиши мумкин.

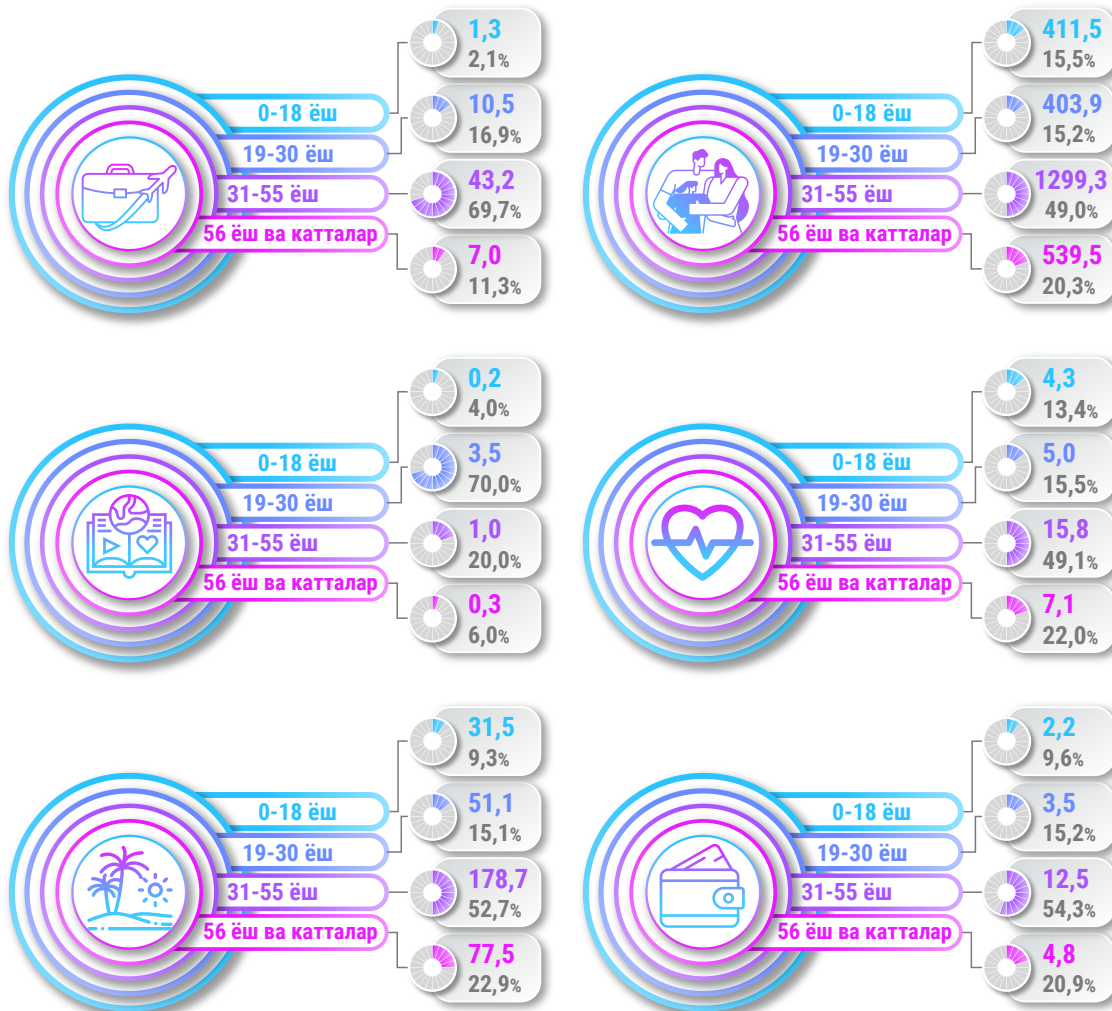

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасига келган чет эл фуқароларининг ёши бўйича тақсимланиш таҳлилига кўра, уларнинг асосий қисми 31-55 ёшдагилар – 49,8 % ни (1 550,5 минг киши, шундан эркаклар – 51,3 % ни, аёллар – 48,7 % ни) ташкил этган. 56 ва ундан катта ёшдагилар – 20,4 % ни (636,2 минг киши, шундан эркаклар – 40,2 % ни, аёллар – 59,8 % ни), 19-30 ёшдагилар – 15,3 % ни (477,5 минг киши, шундан йигитлар – 61,3 % ни, қизлар – 38,7 % ни), 0-18 ёшдагилар – 14,5 % ни (451,0 минг бола, шундан ўғил болалар – 51,8 % ни, қиз болалар – 48,2 % ни) ташкил этганлар.

Ўзбекистон Республикасига келган чет эл фуқароларининг
ёши ва сафар мақсадлари бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида хизмат сафари, бўш вақтларини ўтказиш ва дам олиш, қариндошларни йўқлаш, даволаниш ҳамда тижорат мақсадларида асосан 31-55 ёшдаги чет эллик фуқаролар (улар хизмат сафари билан келганлар сонидан 69,7 % ини, бўш вақтларини ўтказиш ва дам олиш мақсадида келганлар сонидан 52,7 % ини, қариндошларни йўқлашга келганлар сонидан 49,0 % ини, даволаниш мақсадида келганлар сонидан 49,1 % ини ва тижорат учун келганлар сонидан 54,3 % ини ташкил этганлар) келган.

Ўқиш мақсадида асосан 19-30 ёшдаги туристлар келган бўлиб, улар юртимизга таълим учун келганларнинг **70,0 %** ини ташкил этишган.

Дўконларга қатнаш. Бу тоифага қайта сотиш ёки келгусида қандайдир ишлаб чиқариш жараёнида фойдаланиш учун (бу ҳолатда ишга доир ва касбий мақсадлар ўринли бўлади) товарлар харид қилишни истисно қилган ҳолда, шахсий истеъмол ёки совға учун истеъмол товарлари харид қилиш ва ҳ.к. киради

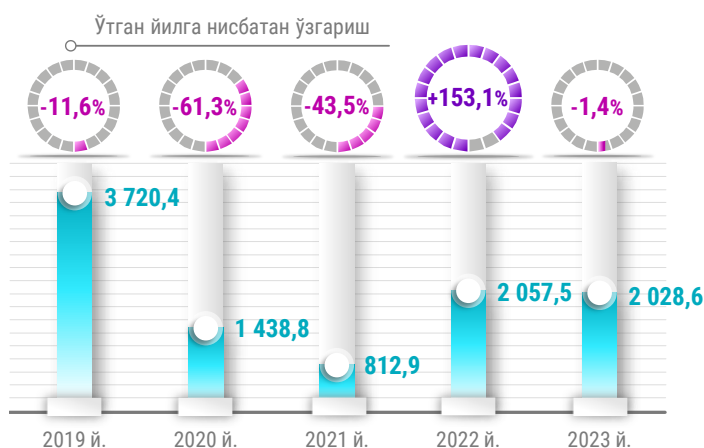
Шоппинг (савдо) туризми туристнинг ўз мамлакатидан мавжуд бўлмаган ёки қимматроқ бўлиши мумкин бўлган товарларни сотиб олиш мақсадида чет элда турли дўконлар ва савдо марказларига ташриф буюришни ўз ичига олади.

2-БЎЛИМ. ТУРИСТИК МАҚСАДЛАРДА КЕТГАН ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФУҚАРОЛАРИ

Чиқувчи туризм – кўрилаётган мамлакат доимий яшовчиси бўлган ташриф буюрувчининг ушбу мамлакат доирасидан ташқарига чиқувчи ёки ички сайёҳлик сафарига доир фаолиятини ўз ичига олади.

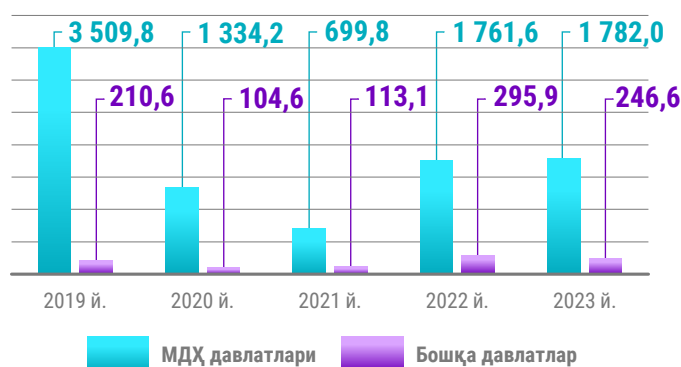
Маълумот учун: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги ҳузуридаги Давлат Персоналлаштириши марказининг чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари тўғрисидаги маълумотлари асосида шакллантирилади.

Туристик мақсадларда кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари (тегишли йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши)

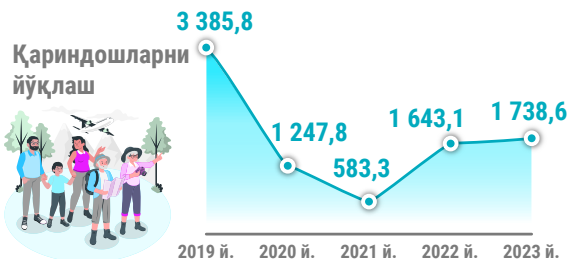
2023 йилнинг январь-июнь ойларида чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг сони жами 2 028,6 минг нафарни ташкил этди. 2022 йилнинг шу даврига нисбатан бу кўрсаткич 1,4 % га камайган.

2023 йил давомида МДХ давлатларига кетган юртимиз фуқаролари сони 2022 йилга нисбатан **1,2 %** га ошган, бошқа давлатларга кетганлар сони эса, аксинча, **16,7 %** га камайган.

2023 йилнинг I ярим йиллигида МДХ давлатларига кетганлар сони **1 782,0** минг кишидан иборат бўлиб, бу жами кетганларнинг **87,8 %** ини ташкил этган, бошқа давлатларга эса **246,6** минг киши (**12,2 %**) кетган.

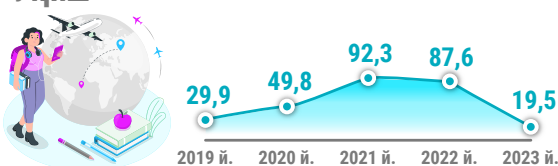
Сафар мақсадлари бўйича чет элга кетган
Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сони
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

Бўш вақт ва дам олиш

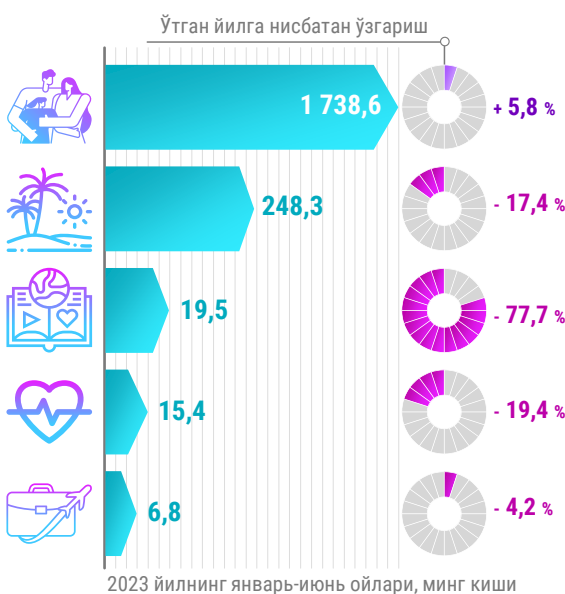
Ўқиш

Даволаниш

Хизмат

2023 йилнинг январь-июнь ойларида хизмат сафарлари мақсадида чет элга кетган Ўзбекистон фуқаролари сони **6,8** минг нафар (республикадан чиқиб кетганлар умумий сонидан **0,3 %** и), даволанишга – **15,4** минг нафар (**0,8 %**), ўқиш учун – **19,5** минг нафар (**1,0 %**), бўш вақтни ўтказиш ва дам олиш учун – **248,3** минг нафар (**12,2 %**) ҳамда қариндошларни йўқлашга – **1 738,6** минг нафарни (**85,7 %**) ташкил этган.

Таълим туризми бу – саёҳат пайтида билим ва тажриба орттириш билан боғлиқ туризм туридир. У таълим муассасаларида, тил курсларида, мастер – классларда, семинарларда, конференцияларда ва бошқа таълим тадбирларида қатнашишни ўз ичига олади. Таълим туризми мустақил таълим олиш шакли ҳам, ўқув дастурининг расмий қисми ҳам бўлиши мумкин.

Ўзбекистон фуқароларининг энг кўп қисми МДХ давлатларига қариндошларини йўқлаш (**1 700,4** минг киши – МДХ давлатларига чиқиб кетган саёҳатларнинг умумий сонидан **95,4 %** и), бўш вақтни ўтказиш ва дам олиш (**48,5** минг киши – **2,7 %**) ҳамда ўқиш учун (**17,1** ҳамда ўқиш мақсадида (**1,0 %**) кетган.

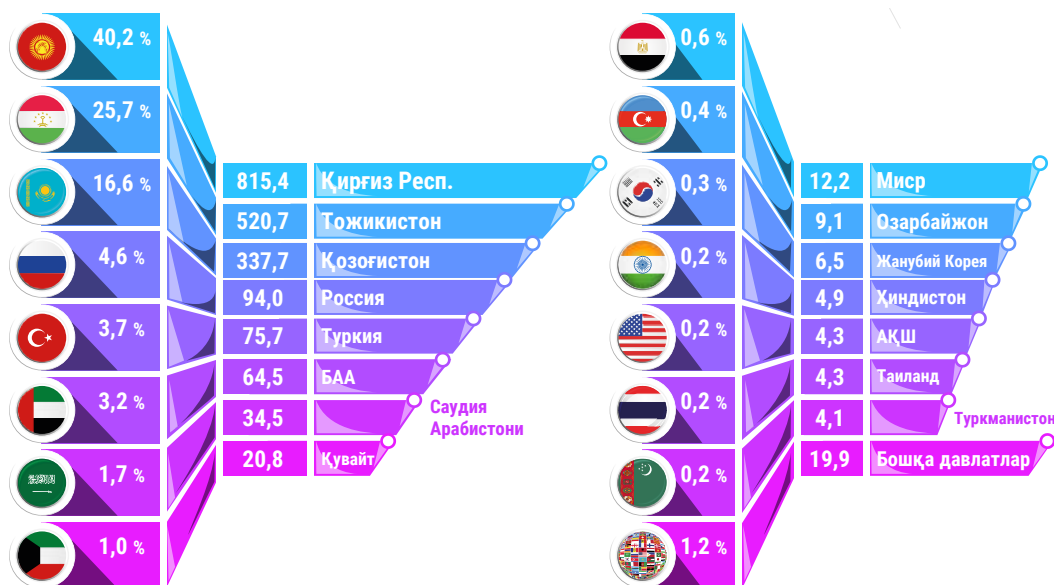
МДХ давлатларига кетган сайёҳларнинг энг кам қисми хизмат сафарлари – 4,0 минг киши (0,2 %) ва даволаниш – 12,0 минг киши (0,7 %) мақсадида чиқиб кетганларга тўғри келади.

Бошқа давлатларга (МДХ давлатларидан ташқари) кетган республикаимиз фуқароларига келсак, энг кўп саёҳатлар бўш вақтни ўтказиш ва дам олиш (199,8 минг киши – бошқа давлатларга чиқиб кетганларнинг умумий сонидан 81,0 % и), қариндошларини йўқлаш (38,2 минг киши – 15,5 %) ва даволаниш (3,4 минг киши – 1,4 %) мақсадида амалга оширилган.

Энг кам саёҳатларнинг мақсади эса ўқиш (2,4 минг киши – 1,0 %) ва хизмат сафарларига (2,8 минг киши – 1,1 %) тўғри келган.

Хориж давлатларига кетган Ўзбекистон Республикаси
фуқароларининг умумий сони
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг асосий оқими 2023 йилнинг январь-июнь ойларида Қирғиз Республикасига – **815,4** минг киши, Тожикистонга – **520,7** минг киши, Қозоғистонга – **337,7** минг киши, Россияга – **94,0** минг киши, Туркияга – **75,7** минг киши, Бирлашган Араб Амирликлари (БАА)га – **64,5** минг киши, Саудия Арабистонига – **34,5** минг киши, Қувайтга – **20,8** минг киши, Мисрга – **12,2** минг киши, Озарбайжонга – **9,1** минг киши, Жанубий Кореяга – **6,5** минг киши, Ҳиндистонга – **4,9** минг киши, АҚШга – **4,3** минг киши, Таиландга – **4,3** минг киши, Туркменистонга – **4,1** минг киши ва бошқа давлатларга – **19,9** минг киши кетгани қайд этилган.

ТОП-3 хориж давлатларига кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сонининг сафар мақсадлари бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

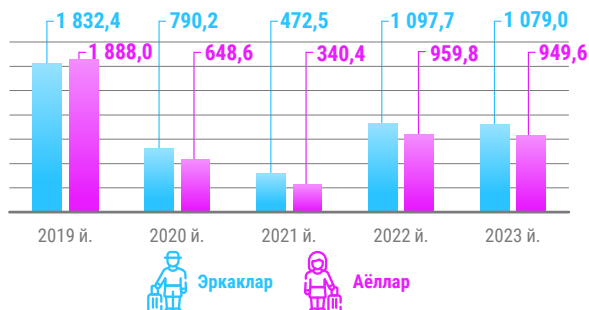

2023 йилнинг I ярим йиллигида хизмат сафари мақсадида Ўзбекистон фуқароларининг асосий қисми Қирғиз Республикаси – **1,3** минг киши, Туркменистон – **1,04** минг киши ва Туркияга – **0,98** минг киши кетганлар.

Ўқиш учун асосан улар Тожикистон – **10,8** минг киши, Россия – **3,0** минг киши ва Қирғиз Республикасига – **2,4** минг киши чиққанлар. Бўш вақтини ўтказиш ва дам олишга фуқаролар асосан Туркия – **56,9** минг киши, БАА – **52,7** минг киши ҳамда Саудия Арабистонига – **31,5** минг киши кетган. Қариндошлариникига асосан Қирғиз Республикаси – **799,1** минг киши, Тожикистон – **507,1** минг киши ва Қозоғистонга – **329,4** минг киши чиқишган. Даволаниш мақсадида эса Қирғиз Республикаси – **6,8** минг киши, Россия – **3,0** минг киши ҳамда Тожикистонга – **1,7** минг киши кетишган.

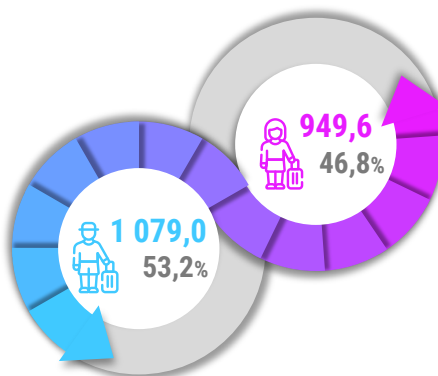
Таътил, дам олиш ва бўш вақтини ўтказиш бу – туристларнинг дам олиш, кўнгил очиш ва саёҳатга бўлган эҳтиёжларини қондиришга қаратилган туризм туридир. У ҳар хил турдаги фаол дам олишини, спорт тадбирларини, маданий ва тарихий диққатга сазовор жойларга ташриф буюришни, шопинг (харид) қилишни ва ҳоказоларни ўз ичига олади.

Чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг
жинси бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

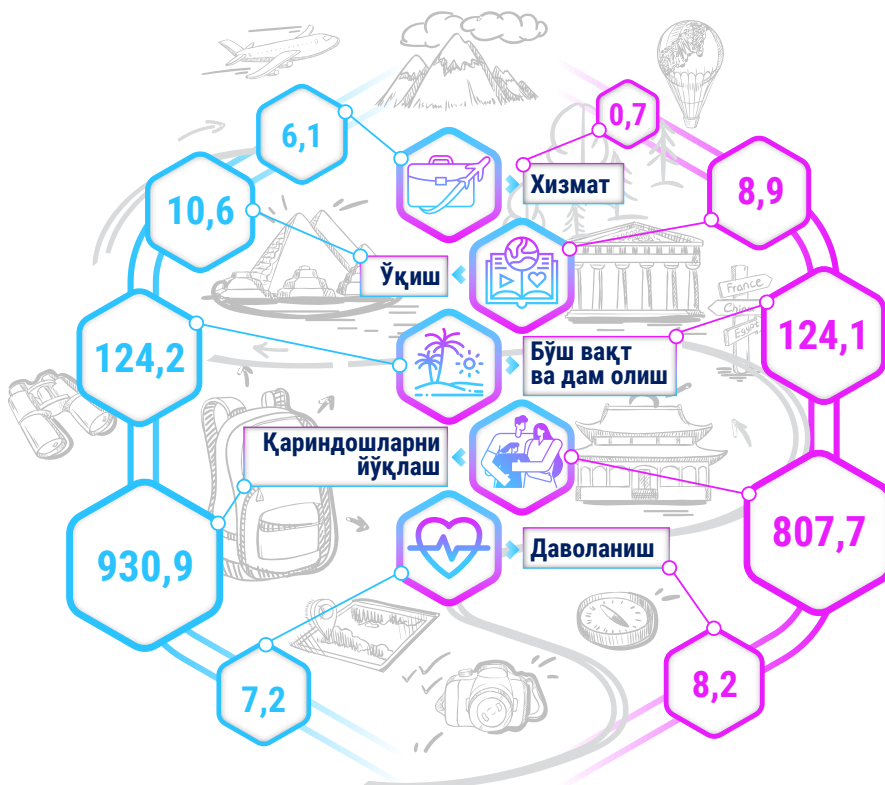

2023 йилнинг I ярим йиллиги давомида чет элга кетган эркаklar сони 2022 йилнинг шу даврига нисбатан **1,7 %** га, аёллар сони эса – **1,1 %** га камайган.

2023 йилнинг январь-июнь ойларида республикамиздан туризм мақсадида чиқиб кетган эркаklar сони **1 079,0** минг кишидан иборат бўлиб, бу кетган барча фуқаролар умумий сонининг **53,2 %** ини ташкил этган, аёллар сони эса – **949,6** минг киши (**46,8 %**)га етди.

Чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сонининг
сафар мақсадлари бўйича гендер тақсимоти
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

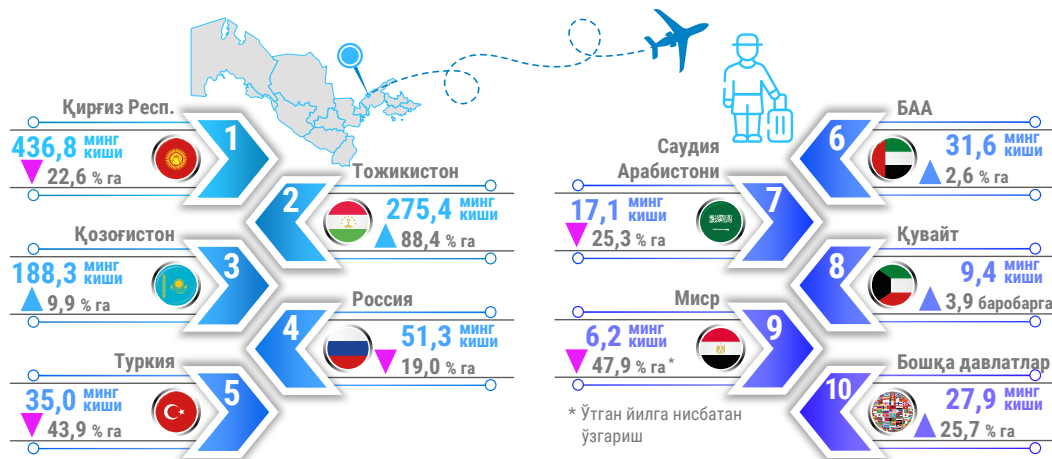

2023 йилнинг январь-июнь ойларида Ўзбекистон Республикасидан кетган эркакларнинг умумий сонидан **930,9** минг нафари (уларнинг умумий сонидан **86,3 %** и) қариндошларини йўқлаш мақсадида, **124,2** минг нафари (**11,5 %** и) – бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун, **10,6** минг нафари (**1,0** и) – ўқишга, **7,2** минг нафари (**0,7 %** и) – даволанишга ва **6,1** минг нафари (**0,5 %** и) – хизмат сафари мақсадида чиққанлар.

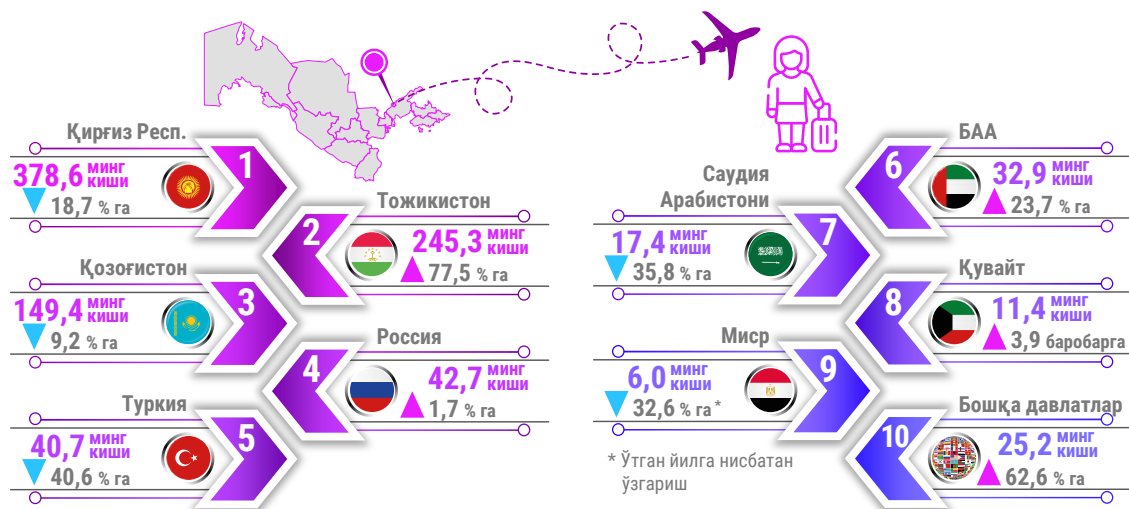
Аёлларга келсак, уларнинг **807,7** минг нафари (аёллар умумий сонидан **85,0 %** и) қариндошларини йўқлашга, **124,1** минг нафари (**13,1 %** и) бўш вақтини ўтказиш ва дам олиш учун, **8,9** минг нафари (**0,94 %** и) ўқиш мақсадида, **8,2** минг нафари (**0,86 %** и) даволаниш учун ва **0,7** минг нафари (**0,1 %**) хизмат сафари учун кетганлар.

Хориж давлатларига кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сонининг жинси бўйича тақсимланиши (2023 йил январь-июнь, минг киши)

Ўзбекистондан 2023 йилнинг январь-июнь ойларида чет элга эркаклар асосан Қирғиз Республикасига – **436,8** минг киши (уларнинг умумий сонидан **40,5 %** ини ташкил этган), Тожикистонга – **275,4** минг киши (**25,5 %**), Қозоғистонга – **188,3** минг киши (**17,5 %**), Россияга – **51,3** минг киши (**4,8 %**), Туркияга – **35,0** минг киши (**3,2 %**), БААга – **31,6** минг киши (**2,9 %**), Саудия Арабистонига – **17,1** минг киши (**1,6 %**), Қувайтга – **9,4** минг киши (**0,9 %**) ва Мисрга – **6,2** минг киши (**0,6 %**) кетган. Қолган **27,9** минг эркак (**2,5 %**) бошқа давлатларга чиққан.

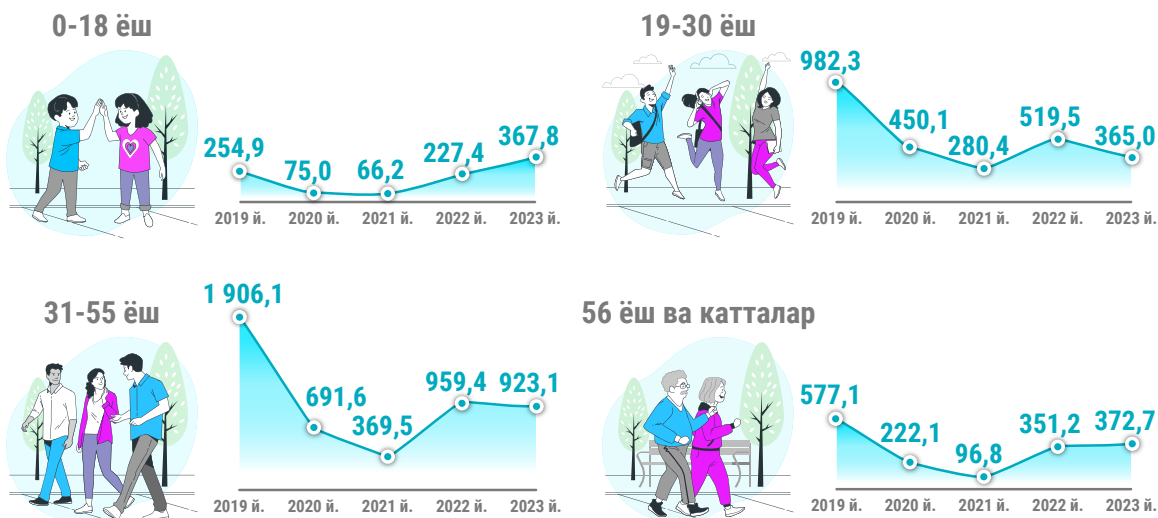

Чет элга чиқиб кетган аёлларнинг умумий сонидан Қирғиз Республикасига – **378,6** минг киши (уларнинг умумий сонидан **39,9 %** ини ташкил этган), Тожикистонга – **245,3** минг киши (**25,8 %**), Қозоғистонга – **149,4** минг киши (**15,7 %**), Россияга – **42,7** минг киши (**4,5 %**), Туркияга – **40,7** минг киши (**4,3 %**), БААга – **32,9** минг киши (**3,5 %**), Саудия Арабистонига – **17,4** минг киши (**1,8 %**), Қувайтга – **11,4** минг киши (**1,2 %**) ва Мисрга – **6,0** минг киши (**0,6 %**) кетган. Қолган **25,2** минг аёл (**2,7 %**) бошқа давлатларга чиқиб кетишган.

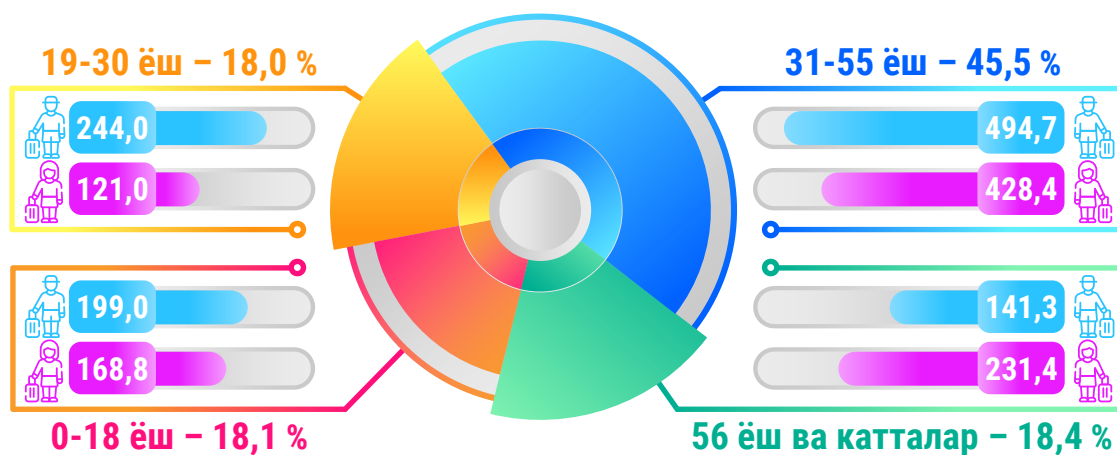
Чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сонининг ёши бўйича тақсимланиши

(тегишли йилнинг январь-июнь ойлари, минг киши)

Дўст ва қариндошларни йўқлаш туризмнинг энг кенг тарқалган турларидан биридир. Бу ўз дўстлари ва қариндошлариникига ташриф буюриш учун одамларни бошқа шаҳарлар ёки мамлакатларга саёҳат қилишини ўз ичига олади. Бундай туризмнинг мақсади яқинлар билан алоқаларни мустаҳкамлаш ва бирга вақт ўтказишдир.

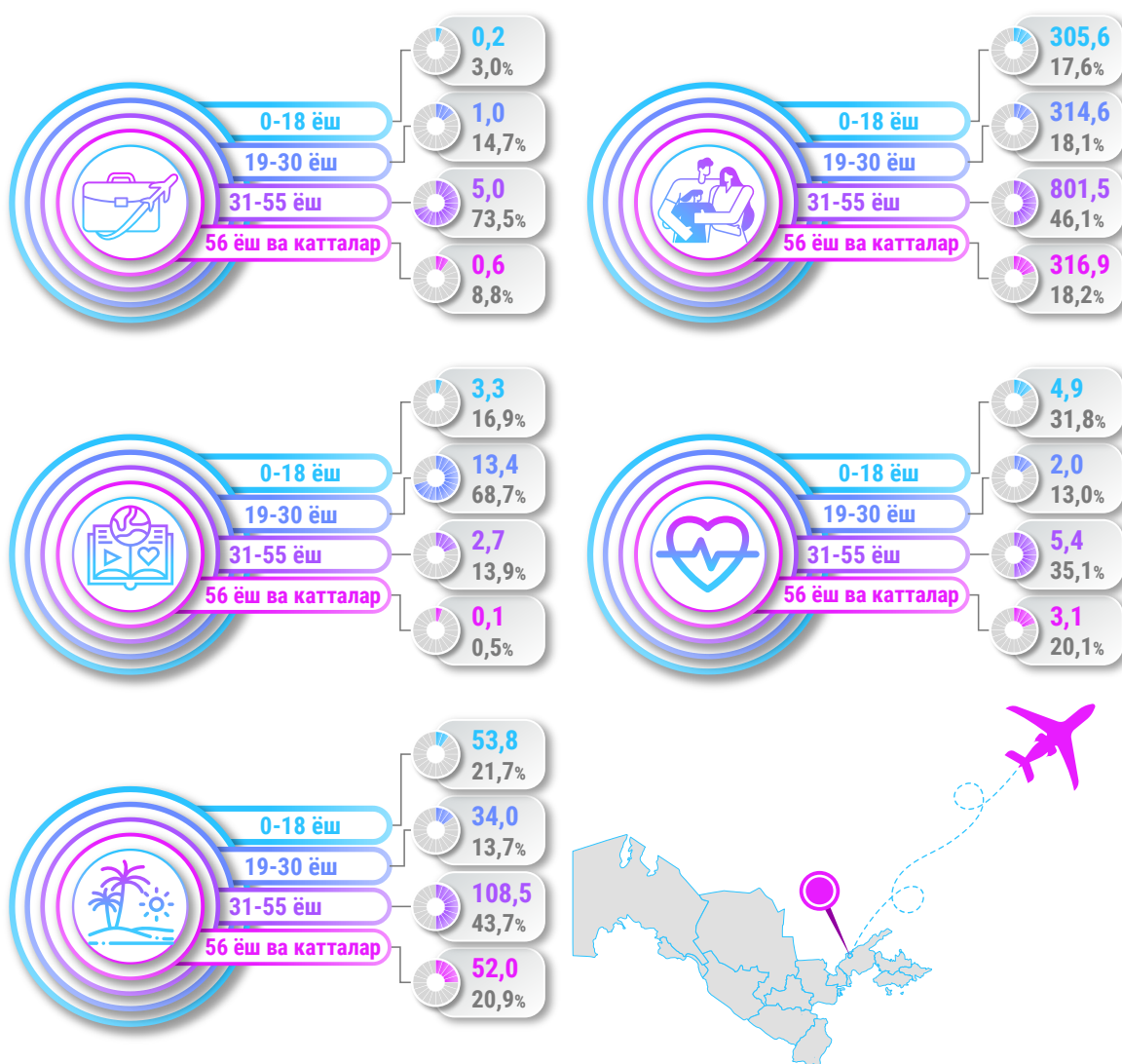
Чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқаролари сонининг
ёши бўйича гендер тақсимоти
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида хорижга чиққан Ўзбекистон фуқароларининг ёши бўйича тақсимланиши таҳлилига кўра 31-55 ёшдагилар **45,5 %** ни (**923,1** минг киши, шундан эркаклар – **53,6 %**, аёллар – **46,4 %**), 56 ва ундан катта ёшдаги фуқаролар – **18,4 %** ни (**372,7** минг киши, шундан эркаклар – **37,9 %**, аёллар – **62,1 %**), 0-18 ёшдаги болалар – **18,1 %** ни (**367,8** минг киши, шундан ўғил болалар – **54,1 %**, қиз болалар – **45,9 %**) ва 19-30 ёшдагилар – **18,0 %** ни (**365,0** минг киши, шундан йигитлар – **66,8 %**, қизлар – **33,2 %**) ташкил этган.

Чет элга кетган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг
ёши ва сафар мақсадлари бўйича тақсимланиши
(2023 йил январь-июнь, минг киши)

2023 йилнинг январь-июнь ойларида хизмат сафари, бўш вақтларини ўтказиш ва дам олиш, қариндошларни йўқлаш ҳамда даволаниш мақсадларида асосан 31-55 ёшдаги республикамиз фуқаролари (улар хизмат сафари билан кетганлар сонидан **73,5 %** ини, бўш вақтларини ўтказиш ва дам олиш мақсадида кетганлар сонидан **43,7 %** ини, қариндошларни йўқлашга кетганлар сонидан **46,1 %** ини ва даволаниш мақсадида кетганлар сонидан **35,1 %** ини ташкил этганлар) кетган. Ўқиш мақсадида асосан 19-30 ёшдагилар кетган бўлиб, улар юртимиздан таълим учун кетганларнинг **68,7 %** ини ташкил этишган.

Даволаниш ва соғломлаштириш туризми туристнинг саломатлиги ва фаровонлигини яхшилашга қаратилган. Даволаниш туризми касалликларни даволаш, реабилитация дастурлари ва муолажалари каби тиббий ёрдам олишга қаратилган саёҳатларни ўз ичига олади. Соғломлаштириш туризми, ўз ўрнида, жисмоний ва психологик ҳолатни яхшилашга қаратилган саёҳатларни ўз ичига олади, масалан, курорт дастурлари, йога-турлари, фитнес саёҳатлари ва бошқалар. Туризмнинг ушбу тоифаси фақат қисқа муддатли даволанишни ўз ичига олади, чунки бир йил ёки ундан кўп вақт давомида тиббий муассасада қолишни талаб қиладиган узоқ муддатли даволаниш туризм соҳасига кирмайди.

Статистик кўрсаткичларга изоҳлар

Туризм – жисмоний шахснинг вақтинча бўлиш мамлакатадаги (жойидаги) манбалардан даромад олиш билан боғлиқ бўлган фаолият билан шуғулланмаган ҳолда доимий яшаш жойидан жўнаб кетиши (саёҳат қилиши).

Турист – вақтинча бўлиш мамлакатадаги (жойидаги) манбалардан даромад олиш билан боғлиқ бўлган фаолият билан шуғулланмаган ҳолда, вақтинча бўлиш мамлакатига (жойига) йигирма тўрт соатдан кетма-кет ўн икки ойгача бўлган даврга боровчи ёки вақтинча бўлиш мамлакатада (жойида) камида бир кеча тунаб қолувчи жисмоний шахс.

Ишга доир ва касбий мақсадлар – ушбу тоифага, мустақил равишда банд бўлган шахслар ва ёлланма ишловчилар фаолияти, агарда улар билан ташриф буюриладиган мамлакат ёки жойдаги ишлаб чиқарувчи-резидент ўртасида аниқ ёки назарда тутилган ёлланма меҳнат муносабатлари белгилари мавжуд бўлмаса, сармоядорлар, ишбилармонлар ва ҳоказолар фаолияти киради.

Таълим ва касбий тайёргарлик бу – тоифага, иш берувчи ёки бошқа ташкилотлар, шахслар томонидан тўланадиган қисқа муддатли курсларга қатнаш, тўлов асосида ўқиш, тилларни ўрганиш, касбий ёки бошқа махсус курслар, илмий таътилларни қўшган ҳолда муайян ўқув дастурларини ўтиш ёки курсларда муайян малакага эга бўлиш ва ҳоказолар киради.

Таътил, бўш вақтни ўтказиш ва дам олиш бу – тоифа, масалан, диққатга сазовор жойларни кўриш, табиий ва сунъий объектларга ташриф буюриш, спорт ёки маданий тадбирларда қатнашиш, профессионал бўлмаган спорт турлари билан шуғулланиш, пляжда дам олиш, сузиш ҳавзалари ва ҳар қандай дам олиш ва кўнгилочар объектлардан фойдаланиш, круизлар, кимор ўйинлари, ёзги ёшлар лагерлари, дам олиш уйлари, асал ойларига бориш, олий тоифадаги ресторанлар ва соғлом турмуш тарзига ихтисослашган муассасаларга ташриф буюриш (масалан, соғломлаштириш меҳмонхоналари), фитнес билан шуғулланиш, уй хўжалигига тегишли ёки ижарага олинган дала ҳовли (дача)ларда туриш ва ҳоказолар киради.

Дўстларни ва қариндошларни кўргани бориш бу – тоифа ўз ичига, қариндошлар ёки дўстларни кўришга ташриф буюриш; тўйларга, дафн маросимлари ёки бошқа ҳар қандай оилавий тадбирларга ташриф буюриш; бемор ёки қарияларни қисқа муддат давомида парваришлаш ва бошқалар каби фаолият турларини камраб олади.

Даволаниш ва соғломлаштириш муолажалари бу – тоифа касалланишдан кейинги қўшимча даволаниш мақсадида шифохоналар, клиникалар, санаториялар, умумий спектрдаги тиббий ва ижтимоий муассасалар хизматидан фойдаланиш, денгиз ва бошқа курортларга, шунингдек, тиббий хизматдан фойдаланиш учун тиббий ускуна ва хизматларга асосланган косметик жарроҳликни қўшган ҳолда, тиббий маслаҳатга асосланган бошқа ихтисослашган муассасаларга қатнашни ўз ичига олади. Бу тоифа фақат қисқа муддатли даволанишдан иборатдир.